

תנ"ך

תורה

בראשית

בראשית א: 1

- א בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:
אין אָנהייב האָט גאָט באַשאַפֿן דעם הימל און די ערד.
- 1 Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.
Na počátku stworzył Bóg niebo i ziemię.
- ב וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֵהוֹ וְבָהּ וַחֲשָׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם:
און די ערד איז געווען וויסט און ליידיק, און פֿינצטערניש איז געווען אויפֿן געזיכט פֿון תְהוֹם, און דער גיטט פֿון גאָט האָט געשוועבט אויפֿן געזיכט פֿון די וואַסערן.
- 2 Země pak byla nesličná a pustá, a tma byla nad propastí, a Duch Boží vznášel se nad vodami.
Ziemia zaś była zamętem i bezładem, a ciemność nad otchłania; a duch Boży unosił się nad powierzchnią wód.
- ג וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי־אֹר:
האָט גאָט געזאָגט: זאָל ווערן ליכט. און עס איז געוואָרן ליכט.
- 3 I řekl Bůh: Bud' světlo! I bylo světlo.
I rzekł Bóg: "Niech się stanie światło!" I stało się światło.
- ד וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ:
און גאָט האָט געזען דאָס ליכט אַז עס איז גוט; און גאָט האָט פֿאַנאַנדערגעשיידט צווישן דעם ליכט און צווישן דער פֿינצטערניש.
- 4 A viděl Bůh světlo, že *bylo* dobré; i oddělil Bůh světlo od tmy.
I widział Bóg światło, że *było* dobre; i rozdzielił Bóg między światłem a ciemnością.
- ה וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד:
און גאָט האָט גערופֿן דאָס ליכט טאָג, און די פֿינצטערניש האָט ער גערופֿן נאַכט. און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, איין טאָג.
- 5 A nazval Bůh světlo dnem, a tmu nazval nocí.
I byl večer a bylo jitro, den první.
I nazwał Bóg światło dniem, a ciemność nazwał nocą. I był wieczór i był ranek - dzień jeden.
- ו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לַמָּיִם:
האָט גאָט געזאָגט: זאָל ווערן אַן אויסשפּרייט אין מיטן פֿון די וואַסערן, און ער זאָל פֿאַנאַנדערשיידן צווישן וואַסערן און וואַסערן.
- 6 Řekl také Bůh: Bud' obloha u prostřed vod, a děl vody od vod!
I řekl Bóg: "Niech będzie przestwór w pośrodku wód, a niech przedzieli między wodami a wodami!"

- 7 I učinil Bůh tu oblohu, a oddělil vody, kteréž jsou pod oblohou, od vod, kteréž jsou nad oblohou. A stalo se tak.
- I uczynił Bóg przestwór i przedzielił między wodami, które pod przestworem, a wodami, które nad przestworem. I stało się tak.
- 8 I nazval Bůh oblohu nebem. I byl večer a bylo jitro, den druhý.
- I nazwał Bóg przestwór niebem. I był wieczór i był ranek - dzień wtóry.
- 9 Řekl také Bůh: Shromážďte se vody, kteréž jsou pod nebem, v místo jedno, a ukaž se *místo* suché! A stalo se tak.
- I rzekł Bóg: "Niech się zbiorą wody z pod nieba w jedno miejsce, a niech się ukaze łąd!" I stało się tak.
- 10 I nazval Bůh *místo* suché zemí, shromáždění pak vod nazval mořem. A viděl Bůh, že *to bylo* dobré.
- I nazwał Bóg łąd ziemią, a zbiór wód nazwał morzami. I widział Bóg, że dobrze.
- 11 Potom řekl Bůh: Zplod' země trávu, a bylinu vydávající símě, a strom plodný, nesoucí ovoce podle pokolení svého, v němž by bylo símě jeho na zemi. A stalo se tak.
- I rzekł Bóg: "Niech porośnie ziemia rośliną, zieleń rozsiewajícím nasienie, drzewem owocowym, rodzącym owoc według rodzaju swojego, w którymby nasienie jego było, na ziemi!" I stało się tak.
- וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן:
- און גאָט האָט געמאַכט דעם אויסשפרייט, און האָט פֿאַנאַנדערגעשיידט צווישן די וואַסערן וואָס אונטער דעם אויסשפרייט און צווישן די וואַסערן וואָס איבער דעם אויסשפרייט. און עס איז אזוי געשען.
- וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:
- און גאָט האָט גערופֿן דעם אויסשפרייט הימל. און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ צווייטן טאָג.
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד וַתֵּרָאֶה הַיַּבֵּשָׁה וַיְהִי־כֵן:
- האָט גאָט געזאָגט: זאָלן זיך איינזאַמעלן די וואַסערן פֿון אונטערן הימל אין איין אָרט, און זאָל זיך באַווייזן די יבשה. און עס איז אזוי געשען.
- וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֵּשָׁה אֶרֶץ וּלַמָּקוֹה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב:
- און גאָט האָט גערופֿן די יבשה ערד, און די איינזאַמלונג פֿון די וואַסערן האָט ער גערופֿן ימען. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מִזֵּרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֵשֶׂה פְּרִי לַמִּינֹה אֲשֶׁר זֶרְעוֹ־בּוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן:
- האָט גאָט געזאָגט: זאָל די ערד אַרויסגראָזן גראַז, קרייטעכץ וואָס גיט אַרויס זאַמען, פֿרוכטביימער וואָס טראָגן פֿרוכט אויף דער ערד לויט זייערע מינים, וואָס זייער זאַמען איז אין זיי. און עס איז אזוי געשען.

- 12 Nebo země vydala trávę, a bylinę nesoucí semeno podle pokolení svého, i strom přinášející ovoce, v němž *bylo* símě jeho, podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že to bylo dobré.
- I wydała ziemia roślinę, - zielę, rozsiewającą nasienie podług rodzaju swojego i drzewo rodzące owoc, w którym nasienie jego było, podług rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.
- 13 I byl večer a bylo jitro, den třetí.
- I był wieczór i był ranek - dzień trzeci.
- 14 Opět řekl Bůh: Buďte světla na obloze nebeské, aby oddělovala den od noci, a byla na znamení a *rozměření* časů, dnů a let.
- I rzekł Bóg: "Niech będą światła na przestworze nieba, aby przedzielać między dniem a nocą; a niech służą jako znamiona i pory i dni i lata;
- 15 A aby svítila na obloze nebeské, a osvětcovala zemi. A stalo se tak.
- I niech będą światłami na przestworze nieba, dla przyświecania ziemi!" I stało się tak.
- 16 I učinil Bůh dvě světla veliká, světlo větší, aby správu drželo nade dnem, a světlo menší, aby správu drželo nad nocí; *těž* i hvězdy.
- I utworzył Bóg dwa owe światła wielkie: światło większe dla panowania dniem, a światło mniejsze dla panowania nocą, i gwiazdy.
- 17 A postavil je Bůh na obloze nebeské, aby osvětcovala zemi;
- I umieścił je Bóg na przestworze nieba, dla przyświecania ziemi.
- יב וַתֵּצֵא הָאָרֶץ דָּשָׁא עֵשֶׂב מְזִירֵעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר זֶרַע-בוֹ לְמִינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב:
- און די ערד האָט אַרויסגעבראַכט גראַז, קרייטעכץ וואָס גיט אַרויס זאַמען לויט זײַנע מינים, און בײַמער וואָס טראָגן פֿרוכט, וואָס זײער זאַמען איז אין זײ, לויט זײערע מינים. און גאָט האָט געזען אז דאָס איז גוט.
- יג וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:
- און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ דריטן טאָג.
- יד וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה וְהָיוּ לָאֵתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם:
- האָט גאָט געזאָגט: זאָלן ווערן ליכטער אין דעם אויסשפּרייט פֿון הימל, פֿאַנאַנדערצושיידן צווישן דעם טאָג און צווישן דער נאַכט, און זײ זאָלן זײַן פֿאַר צײכנס און פֿאַר צײטן, און פֿאַר טעג און יאָרן.
- טו וְהָיוּ לְמְאֹרֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן:
- און זײ זאָלן זײַן פֿאַר ליכטער אין דעם אויסשפּרייט פֿון הימל, צו ליכטן אויף דער ערד. און עס איז אזוי געשען.
- טז וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת-הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמַמְשְׁלַת הַיּוֹם וְאֶת-הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשְׁלַת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:
- און גאָט האָט געמאַכט די צוויי גרויסע ליכטער: דאָס גרעסערע ליכט פֿאַר דער געוועלטיקונג פֿון טאָג, און דאָס קלענערע ליכט פֿאַר דער געוועלטיקונג פֿון דער נאַכט; און די שטערן.
- יז וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל-הָאָרֶץ:
- און גאָט האָט זײ אַרײַנגעזעצט אין דעם אויסשפּרייט פֿון הימל, צו ליכטן אויף דער ערד,

18 A aby správu držela nade dnem a nocí, a oddělovala světlo od tmy. A viděl Bůh, že *to bylo* dobré.

I aby panować dniem i nocą i przedzielać między światłem a ciemnością. I widział Bóg, że dobrze.

19 I byl večer a bylo jitro, den čtvrtý.

I byl večer i byl ranek - dzień czwarty.

20 Řekl ještě Bůh: Vydejte vody hmyz duše živé v hojnosti, a ptactvo, *kteréž* by létalo nad zemí pod oblohou nebeskou!

I rzekł Bóg: "Niech się zaroją wody rojem jestestw żyjących, a ptactwo niech się unosi nad ziemią, na przestworze niebios!"

21 I stvořil Bůh velryby veliké a všelijakou duši živou, hýbající se, kteroužto v hojnosti vydaly vody podlé pokolení jejich, a všeliké ptactvo křídla mající, podlé pokolení jeho. A viděl Bůh, že *to bylo* dobré.

I stworzył Bóg owe potwory wielkie i wszelkie jestestwo żyjące, poruszające się, którym zaroily się wody podług rodzaju swego, i wszelkie ptactwo skrzydlate podług rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.

22 I požehnal jim Bůh, řka: Plod'tež se a množte se, a naplňte vody mořské; též ptactvo ať se rozmnožuje na zemi!

I pobłogosławił im Bóg i rzekł: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie i napełniajcie wody w morzach, a ptactwo niech się rozmnaża na ziemi!"

23 I byl večer a bylo jitro, den pátý.

I byl večer i byl ranek - dzień piąty.

יח וְלִמְשַׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב:

און צו געוועלטיקן איבער דעם טאָג און איבער דער נאַכט, און פֿאַנאַנדערצושיידן צווישן דעם ליכט און צווישן דער פֿינצטערניש. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.

יט וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ פֿירטן טאָג.

כ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל-הָאָרֶץ עַל-פְּנֵי רִקְיעַ הַשָּׁמַיִם:

האָט גאָט געזאָגט: זאָל דאָס וואַסער ווידמענען אַ ווידמענונג פֿון לעבעדיקע באַשעפֿענישן, און פֿויגלען זאָלן פֿליען אויף דער ערד, איבערן פֿרייען אויסשפרייט פֿון הימל.

כא וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֶת כָּל-נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרֹמֶשֶׁת אֲשֶׁר שָׂרָצוּ הַמַּיִם לַמִּינֵהֶם וְאֶת כָּל-עוֹף כָּנָף לַמִּינֵהוּ וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב:

און גאָט האָט באַשאַפֿן די גרויסע ים-חיות, און אַלע לעבעדיקע באַשעפֿענישן וואָס קריכן, וואָס דאָס וואַסער האָט געווידמענט לויט זייערע מינים, און אַלע געפֿליגלטע פֿויגלען לויט זייערע מינים. און גאָט האָט געזען אַז דאָס איז גוט.

כב וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הַמַּיִם בַּמִּינִם וְהָעוֹף יִרְבַּ בָּאָרֶץ:

און גאָט האָט זיי געבענטשט, אַזוי צו זאָגן: פֿרוכפֿערט אייך און מערט אייך, און פֿילט אַן די וואַסערן אין די ימען, און די פֿויגלען זאָלן זיך מערן אויף דער ערד.

כג וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי:

און עס איז געווען אָוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, אַ פֿינפֿטן טאָג.

24 Řekl též Bůh: Vydej země duši živou, *jednu každou* podle pokolení jejího, hovada a zeměplazy, i zvěř zemskou, podle pokolení jejího. A stalo se tak.

I rzekł Bóg: "Niech wyda ziemia jestestwa żyjące podług rodzajów swoich: było i płazy i zwierzęta lądowe podług rodzajów swoich!" I stało się tak.

25 I učinil Bůh zvěř zemskou podle pokolení jejího, též hovada vedle pokolení jejich, i všeliký zeměplaz podle pokolení jeho. A viděl Bůh, že *bylo* dobré.

I utworzył Bóg zwierzęta lądowe podług rodzajów swoich, i było podług rodzaju swojego, i wszelki płaz ziemny podług rodzaju swojego. I widział Bóg, że dobrze.

26 Řekl opět Bůh: Učiňme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho, a ať panují nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad hovady, a nade vší zemí, i nad všelikým zeměplazem hýbajícím se na zemi.

I rzekł Bóg: "Uczyńmy ludzi na obraz Nasz i podług podobieństwa Naszego, a niech panują nad rybami morza, i nad ptactwem nieba, i nad bydłem, i nad wszystką ziemią, i nad wszelkim płazem, który pełza po ziemi!"

27 I stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil jej, muže a ženu stvořil je.

I stworzył Bóg człowieka na obraz Swój, na obraz Boga stworzył go; mężczyznę i niewiastę stworzył ich.

כד ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחייתו־ארץ למינה ויהי־כן:

האט גאט געזאגט: זאל די ערד ארויסברענגען לעבעדיקע באשעפענישן לויט זייערע מינים, בהמות און שרצים און חיות פֿון דער ערד לויט זייערע מינים. און עס איז אזוי געשען.

כה ויעש אלהים את־חית הארץ למינה ואת־הבהמה למינה ואת כל־רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי־טוב:

און גאט האט געמאכט די חיות פֿון דער ערד לויט זייערע מינים, און די בהמות לויט זייערע מינים, און אלע שרצים פֿון דער ערד לויט זייערע מינים. און גאט האט געזען אז דאס איז גוט.

כו ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובהמה ובכל־הארץ ובכל־הרמש הרמש על־הארץ:

האט גאט געזאגט: לאמיר מאכן מענטשן אין אונדזער געשטאלט, לויט אונדזער גלייכעניש, און זיי זאלן געוועלטיקן איבער די פֿיש פֿון ים, און איבער די פֿויגלען פֿון הימל, און איבער די בהמות, און איבער דער גאנצער ערד, און איבער אלע שרצים וואס קריכן אויף דער ערד.

כז ויברא אלהים את־האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם:

און גאט האט באשאפֿן דעם מענטשן אין זיין געשטאלט; אין דער געשטאלט פֿון גאט האט ער אים באשאפֿן; א זכר און א נקבה האט ער זיי באשאפֿן.

28 A požehnal jim Bůh, a řekl jim Bůh: Plod'tež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi, a podmaňte ji, a panujte nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad všelikým živočichem hýbajícím se na zemi.

I błogosławił im Bóg, i rzekł do nich Bóg: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie, i napelniajcie ziemię, i zawładnijcie nią, i panujcie nad rybami morza, i nad ptactwem nieba, i nad wszelkim zwierzem, który się porusza na ziemi!"

29 Řekl ještě Bůh: Aj, dal jsem vám všelikou bylinu, vydávající símě, kteráž *jest* na tváři vší země, a všeliké stromoví, (*na němž jest ovoce stromu*), nesoucí símě; *to* bude vám za pokrm.

I rzekł Bóg: "Oto oddaję wam wszelkie ziele rozsiewające nasienie, będące na powierzchni całej ziemi, i wszelkie drzewo, na którym jest owoc drzewny, rozsiewający nasienie: wam niechaj będą na pokarm.

30 Všechněm pak živočichům zemským, i všemu ptactvu nebeskému, a všemu tomu, což se hýbe na zemi, v čemž *jest* duše živá, všelikou bylinu zelenou *dal jsem* ku pokrmu. I stalo se tak.

A wszelkiemu zwierzowi lądowemu, i wszelkiemu ptactwu nieba, i wszystkiemu, co się porusza na ziemi, w którym jest dusza żyjąca - wszelką zieloną roślinę - na pokarm!" I stało się tak.

31 A viděl Bůh vše, což učinil, a aj, *bylo* velmi dobré. I byl večer a bylo jitro, den šestý.

I obejrzał Bóg wszystko, co uczynił, i oto było bardzo dobre. I był wieczór i był ranek - dzień szósty.

כח וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת-הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּהָ וּרְדוּ בְּדִגְתַּי הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל-חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל-הָאָרֶץ:

און גאָט האָט זיי געבענטשט, און גאָט האָט צו זיי געזאָגט: פֿרוכפערט אייך און מערט אייך, און פֿילט אָן די ערד, און באַצווינגט זי, און געוועלטיקט איבער די פֿיש פֿון ים, און איבער די פֿויגלען פֿון הימל, און איבער אַלעם לעבעדיקן וואָס קריכט אויף דער ערד.

כט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת-כָּל-עֵשֶׂב זֶרַע זֶרַע אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וְאֶת-כָּל-הָעֵץ אֲשֶׁר-בּוֹ פְּרִיעֵץ זֶרַע זֶרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָהּ:

און גאָט האָט געזאָגט: זעט, אייך האָב אייך געגעבן יעטוועדער קריטעכץ וואָס גיט אַרויס זאָמען, וואָס אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד, און יעטוועדער בוים וואָס אויף אים איז דאָ ביימערפֿרוכט וואָס גיט אַרויס זאָמען; פֿאַר אייך זאָל דאָס זיין צום עסן.

ל וּלְכָל-חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל-עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל רֹמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת-כָּל-יֶרֶק עֵשֶׂב לְאֹכְלָהּ וַיְהִי-כֵן:

און פֿאַר אַלע חיות פֿון דער ערד, און פֿאַר אַלע פֿויגלען פֿון הימל, און פֿאַר אַלץ וואָס קריכט אויף דער ערד, וואָס אין אים איז דאָ אַ לעבעדיקער אָטעם, איז יעטוועדער גרין קריטעכץ צום עסן. און עס איז אזוי געווען.

לא וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה-טוֹב מְאֹד וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי:

און גאָט האָט געזען אַלץ וואָס ער האָט געמאַכט, ערשט עס איז זייער גוט. און עס איז געווען אַוונט, און עס איז געווען פֿרימאָרגן, דעם זעקסטן טאָג.

בראשית ב: 2

- א וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צָבָאָם:
1 A tak dokonána jsou nebesa a země, i všechno vojsko jejich.
אזוי זינען פֿאַרענדיקט געוואָרן דער הימל און די ערד און זייער גאַנצער חיל.
- ב וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
2 A dokonal Bůh dne sedmého dílo své, kteréž dělal; a odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, kteréž byl dělal.
און גאָט האָט געענדיקט צום זיבעטן טאָג זיין אַרבעט וואָס ער האָט געמאַכט, און ער האָט גערוט אויפֿן זיבעטן טאָג פֿון זיין גאַנצער אַרבעט וואָס ער האָט געמאַכט.
- ג וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:
3 I požehnal Bůh dni sedmému a posvětil ho; nebo v něm odpočinul Bůh ode všeho díla svého, kteréž byl stvořil, aby učiněno bylo.
און גאָט האָט געבענטשט דעם זיבעטן טאָג, און האָט אים געהייליקט, וואָרום אין אים האָט ער גערוט פֿון זיין גאַנצער אַרבעט וואָס גאָט האָט באַשאַפֿנדיק געמאַכט.
- ד אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם בַּיּוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם:
4 Tiť jsou rodové nebes a země, (když stvořena jsou v den, v němž učinil Hospodin Bůh zemi i nebe),
אזוי זינען באַשאַפֿן געוואָרן, אין דעם טאָג וואָס גאָט דער האָר האָט געמאַכט ערד און הימל.
- ה וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרֵם יְהוָה בָּאָרֶץ וְכָל-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרֵם יַצְמַח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה אֱלֹהִים עַל-הָאָרֶץ וָאָדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה:
5 I každé chrastiny polní, dříve než byla na zemi, i všelike byliny polní, prvé než vzcházela; nebo ještě byl nedštil Hospodin Bůh na zemi, aniž byl který člověk, ješto by dělal zemi.
און קיין ביימל פֿון פֿעלד איז נאָך נישט געווען אויף דער ערד, און קיין קרייטעכץ פֿון פֿעלד האָט נאָך נישט געשפּראַצט, וואָרום גאָט דער האָר האָט נישט געמאַכט רעגענען אויף דער ערד, און אַ מענטש איז נישט געווען צו באַאַרבעטן די ערד;
- Zanim zaś jaki krzew polny był na ziemi, i jakie ziele polne zanim wzeszło, - nie spuścił też Wiekuisty Bóg deszczu na ziemię; człowieka też nie było, aby uprawiał ziemię;

- 6 A *aniž* pára vystupovala z země, aby svlažovala všecken svrchek země. וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי־הָאֲדָמָה:
- Ale para wzniosła się z ziemi, i zrosiła całą powierzchnię ziemi. נָאָר אַ נַעבֵל פֿלעגט אויפֿגייַן פֿון דער ערד, און פֿלעגט אָנטרינקען דאָס גאַנצע געזיכט פֿון דער ערד.
- 7 I učinil Hospodin Bůh člověka z prachu země, a vdechl v chrůpě jeho dchnutí života, i byl člověk v duši živou. וַיֵּצֵר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עֹפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשֻׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה:
- I tak utworzył Wiekuisty Bóg człowieka z prochu ziemi, i tchnął w nozdrza jego dech żywota, i stał się człowiek istotą żyjącą. הָאָט גאָט דער האָר געפֿורעמט דעם מענטשן פֿון שטויב פֿון דער ערד, און האָט אַרייַנגעבלאָזן אין זײַנע נאָזלעכער אַן אָטעם פֿון לעבן, און דער מענטש איז געוואָרן אַ לעבעדיקער נפֿש.
- 8 Štípil pak byl Hospodin Bůh ráj v Eden na východ, a postavil tam člověka, jehož byl učinil. ח וַיֵּשֶׁע יְהוָה אֱלֹהִים גֵּן־בֶּעֶדֶן מִקֶּדֶם וַיִּשֶׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר:
- A zasadziwszy Wiekuisty Bóg ogród w Edenie od dawna, umieścił tam człowieka, którego utworzył. און גאָט דער האָר האָט געפֿלאַנצט אַ גאָרטן אין עֶדֶן, אין מזרח, און האָט דאָרטן אַרייַנגעזעצט דעם מענטשן וואָס ער האָט געפֿורעמט.
- 9 A vyvedl Hospodin Bůh z země všeliký strom na pohledění libý, a *ovoce* k jídlu chutné; též strom života u prostřed ráje, i strom vědění dobrého a zlého. ט וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֹחַמַד לְמַרְאֶה וטוֹב לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֵּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב ורָע:
- I wywiódł Wiekuisty Bóg z ziemi wszelakie drzewo urocze na wejrzenie i smaczne ku spożyciu, drzewo też życia w pośrodku ogrodu, i drzewo poznania dobrego i złego. און גאָט דער האָר האָט געמאַכט שפּראַצן פֿון דער ערד אַלערליי בייַמער גלוסטיק אָנצוקוקן און גוט צום עסן; אויך דעם בוים פֿון לעבן, אין מיטן גאָרטן, און דעם בוים פֿון וויסן גוטס און שלעכטס.
- 10 (*A řeka vycházela z Eden, k sulažování ráje, a odtud dělila se, a byla ve čtyři hlavní řeky. A strumień wypływa z Edenu dla zraszania ogrodu, a ztamtąd też rozdziela się i rozpada na cztery odnogi.*) י וְנָהָר יֵצֵא מִעֶדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֵּן וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים:
- A strumień wypływa z Edenu dla zraszania ogrodu, a ztamtąd też rozdziela się i rozpada na cztery odnogi.* און אַ טייך איז אַרויסגעגאַנגען פֿון עֶדֶן אָנצוטרינקען דעם גאָרטן, און פֿון דאָרטן האָט ער זיך צעשיידט, און איז געוואָרן פֿיר טיילן.
- 11 Jméno jedné Píson, ta obchází všecku zemi Hevilah, kdež jest zlato. יב שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסָּבִב אֶת כָּל־אֶרֶץ הַחִוִּילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב:
- Nazwa jednej: Pizson; to ten, który okraża całą ziemię Chawila, gdzie złoto. דער נאָמען פֿון איינעם איז פֿישון; דאָס איז דער וואָס רינגלט אַרום דאָס גאַנצע לאַנד חִוילָה, וואָס דאָרטן איז דאָ גאָלד;

- 12 A zlato země té *jest* výborné; tam *jest* i bdelium, a kámen onychin. יב וְהָיָה הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב שָׁם הַבְּדִלָּח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם:
A złoto kraju tego wyborowe; tamże jest bdellion i kamień berylowy. און דאָס גאָלד פֿון יענעם לאַנד איז גוט. דאָרטן איז דער בדולח און דער אָניקלשטיין.
- 13 Jméno pak druhé řeky Gihon, ta obchází všecku zemi Chus. יג וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשְּׁנִי גִיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֶת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ:
A nazwa strumienia drugiego: Gichon; to ten, który okrąża całą ziemię Kusz. און דער נאָמען פֿון צווייטן טייך איז גיחון; דאָס איז דער וואָס רינגלט אַרום דאָס גאַנצע לאַנד כּוּשׁ.
- 14 A jméno řeky třetí Hiddekel, kteráž teče k východní straně Assyrské země. A řeka čtvrtá jest Eufrates.) יד וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִדְקֵל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר וְהַנָּהָר הַרְבִּיעִי הוּא פָּרַת:
A nazwa strumienia trzeciego: Chidekel; to ten, który płynie ku wschodowi Aszuru. A strumieniem czwartym jest Frat. און דער נאָמען פֿון דריטן טייך איז חִדְקֵל; דאָס איז דער וואָס גייט צו מזרח פֿון אַשּׁוּר. און דער פֿירטער טייך, דאָס איז פָּרַת.
- 15 Pojav tedy Hospodin Bůh člověka, postavil jej v ráji v zemi Eden, aby jej dělal a ostříhal ho. טו וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיִּנְחָהוּ בְּגֵן־עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ:
I wziął Wiekuisty Bóg człowieka i osadził go w ogrodzie Eden, aby go uprawiał i dozorował. און גאָט דער האָר האָט גענומען דעם מענטשן, און האָט אים אַריינגעזעצט אין גאָרטן פֿון עֵדֶן, אים צו באַארבעטען און אים צו היטן.
- 16 I zapověděl Hospodin Bůh člověku, řka: Z každého stromu rajského svobodně jísti budeš; טז וַיֹּצֵא יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכָּל־עֵץ־הַגֵּן אָכַל תֹּאכֵל:
I przykazał Wiekuisty, Bóg, człowiekowi i rzekł: "Z każdego drzewa ogrodu pożywać możesz; און גאָט דער האָר האָט אָנגעזאָגט דעם מענטשן, אַזוי צו זאָגן: פֿון אַלע ביימער פֿון גאָרטן מעגסטו עסן;
- 17 Ale z stromu vědění dobrého a zlého nikoli nejz; nebo v který bys koli den z něho jedl, smrtí umřeš. יז וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת:
Ale z drzewa poznania dobrego i złego, - pożywać zeń nie będziesz; bo gdy spożyjesz z niego - umrzesz!" אָבער פֿון דעם בוים פֿון וויסן גוטס און שלעכטס, פֿון אים זאָלסטו ניט עסן, וואָרום אין דעם טאָג וואָס דו עסט פֿון אים, וועסטו זיכער שטאַרבן.
- 18 Řekl byl také Hospodin Bůh: Není dobré člověku býti samotnému; učiním jemu pomoc, kteráž by při něm *byla*. יח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הִיּוֹת הָאָדָם לְבָדּוֹ אַעֲשֶׂה־לוֹ עֹז כְּנֶגְדּוֹ:
I rzekł Wiekuisty, Bóg: "Nie dobrze, aby pozostał człowiek samotnym; uczynię mu pomoc, odpowiednią jemu!" און גאָט דער האָר האָט געזאָגט: עס איז ניט גוט דער מענטש זאָל זיין אַליין; איך וועל אים מאַכן אַ געהילף וועדליך פֿאַר אים.

19 (Nebo když byl učinil Hospodin Bůh z země všelikou zvěř polní, i všechno ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby pohleděl na ně, jaké by jméno kterému dáti měl; a jak by koli nazval Adam kterou duši živou, tak aby jmenována byla.

A utworzył był Bóg Wiekuisty z ziemi wszystkie zwierzęta dzikie, i wszystkie ptactwo nieba, i przywiódł do człowieka, aby obaczył, jak je nazwie; a jak bądź nazwie człowiek każde jestestwo żywe, - taką będzie nazwa jego.

20 I dal Adam jména všechněm hovědům, i ptactvu nebeskému, a všeliké zvěři polní; Adamovi pak není nalezena pomoc, kteráž by při něm byla.)

I nadał człowiek nazwy wszelkiemu bydłu, i ptactwu nieba, i wszelkiemu zwierzowi dzikiemu; ale dla człowieka nie znalazł pomocy, odpowiedniej jemu.

21 Protož uvedl Hospodin Bůh tvrdý sen na Adama, i usnul; a vyňal jedno z žeber jeho, a to místo vyplnil tělem.

I przypuścił Wiekuisty Bóg odurzenie na człowieka, i zasnął on; i wyjął jedno z żeber jego, i zwał ciało za niém.

22 A z toho žebra, kteréž vyňal z Adama, vzdělal Hospodin Bůh ženu, a přivedl ji k Adamovi.

I ukształtował Wiekuisty Bóg żebro, które wyjął z człowieka, na niewiastę, i przywiódł ją do człowieka.

23 I řekl Adam: 'Tedy tato jest kost z kostí mých a tělo z těla mého; tato slouti bude mužatka, nebo z muže vzata jest.

I rzekł człowiek: "Tym razem jest to kość z kości moich, i ciało z ciała mojego; tę nazywać mężatką, bo z męża wzięta ona!"

יט וַיֵּצֵר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מִה־יִּקְרָא־לוֹ וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נָפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ:

און גאט דער האר האט געפֿורעמט פֿון דער ערד אַלערלײ חיות פֿון פֿעלד און אַלערלײ פֿויגלען פֿון הימל, און געבראַכט צו דעם מענטשן, צו זען וואָס ער וועט זיי רופֿן, און וואָס נאָר דער מענטש וועט רופֿן אײטלעך לעבעדיקע באַשעפֿעניש, דאָס זאָל זײַן איר נאָמען.

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וְלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְלָאָדָם לֹא־מָצָא עֹזר כְּנֶגְדּוֹ:

האָט דער מענטש אָנגערופֿן נעמען פֿאַר אַלע בהמות, און פֿאַר די פֿויגלען פֿון הימל, און פֿאַר אַלע חיות פֿון פֿעלד; אָבער פֿאַר אָדמען האָט ער נישט געפֿונען אַ געהילף וועדליק פֿאַר אים.

כא וַיִּפֹּל יְהוָה אֱלֹהִים תְּרִדְמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצִּלְעֹתָיו וַיִּסְגֶּר בָּשָׂר תַּחֲתָנָה:

האָט גאָט דער האר געלאָזט פֿאַלן אַ טיפֿן שלאָף אויף דעם מענטשן, און ער איז אײנגעשלאָפֿן; און ער האָט אַרויסגענומען אײנע פֿון זײנע ריפֿן, און האָט פֿאַרשטאָפט איר אָרט מיט פֿלײש.

כב וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֵּלַע אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְאֶהָ אֶל־הָאָדָם:

און גאָט דער האר האָט געבויט פֿון דער ריפֿ, וואָס ער האָט אַרויסגענומען פֿון דעם מענטשן, אַ פֿרוי, און האָט זי געבראַכט צו דעם מענטשן.

כג וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם עֵצָם מִעֲצָמִי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת:

האָט דער מענטש געזאָגט: דאָס מאָל איז דאָס אַ בײַן פֿון מײנע בײנער, און פֿלײש פֿון מײן פֿלײש; די דאָזיקע זאָל גערופֿן ווערן פֿרוי, ווײל פֿון אַ מאַן איז גענומען געוואָרן די דאָזיקע.

24 Z té příčiny opustí muž otce svého i matku svou, a přidržeti se bude manželky své, i budou v jedno tělo.

דרום פֿאַרלאָזט אַ מאַן זײַן פֿאַטער און זײַן מוטער, און באַהעפֿט זיך אָן זײַן ווײַב, און זײ ווערן איין לײַב.
Przeto opuszcza mąż ojca swojego i matkę swoją, a łączy się z żoną swoją, i stają się ciałem jednym.

25 Byli pak oba dva nazí, Adam i žena jeho, a nestyděli se.

כֹּה וַיְהִיו שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבָּשְׁשׁוּ:

A byli oboje nadzy, człowiek i żona jego, a nie wstydzili się.
און זײ זײַנען ביידע געווען נאָקעט, דער מענטש און זײַן ווײַב, און זײ פֿלעגן זיך ניט שעמען.

בראשית ג: 3

- 1 Had pak byl nejchytřejší ze všech živočichů polních, kteréž byl učinil Hospodin Bůh. A *ten* řekl ženě: Tak-liž jest, že vám Bůh řekl: Nebudete jísti z každého stromu rajského?

A wąż był chytry, bardziej niż wszelki zwierz dziki, który był uczynił Wiekuisty Bóg; i rzekł do niewiasty: "Albož powiedział także Bóg: Nie pożywać wam z żadnego drzewa ogrodu?"

א וַהֲנִחַשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל-הָאִשָּׁה אַף כִּי-אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן:
- 2 I řekla žena hadu: Ovoce stromů rajských jíme; I rzekła niewiasta do węża: Z owocu drzew ogrodu pożywać możemy.

ב וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל-הַנָּחָשׁ מִפִּרִי עֵץ-הָגֶן נֹאכָל: הָאֵט דִּי פִרְיֵי גִעְזָאגֵט צו דער שלאַנג: פֿון דער פֿרוכט פֿון די ביימער פֿון גאַרטן מעגן מיר עסן,
- 3 Ale o ovoci stromu, kterýž jest u prostřed ráje, řekl Bůh: Nebudete ho jísti, aniž se ho dotknete, abyste nezemřeli.

Tylko z owocu drzewa, co w pośrodku ogrodu, rzekł Bóg: "nie pożywajcie z niego i nie dotykajcie się go, - abyście nie umarli".

ג וּמִפִּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הָגֶן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן-תָּמָתוּן: נֶאֱרַר פֿון דער פֿרוכט פֿון דעם בוים וואָס אין מיטן גאַרטן הָאֵט גִעְזָאגֵט: איר זאָלט דערפֿון נישט עסן, און איר זאָלט זיך דעראַן נישט אָנרירן, אַזויסט וועט איר שטאַרבן.
- 4 I řekl had ženě: Nikoli nezemřete smrtí!

I rzekł wąż do niewiasty: "Umrzec nie umrzecie".

ד וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל-הָאִשָּׁה לֹא-מוֹת תָּמָתוּן: הָאֵט דִּי שלאַנג גִעְזָאגֵט צו דער פִרְיֵי שטאַרבן וועט איר נישט שטאַרבן,
- 5 Ale ví Bůh, že v kterýkoli den z něho jísti budete, otevrou se oči vaše; a budete jako bohové, vědouce dobré i zlé.

Ale wie Bóg, iż dnia, którego pożywać zeń będziecie, otworzą się oczy wasze i staniecie się jako Bóg, poznawającymi dobre i złe".

ה כִּי יִדְעַ אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶּם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע: נֶאֱרַר גִּאָט ווייס אַז אין דעם טאָג וואָס איר עסט דערפֿון, וועלן זיך עפֿענען אייערע אויגן, און איר וועט זיין אַזוי ווי גִאָט צו וויסן גוטס און שלעכטס.

6 Viduci tedy žena, že dobrý *jest* strom k jídlu i příjemný očima, a k nabytí rozumnosti strom žádostivý, vzala z ovoce jeho a jedla; dala také i muži svému s sebou, a *on* jedl.

I widząc niewiasta, że smaczném jest drzewo ku spożyciu, że rozkoszą jest dla oczu, a urocžém drzewo do oglądania, wzięła z owocu jego i jadła, i dała też mężowi swojemu przy sobie i jadł.

7 Tedy otevřiny jsou oči obou dvou, a poznali, že jsou nazí; i navázali lístí fíkového a nadělali sobě věníků.

I otworzyły się oczy obojga, i poznali, że są nagimi! I splekli liście figowe, i poczynili sobie przepaski.

8 A *v tom* uslyšeli hlas Hospodina Boha chodícího po ráji k větru dennímu; i skryl se Adam a žena jeho před tváří Hospodina Boha, u prostřed stromoví rajského.

I usłyszeli głos Wiekuistego Boga, rozlegający się po ogrodzie, z powiewem dziennym; i skrył się człowiek i żona jego przed obliczem Wiekuistego Boga, między drzewa ogrodu.

9 I povolal Hospodin Bůh Adama, a řekl jemu: Kdež jsi?

I zawołał Wiekuisty, Bóg, człowieka, i rzekł do niego: "Gdzie jesteś?"

10 Kterýžto řekl: Hlas tvůj slyšel jsem v ráji a bál jsem se, že jsem nahý; protož skryl jsem se.

I rzekł: "Głos Twój słyszałem w ogrodzie, i uląkłem się, bo nagi jestem, i skryłem się".

וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכֹל וְכִי תֵאָנֹה-הוּא לְעֵינַיִם וְנַחֲמָד הָעֵץ לְהַשְׁכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתֵּתֶן גַּם-לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל:

הָאָט די פֿרוי געזען אַז דער בוים איז גוט צום עסן, און אַז ער איז אַ גאַרונג פֿאַר די אויגן, און דער בוים איז גלוסטיק אַנצוקוקן, און זי האָט גענומען פֿון זיין פֿרוכט, און האָט געגעסן; און זי האָט אויך געגעבן איר מאַן מיט איר, און ער האָט געגעסן.

וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֲרֻמִּם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עָלֶיהָ תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגָרֹת:

און זייערע ביידנס אויגן האָבן זיך געעפֿנט, און זיי האָבן געוווסט אַז זיי זיינען נאַקעט; האָבן זיי צונויפֿגענייט פֿייגנבלעטער, און זיך געמאַכט גאַרטלען.

ח וַיִּשְׁמְעוּ אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְּהִלָּךְ בְּגֵן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְּחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגֵּן:

און זיי האָבן געהערט דעם קול פֿון גאָט דעם האָר, ווי ער גייט אַרום אין גאַרטן אין דער קילקייט פֿון טאָג; און דער מענטש און זיין ווייב האָבן זיך באַהאַלטן פֿאַר גאָט דעם האָר צווישן די ביימער פֿון גאַרטן.

ט וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל-הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אֵיכָּה:

הָאָט גאָט דער האָר גערופֿן צו דעם מענטשן, און האָט צו אים געזאָגט: וווּ ביסטוּ?

י וַיֹּאמֶר אֶת-קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֵן וָאִירָא כִּי-עֵירִם אָנֹכִי וָאֶחְבֵּא:

הָאָט ער געענטפֿערט: איך האָב געהערט דיין קול אין גאַרטן, און איך האָב מורא געהאַט, וויל איך בין נאַקעט, האָב איך מיך באַהאַלטן.

- 11 I řekl Bůh: Kdožť oznámil, že jsi nahý? Nejedn-
lis ale z toho stromu, z něhožť jsem jísti
zapověděl?
- I řekl: "Któż powiedział ci, że nagi jesteś?
Czyż z drzewa, o którym ci przykazałem nie
jeść z niego, jadłeś?"
- 12 I řekl Adam: Žena, kterouž jsi mi dal, *aby byla*
se mnou, ona mi dala z stromu toho, a jedl
jsem.
- I řekl człowiek: "Niewiasta, którą umieściłeś
przy mnie, ona to dała mi z drzewa, i jadłem".
- 13 I řekl Hospodin Bůh ženě: Což jsi to učinila? I
řekla žena: Had mne podvedl, i jedla jsem.
- I řekl Wiekuisty, Bóg, do niewiasty: "Cóżeś
ty uczyniła!" I rzekła niewiasta: "wąż skusił
mnie i jadłam".
- 14 Tedy řekl Hospodin Bůh hadu: Že jsi to učinil,
zlořečený budeš nade všechna hovada a nade
všecky živočichy polní; po břicho svém plaziti se
budeš, a prach žráti budeš po všecky dny
života svého.
- I řekl Wiekuisty, Bóg, do węża: "Żeś uczynił
to, przeklętym bądź z pomiędzy wszelkiego
bydła i wszelkiego zwierza dzikiego; na brzuchu
twoim czołgać się będziesz, i prochem się
żywić, po wszystkie dni życia twójego.
- 15 Nad to, nepřátelství položím mezi tebou a mezi
ženou, i mezi semenem tvým a semenem jejím;
ono potře tobě hlavu, a ty potřeš jemu patu.
- A nienawiść wzniecę między tobą, a niewiastą,
i między nasieniem twojém, a nasieniem jej;
ono porazi ci głowę, a ty mu porazisz piętę!"
- יא ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן-העץ
אשר צויתיה לבלתי אכל-ממנו אכלת:
- האט ער געזאגט: ווער האט דיר געזאגט אז דו
ביסט נאקעט? האסטו געגעסן פֿון דעם בוים
וואס איך האב דיר אנגעזאגט ניט צו עסן פֿון
אים?
- יב ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא
נתנה-לי מן-העץ ואכל:
- האט דער מענטש געזאגט: די ווייב וואס דו
האסט מיר געגעבן, זי האט מיר געגעבן פֿון דעם
בוים, און איך האב געגעסן.
- יג ויאמר יהוה אלהים לאשה מה-זאת עשית
ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל:
- האט גאט דער האר געזאגט צו דער פֿרוי: וואס
האסטו דא געטאן? האט די פֿרוי געזאגט: די
שלאנג האט מיך אנגערעדט, און איך האב
געגעסן.
- יד ויאמר יהוה אלהים אל-הנחש כי עשית זאת
ארוור אתה מכל-הבהמה ומכל חית השדה
על-גחנך תלך ועפר תאכל כל-ימי חיך:
- האט גאט דער האר געזאגט צו דער שלאנג:
ווייל דו האסט דאס געטאן, זאלסטו זיין
פֿארשאלטן פֿון צווישן אלע בהמות, און פֿון
צווישן אלע חיות פֿון פֿעלד; אויף דיין בויך
זאלסטו גיין, און שטויב זאלסטו עסן אלע טעג
פֿון דיין לעבן.
- טו ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין
זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב:
- און א פֿיינטשאפט וועל איך מאכן צווישן דיר
און צווישן דער פֿרוי, און צווישן דיין זאמען און
צווישן איר זאמען; ער וועט דיך טרעפֿן אין קאפֿ,
און דו וועסט אים טרעפֿן אין טריט.

16 Ženě pak řekl: Velice rozmnožím bolesti tvé a počínání tvá, s bolestí roditi budeš děti, a pod mocí muže tvého bude žádost tvá, a on panovati bude nad tebou.

Do niewiasty rzekł: "Wielce, wielce pomnożę męki brzemienności twojej; w bólach rodzić będziesz dzieci; a do męża twego żądza twoja, a on panować będzie nad tobą."

17 Adamovi také řekl: Že jsi uposlechl hlasu ženy své, a jedl jsi z stromu toho, kterýžť jsem zapověděl, řka: Nebudeš jísti z něho; zlořečená země pro tebe, s bolestí jísti budeš z ní po všechny dny života svého.

A do Adama rzekł: "Żeś usłuchał głosu żony twojej, a jadł z drzewa, o którym ci przykazałem mówiąc: nie będziesz jadł z niego; przeklętą niech będzie ziemia gwoli tobie, w utrapieniu żywić ci się z niej, po wszystkie dni żywota twojego.

18 Trní a bodláčí tobě ploditi bude, i budeš jísti byliny polní.

A cierń i oset rodzić ci będzie, a żywić ci się zielem polném.

19 V potu tváři své chléb jísti budeš, dokavadž se nenavrátíš do země, poněvadž jsi z ní vzat. Nebo prach jsi a v prach se navrátíš.

W pocie oblicza twego będziesz pożywał chleb, aż powrócisz do ziemi, bo z niej wziętym jesteś; bo prochem ty, i w proch się obrócisz!"

20 Dal pak byl Adam jméno ženě své Eva, proto že ona byla matě všech živých.

I nazwał Adam imię żony swojej: Chawa, gdyż ona stała się matką wszystkich żyjących.

טו אֱלֹהֵי-הָאִשָּׁה אָמַר הָרְבָּה אֲרֻבָּה עֲצָבוֹנֶיךָ וְהִרְבֵּי בְּעָצֹב תֵּלְדִי בָנִים וְאֶל-אִישׁךָ תִּשְׁוָקֶתְךָ וְהוּא יִמְשָׁל-בָּךְ:

צו דער פֿרוי האָט ער געזאָגט: מערן וועל איך מערן דיין מאַטערניש און דיין טראַגווייעניש; מיט יסורים וועסטו געבערן קינדער, און צו דיין מאַן וועט זיין דיין גלוסטונג, און ער וועט געוועלטיקן איבער דיר.

יז וְלָאָדָם אָמַר כִּי-שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתְּךָ וּתְאָכַל מִן-הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אַרְוֶה הָאָדָמָה בְּעִבּוּרָךְ בְּעָצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ:

און צו אַדמען האָט ער געזאָגט: וויל דו האָסט צוגעהערט צו דעם קול פֿון דיין ווייב, און געגעסן פֿון דעם בוים וואָס איך האָב דיר אָנגעזאָגט, אזוי צו זאָגן: זאָלסט פֿון אים ניט עסן; זאָל די ערד זיין פֿאַרשאַלטן פֿון דינעטוועגן; מיט מאַטערניש זאָלסטו זיך נערן פֿון איר אַלע טעג פֿון דיין לעבן.

יח וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת-עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה:

און דערנער און שטעכיק געוועקס זאָל זי דיר מאַכן שפּראַצן, און זאָלסט עסן קרייטעכץ פֿון פֿעלד.

יט בָּזַעַת אִפְּיָךְ תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוֹבְךָ אֶל-הָאָדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לָקַחְתָּ כִּי-עָפָר אֶתָּה וְאֶל-עָפָר תָּשׁוּב:

מיט דעם שווייס פֿון דיין פנים זאָלסטו עסן ברויט, ביז דו קערסט זיך אום צו דער ערד; וויל פֿון איר ביסטו גענומען געוואָרן; וואָרום שטויב ביסטו, און צו שטויב זאָלסטו זיך אומקערן.

כ וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הוּא הִיְתָה אִם כָּל-חַי:

און דער מענטש האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זיין ווייב חוה, וויל זי איז געווען די מוטער פֿון אַלעם לעבעדיקן.

21 I zdělal Hospodin Bůh Adamovi a ženě jeho oděv kožený, a přioděl je.

I sprawił Wiekuisty, Bóg, Adamowi i żonie jego szaty skórzane, i przyodział ich.

22 Tedy řekl Hospodin Bůh: Aj, člověk učiněn jest jako jeden z nás, věda dobré i zlé; pročez nyní, aby nevztáhl ruky své, a nevzal také z stromu života, a jedl by, i byl by živ na věky, *vyžeňme jej*.

I rzekł Wiekuisty, Bóg: "Oto człowiek stał się jako jeden z Nas, co do wiedzy dobrego i złego. A teraz może sięgnie ręką swoją i weźmie także z drzewa życia i spożyje, aby żył na wieki..!"

23 I vypustil jej Hospodin Bůh z zahrady Eden, aby dělal zemi, z níž vzat byl.

I wydalił go Wiekuisty, Bóg, z ogrodu Eden, aby uprawiał ziemię, z której wzięty.

24 A *tak* vyhnal člověka a osadil zahradu Eden cherubíny k východní straně s mečem plamenným blýskajícím se, aby ostříhali cesty k stromu života.

I tak wygnał człowieka; i usadowił na wschód od ogrodu Eden Cherubów, i płomienny miecz, wirujący, dla strzeżenia drogi do drzewa życia.

כא וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כִּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם:

און גאָט דער האָר האָט געמאַכט פֿאַר אָדמען און פֿאַר זײַן ווייב העמדלעך פֿון פֿעל, און האָט זיי באַקליידט.

כב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וְחַי לְעֹלָם:

און גאָט דער האָר האָט געזאָגט: זע, דער מענטש איז געוואָרן ווי איינער פֿון אונדז צו וויסן גוטס און שלעכטס, און אַצונד קען ער נאָך אויסשטרעקן זײַן האַנט, און נעמען אויך פֿון דעם בוים פֿון לעבן, און ער וועט עסן, און וועט לעבן אייביק.

כג וַיִּשְׁלַחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגֶּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם:

האָט גאָט דער האָר אים אַרויסגעשיקט פֿון דעם גאָרטן פֿון עֵדֶן, צו באַארבעטן די ערד, וואָס ער איז פֿון דאָרטן גענומען געוואָרן.

כד וַיִּגְרֹשׂ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגֶן־עֵדֶן אֶת־הַכְּרֻבִּים וְאֵת לֶהֱטֵה הַחֶרֶב הַמַּתְּהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים:

און ער האָט אַרויסגעטריבן דעם מענטשן; און ער האָט אַריינגעזעצט אין מזרח פֿון דעם גאָרטן פֿון עֵדֶן די כּרובים, און די פֿלאַמיקע שווערד וואָס דרייט זיך, צו היטן דעם וועג צום בוים פֿון לעבן.

בראשית ד: 4

- א וְהָאָדָם יָדַע אֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת-קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת-יְהוָה:
- 1 Adam pak poznal Evu ženu svou, kterážto počavši, porodila Kaina a řekla: Obdržela jsem muže na Hospodinu.
- און דער מענטש האָט דערקענט זיין ווייב חַוָּה, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן קינען, און זי האָט געזאָגט: איך האָב געקריגן אַ מאַן דורך גאָט.
- ב וַתִּסֶּף לָלֶדֶת אֶת-אָחִיו אֶת-הֶבֶל וַיְהִי-הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה:
- 2 A opět porodila bratra jeho Abele. I byl Abel pastýř ovcí, a Kain byl oráč.
- און זי האָט ווידער געבאָרן – זיין ברודער הֶבֶלען. און הֶבֶל איז געווען אַ פֿאַסטוד פֿון שׂאָף, און קַיִן איז געווען אַן ערדאַרבעטער.
- ג וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה:
- 3 Po mnohých pak dnech stalo se, že obětoval Kain z úrody zemské obět Hospodinu.
- און עס איז געווען נאָך אַ פֿאַרלויף פֿון טעג, האָט קַיִן געבראַכט פֿון דער פֿרוכט פֿון דער ערד אַ קרבן צו גאָט.
- ד וְהֶבֶל הָבִיא גַם-הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֻלְבֵּהֶן וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל-הֶבֶל וְאֶל-מִנְחָתוֹ:
- 4 Ano i Abel také obětoval z prvorozených věcí stáda svého, a z tuku jejich. I vzhlédl Hospodin na Abele a na obět jeho.
- און הֶבֶל, ער אויך האָט געבראַכט פֿון די ערשטלינגען פֿון זינע שׂאָף און פֿון זייערע פֿעטסטע. און גאָט האָט זיך געקערט צו הֶבֶלען, און צו זיין קרבן,
- ה וְאֶל-קַיִן וְאֶל-מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו:
- 5 Na Kaina pak a na obět jeho nevzhlédl. Protož rozlítíl se Kain náramně, a opadla tvář jeho.
- און צו קינען און צו זיין קרבן האָט ער זיך נישט געקערט. האָט קינען זייער געערגערט, און זיין פנים איז אַראָפּגעפֿאַלן.
- ו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן לָמָּה חָרָה לְךָ וּלְמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ:
- 6 I řekl Hospodin Kainovi: Proč jsi se tak rozpálil hněvem? A proč jest opadla tvář tvá?
- און זיין פנים איז אַראָפּגעפֿאַלן
- און זיין פנים?
- I rzekł Wiekuisty do Kaina: "Czemu się gniewasz i czemu zapadły lica twoje?"

- 7 Zdaliž nebudeš příjemný, budeš-li dobře činiti? Pakli nebudeš dobře činiti, hřích ve dveřích leží; a pod mocí tvou bude žádost jeho, a ty panovati budeš nad ním.
- Wszak, jeżeli się poprawisz, pierwszeństwo twoje, a jeżeli się nie poprawisz, u drzwi grzech leży; a ma on skłonność do ciebie, a ty panować masz nad nim."
- 8 I mluvil Kain k Abelovi bratru svému. Stalo se pak, když byli na poli, že povstav Kain proti Abelovi bratru svému, zabil jej.
- I powiedział to Kain Heblowi, bratu swojemu. I stało się gdy byli na polu, że powstał Kain na Hebła, brata swojego, i zabił go.
- 9 I řekl Hospodin Kainovi: Kdež jest Abel bratr tvůj? Kterýž odpověděl: Nevím. Zdaliž jsem já strážným bratra svého?
- I rzekł Wiekuisty do Kaina: "Gdzież Hebel brat twój?" I odpowiedział: "Niewiem; alboż to stróżem brata mego ja?"
- 10 I řekl Bůh: Co jsi učinil? Hlas krve bratra tvého volá ke mně z země.
- I rzekł: "Cóżes uczynił! Głos krwi brata twego woła do Mnie z ziemi!"
- 11 Protož nyní zlořečený budeš i od té země, kteráž otevřela ústa svá, aby přijala krev bratra tvého z ruky tvé.
- A teraz wyklętym bądź z ziemi, która otworzyła paszczę swoją, aby przyjąć krew brata twego z ręki twojej.
- 12 Když budeš dělati zemi, nebude více vydávati moci své tobě; tulákem a běhounem budeš na zemi.
- Gdy uprawiać będziesz rolę, nie wyda więcej siły swej tobie; tułaczem i zbiegiem będziesz na ziemi!"
- וְהָיָה אִם-תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תִיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תִּשְׁוֶקְתּוּ וְאַתָּה תִּמְשָׁל-בּוֹ:
- פֶּאֶר וּוְאֵר, אויב דו וועסט גוטס טאָן וועסטו אויפגענומען ווערן, און אויב דו וועסט נישט גוטס טאָן, הויערט די זינד ביי דער טיר; און צו דיר איז איר גלוסטונג, אָבער דו קענסט געוועלטיקן איבער איר.
- וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בְּהִיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקָּם קַיִן אֶל-הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ:
- הָאֵט קַיִן גַּערעדט צו זײַן ברודער הֶבֶלען. און עס איז געווען, ווי זיי זײַנען געווען אין פֿעלד, אַזוי איז קַיִן אויפגעשטאַנען קעגן זײַן ברודער הֶבֶלען, און הָאֵט אים געהרגעט.
- וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי:
- הָאֵט גאַט געזאָגט צו קַיִנען: וווּ איז דײַן ברודער הֶבֶל? הָאֵט ער געזאָגט: איך ווײס נישט; בײַן איך דען דער שומר פֿון מיין ברודער?
- וַיֹּאמֶר מַה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן-הָאֲדָמָה:
- הָאֵט ער געזאָגט: וואָס האָסטו געטאָן? דער קול פֿון דײַן ברודערס בלוט שרײַט צו מיר פֿון דער ערד.
- וַעֲתָה אָרוּר אַתָּה מִן-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לִקְחַת אֶת-דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדְךָ:
- און אַצונד, פֿאַרשאַלטן זאָלסטו זײַן פֿון דער ערד וואָס האָט אויפגעמאַכט איר מויל צוצונעמען דײַן ברודערס בלוט פֿון דײַן האַנט.
- כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאֲדָמָה לֹא-תִסֵּף תֵּת-כֹּחָהּ לָךְ נָע וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ:
- אַז דו וועסט באַאַרבעטן די ערד, זאָל זי דיר מער נישט געבן איר קראַפֿט; נע-ונד זאָלסטו זײַן אויף דער ערד.

13 I řekl Kain Hospodinu: Většíť jest nepravost má, než aby mi odpuštěna býti mohla.

I rzekł Kain do Wiekuistego: "Zbyt wielką kara moja, abym ją zniósł.

14 Aj, vyháníš mne dnes z země této, a před tváří tvou skrývati se budu, a budu tulákem a běhounem na zemi. I přijde na to, že kdo mne koli nalezne, zabije mne.

Oto wypędzasz mnie dzisiaj z oblicza tej ziemi, abym się ukrywał przed obliczem Twojém, a był tułaczem i zbiegiem na ziemi; wszak ktokolwiek mnie spotka, zabije mnie!"

15 I řekl mu Hospodin: Zajisté kdo by koli zabil Kaina, *nad tím* sedmnásobně mštěno bude. Pročež vložil Hospodin znamení na Kaina, aby ho žádný nezabil, kdo by jej koli našel.

I rzekł doń Wiekuisty: "Zaiste, ktokolwiek by zabił Kaina, siedmiokrotną poniesie pomstę." I uczynił Wiekuisty dla Kaina znak, aby go nie zabijał każdy, kto go spotka.

16 Tedy odšed Kain od tváři Hospodinovy, bydlil v zemi Nód, k východní straně *naproti* Eden.

I tak uszedł Kain z przed oblicza Wiekuistego, i osiadł w krainie Nod, na wschód od Edenu.

17 Poznal pak Kain ženu svou, kterážto počala a porodila Enocha. I stavěl město, a nazval jméno města toho jménem syna svého Enoch.

I poznal Kain ženu swoją, i poczęła, i urodziła Chanocha; a budując wtedy miasto, nadał miano temu miastu od imienia syna swego: Chanoch.

יג ויאמר קין אל־יהוה גדול עוני מנשא:

האט קין געזאגט צו גאט: מיין שטראף איז צו גרויס אריבערצוטרעגן.

יד הן גרשתי אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתיר והייתי נע ונד בארץ והיה כל־מצאי יהרגני:

אט האסטו מיך היינט פארטריבן פון דעם געזיכט פון לאנד, און פון דיין פנים וועל איך זיין פארבארגן, און איך וועל זיין נע-ונד אויף דער ערד; וועט זיין, ווער-נאר עס טרעפט מיך וועט מיך דערהרגען.

טו ויאמר לו יהוה לכן כל־הרג קין שבעתים יקם וישם יהוה לקין אות לבלתי הכות־אתו כל־מצאו:

האט גאט צו אים געזאגט: דרום ווער-נאר עס הרגעט קיינען זאל זיבנפאך גענומען ווערן נקמה פון אים. און גאט האט געמאכט קיינען א צייכן, אז קיינער וואס טרעפט אים, זאל אים נישט דערשלאגן.

טז ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ־נוד קדמת־עדרן:

און קין איז אוועקגעגאנגען פון פאר גאט, און האט זיך באזעצט אין לאנד נוד, אין מזרח פון עדן.

יז וידע קין את־אשתו ותהר ותלד את־חנוך ויהי בנה עיר ויקרא שם העיר בשם בנו חנוך:

און קין האט דערקענט זיין ווייב, און זי איז טראגעדיק געווארן, און האט געבארן חנוכן. און ער האט געבויט א שטאט, און האט גערופן דעם נאמען פון דער שטאט אזוי ווי דער נאמען פון זיין זון, חנוך.

- 18 I narodil se Enochovi Irád, a Irád zplodil Maviaele, Maviael pak zplodil Matuzaele, a Matuzael zplodil Lámecha. יח ויולד לחנוך את-עירד ועירד ילד את-מחויאל ומחויאל ילד את-מתושאל ומתושאל ילד את-למך:
- I urodził się Chanochowi Irad; Irad zaś spłodził Mechujaela, a Mechujael spłodził Metuszaela, a Metusael spłodził Lemecha. און בי חנוכן איז געבאָרן געוואָרן עירד, און עירד האָט געבאָרן מחויאל, און מחויאל האָט געבאָרן מתושאל, און מתושאל האָט געבאָרן למכן.
- 19 Vzal sobě pak Lámech dvě ženy; jméno jedné Ada, a jméno druhé Zilla. יט ויקח-לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה:
- I pojął sobie Lemech dwie żony; imię jednej: Ada, a imię drugiej: Cylla. און למך האָט זיך גענומען צוויי ווייבער; דער נאָמען פֿון איינער איז געווען עדה, און דער נאָמען פֿון דער צווייטער צלה.
- 20 I porodila Ada Jábale, kterýž byl otec přebývajících v staních a stádo pasoucích. כ ותלד עדה את-יבל הוא הִיה אבי ישב אהל ומקנה:
- I urodziła Ada Jabala; on to stał się ojcem mieszkających w namiotach, przy hodowli bydła. און עדה האָט געבאָרן יבל; ער איז געווען דער פֿאָטער פֿון די וואָס זיצן אין געצעלטן און האָבן פֿי.
- 21 A jméno bratra jeho Jubal; ten byl otec všech hrajcích na harfu a nástroje hudebné. כא ושם אחיו יובל הוא הִיה אבי כל-תפיש כנור ועוגב:
- A imię brata jego, - Jubal; ten stał się ojcem władających cytrą i podwójnym fletem. און דער נאָמען פֿון זיין ברודער איז געווען יובל; ער איז געווען דער פֿאָטער פֿון אלע וואָס האַלטן אַ האַרף און אַ פֿלייט.
- 22 A Zilla také porodila Tubalkaina, kterýž byl řemeslník všelikého díla od mědi a od železa. Sestra pak Tubalkainova byla Noéma. כב וצלה גם-הוא ילדה את-תובל קין לטיש כל-חרש נחשת וברזל ואחות תובל-קין נעמה:
- A Cylla, ona również urodziła Tubal-Kaina, który wykuwał wszelakie narzędzia rolnicze z miedzi i żelaza. Siostrą zaś Tubal-Kaina była Naama. און צלה, זי אויך האָט געבאָרן תובל-קין, דעם אויסשליפֿער פֿון אַלערליי קופער- און איזנגעצייג; און די שוועסטער פֿון תובל-קין איז געווען נעמה.
- 23 I řekl Lámech ženám svým, Adě a Zille: Slyšte hlas můj, ženy Lámechovy, poslouchejte řeči mé, že jsem zabil muže k ráně své a mládence k zsinalosti své. כג ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך האונה אמרתי כי איש הרגתי לפצעי וילד לחברתי:
- I rzekł Lemech do żon swoich: "Ado i Cylo, słuchajcie głosu mojego, żony Lemecha dajcie ucho mowie mojej! Oto mężów zabiłem za ranę moją, a młodzieńce za siniec mój.
- און למך האָט געוואָגט צו זינע ווייבער: עדה און צלה, הערט מיין קול, ווייבער פֿון למכן, פֿאַרנעמט מיין וואָרט; וואָרום איך הרגע אַ מאַן פֿאַר מיין ווונד, און אַ יינגל פֿאַר מיין בייל;

- 24 Jestližež sedmnásobně pomštěno bude pro Kaina, tedy pro Lámecha sedmdesátekrát sedmkrát.
- Ježeli siedmkroć pomszczonym był Kain, to Lemech siedmdziesiąt i siedm kroć!"
- 25 Poznal pak ještě Adam ženu svou, i porodila syna a nazvala jméno jeho Set; nebo řekla: Dal mi Bůh jiné símě místo Abele, kteréhož zabil Kain.
- I poznal Adam jeszcze żonę swą, i urodziła syna, i nazwała imię jego Szet: - "bo dał mi Bóg potomstwo inne, zamiast Hebla, którego zabił Kain."
- 26 Setovi pak také narodil se syn, a nazval jméno jeho Enos. Tehdáž začalo se vzývání jména Hospodinova.
- A Szetowi również urodził się syn, i nazwał imię jego Enosz. Wtedy to zaczęto wzywać imienia Bożego.
- כד כי שבעתים יקם-קין ולמד שבעים ושבועה:
ווייל זיבנפאך ווערט גענומען פאר קינען נקמה,
פאר למכן אבער זיבן און זיבעציק.
- כה וידע אדם עוד את-אשתו ותלד בן ותקרא את-שמו שת כי שת-לי אלהים ורע אחר תחת הבל כי הרגו קין:
- און אדם האט ווידער דערקענט זיין ווייב, און זי האט געבארן א זון, און האט גערופן זיין נאמען שת, ווייל: » גאט האט מיר באשערט אן אנדער זאמען אנשטאט הבלען, אז קין האט אים געהרגעט«.
- כו ולשת גם-הוא ילד-בן ויקרא את-שמו אנוש אז הוחל לקרא בשם יהוה:
- און ביי שת, ביי אים אויך איז געבארן געווארן א זון, און ער האט גערופן זיין נאמען אנוש. דענצמאל האט מען אנגעהויבן רופן צו דעם נאמען יהוה.

בראשית ה: 5

- א זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם
בְּדִמוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ:
- אָדָם אִיז דָּאָס בוך פֿון די געבורטן פֿון אָדָם:
ווען גָאָט האָט באַשאַפֿן דעם מענטשן, האָט ער
אִים אִין דער גלייכעניש פֿון גָאָט געמאַכט;
- ב זָכַר וַיִּקְבֹּה בְּרָאָם וַיִּבְרָךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָם
אָדָם בְּיוֹם הַבְּרָאָם:
- א זָכַר און אַ נִקְבָּה האָט ער זיי באַשאַפֿן, און ער
האָט זיי געבענטשט, און האָט גערופֿן זייער
נאָמען מענטש אִין דעם טאָג וואָס זיי זיינען
באַשאַפֿן געוואָרן.
- ג וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בְּדִמוֹתוֹ
בְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת:
- און אָדָם האָט געלעבט הונדערט און דרייסיק
יאָר, און האָט געבאָרן אַ זון אִין זײַן גלייכעניש,
אָזוי ווי זײַן געשטאַלט, און האָט גערופֿן זײַן
נאָמען שֵׁת.
- ד וַיְהִי יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת שְׁמֹנֶה
מֵאת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- און די טעג פֿון אָדָם'ס נאָכדעם ווי ער האָט
געבאָרן שֵׁת, זיינען געווען אַכט הונדערט יאָר;
און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- ה וַיְהִי כָל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־חֵי תִשָּׁע מֵאוֹת שָׁנָה
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת:
- און אַלע טעג וואָס אָדָם האָט געלעבט, זיינען
געווען נײַן הונדערט יאָר און דרייסיק יאָר; און
ער אִיז געשטאַרבן.
- ו וַיְחִי־שֵׁת חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת־אֶנוֹשׁ:
- און שֵׁת האָט געלעבט הונדערט יאָר און פֿינף
יאָר, און האָט געבאָרן אֶנוֹשׁ.
- 1 Tato jest kniha rodů Adamových. V *ten* den, v kterémž stvořil Bůh člověka, ku podobenství Božímu učinil ho.
- Oto rodopis potomkův Adama: Času, kterého stvořil Bóg Adama, na podobieństwo Boże uczynił go.
- 2 Muže a ženu stvořil je a požehnal jim, a nazval jméno jejich Adam v *ten* den, když stvořeni jsou.
- Mežczyznę i niewiastę stwożył ich, i błogosławił im, i nazwał imię ich Adam, czasu którego stworzeni zostali.
- 3 Byl pak Adam ve stu a třidcíti letech, když zplodil *syna* ku podobenství svému a k obrazu svému, a nazval jméno jeho Set.
- I przeżył Adam sto trzydzieści lat, i spłodził na podobieństwo i obraz swój, i nazwał imię jego: Szet.
- 4 I bylo dnů Adamových po zplození Seta osm set let, a plodil syny a dcery.
- I były dni Adama po spłodzeniu Szeta ośmset lat; i spłodził synów i córki.
- 5 A tak bylo všech dnů Adamových, v kterýchž byl živ, devět set a třidceti let, i umřel.
- A były wszystkie dni Adama, które przeżył: dziewięćset trzydzieści lat; i umarł.
- 6 Set pak byl ve stu a pěti letech, když zplodil Enosa.
- I przeżył Szet sto pięć lat, i spłodził Enosza.

- 7 A po zplození Enosa živ byl Set osm set a sedm let, a plodil syny a dcery.
I żył Szet po spłodzeniu Enosza ośmset siedm lat, i spłodził synów i córki.
- 8 I bylo všech dnů Setových devět set a dvanácte let, i umřel.
A byly wszystkie dni Szeta: dziewięćset dwanaście lat; i umarł.
- 9 Byl pak Enos v devadesáti letech, když zplodil Kainana.
I przeżył Enosz dziewięćdziesiąt lat, i spłodził Kenana.
- 10 A po zplození Kainana živ byl Enos osm set a patnácte let, a plodil syny a dcery.
I żył Enosz, po spłodzeniu Kenana, ośmset piętnaście lat, i spłodził synów i córki.
- 11 I bylo všech dnů Enosových devět set a pět let, i umřel.
A byly wszystkie dni Enosza: dziewięćset pięć lat; i umarł.
- 12 Kainan pak byl v sedmdesáti letech, když zplodil Mahalalee.
I przeżył Kenan siedmdziesiąt lat, i spłodził Mahalalela.
- 13 A po zplození Mahalalee živ byl Kainan osm set a čtyřidceti let, a plodil syny a dcery.
I żył Kenan po spłodzeniu Mahalalela ośmset czterdzieści lat, i spłodził synów i córki.
- 14 I bylo všech dnů Kainanových devět set a deset let, i umřel.
A byly wszystkie dni Kenana: dziewięćset dziesięć lat; i umarł.
- וַיְחִי־שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אֲנוֹשׁ שִׁבְעַת שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
אֹן שֵׁת הָאָט גַּעֲלַעֲבֹט נֶאֱכַדְעַם וּוִי עַר הָאָט גַּעֲבָאָרֹן אֲנוֹשׁ, אֲכַט הוֹנְדַּעֲרַט יָאָר אֹן זִיבֵן יָאָר; אֹן עַר הָאָט גַּעֲבָאָרֹן זִין אֹן טַעֲכַטְעַר.
- ח וַיְהִי כָל־יְמֵי־שֵׁת שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
אֹן אֱלַע טַעַג פֿון שֵׁתֹן זַיִנְעֵן גַּעוּוּעֵן נִיִּן הוֹנְדַּעֲרַט יָאָר אֹן צוּוּעֲלָף יָאָר; אֹן עַר אִיז גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן.
- ט וַיְחִי אֲנוֹשׁ תְּשַׁעִּים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־קִינָן:
אֹן אֲנוֹשׁ הָאָט גַּעֲלַעֲבֹט נִינְצִיק יָאָר, אֹן הָאָט גַּעֲבָאָרֹן קִינָנְעֵן.
- י וַיְחִי אֲנוֹשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־קִינָן חֲמֵשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
אֹן אֲנוֹשׁ הָאָט גַּעֲלַעֲבֹט נֶאֱכַדְעַם וּוִי עַר הָאָט גַּעֲבָאָרֹן קִינָנְעֵן, אֲכַט הוֹנְדַּעֲרַט יָאָר אֹן פֿוֹפֶּצֵן יָאָר; אֹן עַר הָאָט גַּעֲבָאָרֹן זִין אֹן טַעֲכַטְעַר.
- יא וַיְהִי כָל־יְמֵי אֲנוֹשׁ חֲמֵשׁ שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
אֹן אֱלַע טַעַג פֿון אֲנוֹשֹׁן זַיִנְעֵן גַּעוּוּעֵן נִיִּן הוֹנְדַּעֲרַט יָאָר אֹן פִֿינָף יָאָר; אֹן עַר אִיז גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן.
- יב וַיְחִי קִינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מַהֲלָאֵל:
אֹן קִינָן הָאָט גַּעֲלַעֲבֹט זִיבַעֲצִיק יָאָר, אֹן הָאָט גַּעֲבָאָרֹן מַהֲלָאֵלֹן.
- יג וַיְחִי קִינָן אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מַהֲלָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
אֹן קִינָן הָאָט גַּעֲלַעֲבֹט נֶאֱכַדְעַם וּוִי עַר הָאָט גַּעֲבָאָרֹן מַהֲלָאֵלֹן, אֲכַט הוֹנְדַּעֲרַט יָאָר אֹן פַֿעֲרַצִיק יָאָר; אֹן עַר הָאָט גַּעֲבָאָרֹן זִין אֹן טַעֲכַטְעַר.
- יד וַיְהִי כָל־יְמֵי קִינָן עָשָׂר שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
אֹן אֱלַע טַעַג פֿון קִינָנְעֵן זַיִנְעֵן גַּעוּוּעֵן נִיִּן הוֹנְדַּעֲרַט יָאָר אֹן צַעֵן יָאָר; אֹן עַר אִיז גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן.

- 15 Mahalaleel pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Járeda. טו וַיְחִי מַהֲלָאֵל חֲמֵשׁ שָׁנִים וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵת אֶת־יָרֵד:
I przeżył Mahalaleel sześćdziesiąt pięć lat, i spłodził Jereda. און מַהֲלָאֵל הָאֵט גַּעֲלַעֲבֵט פֿינף און זעכציק יָאָר, און הָאֵט גַּעבָאָרן יָרֵדן.
- 16 A po zplození Járeda živ byl Mahalaleel osm set a třidceti let, a plodil syny a dcery. טז וַיְחִי מַהֲלָאֵל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יָרֵד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים וּבָנוֹת:
I žyl Mahalaleel, po spłodzeniu Jereda, ośmset trzydzieści lat, i spłodził synów i córki. און מַהֲלָאֵל הָאֵט גַּעֲלַעֲבֵט נְאָכְדַּעַם ווי ער הָאֵט גַּעבָאָרן יָרֵדן, אַכֵּט הונדערט יָאָר און דרייסיק יָאָר; און ער הָאֵט גַּעבָאָרן זיין און טעכטער.
- 17 I bylo všech dnů Mahalaleelových osm set devadesáte a pět let, i umřel. יז וַיְהִיו כָּל־יְמֵי מַהֲלָאֵל חֲמֵשׁ וְתֵשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
A byly wszystkie dni Mahalalela: ośmset dziewięćdziesiąt pięć lat; i umarł. און אַלע טעג פֿון מַהֲלָאֵל זינען געווען אַכֵּט הונדערט יָאָר און פֿינף און ניינציק יָאָר; און ער איז געשטאַרבן.
- 18 Járed pak byl ve stu šedesáti a dvou letech, když zplodil Enocha. יח וַיְחִי־יָרֵד שְׁתַּיִם וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת אֶת־חֲנוֹךְ:
I przeżył Jered sto sześćdziesiąt i dwa lata, i spłodził Chanocha. און יָרֵד הָאֵט גַּעֲלַעֲבֵט הונדערט יָאָר און צוויי און זעכציק יָאָר, און הָאֵט גַּעבָאָרן חֲנוֹכֵן.
- 19 A po zplození Enocha živ byl Járed osm set let, a plodil syny a dcery. יט וַיְחִי־יָרֵד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים וּבָנוֹת:
I žyl Jered, po spłodzeniu Chanocha, ośmset lat, i spłodził synów i córki. און יָרֵד הָאֵט גַּעֲלַעֲבֵט נְאָכְדַּעַם ווי ער הָאֵט גַּעבָאָרן חֲנוֹכֵן, אַכֵּט הונדערט יָאָר; און ער הָאֵט גַּעבָאָרן זיין און טעכטער.
- 20 I bylo všech dnů Járedových devět set šedesáte a dvě lété, i umřel. כ וַיְהִיו כָּל־יְמֵי־יָרֵד שְׁתַּיִם וְשָׁשִׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
A byly wszystkie dni Jereda: dziewięćset sześćdziesiąt i dwa lata; i umarł. און אַלע טעג פֿון יָרֵדן זינען געווען ניין הונדערט יָאָר און צוויי און זעכציק יָאָר; און ער איז געשטאַרבן.
- 21 Enoch pak byl v šedesáti a pěti letech, když zplodil Matuzaléma. כא וַיְחִי חֲנוֹךְ חֲמֵשׁ וְשָׁשִׁים שָׁנָה וַיֹּלְדֵת אֶת־מֶתוּשָׁלַח:
I przeżył Chanoch sześćdziesiąt i pięć lat, i spłodził Metuszelacha. און חֲנוֹךְ הָאֵט גַּעֲלַעֲבֵט פֿינף און זעכציק יָאָר, און הָאֵט גַּעבָאָרן מֶתוּשָׁלַחן.
- 22 A chodil Enoch stále s Bohem po zplození Matuzaléma tři sta let, a plodil syny a dcery. כב וַיִּתְּהֵל חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מֶתוּשָׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלְדֵת בָּנִים וּבָנוֹת:
I postępował Chanoch z Bogiem, po spłodzeniu Metuszelacha, jeszcze trzysta lat, i spłodził synów i córki. און חֲנוֹךְ איז געגאַנגען מיט גאָט נְאָכְדַּעַם ווי ער הָאֵט גַּעבָאָרן מֶתוּשָׁלַחן, דריי הונדערט יָאָר; און ער הָאֵט גַּעבָאָרן זיין און טעכטער.

- 23 I bylo všech dnů Enochových tři sta šedesáte a pět let.
A byly wszystkie dni Chanocha: trzysta sześćdziesiąt pięć lat.
- 24 A chodil Enoch stále s Bohem a nebyl více *vidín*; nebo vzal ho Bůh.
I tak postupował Chanoch z Bogiem, a nie było go, bo zabrał go Bóg.
- 25 Matuzalém pak byl ve stu osmdesáti sedmi letech, když zplodil Lámecha.
I przeżył Metuszelach sto osmdziesiąt siedm lat, i spłodził Lemecha.
- 26 A po zplození Lámecha živ byl Matuzalém sedm set osmdesáte a dvě lété, a plodil syny a dcery.
I żył Metuszelach, po spłodzeniu Lemecha, siedmset osmdziesiąt i dwa lata, i spłodził synów i córki.
- 27 I bylo všech dnů Matuzalémových devět set šedesáte a devět let, i umřel.
A byly wszystkie dni Metuszelacha: dziewięćset sześćdziesiąt dziewięć lat; i umarł.
- 28 Lámech pak byl ve stu osmdesáti a dvou letech, když zplodil syna,
I przeżył Lemech sto osmdziesiąt i dwa lata, i spłodził syna.
- 29 Jehož jméno nazval Noé, řka: Tento nám odpočinutí způsobí od díla našeho, od práce rukou našich, kterouž *máme* s zemí, jížto zlořečil Hospodin.
I nazwał imię jego Noach, mówiąc: "Ten niechaj pocieszy nas z pracy naszej i z trudów rąk naszych, na ziemi, którą przeklął Bóg!"
- כג ויהי כל־ימי חנוך חמש וּשְׁשִׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מאות שָׁנָה:
און אלע טעג פֿון חנוכן זיינען געווען דריי הונדערט יאָר און פֿינף און זעכציק יאָר.
- כד וַיִּתְּהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים:
און חנוך איז געגאנגען מיט גאָט; און ער איז נישט געוואָרן, וואָרום גאָט האָט אים צוגענומען.
- כה וַיְחִי מִתּוֹשָׁלַח שִׁבְעַ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֵד אֶת־לֶמֶךְ:
און מתושלח האָט געלעבט הונדערט יאָר און זיבן און אַכציק יאָר, און האָט געבאָרן לֶמֶךְ.
- כו וַיְחִי מִתּוֹשָׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מאות שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת:
און מתושלח האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט געבאָרן לֶמֶךְ, זיבן הונדערט יאָר און צוויי און אַכציק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- כז וַיְהִיו כָּל־יְמֵי מִתּוֹשָׁלַח תְּשַׁע וּשְׁשִׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מאות שָׁנָה וַיָּמָת:
און אלע טעג פֿון מתושלחן זיינען געווען ניין הונדערט יאָר און ניין און זעכציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.
- כח וַיְחִי־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּן:
און לֶמֶךְ האָט געלעבט הונדערט יאָר און צוויי און אַכציק יאָר, און האָט געבאָרן אַ זון.
- כט וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִמַּעֲצוֹן יְדִינֵנוּ מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה יְהוָה:
און ער האָט גערופֿן זיין נאָמען נח, אזוי צו זאָגן: דער דאָזיקער וועט אונדז זיין אַ נחמה פֿאַר אונדזער אַרבעט, און פֿאַר דער מאַטערניש פֿון אונדזערע הענט, פֿון וועגן דער ערד וואָס גאָט האָט זי פֿאַרשאַלטן.

- 30 A živ byl Lámech potom, když zplodil Noé, pět set devadesáte a pět let, a plodil syny a dcery. ל וַיְחִי-לִמֶּךְ אַחֲרֵי הוּלִידוֹ אֶת-נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
 I žyl Lemech, po spłodzeniu Noacha, pięćset dziewięćdziesiąt pięć lat, i spłodził synów i córki. אֹן לִמֶּךְ הָאֵט גַּעֲלַעֲבֵט נֶאֱכַדְעַם וּוִי עַר הָאֵט גַּעֲבָאָרֶן נֹחַ, פִּינֵף הוֹנְדַּעֲרֵט יָאָר אֹן פִּינֵף אֹן נִינְצִיק יָאָר; אֹן עַר הָאֵט גַּעֲבָאָרֶן זִין אֹן טַעֲכַטֶּעֶר.
- 31 I bylo všech dnů Lámechových sedm set sedmdesáte a sedm let, i umřel. לא וַיְהִי כָל-יְמֵי-לִמֶּךְ שִׁבְעַת וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
 A byly wszystkie dni Lemecha: siedmset siedmdziesiąt siedm lat; i umarł. אֹן אֵלַע טַעַג פֿוֹן לִמֶּכֶן זִינְעֵן גַּעֲוֹעֵן זִיבֵן הוֹנְדַּעֲרֵט יָאָר אֹן זִיבֵן אֹן זִיבַעֲצִיק יָאָר; אֹן עַר אִיז גַּעֲשַׁטֶּאָרֶבֶן.
- 32 A když byl Noé v pěti stech letech, zplodil Sema, Chama a Jáfeta. לב וַיְהִי-נֹחַ בֶּן-חָמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת-שֵׁם אֶת-חָם וְאֶת-יָפֶת:
 I był Noach w wieku pięciuset lat, gdy spłodził Noach Szema, Chama i Jafeta. אֹן אִז נֹחַ אִיז גַּעֲוֹאָרֶן פִּינֵף הוֹנְדַּעֲרֵט יָאָר אֵלַט, הָאֵט נֹחַ גַּעֲבָאָרֶן שְׁמַעֵן, חָמַעֵן, אֹן יָפֶתִן.

בראשית 6:

- א וַיְהִי כִּי־הִחַל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנֹת יִלְדוּ לָהֶם:
- 1 Stalo se pak, když se počali množiti lidé na zemi, a dcery se jim zrodily,
I stało się, gdy poczęli się ludzie rozmnażać na ziemi, a córki im się narodziły, -
און עס איז געווען, אז די מענטשן האָבן זיך אָנגעהויבן מערן אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד, און ביי זיי זינען געבאָרן געוואָרן טעכטער,
- ב וַיֵּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בָּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הָיָה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ:
- 2 Že vidouce synové Boží dcery lidské, any krásné jsou, brali sobě ženy ze všech, kteréž oblibovali.
Ze ujrzawszy synowie Boscy córki ludzkie, iż piękne były, pojęli sobie żony ze wszystkich, które sobie upodobali.
האָבן די זין פֿון גאָט געזען די טעכטער פֿון מענטשן אז זיי זינען שיין, און זיי האָבן זיך גענומען ווייבער וועמען-נאָר זיי האָבן אויסדערוויילט.
- ג וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יִדּוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעַלְם בָּשָׂגִם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמָיו מָאָה וָעֶשְׂרִים שָׁנָה:
- 3 Pročež řekl Hospodin: Nebude se nesnaditi duch můj s člověkem na věky, proto že také tělo jest, a bude dnů jeho sto a dvadcti let.
I rzekł Bóg: "nie walczyć duchowi Mojemu w człowieku długo, jest on wszakże i ciałem; i niech będą dni jego sto dwadzieścia lat.
האָט גאָט געזאָגט: מײַן גײַסט זאָל נישט בלייבן אין דעם מענטשן אויף אייביק, וואָרום ער איז פֿאַרט פֿלייש; נאָר זײַנע טעג זאָלן זײַן הונדערט און צוואַנציק יאָר.
- ד הַנְּפִלִים הָיוּ בָּאָרֶץ בְּיָמֵי הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יִבְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בָּנוֹת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר מַעֲלָם אֲנָשֵׁי הַשָּׁם:
- 4 Obrové pak byli na zemi v těch dnech; ano i potom, když vcházelí synové Boží k dcerám lidským, ony rodily jim. To jsou ti mocní, kteříž zdávna byli, muži na slovo vzatí.
Olbrzymi byli na ziemi w czasy one; i także w następstwie, bo przychodzili synowie Boscy do cór ludzkich, a rodziły im: Są to owi mocarze, którzy od wieków byli mężami sławy.
די נפֿילים זינען געווען אויף דער ערד אין יענע טעג - און אויך דערנאָך - ווען די זין פֿון גאָט פֿלעגן קומען צו די טעכטער פֿון מענטשן, און זיי פֿלעגן געבערן פֿון זיי; דאָס זינען די גיבורים וואָס פֿון פֿאַרצײטן, מענער מיט אַ נאָמען.
- ה וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֶצֶר מַחֲשַׁבַּת לִבּוֹ רָק רַע כָּל־הַיּוֹם:
- 5 Ale když viděl Hospodin, an se rozmnožuje zlost lidská na zemi, a že by všeliké myšlení srdce jejich nebylo než zlé po všecken čas,
A widząc Wiekuisty, że wzmogła się niegodziwość człowieka na ziemi, a wszystkie knowania i zamysły serca jego tylko niegodziwe wciąż;
און גאָט האָט געזען אז דאָס בײַז פֿון דעם מענטשן איז גרויס אויף דער ערד, און די גאַנצע טראַכטונג פֿון די מחשבות פֿון זײַן האַרצן איז רק צום בײַז אַ גאַנצן טאָג.

- 6 Litoval Hospodin, že učinil člověka na zemi, a bolest měl v srdci svém.
Pozaloval wtedy Wiekuisty, że utworzył człowieka na ziemi, i ubolewał w sercu Swojem.
- 7 Tedy řekl Hospodin: Vyhladím z země člověka, kteréhož jsem stvořil, od člověka až do hovada, až do zeměplazu, až i do ptactva nebeského; nebo líto mi, že jsem je učinil.
I rzekł Wiekuisty: "Zgładzę ludzi, których stworzyłem, z oblicza ziemi, tak człowieka jak i bydłę, tak robactwo jak i ptactwo nieba; bo żałuję, że utworzył je."
- 8 Ale Noé našel milost před Hospodinem.
Noach zaś znalazł łaskę w oczach Boga.
- 9 Tito jsou příběhové Noé: Noé muž spravedlivý, dokonalý byl za svého věku, s Bohem ustavičně chodil Noé.
Oto dzieje Noacha: Noach był mężem sprawiedliwym; nieskazitelny był on za czasów swoich; z Bogiem postępował Noach.
- 10 (Zplodil pak Noé tři syny: Sema, Chama a Jáfeta.)
I spłodził Noach trzech synów: Szema, Chama i Jafeta.
- 11 Ale země byla porušena před Bohem, a naplněna byla země nepravostí.
I skażona była ziemia przed Bogiem, i napełniła się ziemia bezprawiem.
- 12 Viděl tedy Bůh zemi, a aj, porušena byla, nebo bylo porušilo všeliké tělo cestu svou na zemi.
I widział Bóg ziemię, a oto skażona; bo skaziło wszelkie ciało drogę swą na ziemi.
- וַיִּנָּחֵם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְּעַצֵּב אֶל־לִבּוֹ:
און גאָט האָט חרטה געהאט וואָס ער האָט געמאַכט דעם מענטשן אויף דער ערד, און ער איז געווען באַקומערט אין זײַן האַרצן.
- וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נָחַמְתִּי כִּי עָשִׂיתִם:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֲמַחֶה אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נָחַמְתִּי כִּי עָשִׂיתִם:
- און גאָט האָט געזאָגט: איך וועל אָפּמעקן דעם מענטשן וואָס איך האָב באַשאַפֿן, פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד; פֿון אַ מענטשן ביז אַ בהמה, ביז אַ שרץ, און ביז אַ פֿויגל פֿון הימל; וואָרום איך האָב חרטה וואָס איך האָב זיי געמאַכט.
- וַיִּנָּח מֵצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה:
אַבער נח האָט געפֿונען לִישׁוּעֲלִיקִיט אין די אויגן פֿון גאָט.
- אֱלֹהִים תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ:
דאָס איז די געשיכטע פֿון נח. נח איז געווען אַ גערעכטער, ערלעכער מאַן אין זײַן דור; מיט גאָט איז געגאַנגען נח.
- וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָּנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת:
און נח האָט געבאַרן דריי זין: שם, חם, און יָפֶת.
- וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס:
און די ערד איז פֿאַרדאַרבן געוואָרן פֿאַר גאָט, און די ערד איז פֿול געוואָרן מיט אומרעכט.
- וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ:
און גאָט האָט געזען די ערד, ערשט זי איז פֿאַרדאַרבן, ווײַל יעטוועדער לײַב האָט פֿאַרדאַרבן זײַן וועג אויף דער ערד.

13 Protož řekl Bůh k Noé: Konec všelikého těla přichází přede mne, nebo naplněna jest země nepravostí od nich; z té příčiny, hle, již zkažím je s zemí.

I rzekł Bóg do Noacha: "Koniec wszelkiego ciała przyszedł przedemną, bo napełniła się ziemia bezprawiem przez nich; i tak oto zniweczę ich z ponad ziemi.

14 Učiň sobě koráb z dříví gofer; příhrady zděláš v tom korábu, a oklejuješ jej vnitř i zevnitř klím.

Zbuduj sobie korab' z drzewa cyprysowego; przegrody poczynisz w korabiu; i pokryjesz go z wewnątrz i z zewnątrz smołowcem.

15 A na tento *způsob* uděláš jej: Tří set loktů bude dlouhost toho korábu, padesáti loktů šířkost jeho a třidceti loktů vysokost jeho.

A tak oto urządzisz go: Trzysta łokci długość korabia, pięćdziesiąt łokci szerokość jego, a trzydzieści łokci wysokość jego.

16 Okno uděláš v korábu, a svrchkem na loket *vysokým* zavřeš jej; dvěře také korábu v boku jeho postavíš, a pokoje spodní, druhé i třetí zděláš v něm.

Otwory poczynisz w korabiu, i aż na łokieć zwężysz go wzwyż; a drzwi korabia z boku jego umieścisz; o dolnych, średnich i wyższych piętrach uczynisz go.

17 Já pak, aj, já uvedu potopu vod na zemi, aby zkaženo bylo všeliké tělo, v němž jest duch života pod nebem. Cožkoli bude na zemi, umře.

A Ja oto, sprowadzam potop, - wody na ziemię, by zniweczyć wszelkie ciało, w którym dech życia jest z pod nieba: wszystko, co na ziemi, wyginie.

יג ויאמר אלהים לנח קץ כל־בשר בא לפני כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ חֲמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ:

און גאט האט געזאגט צו נח: דער סוף פֿון אלע ליבער איז געקומען פֿאר מיר, וואָרום די ערד איז פול מיט אומרעכט דורך זיי; און זע, איך ברענג זיי אום מיט דער ערד.

יד עֲשֵׂה לָךְ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ מִבֵּית וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר:

מאך דיר א תבה פֿון פימסנהאלץ; אין קאמערן זאָלסטו מאַכן די תבה, און זאָלסט זי אויספעכן פֿון אינעווייניק און פֿון אויסנווייניק מיט פעך.

טו וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אָרְךָ הַתֵּבָה חֲמֵשִׁים אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ:

און אָט ווי דו זאָלסט זי מאַכן: דריי הונדערט איילן די לענג פֿון דער תבה, פֿופֿציק איילן איר ברייט, און דרייסיק איילן איר הייך.

טז צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תְּכַלְכֶּנָּה מִלְּמַעַלָּה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תִּשִּׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂהָ:

א גיבלדאך זאָלסטו מאַכן צו דער תבה, און אויף אַן אייל די ברייט זאָלסטו זי פֿאַרענדיקן פֿון אויבן; און דעם איינגאַנג פֿון דער תבה זאָלסטו מאַכן אין איר זייט; מיט אַן אונטערשטן, צווייטן, און דריטן שטאַק זאָלסטו זי מאַכן.

יז וְאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמָּבּוּל מִיָּם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָגוּעַ:

און איך, זע, איך ברענג אַ מבוּל וואָסער אויף דער ערד, אומצוברענגען יעטוועדער ליב וואָס אין אים איז דאָ אַן אָטעם פֿון לעבן, פֿון אונטערן הימל; אַלץ וואָס אויף דער ערד וועט אומקומען.

18 S tebou však učiním smlouvu svou; a vejdeš do korábu, ty i synové tvoji, žena tvá i ženy synů tvých s tebou.

Ustanowię zaś przymierze Moje z tobą, i wnidziesz do korabia - ty, i synowie twoi, i żona twoja, i żony synów twoich z tobą.

19 A ze všech živočichů všelikého těla, po dvěm z každého uvedeš do korábu, abys je živé zachoval s sebou; samec a samice budou.

Z wszystkiego też co żyje, z wszelkiego ciała, po parze z każdego wprowadzisz do korabia, abyś zachował je z sobą: samiec i samica niech będą:

20 Z ptactva podle pokolení jeho, a z hověd podle pokolení jejich, ze všelikého také zeměplazu podle pokolení jeho, po dvěm z každého vejdou k tobě, aby živi zůstali.

Z ptactwa według rodzaju jego, i z bydla według rodzaju jego; - po parze z każdego nechaj wnijdą do ciebie, aby zachowane zostały.

21 Ty pak nabeř s sebou všeliké potravu, kteráž se jísti může, a shromadž sobě, aby byla tobě i jim ku pokrmu.

Ty zaś nabierz sobie wszelakiej strawy na pokarm, a nagromadź ją u siebie, aby była tobie i im na pokarm.

22 I učinil Noé podle všeho, jakž mu rozkázal Bůh, tak učinil.

I uczynił to Noach: Podług wszystkiego co polecił mu Bóg, tak uczynił.

יח וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אֹתָהּ וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנָשֵׁי־בְנֶיךָ אִתָּךְ:

אָבַעַר אִיךָ וְעַל אוֹיֶשֶׁטְעֵלֶן מִזֵּין בּוֹנֵד מִיט דִּיר, און וועסט אַרײַנגיין אין דער תֵּבָה, דו און דינע זין, און דיין ווייב, און דינע זינס ווייבער, מיט דיר.

יט וּמִכָּל־הַחַי מִכָּל־בֶּשָׂר שְׁנַיִם מִכָּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה לְהַחִית אִתָּךְ זָכָר וּנְקֵבָה יְהִיו:

און פֿון אַלץ וואָס לעבט, פֿון אַלע ליבער, זאָלסטו אַרײַנברענגען צו צוויי פֿון אײַטלעכן אין דער תֵּבָה, אויף צו דערהאַלטן ביים לעבן מיט דיר; אַ זָכָר און אַ נקֵבָה זאָלן זײַ זײַן.

כ מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכָּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחִיּוֹת:

פֿון די פֿויגלען לויט זייערע מינים, און פֿון די בהמות לויט זייערע מינים, פֿון אַלע שרצים פֿון דער ערד לויט זייערע מינים, צו צוויי פֿון אײַטלעכן זאָלן אַרײַנגיין צו דיר, אויף צו דערהאַלטן ביים לעבן.

כא וְאֹתָהּ קַח־לָךְ מִכָּל־מֵאֵכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאֶסְפָּתָ אֵלֶיךָ וְהָיָה לָךְ וּלְהֶם לְאֹכְלָהּ:

און דו נעם דיר פֿון יעטוועדער עסנוואָרג וואָס ווערט געגעסן, און זאַמל אײַן צו דיר, כדי עס זאָל זײַן פֿאַר דיר און פֿאַר זײַ צום עסן.

כב וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים בְּן עֶשְׂה:

און נח האָט אַזוי געטאָן; אַזוי ווי אַלץ וואָס גאָט האָט אים באַפֿוֹלן, אַזוי האָט ער געטאָן.

בראשית ז:7

- א ויאמר יהוה לנח בא-אתה וכל-ביתך
אל-התיבה כי-אתך ראיתי צדיק לפני בדור
הזה:
און גאט האט געזאגט צו נח: גיי ארשין דו און
דיין גאנץ הויזגעזינט אין דער תבה, ווארום דיך
האב איך געזען גערעכט פאר מיר אין דעם
דאזיקן דור.
- ב מכל הבהמה הטהורה תקח-לך שבעה שבעה
איש ואשתו ומן-הבהמה אשר לא טהרה הוא
שנים איש ואשתו:
פון אלע ריינע בהמות זאלסטו דיר נעמען צו
זיבן און זיבן, איטלעכס מיט זיין פאר; און פון די
בהמות וואס זיי זינען ניט ריין, צו צוויי,
איטלעכס מיט זיין פאר.
- ג גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה
לחיות זרע על-פני כל-הארץ:
אויך פון די פויגלען פון הימל צו זיבן און זיבן,
אן ער און א זי, כדי צו דערהאלטן זאמען אויפן
געזיכט פון דער גאנצער ערד.
- ד כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על-הארץ
ארבעים יום וארבעים לילה ומחיתי
את-כל-היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה:
ווארום אין זיבן טעג ארום, מאך איך רעגענען
אויף דער ערד פערציק טעג און פערציק נעכט,
און איך וועל אפמעקן דעם גאנצן באשטאנד
וואס איך האב געמאכט, פון דעם געזיכט פון
דער ערד.
- ה ויעש נח ככל אשר-צוהו יהוה:
און נח האט געטאן אזוי ווי אלץ וואס האט
אים באפוילן.
- 1 Potom řekl Hospodin k Noé: Vejdiž ty i všechna
čeled tvá do korábu; nebo jsem tě viděl
spravedlivého před sebou v národu tomto.
I řekl Bóg do Noacha: "Wnijdź ty i wszystek
dom twój do korabia, bo ciebie upatrzyłem
jako sprawiedliwego przedemną w wieku tym.
- 2 Ze všech hověd čistých vezmeš sobě sedmero a
sedmero, samce a samici jeho, ale z hověd
nečistých dvě a dvě, samce a samici jeho.
Ze wszelkiego bydla czystego zabierzesz ze sobą
po siedmioro, - samca i samicę jego, ze zwierząt
zaś nieczystych po parze, - samca i samicę jego.
- 3 Z ptactva také nebeského sedmero a sedmero,
samce a samici, aby živé zachováno bylo símě
na vší zemi.
Również z ptactwa nieba po siedmioro, - samca
i samicę, - aby zachować nasienie
na powierzchni całej ziemi.
- 4 Nebo po dnech ještě sedmi já dštíti budu na
zemi za čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí; a
vyhladím se svrchku země všelikou podstatu,
kterouž jsem učinil.
Bo, po dnech jeszcze siedmiu, spuszczę deszcz
na ziemię, przez czterdzieści dni i czterdzieści
nocy, i zgładzę wszelki byt, który utworzyłem,
z oblicza ziemi.
- 5 Tedy učinil Noé všechno tak, jakž mu přikázal
Hospodin.
I spełnil Noach wszystko tak, jak polecił
mu Bóg.

- 6 (Byl pak Noé v šesti stech letech, když ta potopa přišla na zemi.)
A Noach był wtedy w wieku sześciuset lat. I nastał potop - wody na ziemi.
- 7 A protož přišel Noé a synové jeho, i žena jeho, i ženy synů jeho s ním k korábu, pro vody potopy.
- 8 Z hověd také čistých i z hověd nečistých, i z ptactva a ze všeho, což se hýbe na zemi, Z bydlá czystego i ze zwierząt nieczystych, i z ptactwa i z wszystkiego co się porusza na ziemi -
- 9 Po dvěm vešli k Noé do korábu, samec a samice, tak jakž byl rozkázal Bůh Noé. Po parze weszły do Noacha, do korabia, - samiec i samica, jak polecił Bóg Noachowi.
- 10 Stalo se pak po sedmi dnech, že vody potopy přišly na zemi. I stało się po siedmiu dniach, iż wody potopu nastały na ziemi.
- 11 Léta šestistého věku Noé, druhého měsíce, sedmnáctého dne téhož měsíce, v ten den protrženy jsou všechny studnice propasti veliké, a průduchové nebeští otevřeni jsou.
- 12 I byl přívál na zemi čtyřidceti dní a čtyřidceti nocí. I spadł deszcz na ziemię, czterdzieści dni i czterdzieści nocy.
- וְנֹחַ בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמָּבּוּל הָיָה מֵימֵי עַל־הָאָרֶץ:
אֹן נֹחַ אִיז גַּעוּזֶען זַעקס הונדערט יאָר אַלט, ווען דער מבול אִיז גַּעוּזֶען אויף דער ערד.
וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמָּבּוּל:
אֹן נֹחַ, אֹן זַינע זין, אֹן זַיין ווייב, אֹן זַינע זינס ווייבער, מיט אים, זַינען אַרַינגעגאַנגען אין דער תֵּבָה, פֿון וועגן דעם וואַסער פֿון מבול.
מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר־רֹמֵשׁ עַל־הָאֲדָמָה:
פֿון די ריינע בהמות, אֹן פֿון די בהמות וואָס זַינען ניט רייז, אֹן פֿון די פּוֹיגלען אֹן אַלץ וואָס קריכט אויף דער ערד,
שָׁנִים שָׁנִים פָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כָּאֶשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ:
זַינען צו צוויי צו צוויי אַרַינגעגאַנגען צו נֹחַ אין דער תֵּבָה, אַ זָכָר אֹן אַ נְקֵבָה, אַזוי ווי גאָט האָט באַפוֹלן נֹחַ.
וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמֵי הַמָּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ:
אֹן עס אִיז גַּעוּזֶען צו זיבן טעג, אַזוי אִיז דאָס וואַסער פֿון מבול גַּעוּזֶען אויף דער ערד.
בִּשְׁנַת שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בִּשְׁבַע־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקָעוּ כָּל־מַעֲיֵנֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאֶרְבַּת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ:
אין דעם זַעקס הונדערטסטן יאָר פֿון נֹחַס לעבן, אין צווייטן חודש, אין זיבעצנטן טאָג פֿון חודש, אין דעם דאָזיקן טאָג האָבן אויסגעבראַכן אַלע קוואַלן פֿון גרויסן תְּהוֹם, אֹן די פּענצטער פֿון הימל האָבן זיך געעפנט.
וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה:
אֹן דער רעגן אִיז גַּעוּזֶען אויף דער ערד פּערציק טעג אֹן פּערציק נעכט.

13 Toho dne všel Noé, Sem a Cham i Jáfet, synové Noé, žena Noé, a tři ženy synů jeho s ním do korábu.

Onego właśnie dnia wszedł Noach i Szem i Cham i Jafet, synowie Noacha, i żona Noacha, i trzy żony synów jego, z nimi, do korabia, -

14 Oni i všeliký živočich podlé pokolení svého, i všeliké hovado podlé pokolení svého, a všeliký zeměplaz, kterýž se hýbe na zemi, podlé pokolení svého, i všeliké ptactvo vedlé pokolení svého, všelijací ptáci, všecko, což křídla má,

Oni i wszelki zwierz, według rodzaju swego, i wszelkie bydło, według rodzaju swego, i wszelki płaz pełzający po ziemi, według rodzaju swego, i wszystko co lata, według rodzaju swego, wszelakie ptactwo skrzydlate;

15 Vešli k Noé do korábu, po dvěm ze všelikého těla, v němž *byl* duch života.

I tak weszło do Noacha, do korabia, po parze z każdego ciała, w którym był dech żywota.

16 A což jich vešlo, samec a samice ze všelikého těla vešli, tak jakž byl přikázal jemu Bůh, a zavřel Hospodin po něm.

A które weszły, samiec i samica z każdego ciała weszły, - jako poleciał mu Bóg. I zamknął Bóg za nim.

17 A když byla potopa za čtyřidceti dnů na zemi, tedy rozmnoženy jsou vody, až i vyzdvihly koráb, a vznesly jej od země.

Był tedy potop przez czterdzieści dni na ziemi, - i wezbrały wody i podniosły korab', i uniósł się wysoko nad ziemią.

יג בַּעֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם-וְחָם וְיָפֶת בְּנֵי-נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נָשִׁים-בָּנָיו אִתָּם אֶל-הַתֵּבָה:

אין דעם דאזיקן אייגענעם טאָג זינען אַרײַנגעגאַנגען נח, און שם, און חם, און יִפֶּת, נחם זין, און נחם ווייב, און די דריי ווייבער פֿון זינע זין מיט זיי, אין דער תֵּבָה;

יד הָמָה וְכָל-הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל-הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל-הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹל צִפּוֹר כָּל-כָּנָף:

זיי, און אַלע חיות לויט זייערע מינים, און אַלע בהמות לויט זייערע מינים, און אַלע שרצים וואָס קריכן אויף דער ערד לויט זייערע מינים, און אַלע עופות לויט זייערע מינים, איטלעך פויגל, איטלעך געפליגל.

טו וַיָּבֹאוּ אֶל-נֹחַ אֶל-הַתֵּבָה שְׁנַיִם שָׁנִים מִכָּל-הַבָּשָׂר אֲשֶׁר-בּוֹ רוּחַ חַיִּים:

און זיי זינען אַרײַנגעגאַנגען צו נחן אין דער תֵּבָה, צו צוויי, צו צוויי פֿון אַלע ליבער וואָס אין זיי איז דאָ אַן אָטעם פֿון לעבן.

טז וַהֲבֵאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל-בָּשָׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדָיו:

און די וואָס זינען אַרײַנגעגאַנגען, זינען אַרײַנגעגאַנגען אַ זָכָר און אַ נקֵבָה פֿון אַלע ליבער, אזוי ווי גאָט האָט אים באַפוילן; און גאָט האָט פֿאַרשלאָסן הינטער אים.

יז וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל-הָאָרֶץ וַיִּרְבוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת-הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ:

און דער מבול איז געווען פערציק טעג אויף דער ערד, און די וואָסערן האָבן זיך געמערט, און זיי האָבן געטראָגן די תֵּבָה, און זי האָט זיך אויפֿגעהויבן איבער דער ערד.

18 Nebo zmohly se vody a rozmnoženy jsou velmi nad zemí, i zplýval koráb na vodách.

I wzmogły się wody, i wezbrały bardzo na ziemi; i pływał korab' po powierzchni wody.

19 A tak náramně rozmohly se vody nad zemí, že přikryty jsou všechny hory nejvyšší, kteréž *byly* pode vším nebem.

A wody wzmagały się coraz bardziej na ziemi; i pokryły się wszystkie góry wysokie, co pod całym niebem.

20 Patnácte loktů zvýší rozmohly se vody, když přikryty jsou hory.

Piętnaście łokci wzwyż wzmogły się wody, i zakryte zostały góry.

21 I umřelo všeliké tělo, kteréž se hýbe na zemi, tak z ptactva, jako z hově a živočichů, i všelikého hmyzu, kterýž se plazí po zemi, i každého člověka.

I wyginęło wszelkie ciało, poruszające się na ziemi, - z ptactwa, i z bydła, i ze zwierząt, i z wszelkiego roju rojącego się na ziemi, i wszyscy ludzie.

22 Všecko, což mělo dýchání ducha života v chřípích svých, ze všeho, což bylo na suše, pomřelo.

Wszystko, w czyich nozdrzach tchnący dech żywota, ze wszystkiego, co na lądzie było, pomarło.

יח וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל-הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתֵּבָה עַל-פְּנֵי הַמַּיִם:

און די וואסערן האָבן זיך געשטאַרקט, און האָבן זיך זייער געמערט אויף דער ערד, און די תֵּבָה איז געגאַנגען אויף דער אויבערפלעך פֿון די וואסערן.

יט וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל-הָאָרֶץ וַיִּכָּסּוּ כָּל-הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר-תַּחַת כָּל-הַשָּׁמַיִם:

און די וואסערן האָבן זיך זייער געשטאַרקט אויף דער ערד; און עס זינען פֿאַרדעקט געוואָרן אַלע הויכע בערג וואָס אונטערן גאַנצן הימל.

כ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכָּסּוּ הַהָרִים:

פופצן איילן אַריבער האָבן זיך די וואסערן געשטאַרקט, און די בערג זינען פֿאַרדעקט געוואָרן.

כא וַיָּגוּעַ כָּל-בָּשָׂר הָרֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ בְּעוֹף וּבְבִהֵמָה וּבְחַיָּה וּבְכָל-הַשָּׂרָץ הַשָּׂרָץ עַל-הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם:

און עס איז אומגעקומען יעטוועדער לייב וואָס באַוועגט זיך אויף דער ערד, סײַ אַ פּוּיגל, סײַ אַ בהמה, סײַ אַ חיה, סײַ יעטוועדער שרץ וואָס קריכט אויף דער ערד, און יעטוועדער מענטש;

כב כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת-רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּיו מִכָּל אֲשֶׁר בְּחַרְבָּה מָתוּ:

אַלץ וואָס אין זינע נאָזלעכער איז געווען אַ הויך פֿון אַ לעבעדיקן אָטעם, אַלץ וואָס אויף דער יבשה, איז געשטאַרבן.

23 A tak vyhladil *Bůh* všelikou podstatu, kteráž byla na tváři země, od člověka až do hovada, až do zeměplazu, a až do ptactva nebeského, vyhlazeno jest, pravím, z země; a zůstal toliko Noé, a kteříž s ním *byli* v korábu.

I tak zgładził wszystek byt na obliczu ziemi, od człowieka do bydłęcia, i płazu i ptaka nieba; i zgładzone zostały z ziemi. A pozostał tylko Noach, i co było z nim w korabiu.

24 I trwały vody nad zemí za sto a padesáte dnů.

I opanowały wody ziemię, sto pięćdziesiąt dni.

כג וַיִּמַח אֶת-כָּל-הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד-בְּהֵמָה עַד-רֶמֶשׂ וְעַד-עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן-הָאָרֶץ וַיִּשָּׂאֵר אֶדְ-נֹחַ וְאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּיבָה:

און ער האָט אָפּגעמעקט דעם גאַנצן באַשטאַנד וואָס אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד, פֿון אַ מענטשן ביז אַ בהמה, ביז אַ שרץ, און ביז אַ פּויגל פֿון הימל; און זיי זײַנען אָפּגעמעקט געוואָרן פֿון דער ערד, און נאָר נח איז געבליבן, און די וואָס מיט אים אין דער תֵּבָה.

כד וַיַּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל-הָאָרֶץ חֲמָשִׁים וּמֵאֵת יוֹם: און די וואַסערן האָבן זיך געשטאַרקט אויף דער ערד הונדערט און פֿופֿציק טעג.

בראשית ח: 8

- א וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת-נֹחַ וְאֶת כָּל-הַחַיָּה
וְאֶת-כָּל-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֹר
אֱלֹהִים רוּחַ עַל-הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם:
- 1 Rozpomenul se pak Bůh na Noé, i všechny
živočichy a všechna hovada, kteráž *byla* s ním v
korábu; pročez uvedl Bůh vítr na zemi, i
zastavily se vody.
- און גאָט האָט געדאַכט אָן נח, און אָן אַלע
חיות, און אָן אַלע בהמות, וואָס מיט אים אין
דער תֵּבָה, און גאָט האָט געמאַכט אַריבערגיין אַ
ווינט אויף דער ערד, און די וואַסערן האָבן זיך
אינגעשטילט.
- ב וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיֵנֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם וַיִּכְלָא
הַגָּשֶׁם מִן-הַשָּׁמַיִם:
- 2 A zavřiny jsou studnice propasti i průduchové
nebeští, a zastaven jest příval s nebe.
- און עס זינען פֿאַרשטאַפט געוואָרן די קוואַלן פֿון
תְּהוֹם, און די פֿענצטער פֿון הימל; און דער רעגן
פֿון הימל איז פֿאַרהאַלטן געוואָרן.
- און די וואַסערן האָבן געהאַלטן אין איין
אָפּטרעטן פֿון דער ערד; און די וואַסערן זינען
געמינערט געוואָרן צום סוף פֿון הונדערט און
פֿופֿציק טעג.
- ג וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הַלֹּךְ וַיָּחָסְרוּ
הַמַּיִם מִקֶּצֶה חֲמִשִּׁים וּמֵאֵת יוֹם:
- 3 I navrátily se vody se svrchku země,
odcházejíce zase, a opadly vody po stu a
padesáti dnech,
- און די וואַסערן האָבן געהאַלטן אין איין
אָפּטרעטן פֿון דער ערד; און די וואַסערן זינען
געמינערט געוואָרן צום סוף פֿון הונדערט און
פֿופֿציק טעג.
- ד וַתֵּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בִּשְׁבַע-הָעָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אָרָרַט:
- 4 Tak že odpočinul koráb sedmého měsíce, v
sedmnáctý den toho měsíce na horách Ararat.
- און די תֵּבָה האָט גערוט אין זיבעטן חודש, אין
זיבעצנטן טאָג פֿון חודש, אויף די בערג פֿון
אָרָרַט.
- ה וַהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּךְ וַחֲסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׁירִי
בְּעֶשְׂרִי בָּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הָהָרִים:
- 5 Když pak vody odcházely a opadaly až do
desátého měsíce, prvního dne téhož desátého
měsíce ukázali se vrchové hor.
- און די וואַסערן האָבן געהאַלטן אין איין
געמינערט ווערן ביזן צענטן חודש; אין צענטן
חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, האָבן זיך
באוויזן די שפיצן פֿון די בערג.
- און די וואַסערן האָבן געהאַלטן אין איין
געמינערט ווערן ביזן צענטן חודש; אין צענטן
חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, האָבן זיך
באוויזן די שפיצן פֿון די בערג.

- 6 I stalo se po čtyřicíti dnech, otevřev Noé okno v korábu, kteréž byl udělal, וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה:
- I stało się po upływie czterdziestu dni, otworzył Noach okno korabia, które był uczynił. און עס איז געווען צום סוף פֿון פֿערציק טעג, האָט נח געעפֿנט דעם פֿענצטער פֿון דער תֵּבָה וואָס ער האָט געמאַכט.
- 7 Vypustil krkavce. Kterýžto vyletuje zase se vracoval, dokudž nevyschly vody na zemi. וַיִּשְׁלַח אֶת־הָעֶרֶב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוּב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
- I wypuścił kruka, a ten latał wciąż tam i napowrót, póki nie oschły wody na ziemi. און ער האָט אַרויסגעשיקט דעם ראָב, און ער איז אַרויס הין און צוריק, ביז דאָס וואַסער איז אָפּגעטריקנט געוואָרן פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד.
- 8 Potom vypustil holubici od sebe, aby věděl, již-li by opadly vody se svrchku země. ח וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאֵתוֹ לִרְאוֹת הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה:
- Wtedy wypuścił gołębicę od siebie, aby obaczyć, czy zmniejszyły się wody na powierzchni ziemi. האָט ער אַרויסגעשיקט פֿון זיך די טויב, צו זען אויב דאָס וואַסער איז אָפּגעפֿאלן פֿון דעם געזיכט פֿון דער ערד.
- 9 Kterážto když nenašla, kde by odpočinula noha její, navrátila se k němu do korábu; nebo vody byly po vší zemi. On pak vztáhna ruku svou, vzal ji, a vnesl k sobě do korábu. ט וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה:
- Ale nie znalazła gołębica przystanku dla stopy swojej, i wróciła do niego do korabia, bo była jeszcze woda na powierzchni całej ziemi; i wyciągnął rękę swoją, i wziął ją i wpuścił ją do siebie do korabia. אַבער די טויב האָט נישט געפֿונען קיין אָפּרו פֿאַר איר פֿוסטריט, און זי האָט זיך אומגעקערט צו אים אין דער תֵּבָה, ווייל וואַסער איז געווען אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד. האָט ער אויסגעשטרעקט זיין האַנט, און האָט זי גענומען און זי אַרײַנגעבראַכט צו זיך אין דער תֵּבָה.
- 10 A počekal ještě sedm dní jiných, a opět vypustil holubici z korábu. י וַיַּחֵל עוֹד שְׁבַע־יָמִים אַחֲרֵים וַיִּסָּף שְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה:
- I přezekawszy jeszcze siedm dni dalszych, znów wypuścił gołębicę z korabia. און ער האָט אָפּגעוואַרט נאָך אַנדערע זיבן טעג, און האָט ווידער אַרויסגעשיקט די טויב פֿון דער תֵּבָה.
- 11 I přiletěla k němu holubice k večerou, a aj, list olivový utržený v ústech jejích. Tedy poznal Noé, že opadly vody se svrchku země. יא וַתָּבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לָעֵת עֶרֶב וְהָיָה עָלֶיהָ־זֵית טָרֶף בְּפִיהָ וַיַּדַּע נֹחַ כִּי־קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:
- I wróciła do niego gołębica pod wieczór, a oto liść oliwnika zerwany w dzióbku jej; i poznał Noach, że zmniejszyły się wody na ziemi. און די טויב איז געקומען אין אַוונטצײט, ערשט אַן אָפּגעריסן איילבערטבלאַט איז אין איר מויל, און נח האָט געוויסט אַז דאָס וואַסער איז אָפּגעפֿאלן פֿון דער ערד.

12 I čekal ještě sedm dní jiných, a *opět* vypustil holubici, kterážto nevrátila se k němu více.

I przeczekał jeszcze siedm dni dalszych, i wypuścił gołębicę; ale nie wróciła więcej do niego.

13 I stalo se šestistého prvního léta, v první *den měsíce* prvního, že vyschly vody na zemi. I odjal Noé přikrytí korábu a užířel, ano již oschl svrchek země.

I stało się sześćsetnego pierwszego roku, - miesiąca pierwszego, pierwszego dnia miesiąca oschły wody z ziemi. I zdjął Noach dach korabia, i spojrział, a oto oschła powierzchnia ziemi.

14 Druhého pak měsíce, v dvacátý sedmý den téhož měsíce oschla země.

A miesiąca wtórego, dwudziestego siódmego dnia miesiąca, wyschła ziemia.

15 I mluvil Bůh k Noé, řka:

I powiedział Bóg do Noacha, i rzekł:

16 Vyjdi z korábu, ty i žena tvá, a synové tvoji, i ženy synů tvých s tebou.

"Wyjdz z korabia ty, i žena twoja, i synowie twoi, i żony synów twoich z tobą.

17 Všecky živočichy, kteříž *jsou* s tebou ze všelikého těla, tak z ptactva jako z hověd a všelikého zeměplazu, kterýž se hýbe na zemi, vyved' s sebou; ať se v hojnosti rozplozují na zemi, a rostou a množí se na zemi.

Wszystkie zwierzęta, które z tobą są, z wszelkiego ciała, - z ptactwa i z bydła, i z wszelkiego robactwa pełzającego po ziemi, - wywiedź ze sobą, aby się roiły na ziemi, a rozradzały i rozmnażały na ziemi".

יב וַיִּחַל עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵים וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסְפָה שׁוֹב־אֵלָיו עוֹד:

הָאֵט עַר אָפְגַּעוּוֹאֶרֶט נֶאֱךְ אַנְדֶּרעַ זיבן טעג, און הָאֵט אַרויסגעשיקט די טויב, און זי הָאֵט זיך מער נישט אומגעקערט צו אים ווידער.

יג וַיְהִי בְּאַחַת וַיִּשְׁ-מֵאוֹת שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיִּסָּר נָח אֶת־מִכְסֵּה הַתֵּבָה וַיֵּרָא וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה:

און עס איז געווען אין דעם זעקס הונדערט און ערשטן יאָר, אין ערשטן חודש, אין ערשטן טאָג פֿון חודש, איז אָפּגעטריקנט געוואָרן דאָס וואַסער פֿון דער ערד, און נח האָט אַראָפּגענומען דעם דעק פֿון דער תֵּבָה, און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט דאָס געזיכט פֿון דער ערד איז טרוקן.

יד וּבְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּשַׁבָּעָה וָעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבֹשָׁה הָאָרֶץ:

און אין צווייטן חודש, אין זיבן און צוואַנציקסטן טאָג פֿון חודש, איז אויסגעטריקנט געוואָרן די ערד.

טו וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נָח לֵאמֹר:

און גאָט האָט גערעדט צו נחן, אַזוי צו זאָגן:

טז צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וּנְשֵׁי־בְנֶיךָ אִתָּךְ:

גיי אַרויס פֿון דער תֵּבָה, דו, און דיין ווייב, און דייןע זין, און די ווייבער פֿון דייןע זין, מיט דיר.

יז כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתָּךְ מִכָּל־בֶּשָׂר בְּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ הוּצֵא הִיא אִתָּךְ וְשָׂרוּצוּ בָאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ עַל־הָאָרֶץ:

יעטוועדער לעבעדיקע זאך וואָס מיט דיר, פֿון אַלע לייבער, סײַ אַ פֿויגל, סײַ אַ בהמה, סײַ יעטוועדער שרץ וואָס קריכט אויף דער ערד, ברענג אַרויס מיט זיך, און זיי זאָלן זיך ווידמענען אויף דער ערד, און זיך פֿרוכפערן און מערן אויף דער ערד.

18 I vyšel Noé a synové jeho, i žena jeho a ženy synů jeho s ním;

I wyszedł Noach, i synowie jego, i żona jego i żony synów jego z nim.

19 Každý živočich, každý zeměplaz a všecko ptactvo, všecko, což se hýbe na zemi, po pokoleních svých vyšlo z korábu.

Wszelkie zwierzę, wszelkie robactwo i wszelkie ptactwo, wszystko, co pełza po ziemi, podług rodzajów swoich, wyszły z korabia.

20 Tedy vzdělal Noé oltář Hospodinu, a vzav ze všech hověd čistých i ze všeho ptactva čistého, obětoval zápalý na tom oltáři.

I zbudował Noach ofiarnicę Wiekuistemu, i wziął z każdego bydła czystego i złożył całopalenia na ofiarnicy.

21 I zachutnal Hospodin vůni *tu* příjemnou, a řekl Hospodin v srdci svém: Nebudu více zlořečiti zemi pro člověka, proto že myšlení srdce lidského zlé jest od mladosti jeho; aniž budu více bíti všeho, což živo jest, jako jsem učinil.

I przyjął Wiekuisty z zadowoleniem woń wdzięczną, i rzekł Wiekuisty w sercu Swojem: "Nie będę więcej przeklinał ziemi z powodu człowieka, bo zamysł serca ludzkiego zły od młodości jego, i nie będę więcej zatracał wszelkiego życia, jakem uczynił.

22 Nýbrž dokavadž země trvati bude, setí a žeň, studeno i horko, léto a zima, den také a noc nepřestanou.

A póki trwać będzie ziemia, siew i żniwo, i mróz i upał, i lato i zima, i dzień i noc, nie ustaną".

יח וַיֵּצְאוּ-נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי-בָנָיו אִתּוֹ:

איז אַרויסגעגאַנגען נח, און זײנע זין, און זײן ווייב, און זײנע זינס ווייבער, מיט אים.

יט כָּל-הַחַיָּה כָּל-הָרֶמֶשׂ וְכָל-הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן-הַתֵּבָה:

יעטוועדער חיה, יעטוועדער שרץ, און יעטוועדער פֿויגל, אַלץ וואָס באַוועגט זיך אויף דער ערד, לויט זייערע משפחות, זינען אַרויסגעגאַנגען פֿון דער תֵּבָה.

כ וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכָּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבֵּחוֹ:

און נח האָט געבויט אַ מזבֿוח צו גאָט, און ער האָט גענומען פֿון אַלע ריינע בהמות, און פֿון אַלע ריינע פֿויגלען, און האָט אויפֿגעבראַכט בראַנדאָפֿער אויפֿן מזבֿח.

כא וַיִּרַח יְהוָה אֶת-רִיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-לִבּוֹ לֹא-אֶסָף לְקַלֵּל עוֹד אֶת-הָאָדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם כִּי יַעַר לֵב הָאָדָם רַע מִנְעֻרָיו וְלֹא-אֶסָף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת-כָּל-חַי כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי:

און גאָט האָט געשמעקט דעם געשמאַקן ריח, און גאָט האָט געזאָגט אין זײן האַרצן: איך וועל מער ווידער ניט פֿאַרשילטן די ערד פֿון וועגן דעם מענטשן; וואָרום די טראַכטונג פֿון דעם מענטשנס האַרצן איז שלעכט פֿון זײן יוגנט אָן; און איך וועל מער ווידער ניט דערשלאָגן אַלץ וואָס לעבט, אַזוי ווי איך האָב געטאָן.

כב עַד כָּל-יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקֹר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף יוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשָּׁבְתוּ:

אַזוי לאַנג ווי די טעג פֿון דער ערד, זאָל זייאונג און שניט, און קעלט און היץ, און זומער און ווינטער, און טאָג און נאַכט, ניט אויפֿהערן.

בראשית ט: 9

- 1 Tedy pożehnal Bůh Noé i synům jeho a řekl jim: Plod'tež se a rozmnožujte se, a naplňte zemi.
- I pobłogosławił Bóg Noacha i synów jego, i rzekł do nich: "Rozradzajcie się i rozmnażajcie i napełniajcie ziemię!
- 2 Strach váš a hrůza vaše bud' na všeliký živočich země, a na všecko ptactvo nebeské. Všecko, což se hýbe na zemi, a všechny ryby mořské v ruce vaše dány jsou.
- A bojažň i trwoga wasza niech będzie nad wszelkiem zwierzęciem ziemi i nad wszelkiem ptactwem nieba. Wszystko co się porusza na ziemi i wszystkie ryby morza w moc waszą oddane!
- 3 Všecko, což se hýbe a jest živo, bude vám za pokrm; jako i bylinu zelenou, dal jsem vám to všecko.
- Wszystko co się rusza i co żyje, wam będzie na pokarm, jako zieloną roślinę oddałem wam wszystko.
- 4 A však masa s duší jeho, *kteráž jest* krev jeho, nebudete jísti.
- Wszakże istoty z życiem jej, z krwią jej, - jeść nie będziecie.
- 5 A zajisté krve vaší, duší vašich vyhledávati budu; z rukou každého hovada vyhledávati jí budu, i z ruky člověka, ano i z ruky každého bratra jeho budu vyhledávati duše člověka.
- W szczególności krwi waszej, służącej życiu waszemu, poszukiwać będę. Z ręki wszelkiego żywota poszukiwać jej będę; i z ręki człowieka, - jednego z ręki drugiego, - poszukiwać będę życia ludzkiego.
- א ויברך אלהים את-נח ואת-בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את-הארץ:
- און גאט האט געבענטשט נחן און זינע זין, און האט צו זיי געזאגט: פֿרוכפערט איך און מערט איך, און פֿילט אָן די ערד.
- ב ומוראכם וחרתכם יהיה על כל-חית הארץ ועל כל-עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל-דגי הים בידכם נתנו:
- און אייער מורא און אייער שרעק זאָל זיין אויף יעטוועדער חיה פֿון דער ערד, און אויף יעטוועדער פֿויגל פֿון הימל, אויף אַלץ וואָס די ערד ווידמענט, און אויף אַלע פֿישן פֿון ים; אין אייער האַנט זינען זיי איבערגעגעבן.
- ג כל-רמש אשר הוא-חי לכם יהיה לאכלה בִּיְרֵךְ עֶשֶׂב נְתַתִּי לָכֶם אֶת-כָּל:
- אַלץ וואָס באַוועגט זיך, וואָס לעבט, זאָל זיין פֿאַר איך צום עסן; אַזוי ווי גרינע קרייטעכץ האָב איך איך דאָס אַלץ געגעבן.
- ד אֶדְ-בֶּשֶׂר בְּנִפְשׁוֹ דָּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ:
- נאָר פֿלייש מיט זיין לעבן, זיין בלוט, זאָלט איר ניט עסן.
- ה ואך את-דמכם לנפשותיכם אדרש מיד כל-חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את-נפש האדם:
- און פֿאַר וואָר, אייער בלוט, פֿון אייערע נפֿשות, וועל איך אויפֿמאָנען; פֿון דער האַנט פֿון איטלעכער חיה וועל איך עס אויפֿמאָנען, און פֿון דער האַנט פֿון דעם מענטשן, פֿון דער האַנט פֿון דעם מענטשן זיין ברודער, וועל איך אויפֿמאָנען דאָס לעבן פֿון אַ מענטשן.

- 6 Kdo by koli vylil krev člověka, skrze člověka
vylita bude krev jeho; nebo k obrazu svému
učinil Bůh člověka.
Kto przeleje krew człowieka, przez człowieka
krew jego przelana będzie; bo na obraz Boży
stworzył człowieka!
- 7 Vy pak plod'te a množte se; v hojnosti se
rozplod'te na zemi, a rozmnoženi bud'te na ní.
Wy zaś rozradzajcie się i rozmnażajcie;
rozpleniajcie się na ziemi, i rozmnażajcie się
na niej!
- 8 I mluvil Bůh k Noé a synům jeho s ním, řka:
I oświadczył Bóg Noachowi i synom jego z nim,
i rzekł:
- 9 Já zajisté vcházím v smlouvu svou s vámi, i s
semenem vašim po vás,
Ja zaś oto stanowią przymierze Moje z wami,
i z potomstwem waszém, po was.
- 10 A se všelikou duší živou, kteráž *jest* s vámi, z
ptactva, z hověd a ze všech živočichů
zemských, kteříž *jsou* s vámi, ode všech, kteříž
vyšli z korábu, až do všelikého živočicha
zemského.
I z wszelką istotą żyjącą, która z wami
- w ptactwie, bydle i wszelkiém zwierzęciem
ziemi przy was, z wszystkiemi co wyszły
z korabia, z wszelkiém zwierzęciem ziemi.
- 11 Protož utvrzují smlouvu svou s vámi, že
nebude vyhlazeno více všeliké tělo vodami
potopy; aniž bude více potopa k zkažení země.
I utwierdzam przymierze Moje z wami, żeby
nie było już zgładzoném wszelkie ciało przez
wody potopu, i nie było już potopu dla
zniszczenia ziemi".
- וְשִׁפָּךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי בְצַלְם
אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת-הָאָדָם:
- דָּעַר וּוְאָם פֶּאָרְגִיסַט דָּאָס בלוט פֿון אַ מענטשן,
זאַל דורך אַ מענטשן זײַן בלוט פֿאַרגאָסן ווערן;
וואָרום אין דער געשטאַלט פֿון גאָט האָט ער
געמאַכט דעם מענטשן.
- וְאַתֶּם פְּרוּ ורְבוּ שְׂרָצוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ-בָהּ:
- און איר, פֿרוכפערט איך און מערט איך;
ווידמענט איך אויף דער ערד, און מערט איך
אויף איר.
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ וְאֶל-בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר:
- און גאָט האָט געזאָגט צו נֹחַ און צו זײַנע זײַן
מיט אים, אזוי צו זאָגן:
- וְאֲנִי הִנְנִי מִקְּיָם אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת-זֶרְעְכֶם
אַחֲרֵיכֶם:
- און איך, זע, איך שטעל אויף מײַן בונד מיט
איך, און מיט אײַער זאָמען נאָך איך,
- וְאֶת כָּל-נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף בְּבִהֶמָה
וּבְכָל-חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכָּל יֹצְאֵי הַתֵּבָה לְכָל
חַיַּת הָאָרֶץ:
- און מיט יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש
וואָס מיט איך, סײַ אַ פֿויגל, סײַ אַ בהמה, סײַ
יעטוועדער חיה פֿון דער ערד מיט איך, פֿון די
אַלע וואָס זײַנען אַרויסגעגאַנגען פֿון דער תֵּבָה,
אַלע לעבעדיקע זאָכן פֿון דער ערד.
- וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא-יָבֹרַת כָּל-בָּשָׂר
עוֹד מִמִּי הַמָּבּוּל וְלֹא-יִהְיֶה עוֹד מָבּוּל לְשַׁחַת
הָאָרֶץ:
- און איך וועל אויפֿשטעלן מײַן בונד מיט איך,
און עס וועלן מער ניט פֿאַרשניטן ווערן אַלע
לײַבער פֿון אַ מבוּל-געוויסער, און עס וועט מער
ניט זײַן קײַן מבוּל אומצוברענגען די ערד.

12 I řekl Bůh: Totoť bude znamení smlouvy, kteréž já dávám, mezi mnou a mezi vámi, a mezi všelikou duší živou, kteráž jest s vámi, po všechny věky.

I rzekł Bóg: "Oto znak przymierza, który ustanawiam między Mną a wami, i między każdą istotą żyjącą, co z wami była, na czasy wieczne!

13 Duhu svou postavil jsem na oblaku, a bude na znamení smlouvy mezi mnou a mezi zemí.

Łuk Mój kładę na obłokach aby był znakiem przymierza między Mną a ziemią.

14 A budeť, když uvedu mračný oblak nad zemí, a ukáže se duha na oblaku,

I będzie gdy oblokę obłokiem ziemię, a ukáže się łuk na obłokach:

15 Že se rozpomenu na smlouvu svou, kteráž jest mezi mnou a mezi vámi a mezi všelikou duší živou v každém těle; a nebudou více vody ku potopě, aby zahladily všeliké tělo.

Wtedy wspomnę na przymierze Moje, co między Mną a wami, i każdym jestestwem żyjącem, w wszelkiem ciele; a nie staną się już wody potopem, aby zniweczyć wszelkie ciało.

16 Nebo když bude duha ta na oblaku, popatřím na ni, abych se rozpomenul na smlouvu věčnou mezi Bohem a mezi všelikou duší živou v každém těle, kteréž jest na zemi.

I będzie łuk w obłokach, i spojrzę nań, abym wspomniał na przymierze wieczne między Bogiem, a każdym jestestwem żyjącem w wszelkiem ciele, które jest na ziemi."

יב ויאמר אלהים זאת אות-הברית אשר-אני נתן ביני וביניכם ובין כל-נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם:

און גאט האט געזאגט: דאס איז דער צייכן פֿון דעם בונד וואָס איך גיב צווישן מיר און צווישן אייך, און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש וואָס מיט אייך, אויף אייביקע דורות:

יג את-קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ:

מזין בויגן האָב איך אַרײַנגעטאָן אין וואַלקן, און ער וועט זײַן פֿאַר אַ צײַכן פֿון בונד צווישן מיר און צווישן דער ערד.

יד והיה בענני ענן על-הארץ ונראתה הקשת בענן:

און עס וועט זײַן, ווען איך טו וואַלקענען אַ וואַלקן אויף דער ערד, אזוי וועט זיך באַוויזן דער בויגן אין דעם וואַלקן,

טו וזכרתי את-בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל-נפש חיה בכל-בשר ולא-יהיה עוד המים למבול לשחת כל-בשר:

און איך וועל זיך דערמאָנען אָן מײַן בונד וואָס צווישן מיר און צווישן אייך, און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש פֿון אַלע ליבער, און דאָס וואָסער וועט מער נישט ווערן אַ מבול אומצוברענגען אַלע ליבער.

טז והיתה הקשת בענן וראיתה לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל-נפש חיה בכל-בשר אשר על-הארץ:

און דער בויגן וועט זײַן אין דעם וואַלקן, און איך וועל קוקן אויף אים, כדי זיך צו דערמאָנען אָן דעם אייביקן בונד צווישן גאָט און צווישן יעטוועדער לעבעדיקער באַשעפֿעניש פֿון אַלע ליבער וואָס אויף דער ערד.

- 17 I řekl Bůh k Noé: Toť jest znamení smlouvy, kterouž jsem utvrdil mezi sebou a mezi všelikým tělem, kteréž jest na zemi.
- I rzekł Bóg do Noacha: "Oto znak przymierza, które ustanowiłem między Mną a wszelkiem ciałem, które jest na ziemi!"
- 18 Byli pak synové Noé, kteříž vyšli z korábu: Sem, Cham a Jáfet; a Cham byl otec Kanánův.
- A byli Synowie Noacha, którzy wyszli z korabia, Szem i Cham i Jefet. Cham zaś był ojcem Kanaana.
- 19 Ti tři *jsou* synové Noé, a ti se rozprostřeli po vší zemi.
- Ci trzej to byli synami Noacha, - a z tych zasiedliła się cała ziemia.
- 20 Noé pak obíraje se s zemí, začal dělati vinice.
- I począł Noach, mąż roli, i zasadził winnicę.
- 21 A pije víno, opil se, a obnažil se u prostřed stanu svého.
- I napił się wina, i odurzył się, i obnażył się we wnętrzu namiotu swojego.
- 22 Viděl pak Cham, otec Kanánův, hanbu otce svého, a pověděl oběma bratřím svým vně.
- I ujrzał Cham, ojciec Kanaana, nagość ojca swojego, - i powiedział to dwom braciom swoim na dworze.
- 23 Tedy vzali Sem a Jáfet oděv, kterýžto oba položili na ramena svá, a jdouce zpátkem, zakryli hanbu otce svého; tváři pak jich *byly* odvráceny, a hanby otce svého neviděli.
- I wzięli Szem i Jefet szatę, i włożyli ją obaj na ramiona swoje, i podeszli wstecz, i przykryli nagość ojca swojego; a oblicza ich były odwrócone, że nagości ojca swego nie widzieli.
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-נֹחַ זֶאת אוֹת-הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמַתִּי בֵּינִי וּבֵין כָּל-בֶּשָׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ:
- און גאט האָט געזאָגט צו נח: דאָס איז דער צייכן פֿון דעם בונד וואָס איך האָב אויפֿגעשטעלט צווישן מיר און צווישן אַלע ליבער וואָס אויף דער ערד.
- וַיְהִיו בְּנֵי-נֹחַ הַיָּצְאִים מִן-הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וְיָפֶת וְחָם הוּא אָבִי כְנָעַן:
- און די זין פֿון נח וואָס זינען אַרויסגעגאַנגען פֿון דער תֵּבָה, זינען געווען שֵׁם, חָם, און יָפֶת; און חָם, דאָס איז דער פֿאָטער פֿון כְּנָעַן.
- יט שְׁלֹשָׁה אֱלֹהֵי בְנֵי-נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נִפְצָה כָּל-הָאָרֶץ:
- די דאָזיקע דריי זינען געווען די זין פֿון נח, און פֿון זיי האָט זיך צעשפּרייט די גאַנצע ערד.
- כ וַיַּחֲלֵ נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּשַׁע כָּרֶם:
- און נח דער אַקערמאַן האָט גענומען און האָט געפֿלאַנצט אַ ווינגאַרטן.
- כא וַיִּשְׁתֶּ מִן-הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֹהֱלָה:
- און ער האָט געטרונקען פֿון דעם וויין, און איז געוואָרן שיכור און האָט זיך אָפֿגעדעקט אין זיין געצעלט.
- כב וַיֵּרָא חָם אָבִי כְנָעַן אֶת עֶרְוַת אָבִיו וַיֵּגֵד לְשְׁנֵי-אֶחָיו בַּחוּץ:
- האָט חָם דער פֿאָטער פֿון כְּנָעַן געזען די נאַקעטקייט פֿון זיין פֿאָטער, און האָט דערציילט זינע צוויי ברידער דרויסן.
- כג וַיִּקַּח שֵׁם וְיָפֶת אֶת-הַשְּׂמֹלָה וַיְשִׂימוּ עַל-שָׁכְם שְׁנֵיהֶם וַיִּלְכוּ אַחֲרָנִית וַיְכַסּוּ אֶת עֶרְוַת אָבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָנִית וְעֶרְוַת אָבִיהֶם לֹא רָאוּ:
- האָבן שֵׁם און יָפֶת אַלעסאַמאַל, און אַרויפֿגעטאַן אויף זייערע ביידנס אַקסלען, און זיי זינען געגאַנגען הינטערווילעכס, און האָבן צוגעדעקט די נאַקעטקייט פֿון זייער פֿאָטער, מיט זייערע פֿנימער אַהינטער, און זיי האָבן נישט געזען די נאַקעטקייט פֿון זייער פֿאָטער.

- 24 Procítiv pak Noé po svém víně, zvěděl, co mu učinil syn jeho mladší. כד וַיִּיקֶץ נֹחַ מֵיֵינוּ וַיַּדַּע אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה-לּוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן:
I obudził się Noach po winie swoim, i dowiedział się, co uczynił mu syn jego młodszy. און נח האט זיך אויסגעניכטערט פֿון זיין וויין, און האט געמערקט וואס זיין ינגערער זון האט אים געטאן.
- 25 I řekl: Zlořečený Kanán, služebník služebníků bude bratřím svým. כה וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאַחָיו:
I rzekł: "Przeklęty Kanaan; sługa sług niech będzie braciom swoim!" און ער האט געזאגט: פֿארשאלטן זאל זיין כְּנָעַן, אַ קנעכט פֿון קנעכט זאל ער זיין ביי זיינע ברידער.
- 26 Řekl také: Požehnaný Hospodin, Bůh Semův, a buď Kanán služebníkem jejich. כו וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי שֵׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לְמוֹ:
I rzekł: "Błogosławiony Wiekuisty, Bóg Szema; a niech będzie Kanaan sługą im." און ער האט געזאגט: געלויבט איז יהוה דער גאט פֿון שם; און כְּנָעַן זאל זיין אַ קנעכט ביי זיי.
- 27 Rozšiřil Bůh milostivě Jáfeta, aby bydlil v stáncích Semových, a buď Kanán služebníkem jejich. כו יָפֶת אֱלֹהִים לִיָּפֶת וַיִּשְׁכֵּן בְּאַחֵי-שֵׁם וַיְהִי כְנָעַן עֶבֶד לְמוֹ:
Niech rozprzestrzeni Bóg Jefetowi, i niech zamieszka w namiotach Szema; a niech będzie Kanaan sługą im!" דערברייטערן זאל גאט יָפֶת, און ער זאל רוען אין די געצעלטן פֿון שם; און כְּנָעַן זאל זיין אַ קנעכט ביי זיי.
- 28 Živ pak byl Noé po potopě tři sta a padesáte let. כח וַיְחִי-נֹחַ אַחֵר הַמָּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה:
I żył Noach po potopie trzysta pięćdziesiąt lat. און נח האט געלעבט נאָכן מבוּל דריי הונדערט יאָר און פֿופֿציק יאָר.
- 29 A tak bylo všech dnů Noé devět set a padesáte let; i umřel jest. כט וַיְהִיו כָּל-יְמֵי-נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמָת:
A były wszystkie dni Noacha, dziewięćset pięćdziesiąt lat; i umarł. און אַלע טעג פֿון נח זיינען געווען ניין הונדערט יאָר און פֿופֿציק יאָר; און ער איז געשטאָרבן.

בראשית י: 10

- א ואלה תולדות בני־נח שם חם ויפת ויילדו להם
בנים אחר המבול:
און דאס זינען די געבורטן פֿון נח'ס קינדער:
שם, חם, און יפת; און ב' זיי זינען געבאָרן
געוואָרן זיין נאָכן מבול.
- ב בני יפת גמר ומגוג ומדי ויוון ותבל ומשך ותירס:
די זיין פֿון יפת'ן זינען געווען: גומר, און מגוג, און
מדי, און יון, און תובל, און משך, און תירס.
- ג ובני גמר אשכנז וריפת ותגרמה:
און די זיין פֿון גומר'ן: אשכנז, און ריפת, און
תגרמה. און די זיין פֿון יונען: אלישה, און
תרשיש, כתיס, און דודנים.
- ד ובני יון אלישה ותרשיש כתיס ודדנים:
און די זיין פֿון גומר'ן: אשכנז, און ריפת, און
תגרמה. און די זיין פֿון יונען: אלישה, און
תרשיש, כתיס, און דודנים.
- ה מאלה נפרדו איי הגוים בארצתם איש ללשנו
למשפחתם בגויהם:
פֿון די דאזיקע האָבן זיך פֿאַנאָנדערגעשיידט די
אינדזלען פֿון די פֿעלקער אין זייערע לענדער,
איטלעכער לויט זיין לשון, לויט זייערע משפחות,
אין זייערע פֿעלקער.
- ו ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען:
און די זיין פֿון חמען זינען געווען: כוש, און
מצרים, און פוט, און כנען.
- ז ובני כוש סבא וחילה וסבתה ורעמה וסבתכא
ובני רעמה שבא ודדן:
און די זיין פֿון כוש'ן: סבא, און חילה, און סבתה,
און רעמה, און סבתכא. און די זיין פֿון רעמה'ן:
שבא און דדן.
- 1 Tito jsou pak rodové synů Noé, Sema, Chama
a Jáfeta, jimž se *tito* synové zrodili po potopě.
A oto rodowody synów Noacha: Szema, Chama
i Jefeta. Urodzili się im bowiem synowie
po potopie.
- 2 Synové Jáfetovi: Gomer a Magog, a Madai, a
Javan, a Tubal, a Mešech, a Tiras.
Synowie Jefeta: Gomer, i Magog, i Madai,
i Jawan, i Tubal, i Meszech, i Tyras.
- 3 Synové pak Gomerovi: Ascenez, Rifat, a
Togorma.
A synowie Gomera: Aszkenas, i Ryfat,
i Togarma.
- 4 Synové pak Javanovi: Elisa a Tarsis, Cetim a
Dodanim.
A synowie Jawana: Elisza, i Tarszysz, Kittim
i Dodanym.
- 5 Od těch rozdělení jsou ostrovové národů po
krajínách jejich, každý podle jazyku svého,
vedlé čeledi své, v národech svých.
Od tych rozeszły się pomorskie narody podług
ziem swoich, każdy podług języka swojego,
podług plemion swoich, podług narodów
swoich.
- 6 Synové pak Chamovi: Chus a Mizraim a Put a
Kanán.
A synowie Chama: Kusz, i Micraim, i Put,
i Kanaan.
- 7 A synové Chusovi: Sába, Evila, a Sabata, a
Regma, a Sabatacha. Synové pak Regmovi:
Sába a Dedan.
A synowie Kusza: Seba, i Chawila i Sabta,
i Rama, i Sabtecha. A synowie Ramy: Szeba
i Dedan.

- ח וְכוּשׁ יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הָחֵל לְהִיטּוֹת גְּבֵר בְּאֶרֶץ:
- 8 Zplodil také Chus Nimroda; onť jest počal býti mocným na zemi.
A Kusz spłodził Nimroda: ten począł być mocarzem na ziemi.
- ט הוּא־הָיָה גְבֵר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֵאָמֵר בְּנִמְרֹד גְּבוּר צִיד לִפְנֵי יְהוָה:
- 9 To byl silný lovec před Hospodinem; protož se říká: Jako Nimrod silný lovec před Hospodinem.
Był on mocarzem, myśliwym przed Wiekuistym. Przeto się mawia: jako Nimrod mocarz, myśliwy przed Wiekuistym.
- י וַתְּהִי רְאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאַרְךָ וְאַכַּד וְכַלְנֶה בְּאֶרֶץ שֹׁנַעַר:
- 10 Počátek pak jeho království byl Babylon a Erech, Achad a Chalne, v zemi Sinear.
A byl počátek panowania jego w Babelu, i Erechu i Akadzie, i w Kalne, w ziemi Szynear.
- יא מִן־הָאָרֶץ הָהוּא יָצָא אֲשׁוּר וַיְבִן אֶת־נִינְוָה וְאֶת־רְחֹבֹת עִיר וְאֶת־כַּלַּח:
- 11 Z země té vyšel do Assur, kdežto vystavěl Ninive, a Rohobot město, a Chále,
Z ziemi tej wyszedł do Aszuru, i zbudował Ninewę, i Rechobot-Ir, i Kalach.
- יב וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוָה וּבֵין כַּלַּח הוּא הָעִיר הַגְּדֹלָה:
- 12 A Rezen mezi Ninive a mezi Chále; toť jest město veliké.
I Resen, między Ninewą a Kalachem; ono to owém miastem wielkiém.
- יג וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִים וְאֶת־עַנְנָמִים וְאֶת־לְהָבִים וְאֶת־נַפְתָּחִים:
- 13 Mizraim pak zplodil Ludim a Anamim, a Laabim, a Neftuim,
A Micraim spłodził Ludów, i Anamitów, Lehabitów i Naftuchidów.
- יד וְאֶת־פְּתָרְסִים וְאֶת־כַּסְלָחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתָּרִים:
- 14 A Fetruzim, a Chasluim, (*odkudž pošli Filistinští*) a Kafturim.
I Patrusów, i Kasluchów, z których poszli Peliszyty, i Kaftory.
- טו וַכִּנְעַן יָלַד אֶת־צִידִן בְּכֻרוֹ וְאֶת־חֵת:
- 15 Kanán pak zplodil Sidona prvorozeného svého, a Het,
A Kanaan spłodził Cydona, pierworodnego swego, i Cheta.
- טז וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַגְּרִגְשִׁי:
- 16 A Jebuza, a Amorea, a Gergezea,
I Jebusyte, i Emorejczyka, i Girgaszyte.
- און כוש האט געבאָרן נִמְרוֹד. ער איז געווען דער ערשטער מאַכטיקער אויף דער ערד.
הוא־הָיָה גְבֵר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֵאָמֵר בְּנִמְרֹד גְּבוּר צִיד לִפְנֵי יְהוָה:
ער איז געווען אַ מאַכטיקער יעגער פֿאַר גאָט; דרום ווערט געזאָגט: אַזוי ווי נִמְרוֹד, אַ מאַכטיקער יעגער פֿאַר גאָט.
וַתְּהִי רְאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאַרְךָ וְאַכַּד וְכַלְנֶה בְּאֶרֶץ שֹׁנַעַר:
און דער אָנהייב פֿון זײַן קיניגרייך איז געווען בבל, און אַרְךָ, און אַכַּד, און כַּלְנֶה, אין לאַנד שֹׁנַעַר.
מִן־הָאָרֶץ הָהוּא יָצָא אֲשׁוּר וַיְבִן אֶת־נִינְוָה וְאֶת־רְחֹבֹת עִיר וְאֶת־כַּלַּח:
פֿון יענעם לאַנד איז ער אַרויסגעגאַנגען קיין אַשׁוּר, און האָט געבויט נינװָה, און רחובות-עיר, און כַּלַּח.
וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוָה וּבֵין כַּלַּח הוּא הָעִיר הַגְּדֹלָה:
און רֶסֶן, צווישן נינװָה און צווישן כַּלַּח, דאָס איז די גרויסע שטאָט.
וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִים וְאֶת־עַנְנָמִים וְאֶת־לְהָבִים וְאֶת־נַפְתָּחִים:
און מִצְרַיִם האָט געבאָרן לודים, און עַנְנָמִים, און לְהָבִים, און נַפְתָּחִים,
וְאֶת־פְּתָרְסִים וְאֶת־כַּסְלָחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתָּרִים:
און פֿתרוסים, און כַּסְלוחים – פֿון וואַנען די פֿלשתיים זײַנען אַרויסגעקומען – און כַּפְתָּרִים.
וַכִּנְעַן יָלַד אֶת־צִידִן בְּכֻרוֹ וְאֶת־חֵת:
און כִּנְעַן האָט געבאָרן צידון זײַן בכור, און חֵת,
וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַגְּרִגְשִׁי:
און דעם יבוסי, און דעם אַמורי, און דעם גִּרְגִּשִׁי,

- 17 A Hevea, a Aracea, a Sinea, I Chywiwczyka, i Arkijczyka i Synytę. יז וְאֶת־הַחַוִּי וְאֶת־הָעֶרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי: און דעם חוי, און דעם ערקי, און דעם סיני,
- 18 A Aradia, a Samarea, a Amatea; a potom *odtud* rozprostřely se čeledi Kananejských. יח וְאֶת־הָאֲרֹדִי וְאֶת־הַצִּמְרִי וְאֶת־הַחֲמָתִי וְאַחֵר נִפְצּוּ מִשְׁפָּחוֹת הַכְּנַעֲנִי: און דעם ארודי, און דעם צמרי, און דעם חמתי; און דערנאך האבן זיך צעשפרייט די משפחות פון דעם כנעני.
- 19 A bylo pomezí Kananejských od Sidonu, když jdeš k Gerar až do Gázy; a *odtud* když jdeš k Sodomě a Gomoře, a Adama a Seboim až do Lázy. יט וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בְּאֶכָה גְרָרָה עַד־עֵזָה בְּאֶכָה סֹדֶמָה וְעֹמֹרָה וְאַדְמָה וְצָבִים עַד־לָשָׁע: און דער געמאָרק פֿון דעם כנעני איז געווען פֿון צידון, ווי דו גייסט קיין גרר, ביז עזה; ווי דו גייסט קיין סדום, און עמורה, און אדמה, און צבובים, ביז לשע.
- A byla dziedzina Kananejczyka od Cydonu idąc do Gerar - aż do Azy, idąc do Sedomu i Amory i Admy i Cebojim, - aż do Lesza. כ אֵלֶּה בְּנֵי־חָם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֵתָם בְּגוֹיָהֶם: און זינען די קינדער פֿון חם לויט זייערע משפחות, לויט זייערע לשונות, אין זייערע לענדער, אין זייערע פֿעלקער.
- 20 Ti *jsou* synové Chamovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. כא וְלָשָׁם יֶלֶד גָּם־הוּא אָבִי כָל־בְּנֵי־עֶבֶר אַחִי יָפֶת הַגָּדוֹל: און ביי שם, דעם פֿאָטער פֿון אלע קינדער פֿון עבר, דעם עלטערן ברודער פֿון יפתן, אויך ביי אים זינען געבאָרן געוואָרן קינדער.
- Oto synowie Chama podług plemion swych, podług języków swoich, w krajach swoich, podług narodów swych. כב בְּנֵי שָׁם עִילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוּד וְאַרָם: די זין פֿון שמען זינען געווען: עילם, און אשור, און ארפכשד, און לוד, און ארם.
- 21 Semovi také, otci všech synů Heber, bratru Jáfeta staršího zrozeni *jsou synové*. כג וּבְנֵי אָרָם עוּז וְחוּל וְגֵתֵר וְמַשׁ: און די זין פֿון ארמען: עוז, און חול, און גתר, און מש.
- I Szemowi również się narodziło, temu ojcu wszystkich synów Ebera, bratu Jefeta, najstarszemu. כד וְאַרְפַּכְשָׁד יֶלֶד אֶת־שָׁלַח וְשָׁלַח יֶלֶד אֶת־עֶבֶר: און ארפכשד האָט געבאָרן שָׁלַח, און שָׁלַח האָט געבאָרן עֶבֶר.
- 22 A *tito jsou* synové Semovi: Elam, a Assur, a Arfaxad, a Lud, a Aram. און די זין פֿון ארמען: עוז, און חול, און גתר, און מש.
- Synowie Szema: Elam, i Aszur, i Arpachszad, i Lud, i Aram. כד וְאַרְפַּכְשָׁד יֶלֶד אֶת־שָׁלַח וְשָׁלַח יֶלֶד אֶת־עֶבֶר: און ארפכשד האָט געבאָרן שָׁלַח, און שָׁלַח האָט געבאָרן עֶבֶר.
- 23 Synové pak Aramovi: Hus, a Hul, a Geter, a Mas. און די זין פֿון ארמען: עוז, און חול, און גתר, און מש.
- A synowie Arama: Uc, i Chul, i Geter, i Masz. כד וְאַרְפַּכְשָׁד יֶלֶד אֶת־שָׁלַח וְשָׁלַח יֶלֶד אֶת־עֶבֶר: און ארפכשד האָט געבאָרן שָׁלַח, און שָׁלַח האָט געבאָרן עֶבֶר.
- 24 Potom Arfaxad zplodil Sále; a Sále zplodil Hebera. און ארפכשד האָט געבאָרן שָׁלַח, און שָׁלַח האָט געבאָרן עֶבֶר.
- A Arpachszad spłodził Szelacha, a Szelach spłodził Ebera.

- 25 Heberovi také narodili se dva synové; jméno jednoho Peleg, proto že za dnů jeho rozdělena byla země, a jméno bratra jeho Jektan. כה וְלִעֲבֹר יָלַד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בִימֵי נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אֶחָיו יֶקֶטָן:
- A Eberowi urodzili się dwaj synowie: imię jednego Peleg, gdyż za dni jego została rozdzielona ziemia, a imię brata jego Joktan. און בִּי עֲבֹרן זִינען געבאָרן געוואָרן צוויי זין; דער נאָמען פֿון אײנעם איז געווען פֿלֶג, ווייל אין זײנע טעג איז צעטיילט געוואָרן די ערד; און דער נאָמען פֿון זײן ברודער איז געווען יֶקֶטָן.
- 26 Jektan pak zplodil Elmodada, a Salefa, a Azarmota, a Járe, כו וַיֶּקֶטָן יָלַד אֶת־אֶלְמוֹדָד וְאֶת־שָׁלַף וְאֶת־חֲצַרְמֹת וְאֶת־יָרַח:
- A Joktan spłodził Almodada, i Szalefa, i Chocarmaweta, i Jeracha. און יֶקֶטָן האָט געבאָרן אַלְמוֹדָדן, און שָׁלַפֿן, און חֲצַרְמֹתן, און יָרַח,
- 27 A Adoráma, a Uzala, a Dikla, כז וְאֶת־הַדּוֹרָם וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה:
- I Hadorama, i Uzala, i Dyklę. און הַדּוֹרְמֶען, און אוּזָלן, און דִּקְלָהן,
- 28 A Obale, a Abimahele, a Sebai, כח וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אַבִּימָאֵל וְאֶת־שִׁבְא:
- I Obala, i Abimaela, i Szebę. און עוֹבָלן, און אַבִּימָאֵלן, און שִׁבְאָן,
- 29 A Ofira, a Evila, a Jobaba; všickni ti jsou synové Jektanovi. כט וְאֶת־אוֹפִיר וְאֶת־חִוִּילָה וְאֶת־יֹזָבָב כָּל־אַלְהַ בְּנֵי יֶקֶטָן:
- I Ofira, i Chawilę, i Jobaba; wszyscy ci byli synami Joktana. און אוֹפִירן, און חִוִּילָהן, און יֹזָבָב. די אַלע זײנען געווען יֶקֶטָנ'ס זין.
- 30 A bylo bydlení jejich od Mesa, když jdeš k Sefar hoře na východ slunce. ל וַיְהִי מוֹשְׁבָם מִמֶּשָׁא בְּאַכָּה סְפָרָה הַר הַקֶּדֶם:
- I była siedziba ich od Meszy idąc ku Sefar, - aż do góry Wschodniej. און זײער ווײנאָרט איז געווען פֿון מֶשָׂא, ווי דו קומסט קיין סְפָר, ביזן באַרג פֿון מזרח.
- 31 Tiť jsou synové Semovi po čeledech svých, vedlé jazyků svých, po krajinách svých, v národech svých. לא אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפַּחְתָּם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֹתָם לְגוֹיָהֶם:
- Oto synowie Szema podług plemion swoich, podług języków swoich, w krajach swych, podług narodów swoich. דאָס זײנען די זין פֿון שֵׁמען לויט זײערע משפּחות, לויט זײערע לשונות, אין זײערע לענדער, לויט זײערע פֿעלקער.
- 32 Ty jsou čeledi synů Noé po rodech svých, v národech svých; a od těch rozdělili se národové na zemi po potopě. לב אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם בְּגוֹיֵיהֶם וּמְאֻלָּה נִפְרְדּוּ הַגּוֹיִם בְּאַרֶץ אַחֵר הַמָּבּוּל:
- Oto plemiona synów Noacha podług rodowodów ich, podług narodów ich, i od tych rozeszły się narody na ziemi po potopie. דאָס זײנען די משפּחות פֿון נֹחַס זין לויט זײערע געבורטן, אין זײערע פֿעלקער; און פֿון די דאָזיקע האָבן זיך פֿאַנאַנדערגעשײדט די פֿעלקער אויף דער ערד נאָכן מָבּוּל.

בראשית יא: 11

- א וַיְהִי כָל-הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים: 1 Byla pak všechna země jazyku jednoho a řeči jedné.
און די גאַנצע ערד איז געווען איין שפראך און איינע ווערטער.
- ב וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְּקֵעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: 2 I stalo se, když se brali od východu, našli pole v zemi Sinear, a bydlili tam.
און עס איז געווען, אז זיי האבן געצויגן אין מזרח, האבן זיי געפונען א פלוין אין לאנד שנער, און האבן זיך דארטן באזעצט.
- ג וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ הִבָּה נִלְבְּנָה לִבְנִים וְנִשְׂרָפָה לְשִׂרְפָּה וַתְּהִי לָהֶם הַלְבָּנָה לְאֶבֶן וְהַחֲמֹר הָיָה לָהֶם לַחֲמֹר: 3 A řekli jeden druhému: Nuže, nadělejme cihel, a vypalme je ohněm. I měli cihly místo kamení, a zemi lepkou místo vápna.
און זיי האבן געזאגט איינער צום אנדערן: קומט לאמיר מאכן ציגל און אויסברענען אין א ברענער. און די ציגל איז זיי געווען פאר שטיין, און ליים איז זיי געווען פאר וואפנע.
- ד וַיֹּאמְרוּ הִבָּה נִבְנֶה-לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בְּשָׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ שֵׁם פֶּן-נָפוּץ עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ: 4 Nebo řekli: Nuže, vystavějme sobě město a věži, jejíž by vrch dosahal k nebi; a tak učinme sobě jméno, abychom nebyli rozptýleni po vši zemi.
און זיי האבן געזאגט: קומט לאמיר אונדז בויען א שטאט, און א טורעם מיט זיין שפיץ אין הימל, און לאמיר אונדז מאכן א נאמען, כדי מיר זאלן נישט צעשפרייט ווערן אויפן געזיכט פון דער גאנצער ערד.
- ה וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: 5 Sstoupil pak Hospodin, aby viděl to město a věži, kterouž stavěli synové lidští.
האט גאט אראפגענידערט צו זען די שטאט און דעם טורעם, וואס די מענטשנקינדער האבן געבויט.

- 6 A řekl Hospodin: Aj, lid jeden a jazyk jeden
všechněch těchto, a toť jest začátek díla jejich;
nyní pak nedadí sobě v tom překaziti, což
umínili dělati.
I rzekł Wiekuisty: "Oto lud to jeden, i mowa
jedna u wszystkich; a taki początek ich
przedsięwziąć! A teraz nie chybi im nic, coby
zamierzili wykonać.
- 7 Protož sstupme a změfme tam jazyk jejich, aby
jeden druhého jazyku nerozuměl.
Oto zstąpmy, a pomieszajmy tam mowę ich,
aby nie zrozumieli jeden mowy drugiego.
- 8 A tak rozptýlil je Hospodin odtud po vší zemi;
i přestali stavěti města toho.
I rozproszył ich Wiekuisty ztamtąd
po powierzchni całej ziemi; i tak przestali
budować miasta.
- 9 Protož nazváno jest jméno jeho Bábel; nebo tu
zmátl Hospodin jazyk vší země; a odtud
rozptýlil je Hospodin po vší zemi.
Przeto nazwano imię jego Babel; gdyż tam
pomieszał Wiekuisty mowę całej ziemi.
Ztamtąd też rozproszył ich Bóg po powierzchni
całej ziemi.
- 10 Titotť jsou rodové Semovi: Sem, když byl ve stu
letech, zplodil Arfaxada ve dvou letech po
potopě.
Oto rodowód Szema: Szem miał sto lat, gdy
spłodził Arpachszada, na dwa lata po potopie.
- 11 A byl živ Sem po zplození Arfaxada pět set let;
a plodil syny a dcery.
I żył Szem po spłodzeniu Arpachszada pięćset
lat i spłodził synów i córki.
- וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וּשְׂפָה אַחַת לְכָלם וְהָיָה
הַחֹלֶם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא־יִבָּצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר
יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת:
- וְהָיָה הָאָדָם גִּזְעָא גִזְעָאגִט: זַע, זִי זִינְעֵן אִיין פֿאַלק,
און אִיין שפּראַךְ איז בִּי זִי אַלעמֶען, און דאָס
איז ערשט אַן אָנהייב פֿון זייער טאָן, און אַצונד
וועט פֿון זִי נישט פֿאַרמיטן ווערן אַלץ וואָס זִי
טראַכטן צו טאָן.
- זָבָה נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ
אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ:
- קומט לאַמיר אַראָפּנידערן, און צעמישן דאָרטן
זייער שפּראַךְ, אַז זִי זאָלן נישט פֿאַרשטיין אַינער
דעם אַנדערנס שפּראַךְ.
- ח וַיִּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיַּחֲדְלוּ
לְבִנֵּת הָעִיר:
- און גאָט האָט זִי צעשפּרייט פֿון דאָרטן אויפֿן
געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד, און זִי האָבן
אויפֿגעהערט בויען די שטאָט.
- ט עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל בִּי־שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפָתָהּ
כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפְיָצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ:
- דרום האָט מען גערופֿן איר נאָמען בבל, ווייל
דאָרטן האָט גאָט צעמישט די שפּראַךְ פֿון דער
גאַנצער ערד, און פֿון דאָרטן האָט זִי גאָט
צעשפּרייט אויפֿן געזיכט פֿון דער גאַנצער ערד.
- י אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שָׁם שֵׁם בֶּן־מֶאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
אֶת־אַרְפַּכְשָׁד שְׁנַתִּים אַחֵר הַמַּבּוּל:
- דאָס זינען די געבורטן פֿון שמען: צו הונדערט
יאָר האָט שָׁם געבאָרן אַרפּכשדן, צוויי יאָר נאָכן
מבול.
- יא וַיְחִי־שָׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חֲמִשָּׁ
מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
- און שָׁם האָט געלעבט נאָכדעם ווי ער האָט
געבאָרן אַרפּכשדן, פינף הונדערט יאָר; און ער
האָט געבאָרן זין און טעכטער.

- 12 Arfaxad pak živ byl pět a třidceti let, a zplodil Sále.
A Arpachszad, przeżywszy trzydzieści pięć lat, spłodził Szelacha.
- 13 A po zplození Sále živ byl Arfaxad čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery.
I żył Arpachszad, po spłodzeniu Szelacha, czterysta trzy lata, i spłodził synów i córki.
- 14 Sále také živ byl třidceti let, a zplodil Hebera.
A Szelach, przeżywszy trzydzieści lat, spłodził Ebera.
- 15 A živ byl Sále po zplození Hebera čtyři sta a tři léta; a plodil syny a dcery.
I żył Szelach, po spłodzeniu Ebera, czterysta trzy lata, i spłodził synów i córki.
- 16 Živ pak byl Heber čtyři a třidceti let, a zplodil Pelega.
Eber zaś, przeżywszy trzydzieści cztery lata, spłodził Pelega.
- 17 A živ byl Heber po zplození Pelega čtyři sta a třidceti let; a plodil syny a dcery.
I żył Eber, po spłodzeniu Pelega, czterysta trzydzieści lat i spłodził synów i córki.
- 18 Peleg pak živ byl třidceti let, a zplodil Réhu.
A przeżywszy Peleg trzydzieści lat spłodził Reu.
- 19 A živ byl Peleg po zplození Réhu dvě stě a devět let; a plodil syny a dcery.
I żył Peleg, po spłodzeniu Reu, dwieście dziewięć lat i spłodził synów i córki.
- 20 Réhu také živ byl třidceti a dvě létě, a zplodil Sáruga.
Reu zaś, przeżywszy trzydzieści dwa lata, spłodził Seruga.
- יב וְאַרְפַּכְשָׁד חַי חֲמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח:
און אַרְפַּכְשָׁד האָט געלעבט פֿינף און דרייסיק יאָר, און האָט געבאָרן שָׁלַח.
- יג וַיְחִי אַרְפַּכְשָׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שָׁלַח שְׁלֹשׁ שָׁנִים וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
און אַרְפַּכְשָׁד האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער האָט געבאָרן שָׁלַח, פֿיר הונדערט יאָר און דריי יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- יד וּשְׁלַח חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר:
און שָׁלַח האָט געלעבט דרייסיק יאָר, און האָט געבאָרן עֵבֶר.
- טו וַיְחִי־שָׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שְׁלֹשׁ שָׁנִים וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
און שָׁלַח האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער האָט געבאָרן עֵבֶר, פֿיר הונדערט יאָר און דריי יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- טז וַיְחִי־עֵבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פֶּלֶג:
און עֵבֶר האָט געלעבט פֿיר און דרייסיק יאָר, און האָט געבאָרן פֶּלֶג.
- יז וַיְחִי־עֵבֶר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
און עֵבֶר האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער האָט געבאָרן פֶּלֶג, פֿיר הונדערט יאָר און דרייסיק יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- יח וַיְחִי־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ:
און פֶּלֶג האָט געלעבט דרייסיק יאָר, און האָט געבאָרן רְעוּ.
- יט וַיְחִי־פֶּלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ תֵשַׁע שָׁנִים וּמֵאוֹתִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
און פֶּלֶג האָט געלעבט נאַכדעם ווי ער האָט געבאָרן רְעוּ, צוויי הונדערט יאָר און נין יאָר; און ער האָט געבאָרן זין און טעכטער.
- כ וַיְחִי רְעוּ שְׁתֵּים וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג:
און רְעוּ האָט געלעבט צוויי און דרייסיק יאָר, און האָט געבאָרן שְׂרוּג.

- 21 A po zplození Sáruga živ byl Réhu dvě stě a sedm let; a plodil syny a dcery.
I žyl Reu, po spłodzeniu Seruga, dwieście siedm lat i spłodził synów i córki.
- 22 Živ pak byl Sárug třidceti let, a zplodil Náchora.
Serug zaś, przeżywszy trzydzieści lat, spłodził Nachora.
- 23 A byl živ Sárug po zplození Náchora dvě stě let; a plodil syny a dcery.
I žyl Serug, po spłodzeniu Nachora, dwieście lat i spłodził synów i córki.
- 24 Náchor pak živ byl dvadceti a devět let, a zplodil Táre.
Nachor zaś, przeżywszy dwadzieścia dziewięć lat, spłodził Teracha.
- 25 A živ byl Náchor po zplození Táre sto a devatenácte let; a plodil syny a dcery.
I žyl Nachor, po spłodzeniu Teracha, sto dziewiętnaście lat i spłodził synów i córki.
- 26 Živ pak byl Táre sedmdesáte let, a zplodil Abrama, Náchora a Hárana.
Terach zaś, przeżywszy siedmdziesiąt lat, spłodził Abrama, Nachora i Harana.
- 27 Tito jsou pak rodové Táre: Táre zplodil Abrama, Náchora a Hárana; Hárán pak zplodil Lota.
A oto dzieje Teracha: Terach spłodził Abrama, Nachora i Harana, a Haran spłodził Lota.
- 28 Umřel pak Hárán prvé než Táre otec jeho v zemi narození svého, *totiž* v Ur Kaldejských.
I umarł Haran w obliczu Teracha, ojca swojego, w kraju rodzinnym swoim, w Ur-Kasdim.
- כא וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שְׁבַע שָׁנִים וּמֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
און רְעוּ הָאֵט גַּעלֵעֲבֵט נֶאֱכַדְעַם ווי ער הָאֵט גַּעבְאָרן שְׂרוּגן, צוויי הונדערט יָאָר און זיבן יָאָר; און ער הָאֵט גַּעבְאָרן זין און טעכטער.
- כב וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־נָחֹר:
און שְׂרוּג הָאֵט גַּעלֵעֲבֵט דרייסיק יָאָר, און הָאֵט גַּעבְאָרן נָחֹרן.
- כג וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחֹר מֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
און שְׂרוּג הָאֵט גַּעלֵעֲבֵט נֶאֱכַדְעַם ווי ער הָאֵט גַּעבְאָרן נָחֹרן, צוויי הונדערט יָאָר; און ער הָאֵט גַּעבְאָרן זין און טעכטער.
- כד וַיְחִי נָחֹר תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־תְּרַח:
און נָחֹר הָאֵט גַּעלֵעֲבֵט ניין און צוואנציק יָאָר, און הָאֵט גַּעבְאָרן תְּרַחן.
- כה וַיְחִי נָחֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תְּרַח תִּשְׁעָה־עֶשְׂרִי שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
און נָחֹר הָאֵט גַּעלֵעֲבֵט נֶאֱכַדְעַם ווי ער הָאֵט גַּעבְאָרן תְּרַחן, הונדערט יָאָר און ניינצן יָאָר; און ער הָאֵט גַּעבְאָרן זין און טעכטער.
- כו וַיְחִי־תְרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן:
און תְּרַח הָאֵט גַּעלֵעֲבֵט זיבעציק יָאָר, און הָאֵט גַּעבְאָרן אַבְרָמֵען, נָחֹרן, און הָרָנֵען.
- כז וְאַלְהָה תּוֹלְדֹת תְּרַח תְּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט:
און דאָס זיינען די געבורטן פֿון תְּרַחן: תְּרַח הָאֵט גַּעבְאָרן אַבְרָמֵען, נָחֹרן, און הָרָנֵען; און הָרָן הָאֵט גַּעבְאָרן לוֹטן.
- כח וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תְרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלְדֹתוֹ בְּאוּר כַּשְׁדִּים:
און הָרָן איז געשטאָרבן בײַם לעבן פֿון זײַן פֿאָטער תְּרַחן, אין לֵאנֵד פֿון זײַן געבורט, אין אור־כַּשְׁדִּים.

- 29 I zpojímali sobě ženy Abram a Náchor; jméno ženy Abramovy Sarai, a jméno ženy Náchorovy Melcha, dcera Háranova, *kterýž byl otec Melchy a Jeschy.*
 I pojěli sobie Abram i Nachor žony; imię żony Abrama - Saraj, a imię żony Nachora - Milka, córka Harana, ojca Milki i Iski.
- 30 Byla pak Sarai neplodná, a neměla dětí.
 A była Saraj nieplodna, nie miała dzieci.
- 31 I vzal Táre Abrama syna svého, a Lota syna Háranova, vnuka svého, a Sarai nevěstu svou, ženu Abrama syna svého, a vyšli spolu z Ur Kaldejských, aby se brali do země Kananejské, a přišli až do Cháran, a bydlili tam.
 I wziął Terach Abrama, syna swego, i Lota, syna Harana, wnuka swojego, i Saraj synowę swoją, żonę Abrama, syna swego, i wyruszyli i inni z nimi z Ur-Kasdim, by pójść do ziemi Kanaan; i doszli aż do Charanu i osiedli tam.
- 32 A byli dnové Táre dvě stě a pět let; i umřel Táre v Cháran.
 I były dni Teracha dwieście pięć lat; i umarł Terach w Charanie.
- כט וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אִשְׁת־אַבְרָם שָׂרַי וְשֵׁם אִשְׁת־נָּחֹר מֶלְכָּה בַת-הָרָן אֲבִי-מֶלְכָּה וְאֲבִי יִסְכָּה:
- ל וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֵד:
- לא וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת-אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת-לוֹט בֶּן-הָרָן בְּנֵי-בְנוֹ וְאֶת שָׂרַי כְּלִתּוֹ אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר כַּשְׁדִּים לָלֶכֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד-חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:
- און אַבְרָם און נָחֹר הָאָבִן זײַך גענומען ווייבער; דער נאָמען פֿון אַבְרָםס ווייב איז געווען שָׂרַי, און דער נאָמען פֿון נָחֹרס ווייב איז געווען מֶלְכָּה, די טאָכטער פֿון הָרָן, דעם פֿאָטער פֿון מֶלְכָּה און דעם פֿאָטער פֿון יִסְכָּה.
- און שָׂרַי איז געווען אַן עקרה, זי האָט נישט געהאַט קיין קינדער.
- און תֶּרַח האָט גענומען זײַן זון אַבְרָמען, און זײַן אייניקל לוט, דער זון פֿון הָרָנען, און זײַן שנור שָׂרַי, די ווייב פֿון זײַן זון אַבְרָמען, און זײַ זײַנען אַרויסגעגאַנגען מיט זײַ פֿון אור-כַּשְׁדִּים, צו גיין קיין לאַנד כְּנָעַן. און זײַ זײַנען געקומען ביז חָרָן, און האָבן זײַך דאָרטן באַזעצט.
- לב וַיְהִיו יְמֵי-תֶרַח חֲמִשׁ שָׁנִים וּמֵאתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן:
- און די טעג פֿון תֶּרַח זײַנען געווען צוויי הונדערט יאָר און פֿינף יאָר. און תֶּרַח איז געשטאָרבן אין חָרָן.

בראשית יב: 12

- א ויאמר יהוה אל-אברהם לך-לך מארץך וממולדתך ומבית אביך אל-הארץ אשר אראך:
- 1 Nebo byl řekl Hospodin Abramovi: Vyjdi z země své a z příbuznosti své, i z domu otce svého do země, kterouž ukáži tobě.
- I rzekł Wiekuisty do Abrama: Wyjdz z ziemi twojej, i z ojczyzny twojej, i z domu ojca twojego, do ziemi, którą ci wskażę.
- און גאט האט געזאגט צו אברמען: גיי דיר אוועק פון דין לאנד, און פון דין אפשטאם, און פון דין פאטערס הויז, צו דעם לאנד וואס איך וועל דיר ווייזן.
- ב ואעשה לך גוים גדולים ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה:
- 2 A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnání.
- A uczynię cię narodem wielkim, i pobłogosławię cię, i wywyższę imię twoje, i będziesz błogosławieństwem.
- און איך וועל דיר מאכן פאר א גרויס פאלק, און איך וועל דיר בענטשן, און גרייסן דין נאמען, און וועסט זיין א בענטשונג.
- ג ואברכה מברכך ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחת האדמה:
- 3 Požehnám také dobrořečícím tobě, a zlořečícím tobě zlořečiti budu; ano požehnány budou v tobě všechny čeledi země.
- I pobłogosławię błogosławiących tobie, a przeklinającego cię, przeklnę, i błogosławić się będą tobą wszystkie plemiona ziemi.
- און איך וועל בענטשן די וואס בענטשן דיר, און דעם וואס פלוקט דיר וועל איך פארשילטן; און מיט דיר וועלן זיך בענטשן אלע משפחות פון דער ערד.
- ד וילך אברהם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט ואברהם בן-חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן:
- 4 I vyšel Abram, tak jakž mu byl mluvil Hospodin, a šel s ním Lot. (Byl pak Abram v sedmdesáti pěti letech, když vyšel z Cháran.)
- I wyszedł Abram, jako polecił mu Wiekuisty, i poszedł z nim Lot. A Abram miał siedmdziesiąt pięć lat, gdy wyszedł z Charanu.
- און אברם איז געגאנגען אזוי ווי גאט האט צו אים גערעדט; און לוט איז מיטגעגאנגען מיט אים. און אברם איז געווען א מאן פון פינף און זיבעציק יאר ביי זיין ארויסגיין פון חרן.
- ה ויקח אברהם את-שרי אשתו ואת-לוט בן-אחיו ואת-כל-רכושם אשר רכשו ואת-הנפשות אשר-עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען:
- 5 A vzal Abram Sarai manželku svou, a Lota syna bratra svého, a všechno zboží své, kteréhož nabyli, i duše, kterýchž dosáhli v Cháran. A vyšedše, brali se do země Kananejské, až i přišli do ní.
- I wzięł Abram Saraj, żonę swoją, i Lota, synowca swojego, i cały dobytek ich, którego się dorobili, i dusze, które nabyli w Charanie; i wyruszyli, by się udać do ziemi Kanaan, i przybyli do ziemi Kanaan.
- און אברם האט גענומען זיין ווייב שרין, און זיין ברודערס זון לוט, און זייער גאנצן פארמעג וואס זיי האבן אנגעקליבן, און די נפשות וואס זיי האבן זיך אנגעשאפט אין חרן, און זיי זינען ארויסגעגאנגען צו גיין קיין לאנד כנען;

6 I prošel Abram tu zemi až k místu Sichem, to jest až k rovině More. A tehďáž Kananejští *byli* v zemi.

I przeszedł Abram kraj ten, aż do miejscowości Szechem, aż do dąbrowy More. A Kanaanejczyk był natenczas w kraju.

7 I ukázal se Hospodin Abramovi a řekl: Semení tvému dám zemi tuto. Tedy vzdělal tu oltář Hospodinu, kterýž se byl ukázal jemu.

I ukazał się Wiekuisty Abramowi i rzekł: "Potomstwu twojemu oddam ziemię tę". I zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu, który się mu ukazał.

8 A odtud podal se k hoře, *kteráž leží* na východ od Bethel, kdežto rozbil stan svůj, *tak že mu* Bethel byl na západ, Hai pak na východ; i vzdělal tam oltář Hospodinu, a vzýval jméno Hospodinovo.

I przeniósł się ztamtąd ku wzgórz, na wschód od Betel, i rozbił namiot swój: Betel od zachodu, a Aj od wschodu; i zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu, i wzywał imienia Wiekuistego.

9 Potom hnul se Abram dále, a odebral se odtud ku poledni.

I wyruszył Abram, wciąż idąc i koczując, ku południowi.

10 Byl pak hlad v té zemi; protož sstoupil Abram do Egypta, aby tam byl pohostinu; nebo veliký *byl* hlad v té zemi.

Ale nastał głód w kraju, i zstąpił Abram do Micraim, aby pobyc tamże, bo ciężkim był głód w kraju.

וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֵם עַד אֵלוֹן מוֹרָה וְהַכְנַעֲנִי אִם בְּאֶרֶץ:

און זיי זינען געקומען קיין לאנד פנען. און אברם איז דורכגעגאנגען דורכן לאנד ביז דעם ארט פון שכם, ביז דעם אייכנבוים מורה. און דער פנעני איז דענצמאל געווען אין לאנד.

וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזֶרְעֲךָ אֶתְּ-הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיְבֹן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו:

און יהוה האט זיך באוויזן צו אברמען, און האט געזאגט: צו דיין זאמען וועל איך געבן דאס דאזיקע לאנד. און ער האט דארטן געבויט א מזבח צו יהוה וואס האט זיך באוויזן צו אים.

וַיַּעֲתֶק מִשֶּׁם הַהִרָה מִקֶּדֶם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֶהֱלָה בֵּית-אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקֶּדֶם וַיְבֹן-שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה:

און ער האט זיך איבערגעטראגן פון דארטן צום בארג, אין מזרח פון בית-אל; און ער האט אויפגעשטעלט זיין געזעלט מיט בית-אל פון מערב, און ער פון מזרח; און ער האט דארטן געבויט א מזבח צו יהוה, און האט גערופן צו דעם נאמען יהוה.

וַיֵּסַע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנֹסֵעַ הַנִּגְבָּה:

און אברם האט געצויגן, ציענדיק אלץ ווייטער צו דרום.

וַיְהִי רָעָב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיִםהָ לָגוֹר שָׁם כִּי-כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ:

איז געווארן א הונגער אין לאנד, און אברם האט גענידערט קיין מצרים, זיך דארטן אויפצוהאלטן, ווארום דער הונגער איז געווען שווער אין לאנד.

- 11 I stalo se, že když přicházel blízko k Egyptu, יא וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לְבוֹא מִצְרַיִם וַיֹּאמֶר
אֶל־שָׂרֵי אִשְׁתּוֹ הִנֵּה־נָא יֹדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה
יִפְת־מִרְאָה אֶת־:
řekl k Sarai manželce své: Aj, nyní znám, že jsi žena krásné tváři.
- I stało się, gdy już blizkim był przybycia do Micraim, iż rzekł do Saraj żony swojej: "Otóż wiem, że kobietą pięknego wejrzenia jesteś.
- 12 A stane se, že když tě uzří Egyptští, řeknou: To *jest* manželka jeho; i zabijí mne, tebe pak živé nechají. יב וְהָיָה כִּי־יֵרְאוּ אֹתְךָ הַמִּצְרִים וַאֲמָרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת
וְהָרְגוּ אֹתִי וְאֹתְךָ יַחִיו:
- I będzie, gdy ujrzą cię Micryjczycy, powiedzą wtedy: żona to jego, - i zabiją mnie, a ciebie zostawią przy życiu.
- 13 Prav medle, že jsi sestra má, aby mi dobře bylo příčinou tvou, a živa zůstala duše má pro tebe. יג אֲמָרִי־נָא אַחֲתִי אַתְּ לְמַעַן יִיטַב־לִי בְּעִבּוּרְךָ
וְחַיְתָה נַפְשִׁי בְּגִלְלָךְ:
- Powiedz że, żeś siostrą moją, aby mi się dobrze działo gwoli tobie, a żyła dusza moja z przyczyny twojej."
- 14 I stalo se, když všel Abram do Egypta, viděli Egyptští ženu, že krásná byla náramně. יד וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרַיִם וַיֵּרְאוּ הַמִּצְרִים
אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יָפָה הִוא מְאֹד:
- I stało się, gdy przybył Abram do Micraim, że ujrzeli Micryjczycy kobietę tę, iż piękną była bardzo.
- 15 A vidouce ji knížata Faraonova, schválili ji před ním; i vzata jest žena do domu Faraonova. טו וַיֵּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פָרְעָה וַיְהִלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פָּרְעָה
וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פָּרְעָה:
- I ujrzawszy ją, książęta Faraona wysławiali ją przed Faraonem; i wziętą została kobieta ta do domu Faraona.
- 16 Kterýžto i Abramovi dobře učinil pro ni; a měl ovce a voly a osly, i služebníky a děvky, též oslice a velbloudy. טז וַלְאֲבָרָם הֵיטִיב בְּעִבּוּרָהּ וַיְהִי־לּוֹ צֹאן־וּבָקָר
וְחֻמְרִים וְעֶבְדִּים וְשִׁפְחֹת וְאַתְנַת וְגַמְלִים:
- Abramowi zaś świadczone dobrze, ze względu na nią, i posiadał owce, i woły, i osły, i służby, i służebnice, i oslice, i wielbłądy.
- און אַבְרָמֵן הָאָט ער באַגִּיטִיקט פֿון אירעטוועגן;
און ער הָאָט געקריגן שְׂאף, און רינדער, און אייזלען, און קנעכט, און דינסטן, און אייזעלינס, און קעמלען.

- 17 Ale Hospodin trápil Faraona ranami velikými, i
dům jeho, pro Sarai manželku Abramovu. י' וַיַּגַּע יְהוָה אֶת־פַּרְעֹה נִגְעִים גְּדֹלִים וְאֶת־בֵּיתוֹ
עַל־דֹּבַר שְׂרֵי אִשְׁתּוֹ אֲבָרָם:
- Ale raził Wiekuisty Faraona klęskami
wielkimi, takóž i dom jeho, z powodu Saraj,
żony Abrama. הָאֵט גָּאָט געפֿלאָגט פֿרעהן און זײַן הויזגעזײַנט
מיט גרויסע פֿלאָגן פֿון וועגן שְׂרֵי, אַבְרָםס ווייב.
- 18 Protož povolal Farao Abrama a řekl: Cos mi to
učinil? Pročežs mi neoznámil, že ona manželka
tvá *jest*? יח וַיִּקְרָא פַּרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי
לָמָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ הוּא:
- I wezwał Farao Abrama, i rzekł: "Cóżeś mi
to uczynił? Czemu nie powiedziałaś mi,
że to żona twoja? און פֿרעהן האָט גערופֿן אַבְרָםען, און האָט צו
אים געזאָגט: וואָס האָסטו דאָ געטאָן צו מיר?
פֿאַר וואָס האָסטו מיר ניט געזאָגט אַז זי איז דיין
ווייב?
- 19 Proč jsi řekl: Sestra má jest? A vzal jsem ji
sobě za ženu. Protož nyní, teď máš manželku
svou, vezmi a jdi. יט לָמָּה אָמַרְתָּ אַחֲתִי הוּא וְאָקַח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה
וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קֵחַ וְלֵךְ:
- Czemu mówiłeś: siostra to moja, tak
że wziąłem ją sobie za żonę? Ale teraz, - oto
żona twoja, zabierz ją i idź." אַלמאָי האָסטו געזאָגט: »זי איז מייןע אַ
שוועסטער«, און איך האָב זי גענומען פֿאַר אַ
ווייב? און אַצונד, אָט איז דיין ווייב, נעם און גי.
- 20 I poručil o něm Farao mužům, a propustili ho,
i manželku jeho i všecko, což měl. כ וַיֵּצֵא עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיִּשְׁלְחוּ אֹתוֹ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ
וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ:
- I wyznaczył dlań Farao ludzi i przeprowadzili
go, i żonę jego, i wszystko co posiadał. און פֿרעהן האָט באַפֿוילן וועגן אים מענטשן, און
זיי האָבן אַרויסבאַלייט אים, און זײַן ווייב, און
אַלץ וואָס ער האָט געהאַט.

בראשית יג: 13

- א וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל-אֲשֶׁר-לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנִּגְבָּה:
- 1 Vstoupil tedy Abram z Egypta on i žena jeho i všecko, což měl, a Lot s ním, ku poledni.
- און אַבְרָם איז אַרויפֿגעגאַנגען פֿון מִצְרַיִם, ער און זײַן ווייב, און אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, און לוט מיט אים, קיין דרום.
- ב וַאֲבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמֶּקֶנָה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב:
- 2 (Byl pak Abram bohatý velmi na dobytek, na stříbro i na zlato.)
- און אַבְרָם איז געווען זייער רייך אין פֿי, אין זילבער, און אין גאָלד.
- ג וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו מִנֶּגֶב וְעַד-בֵּית-אֵל עַד-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-הָיָה שָׁם אֹהֶלָה אֱהֱלוּ בִּתְחֻלָּהּ בֵּין בֵּית-אֵל וּבֵין הָעֵי:
- 3 A šel cestami svými od poledne až do Bethel, až k místu tomu, kdež prvé byl stánek jeho, mezi Bethel a Hai,
- און ער איז געגאַנגען אויף זײַנע ציונגען, פֿון דרום און ביז בית-אֵל, ביז דעם אָרט וואָס זײַן געצעלט איז דאָרטן געווען אין אָנהייב, צווישן בית-אֵל און צווישן עי,
- ד אֶל-מָקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר-עָשָׂה שָׁם בְּרֹאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יְהוָה:
- 4 K místu oltáře, kterýž tam byl prvé vzdělal, kdežto vzýval Abram jméno Hospodinovo.
- צו דעם אָרט פֿון דעם מזבֿח וואָס ער האָט דאָרטן געמאַכט צוערשט; און וואָס אַבְרָם האָט דאָרטן גערופֿן צו דעם נאָמען יְהוָה.
- ה וְגַם-לָלוֹט הָהוּא אֶת-אַבְרָם הָיָה צֹאן-וּבִקָּר וְאֶהֱלִים:
- 5 Také i Lot, kterýž s Abramem chodil, měl ovce a voly i stany.
- און אויך בײַ לוֹט, וואָס איז געגאַנגען מיט אַבְרָמען, זײַנען געווען שאָף און רינדער און געצעלטן.
- ו וְלֹא-נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לְשָׁבֶת יַחְדָּו כִּי-הָיָה רַכּוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לְשָׁבֶת יַחְדָּו:
- 6 A nemohla jim země postačovati, aby spolu bydlili, proto že zboží jich bylo veliké, tak že nemohli spolu bydliti.
- און דאָס לאַנד האָט זײַ ניט געקענט טראָגן, צו ווײַנען באַנאַנד; ווייל זײַער פֿאַרמעג איז געווען גרויס, און זײַ האָבן ניט געקענט ווײַנען באַנאַנד.
- און זײַנען געווען גרויס, און זײַ האָבן ניט געקענט ווײַנען באַנאַנד.

7 Odkudž vznikla nesnáz mezi pastýři stáda Abramova a mezi pastýři stáda Lotova; nebo Kananejští a Ferezejští tehdaž bydlili v zemi té.

I wynikł spór między pasterzami stad Abrama, a pasterzami stad Lota. A Kanaanejczyk i Peryzejczyk mieszkali już wówczas w kraju.

8 Řekl tedy Abram k Lotovi: Nechžť, prosím, není nesnáze mezi mnou a tebou, a mezi pastýři mými a pastýři tvými, poněvadž muži bratří jsme.

I rzekł Abram do Lota: "Niechajże nie będzie sporu między mną a tobą, i między pasterzami moimi, a pasterzami twoimi; wszakże ludźmi krewnymi jesteśmy.

9 Zdaliž není před tebou všechna země? Odděl se, prosím, ode mne. Půjdeš-li na levo, já na pravo se držeti budu; pakli půjdeš na pravo, na levo se držeti budu.

Alboż nie cała ziemia przed tobą? Odłączże się odemnie; jeżeli na lewo, to ja na prawo, a jeżeli na prawo, to ja na lewo".

10 Pozdvih tedy Lot očí svých, spatřil všechnu rovinu vůkol Jordánu, kteráž před tím, než Hospodin zkazil Sodomu a Gomoru, všechna až k Ségor svlažována byla, jako zahrada Hospodinova, a jako země Egyptská.

I podniósł Lot oczy swoje, i obaczył całą okolicę Jardenu, że cała nawodniona; - zanim spustoszył Bóg Sedom i Amoreę, była jako ogród Boży, jako ziemia Micraim, aż po wejście do Coaru.

וַיְהִי־רִיב בֵּין רַעִי מִקְנֵה־אַבְרָם וּבֵין רַעִי מִקְנֵה־לוֹט וַהֲפִנְעֵנִי וְהַפְּרוֹזִי אֲזִי יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ:

און עס איז געווען אַ קריגעריי צווישן די פֿאַסטוכער פֿון אַברםס פֿי און צווישן די פֿאַסטוכער פֿון לוטס פֿי. און דער פֿנעני און דער פֿרוי זינען דענצמאל געזעסן אין לאַנד.

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אֶל־נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ וּבֵין רַעִי וּבֵין רַעִי כִּי־אֲנִשִּׁים אַחִים אֲנַחְנוּ:

הָאָט אַברם געזאָגט צו לוטן: זאָל, איך בעט דיך, נישט זיין קיין קריג צווישן מיר און צווישן דיר, און צווישן מינע פֿאַסטוכער און צווישן דינע פֿאַסטוכער; וואָרום מיר זינען אייגענע מענטשן.

הֲלֹא כָּל־הָאָרֶץ לִפְנֶיךָ הִפָּרַד נָא מֵעָלַי אִם־הַשְּׂמָאל וְאִימָנָה וְאִם־הַיָּמִין וְאִם־מֵאִלָּה:

דאָס גאַנצע לאַנד ליגט דאָך פֿאַר דיר; שייד זיך אַפ פֿון מיר, איך בעט דיך, ענטוועדער אויף לינקס, און איך וועל זיך נעמען רעכטס, אָדער אויף רעכטס, און איך וועל זיך נעמען לינקס.

וַיִּשָּׂא־לוֹט אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־כָּל־כְּבַר הַיַּרְדֵּן כִּי כָּלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי שַׁחַת יְהוָה אֶת־סְדוֹם וְאֶת־עֲמֹרָה כִּגְן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶבֶה צֶעֱר:

הָאָט לוט אויפֿגעהויבן זינע אויגן, און הָאָט געזען די גאַנצע געגנט פֿון יַרְדֵּן, אַז זי איז אין גאַנצן באַוועסערט - דאָס איז געווען איידער גאָט הָאָט צעשטערט סדום און עַמֹרָה - אַזוי ווי דער גאָרטן פֿון גאָט, אַזוי ווי דאָס לאַנד מִצְרַיִם, ביז דו קומסט קיין צוער.

11 I zvolil sobě Lot všecku rovinu Jordánskou, a bral se k východu; a *tak* oddělili se jeden od druhého.

I wybrał sobie Lot całą okolicę Jardenu i pociągnął Lot ku Wschodowi; i tak odłączyli się jeden od drugiego.

12 Abram bydlil v zemi Kananejské, ale Lot přebýval v městech té roviny, podav stanů až k Sodomě.

Abram osiadł w kraju Kanaan, a Lot osiadł w miastach owej okolicy, i rozbił namioty až do Sedomu.

13 Lidé pak Sodomští *byli* zlí, a hříšníci před Hospodinem velicí.

A ludzie Sedomu byli źli i grzeszni wielce przed Wiekuistym.

14 I řekl Hospodin Abramovi, když se oddělil od něho Lot: Pozdvihni nyní oči svých, a pohled' z místa, na němž jsi, na půlnoci a na poledne, i na východ a na západ.

I rzekł Wiekuisty do Abrama po odłączeniu się Lota od niego: "Podnieśże oczy twoje, a spójrz z miejsca, na którym się znajdujesz, na północ, i na południe, i na wschód, i na zachód.

15 Nebo všecku zemi, kterouž vidíš, tobě dám a semeni tvému až na věky.

Gdyż całą ziemię, którą widzisz, tobie ją oddam, i rodowi twojemu na wieki.

16 A rozmnožím símě tvé jako prach země; nebo jestliže kdo bude moci sčísti prach země, tedy i símě tvé sečteno bude.

I uczynię ród twój jako proch ziemi, tak, že gdyby zdołał kto zliczyć proch ziemi, i ród twój zliczonym będzie.

יא ויבחר-לו לוט את כל-כפר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו:

און לוט האט אויסגעקליבן פאר זיך די גאנצע געגנט פון ירדן; און לוט האט אוועקגעצויגן קיין מזרח, און זיי האבן זיך אפגעשיידט איינער פון אנדערן.

יב אברם ישב בארץ-כנען ולוט ישב בערי הכפר ויאהל עד-סדם:

אברם האט זיך באזעצט אין לאנד כנען, און לוט האט זיך באזעצט אין די שטעט פון דער ירדן געגנט; און ער האט געהאט געזעלטן ביז סדום.

יג ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה מאד:

און די מענטשן פון סדום זינען געווען זייער שלעכט און זינדיק צו גאט.

יד ויהוה אמר אל-אברם אחרי הפרד-לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן-המקום אשר-אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה:

און גאט האט געזאגט צו אברמען, נאכדעם ווי לוט האט זיך אפגעשיידט פון אים: הייב אקארשט אויף דינע אויגן, און קוק פון דעם ארט וווּ דו ביסט, קיין צפון און קיין דרום און קיין מזרח און קיין מערב;

טו כי את-כל-הארץ אשר-אתה ראה לך אתננה ולזרעך עד-עולם:

ווארום דאס גאנצע לאנד וואס דו זעסט, וועל איך געבן צו דיר און צו דיין זאמען אויף אייביק.

טז ושמתי את-זרעך כעפר הארץ אשר אם-יוכל איש למנות את-עפר הארץ גם-זרעך ימנה:

און איך וועל מאכן דיין זאמען אזוי ווי שטויב פון דער ערד, אז אויב עמיצער וועט קענען ציילן דעם שטויב פון דער ערד, וועט אויך דיין זאמען געציילט ווערן.

17 Vstaň, projdi tu zemi na dyl i na šir její; nebo tobě ji dám.

Powstań, obejdź kraj wzdłuż i wszecz, gdyż tobie oddam go.

18 Tedy Abram hnuv se s stanem, přišel a bydlil v rovinách Mamre, kteréž jsou při Hebronu, kdežto vzdělal oltář Hospodinu.

I zwinął Abram namioty, i przybył i osiadł w dąbrowach Mamry, co przy Hebronie, i zbudował tam ofiarnicę Wiekuistemu.

יז קום התהלך בארץ לארפה ולרחבה כי לדך אתננה:

שטיי אויף, גיי דורכן לאנד פאר לענג און פאר ברייט, וואָרום צו דיר וועל איך עס געבן.

יח וַיָּאֵהֶל אַבְרָם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלְנֵי מַמְרָא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּבֶן-שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה:

און אַבְרָם האָט איבערגעטראָגן זײַן געצעלט, און ער איז געקומען און האָט זיך באַזעצט בײַ די אײַכנבײַמער פֿון מַמְרָא, וואָס אין חֶבְרוֹן; און ער האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח צו יהוה.

בראשית יד: 14

- 1 Stalo se pak ve dnech *těch*, že Amrafel král Sinearský, Arioch král Elasarský, Chedorlaomer král Elamitský, a Thádal král Goimský,
I stało się za czasów Amrafela, króla Szynearu, Arjocha króla Ellasaru, Kedorlaomera, króla Elamu i Tydala, króla Goimu.
- 2 Vyzdvihli válku proti Bérovi králi Sodonskému, a proti Bersovi králi Gomorskému, a Senábovi králi Adamatskému, a Semeberovi králi Seboimskému, a králi Bélamskému, to jest Ségorskému.
Že toczyli wojnę z Berą, królem Sedomu, i z Birszą, królem Amory, z Szynabem, królem Admy, i Szemeberem, królem Cebojim i z królem Bela, czyli Coaru.
- 3 Všickni tito sjeli se do údolí Siddim, to jest *již* moře solné.
Wszyscy ci zebrali się przy dolinie Syddym, czyli morzu solném.
- 4 Dvanácte let sloužili Chedorlaomerovi, třináctého pak léta zprotivili se.
Dwanaście lat podlegali Kedorlaomerowi; trzynastego zaś roku powstali.
- 5 Protož léta čtrnáctého přitáhl Chedorlaomer a králové, kteříž *byli* s ním, a pobili Refaimské v Astarotu Karnaimských, a Zuzimské v Cham, a Eminské na rovinách Kariataimských,
A czternastego roku nadciągnął Kedorlaomer i królowie, którzy z nim byli, i pobili Refaów w Aszterot-Karnajim, i Zuzów w Ham i Emów na równinie Kirjataim.
- א ויהי בימי אמרפל מלך-שנער אריוך מלך אלסר כדורלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים:
און עס איז געווען אין די טעג פֿון אמרפל דעם מלך פֿון שנער, אריאך דעם מלך פֿון אלסר, כדורלעמר דעם מלך פֿון עילם, און תדעל דעם מלך פֿון גוים,
- ב עשו מלחמה את-ברע מלך סדם ואת-ברשע מלך עמרה שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צביים וּמֶלֶךְ בֶּלַע היא-צער:
האָבן זיי געמאַכט אַ מלחמה מיט ברע דעם מלך פֿון סדום, און מיט ברשע דעם מלך פֿון עמורה, שנאָב דעם מלך פֿון אַדמָה, און שְׁמאַבֵּר דעם מלך פֿון צבויים, און דעם מלך פֿון בלע, דאָס איז צוער.
- ג כָּל-אַלֶּה חִבְרוּ אֶל-עֶמֶק הַשָּׁדִים הוּא יָם הַמֶּלַח:
די אַלע האָבן זיך צונויפֿגעחברט אין טאַל שָׁדִים, דאָס איז דער ים-הַמֶּלַח.
- ד שְׁתֵּים עָשָׂרָה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת-כְּדֻרְלַעְמֶר וּשְׁלֹשׁ-עָשָׂרָה שָׁנָה מָרְדּוּ:
צוועלף יאָר האָבן זיי געדינט כְּדֻרְלַעְמֶר, און אויפֿן דרייצנטן יאָר האָבן זיי ווידערשפּעניקט.
- ה וּבָאַרְבַּע עָשָׂרָה שָׁנָה בָּא כְּדֻרְלַעְמֶר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּכּוּ אֶת-רָפָאִים בְּעִשְׁתֹּת קַרְנִים וְאֶת-הַחֻזִּים בָּהֶם וְאֶת הָאִמִּים בְּשׁוּה קַרְיָתִים:
און אויפֿן פֿערצנטן יאָר איז געקומען כְּדֻרְלַעְמֶר און די מלכים וואָס מיט אים, און זיי האָבן געשלאָגן די רָפָאִים אין עִשְׁתֹּת-קַרְנִים, און די חֻזִּים אין הָם, און די אִמִּים אין שׁוּה-קַרְיָתִים,

6 A Horejské na hoře jich Seir, až k rovině Fáran, kteráž *leží* nad pouští.

I Chorejczyków w górach ich Seiru, až do El-Paran, co nad pustynią.

7 A vracejíce se, přitáhli k En Misfat, kteráž *již jest* Kádes, a pohubili všecku krajinu Amalechitského, také i Amorejského, bydlícího v Hasesontamar.

I zwrócili się, i przybyli do En-Miszpat, czyli Kadesz, i podbili całą dziedzinę Amalekity, a również i Emorejczyka, osiadłego w Chacacon-Tamar.

8 Protož vytáhl král Sodomský, a král Gomorský, a král Adamatský, a král Seboimský, a král Bélamský, to jest Ségorský, a sšikovali se proti nim k bitvě v údolí Siddim,

I wyszedł król Sedomu, i król Amory, i król Admy, i król Cebojimu, i król Bela, czyli Coaru, i uszykowali się do boju z nimi w dolinie Syddym.

9 Proti Chedorlaomerovi králi Elamitskému, a Thádalovi králi Goimskému, a Amrafelovi králi Sinearskému, i Ariochovi králi Elasarskému, čtyři králové proti pěti.

Z Kedorlaomerem, królem Elamu, i Tydalem, królem Goimu, i Amrafelem, królem Szynearu, i Arjochem, królem Ellasoru, czterech królów z pięcioma.

10 (*V údolí pak Siddim bylo mnoho studnic klejovatých.*) I utíkající král Sodomský a Gomorský, padli tam; a kteří pozůstali, utekli na hory.

A dolina Syddym pełna była dołów smołowcowych; i uciekli królowie Sedomu i Amory, i rzucili się tam; a pozostali w góry uciekli.

וְאֶת־הַחֲרִי בְּהָרִים שְׁעִיר עַד אֵיל פֶּאֶרָן אֲשֶׁר עַל־הַמִּדְבָּר:

און די חורים אויף זייער בארג שְׁעִיר, ביז איל-פֶּאֶרָן וואָס ביים מדבר.

וַיָּשָׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵין מִשְׁפַּט הוּא קָדֵשׁ וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־שָׂדֵה הָעִמְלָקִי וְגַם אֶת־הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחֻצֵּי תְּמָר:

און זיי האָבן זיך אומגעקערט, און זינען געקומען קיין עין-משפֿט, דאָס איז קָדֵשׁ, און האָבן געשלאָגן דאָס גאַנצע פֿעלד פֿון עמֿלק, און אויך דעם אַמורי וואָס איז געזעסן אין חֻצֵּי-תְּמָר.

וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סֹדֶם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ אֲדָמָה וּמֶלֶךְ צִבְיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע הוּא־צֶעֱר וַיַּעֲרֻכוּ אֹתָם מִלְחָמָה בְּעֵמֶק הַשְּׂדִים:

איז אַרויסגעגאַנגען דער מלך פֿון סדום, און דער מלך פֿון עמֿורה, און דער מלך פֿון אַדמָה, און דער מלך פֿון צבֿיִים, און דער מלך פֿון בלע, דאָס איז צֶעֱר, און זיי האָבן אָנגעריכט אַ מלחמה מיט זיי אין טאָל שְׂדִים –

ט אַת כְּדָרְלַעֲמֹר מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶּל מֶלֶךְ שִׁנְעַר וְאַרְיֹחַ מֶלֶךְ אֶלְסָר אַרְבַּעַה מַלְכִּים אֶת־הַחֲמִשָּׁה:

מיט כְּדָרְלַעֲמֹר דעם מלך פֿון עֵילָם, און תִּדְעָל דעם מלך פֿון גּוֹיִם, און אַמְרָפֶּל דעם מלך פֿון שִׁנְעַר, און אַרְיֹחַ דעם מלך פֿון אֶלְסָר; די פֿיר מלכים אַקעגן די פֿינף.

י וַעֲמַק הַשְּׂדִים בְּאַרְתַּת בְּאַרְתַּת חֲמָר וַיָּנֶסוּ מֶלֶךְ־סֹדֶם וְעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ־שָׁמָּה וְהַנִּשְׁאָרִים הָרָה נָסוּ:

און דער טאָל שְׂדִים איז געווען גריבער אויף גריבער מיט ליים, און ווי די מלכים פֿון סדום און עמֿורה זינען אַנטלאָפֿן, אזוי זינען זיי אַהין אַריינגעפֿאלן; און די איבערגעבליבענע זינען אַנטלאָפֿן צום באָרג.

- 11 A pobravše všecko zboží Sodomských a Gomorských, a všechny potraviny jich, odtáhli.
I zabrali celý dobytek Sedomu i Amory, i celou živnost ich, i odeszli.
- 12 Vzali také Lota, a zboží jeho, syna bratra Abramova, a odjeli; nebo on bydlil v Sodomě.
I zabrali též Lota i dobytek jeho, - synowca Abrama, - i odeszli; a mieszkał on w Sodomie.
- 13 Přišel pak jeden, kterýž byl utekl, a zvěstoval Abramovi Hebrejskému, kterýž *tehdaž* bydlil v rovinách Mamre Amorejského, bratra Eškolova a bratra Anerova; nebo ti měli smlouvu s Abramem.
I przybył rozbitek, i doniósł to Abramowi Ibryjczykowi, a ten mieszkał w dąbrowach Mamry Emorejczyka, brata Eszkola i brata Anera, którzy byli sprzymierzonymi Abrama.
- 14 Uslyšev tedy Abram, že by zajat byl bratr jeho, vypravil způsobných k boji a v domě svém zrozených služebníků tři sta a osmnácte, a honil je až k Dan.
A usłyszawszy Abram, że pojmany brat jeho, wyprowadził wyćwiczonych swoich, zrodzonych w domu jego, trzechset osmnastu, i ścigał aż do Dan.
- 15 A odděliv se, *připadl* na ně v noci, on i služebníci jeho, a porazil je; a stíhal je až k Chobah, kteréž *leží* na levo Damašku.
I napadł na nich oddziałami w nocy, on i słudzy jego, i pobił ich, i ścigał ich aż do Choby, co na lewo od Damaszk.
- יא וַיִּקְחוּ אֶת-כָּל-רֶכֶשׁ סֹדֶם וְעַמּוּרָה וְאֶת-כָּל-אֲכָלֶם וַיֵּלְכוּ:
און יענע האָבן צוגענומען דעם גאַנצן פֿאַרמעג פֿון סדום און עַמּוּרָה, און דאָס גאַנצע עסנוואַרג זייערס, און זינען אַוועקגעגאַנגען.
- יב וַיִּקְחוּ אֶת-לוֹט וְאֶת-רֶכֶשׁוֹ בֶּן-אָחִי אַבְרָם וַיֵּלְכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בְּסֹדֶם:
און זיי האָבן צוגענומען לוט, דעם זון פֿון אַבְרָם ברודער, וואָס איז געזעסן אין סדום, און זיין פֿאַרמעג, און זינען אַוועקגעגאַנגען.
- יג וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי וְהוּא שָׁכֵן בְּאֵלְנֵי מִמְרָא הָאֲמֹרִי אָחִי אֲשָׁפֵל וְאָחִי עֲנֵר וְהֵם בְּעָלֵי בְרִית-אַבְרָם:
וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי וְהוּא שָׁכֵן בְּאֵלְנֵי מִמְרָא הָאֲמֹרִי אָחִי אֲשָׁפֵל וְאָחִי עֲנֵר וְהֵם בְּעָלֵי בְרִית-אַבְרָם:
- יד וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיִּרַק אֶת-חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד-דָּן:
און ווי אַבְרָם האָט געהערט אַז זיין אייגענער איז געפֿאַנגען געוואָרן, אזוי האָט ער אַרויסגעפֿירט זינע איינגעלערנטע, געבאַרענע אין זיין הויז, דרײַ הונדערט און אכצן, און ער האָט נאָכגעיאָגט ביז דָן.
- טו וַיַּחֲלֶק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וְעַבְדָּיו וַיִּכּוּם וַיִּרְדֹּפֶם עַד-חֹבָה אֲשֶׁר מִשְׁמָאל לְדַמֶּשֶׂק:
און ער האָט זיך צעטיילט אַקעגן זיי בײַ נאַכט, ער און זינע קנעכט, און ער האָט זיי געשלאָגן און זיי נאָכגעיאָגט ביז חֹבָה וואָס לינקס פֿון דַּמֶּשֶׂק.

16 I odjal zase vsecko zboží; také i Lota bratra svého s statkem jeho zase přivedl, ano i ženy a lid.

I sprowadził napowrót cały dobytek, a również i Lota, brata swojego i dobytek jego sprowadził napowrót, a także kobiety i lud.

17 Tedy vyšel král Sodomský proti němu, když se navracoval od pobití Chedorlaomera a králů, kteříž *byli* s ním, k údolí Sáveh, kteréž jest údolí královské.

I wyszedł król Sedomu naprzeciw niemu, gdy wracał po porażeniu Kedorlaomera i królów, którzy z nim byli, do doliny Szawe, czyli doliny królewskiej.

18 Melchisedech také král Sálem, vynesl chléb a víno; a ten *byl* kněz Boha silného nejvyššího.

A Malki-Cedek, król Szalemu, wyniósł chléb i wino; a byl on kapłanem Boga Najwyższego.

19 I požehnal mu a řekl: Požehnaný Abram Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem a zemí;

I błogosławił go, i rzekł: "Błogosławiony Abram Bogu Najwyższemu, dzierżącemu niebo i ziemię;

20 A požehnaný Bůh silný nejvyšší, kterýž dal nepřátely tvé v ruce tvé. I dal mu *Abram* desátky ze všech věcí.

I błogosławił Bóg Najwyższy, który wydał wrogi twoje w moc twoją!" I dał mu dziesięcinę ze wszystkiego.

21 Král pak Sodomský řekl Abramovi: Dej mi lid, a zboží vezmi sobě.

I rzekł król Sedomu do Abrama: "Oddaj mi dusze, a dobytek weź sobie."

טו וישב את כל־הרכש וגם את־לוט אחיו ורכשו השבי וגם את־הנשים ואת־העם:

און ער האָט צוריקגעבראַכט דעם גאַנצן פֿאַרמעג, און אויך לוט זיין אייגענעם און זיין פֿאַרמעג האָט ער צוריקגעבראַכט, און אויך די ווייבער, און דאָס פֿאָלק.

יז ויצא מלך־סדם לקראתו אחרי שובו מהכות את־כְּדָרְלָעֶמֶר ואת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עֶמֶק שְׁוֵה הוּא עֶמֶק הַמֶּלֶךְ:

איז דער מלך פֿון סדום אים אַרויסגעגאַנגען אַנטקעגן, נאָכדעם ווי ער האָט זיך אומגעקערט פֿון שלאָגן כְּדָרְלָעֶמֶר, און די מלכים וואָס מיט אים, אין טאָל שְׁוֵה, דאָס איז דעם מלכס טאָל.

יח ומלכי־צֶדֶק מלך שָׁלֵם הוציא לָחֶם וַיֵּיזַן וְהוּא כָּהֵן לֵאלֹהֵי:

און מלכי־צֶדֶק דער מלך פֿון שָׁלֵם האָט אַרויסגעטראָגן ברויט און ווייזן; און ער איז געווען אַ כָּהֵן צו דעם העכסטן גאָט.

יט ויברכהו ויאמר בְּרוּךְ אֲבָרָם לֵאלֹהֵי עֶלְיוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

און ער האָט אים געבענטשט, און האָט געזאָגט: געבענטשט זאָל זיין אַבְרָם פֿון דעם העכסטן גאָט, דעם באַשעפֿער פֿון הימל און ערד.

כ ובִּרְוֶךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרִיךְ בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לוֹ מַעֲשֵׂר מִכָּל:

און געבענטשט זאָל זיין דער העכסטער גאָט וואָס האָט איבערגענטפֿערט דינע פֿיינט אין דיין האַנט. — און ער האָט אים געגעבן מעשר פֿון אַלצדינג.

כא ויאמר מלך־סדם אֶל־אַבְרָם תֶּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרֶכֶשׁ קַח־לָךְ:

און דער מלך פֿון סדום האָט געזאָגט צו אַבְרָמען: גיב מיר די נפֿשות, און דעם פֿאַרמעג נעם דיר.

22 I řekl Abram králi Sodomskému: Pozdvihl jsem ruku své k Hospodinu, Bohu silnému nejvyššímu, kterýž vládne nebem i zemí,

I rzekł Abram do króla Sedomu: "Podnoszę rękę moję do Wiekuistego, Boga Najwyższego, dzierżącego niebo i ziemię,

23 Že nevezmu od niti až do řeménka obuvi ze všech věcí, kteréž jsou tvé, abys neřekl: Já jsem obohatil Abrama,

Že ani nitki ani rzemyka sandału, - že nic nie wezmę ze wszystkiego co twoje, abyś nie rzekł: jam zbogacił Abrama.

24 Kromě toliko toho, což snědli bojovníci, a dílu mužů, kteříž se mnou šli, *totiž* Aner, Eškol a Mamre; oni nechať vezmou díl svůj.

Nic dla mnie! Jedynie co spożyli młodzieńcy, i udział mężów, którzy szli ze mną, - Aner, Eszkol i Mamre, - oni niech wezmą udział swój.

כב ויאמר אברם אל-מלך סדם הרימתי ידי אל-יהוה אל עליון קנה שמים וארץ:

האט אברם געזאגט צו דעם מלך פון סדום: איך הייב אויף מיין האנט צו יהוה דעם העכסטן גאט, דעם באשעפער פון הימל און ערד,

כג אם-מחוט ועד שרוך-נעל ואם-אקח מכל-אשר-לך ולא תאמר אני העשרתי את-אברם:

אויב א פאָדזש אָדער אַ שוכבענדל! אָדער אויב איך וועל נעמען פֿון עפעס וואָס איז דינס! כדי זאָלסט ניט זאָגן: איך האָב רייך געמאַכט אברמען.

כד בלעדי רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי ענר אשכול וממרא הם יקחו חלקם:

ניט מיר! נאָר וואָס די יונגען האָבן געגעסן, און דעם חלק פֿון די מענטשן וואָס זיינען געגאָנגען מיט מיר, ענר, אשכול, און ממרא; זיי מעגן נעמען זייער חלק.

בראשית טו: 15

- א אחר הדברים האלה היתה דבר־יהוה אל־אַבְרָם
במחזה לאמר אל־תִּירָא אַבְרָם אֲנִכִּי מִגֵּן לְךָ
שְׁכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד:
1 Když pak ty věci pominuly, stalo se slovo Hospodinovo k Abramovi u vidění, řkoucí: Neboj se, Abrame; já budu pavéza tvá, a odplata tvá velmi veliká.
נאך די דאזיקע געשעענישן איז דאס וואָרט פֿון
גאָט געווען צו אַבְרָמען אין אַ זעונגען, אזוי צו
זאָגן: זאָלסט נישט מורא האָבן, אַבְרָם, איך בין
דיר אַ שילד; דין שכר איז זייער גרויס.
- ב ויאמר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוֹה מִה־תִּתֶּן־לִי וְאֲנִכִּי
הוֹלֵךְ עִירִי וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דְּמֶשֶׁק אֱלִיעֶזֶר:
2 Jemužto řekl Abram: Panovníče Hospodine, což mi dáš, poněvadž já scházím bez dětí, a ten, jemuž zanechám domu svého, bude Damašský Eliezer?
האָט אַבְרָם געזאָגט: גאָט דו האָר, וואָס קענסטו
מיר געבן, אַז איך גיי אַוועק אָן אַ קינד, און דער
ווירטשאַפֿטער פֿון מיין הויז איז דער דְּמֶשֶׁקער
אַליעזֶר?
- ג ויאמר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נִתְּתָה זָרַע וְהִנֵּה
בֶּן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי:
3 Řekl ještě Abram: Aj, mně jsi nedal semene; a aj, schovanec můj bude mým dědicem.
און אַבְרָם האָט געזאָגט: זע, האָסט מיר קיין
זאָמען נישט געגעבן, און אָט וועט אַ זון פֿון מיין
הויזגעזינט מיך ירשען.
- ד וְהִנֵּה דְּבַר־יְהוֹה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה
כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִירָשְׁךָ:
4 A aj, slovo Hospodinovo k němu, řkuci: Nebudeť ten dědicem tvým, ale kterýž vyjde z života tvého, ten dědicem tvým bude.
וְהִנֵּה דְּבַר־יְהוֹה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה
כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ הוּא יִירָשְׁךָ:
Ale oto slovo Wiekuistego doszło go, mówiąc: "Nie odziedziczy po tobie ten, a tylko który wyjdzie z łona twojego, ten odziedziczy po tobie."
5 I vyvedl jej ven a řekl: Vzhlédniž nyní k nebi, a sečti hvězdy, budeš-li je však moci sčísti? Řekl mu ještě: Tak bude símě tvé.
און ער האָט אים אַרויסגעפֿירט דרויסן, און האָט
געזאָגט: טו אַקאָרשט אַ קוק אויפֿן הימל, און
צייל די שטערן, אויב דו קענסט זיי איבערציילן.
און ער האָט צו אים געזאָגט: אזוי וועט זיין דין
זאָמען. —
- I wyprowadził go na pole, i rzekł: "Spójrzże ku niebu, a zlicz gwiazdy: czy potrafisz je zliczyć? I rzekł do niego: "takim będzie ród twój!"

- 6 I uvěřil Hospodinu, a počteno mu to za
spravedlnost. וְהָאָמֵן בִּיהוָה וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צְדָקָה: י
- I zaufał Wiekuistemu, a poczytał mu to za
zasługę. און ער האָט געגלויבט אין גאָט, און ער האָט עס
אים גערעכנט פֿאַר אַ גערעכטיקייט.
- 7 (Nebo byl řekl jemu: Já jsem Hospodin,
kterýž jsem tě vyvedl z Ur Kaldejských,
aťbych dal zemi tuto k dědičnému vládařství.
I řekl do niego: "Jam Wiekuisty, którym
wywiódł cię z Ur-Kasdym, aby oddać
ci ziemię tę w dziedzictwo!" וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר
כַּשְׂדִּים לָתֵת לָךְ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ: ז
- I řekl: Panovníče Hospodine, po čem poznám,
že ji dědičně obdržím? און ער האָט צו אים געזאָגט: איך בין יהוה וואָס
האָט דיך אַרויסגעצויגן פֿון אור-כַּשְׂדִּים, דיר צו
געבן דאָס דאָזיקע לאַנד, עס צו אַרבן.
- 8 I řekl: Panovníče Hospodine, po čem poznám,
že ji dědičně obdržím? וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְהוָה בְּמָה אֲדַע כִּי אֵירְשֶׁנָּה: ח
- I řekl: "Panie, Wiekuisty, po czémże poznam,
że odziedziczę ją?" האָט ער געזאָגט: גאָט דו האָר, מיט וואָס וועל
איך וויסן אז איך וועל עס אַרבן?
- 9 I odpověděl jemu: Vezmi mně jalovici tříletou,
a kozu tříletou, a skopce tříletého, hrdličku
také a holoubátko. וַיֹּאמֶר אֵלָיו קַח־הָ לִי עֵגְלָה מְשֻׁלָּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלָּשֶׁת
וְאֵיל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגֹזֵל: ט
- I řekl do niego: "Sprowadź mi jałowicę
trzechletnią, i kozę trzechletnią, i barana
trzechletniego, i synogarlicę, i gołąbka." האָט ער צו אים געזאָגט: נעם מיר אַ
דרייִאַריקע קו, און אַ דרייִאַריקע ציג, און אַ
דרייִאַריקן ווידער, און אַ טורטלטיוב, און אַ
יונגע טויב.
- 10 Kterýžto vzav ty všechny věci, zroztínal je na
poly, a rozložil na dvě straně, jednu polovici
proti druhé; ptáků pak nezroztínal. וַיִּקַּח־לוֹ אֶת־כָּל־אַלֶּה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בַּתֶּנֶף וַיִּתֵּן
אִישׁ־בִּתְרוֹ לְקִרְאֹת רַעְהוּ וְאֶת־הַצֹּפֵר לֹא בָתֵּר: י
- I sprowadził mu te wszystkie, i rozciął je
w pośrodku, i położył każdą część naprzeciw
drugiej; ale ptaków nie rozcinał. האָט ער אים גענומען די אַלע, און האָט זיי
איבערגעשניטן אין מיטן, און אַוועקגעלייגט איין
העלפֿט קעגן דער אַנדערער; נאָר די פֿויגלען
האָט ער ניט איבערגעשניטן.
- 11 Ptáci pak sedali na ta mrtvá těla, a Abram je
sháněl. יֵא וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל־הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם:
- I spuściły się sępy na martwe ciała, i spłoszył
je Abram. האָבן די רויבֿפֿויגלען אַראָפּגענידערט אויף די
פגרים, אָבער אַבְרָם האָט זיי אָפּגעטריבן.
- 12 I stalo se, když slunce zapadalo, že dřímotá
těžká připadla na Abrama; a aj, hrůza a tma
veliká obklíčila jej). יב וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לְבוֹא וַתְּרֹדְמָה נֶפֶלָה עַל־אַבְרָם
וַהֲנָה אִמָּה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נִפְלֹת עָלָיו:
- Słońce zaś miało się ku zająsci, a sen twardy
padł na Abrama; aż oto trwoga, ciemność
wielka przypadła nań. און ווי די זון איז געווען ביים אונטערגיין, אַזוי
איז אַ טיפֿער שלאָף געפֿאַלן אויף אַבְרָמען;
ערשט אַן אימה, אַ גרויס פֿינצטערניש, פֿאַלט אָן
אויף אים.

- 13 Řekl tedy *Bůh* Abramovi: *To* zajisté věz, že pohostinu bude símě tvé v zemi cizí, a v službu je podrobí, a trápití je budou za čtyři sta let.
- I rzekł do Abrama: "Wiedzieć tobie, że obcym będzie ród twój w ziemi nie swojej, i ujarzmią ich, i ciemiężyc ich będą - czterysta lat.
- 14 Však národ, jemuž sloužiti budou, já souditi budu; a potom vyjdou s velikým zbožím.
- Wszakże i naród, któremu służyć będą, osądzę; a potem wyjdą z dobytkiem wielkim.
- 15 Ty pak půjdeš k otcům svým v pokoji; a pohřben budeš v starosti dobré.
- A ty pójdziesz do ojców twoich w pokoju, pochowan będziesz w sędziwości szczęśliwej.
- 16 A čtvrté pokolení sem se navrátí; nebť ještě není doplněna nepravost Amorejských.
- A w czwartém pokoleniu powrócą tu; bo nie pełną winą Emorejczyka dotąd."
- 17 I stalo se, když zapadlo slunce, a tma bylo, a aj, *ukázala se* pec kouřící se, a pochodně ohnivá, kteráž šla mezi díly těmi.
- I gdy było słońce zaszło, a pomroka nastąła, a oto - ognisko dymiące się i pochodnia płonąca! To On przeszedł między kawały owe.
- 18 V ten den učinil Hospodin smlouvu s Abramem, řka: Semení tvému dám zemi tuto, od řeky Egyptské až do řeky té veliké, řeky Eufraten:
- Dnia onego zawarł Wiekuisty z Abramem przymierze w słowach: "Rodowi twojemu oddam ziemię tę, od rzeki Micraim, až do rzeki wielkiej, rzeki Frat.
- וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תְּדַע כִּי־גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעֹבְדִים וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:
- און ער האָט געזאָגט צו אַבְרָמֶען: וויסן זאָלסטו וויסן זיין אז דינע קינדער וועלן זיין פֿרעמדע אין אַ לאַנד וואָס ניט זייערס, און מע וועט זיי פֿאַרקנעכטן, און מע וועט זיי פֿיניקן פֿיר הונדערט יאָר.
- וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בְרֶכֶשׁ גָּדוֹל:
- און אויך דאָס פֿאָלק וועמען זיי וועלן דינען, וועל איך משפטן; און דערנאָך וועלן זיי אַרויסגיין מיט גרויס פֿאַרמעג.
- וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֹּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה:
- דו אָבער וועסט קומען צו דינע עלטערן בשלום; אין אַ גוטער עלטער וועסטו באַגראָבן ווערן.
- וְדֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עֹן הָאָמִרִי עַד־הֵנָּה:
- און ערשט אין פֿירטן דור וועלן זיי זיך אומקערן אַהער, וואָרום די זינד פֿון דעם אָמורי וועט ניט זיין פֿאַרפֿול ביז דענצמאָל.
- וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְעַלְטָה הָיָה וְהָיָה תִנּוּר עֶשֶׂן וּלְפִיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה:
- און עס איז געווען, ווי די זון איז אונטערגעגאַנגען, און עס איז געוואָרן שטאַקפֿינצטער, ערשט אַן אויוון מיט רויך, און אַ פֿלאַמפֿיער וואָס איז דורכגעגאַנגען צווישן די דאָזיקע שטיקער.
- בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם כְּרִית לֵאמֹר לְזַרְעְךָ נָתַתִּי אֶת־הָאֶרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פָּרָת:
- אין יענעם טאָג האָט גאָט געשלאָסן אַ בונד מיט אַבְרָמֶען, אזוי צו זאָגן: צו דיין זאָמען האָב איך געגעבן דאָס דאָזיקע לאַנד, פֿון דעם טייך פֿון מִצְרַיִם ביז דעם גרויסן טייך, דעם טייך פֿרָת;

- 19 Cinejské, Cenezejské, Cethmonské,
Kenejczyka, i Kenizejczyka, i Kadmonejczyka;
20 A Hetejské, Ferezejské, a Refaimské,
I Chytejczyka, i Peryzejczyka, i Refaów;
21 Amorejské, i Kananejské také, a Gergezejské a
Jebuzejské.
I Emorejczyka, i Kanaanejczyka, i Girgaszytę,
i Jebusytę."
- יט אֶת־הַקִּינִי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֶת־הַקְּדִמֹנִי:
דַּעַם קִינִי, אֹן דַּעַם קְנִזִּי, אֹן דַּעַם קְדִמוֹנִי,
כ וְאֶת־הַחֲתִי וְאֶת־הַפְּרוֹזִי וְאֶת־הָרַפָּאִים:
אֹן דַּעַם חֲתִי, אֹן דַּעַם פְּרוֹזִי, אֹן דִּי רַפָּאִים,
כא וְאֶת־הָאֹמְרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגְּרָגָשִׁי
וְאֶת־הַיְּבוּסִי:
אֹן דַּעַם אֹמֹרִי, אֹן דַּעַם כְּנַעֲנִי, אֹן דַּעַם
גְּרָגָשִׁי, אֹן דַּעַם יְבוּסִי.

בראשית טז: 16

- 1 Sarai pak manželka Abramova jemu nerodila; a měla děvku Egyptskou, jménem Agar.
A Saraj, žena Abrama, nie rodziła mu; miała zaś służebnicę Micrejską, imieniem Hagar.
I řekla Sarai Abramovi: Aj, nyní Hospodin zavřel život můj, abych nerodila; vejdi, prosím, k děvce mé, zda bych aspoň z ní mohla mít syny. I povolil Abram řeči Sarai.
I rzekła Saraj do Abrama: "Oto powściągnął mnie Wiekuisty od rodzenia; pójdźże do służebnicy mojej, może zbuduję się od niej." I usłuchał Abram głosu Saraj.
- 2 I řekla Sarai Abramovi: Aj, nyní Hospodin zavřel život můj, abych nerodila; vejdi, prosím, k děvce mé, zda bych aspoň z ní mohla mít syny. I povolil Abram řeči Sarai.
I rzekła Saraj do Abrama: "Oto powściągnął mnie Wiekuisty od rodzenia; pójdźże do służebnicy mojej, może zbuduję się od niej." I usłuchał Abram głosu Saraj.
- 3 Tedy vzavši Sarai manželka Abramova Agar Egyptskou děvku svou, po desíti letech, jakž bydliti počal Abram v zemi Kananejské, dala ji Abramovi muži svému za ženu.
I wzięła Saraj, žena Abrama, Hagarę Micrejską, służebnicę swoją, po upływie dziesięciu lat pobytu Abrama na ziemi Kanaanejskiej, i oddała ją Abramowi, mężowi swojemu, za żonę.
- 4 I vřel k Agar, kterážto počala. Viduci pak ona, že počala, zlehčila sobě paní svou.
I poszedł do Hagary, i poczęła; ale widząc, że poczęła, lekceważyła panią swą w oczach swoich.
- א וְשָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלֵה שִׁפְחָהּ מִצְרִית וּשְׁמָהּ הָגָר:
און שָׂרַי, אַבְרָםס ווייב, האָט אים נישט געבאָרן קיין קינדער; און זי האָט געהאַט אַ מִצְרִישע דינסט וואָס איר נאָמען איז געווען הָגָר.
ב וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל-אַבְרָם הִנֵּה-נָא עֲצָרְנִי יְהוָה מִלָּדֶת בֶּא-נָא אֶל-שִׁפְחָתִי אוּלֵי אֲבֵנָה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרַי:
האָט שָׂרַי געוואָגט צו אַבְרָמען: זע נאָר, גאָט האָט מיך פֿאַרמיטן פֿון געבערן; קום, איך בעט דיך, צו מיין דינסט, אפֿשר וועל איך אויפֿגעריכט ווערן דורך איר. האָט אַבְרָם צוגעהערט צו דעם קול פֿון שָׂרַי.
ג וַתִּקַּח שָׂרַי אֵשֶׁת-אַבְרָם אֶת-הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֶּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשִׁבְתָּ אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה:
און שָׂרַי, אַבְרָםס ווייב, האָט גענומען הָגָר די מִצְרִית, איר דינסט, נאָכדעם ווי אַבְרָם איז געזעסן אין לאַנד כְּנָעַן צען יאָר, און זי האָט זי געגעבן איר מאַן אַבְרָמען פֿאַר אַ ווייב צו אים.
ד וַיָּבֹא אֶל-הָגָר וַתֵּהָר וַתֵּרָא כִּי הָרְתָהּ וַתִּקַּל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ:
און ער איז געקומען צו הָגָרן, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן; און ווי זי האָט געזען אַז זי איז טראָגעדיק, אַזוי איז איר האַרינטע גרינגעשאַצט געוואָרן אין אירע אויגן.

- 5 I řekla Sarai Abramovi: Křivdou mou tys vinen; já jsem dala děvku svou v lůno tvé, kterážto viduci, že počala, zlehčila mne sobě. Sudiž Hospodin mezi mnou a mezi tebou.
- I rzekła Saraj do Abrama: "Krzywda moja na ciebie! Jam oddała służebnicę moję na łono twoje, a widząc, że poczęła, lekceważona zostałam w oczach jej; niechaj Wiekuisty rozsądzi między mną a tobą."
- 6 I řekl Abram k Sarai: Aj, děvka tvá v moci tvé; učiň s ní, cožť se za dobré vidí. Tedy trápila ji Sarai, a ona utekla od ní.
- I rzekł Abram do Saraj: "Wszak służebnica twoja w ręku twoim: czyni z nią, co najlepszém w oczach twoich!" I dręczyła ją Saraj, że uciekła przed nią.
- 7 Našel ji pak anděl Hospodinův u studnice vody na poušti, u studnice té, kteráž jest při cestě Sur.
- I spotkał ją anioł Wiekuistego u źródła wód w pustyni, u źródła po drodze do Szur.
- 8 A řekl: Agar, děvko Sarai, odkud jdeš, a kam se béřeš? I řekla: Od tváři Sarai paní své já utíkám.
- I rzekł: "Hagaro, służebnico Saraj! zkaď przychodzisz i dokąd idziesz?" I rzekła: "przed Saraj, panią moją, uciekam."
- 9 Tedy řekl jí anděl Hospodinův: Navrať se ku paní své, a pokoř se pod ruku její.
- I rzekł do niej anioł Wiekuistego: "Wróć do pani swojej, a ukorź się pod ręce jej."
- 10 Opět řekl anděl Hospodinův: Velice rozmnožím símě tvé, aniž bude moci sečteno býti pro množství.
- I rzekł do niej anioł Wiekuistego: "wielce rozmnożę potomstwo twoje, że nie będzie zliczoném dla mnóstwa."
- וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל-אַבְרָם חֲמָסִי עָלַיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחִיקְךָ וַתֵּרָא כִּי הָרְתָה וְאִקְלָ בְּעֵינָיָהּ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ:
- הָאֵט שָׂרַי גַּעזְאָגט צו אַבְרָמֶען: מִזֵּין עוולָה אויף דיר! איך האָב געגעבן מִזֵּין דינסט אין דִּין בּוּזֶעס, און ווי זי האָט געזען אַז זי איז טראָגעדיק, אַזוי בין איך גרינגעשאַצט געוואָרן אין אירע אויגן; וְאֵל גאָט מִשְׁפָּטן צווישן מיר און צווישן דיר.
- וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל-שָׂרַי הִנֵּה שִׁפְחָתְךָ בִּידְךָ עָשִׂי-לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ וַתַּעֲנֶה שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ:
- הָאֵט אַבְרָם גַּעזְאָגט צו שָׂרַי: אָט איז דִּין דינסט אין דִּין האַנט, טו מיט איר וואָס איז גוט אין דינע אויגן. און שָׂרַי האָט זי געפֿיניקט, און זי איז אַנטלאָפֿן פֿון איר.
- וַיִּמְצָאָהּ מֶלֶאךָ יְהוָה עַל-עֵין הַמַּיִם בְּמִדְבָּר עַל-הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר:
- הָאֵט אַ מלאך פֿון גאָט זי געפֿונען בֵּי אַ קוואַל וואַסער אין דער מדבר, בֵּי דעם קוואַל אויפֿן וועג קיין שור.
- וַיֹּאמֶר הָגֵר שִׁפְחַת שָׂרַי אִי-מִזָּה בָּאת וְאַנָּה תִּלְכִּי וַתֹּאמֶר מִפָּנֵי שָׂרַי גְּבֵרָתִי אָנֹכִי בִּרְחַת:
- און ער האָט געזאָגט: הָגֵר, שָׂרַיס דינסט, פֿון וואַנען קומסטו, און וווּהיין גייסטו? האָט זי געזאָגט: פֿון מִזֵּין האַרינטע שָׂרַי אַנטלויף איך.
- וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאךָ יְהוָה שׁוּבִי אֶל-גְּבֵרָתְךָ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ:
- הָאֵט דער מלאך פֿון גאָט צו איר געזאָגט: קער זיך אום צו דִּין האַרינטע, און בייג זיך אונטער אירע הענט.
- וַיֹּאמֶר לָהּ מֶלֶאךָ יְהוָה הֲרַבָּה אֲרַבָּה אֶת-זֶרְעֶךָ וְלֹא יִסְפָּר מִרְבּוֹ:
- און דער מלאך פֿון גאָט צו איר געזאָגט: מערן וועל איך מערן דִּין זאַמען, און ער וועט ניט קענען געציילט ווערן פֿון פֿילקייט.

11 Potom také řekl anděl Hospodinův: Aj, ty jsi těhotná, a tudíž porodíš syna, a nazvuš jméno jeho Izmael; nebo uslyšel Hospodin trápení tvé.

I rzekł do niej anioł Wiekuistego: "Oto poczęłaś, i zrodzisz syna; i tak nazwij imię jego Ismael; bo usłyszał Wiekuisty o cierpieniu twojem.

12 Budeť pak lítě člověk; ruce jeho proti všechněm, a ruce všech proti němu; a před tváří všech bratří svých bydliti bude.

A będzie on dzikim człowiekiem; ręka jego przeciw wszystkim, a ręka wszystkich przeciw niemu; a przed obliczem wszystkich braci swoich mieszkać będzie."

13 I nazwała Agar jméno Hospodinovo, kterýž mluvil jí: Ty jsi silný Bůh vidění; nebo řekla: Zdaliž teď také nevidím po tom, kterýž mne viděl?

I nazwała imię Wiekuistego, który przemawiał do niej: "Tyś Bóg widzenia, bo mówiła: "Wszak i tu spoglądałam za Tym, który mnie widział."

14 Protož nazvala studnici tu studnicí Živého vidoucího mne. Aj, *ta jest* mezi Kádes a Barad.

Przeto nazwano krynice tę, krynica Lachajroi. Oto ona między Kadesz a Bared!

15 Porodila pak Agar Abramovi syna; a nazval Abram jméno syna svého, kteréhož porodila Agar, Izmael.

I urodziła Hagar Abramowi syna, i nazwał Abram imię syna swego, którego urodziła Hagar: Ismael.

16 Abram pak byl v osmdesáti šesti letech, když mu porodila Agar Izmaele.

A Abram miał osmdziesiąt sześć lat, gdy urodziła Hagar Ismaela Abramowi.

יא ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה וילדת בן וקראת שמו ישמעאל כי-שמע יהוה אל-עניך:

און דער מלאך פֿון גאָט האָט צו איר געזאָגט: זע, דו ביסט טראָגעדיק, און געבערסט אַ זון, זאָלסטו רופֿן זיין נאָמען ישמעאל, וויל גאָט האָט צוגעהערט דיין פֿיין.

יב והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל-פני כל-אחיו ישכן:

און ער וועט זיין אַ מענטש אַ וואַלדאייזל: זיין האַנט וועט זיין אַקעגן אַלעמען, און אַלעמענס האַנט וועט זיין אַקעגן אים; און אין געזיכט פֿון אַלע זיינע ברידער וועט ער וווינען.

יג ותקרא שם-יהוה הדבר אליה אַתָּה אַל ראי כי אַמְרָה הַגִּם הַלֵּם ראיִי אַחֲרֵי ראיִי:

האָט זי גערופֿען דעם נאָמען פֿון יהוה וואָס האָט צו איר גערעדט »דו ביסט דער גאָט פֿון זעונגען«; וואָרום זי האָט געזאָגט: ניט-שוין האָב איך דאָ געזען דעם וואָס זעט מיך?

יד על-כן קרא לבאר באר לחי ראי הנה בין-קדש ובין ברד:

דרום האָט מען גערופֿן דעם ברונעם באַר-לחי-רואי; ער איז צווישן קדש און צווישן ברד.

טו ותלד הגר לאברהם בן ויקרא אברהם שם-בנו אשר-ילדה הגר ישמעאל:

און הָגר האָט געבאָרן אַברמען אַ זון, און אַברם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זיין זון וואָס הָגר האָט געבאָרן, ישמעאל.

טז ואברהם בן-שמונים שנה ושש שנים בלדת-הגר את-ישמעאל לאברהם:

און אַברם איז געווען זעקס און אַכציק יאָר אַלט, ווען הָגר האָט געבאָרן ישמעאל צו אַברמען.

בראשית יז: 17

- 1 Kdýž pak Abram byl v devadesáti devíti letech, ukázal se mu Hospodin, a řekl jemu: Já jsem Bůh silný všemohoucí; chodiž ustavičně přede mnou a budiž dokonalým.
- א וַיְהִי אֲבְרָם בֶּן־תְּשַׁעִים שָׁנָה וַתִּשְׁעֵ שָׁנִים וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שָׁדִי הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וַיְהִיה תָּמִיד:
- A gdy miał Abram dziewięćdziesiąt i dziewięć lat, ukazał się Wiekuisty Abramowi, i rzekł do niego: "Jam jest Bóg Wszechpotężny; postępuj przedemną, a bądź nieskazitelny!
- און אַז אַבְרם איז אַלט געווען נײַן און נײַנציק יאָר, האָט זיך יְהוָה באַוויזן צו אַבְרמען, און האָט צו אים געזאָגט: איך בין גאָט שָׁדִי; גיי פֿאַר מיר, און זײַ ערלעך.
- 2 A učiním smlouvu svou mezi sebou a tebou a rozmnožím tě náramně velmi.
- ב וַאֲתֶנָּה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וְאַרְבָּה אֹתְךָ בְּמֵאד מְאֹד:
- I ustanowię przymierze Moje między Mną a tobą, i rozmnożę cię bardzo a bardzo."
- און איך וועל מאַכן מיין בונד צווישן מיר און צווישן דיר, און איך וועל דרך מערן זייער און זייער.
- 3 Padl pak Abram na tvář svou; i mluvil Bůh s ním, řka:
- ג וַיִּפֹּל אֲבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֹתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר:
- I padł Abram na oblicze swoje, a mówił z nim Bóg i rzekł:
- איז אַבְרם געפֿאַלן אויף זײַן פנים, און גאָט האָט מיט אים גערעדט, אזוי צו זאָגן:
- 4 Jáť jsem, aj, smlouva má s tebou, a budeš otcem národů mnohých.
- ד אֲנִי הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָב הָמוֹן גּוֹיִם:
- "Ja, oto przymierze Moje z tobą: Będziesz ojcem mnóstwa narodów,
- איך – זע, מיין בונד וועט זײַן מיט דיר, און וועסט זײַן דער פֿאַטער פֿון אַ סך פֿעלקער.
- 5 Aniž více slouti bude jméno tvé Abram, ale bude jméno tvé Abraham; nebo otcem mnohých národů učinil jsem tě.
- ה וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֹךְ אֲבְרָם וְהָיָה שְׁמֹךְ אֲבְרָהָם כִּי אֲב־הָמוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ:
- I nie będzie zwane nadal imię twoje Abram, ale będzie imię twoje: Abraham; gdyż ojcem mnóstwa narodów ustanawiam cię.
- און דיין נאָמען זאָל מער נישט גערופֿן ווערן אַבְרם, נאָר דיין נאָמען זאָל זײַן אַבְרָהָם; וואָרום פֿאַר דעם פֿאַטער פֿון אַ סך פֿעלקער האָב איך דרך געמאַכט.
- 6 A učiním, abys se rozplodil náramně velmi, a rozšířím tě v národy; i králové z tebe vyjdou.
- ו וַהֲפֹרְתִי אִתְּךָ בְּמֵאד מְאֹד וּנְתַתִּיךָ לְגוֹיִם וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ:
- I rozplenię cię bardzo a bardzo; i rozkrzewię cię w narody, a królowie z ciebie wyjdą.
- און איך וועל דרך פֿרוכפערן זייער און זייער, און איך וועל דרך מאַכן פֿאַר פֿעלקער, און מלכים וועלן אַרויסגיין פֿון דיר.

- 7 Utvrdím také smlouvu svou mezi sebou a tebou, i mezi semenem tvým po tobě, po rodech jejich, za smlouvu věčnou, *totiž* abych byl Bohem tvým i semene tvého po tobě.
- I utwierdżę przymierze Moje między Mną a tobą, i między potomstwem twojém po tobie, w pokoleniach ich, przymierzem wieczném, abym był ci Bogiem i potomstwu twojemu po tobie.
- 8 Nadto dám tobě i semeni tvému po tobě zemi, v nížto obýváš pohostinu, všecku zemi Kananejskou k vladařství věčnému; a budu jejich Bohem.
- I oddam tobie, i potomkom twoim po tobie, ziemię pielgrzymstwa twojego, całą ziemię Kanaan, w posiadanie wieczne, i będę im Bogiem."
- 9 Řekl ještě Bůh Abrahamovi: Ty pak ostříhati budeš smlouvy mé, ty i símě tvé po tobě, po rodech svých.
- I rzekł Bóg do Abrahama: "Ty zaś przymierza Mojego przestrzegaj, ty i potomkowie twoi po tobie, w pokoleniach swoich.
- 10 Tatot' jest smlouva má mezi mnou a mezi vámi, i mezi semenem tvým po tobě, kteréž ostříhati budete: Aby obřezán byl mezi vámi každý pohlaví mužského.
- Oto przymierze Moje, którego przestrzegać będziecie między Mną a wami, i potomstwem twojém po tobie: obrzezaną ma być u was wszelka płeć męzka.
- 11 Obřezete pak tělo hanby své; a *to* bude znamením smlouvy mezi mnou a mezi vámi.
- I obrzeżecie ciało napletka waszego, a będzie to znakiem przymierza między Mną a wami.
- וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זִרְעֶךָ
אַחֲרַיִךְ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים
וּלְזִרְעֶךָ אַחֲרַיִךְ:
- און איך וועל אויפֿשטעלן מיין בונד צווישן מיר
און צווישן דיר, און צווישן דיין זאמען נאך דיר,
אויף זייערע דור-דורות, פֿאר אן אייביקן בונד,
צו זיין דיר צום גאט און דיין זאמען נאך דיר.
- וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזִרְעֶךָ אַחֲרַיִךְ אֶת אֶרֶץ מִגְרִיף אֶת
כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן לְאֶחָזֶת עוֹלָם וְהָיִיתִי לָהֶם
לֵאלֹהִים:
- און איך וועל געבן דיר און דיין זאמען נאך דיר
דאס לאנד פֿון דיין ווינשאפט, דאס גאנצע
לאנד כְּנָעַן, פֿאר אן אייביקן אייגנטום; און איך
וועל זיי זיין צום גאט.
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי
תִּשְׁמַר אֶתָּה וּזְרַעֲךָ אַחֲרַיִךְ לְדֹרֹתָם:
- און גאט האָט געזאָגט צו אַבְרָהָם: דו אָבער
זאָלסט היטן מיין בונד, דו און דיין זאמען נאך
דיר, אויף זייערע דור-דורות.
- וְאֵת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין
זִרְעֶךָ אַחֲרַיִךְ הַמּוֹלֵד לָכֶם כָּל־זָכָר:
- דאָס איז מיין בונד וואָס איר זאָלט היטן צווישן
מיר און צווישן אייך, און צווישן דיין זאמען נאך
דיר: ביי אייך זאָל געמלט ווערן איטלעכער
מאָנספֿארשויין.
- וַיִּנְמְלֹתֶם אֶת בָּשָׂר עֲרֻלְתְּכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית
בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם:
- און איר זאָלט געמלט ווערן אין דעם פֿלייש פֿון
אייער פֿאָרהויט, און עס וועט זיין פֿאר אַ צייכן
פֿון בונד צווישן מיר און צווישן אייך.

12 Každý tedy pohlaví mužského osmého dne obřezán bude mezi vámi po rodech vašich, doma narozený i koupený za stříbro, z kterých by koli cizozemců *byl*, jenž není z semene tvého.

A w wieku ośmiu dni obrzezaną ma być u was wszelka płeć męzka, w pokoleniach waszych, urodzony w domu i nabyty za pieniądze z jakiegokolwiek cudzego rodu, który nie jest z potomstwa twojego.

13 Konečně ať jest obřezán narozený v domě tvém, i koupený za peníze tvé; a buďť smlouva má na těle vašem za smlouvu věčnou.

Obrzezanym ma być urodzony w domu twoim, i nabyty za pieniądze twój; a niechaj będzie przymierze Moje na ciele waszém przymierzem wieczném.

14 Neobřezaný pak pacholík, kterýž by neobřezal těla neobřizky své, vyhlazena zajisté bude duše ta z lidu svého; *nebo* smlouvu mou zrušil.

Nieobrzezany zaś mężczyzna, któryby nie obrzezał ciała napletka swojego, wytępiona ma być dusza ta z ludu swojego, przymierze Moje zerwał."

15 Řekl také Bůh Abrahamovi: Sarai manželce své nebudeš říkati Sarai, ale Sára bude jméno její.

I rzekł Bóg do Abrahama: "Saraj, żony twojej, - nie będziesz zwał imienia jej Saraj, bo Sara imię jej.

16 Nebo požehnám jí a dámť z ní syna; požehnámť jí, a bude v národy; králové národů z ní vyjdou.

I pobłogosławię ją, a także dam ci z niej syna; i pobłogosławię ją, i rozkrzewię ją w narody, królowie ludów z niej wyjdą."

יב ובן-שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לָכֶם כָּל-זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יֵלִיד בֵּית וּמִקְנֵת-כֶּסֶף מִכָּל בֶּן-נֶכֶר אֲשֶׁר לֹא מִזְרַעְךָ הוּא:

און צו אַכט טעג זאָל געמלט ווערן ביי אײַך אײַטלעכער מאַנספֿאַרשױן אויף אײַערע דור-דורות, געבאָרן אין הויז, אָדער געקױפֿט פֿאַר געלט פֿון עמיץ א פֿרעמדן וואָס איז נײַט פֿון דיין זאַמען.

יג הַמּוֹל יְמוֹל יֵלִיד בֵּיתְךָ וּמִקְנֵת כֶּסֶף וְהִיתָה בְּרִיתִי בִּבְשָׁרְכֶם לְבְרִית עוֹלָם:

געמלט מוז געמלט ווערן דער וואָס איז געבאָרן אין דיין הויז, און דער וואָס איז געקױפֿט פֿאַר דיין געלט; און מײַן בונד זאָל זײַן אין אײַער פֿלײַש פֿאַר אַן אײַביקן בונד.

יד וְעָרַל זָכָר אֲשֶׁר לֹא-יְמוֹל אֶת-בְּשָׁר עַרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיּוֹ אֶת-בְּרִיתִי הַפֶּה:

און אַן אומבאַשניטענער מאַנספֿאַרשױן וואָס וועט זײַך נײַט מלן אין דעם פֿלײַש פֿון זײַן פֿאַרהױט, יענע זעל זאָל פֿאַרשניטן ווערן פֿון איר פֿאַלק; מײַן בונד האָט ער פֿאַרשטערט.

טו וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-אַבְרָהָם שְׂרִי אִשְׁתְּךָ לֹא-תִקְרָא אֶת-שְׁמָהּ שְׂרִי כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ:

און גאָט האָט געזאָגט צו אַבְרָהָם: דיין וײַב שְׂרִין זאָלסטו נײַט רופֿן מיט איר נאָמען שְׂרִי, נײַערט שָׂרָה זאָל זײַן איר נאָמען.

טז וּבִרְכָּתִי אֶתָּה וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה לָךְ בֶּן וּבִרְכָּתִיָּהּ וְהִיתָה לְגוֹיִם מְלָכִי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ:

און אײַך וועל זי בענטשן, און וועל דיר אויך געבן פֿון איר אַ זון; יא, אײַך וועל זי בענטשן, און פֿעלקער וועלן ווערן פֿון איר; מלכים פֿון אומות וועלן זײַן פֿון איר.

17 Tedy padl Abraham na tvář svou, a zasmáv se, řekl v srdci svém: Zdali stoletému narodí se syn? A zdali Sára v devadesáti letech porodí?

I padl Abraham na oblicze svoje, a uśmiechnawszy się pomyślał w sercu swoim: Czyżby stuletniemu się narodziło, a czyżby Sara dziewięćdziesięcioletnia rodzić miała?"

18 I řekl Abraham Bohu: Ó byť jen Izmael živ byl před tebou!

I rzekł Abraham do Boga: "Niechby już Iszmael żył przed tobą!"

19 Jemužto řekl Bůh: Nýbrž Sára manželka tvá porodí tobě syna, a nazvuš jméno jeho Izák; i utvrdím smlouvu svou s ním za smlouvu věčnou, i s semenem jeho po něm.

I rzekł Bóg: "Ależ Sara, żona twoja, urodzi ci syna, i nazwiesz imię jego Ic'hak; i ustanowię przymierze Moje z nim, przymierzem wieczném, dla potomstwa jego po nim.

20 Také o Izmaele uslyšel jsem tě; a aj, požehnám jemu, a učiním to, aby se rozplodil, a rozmnožím ho náramně velmi; dvanáctero knížat zplodí, a rozšířím jej v národ veliký.

A też względem Iszmaela wysłuchałem cię: Oto pobłogosławiłem go, i rozplenię go, i rozmnożę go bardzo a bardzo; dwunastu książąt spłodzi, i uczynię zeń naród wielki.

21 Ale smlouvu svou utvrdím s Izákem, kteréhožť porodí Sára po roce, při tomto času.

Przymierze zaś Moje utwierdzę z Ic'hakiem, którego urodzi ci Sara, o porze obecnej, w roku następnym."

22 A když dokonal Bůh řeč svou s ním, vstoupil od Abrahama.

I przestał mówić z nim, i wzniósł się Bóg od Abrahama.

יז ויפל אברהם על-פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן מאה-שנה יולד ואם-שרה הבת-תשעים שנה תלד:

איז אברהם געפאלן אויף זיין פנים, און ער האט געלאכט, און געזאגט ביי זיך אין הארצן: קען ביי א מאן פון הונדערט יאר געבארן ווערן? און קען שרה צו ניינציק יאר געבערן?

יח ויאמר אברהם אל-האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך:

און אברהם האט געזאגט צו גאט: הלוואי זאל ישמעאל לעבן פאר דיר!

יט ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את-שמו יצחק והקמתי את-בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו:

האט גאט געזאגט: פאר וואר, דיין ווייב שרה וועט דיר געבערן א זון, און זאלסט רופן זיין נאמען יצחק; און איך וועל אויפשטעלן מיין בונד מיט אים פאר אן אייביקן בונד צו זיין זאמען נאך אים.

כ ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתני אתו והפרייתי אתו והרבייתי אתו במאד מאד שנים-עשר נשיאם יוליד ונתתיו לגוי גדול:

און וועגן ישמעאל האב איך דין צוגעהערט; זע, איך האב אים געבענטשט, און איך וועל אים פרוכפערן, און וועל אים מערן זייער און זייער; צוועלף פירשטן וועט ער געבערן, און איך וועל אים מאכן פאר א גרויס פאלק.

כא ואת-בריתי אקים את-יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת:

מיין בונד אבער וועל איך אויפשטעלן מיט יצחקן, וואס שרה וועט דיר געבערן צו דער צייט אויפן אנדער יאר.

כב ויכל לדבר אתו ויעל אלהים מעל אברהם:

און ווי ער האט געענדיקט רעדן מיט אים, אזוי האט גאט זיך אויפגעהויבן פון איבער אברהמען.

23 Vzal tedy Abraham Izmaele syna svého, i všechny zrozené v domě svém, i všechny koupené za stříbro své, každého, kdož byl pohlaví mužského, z domácích svých, a obřezal tělo neobřízky jejich hned v ten den, jakž s ním Bůh mluvil.

I wziął Abraham Iszmaela, syna swojego, i wszystkich urodzonych w domu swoim, i wszystkich nabytych za pieniądze swoje, wszystkich płci męskiej między domownikami Abrahama, i obrzezał ciało napletka ich tegoż samego dnia, jako mówił z nim Bóg.

24 A byl Abraham v devadesáti devíti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho.

A Abraham miał dziewięćdziesiąt i dziewięć lat, gdy obrzezano ciało napletka jego.

25 Izmael pak syn jeho byl v třinácti letech, když obřezáno bylo tělo neobřízky jeho.

A Ismael, syn jeho miał trzynaście lat, gdy obrzezano ciało napletka jego.

26 Jednoho a téhož dne obřezáni jsou, Abraham a Izmael syn jeho.

Tegož samego dnia obrzezanym został Abraham i Ismael, syn jeho.

27 I všickni domácí jeho, doma zrození i za stříbro od cizozemce koupení, obřezáni jsou s ním.

I wszyscy domownicy jego, zrodzeni w domu, i nabyci za pieniądze z pośród cudzoziemców, obrzezani zostali z nim.

כג וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנֵת כֶּסֶף כָּל־זָכָר בְּאֲנָשֵׁי בֵית אַבְרָהָם וַיַּמְלֵךְ אֶת־בָּשָׂר עֲרֻלָּתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהִים:

און אַבְרָהָם האָט גענומען זיין זון יִשְׁמָעֵאל, און אַלע זיינע הויזגעבאָרענע, און אַלע זיינע געקויפֿטע פֿאַר געלט, יעטוועדער מאַנספֿאַרשוין צווישן די הויזלייט פֿון אַבְרָהָמען, און ער האָט געמלט דאָס פֿלייש פֿון זייער פֿאַרהויט אין דעם דאָזיקן אייגענעם טאָג, אַזוי ווי גאָט האָט צו אים גערעדט.

כד וַאֲבְרָהָם בֶּן־תְּשָׁעִים וְתֵשַׁע שָׁנָה בָּהֶמְלוֹ בָּשָׂר עֲרֻלָּתוֹ:

און אַבְרָהָם איז געווען ניין און ניינציק יאָר אַלט, ווען ער איז געמלט געוואָרן אין דעם פֿלייש פֿון זיין פֿאַרהויט.

כה וַיִּשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלֹשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה בָּהֶמְלוֹ אֵת בָּשָׂר עֲרֻלָּתוֹ:

און זיין זון יִשְׁמָעֵאל איז געווען דרייצן יאָר אַלט, ווען ער איז געמלט געוואָרן אין דעם פֿלייש פֿון זיין פֿאַרהויט.

כו בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וַיִּשְׁמָעֵאל בְּנוֹ:

אין דעם דאָזיקן אייגענעם טאָג איז געמלט געוואָרן אַבְרָהָם און זיין זון יִשְׁמָעֵאל.

כז וְכָל־אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בֵּית וּמִקְנֵת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֶכֶד נִמְלוּ אִתּוֹ:

און אַלע מאַנסלייט פֿון זיין הויז, געבאָרן אין הויז, אָדער געקויפֿט פֿאַר געלט פֿון אַ פֿרעמדן, זיינען געמלט געוואָרן מיט אים.

בראשית יח: 18

- א וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאַלְנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב
פֶּתַח-הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם:
- און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, ביי די
אייננבליימער פֿון מַמְרֵא, ווען ער איז געזעסן אין
איינגאנג פֿון זיין געצעלט, אין דער היץ פֿון טאָג.
- ב וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אָנָשִׁים נֹצְבִים
עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרֶץ לְקִרְאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ
אָרְצָה:
- און ער האָט אויפֿגעהויבן זיינע אויגן און האָט
דערווען, ערשט דריי מענער שטייען פֿאַר אים;
און ווי ער האָט זיי דערווען, אַזוי איז ער זיי
געלאָפֿן אַנטקעגן פֿון דעם איינגאנג פֿון געצעלט,
און האָט זיך געבוקט צו דער ערד.
- ג וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם-נָא מְצָאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ אֶל-נָא
תַּעֲבֹר מֵעַל עֲבֹדְךָ:
- און ער האָט געזאָגט: מִינן האָר, אויב, איך בעט
דיך, איך האָב געפֿונען לייטזעליקייט אין דיין
אויגן, זאָלסטו, איך בעט דיך, נישט אַוועקגיין פֿון
דיין קנעכט.
- ד יִקַּח-נָא מִעֵט-מִים וְרָחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֲנוּ תַּחַת
הָעֵץ:
- לאָז געבראַכט ווערן אַ ביסל וואַסער, און וואַשט
אײַערע פֿיס, און לענט אייך אָן אונטערן בוים.
- ה וְאַקְחָה פֶּתֶל-לֶחֶם וְסַעְדּוּ לְבַבְכֶּם אַחֲרֵי תַּעֲבְרוּ
כִּי-עַל-כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל-עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה
כְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ:
- און איך וועל ברענגען אַ שטיקל ברויט, און איר
וועט אונטערלענען אײַער האַרץ, דערנאָך וועט
איר גיין ווייטער; אַזוי ווי איר זיט שוין
אַריבערגעקומען צו אײַער קנעכט. האָבן זיי
געזאָגט: טו אַזוי ווי דו האָסט גערעדט.
- 1 Ukázal se pak jemu Hospodin v rovině Mamre;
a on seděl u dveří stanu, když veliké horko na
den bylo.
- I ukazał mu się Wiekuisty w dąbrowie Mamre,
gdy siedział u wejścia namiotu, w czasie upału
dziennego.
- 2 A když pozdvihl očí svých, viděl, a aj, tři muži
stáli naproti němu. Kteréžto jakž uzřel, běžel
jim vstříc ode dveří stanu, a sklonil se až k
zemi.
- I podniósł oczy swoje, i spojrział, a oto trzej
mężowie stanęli przed nim; a zobaczywszy ich,
pobiegł na ich spotkanie z przed wejścia
namiotu, i pokłonił się ku ziemi.
- 3 A řekl: Pane můj, jestliže jsem nyní našel
milost před očima tvýma, prosím, nepomíjej
služebníka svého.
- I řekl: "Panie! ježeli tež znalazłem łaskę
w oczach twoich, nie przejdź że mimo sługi
twojego!
- 4 Přineseno bude trochu vody, a umyjete nohy
své, a odpočinete pod stromem.
- Niechże przyniosą nieco wody, a umyjecie nogi
wasze, i odpoczniecie pod drzewem.
- 5 Zatím přinesu kus chleba, a posilněte srdce
svého; potom půjdete, poněvadž mimo
služebníka svého jdete. I řekli: Tak učiň, jakž
jsi mluvil.
- A ja przyniosę kęs chleba, a posilicie serce
wasze; potem pójdziecie, - ponieważ już
przeszliście mimo sługi waszego." I rzekli:
"Uczyń tak, jakieś powiedział."

- 6 Tedy pospišil Abraham do stanu k Sáře, a řekl: Spěšně tři míry mouky bělné zadělej, a napeč podpopelných chlebů. וַיִּמְהַר אַבְרָהָם הָאֱהָלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר מִהֲרִי שְׁלֹשׁ סָאִים קֶמַח סֵלֶת לוֹשִׁי וְעֵשִׂי עֲגוֹת:
- I pospieszył Abraham do namiotu, do Sary, i rzekł: "uwiń się, trzy miary mąki przedniej! rozczyn je i zrób podpłomyki." הָאֵט אַבְרָהָם גַּעֲצִילֵט אִין גַּעֲצֵלֵט צו שְׂרָה, און הָאֵט גַּעֲצֹאָגֵט: אַיִל זיך! דרײַ סָאָה זַעמלמַעל, פֿאַרקנַעט און מאַך קוכנײס.
- 7 Abraham pak běžel k stádu; a vzav tele mladé a dobré, dal služebníku, kterýžto pospišil připraviti je. וְאֶל־הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רֶךְ וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַנֶּעֱר וַיִּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ:
- I do bydla pobiegł Abraham, i wziąwszy cielę pulchne i wyborowe, dał je pachołkowi, który pospieszył, aby przyrządzić je. און צו די רינדער איז אַבְרָהָם גַּעלֶאָפֿן, און הָאֵט גַּענומַען אַ יונג רינד, ווייך און פֿעט, און גַּעגַעבן צום יונג; און ער הָאֵט עס צוגַעריכט אויף גיך.
- 8 Potom vzav másla a mléka, i tele, kteréž připravil, položil před ně; sám pak stál při nich pod stromem, i jedli. וַיִּקַּח חֲמָאָה וְחֶלֶב וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהֶם וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ:
- I wziął śmietanki, i mleka, i cielę, które przyrządził, i postawił przed nimi; a sam stanął przy nich pod drzewem; i jedli. און ער הָאֵט גַּענומַען שְׂמאַנט און מילך, און דאָס יונגַע רינד וואָס ער הָאֵט צוגַעריכט, און הָאֵט אַוועקגַעשטעלֵט פֿאַר זיי; און ער איז גַּעשטאַנען פֿאַר זיי אונטערן בוים, און זיי הָאָבן גַּעגַעסן.
- 9 Řekli pak jemu: Kde jest Sára manželka tvá? Kterýžto odpověděl: Teď v stanu. ט וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיזָה שָׂרָה אִשְׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֵהָל:
- I rzekli do niego: "Gdzież Sara żona twoja?" a odpowiedział: "Oto w namiocie." הָאָבן זיי צו אים גַּעֲצֹאָגֵט: וווּ איז שְׂרָה דײַן ווייב? הָאֵט ער גַּעֲצֹאָגֵט: אָן אִין גַּעֲצֵלֵט.
- 10 A řekl: Jistotně se navrátím k tobě vedlé času života, a aj, syna *míti bude* Sára manželka tvá. Ale Sára poslouchala u dveří stanu, kteréž *byly* za ním. י וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתְּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרָיו:
- I rzekł: Wrócę do ciebie około czasu bieżącego, a oto - będzie miała syna Sara żona twoja; a Sara słuchała u wejścia do namiotu, a ono - po za nim. הָאֵט ער גַּעֲצֹאָגֵט: אומקערן וועל איך זיך אומקערן אַזוי ווי איצט איבער אַ יאָר, און זע, שְׂרָה דײַן ווייב וועט הָאָבן אַ זון. און שְׂרָה הָאֵט זיך אַינגַעהערט אִין אַינגאַנג פֿון גַּעֲצֵלֵט וואָס הינטער אים. —
- 11 Abraham pak i Sára *byli* staří a sešlého věku, a přestal byl Sáře běh ženský. יא וַאֲבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בְּיָמִים חֲדָל לְהָיוֹת לְשָׂרָה אֶרֶץ בְּנָשִׁים:
- Abraham zaś i Sara byli starzy, podeszli w lata, przestała mieć Sara właściwość kobiet. און אַבְרָהָם און שְׂרָה זײַנען גַּעווען באַטאַָגטע זקנים; בײַ שְׂרָה הָאֵט אויפֿגַעהערט צו זײַן דער שטייגער ווי בײַ ווייבער. —

12 I smála se Sára sama v sobě, řkuci: Teprv když jsem se sstarala, v rozkoše se vydám? A ještě i pán můj se sstaral.

I rozešmiała się Sara w duszy, mówiąc: "Czyżbym po zwiędnięciu mojem miała doznać rozkoszy? - a pan mój starcem."

13 Tedy řekl Hospodin Abrahamovi: Proč jest se smála Sára, řkuci: Zdaliž opravdu ještě roditi budu, a já se sstarala?

I rzekł Wiekuisty do Abrahama: "Czemuż to śmiała się Sara mówiąc: czyżbym rzeczywiście rodzić miała, gdy się zestarzałam?"

14 Zdaliž co skrytého bude před Hospodinem? K času určitému navrátím se k tobě vedlé času života, a Sára bude míti syna.

Alboż jest rzecz niemożliwa u Wiekuistego? W oznaczonej porze wrócę do ciebie, około czasu bieżącego, a mieć będzie Sara syna."

15 Zapřela pak Sára a řekla: Nesmála jsem se; nebo se bála. I řekl *Hospodin*: Nenít tak, ale smála jsi se.

I zapierała się Sara, mówiąc: "Nie śmiałam się!" - bo się obawiała; on wszakże powiedział: "Nie, bo śmiałaś się!"

16 Tedy vstavše odtud muži ti, obrátili se k Sodomě; Abraham pak šel s nimi, aby je provodil.

I wstali ztamtąd owi mężowie, i skierowali wzrok ku Sedomowi; a Abraham szedł z nimi, aby odprowadzić ich.

17 A řekl Hospodin: Zdali já zatajím před Abrahamem, což dělati budu?

A Wiekuisty rzekł: "Miałżebym zataić przed Abrahamem, co uczynić chcę?"

יב וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי בִלְתִּי הֲיִתְּהָ-לִּי עֲדָנָה וְאֹדְנִי זָקֵן:

און שרה האָט געלאַכט אין זיך אזוי צו זאָגן: נאָכדעם ווי איך בין אלט געוואָרן, זאָל איך נאָך האָבן תענוג? דערצו איז מיין האַר אלט.

יג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָהָם לָמָּה זֶה צִחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הֲאֵף אֲמַנָּם אֵלֹד וְאֲנִי זָקֵנָתִי:

האָט גאָט געזאָגט צו אַבְרָהָם: פֿאַר וואָס האָט שרה געלאַכט, אזוי צו זאָגן: צי קען איך אין דער אמתן געבערן, אַז איך בין אלט?

יד הֲיִפְלֹא מִיְהוָה דְּבַר לְמוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵּן:

איז דען אַ זאך פֿאַרמיטן פֿון גאָט? צו דער באַשטימטער צײַט וועל איך ווידערקערן צו דיר, אזוי ווי איצט איבער אַ יאָר, און שרה וועט האָבן אַ זון.

טו וַתִּכְחַשׁ שָׂרָה לֵאמֹר לֹא צִחֲקָתִי כִּי יִרְאֶה וַיֹּאמֶר לֹא כִּי צִחֲקָתִי:

האָט שרה געלייקנט, אזוי צו זאָגן: איך האָב נישט געלאַכט; וואָרום זי האָט מורא געהאַט; און ער האָט געזאָגט: ניין, האָסט יאָ געלאַכט.

טז וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקְפוּ עַל-פְּנֵי סָדָם וַאֲבָרָהָם הָלַךְ עִמָּם לְשַׁלְחָם:

און די מענער זײַנען אויפֿגעשטאַנען פֿון דאָרטן, און האָבן אַראָפֿגעקוקט אויף סדום. און אַבְרָהָם איז געגאַנגען מיט זיי, זיי צו באַלייטן.

יז וַיְהִיָּה אָמַר הַמִּכְסָּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה:

און גאָט האָט געזאָגט: זאָל איך פֿאַרדעקן פֿון אַבְרָהָם וואָס איך וויל טאָן?

18 Poněvadž Abraham jistotně bude v národ veliký a silný, a požehnání budou v něm všickni národové země.

Abraham to rozkrzewi się w naród wielki i potężny, a błogosławić się nim będą wszystkie narody ziemi.

19 Nebo znám jej; protož přikáže synům svým a domu svému po sobě, aby ostříhali cesty Hospodinovy, a činili spravedlnost a soud, aťby naplnil Hospodin Abrahamovi, což mu zaslíbil.

Albowiem umiłowalem go, aby poleciał synom swoim, i domowi swojemu po sobie, strzedz drogi Wiekuistego, spełniając cnotę i sprawiedliwość, aby sprowadził Wiekuisty na Abrahama to, co wyrzekł o nim."

20 I řekl Hospodin: Proto že rozmnožen jest křik Sodomských a Gomorských, a hřích jejich že obtížen jest náramně:

I rzekł Wiekuisty: "Skarga na Sedom, i Amore, tak wielką jest, a grzech ich, tak ciężkim bardzo!...

21 Sstoupím již a pohledím, jestliže podle křiku jejich, kterýž přišel ke mně, činili, *důjde na ně* setření; a pakli toho není, zvím.

Zstąpię też i zobaczę; jeżeli według skargi która mnie dochodzi postępują, tedy - zagłada! a jeżeli nie, będę wiedział."

22 A obrátivše se odtud muži, šli do Sodomy; Abraham pak ještě stál před Hospodinem.

I zwrócili się ztamtąd owi mężowie, i poszli do Sedomu. Abraham zaś jeszcze stał przed Wiekuistym.

23 V tom přistoupiv Abraham, řekl: Zdali také zahladíš spravedlivého s bezbožným?

I przystąpił Abraham i rzekł: "Alboż także zgładzisz sprawiedliwego wraz z niegodziwym?

יח וְאַבְרָהָם הָיָה יְהוָה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוֹם וְנִבְרָכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:

און אַבְרָהָם וועט דאָך ווערן אַ גרויס און מאַכטיק פֿאַלק, און אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד וועלן זיך בענטשן מיט אים;

יט כִּי יָדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת־בְּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבִּיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֶת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו:

וואָרום איך האָב אים דערקענט, כדי ער זאָל באַפֿעלן זײַנע קינדער, און זײַן הײַז נאָך אים, אַז זײ זאָלן הײַטן דעם וועג פֿון גאָט, צו טאָן רעכט און גערעכטיקײט, כדי גאָט זאָל ברענגען אויף אַבְרָהָם וואָס ער האָט גערעדט וועגן אים.

כ וַיֹּאמֶר יְהוָה וְעַקַּת סֹדֶם וְעִמֹּרָה כִּי־רַבָּה וַחֲטֹאתֶם כִּי כְבֹּדָה מְאֹד:

און גאָט האָט געזאָגט: דאָס געשרײַ וועגן סדום און עמֹרָה איז פֿאַר וואָר גרויס, און זײַער זינד איז פֿאַר וואָר זייער שווער.

כא אֶרְדֶּה־נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּעֻקָּתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָּלָה וְאִם־לֹא אֲדַעָה:

לאַמִּיד אַקאָרשט אַראָפּנידערן און זען, אויב זײ האָבן אין גאַנצן געטאָן אַזוי ווי דאָס געשרײַ וואָס איז געקומען צו מיר; און אויב ניט, לאַמִּיד וויסן.

כב וַיָּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה וְאַבְרָהָם עֹדֵנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה:

און די מענער האָבן זיך פֿאַרקערט פֿון דאָרטן, און זײַנען געגאַנגען קײַן סדום; און אַבְרָהָם איז נאָך אַלץ געשטאַנען פֿאַר גאָט.

כג וַיֵּגַשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵף תִּסְפָּה צְדִיק עִם־רָשָׁע:

און אַבְרָהָם האָט גענענט און האָט געזאָגט: ניט-שוין וועסטו אומברענגען דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן?

24 Bude-li padesáte spravedlivých v tom městě, zdali předce zahubiš, a neodpustíš místu pro padesáte spravedlivých, kteříž *jsou* v něm?

Može jest pięćdziesięciu sprawiedliwych w mieście; czyż także zgładzisz, i nie przepuścisz miejscu dla pięćdziesięciu sprawiedliwych, którzy w nim są?

25 Odstup to od tebe, abys takovou věc učiniti měl, abys usmrtil spravedlivého s bezbožným; takť by byl spravedlivý jako bezbožný. Odstup to od tebe; zdaliž soudce vši země neučiní soudu?

Dalekiém to od Ciebie, abys uczynił rzecz podobną, byś zabił sprawiedliwego wraz z niegodziwym, aby był sprawiedliwy jako niegodziwy; dalekiém to od Ciebie! Czyżby sędzia całej ziemi nie pełnił sprawiedliwości?"

26 I řekl Hospodin: Jestliže naleznu v Sodomě, v městě tom, padesáte spravedlivých, odpustím všemu tomu místu pro ně.

I rzekł Wiekuisty: "Jeżeli znajdę w Sedomie pięćdziesięciu sprawiedliwych, w samym mieście, przepuszczę całemu miejscu ze względu na nich."

27 A odpovídaje Abraham, řekl: Aj, nyní chtěl bych mluvit ku Pánu svému, ačkoli jsem prach a popel.

I odpowiedział Abraham i rzekł: Otóż przedsięwzięłem mówić do Pana, choć ja proch i popiół:

28 Co pak, nedostane-li se ku padesáti spravedlivým pěti, zdali zkazíš pro těch pět všecko město? I řekl: Nezahladím, jestliže najdu tam čtyřiceti pět.

Może niedostanie do pięćdziesięciu sprawiedliwych, pięciu: czyżbyś zgładził dla pięciu całe miasto? I rzekł: "Nie zgładzę, jeżeli znajdę tam czterdziestu pięciu."

כד אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא-תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה:

טאמער זינען דא פופציק אומשולדיקע אין דער שטאט, ניט-שוין וועסטו זיי אומברענגען, און וועסט ניט פארגעבן דעם ארט פון וועגן די פופציק אומשולדיקע וואס אין איר?

כה חללה לך מעשה כדבר הזה להמית צדיק עם-רשע והיה כצדיק פרשע חללה לך השפט כל-הארץ לא יעשה משפט:

חלילה דיר צו טאן אזא זאך, צו טייטן דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן, אז דער אומשולדיקער זאל זיין אזוי ווי דער שולדיקער; חלילה דיר! זאל דער ריכטער פון דער גאנצער ערד ניט טאן גערעכטיקייט?

כו ויאמר יהוה אם-אמצא בדם חמשים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל-המקום בעבורם:

האט גאט געזאגט: אויב איך וועל געפינען אין סדום פופציק אומשולדיקע אין דער שטאט, וועל איך פארגעבן דעם גאנצן ארט פון זייערטוועגן.

כז ויען אברהם ויאמר הנה-נא הואילתי לדבר אל-אדני ואנכי עפר ואפר:

האט זיך אפגערופן אברהם און האט געזאגט: זע, איך בעט דיר, איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מיין האר, הגם איך בין שטויב און אש.

כח אולי יחקרון חמשים הצדיקים תמשה תתשחית בתמשה את-כל-העיר ויאמר לא אשחית אם-אמצא שם ארבעים וחמשה:

טאמער וועלן פאלן פון די פופציק אומשולדיקע פֿינף, וועסטו פון וועגן די פֿינף צעשטערן די גאנצע שטאט? האט ער געזאגט: איך וועל ניט צעשטערן, אויב איך וועל דארטן געפינען פֿינף און פֿערציק.

- 29 Opět mluvil *Abraham* a řekl: Snad nalezeno bude tam čtyřiceti? A odpověděl: Neučiním pro těch čtyřiceti.
- I poczał dalej mówić do Niego, i rzekł: "Może znajdzie się tam czterdziestu?" I odpowiedział: "Nie uczynię ze względu na czterdziestu."
- 30 I řekl *Abraham*: Prosim, nechť se nehněvá Pán můj, že mluvíti budu: Snad se jich nalezne tam třiceti? Odpověděl: Neučiním, jestliže naleznu tam třiceti.
- I rzekł: "Niech też nie gniewa Pana, że mówić będę: "Może znajdzie się tam trzydziestu." I rzekł: "Nie uczynię, jeżeli znajdę tam trzydziestu."
- 31 A opět řekl: Aj, nyní počal jsem mluvíti ku Pánu svému: Snad se nalezne tam dvadceť? Odpověděl: Nezahladím i pro těch dvadceť.
- I rzekł: "Otoż przedsięwzięłem mówić do Pana: Może znajdzie się tam dwudziestu." I odpowiedział: "Nie zgładzę ze względu na dwudziestu."
- 32 Řekl ještě: Prosim, ať se nehněvá Pán můj, jestliže jednou ještě mluvíti budu: Snad se jich najde tam deset? Odpověděl: Nezahladím i pro těch deset.
- I rzekł: "Niech też nie gniewa Pana, gdy przemówię raz jeszcze: "Może znajdzie się tam dziesięciu." I rzekł: "Nie zgładzę ze względu na dziesięciu."
- 33 I odšel Hospodin, když dokonal řeč k Abrahamovi; Abraham pak navrátil se k místu svému.
- I poszedł Wiekuisty, przestawszy mówić do Abrahama; Abraham zaś wrócił do miejsca swojego.
- כט ויִסָּף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוּלַי יִמָּצְאוּ שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אַעֲשֶׂה בְּעִבּוֹר הָאַרְבָּעִים:
- און ער האָט ווידער אַ מאָל צו אים גערעדט, און האָט געזאָגט: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען פֿערציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס נישט טאָן פֿון וועגן די פֿערציק.
- ל וַיֹּאמֶר אֶל-נָא יִחַר לֵאדֹנִי וְאִדְבָּרָה אוּלַי יִמָּצְאוּ שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אַעֲשֶׂה אִם-אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים:
- האָט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מיין האָר נישט פֿאַרדריסן, און איך וועל רעדן: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען דרייסיק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס נישט טאָן, אויב איך וועל דאָרטן געפֿינען דרייסיק.
- לא וַיֹּאמֶר הִנֵּה-נָא הוֹאֲלֹתִי לְדַבֵּר אֶל-אֲדֹנִי אוּלַי יִמָּצְאוּ שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית בְּעִבּוֹר הָעֶשְׂרִים:
- האָט ער געזאָגט: זע, איך בעט דיך, איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מיין האָר: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען צוואַנציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל נישט צעשטערן פֿון וועגן די צוואַנציק.
- לב וַיֹּאמֶר אֶל-נָא יִחַר לֵאדֹנִי וְאִדְבָּרָה אֶךְ-הַפֶּעַם אוּלַי יִמָּצְאוּ שָׁם עֶשְׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית בְּעִבּוֹר הָעֶשְׂרָה:
- האָט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מיין האָר נישט פֿאַרדריסן, און איך וועל רעדן נאָר דאָס מאָל: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפֿינען צען? האָט ער געזאָגט: איך וועל נישט צעשטערן פֿון וועגן די צען.
- לג וַיֵּלֶךְ יְהוָה בְּאֲשֶׁר כָּלָה לְדַבֵּר אֶל-אַבְרָהָם וַיֹּאבְרָהֶם שָׁב לְמָקוֹמוֹ:
- און גאָט איז אַוועקגעגאַנגען, ווען ער האָט געענדיקט רעדן צו אַבְרָהָם; און אַבְרָהָם האָט זיך אומגעקערט צו זײַן אָרט.

בראשית יט: 19

- א וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סָדָמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט יָשֵׁב
בְּשַׁעַר-סָדָם וַיְרֹא-לוֹט וַיָּקָם לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתָּחוּ
אֲפִים אֶרְצָה:
- און די צוויי מלאכים זינען געקומען קיין סדום
אין אָוונט; און לוט איז געזעסן אין טויער פֿון
סדום. און לוט האָט זיי דערזען, און ער האָט זיך
אויפֿגעשטעלט זיי אַנטקעגן, און האָט זיך
געבוקט מיטן פנים צו דער ערד.
- ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא-אֲדֹנֵי סוּרוּ נָא אֶל-בֵּית עַבְדְּכֶם
וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם
לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי בָרָחוּב נָלִין:
- און ער האָט צו זיי געזאָגט: זעט, איך בעט אייך,
מינע האַרן, קערט איין אין הויז פֿון אייער
קנעכט אויף איבער נאַכט, און וואָשט אייערע
פֿיס; און איר וועט זיך פֿעדערן, און וועט גיין
אויף אייער וועג. האָבן זיי געזאָגט: ניין, ניער
אויף דער גאַס וועלן מיר נעכטיקן.
- ג וַיִּפְּצֶר-בָּם מָאֵד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל-בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ
לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכְלוּ:
- איז ער זייער צוגעשטאַנען צו זיי, און זיי האָבן
איינגעקערט צו אים, און זינען אַריינגעגאַנגען
אין זיין הויז, און ער האָט פֿאַר זיי געמאַכט אַ
מאָלציט, און געבאַקן אומגעווערע קוכנס, און
זיי האָבן געגעסן.
- ד טָרָם יִשְׁכְּבוּ וְאֲנָשֵׁי הָעִיר אֲנָשֵׁי סָדָם נִסְבּוּ
עַל-הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד-זָקֵן כָּל-הָעָם מִקְּצָה:
- איידער נאָך זיי האָבן זיך געלייגט, האָבן די
מענטשן פֿון שטאָט, די מענטשן פֿון סדום,
אַרומגערינגלט דאָס הויז, פֿון יונג ביז אַלט, דאָס
גאַנצע פֿאָלק פֿון עק צו עק.
- 1 Přišli pak dva andělé do Sodomy u večer, a Lot
seděl v bráně Sodomské. Kteréžto když uzřel,
vstav, šel jim v cestu a sklonil se tváří až k
zemi.
I przybyli dwaj aniołowie do Sedomu
wieczorem; a Lot siedział u bramy Sedomu.
I spostrzegł Lot, i powstał na spotkanie ich,
i pokłonił się obliczem ku ziemi.
- 2 A řekl: Aj, prosím páni moji, uchylte se nyní
do domu služebníka svého, a zůstaňte přes noc;
umyjete také nohy své a ráno vstanouce,
půjdete cestou svou. Oni pak odpověděli:
Nikoli, ale přenocujeme na ulici.
I rzekł: "Otóż proszę panowie moi! wstąpcie
też do domu sługi waszego, i przenocujcie,
i umyjcie nogi wasze; a wstawszy rano,
pójdziecie w drogę waszą." I odpowiedzieli:
"Nie, bo na ulicy przenocujemy."
- 3 Ale když on je velmi nutil, obrátivše se k
němu, vešli do domu jeho. I udělal jim hody, a
napekl chlebů přesných, i jedli.
I nastawał na nich usilnie, i zaszli do niego,
i przybyli do domu jego; i wyprawil im ucztę,
i przaśników napiekł; i jedli.
- 4 Prvé pak než lehli, muži města toho, muži
Sodomští, osuli se vůkol domu toho, od
mladého až do starého, všecken lid odevšad.
Zanim się położyli, - a mieszkańcy miasta,
mieszkańcy Sedomu, oblegli dom,
od młodzieńca do starca, cały lud zewsząd.

- 5 I volali na Lota, a řekli jemu: Kde jsou ti muži, kteříž přišli k tobě v noci? Vyved' je k nám, ať je poznáme.
- I zawołali Lota, i rzekli doń: "Gdzież ci ludzie, którzy przybyli do ciebie tej nocy? Wyprowadź ich do nas, abyśmy nawiedzili ich.
- 6 I vyšel k nim Lot ven, a zavřel po sobě dvěře.
- I podszedł do nich Lot ku wejściu, a drzwi zamknął za sobą.
- 7 A řekl: Prosím, bratří moji, nečinite zlého.
- I rzekł: "Nie czyńcie też, bracia moi, nic złego.
- 8 Aj, mám teď dvě dcery, kteréžto nepoznaly muže; vyvedu je nyní k vám, čiňte s nimi, jak se vám líbí; toliko mužům těmto nic nečinite, poněvadž vešli pod stín střechy mé.
- Otóż mam dwie córki, które nie poznały męża, wyprowadzę je raczej do was, a czyńcie z niemi co najlepszém w oczach waszych; a tylko mężom tym nie czyńcie nic, ponieważ weszli pod cień dachu mojego.
- 9 I řekli: Odejdi tam! A mluvili: Sám se dostal sem pohostinu, a chce nás souditi? Nyní tobě hůř uděláme, než jim. I obořili se násilně na muže toho, totiž na Lota, a přistoupili, aby vylomili dvěře.
- I rzekli: "Ustąp precz!", i rzekli: "Ten jeden przybył tu gościć, a chce wciąż sądzić! Teraz gorzej postąpić z tobą, niż z nimi!" I naparli na męża, na Lota, i przystąpili, by wyłamać drzwi.
- 10 Tedy muži ti vztáhli ven ruku svou, a uvedli Lota k sobě do domu, a dvěře zavřeli.
- I wyciągnęli mężowie owi rękę swoją, i sprowadzili Lota do siebie, do domu, a drzwi zamknęli.
- וַיִּקְרְאוּ אֶל-לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיזָה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הַזֶּה וְנָדְעָה אֹתָם:
- אֹן זֵי הָאָבֶן גִּעְרֹפֶן צוֹ לוֹטִן, אֹן הָאָבֶן צוֹ אִים גִּעְזָאָגִט: וּוּ זִינְעֵן דִּי מַעֲנַעַר וּוְאָם זִינְעֵן צוֹ דִּיר גִּעְקוֹמַעַן דִּי נֶאֱכַט? בִּרְעִנָּג זֵי אַרְוִיס צוֹ אֹנְדֹז, מִיר זֶאָלֶן זֵי דַעֲרַקֶּעֶנְען.
- וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתַח וְהִדָּלַת סָגַר אַחֲרָיו:
- אִיז לוֹט אַרְוִיסִגְעֶאֱנַגֶּעֶן צוֹ זֵי אִין אֵינְגֶּאָנָג, אֹן דִּי טִיר הָאָט עַר פֶּאַרשְׁלָאָסֶן הֵינְטֶער זִיךְ.
- וַיֹּאמֶר אֶל-נָא אַחֵי תִרְעוּ:
- אֹן עַר הָאָט גִּעְזָאָגִט: אִיךְ בַּעַט אֵיךְ, מִינַע בִּרִידֶער, טוֹט נִיט קִיִּין שְׁלַעכְטִם.
- ח הִנֵּה-נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא-יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיָּאה-נָא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל אֶל-תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי-עַל-כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קִרְתִּי:
- אַט, אִיךְ בַּעַט אֵיךְ, זִינְעֵן בִּי מִיר צוֹוִי טַעכְטֶער וּוְאָם ווִיִּסֶן נִיט פֿון קִיִּין מֶאָן, לֶאָמִיךְ זֵי אַרְוִיסִבֶּרֶנְגֶּעֶן צוֹ אֵיךְ, אֹן טוֹט מִיט זֵי ווִי עֵם אִיז גוֹט אִין אֵינְערֶע אֹיגֶן, נֶאָר דִּי דֶאָזִיקֶע מַעֲנַעַר זֶאָלט אִיר קִיִּין זֶאָךְ נִיט טָאָן, אַזוֹי ווִי זֵי זִינְעֵן גִּעְקוֹמַעַן אִין דַּעַם שְׁאָטֶן פֿון מִינֶן דֶּאָךְ.
- ט וַיֹּאמְרוּ גַּשְׁ-הֶלָּאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא-לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֲתֵה נָרַע לָךְ מִהֶם וַיִּפְּצֻוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מֵאֵד וַיִּגְשׂוּ לְשֹׁבֵר הַדֶּלֶת:
- הָאָבֶן זֵי גִעְזָאָגִט: גִּי אַוּעֶק! אֹן זֵי הָאָבֶן גִּעְזָאָגִט: גִּעְקוֹמַעַן אֵינְער ווִינְעֵן, אֹן מִשְׁפֶּטֶן ווִיל עַר מִשְׁפֶּטֶן! אַצוֹנֵד ווּעֵלֶן מִיר זִיךְ מִיט דִּיר נֶאָךְ עֶרְגֶּער בְּאִיִּין ווִי מִיט זֵי. אֹן זֵי זִינְעֵן זִינְעֵן צוֹגֶעֱשְׁטֶאָנְעֵן צוֹ דַּעַם מֶאָן, צוֹ לוֹטִן, אֹן הָאָבֶן גִּעֲנַעֲנִט אֵינְצוֹבֶרֶעכֶן דִּי טִיר.
- י וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת-יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת-לוֹט אֲלֵיהֶם הַבַּיְתָה וְאֶת-הַדֶּלֶת סָגְרוּ:
- הָאָבֶן דִּי מַעֲנַעַר אֹיִסִּגְעֶשְׁטֶרֶעֱקֶט זִינְער הָאָנִט, אֹן אַרְיִנְגֶּעֱבֶרֶאכְט לוֹטִן צוֹ זִיךְ אִין הוִיז, אֹן דִּי טִיר הָאָבֶן זֵי פֶּאַרשְׁלָאָסֶן.

11 A ty muže, kteříž byli přede dveřmi domu, ranili slepotou velikou, od nejmenšího až do největšího, tak že ustali, hledající dveří.

A ludzi, będących u wejścia do domu, porazili ślepotą, od najmniejszego do największego, tak że strudzili się, szukając wejścia.

12 I řekli muži k Lotovi: Máš-li ještě zde koho, buď zetě neb syny své, neb dcery své, i všechno, což máš v městě, vyved' z místa tohoto.

I rzekli ci mężowie do Lota: "kogokolwiek jeszcze masz tutaj, - zięciów, i synów twoich, i córki twoje, i wszystkich których masz w mieście, - wyprowadź z tego miejsca.

13 Nebo zkazíme místo toto, proto že se velmi rozmohl křik jejich před Hospodinem, a poslal nás Hospodin, abychom zkazili je.

Albowiem zburzym miejsce to, gdyż wzmogła się skarga na nich przed obliczem Wiekuistego i posłał nas Wiekuisty, aby je zburzyć."

14 Vyšed tedy Lot, mluvil k zeťům svým, kteříž již měli pojímati dcery jeho, a řekl: Vstaňte, vyjděte z místa tohoto, nebo zkazí Hospodin město toto. Ale zdálo se zeťům jeho, jako by žertoval.

I wyszedł Lot, i powiedział zięciom swoim, którzy pojąć mieli córki jego i rzekł: "Wstańcie, wyjdźcie z miejsca tego, gdyż zburzy Wiekuisty miasto." Ale wydawał się jakoby żartował, w oczach zięciów swoich.

15 A když zasvítávalo, nutili andělé Lota, řkouce: Vstaň, vezmi ženu svou a dvě dcery své, kteréž tu jsou, abys nezhynul v pomstě města.

A zaledwie zorza wzeszła, nalegali aniołowie na Lota, mówiąc: "Wstań, zabierz żonę twoją i dwie córki twoje obecne tu, abyś nie zginął za winę tego miasta."

יָא וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פָּתַח הַבַּיִת הָבוּ בְּסָנּוּרִים מִקֶּטֶן וְעַד־גָּדוֹל וְיִלְאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח:

און די לייט וואָס ביים אינגאנג פֿון הויז האָבן זיי געשלאָגן מיט בלינדקייט פֿון קליין ביז גרויס, און זיי האָבן ניט געקענט געפֿינען דעם אינגאנג.

יב וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט עַד מִי־לָךְ פֹּה חֵתָן וּבְנֵיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ בָּעִיר הַזֹּאת מִן־הַמָּקוֹם:

און די מענער האָבן געזאָגט צו לוטן: וועמען נאָך האָסטו דאָ? אָן איידים אָדער דינע זין און דינע טעכטער, אָדער וועמען נאָר דו האָסט אין דער שטאָט, פֿיר אַרויס פֿון דעם אָרט;

יג כִּי־מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פָּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁלַחְנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ:

וואָרום מיר צעשטערן דעם דאָזיקן אָרט, וויל דאָס געשריי וועגן זיי איז גרויס פֿאַר גאָט, און גאָט האָט אונדז געשיקט זי צו צעשטערן.

יד וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנָיו לֵקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מִשְׁחָתִית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי כַמֶּצֶחַק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו:

איז לוט אַרויסגעגאנגען, און האָט גערעדט צו זיינע איידים, די וואָס האָבן גענומען זיינע טעכטער, און ער האָט געזאָגט: שטייט אויף, גייט אַרויס פֿון דעם דאָזיקן אָרט, וואָרום גאָט צעשטערט די שטאָט. און ער איז געווען ווי איינער וואָס מאַכט שפּאַס אין די אויגן פֿון זיינע איידים.

טו וְכִמוֹ הַשָּׁחַר עָלָה וַיֹּאצִּיזוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאוֹת פֶּן־תִּסָּפֵה בַּעֲוֹן הָעִיר:

און ווי דער פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאנגען, אַזוי האָבן די מלאַכים געאיילט לוטן, אַזוי צו זאָגן: שטיי אויף, נעם דיין ווייב, און דינע צוויי טעכטער וואָס געפֿינען זיך דאָ, כּדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן דורך דער זינד פֿון דער שטאָט.

16 A když prodléval, chopili muži ruku jeho, a ruku ženy jeho, a ruku dvou dcer jeho, nebo se slitoval nad ním Hospodin; i vyvedli jej, a pustili za městem.

Gdy się jednak ociągał, uchwycili mężowie owi za rękę jego, i za rękę żony jego, i za rękę dwóch córek jego w miłosierdziu Wiekuistego nad nim, i wyprowadzili go, i zostawili go po za miastem.

17 A stalo se, když je vedli ven, řekl *jeden*: Zachovejž život svůj, neohlédej se zpět, ani se zastavuj na vši této rovině; ujdí na horu, abys nezahynul.

A gdy wyprowadzili ich precz, rzekł jeden: "Uchodź z życiem twojém; nie oglądaj się za siebie, a nie zatrzymuj się w całej tej okolicy; w góry uchodź, abys nie zginął."

18 I řekl jim Lot: Ne tak, prosím, páni moji. I rzekł Lot do nich: "O nie, panie!

19 Aj, nyní nalezl služebník tvůj milost před očima tvýma, a veliké jest milosrdenství tvé, kteréž jsi učinil se mnou, když jsi zachoval duši mou; ale jáť nebudu moci ujíti na tu horu, aby mne nepostihlo to zlé, a umřel bych.

Otóz znalazł sługa twój łaskę w oczach twoich, i uczyniłeś wielkiém miłosierdzie, któreś okazał mi, ocalając życie moje; ale ja nie zdążę ujsć w te góry, bo i tak dościgło by mnie nieszczęście, i umarłbym.

טז וַיִּתְּמַהֲמָה וַיִּחְזְקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד-אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בָנָתָיו בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו וַיֹּצֵאֵהוּ וַיִּנְחָהוּ מִחוּץ לְעִיר:

און אז ער האָט געזאַמט, האָבן די מענער אָנגענומען זיין האַנט, און די האַנט פֿון זיין ווייב, און די האַנט פֿון זינע צוויי טעכטער; פֿון וועגן גאָטס דערבאַרימונג אויף אים. און זיי האָבן אים אַרויסגעפֿירט, און האָבן אים געלאָזט אויסן שטאָט.

יז וַיְהִי כְהוֹצִיאֵם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶט עַל-נַפְשׁוֹ אֶל-תְּבִיט אַחֲרֶיךָ וְאַל-תַּעֲמֹד בְּכָל-הַכֶּכֶר הַהָרָה הַמֶּלֶט פֶּן-תִּסָּפֶה:

און עס איז געווען, ווי זיי האָבן אים אַרויסגעפֿירט דרויסן, אזוי האָט ער געזאָגט: אַנטרין מיט דיין לעבן; זאָלסט זיך ניט אומקוקן הינטער דיר, און זיך ניט אָפּשטעלן אין דער גאַנצער געגנט; אַנטרין צום באָרג, כדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן.

יח וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אֶל-נָא אֲדֹנָי:

האָט לוט צו זיי געזאָגט: ניט אזוי, איך בעט אײַך, מײנע האַרן.

יט הִנֵּה-נָא מָצָא עֲבָדְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתִּגְדַּל חֶסֶדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחְיֹת אֶת-נַפְשִׁי וְאֶנְכִי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִט הַהָרָה פֶּן-תִּדְבָּקֵנִי הָרָעָה וּמָתִי:

זע, איך בעט דײַך, דיין קנעכט האָט געפֿונען לײַטזעליקײט אין דינע אויגן, און האָסט געגרייסט דיין חסד וואָס דו האָסט געטאָן מיט מיר, צו לאָזן לעבן מײן נפֿש; אָבער איך קען ניט אַנטרײנען צום באָרג, וואָרום דאָס בײַז וועט מײך נאָך אַניאָגן, און איך וועל שטאַרבן.

- 20 Hle, teď jest toto město blízko, do něhož bych utekl, a toť jest malé; prosím, nechť tam ujdou; však pak neveliké jest, a živa bude duše má.
Otóż miasto to jest blizkiém, by uciec tam, i malém ono; ujdę raczej tam, wszakże malém ono, a niechaj żyje dusza moja."
- 21 I řekl k němu: Aj, uslyšel jsem žádost tvou i v této věci, abych nepodvrátil města toho, o němž jsi mluvil.
I rzekł do niego: "Oto uwzględnię cię i w tej mierze, abym nie spustoszył miasta, o którym mówisz.
- 22 Pospěšiz, ujdí tam; neboť nebudu moci učiniti ničehož, dokudž tam nedojdeš. A z té příčiny nazváno jest jméno města toho Ségor.
Prędzej zatém, uchodź tam, bo nie mogę dokonać dzieła, póki nie zajdziesz tam." Przeto nazwano imię miasta tego: Coar.
- 23 Slunce vzcházel nad zemi, když Lot všel do Ségor.
Słońce wzeszło nad ziemią, gdy Lot przybył do Coaru.
- 24 A Hospodin dštil na Sodomu a na Gomoru sirou a ohněm od Hospodina s nebe.
Wiekuisty zaś spuścił na Sedom i Amore deszcz siarki i ognia, od Wiekuistego z nieba.
- 25 A podvrátil ta města i všecku tu rovinu, všecky také obyvatele těch měst, i všecko, což roste z země.
I zniszczył miasta te, i całą ową okolicę, i wszystkich mieszkańców tych miast, i roślinność ziemi.
- 26 I ohlédla se žena jeho, jduc za ním, a obrácena jest v sloup solný.
I oglądała się żona jego za nim, i stała się słupem soli.
- כ הנה־נא העיר הזאת קרבה לנוס שמה והיא מצער אמלטה נא שמה הלא מצער הוא ותחי נפשי:
אן, איך בעט דײך, איז יענע שטאָט, נאָנט אַהין צו אַנטלויפֿן, און זי איז אַ קליינס; לאַמײַך, איך בעט דײך, אַהין אַנטרינען – זי איז דאָך אַ קליינס – און מיין נפֿש וועט בלייבן לעבן.
- כא ויאמר אֵליו הֲנֵה נִשְׁאֲתִי פָנֶיךָ גַם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבִלְתִּי הַפְּכִי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:
הָאֵט ער צו אים געזאָגט: זע, איך שוין דיין פנים אויך אין דער דאָזיקער זאך, איך זאָל נישט איבערקערן די שטאָט וואָס דו האָסט געזאָגט.
- כב מהר המלט שמה כי לא אוכל לעשות דבר עד־באף שמה על־כן קרא שם־העיר צוער:
אזיל זיך, אַנטרין אַהין, וואָרום איך קען נישט טאָן קיין זאך, ביז דו קומסט אַהין. דרום האָט מען גערופֿן דעם נאָמען פֿון דער שטאָט צוער.
- כג השמש יצא על־הארץ ולוט בא צערה:
די זון איז געווען אויפֿגעגאַנגען אויף דער ערד, ווען לוט איז אָנגעקומען קיין צוער.
- כד ויהוה המטיר על־סדם ועל־עמרה גפרית ואש מאת יהוה מן־השמים:
און גאָט האָט געמאַכט רעגענען אויף סדום און אויף עמורה שוועבל און פֿייער, פֿון גאָט, פֿון הימל.
- כה ויהפך את־הערים האל ואת כל־הבכר ואת כל־ישבֵי הערים וצמח האדמה:
און ער האָט איבערגעקערט די דאָזיקע שטעט, און די גאַנצע געגנט, און אַלע באַווינער פֿון די שטעט, און די שפראַצונג פֿון דער ערד.
- כו ותבט אשתו מאחרי ויתהי נציב מלח:
און זיין ווייב האָט זיך אומגעקוקט פֿון הינטער אים, און איז געוואָרן אַ זיל זאַלץ.

27 Vstav pak Abraham ráno, *pospíšil* k místu tomu, kdež byl stál před Hospodinem.

I wstał Abraham rano, spiesząc na miejsce, kędy stanął przed obliczem Wiekuistego.

28 A pohleděv k Sodomě a Gomoře, i na všecku zemi té roviny, uzřel, a aj, vystupoval dým z země té, jako dým z vápenice.

I spojrzal na powierzchnię Sedomu i Amory, i na całą powierzchnię ziemi owej okolicy, i zobaczył, a oto wznosił się dym z ziemi, jako dym z topielni!

29 Stalo se tedy, když kazil Bůh města té roviny, že se rozpomenul Bůh na Abrahama, a vytrhl Lota z prostředku podvrácení, když podvracel města, v nichž bydlil Lot.

I tak stało się, gdy zburzył Bóg miasta owej okolicy, że wspomniął Bóg na Abrahama, i wysłał Lota z pośród zniszczenia, niszcząc owe miasta, w których mieszkał był Lot.

30 Potom vyšel Lot z Ségor, a bydlil na hoře té, a obě dvě dcery jeho s ním; nebo nesměl bydliti v Ségor. I bydlil v jeskyni s oběma dcerami svými.

Lot zaś wyszedł z Coaru, i zamieszkał w górach, a dwie córki jego z nim; gdyż obawiał się pozostać w Coarze; i zamieszkał w jaskini, on i dwie córki jego.

31 I řekla prvorozená k mladší: Otec náš jest již starý, a není žádného muže na zemi, ješto by všel k nám podlé obyčeje vší země.

I rzekła starsza do młodszej: "Ojciec nasz starym, a mężczyzny nie ma na ziemi, któryby przyszedł do nas zwyczajem całej ziemi.

כו וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בִּבְקָר אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-עָמַד שָׁם אֶת-פָּנָיו יְהוָה:

און אברהם האט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי צו דעם אָרט וואָס ער איז דאָרטן געשטאַנען פֿאַר גאָט.

כח וַיִּשְׁקֹף עַל-פָּנָיו סֹדֶם וְעֶמְרָה וְעַל-כָּל-פָּנָיו אֶרֶץ הַכְּפֹר וַיֵּרָא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר הָאֶרֶץ בְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן:

און ער האָט אַראָפֿגעקוקט אויף סדום און עמורָה, און אויף דעם גאַנצן לאַנד פֿון דער געגנט, און ער האָט געזען, ערשט דער רויך פֿון לאַנד גייט אויף אַזוי ווי דער רויך פֿון אַ קאַלכאָוון.

כט וַיְהִי בַשָּׁחַת אֱלֹהִים אֶת-עָרֵי הַכְּפֹר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת-אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת-לוֹט מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה בְּהַפֵּךְ אֶת-הָעָרִים אֲשֶׁר-יָשָׁב בָּהֶן לוֹט:

אַזוי איז געשען, ווען גאָט האָט צעשטערט די שטעט פֿון דער געגנט, אַז גאָט האָט געדאַכט אָן אַברהמען, און האָט אַרויסגעשיקט לוטן פֿון מיטן פֿון דער איבערקערעניש ביים איבערקערן די שטעט וואָס לוט איז אין זיי געזעסן.

ל וַיַּעַל לוֹט מִצֹּעַר וַיֵּשֶׁב בְּהָר וּשְׁתֵּי בָנָתָיו עִמּוֹ כִּי יֵרָא לְשִׁבְתָּ בְּצֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּמַעְרָה הוּא וּשְׁתֵּי בָנָתָיו:

און לוט איז אַרויפֿגעגאַנגען פֿון צוער, און האָט זיך באַזעצט אויפֿן באַרג, און זיינע צוויי טעכטער מיט אים; וואָרום ער האָט מורא געהאַט צו זיצן אין צוער; און ער איז געזעסן אין אַ הייל, ער און זיינע צוויי טעכטער.

לא וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל-הַצְעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בְּאֶרֶץ לְבוֹא עֲלֵינוּ כְּדָרֶךְ כָּל-הָאָרֶץ:

האָט די עלטערע געזאָגט צו דער יונגערער: אונדזער פֿאָטער איז אַלט, און קיין מאַן איז נישט אויף דער ערד צו קומען צו אונדז, אַזוי ווי דער שטייגער פֿון דער גאַנצער ערד.

32 Pod', dejme pítí otci našemu vína, a spěme s ním, abychom zachovaly z otce našeho símě.

Chodź, upoim ojca naszego winem, i położym się z nim, a zachowamy z ojca naszego potomstwo.

33 I daly pítí otci svému vína té noci; a všedši prvorozená, spala s otcem svým, kterýžto necítil, ani když lehla, ani když vstala.

I upoily ojca swojego winem nocy onej, i poszła starsza i położyła się przy ojcu swoim; a nie wiedział on kiedy się układała, i kiedy wstała.

34 Nazejtří pak řekla prvorozená k mladší: Aj, spala jsem včerejší noci s otcem svým; dejme mu pítí vína ještě této noci; potom vejduc, spi s ním, a zachovejme símě z otce našeho.

I stało się nazajutrz, że rzekła starsza do młodszej: "oto leżałam wczoraj przy ojcu moim, upoim go winem i tej nocy, a pójdziesz i położysz się przy nim, i zachowamy z ojca naszego potomstwo."

35 I daly pítí ještě té noci otci svému vína; a vstala ta mladší, a spala s ním; on pak necítil, ani když ona lehla, ani když vstala.

I upoily i nocy onej ojca swojego winem, i wstała młodsza, i położyła się przy nim; a nie wiedział on, kiedy się układała i kiedy wstała.

36 A tak počaly obě dcery Lotovy z otce svého.

I poczęły dwie córki Lota od ojca swojego.

37 I porodila prvorozená syna, a nazvala jméno jeho Moáb; onť jest otec Moábských až do dnešního dne.

I urodziła starsza syna, i nazwała imię jego Moab: on to ojciec Moabitów, po dziś dzień.

לב לכה נשקה את-אבינו יין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע:

קום, לאמיר אנטרינקען אונדזער פאטער מיט ווין, און מיר וועלן ליגן מיט אים, און מיר וועלן אויפהאלטן פון אונדזער פאטער א זאמען.

לג ותשקין את-אביהן יין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את-אביה ולא-ידע בשכבה ובקומה:

האבן זיי אנגעטרונקען זייער פאטער מיט ווין אין יענער נאכט, און די עלטערע איז געקומען און איז געלעגן מיט איר פאטער; און ער האט נישט געוואסט פון איר לייגן זיך אדער פון איר אויפשטיין.

לד ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל-הצעירה הן-שכבתי אמש את-אבי נשקנו יין גם-הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע:

און עס איז געווען אויף מארגן, האט די עלטערע געזאגט צו דער יינגערער: זע, נעכטן בין איך געלעגן מיט מיין פאטער; לאמיר אים אנטרינקען מיט ווין אויך די נאכט, און קום דו ליג מיט אים, און מיר וועלן אויפהאלטן פון אונדזער פאטער א זאמען.

לה ותשקין גם בלילה ההוא את-אביהן יין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא-ידע בשכבה ובקומה:

האבן זיי אויך אין יענער נאכט אנגעטרונקען זייער פאטער מיט ווין, און די יינגערע איז אויפגעשטאנען און איז געלעגן מיט אים; און ער האט נישט געוואסט פון איר לייגן זיך אדער פון איר אויפשטיין.

לו ותהרין שתי בנות-לוט מאביהן:

און ביידע טעכטער פון לוטן זינען טראגעדיק געווארן פון זייער פאטער.

לז ותלד הבכירה בן ותקרא שמו מואב הוא אבי-מואב עד-היום:

און די עלטערע האט געבארן א זון, און זי האט גערופן זיין נאמען מואב; דאס איז דער פאטער פון דעם היינטיקן מואב.

38 I mladší také porodila syna, a nazvala jméno jeho Ben Ammon; ont' jest otcem Ammonitských až do dnešního dne. לח וְהַצְעִירָה גַם־הוּא יֶלֶדָה בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא אָבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם:

A młodsza również urodziła syna, i nazwała imię jego Ben-Ammi: On to ojciec Ammonitów, po dziś dzień. און די יינגערע, זי אויך האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען בן־עמי; דאָס איז דער פֿאָטער פֿון די היינטיקע קינדער פֿון עמון.

בראשית כ: 20

- 1 Odtud bral se Abraham do země polední, aby bydlil mezi Kádes a Sur; i byl pohostinu v Gerar; א ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור ויגר בגרר:
- I wyruszył ztamtąd Abraham do ziemi ku południowi, i osiadł między Kadesz a Szur, i przebywał w Gerar. און אברהם האט אוועקגעצויגן פון דארטן צום לאַנד פון דרום, און ער האט זיך באזעצט צווישן קדש און צווישן שור, און האט געווינט אין גרר.
- 2 Kdežto pravil Abraham o Sáře manželce své: Sestra má jest. Tedy poslav Abimelech, král Gerarský, vzal Sáru. ב ויאמר אברהם אל-שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את-שרה:
- I mówił Abraham o Sarze żonie swojej: "Siostra to moja." I posłał Abimelech, król Geraru, i wziął Sarę. און אברהם האט געזאגט אויף זיין ווייב שרה: זי איז מינע א שוועסטער. האט געשיקט אבימלך דער מלך פון גרר, און האט צוגענומען שרה.
- 3 Ale přišel Bůh k Abimelechovi ve snách v noci, řekl jemu: Aj, ty již umřeš pro ženu, kterouž jsi vzal, poněvadž jest vdaná za muže. ג ויבא אלהים אל-אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנך מת על-האשה אשר-לקחת והוא בעלת בעל:
- Ale przyszedł Bóg do Abimelecha we śnie nocnym, i powiedział mu: "Oto umrzesz z powodu niewiasty, którąś wziął, bo ona zamężna. איז גאט געקומען צו אבימלך אין א חלום פון דער נאכט, און האט צו אים געזאגט: זע, וועסט שטארבן פון וועגן דער פרוי וואס דו האסט גענומען, ווארום זי איז די ווייב פון א מאן.
- 4 Abimelech pak nepřiblížil se k ní; protož řekl: Pane, zdaž také spravedlivý národ zabiješ? ד ואבימלך לא קרב אליה ויאמר אדני הגוי גם-צדיק תהרג:
- A Abimelech nie zblížyl się był do niej i rzekł: "Panie! alboż i naród niewinny zatracasz?" און אבימלך האט צו איר ניט גענענט און ער האט געזאגט: גאט, ווילסטו אויך אומשולדיק פאלק הרגען?
- 5 Zdaliž mi sám nepravil: Sestra má jest? A ona též pravila: Bratr můj jest. V upřímnosti srdce svého a v nevinnosti rukou svých učinil jsem to. ה הלא הוא אמר-לי אחתי הוא והיא-גם-הוא אמרה אחי הוא בתם-לבבי ובנקין כפי עשיתי זאת:
- Wszakże sam powiedział mi: Siostra to moja, i ona sama też mówiła: Brat to mój. W prostocie serca mojego i w czystości rąk moich uczyniłem to." האט ער מיר ניט אליין געזאגט: זי איז מינע א שוועסטער? און זי, אויך זי האט געזאגט: ער איז מינער א ברודער. אין דער ערלעכקייט פון מיין הארצן און אין דער ריינקייט פון מינע הענט האב איך דאס געטאן.

6 I řekl jemu Bůh ve snách: Jáť také vím, že v upřímnosti srdce svého učinil jsi to, a já také zdržel jsem tě, abys nezhřešil proti mně; protož nedalť jsem se jí dotknouti.

I rzekł do niego Bóg we śnie: "I ja wiem, żeś w prostocie serca to uczynił; to też powstrzymywałem cię, abys nie grzeszył przeciw Mnie, i przeto niedopuszcilem, abys jej dotknął.

7 Nyní tedy, vrať ženu muži tomu; nebo prorok jest, a modliti se bude za tebe, a živ budeš. Pakli *jí* nenavrátíš, věz, že smrtí umřeš ty i všecko, což tvého jest.

A teraz wróć żonę tego męża, a będąc prorokiem, pomodli się za ciebie, i będziesz żył; jeżeli zaś nie wrócisz, wiedz, że umrzesz, ty i wszyscy twoi."

8 A vstav Abimelech ráno, svolal všechny služebníky své, a vypravoval všechna slova ta v uši jejich. I báli se ti muži velmi.

I wstał Abimelech rano, i zwołał wszystkie sługi swoje, i opowiedział wszystkie rzeczy te w uszy ich; i zlékli się ludzie owi bardzo.

9 Potom povolav Abimelech Abrahama, řekl jemu: Co jsi nám *to* učinil? A co jsem zhřešil proti tobě, že jsi uvedl na mne a na království mé hřích veliký? Učinils mi, čehož jsi učiniti neměl.

I zawezwał Abimelech Abrahama i rzekł mu: "Cóżeś narobił nam, i czymże zgrzeszyłem przeciw tobie, żeś prawie przywiódł na mnie i na królestwo moje grzech wielki? Czyny, których się nie czyni, uczyniłeś względem mnie."

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּחֶלֶם גַּם אֲנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתֶם-לִבְבְּךָ עָשִׂיתָ זֹאת וְאַחֲשֹׁךְ גַּם-אֲנֹכִי אוֹתְךָ מִחֹט-לִי עַל-כֵּן לֹא-נִתְּתִיךָ לִגְעֹעַ אֵלֶיָּהּ: 1

הָאֵט גָּאָט צו אים געזאָגט אין חלום: יא, איך ווייס אז אין דער ערלעכקייט פֿון דיין האַרצן האָסטו דאָס געטאָן, און איך האָב דיך אויך געוואָלט פֿאַרמיידן פֿון זינדיקן צו מיר, דרום האָב איך דיך נישט געלאָזט זיך צורירן צו איר.

וַעֲתָה הֵשֵׁב אִשְׁתְּ-הָאִישׁ כִּי-נָבִיא הוּא וַיִּתְּפֹלֶל בְּעַדְךָ וְחַיָּה וְאִם-אֵינְךָ מְשִׁיב דָּע כִּי-מוֹת תָּמוּת אִתָּה וְכָל-אֲשֶׁר-לָךְ: 2

און אַצונד, קער אום די ווייב פֿון דעם מאַן, וואָרום ער איז אַ נביא, און ער וועט מתפלל זיין פֿאַר דיר, און וועסט בלייבן לעבן; אויב אָבער דו קערסט זי נישט אום, זי ווייסן אז שטאַרבן וועסטו שטאַרבן, דו און אַלע וואָס געהערן צו דיר.

וַיִּשְׁכֶּם אַבְיִמֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל-עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת-כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָהָנָשִׁים מְאֹד: 3

הָאָט אַבִּימֶלֶךְ זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און הָאָט צונויפֿגערופֿן אַלע זינע קנעכט, און הָאָט גערעדט אַלע די דאָזיקע ווערטער אין זייערע אויערן, און די מענטשן האָבן זייער מורא געהאַט.

וַיִּקְרָא אַבְיִמֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מַה-עָשִׂיתָ לָנוּ וּמַה-חָטָאתִי לָךְ כִּי-הִבֵּאתָ עָלַי וְעַל-מִמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְּדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא-יַעֲשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי: 4

און אַבִּימֶלֶךְ הָאָט גערופֿן אַבְרָהָמען, און הָאָט צו אים געזאָגט: וואָס האָסטו אונדז געטאָן? און וואָס האָב איך געזינדיקט אַקעגן דיר, וואָס דו האָסט געבראַכט אויף מיר און אויף מיין קיניגרייך אַזאַ גרויסע זינד? מעשים וואָס ווערן נישט געטאָן, האָסטו געטאָן צו מיר.

- 10 A řekl opět Abimelech Abrahamovi: Cos
myslil, žes takovou věc učinil?
I řekl Abimelech do Abrahama: "Cóžeš miał
na widoku, gdyś uczynił rzecz tę?"
- 11 Odpověděl Abraham: Řekl jsem: Jistě že není
bázně Boží na místě tomto, a zabijí mne pro
ženu mou.
I odpowiedział Abraham: "Mniemałem:
zapewne nie ma bojaźni Bożej na tém miejscu
i zabiją mnie z powodu żony mojej.
- 12 A také v pravdě jest sestra má, dcera otce
mého, však ne dcera matky mé; a pojal jsem ji
sobě za manželku.
I też w istocie siostrą moją, córką ojca mojego
jest, choć nie córką matki mojej, i została żoną
moją.
- 13 Když pak vyvedl mne Bůh z domu otce mého,
abych pohostinu bydlil, tedy řekl jsem jí: Toto
mi dobrodiní učiníš: Na každém místě, kamž
půjdeme, prav o mně: Bratr můj jest.
I było, gdy wywiódł mnie Bóg na tułactwo
z domu ojca mojego, rzekłem wtedy do niej:
Oto łaska, którą wyświadczysz mi:
Do któregośkolwiek miejsca przyjdziemy,
powiedz o mnie: brat to mój."
- 14 Tedy vzav Abimelech ovce a voly, služebníky
také a děvky, dal je Abrahamovi; a navrátil mu
Sáru manželku jeho.
I wziął Abimelech trzody i rogaciznę, i sługi,
i służebnice, i dał Abrahamowi, i zwrócił
mu Sarę, żonę jego.
- 15 A řekl Abimelech: Aj, země má před tebou;
kdežť se koli příhodné býti vidí, *tu* přebývej.
I řekl Abimelech: "Oto ziemia moja przed
tobą; gdziekolwiek ci się spodoba, osiądź."
- וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל-אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ
אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה:
אֹן אֲבִימֶלֶךְ הָאֵט גַּעזְאָגַט צו אַבְרָהָמֶען: וואָס
הָאָסְטוּ אַיַנְגֶעזען, אַז דו הָאָסט געטאַן די
דאָזיקע זאַך?
וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין-יִרְאַת אֱלֹהִים
בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי עַל-דָּבָר אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי:
הָאֵט אַבְרָהָם גַּעזְאָגַט: ווִיל אִיךְ הָאָב גַּעקלערט:
פֿאַר וואָר, קיין מורא פֿאַר גָאָט אִיז נִיטאַ אֵין
דעם דאָזיקן אָרט, און זיי וועלן מִיך הִרגען פֿון
וועגן מִיין ווייב.
וְגַם-אֶמְנָה אַחֲתִי בֶת-אָבִי הִוא אֵף לֹא בֶת-אִמִּי
וְתִהְיֶה-לִּי לְאִשָּׁה:
און זי אִיז אויך אֵין דער אמתן מִינע אַ
שוועסטער, די טאכטער פֿון מִיין פֿאָטער, נאָר
נִיט די טאכטער פֿון מִיין מוטער; דרום אִיז זי
מִיר געוואָרן פֿאַר אַ ווייב.
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וְאָמַר
לָהּ זֶה חֲסִדֶּךָ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל כָּל-הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה אֲמַר־לִי אָחִי הִוא:
און עס אִיז געווען, אַז גָאָט הָאָט מִיך פֿאַרוואָגלט
פֿון מִיין פֿאָטערס הויז, הָאָב אִיךְ צו אִיר געזאָגט:
דאָס זאָל זײַן דײַן חסד וואָס דו זאָלסט טאָן מיט
מִיר: אֵין אִיטלעכן אָרט, וואָס מִיר וועלן אַהײן
קומען, זאָג אויף מִיר: ער אִיז מִינער אַ ברודער.
וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וְעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַיָּתֵן
לְאַבְרָהָם וַיָּשָׁב לוֹ אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ:
הָאֵט אֲבִימֶלֶךְ גענומען שאָף און רִינדער, און
קנעכט און דינסטן, און הָאָט געגעבן אַבְרָהָמֶען,
און ער הָאָט אים אומגעקערט זײַן ווייב שרה.
וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינַיִךְ
שׁב:
און אֲבִימֶלֶךְ הָאָט געזאָגט: אָט אִיז מִיין לאַנד
פֿאַר דִיר; וווּ עס אִיז גוט אֵין דײַנע אויגן, באַזעץ
זיך.

16 Sáře pak řekl: Aj, dal jsem tisíc stříbrných bratru tvému, hle, onť jest tobě zástěrou očí u všech, kteříž jsou s tebou. A všemi těmito věcmi Sára poučena byla.

A do Sary rzekł: Oto dałem tysiąc srebrników bratu twemu; niech to będzie dla ciebie pokryciem pozoru przed wszystkimi, którzy z tobą są, a wobec wszystkich jesteś usprawiedliwiona.

17 I modlil se Abraham Bohu, a uzdravil Bůh Abimelecha, a ženu jeho, a děvky jeho; i rodily.

I pomodlił się Abraham do Boga i uzdrowił Bóg Abimelecha, i żonę jego, i służebnice jego, że rodić mogły.

18 Nebo byl zavřel Hospodin každý život ženský v domě Abimelechově, pro Sárů manželku Abrahamovu.

Albowiem zupełnie zawarł był Wiekuisty każdy żywot domu Abimelecha, z powodu Sary, żony Abrahama.

טז וְלִשְׂרָה אָמַר הָנָה נִתְּתִי אֵלַי כֶּסֶף לְאַחִידָה הִנֵּה הוּא־לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם לְכָל אֲשֶׁר אֶתְּךָ וְאֵת כָּל וְנִכְחַת:

און צו שרהן האט ער געזאגט: אַט האָב איך געגעבן דיין ברודער טויזנט זילבערשטיק; זע, דאָס איז דיר אַ צודעק פֿאַר די אויגן אַקעגן אַלע וואָס מיט דיר; און פֿאַר אַלעמען ביסטו גערעכטפֿארטיקט.

יז וַיִּתְּפֹּל אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִמְהָתָיו וַיֵּלְדוּ:

און אַברהם האָט מתפלל געווען צו גאָט, און גאָט האָט געהיילט אַבִּימֶלֶךְ, און זײַן ווייב, און זײַנע דינסטן, און זײ האָבן געבאַרן.

יח כִּי־עָצַר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל־רַחֵם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל־דִּבְרֵי שְׂרָה אִשְׁתֵּי אַבְרָהָם:

וואָרום פֿאַרשלאָסן האָט גאָט געהאָט פֿאַרשלאָסן יעטוועדער טראַכט פֿון אַבִּימֶלֶכס הויז פֿון וועגן שרה, אַברהםס ווייב.

בראשית כא: 21

- א ויהוה פקד את־שרה כאשר אמר ויעש יהוה
לשרה כאשר דבר:
און גאט האט געדאכט אן שרה, אזוי ווי ער
האט געזאגט, און גאט האט געטאן צו שרה
אזוי ווי ער האט גערעדט.
- ב ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד
אשר־דבר אתו אלהים:
און שרה איז טראגעדיק געוואָרן, און האט
געבאָרן אברהמען א זון אויף זיין עלטער, צו
דער צייט וואָס גאט האט אים אנגעזאָגט.
- ג ויקרא אברהם את־שם־בנו הנולד־לו
אשר־ילדה־לו שרה יצחק:
און אברהם האט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זיין זון
וואָס איז אים געבאָרן געוואָרן, וואָס שרה האט
אים געבאָרן, יצחק.
- ד וימל אברהם את־יצחק בנו בן־שמונת ימים
כאשר צנה אתו אלהים:
און אברהם האט געמלט זיין זון יצחקן צו אַכט
טעג, אזוי ווי גאט האט אים באַפֿוילן.
- ה ואברהם בן־מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו:
און אברהם איז געווען הונדערט יאָר אַלט, ווען
זיין זון יצחק איז אים געבאָרן געוואָרן.
- ו ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל־השמע
יצחק־לי:
און שרה האט געזאָגט: אַ געלעכטער האט מיר
גאט געמאַכט; איטלעכער וואָס הערט עס, וועט
לאַכן וועגן מיר.
- ז ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה
כי־ילדתי בן לזקניו:
און זי האט געזאָגט: ווער וואָלט געזאָגט
אברהמען: שרה וועט קינדער זייגן? אַז איך וועל
געבערן א זון אויף זיין עלטער?
- 1 Navštívil pak Hospodin Sáru, tak jakž byl řekl;
a učinil Hospodin Sáře, jakož byl mluvil.
A Wiekuisty pomnił na Sarę, jako rzekł;
i uczynił Wiekuisty Sarze, jako był powiedział.
- 2 Nebo počala a porodila Sára Abrahamovi syna
v starosti jeho, v ten čas, kterýž předpověděl
Bůh.
I poczęła, i urodziła Sara Abrahamowi syna
w starości jego, w oznaczonym czasie, o którym
mówił mu Bóg.
- 3 A nazval Abraham jméno syna svého, kterýž se
mu narodil, jehož porodila Sára, Izák.
I nazwał Abraham imię syna swojego, który
mu się urodził, którego urodziła mu Sara:
Ic'hak.
- 4 A obřezal Abraham syna svého Izáka, když byl
v osmi dnech, tak jakž mu byl přikázal Bůh.
I obrzezał Abraham Ic'haka, syna swego, gdy
miał ośm dni, jak przykazał mu Bóg.
- 5 Byl pak Abraham ve stu letech, když se mu
narodil Izák syn jeho.
A Abraham był w wieku stu lat, gdy urodził
mu się Ic'hak, syn jego.
- 6 I řekla Sára: Radost mi učinil Bůh; kdokoli
uslyší, radovati se bude spolu se mnou.
I rzekła Sara: "śmiechu nabawił mnie Bóg:
ktokolwiek usłyszy, wyśmiejje mnie."
- 7 A přidala: Kdo by byl řekl Abrahamovi, že
bude Sára děti kojiti? A však jsem porodila
syna v starosti jeho.
I rzekła: "Któżby przepowiedział Abrahamowi:
Karmić będzie dzieci Sara; jednak urodziłam
syna w starości jego!"

- 8 I rostlo dítě a ostaveno jest. Tedy učinil Abraham veliké hody v ten den, v němž ostaven byl Izák.
- I podrosło dziecię, i zostało odstawioném; i wyprawił Abraham ucztę wielką w dzień odstawienia Ic'haka.
- 9 Viděla pak Sára, že syn Agar Egyptské, kteréhož porodila Abrahamovi, jest posměvač.
- I ujrzała Sara syna Hagary, Micrejki, którego urodziła Abrahamowi, szydzącego.
- 10 I řekla Abrahamovi: Vyvrz děvku tuto i syna jejího; neboť nebude dědicem syn dívky té s synem mým Izákem.
- I rzekła do Abrahama: "Wypędź służebnicę tę i syna jej; bo nie ma dziedziczyć syn służebnicy tej z synem moim, z Ic'hakiem."
- 11 Ale Abraham velmi těžce nesl tu řeč, pro syna svého.
- I przykrą była rzecz ta wielce w oczach Abrahama, z powodu syna jego.
- 12 I řekl Bůh Abrahamovi: Nestěžuj sobě o dítěti a o dívce své; cožkoli řekla tobě Sára, povol řeči její, nebo v Izákovi nazváno bude tobě símě.
- I rzekł Bóg do Abrahama: "Niechaj to przykrém nie będzie w oczach twoich z powodu chłopca i służebnicy twojej; cokolwiek powie ci Sara słuchaj głosu jej, gdyż po Ic'haku nazwaném będzie potomstwo twoje.
- 13 A však i syna dívky učiním v národ; nebo tvé símě jest.
- Wszakże i syna służebnicy, národ zeń uczynię, przeto iż nasieniem twojém jest."
- ח ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את־יצחק:
- און דאס קינד איז געוואקסן, און איז אנטווינט געווארן, און אברהם האט געמאכט אַ גרויסן מאַלצייט אין דעם טאָג וואָס יצחק איז אנטווינט געווארן.
- ט ותרא שרה את־בן־הגר המצרית אשר־ילדה לאברהם מצחק:
- און שרה האט געזען דעם זון פֿון הַגֶּר דער מצרית, וואָס זי האט געבאָרן אברהמען, ווי ער שפילט זיך.
- י ותאמר לאברהם גֵרשׁ האָמָה הזאת ואת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הזאת עִם־בְּנֵי עִם־יִצְחָק:
- און זי האט געזאָגט צו אברהמען: טרייב אַרויס די דאָזיקע דינסט און איר זון, וואָרום דער זון פֿון דער דאָזיקער דינסט וועט נישט ירשען מיט מיין זון, מיט יצחק.
- יא וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו:
- און די זאך איז געווען זייער שלעכט אין די אויגן פֿון אברהמען פֿון וועגן זיין זון.
- יב ויאמר אלהים אל־אברהם אל־יִרַע בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אִמָּתָךְ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקוֹלָהּ כִּי בִיצְחָק יִקְרָא לָהּ וְרַע:
- האט גאָט געזאָגט צו אברהמען: זאָל נישט שלעכט זיין אין דייןע אויגן איבער דעם יינגל, און איבער דער דינסט; אַלץ וואָס שרה זאָגט דיר, הער זיך אַיין צו איר קול, וואָרום אויף יצחק וועט גערופֿן ווערן דיין זאָמען.
- יג וגם את־בֶּן־הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׁימֶנּוּ כִּי זֶרַעָהּ הוּא:
- אַבער אויך דעם זון פֿון דער דינסט וועל איך מאַכן פֿאַר אַ פֿאַלק, ווייל ער איז דיין זאָמען.

14 Vstal tedy Abraham velmi ráno, a vzav chléb a láhvi vody, dal Agar a vložil na rameno její, a pustil ji *od sebe* i s dítětem. Kterážto odešla a chodila po poušti Bersabé.

I wstał Abraham rano i wzięwszy chléb i łagiew wody dał Hagarze, kładąc na barki jej, a także dziecko, i odprawił ją. I poszła, i tułała się w pustyni Beer-Szeba.

15 A když nebylo vody v láhvi, povrhla dítě pod jedním stromem.

I nie stało wody w łagwi; i rzuciła dziecko pod jeden z krzaków.

16 A odšedši, sedla naproti tak daleko, jako by mohl z lučičtě dostřeliti; nebo pravila: Nebudu se dívati na smrt dítěte. Seděla tedy naproti, a pozdvihši hlasu svého, plakala.

I poszła, i usiadła sobie zdala, w odległości strzału z łuku; bo mówiła: "niechaj nie zobaczę śmierci dziecka." I siedziała zdala, i podniosła głos swój, i płakała.

17 I uslyšel Bůh hlas dítěte; a anděl Boží s nebe zavolal na Agar, a řekl jí: Coť *jest*, Agar? Neboj se; nebo Bůh uslyšel hlas dítěte z *místa*, na kterémž jest.

I usłyszał Bóg głos chłopca, i zawołał anioł Boży na Hagarę z nieba, i rzekł do niej: "Co ci Hagar? Nie obawiaj się, bo usłyszał Bóg głos chłopca, tam kędy jest.

18 Vstaň, vezmi dítě, a ujmi je rukou svou; nebo v národ veliký učiním je.

Wstań, podnieś chłopca, a ujmij go ręką twoją; gdyż naród wielki uczynię zeń."

י' וישבם אברהם בבקר ויקח-לחם וחתם מים ויתן אל-הגר שם על-שכמה ואת-הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע:

האט אברהם זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האט גענומען ברויט און אַ לאָגל וואַסער, און געגעבן צו הָגֶרן – אַרויפֿגעטאָן אויף איר אַקסל – און אויך דאָס קינד, און האט זי אַוועקגעשיקט; און זי איז אַוועקגעגאַנגען, און האט אומגעבלאָנדזשעט אין דעם מדבר פֿון באַר-שֶׁבַע.

טו ויכלו המים מן-החמת ותשלך את-הילד תחת אחד השיחים:

איז דאָס וואַסער אויסגעגאַנגען פֿון לאָגל, און זי האט אַוועקגעוואָרפֿן דאָס קינד אונטער איינעם פֿון די ביימלעך,

טז ותלך ותשב לה מנגד הרחק במטחי קשת כי אמרה אל-אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את-קלה ותבך:

און זי איז אַוועק און האט זיך געזעצט אַקעגנאיבער פֿאַר אַ בויגנשאַס ווייט, וואָרום זי האט געזאָגט: לאַמִּיד ניט זען ווי דאָס קינד שטאַרבט. און זי איז געזעסן אַקעגנאיבער, און האט אויפֿגעהויבן איר קול און האט געוויינט.

יז וישמע אלהים את-קול הנער ויקרא מלאך אלהים אל-הגר מן-השמים ויאמר לה מה-לך הגר אל-תיראי כי-שמע אלהים אל-קול הנער באשר הוא-שם:

האט גאָט געהערט דעם קול פֿון דעם ייִנגל, און אַ מלאַך פֿון גאָט האט גערופֿן צו הָגֶרן פֿון הימל, און האט צו איר געזאָגט: וואָס איז דיר, הָגֶר? זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום גאָט האט צוגעהערט צו דעם קול פֿון דעם ייִנגל אַווי ער איז דאָרט.

יח קומי שאי את-הנער והחזיקי את-ידיך בו כי-לגוי גדול אשימנו:

שטיי אויף, הייב אויף דעם ייִנגל, און האַלט אים צו מיט דיין האַנט; וואָרום פֿאַר אַ גרויס פֿאָלק וועל איך אים מאַכן.

- 19 A otevřel Bůh oči její, aby uzřela studnici vody. I šla a naplnila láhvi vodou, a napojila dítě.
- I otvorzył Bóg oczy jej, i ujrzała studnię wody, i poszła i napełniła łagiew wodą, i napoiła chłopca.
- 20 A Bůh byl s dítětem, kteréžto zrostlo a bydlilo na poušti, a byl z něho střelec.
- I byl Bóg z chłopcem; a podrósł i osiadł w pustyni i stał się strzelcem, łucznikiem.
- 21 Bydlil pak na poušti Fáran; i vzala mu matka jeho ženu z země Egyptské.
- I osiadł w pustyni Paran; i wzięła mu matka jego żonę z ziemi Micraim.
- 22 Stalo se pak toho času, že mluvil Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, k Abrahamovi těmito slovy: Bůh s tebou *jest* ve všech věcech, kteréž ty činíš.
- I stało się onegoż czasu, rzekł Abimelech wobec Pichola, dowódcy wojsk swoich, do Abrahama jak następuje: "Bóg z tobą we wszystkiém co czynisz.
- 23 Protož nyní, přísáhni mi teď skrze Boha: *Toto ať se stane*, jestliže mi sklamáš, neb synu mému, aneb vnuku mému; vedlé milosrdenství, kteréž jsem *já* učinil s tebou, *i ty* že učiníš se mnou a s zemí, v níž jsi byl pohostinu.
- A przeto przysięgnij mi na Boga tutaj, że nie przeniewierzysz się ani mnie, ani synowi mojemu, ani wnukowi mojemu; wedle łaski, którą wyświadczyłem tobie, wyświadczysz mnie, i ziemi co gościłeś w niej."
- 24 I řekl Abraham: A já přísáhnou.
- I rzekł Abraham: "Przysięgnę".
- יִפְקַח אֱלֹהִים אֶת-עֵינֶיהָ וּתְרָא בָּאָר מַיִם וּתְמַלֵּא אֶת-הַחֲמַת מַיִם וּתִשְׁקֶה אֶת-הַנָּעַר:
- און גאָט האָט אויפֿגעעפֿנט אירע אויגן, און זי האָט דערזען אַ ברונעם וואָסער, און זי איז געגאָנגען און האָט אָנגעפֿילט דעם לאָגל מיט וואָסער, און געגעבן טרינקען דעם ייִנגל.
- כ וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת-הַנָּעַר וַיַּגְדֵּל וַיָּשֶׁב בְּמִדְבַּר וַיְהִי רֹבֵה קֶשֶׁת:
- און גאָט איז געווען מיטן ייִנגל, און ער איז אויפֿגעוואָקסן, און איז געזעסן אין מדבר, און איז געווען אַ בויגנשיסער.
- כא וַיָּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּאָרָן וּתְקַח-לוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
- און ער איז געזעסן אין מדבר פָּאָרָן; און זיין מוטער האָט אים גענומען אַ ווייב פֿון לאַנד מִצְרַיִם.
- כב וַיְהִי בַעֲת הַהוּא וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ וּפִיכֹל שֶׁר-צָבָאוּ אֶל-אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכָל אֲשֶׁר-אַתָּה עֹשֶׂה:
- און עס איז געווען אין יענער צייט, האָט אַבְיִמֶלֶךְ און פִּיכֹל דער האַר פֿון זיין חיל געזאָגט צו אַבְרָהָמֶען, אזוי צו זאָגן: גאָט איז מיט דיר אין אלץ וואָס דו טוסט;
- כג וַעֲתָה הִשָּׁבְעָה לִּי בְּאֱלֹהִים הִנֵּה אִם-תִּשְׁקָר לִי וּלְנִינִי וּלְנָכְדִי בְּחֶסֶד אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-גִּרְתָּה בָּהּ:
- וועָתָה הִשָּׁבְעָה לִּי בְּאֱלֹהִים הִנֵּה אִם-תִּשְׁקָר לִי וּלְנִינִי וּלְנָכְדִי בְּחֶסֶד אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-גִּרְתָּה בָּהּ:
- דרום שווער מיר דאָ אַצונד בײַ גאָט, אויב דו וועסט פֿעלשן אָן מיר, אָדער אָן מיין זון, אָדער אָן מיין אייניקל; אזוי ווי דער חסד וואָס איך האָב געטאָן מיט דיר, זאָלסטו טאָן מיט מיר, און מיט דעם לאַנד וואָס דו האָסט זיך אויפֿגעהאַלטן דרינען.
- כד וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲנֹכִי אֲשָׁבַע:
- האָט אַבְרָהָם געזאָגט: איך וועל שווערן.

- 25 (A přitom domlouval se Abraham na Abimelecha o studnici vody, kterouž mu mocí odjali služebníci Abimelechovi.
Ale přymawiał Abraham Abimelechowi względem studni z wodą, którą przemocą zawładnęli słudzy Abimelecha.
- 26 I řekl Abimelech: Nevím, kdo by učinil takovou věc; a aniž jsi ty mi oznámil, aniž jsem já také co slyšel, až dnes.)
I rzekł Abimelech: "Nie wiem kto to uczynił; aniś ty mi o tém oznajmił, anim ja o tém slysział, wyjąwszy dzisiaj."
- 27 Vzav tedy Abraham ovce i voly dal Abimelechovi; a vešli oba dva v smlouvu.
I wziął Abraham trzody i rogaciznę, i dał Abimelechowi; i zawarli obaj przymierze.
- 28 A postavil Abraham sedm jehnic stáda obzvlášť.
Postawił zaś Abraham siedmioro jagniąt z trzody oddzielnie.
- 29 I řekl Abimelech Abrahamovi: K čemu jest těchto sedm jehnic, kteréž jsi postavil obzvlášť?
I rzekł Abimelech do Abrahama: "Na což te siedmioro jagniąt, które postawiłeś oddzielnie?"
- 30 Odpověděl: Že sedm těch jehnic vezmeš z ruky mé, aby mi to bylo na svědectví, že jsem kopal studnici tuto.
I rzekł: Siedmioro tych jagniąt przyjmiesz z ręki mojej, aby było mi to świadectwem, że wykopał studnię tę."
- 31 Pročež nazváno jest to místo Bersabé, že tu oba dva přísáhli.
Przeto nazwano miejsce ono: Beer-Szeba; albowiem tam przysięgli obaj.
- וְהוֹכַח אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־אֲדוֹת בְּאֶרֶם הַמִּים אֲשֶׁר גָּזְלוּ עֲבָדֵי אֲבִימֶלֶךְ:
- אָבֵר אַבְרָהָם הָאֵשׁ פֶּאֶרְגַּע־הָאֵלֶשֶׁן אֲבִימֶלֶךְ וְעִגְוֹן דַּעַם בְּרוֹנַעַם וְאַסְעָר, וְאַסְ דִּי קִנְעִכְט פֿון אֲבִימֶלֶךְ הָאָבֵן גַּעְזוּלֵט.
- וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אֶתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְּלַתִּי הַיּוֹם:
- הָאֵשׁ אֲבִימֶלֶךְ גַּעְזוּאָגֶט: אִיךְ וַיִּים נִיט ווער עס הָאֵשׁ גַּעְטֶאָן דִּי דֶאָזִיקֶע זאך; וְאַרוֹם נִיט דו הָאָסֶט מִיר צו מָאָל דַּעֲרַצִּילֵט, און נִיט אִיךְ הָאָב עס צו מָאָל גַּעֲהֶערט אַחוּץ הַיִּנֶט.
- וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לְאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית:
- הָאֵשׁ אַבְרָהָם גַּעְנוּמַעַן שְׂאָף און רִינְדֶּער, און גַּעְגַּעַבֵן אֲבִימֶלֶךְ, און זײ הָאָבֵן בִּידַע גַּעֲשִׁלֶאָסֶן אַ בּוֹנֵד.
- כח וַיַּצַּב אַבְרָהָם אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הַצֹּאן לְבִדְהָן:
- און אַבְרָהָם הָאֵשׁ אַוועק־גַּעֲשִׁטֶע־לֵט זִיבֵן לַעֲמַעַר פֿון דִּי שְׂאָף באַזונדֶּער.
- כט וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה הֵנָּה שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבִדְהָן:
- הָאֵשׁ אֲבִימֶלֶךְ גַּעְזוּאָגֶט צו אַבְרָהָמַעַן: וְאַסְ זַיִנַּעַן דִּי דֶאָזִיקֶע לַעֲמַעַר, וְאַסְ דו הָאָסֶט אַוועק־גַּעֲשִׁטֶע־לֵט באַזונדֶּער?
- ל וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שִׁבְעַת כִּבְשֹׁת תִּקַּח מִיָּדִי בְּעִבּוֹר תִּהְיֶה־לִּי לְעֵדָה כִּי חֲפָרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת:
- הָאֵשׁ ער גַּעְזוּאָגֶט: פֶּאָר וואָר, דִּי זִיבֵן לַעֲמַעַר מוֹסֶטוּ נַעֲמַעַן פֿון מַיִן הָאֵנֶט, כּדִּי דָאָס זאָל מִיר זַיִן צוּם עֵדוֹת, אַז אִיךְ הָאָב גַּעֲרָאָבֵן דַּעַם דֶאָזִיקֵן בְּרוֹנַעַם.
- לא עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֶר שִׁבְעַת כִּי שָׁם נִשְׁבָּעוּ שְׁנֵיהֶם:
- דרום הָאֵשׁ מַעַן גַּעְרוּפֵן יַעֲנַעַם אָרט באַר־שִׁבְעַת, וַיִּיל דאָרטֵן הָאָבֵן זײ בִּידַע זיך גַּעְגַּעַבֵן אַ שְׁבֻעָה.

- 32 A tak učinili smlouvu v Bersabé. Vstav pak Abimelech a Fikol, kníže vojska jeho, navrátili se do země Filistinské. לב ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיקל שר-צבאו וישבו אל-ארץ פלשתים:
- I zawarli przymierze w Beer-Szeba. I powstał Abimelech i Pichol, dowódca wojsk jego, i wrócili do ziemi Pelisztów. אזוי האבן זיי געשלאסן א בונד אין באר-שבע; און אבימלך און פיקול דער האר פון זיין חיל זיינען אויפגעשטאנען, און האבן זיך אומגעקערט אין לאנד פון די פלשתים.
- 33 I nasázel stromoví v Bersabé, a vzýval tam jméno Hospodina, *Boha* silného, věčného. לג וישע אשל בבאר שבע ויקרא-שם בשם יהוה אל עולם:
- I zasadził tamaryskę w Beer-Szeba, i wzywał tam imienia Wiekuistego, Boga Przedwiecznego. און ער האט געפלאנצט א טאמאריסקנבוים אין באר-שבע, און האט דארטן גערופן צו דעם נאמען פון יהוה, דעם אייביקן גאט.
- 34 A bydlil Abraham v zemi Filistinské za mnoho dní. לד ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים:
- I przebywał Abraham w ziemi Pelisztów przez czasy długie. און אברהם האט זיך אויפגעהאלטן אין לאנד פון די פלשתים פיל טעג.

בראשית כב: 22

- א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנְנִי:
- 1 Když pak ty věci pominuly, zkusil Bůh Abrahama, a řekl k němu: Abrahame! Kterýžto odpověděl: Teď jsem.
- און עס איז געווען נאך די דאזיקע געשעענישן, האָט גאָט געפרוּווט אַבְרָהָם, און האָט צו אים געזאָגט: אַבְרָהָם! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך.
- ב וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אֲשֶׁר־אַהֲבָתָ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אַרְץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹדִי:
- 2 I řekl: Vezmi nyní syna svého, toho jediného svého, kteréhož miluješ, Izáka, a jdi do země Moria; a obětuj ho tam v obět zápalnou na jedné hoře, o níž povím tobě.
- וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אֲשֶׁר־אַהֲבָתָ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אַרְץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹדִי:
- און ער געזאָגט: נעם דיין זון, דיין איינציניק, וואָס דו האָסט ליב, יצחק, און גיי דיר קיין לאַנד מורִיָּה, און ברענג אים אויף דאָרטן פֿאַר אַ בראַנדאָפֿער אויף איינעם פֿון די בערג וואָס איך וועל דיר זאָגן.
- ג וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרֹו וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתֹו וְאֵת יִצְחָק בְּנֹו וַיִּבְקַע עֶצִי עֹלָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לֹו הָאֱלֹהִים:
- 3 Tedy vstav Abraham velmi ráno, osedlal osla svého a vzal dva služebníky své s sebou, a Izáka syna svého; a nasekav dříví k oběti zápalné, vstal a bral se k místu, o němž pověděl mu Bůh.
- וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרֹו וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתֹו וְאֵת יִצְחָק בְּנֹו וַיִּבְקַע עֶצִי עֹלָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לֹו הָאֱלֹהִים:
- און ער האָט אַבְרָהָם זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט אָנגעזאָטלט זיין אייזל, און גענומען מיט זיך זיינע צוויי יונגען, און זיין זון יצחק; און ער האָט צעהאַקט דאָס האָלץ פֿאַרן בראַנדאָפֿער, און ער איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען צו דעם אָרט וואָס גאָט האָט אים געזאָגט.
- ד בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשָׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיֵּרֶא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרֶחֶק:
- 4 Třetího pak dne pozdvihl Abraham oči svých, a užířel to místo zdaleka.
- בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשָׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיֵּרֶא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרֶחֶק:
- אויפֿן דריטן טאָג האָט אַבְרָהָם אויפֿגעהויבן זיינע אויגן, און האָט דערזען דעם אָרט פֿון ווײַטן.
- דְּנִיָּא תְּרִיעִיָּה, פּוֹדְנִיֹס אַבְרָהָם אוֹצֵי שׁוּעֵי, וַיִּזְרַח מִיַּעַם הַזֶּה זְדַלֵּקָא.

- 5 A řekl Abraham služebníkům svým: Pozůstaňte vy tuto s oslem, já pak a dítě půjdeme tamto; a pomodlíce se, navrátíme se k vám.
- I rzekł Abraham do pacholków swoich: "Zostańcie wy tu przy osle; a ja i chłopię pójdziemy do onąd, i pokłonim się, i powrócimy do was."
- 6 Tedy vzal Abraham dříví k zápalné oběti, a vložil je na Izáka syna svého; sám pak nesl v ruce své oheň a meč. I šli oba spolu.
- I wziął Abraham drwa na całopalenie, i włożył je na Ic'haka, syna swego; i wziął w rękę swoją ogień i nóż; i poszli obaj razem.
- 7 Mluvě pak Izák Abrahamovi otci svému, řekl: Otče můj! Kterýž odpověděl: Co chceš, synu můj? A řekl: Aj, teď oheň a dříví, a kdež hovádko k zápalné oběti?
- I rzekł Ic'hak do Abrahama, ojca swojego, i powiedział: "Ojczy mój!" I rzekł: "Oto jestem, synu mój!" I rzekł: "Oto ogień i drwa, a gdzież jagnię na całopalenie?"
- 8 Odpověděl Abraham: Bůh opatří sobě hovádko k oběti zápalné, synu můj. A šli předce oba spolu.
- I rzekł Abraham: "Bóg upatrzy sobie jagnię na całopalenie, synu mój!" i szli obaj razem.
- 9 A když přišli k místu, o němž mu byl mluvil Bůh, udělal tu Abraham oltář, a srovnal dříví; a svázav syna svého, vložil ho na oltář na dříví.
- I przybyli do miejsca, o którym mówił mu Bóg; i zbudował tam Abraham ofiarnicę, i ułożył drwa, i związał Ic'haka, syna swego, i położył go na ofiarnicę, ponad drwami.
- וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נַעֲרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עַם־הַחֲמוֹר וְאֲנִי וְהַנֶּעֱר נִלְכָּה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה אֵלֵיכֶם:
- אֹן אַבְרָהָם הָאֵט גַּעזָאגט צו זײנע יונגען: בלײבט אײך דאָ מיטן אײזל, אֹן אײך אֹן דער ייִנגל וועלן גײן ביז אַהין, אֹן מיר וועלן זיך בוקן, אֹן זיך אומקערן צו אײך.
- וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֵצֵי הָעֹלָה וַיִּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמֶּאֱכָלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:
- אֹן אַבְרָהָם הָאֵט גענומען דאָס האָלץ פֿאַרן בראַנדאָפֿער, אֹן אַרױפֿגעטאָן אױף זײן זון יצחקן, אֹן ער הָאָט גענומען אײן זײן האַנט דאָס פֿײַער אֹן דעם שלאַכטמעסער, אֹן זײ זײנען בײַדע געגאַנגען באַנאַנד.
- וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיִה הַשֶּׁה לְעֹלָה:
- הָאֵט יצחק זיך אָפֿגערוּפֿן צו זײן פֿאָטער אַבְרָהָמען, אֹן הָאֵט געזאָגט: מײן פֿאָטער! הָאֵט ער געענטפֿערט: דאָ בין אײך, מײן זון. הָאֵט ער געזאָגט: אָט אײז דאָס פֿײַער אֹן דאָס האָלץ, אֹן וווּ אײז דאָס לאַס פֿאַר אַ בראַנדאָפֿער?
- וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יְרָאֵה־לּוֹ הַשֶּׁה לְעֹלָה בְנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:
- הָאֵט אַבְרָהָם געזאָגט: גאָט וועט זיך שוין זען אַ לאַס פֿאַר אַ בראַנדאָפֿער, מײן זון. אֹן זײ זײנען בײַדע געגאַנגען באַנאַנד.
- וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים:
- אֹן זײ זײנען געקומען צו דעם אָרט וואָס גאָט הָאָט אים געזאָגט; אֹן אַבְרָהָם הָאָט דאָרטן געבױט אַ מזבח, אֹן הָאֵט אױסגעלײגט דאָס האָלץ, אֹן ער הָאָט געבונדן זײן זון יצחקן, אֹן אים אַרױפֿגעטאָן אױפֿן מזבח, אײבערן האָלץ.

10 I vztáhl Abraham ruku svou, a vzal meč, aby zabil syna svého.

I wyciągnął Abraham rękę swoją, i wziął nóż, by zarznąć syna swego.

11 Tedy zavolał na něho anděl Hospodinův s nebe a řekl: Abrahame, Abrahame! Kterýžto odpověděl: Aj, já.

Ale zawołał nań anioł Wiekuistego z nieba, i rzekł: "Abrahamie! Abrahamie!" a rzekł: "Oto jestem!"

12 I řekl jemu: Nevztahuj ruky své na dítě, aniž mu co činiš; neboť jsem již poznal, že se Boha bojíš, když jsi neodpustil synu svému, jedinému svému pro mne.

I rzekł: "Nie wyciągaj ręki twojej na chłopca i nie czyń mu nic; gdyż teraz wiem, że bogobojnym jesteś, a nie oszczędzałeś syna twego, jedynaka twojego, dla Mnie."

13 A pozdvih Abraham očí svých, viděl, a hle, skopec za ním vězel v trní za rohy své. I šel Abraham a vzal skopce toho, a obětoval jej v obět zápalnou místo syna svého.

I podniósł Abraham oczy swoje, i spojrział, a oto baran, który potem uwiązał w gęstwinie rogami swojemi. I poszedł Abraham, i wzięwszy barana, złożył go na całopalenie, miasto syna swojego.

14 A nazval Abraham jméno místa toho: Hospodin opatří. Odkudž říká se do dnes: Na hoře Hospodinově opatří se.

I nazwał Abraham imię miejsca onego: "Wiekuisty upatrzy; ztąd mówią po dziś dzień: na górze Wiekuistego ukaże się."

15 Zvolal pak anděl Hospodinův na Abrahama podruhé s nebe,

I zawołał anioł Wiekuistego na Abrahama po raz wtóry z nieba.

י וישלח אברהם את־ידו ויקח את־המאכלת לשחט את־בנו:

און אברהם האט אויסגעשטרעקט זיין האנט, און האט גענומען דעם שלאכטמעסער צו שעכטן זיין זון.

יא ויקרא אליו מלאך יהוה מן־השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני:

האט א מלאך פֿון גאָט גערופֿן צו אים פֿון הימל, און האָט געזאָגט: אברהם! אברהם! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך.

יב ויאמר אל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעַר וְאֶל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עֵתָה יָדַעְתִּי כִּי־יִרָא אֱלֹהִים אֶתָּה וְלֹא חֲשַׁכֶּתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יָחִידְךָ מִמֶּנִּי:

האָט ער געזאָגט: זאָלסט נישט אויסשטרעקן דיין האַנט אויפֿן ייִנגל, און זאָלסט אים גאָרנישט טאָן; וואָרום אַצונד ווײַס איך אַז דו ביסט גאָטספֿאַרכטיק, אַז דו האָסט נישט פֿאַרמיטן דיין זון, דיין איינאַיינציקן, פֿון מיר.

יג וישא אברהם את־עיניו וירא והנה־איל אחר נאָחוּ בִּסְבָּךְ בְּקִרְנָיו וַיִּלֶּךְ אֲבִרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ:

האָט אברהם אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, און האָט דערזען ערשט הינטן האָט אַ ווידער זיך איינגעדרייט אין אַ געצווייג מיט זײַנע הערנער. איז אברהם געגאָנגען, און האָט גענומען דעם ווידער, און האָט אים אויפֿגעבראַכט פֿאַר אַ בראַנדאָפֿער אָנשטאָט זיין זון.

יד ויקרא אברהם שם־המקום ההוא יהוה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יִרְאֶה:

און אברהם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט יהוה־יִרְאֶה; אַזוי ווי עס ווערט נאָך היינט געזאָגט: אויף דעם באַרג פֿון יהוה ווערט געזען.

טו ויקרא מלאך יהוה אל־אברהם שנית מן־השמים:

און דער מלאך פֿון גאָט האָט גערופֿן צו אברהמען אַ צווייט מאל פֿון הימל,

- 16 A řekl: Skrze sebe samého přísáhl jsem, praví Hospodin, poněvadž jsi učinil tu věc, že jsi neodpustil synu svému, jedinému svému:
- I rzekł: "Na Siebie przysięgam, rzecze Wiekuisty, że ponieważ uczyniłeś to, a nie oszczędzałeś syna twojego, jedynaka twojego:
- 17 Požehnám velmi tobě, a velice rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské, a jako písek, kterýž jest na břehu mořském; nadto dědičně vládnouti bude símě tvé branami nepřátel svých.
- Ze pobłogosławię cię, i rozmnożę potomstwo twoje, jako gwiazdy nieba, i jako piasek, co na brzegu morza; a zdobędzie ród twój bramy wrogów swoich;
- 18 Ano požehnání budou v semeni tvém všickni národové země, proto že jsi uposlechl hlasu mého.
- I błogosławić się będą potomstwem twojem wszystkie narody ziemi, w nagrodę tego, żeś usłuchał głosu Mojego."
- 19 Tedy navrátíl se Abraham k služebníkům svým; a vstavše, šli spolu do Bersabé; nebo bydlil Abraham v Bersabé.
- I wrócił Abraham do pacholków swoich; i powstali, i poszli razem do Beer-Szeba; i osiadł Abraham w Beer-Szeba.
- 20 A když se tyto věci staly, zvěstováno jest Abrahamovi v tato slova: Aj, porodila také Melcha syny Náchorovi, bratru tvému:
- I stało się po wypadkach tych, że doniesiono Abrahamowi, co następuje: "Otóż urodziła i Milka synów, Nachorowi bratu twojemu:
- 21 Husa prvorozeného svého, a Buza bratra jeho, a Chamuele, otce Aramova;
- Uca, pierworodnego jego, i Buza, brata jego i Kemuela, ojca Aramu.
- וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ:
- אֲנִי הָאֵשׁ גְּעוּזָאֲגֵט: אִיךְ שׁווער בִּי זִיךְ, זָאָגְט גָּאָט, אַז ווִיטל דו הָאָסְט געטָאָן די דאָזיקע זאַךְ, אֲנִי הָאָסְט נִיט פֿאַרמִיטן דִּין זון, דִּין אִינאַינצִיקן,
- כִּי־בֶרֶךְ אֲבִירְךָ וְהִרְבָּה אֲרֻבָּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וַיִּרֶשׁ זַרְעֲךָ אֶת שַׁעַר אֹיְבָיו:
- אִיו, בענטשן וועל איך דיך בענטשן, אֲנִי מערן וועל איך מערן דִּין זאַמען אַזוי ווי די שטערן פֿון הימל, אֲנִי אַזוי ווי דער זאַמד וואָס אויפֿן ברעג פֿון ים; אֲנִי דִּין זאַמען וועט אַרבן דעם טויער פֿון זײַנע פֿײַנט.
- יח וְהִתְבָּרְכוּ בְּזַרְעֲךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֲקֵב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי:
- אֲנִי בענטשן וועלן זיך מיט דִּין זאַמען אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד, דערפֿאַר וואָס דו הָאָסְט צוגעהערט צו מִיין קול.
- יט וַיָּשֶׁב אַבְרָהָם אֶל־נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיָּשֶׁב אַבְרָהָם בְּבֵאֵר שָׁבַע:
- אֲנִי אַבְרָהָם הָאֵשׁ זיך אומגעקערט צו זײַנע יונגען, אֲנִי זיי זײַנען אויפֿגעשטאַנען, אֲנִי זײַנען געגאַנגען באַנאַנד קיין באַר־שָׁבַע. אֲנִי אַבְרָהָם אִיו געבליבן אין באַר־שָׁבַע.
- כ וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּגֵד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יֵלְדָה מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנַחֹר אַחִיד:
- אֲנִי עס אִיו געווען נאָךְ די דאָזיקע געשעענישן, אִיו אָנגעזאָגט געוואָרן אַבְרָהָמען, אַזוי צו זאָגן: זע, מִלְכָּה, זי אויך הָאֵשׁ געבאַרן זין צו דִּין ברודער נַחֹר:
- כא אֶת־עוֹץ בְּכֹרוֹ וְאֶת־בּוֹז אָחִיו וְאֶת־קִמּוּאַל אָבִי אָרָם:
- עוֹץ זיין בכור, אֲנִי בּוֹז זיין ברודער, אֲנִי קִמּוּאַל דעם פֿאַטער פֿון אָרָם, אֲנִי

- 22 A Kazedā a Azana, a Fēldasa, a Jidlafa i Bathuele. כב וְאֶת־כֶּשֶׁד וְאֶת־חִזּוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֶת־בְּתוּאֵל:
- I Keseda, i Chazoa, i Pildosza, i Idlafa, i Betuela. כְּשֶׁדָן, אֹן חִזּוֹן, אֹן פִּלְדֶּשֶׁן, אֹן יִדְלָפָן, אֹן בְּתוּאֵל.
- 23 Bathuel pak zplodil Rebeku. Osm těchto porodila Melcha Náchorovi, bratru Abrahamovu. כג וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמִנָּה אֱלֹה יִלְדָּה מֶלֶכָה לְנָחֹר אָחִי אֲבִרָהָם:
- A Betuel spłodził Ribkę. Ośmiu tych urodziła Milka Nachorowi, bratu Abrahama. אֹן בְּתוּאֵל הָאֵט גַּעבְאָרֵן רִבְקָה. דִּי דֶאָזִיקַע אַכַּט הָאֵט מֶלֶכָה גַּעבְאָרֵן צוֹ נָחֹר, אֲבִרָהָם בְּרודער.
- 24 Ale i ženina jeho, jejíž jméno bylo Réma, porodila také ona Tábe a Gahama, Thása a Máchu. כד וּפִילָגְשׁוֹ וְשִׁמָּה רְאוּמָה וְתִלְד גַּם־הוּא אֶת־טֶבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה:
- A nałożnica jego, imieniem Reuma, urodziła również: Tebacha i Gachama, i Tachasza i Maacha. אֹן זִיין קַעפּסווייב וואָס איר נאָמען איז געווען רְאוּמָה, זי אויך הָאֵט גַּעבְאָרֵן טֶבַח, אֹן גַּחַמען, אֹן תַּחַשׁ, אֹן מַעֲכָה.

בראשית כג: 23

- א וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַ שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה:
- 1 Živa pak byla Sára sto a sedmmecítma let; *ta jsou léta života Sary.*
I trvalo życie Sary sto dwadzieścia i siedm lat, - lata życia Sary.
- ב וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבֶּעַ הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וּלְבִכְתָּהּ:
- 2 A umřela v městě Arbe, kteréž *slove* Hebron, v zemi Kananejské. I přišel Abraham, aby kvílil nad Sárrou, a plakal jí.
I umarła Sara w Kirjat-Arba, to jest w Chebronie, w ziemi Kanaan. I przybył Abraham, by ubolewać nad Sarą, i by opłakiwać ją.
- ג וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֶתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל-בְּנֵי-חֵת לֵאמֹר:
- 3 Potom vstav Abraham od mrtvého svého, mluvil k synům Het, řka:
I powstał Abraham z przed oblicza zmarłej swojej, i rzekł do synów Cheta, jak następuje:
- ד גֵּר־וְתוֹשֵׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אֶחָדָת-קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מִתִּי מִלְּפָנַי:
- 4 Hostem a příchozím jsem u vás; dejte mi místo ku pohřbu u vás, abych pochoval mrtvého svého od tváři své.
"Pielgrzymem i osiedleńcem jestem u was; dajcie mi dziedziczny grób wpośród was, abym pochował zmarłą moję z przed oblicza mojego."
- ה וַיַּעֲנוּ בְנֵי-חֵת אֶת-אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ:
- 5 A odpovídající synové Het Abrahamovi, řekli jemu:
I odpowiedzieli synowie Cheta Abrahamowi, mówiąc mu:

6 Slyš nás, pane milý! Kníže Boží jsi u prostřed nás, v nejřednějších hrobích našich pochovej mrtvého svého; řádný z nás hrobu svého nebude zbraňovati tobě, abys neměl pochovati v něm mrtvého svého.

"Słuchaj nas, panie nasz; księciem Bożym ty wpośród nas; w najprzedniejszym z grobów naszych pochowaj zmarłą twoję; nikt z nas grobu swojego nie wzbroni tobie, abyś nie pochował zmarłej twojej."

7 Abraham pak vstav, poklonil se lidu země té, totiž synům Het.

I wstał Abraham, i pokłonił się ludowi kraju, synom Cheta.

8 A mluvil s nimi, řka: Jestliže se vám líbí, abych pochoval mrtvého svého od tváři své, slyšte mne, a přimluvte se za mne k Efronovi synu Sohar,

I mówił z nimi, jak następuje: "Jeżeli jest wola waszą pochować zmarłą moję z przed oblicza mojego, posłuchajcie mnie, a przyczynicie się za mną u Efrona, syna Cochara.

9 Ať mi dá jeskyni Machpelah, kterouž má na konci pole svého; za slušné peníze ať mi ji dá u prostřed vás, k dědičnému pohřbu.

Aby mi ustąpił jaskinię w Machpela, którą posiada, która na końcu pola jego; za cenę pełną niech ją ustąpi mi, wpośród was, na dziedziczny grób."

10 (*Ten pak Efron seděl u prostřed synů Het.*) Tedy odpověděl Efron Hetejský Abrahamovi při přítomnosti synů Het, přede všemi, kteříž vcházejí do brány města jeho, řka:

A Efron zasiadał wpośród synów Cheta; i odpowiedział Efron Chitejczyk Abrahamowi w uszy synów Cheta, w obec wszystkich wstępujących w bramę miasta jego, jak następuje:

וְשָׁמְעֵנוּ אֲדֹנָי נָשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחָר קְבָרֵינוּ קֹבֵר אֶת־מֵתָךְ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־קְבָרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמָּד מִקֹּבֵר מֵתָךְ:

הער אונדז צו, מיין האַר, אַ געטלעכער פֿירשט ביסטו צווישן אונדז; אין דעם געקליבנסטן פֿון אונדזערע קברים באַגראָב דיין טויטן; קיינער פֿון אונדז וועט ניט פֿאַרמיידן זיין קבר פֿון דיר, אויף צו באַגראָבן דיין טויטן.

וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ לְבְנֵי־חֵת:

איז אַברהם אויפֿגעשטאַנען, און האָט זיך געבוקט צו דעם פֿאָלק פֿון לאַנד, צו די קינדער פֿון חֵת.

וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִם־יֵישׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לְקַבֵּר אֶת־מֵתִי מִלִּפְנֵי שְׁמֻעֲזַי וּפְגַעֲזַי־לִי בְּעַפְרוֹן בֶּן־צִחֹר:

און ער האָט צו זיי גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אויב עס איז אייער ווילן צו באַגראָבן מיין טויטן פֿון פֿאַר מיר, הערט מיך צו, און בעט פֿאַר מיר ביי עפֿרון דעם זון פֿון צוחרן,

וַיִּתֵּן־לִי אֶת־מַעְרַת הַמַּכְפֶּלֶה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר בְּקֶצֶה שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנָנָה לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחֲזֹת־קְבָר:

ער זאָל מיר געבן די הייל פֿון מַכְפֶּלֶה וואָס געהערט צו אים, וואָס אין עק פֿון זיין פֿעלד; אין פֿולן געלט זאָל ער עס מיר געבן צווישן אייך פֿאַר אַ קבר־אייגנטום.

וַעֲפָרוֹן יָשַׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עֲפָרוֹן הַחִתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת לְכָל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר:

און עפֿרון איז געזעסן צווישן די קינדער פֿון חֵת; האָט עפֿרון דער חֵתִי געענטפֿערט אַברהמען אין די אויערן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פֿאַר אַלע איינגייער אין דעם טויער פֿון זיין שטאָט, אַזוי צו זאָגן:

11 Nikoli, pane můj, *ale* slyš mne: Pole to dávám tobě, dávámť také i jeskyni, kteráž na něm jest; před očima synů lidu svého dávám ji tobě; pochovejž mrtvého svého.

"Nie, panie mój, słuchaj mnie! Pole to oddam tobie, i jaskinię, która w niém jest, tobie oddam ją; w oczach synów ludu mojego oddam ją tobie; pochowaj zmarłą twoję."

12 Tedy poklonil se Abraham před lidem země té, I poklonil się Abraham przed ludem tego kraju.

13 A mluvil k Efronovi v přítomnosti lidu země, řka: A však jestliže ty *jsi ten*, prosím, vyslyš mne! Dámť stříbro za pole, vezmi *je* ode mne, a pochovám mrtvého svého tam.

I rzekł do Efrona w uszy ludu owego kraju jak następuje: "Gdybyś mnie tylko posłuchać zechciał! Dam pieniądze za to pole, przyjm odemnie, a wtedy pochowam zmarłą moję tam."

14 A odpovídaje Efron Abrahamovi, řekl jemu:

I odpowiedział Efron Abrahamowi, mówiąc mu:

15 Můj pane, poslechni mne: Země *ta* za čtyři sta lotů stříbrných jest; *ale* mezi mnou a tebou co jest o to? Mrtvého svého pochovej.

"Panie mój, posłuchaj mnie: ziemia za czterysta szeklów srebra, między mną a tobą, cóż znaczy to? I tak pochowaj zmarłą twoję."

16 I uposlechl Abraham Efrona, a odvážil mu stříbra, jakž oznámil při přítomnosti synů Het, čtyři sta lotů stříbrných, běžných mezi kupci.

I usłuchał Abraham Efrona; i odważył Abraham Efronowi to srebro, o kterém mluvil, w przytomności synów Cheta: Czterysta szeklów srebra, obiegającego u kupców.

יא לא־אֲדַנִּי שְׁמַעֲנִי הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לְךָ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְךָ נְתַתִּיהָ לְעֵינִי בְנֵי־עַמִּי נְתַתִּיהָ לְךָ קִבֵּר מֵתָךְ:

ניין, מִזֵּן הָאָר, הָעֵר מִיךְ צו: דָּאס פֿעֵלד שַׁעֲנַךְ אִיךְ דִּיר, אויך די הייל וואָס דרינען שַׁעֲנַךְ אִיךְ דִּיר; פֿאַר די אויגן פֿון די קינדער פֿון מִזֵּן פֿאַלק שַׁעֲנַךְ אִיךְ עס דִּיר; באַגראָב דִּין טויטן.

יב וַיִּשְׁתַּחוּ אֲבִרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ: הָאֵט אֲבִרָהָם זִיךְ גַּעבוקט פֿאַר דַּעס פֿאַלק פֿון לַאַנד,

יג וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אֶפְס־אַתָּה לוֹ שְׁמַעֲנִי נְתַתִּי כֶּסֶף הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת־מֵתִי שָׁמָּה:

און ער האָט גערעדט צו עֶפְרֹנען אין די אויערן פֿון דַּעס פֿאַלק פֿון לַאַנד, אַזוי צו זאָגן: ווען דו וואָלסט מִיךְ נאָר צוהערן! אִיךְ גיב דָּאס געלט פֿאַרן פֿעלד, נעם עס פֿון מִיר, און אִיךְ וועל דאָרטן באַגראָבן מִזֵּן טויטן.

יד וַיַּעַן עֶפְרֹן אֶת־אֲבִרָהָם לֵאמֹר לוֹ: הָאֵט עֶפְרֹן גַּעענטפֿערט אֲבִרָהָם, אִים אַזוי צו זאָגן:

טו אֲדַנִּי שְׁמַעֲנִי אָרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁקֵל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מֵה־הוּא וְאֶת־מֵתָךְ קִבֵּר:

הָעֵר מִיךְ צו, מִזֵּן הָאָר, לַאַנד אין פִֿיר הונדערט שְׁקֵל זילבער, וואָס איז דָּאס צווישן מִיר און צווישן דִּיר? און דִּין טויטן באַגראָב.

טז וַיִּשְׁמַע אֲבִרָהָם אֶל־עֶפְרֹן וַיִּשְׁקַל אֲבִרָהָם לְעֶפְרֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁקֵל כֶּסֶף עִבֵּר לַסֹּחֵר:

הָאֵט אֲבִרָהָם צוגעהערט צו עֶפְרֹנען, און אֲבִרָהָם האָט אָפּגעוויגן עֶפְרֹנען דָּאס זילבער, וואָס ער האָט געזאָגט אין די אויערן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פִֿיר הונדערט שְׁקֵל זילבער, גאַנגבאַר בײַם סוחר.

17 A odvedeno jest pole Efronovo, kteréž *bylo* v Machpelah, proti Mamre, pole a jeskyně na něm, a všechno stromoví, což ho na tom poli i na všech mezech jeho vůkol,

I dostało się pole Efrona, co w Machpela naprzeciw Mamre, - pole i jaskinia, która w niém, i wszystkie drzewa, które na polu były, na całej jego przestrzeni, w około,

18 Abrahamovi v držení, před očima synů Het, a všech, kteříž vcházejí do brány města toho.

Abrahamowi, jako nabytek, w oczach synów Cheta, wobec wszystkich wstępujących w bramę miasta jego.

19 A potom pochoval Abraham Sárú, manželku svou, v jeskyni pole Machpelah, proti Mamre, (*to slove Hebron*), v zemi Kananejské.

A następnie pochował Abraham Sarę, żonę swoją, w jaskini w Machpela, naprzeciw Mamre, czyli Chebronu, w ziemi Kanaan.

20 Protož odevzdáno jest pole to i jeskyně, kteráž *byla* na něm, Abrahamovi k dědičnému pohřbu od synů Het.

I tak dostało się pole, i jaskinia, która w niém, Abrahamowi, jako dziedziczny grób od synów Cheta.

י' וַיָּקָם שָׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בְּמַכְפֶּלֶה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרָא הַשָּׂדֶה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר-בּוֹ וְכָל-הָעֵץ אֲשֶׁר בְּשָׂדֵה אֲשֶׁר בְּכָל-גְּבֻלוֹ סָבִיב:

אזוי איז געבליבן דאס פֿעלד פֿון עֶפְרוֹנען, וואָס אין מַכְפֶּלֶה, וואָס פֿאַר מַמְרָא, דאָס פֿעלד מיט דער הייל וואָס דרינען, און אַלע ביימער וואָס אויפֿן פֿעלד, וואָס אין זײַן גאַנצען געמאַרק רונד אַרום,

יח לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי-חֵת בְּכָל בְּאֵי שַׁעַר-עִירוֹ:

דער איינקויף פֿון אַבְרָהָמען, פֿאַר די אויגן פֿון די קינדער פֿון חֵת, פֿאַר אַלע איינגייער אין דעם טויער פֿון זײַן שטאָט.

יט וְאַחֲרֵי-כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת-שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל-מְעָרַת שָׂדֵה הַמַּכְפֶּלֶה עַל-פְּנֵי מַמְרָא הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:

און דערנאָך האָט אַבְרָהָם באַגראָבן זײַן ווייב שרה אין דער הייל פֿון דעם פֿעלד פֿון מַכְפֶּלֶה פֿאַר מַמְרָא, דאָס איז חֶבְרוֹן, אין לאַנד כְּנָעַן.

כ וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר-בּוֹ לְאַבְרָהָם לְאַחֲזֹת-קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי-חֵת:

אזוי איז געבליבן דאָס פֿעלד, און די הייל וואָס דרינען, בײַ אַבְרָהָמען פֿאַר אַ קבֿר-אייגנטום, פֿון די קינדער פֿון חֵת.

בראשית כד: 24

- א וַאֲבִרְהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אֲבִרְהָם
בְּכָל: 1 Abraham pak *již byl* starý a sešlého věku; a Hospodin požehnal mu ve všech věcech.
און אברהם איז געוואָרן אַלט און באַטאַגט; און גאָט האָט געבענטשט אברהמען מיט אַלצדינג.
און אברהם איז געוואָרן אַלט און באַטאַגט; און גאָט האָט געבענטשט אברהמען מיט אַלצדינג.
- ב וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם אֶל־עֲבָדָיו זָקֵן בֵּיתוֹ הַמִּשְׁלָב
בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ שִׁים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי: 2 Tedy řekl Abraham služebníku svému staršímu v domě svém, kterýž spravoval všechny věci jeho: Vlož nyní ruku svou pod bedro mé,
און אברהם האָט געזאָגט צו זײַן קנעכט, דעם עלטסטן פֿון זײַן הויז, וואָס האָט געוועלטיקט איבער אַלץ וואָס ער האָט געהאַט: טו, איך בעט דײַך, דײַן האַנט אונטער מיין דײַך,
וַיֹּאמֶר אֲבִרְהָם אֶל־עֲבָדָיו זָקֵן בֵּיתוֹ הַמִּשְׁלָב אֲשֶׁר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ: 3 Abych tě zavázal přísahou skrze Hospodina, Boha nebe a Boha země, abys nebral manželky synu mému ze dcer Kananejských, mezi nimiž já bydlím.
און איך וועל דײַך באַשווערן בײַ יְהוָה דעם גאָט פֿון הימל און דעם גאָט פֿון דער ערד, אָז דו זאָלסט נישט נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון פֿון די טעכטער פֿון דעם כְּנַעֲנִי וואָס איך זײַן צווישן אים.
און איך וועל דײַך באַשווערן בײַ יְהוָה דעם גאָט פֿון הימל און דעם גאָט פֿון דער ערד, אָז דו זאָלסט נישט נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון פֿון די טעכטער פֿון דעם כְּנַעֲנִי וואָס איך זײַן צווישן אים.
- ד כִּי אֶל־אֶרֶצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵלֵךְ וְלִקְחַתְּ אִשָּׁה לְבְנִי לִי־צִחָק: 4 Ale půjdeš do země mé a příbuznosti mé; a odtud vezmeš manželku synu mému Izákovi.
נייערט צו מיין לאַנד און צו מיין אָפּשטאַם זאָלסטו גײַן, און נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון, פֿאַר יצחקן.
נייערט צו מיין לאַנד און צו מיין אָפּשטאַם זאָלסטו גײַן, און נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון, פֿאַר יצחקן.
- ה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוֹלִי לֹא־תֵאבָה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הִהְשֵׁב אִשִּׁיב אֶת־בְּנִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצֵאתִי מִשָּׁם: 5 I řekl jemu služebník ten: Kdyby pak nechtěla žena ta se mnou jíti do země této, mám-li zase uvéstí syna tvého do země, z níž jsi vyšel?
און דער קנעכט צו אים געזאָגט: טאַמער וועט די פֿרוי נישט וועלן גײַן נאָך מיר אין דעם היגן לאַנד; זאָל איך נישט אַנדערש אומקערן דײַן זון צו דעם לאַנד וואָס דו ביסט פֿון דאָרטן אַרויסגעגאַנגען?
און דער קנעכט צו אים געזאָגט: טאַמער וועט די פֿרוי נישט וועלן גײַן נאָך מיר אין דעם היגן לאַנד; זאָל איך נישט אַנדערש אומקערן דײַן זון צו דעם לאַנד וואָס דו ביסט פֿון דאָרטן אַרויסגעגאַנגען?
- I řekl do niego sluga: "Može nie zechce ta niewiasta pójść za mną do kraju tego, czyż mam wtedy zaprowadzić syna twojego do kraju, z któregoś wyszedł?"

- 6 Kterýžto odpověděl: Hleď, abys zase neuvodil syna mého tam.
I rzekł do niego Abraham: "Strzeż się, abys nie zaprowadził syna mojego tam!"
- 7 Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého a z vlasti mé, a mluvil mi, a kterýž mi přísáhl, řka: Semeni tvému dám zemi tuto, onť pošle anděla svého před tebou, a vezmeš manželku synu mému odtud.
Wiekuisty Bóg nieba, który wziął mnie z domu ojca mojego i z ziemi rodzinnej mojej, który przymknął mi, i który zaprzysiął mi, w słowach: Potomstwu twojemu oddam ziemię tę, On posle anioła swojego przed tobą, i weźmiesz żonę dla syna mojego ztamtąd.
- 8 Jestliže by pak žena ta nechtěla jíti s tebou, svoboden budeš od této přísahy mé; toliko syna mého neuvod' tam zase.
A gdyby nie zechciała niewiasta owa pójść za tobą, zwolnionym będziesz z tej klątwy mojej. Tylko syna mojego nie zaprowadzaj tam!"
- 9 Tedy vložil služebník ten ruku svou pod bedro Abrahama, pána svého, a přísáhl jemu na tu řeč.
I położył sługa rękę swoją pod biodro Abrahama, pana swojego, i zaprzysiął mu to.
- 10 A vzal služebník ten deset velbloudů z velbloudů pána svého, aby se bral; (*nebo měl všecken statek pána svého v rukou svých.*) I vstav, bral se k Aram Naharaim do města Náchor.
I wziął sługa dziesięć wielbłądów, z wielbłądów pana swojego, i poszedł; a wszelakie kosztowności pana swojego w rękę swoim, i powstał i wyruszył do Aram-Naharaim, do miasta Nachora.
- וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הֲשָׁמַר לְךָ פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה:
הָאֵט אַבְרָהָם צו אים געוואָגט: היט דיך, זאָלסט נישט אומקערן מיין זון אַהין.
- יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לָקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזָרַעְךָ אֶתֶּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ לִפְנֶיךָ וְלָקַחַת אִשָּׁה לְבְנִי מִשָּׁם:
- יְהוָה דער גאָט פֿון הימל, וואָס האָט מיך אַרויסגענומען פֿון דעם הויז פֿון מיין פֿאָטער, און פֿון דעם לאַנד פֿון מיין געבורט, און וואָס האָט צו מיר גערעדט, און וואָס האָט מיר געשוואָרן, אזוי צו זאָגן: צו דיין זאָמען וועל איך געבן דאָס דאָזיקע לאַנד – ער וועט שיקן זיין מלאך דיר פֿאַרויס, און וועסט קריגן אַ ווייב פֿאַר מיין זון פֿון דאָרטן.
- ח וְאִם־לֹא תֵאבֹה הָאִשָּׁה לְלָכֶת אַחֲרַיָךְ וְנָקִיתָ מִשְׁבַּעְתִּי וְזֹאת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תָשִׁיב שָׁמָּה:
און אויב די פֿרוי וועט נישט וועלן גיין נאָך דיר, וועסטו זיין פֿריי פֿון דער דאָזיקער שבועה מינער; אָבער זאָלסט נישט אומקערן מיין זון אַהין.
- ט וַיִּשֶׁם הָעֶבֶד אֶת־יָדוֹ תַּחַת יָרֵךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו וַיִּשְׁבַּע לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה:
הָאֵט דער קנעכט געטאָן זיין האַנט אונטער דעם דיך פֿון זיין האַר אַברהמען, און ער האָט אים געשוואָרן אויף דער דאָזיקער זאך.
- י וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֶשְׂרֵה גַמְלִים מִגַּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל־טוֹב אֲדֹנָיו בָּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־אַרְם נַחְרָיִם אֶל־עִיר נָחוֹר:
וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֶשְׂרֵה גַמְלִים מִגַּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל־טוֹב אֲדֹנָיו בָּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־אַרְם נַחְרָיִם אֶל־עִיר נָחוֹר:
און דער קנעכט האָט גענומען צען קעמלען פֿון די קעמלען פֿון זיין האַר, און איז אַוועקגעגאַנגען מיט אַלעם בעסטן פֿון זיין האַר אין זיין האַנט; און ער איז אַויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען קיין אַרם־נַחְרָיִם, צו דער שטאָט פֿון נַחוֹר.

11 A zastavil se s velbloudy před městem, u studnice vody k večerou, času toho, když vycházejí vážití vody.

I rozložyl wielblądy po za miastem u krynicy wody, pod wieczór, gdy zwykly wychodzić wodziarki,

12 A řekl: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, dejž, prosím, ať se potká se mnou dnes *to, čehož hledám*; a učiň milosrdenství se pánem mým Abrahamem.

I rzekł: "Wiekuisty, Boże pana mojego Abrahama! zdarzże przedemną dzisiaj, i uczyni łaskę panu mojemu Abrahamowi!

13 Aj, já stojím u studnice vody, a dcery mužů města tohoto vycházejí, aby vážily vodu.

Otóż stoję u źródła wody, a córki mieszkańców tego miasta wychodzą, by czerpać wodę.

14 Děvečka tedy, kteréž bych řekl: Nachyl medle věderce svého, ať se napiji, a ona by řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím, ta aby byla, *kterouž* jsi způsobil služebníku svému Izákovi; a po tomť poznám, že jsi milosrdenství učinil se pánem mým.

Tak niechaj stanie się, żeby dziewczica do której powiem: Nachylże dzban twój, a napiję się, a powie: pij, a wielblądy twoje napoję, - była tą, którą przeznaczyłeś dla sługi Twojego, dla Ic'haka; a potem poznam, żeś uczynił łaskę panu mojemu."

15 I stalo se prvé, než on přestal mluvit, aj, Rebeka, kteráž se narodila Bathuelovi, synu Melchy, manželky Náchora bratra Abrahamova, vycházela, a věderce její *bylo* na rameni jejím.

I stało się, że zaledwie przestał mówić, a oto Ribka wyszła, która zrodzona była Betuelowi, synowi Milki, żony Nachora, brata Abrahama, a dzban jej na ramieniu jej.

יא ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל-באר המים לעת ערב לעת צאת השאבת:

און ער האָט געמאַכט קניען די קעמלען אויסן שטאָט ביים ברונעם וואָסער, אין אָוונט-צייט, אין דער צייט וואָס די שעפערניס גייען אַרויס.

יב ויאמר יהוה אלהי אדני אברהם הקרה-נא לפני היום ועשה-חסד עם אדני אברהם:

און ער האָט געוואָגט: יהוה, גאָט פֿון מיין האַר אַבראַמען, שיק מיר צו היינט, איך בעט דיך, אַ טראָף, און טו חסד מיט מיין האַר אַבראַמען.

יג הנה אנכי נצב על-עין המים ובנות אנשי העיר יצאת לשאב מים:

אַט שטיי איך ביים קוואַל וואָסער, און די טעכטער פֿון די שטאָטלייט קומען אַרויס שעפן וואָסער;

יד והיה הנער אשר אמר אליה הטי-נא כידך ואשתה ואמרה שתה וגם-גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי-עשית חסד עם-אדני:

זאַל זיין, אַז די מיידל וואָס איך וועל צו איר זאָגן: «בייג איין, איך בעט דיך, דיין קרוג, און לאָמיק טרינקען», און זי וועט זאָגן: «טרינק, און אויך דינע קעמלען וועל איך אָנטרינקען», האָסטו זי באַשערט פֿאַר דיין קנעכט יצחק, און דערמיט וועל איך וויסן אַז דו האָסט געטאָן חסד מיט מיין האַר.

טו ויהי-הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן-מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על-שכמה:

און עס איז געווען, איידער נאָך ער האָט געענדיקט רעדן, ערשט רבקה קומט אַרויס – די וואָס איז געבאָרן געוואָרן ביי בתואל דעם זון פֿון מלכה, דער ווייב פֿון נחור, אַבראַמס ברודער – מיט איר קרוג אויף איר אַקסל.

16 A *byla* děvečka na pohledění velmi krásná, panna, a muž nepoznal jí; kterážto sešla k studnici té, a naplnivši věderce své, šla vzhůru.

A byla to panna pięknego wielce wejrzenia, dziewczica, której mężczyzna nie poznał; i zesła do źródła, i napełniła dzban swój, i wracała.

17 Tedy běžel služebník ten proti ní, a řekl: Dej mi píti, prosím, maličko vody z věderce svého.

I pobiegł sługa naprzeciw niej, i rzekł: "Pozwólże mi łyknąć nieco wody z dzbana twojego."

18 I řekla: Napí se, pane můj. A rychle složila věderce své na ruku svou a dala mu píti.

I rzekła: "Pij panie mój!" i prędko spuściła dzban swój na rękę swoją, i dala mu pić.

19 A davši mu píti, řekla: Také velbloudům tvým navážím, dokudž se nenapijí.

A gdy dała mu się napić, rzekła: "I dla wielbłądów twoich czerpać będę, póki się nie napiją."

20 Tedy rychle vylila z věderce svého do koryta, a běžela ještě k studnici, aby vážila *vodu*; a vážila všechněm velbloudům jeho.

I pospieszyła, i wypróżniła dzban swój do koryta, i pobiegła znowu do krynicy, by czerpać, i naczepała dla wszystkich wielbłądów jego.

21 Muž pak ten s užasnutím divil se jí mlče, rozjímaje, aby zvěděl, zdařil-li Hospodin cestu jeho, čili nic.

A człowiek ten, zdumiewając się nad nią, milczał jeszcze, aby poznać, czy poszczęścił Wiekuisty drodze jego, czy nie.

טו וְהִנֵּנִי טֹבֶת מְרֹאָה מְאֹד בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יָדָעָה וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתִּמְלֵא כֶּדֶה וַתַּעַל:

און די מיידל איז געווען זייער שיין פֿון אויסזען, אַ יונגפֿרוי וואָס קיין מאַן האָט נאָך זי נישט געקענט; און זי האָט אַראָפּגענידערט צום קוואַל, און האָט אָנגעפֿילט איר קרוג, און איז אַרויפֿגעקומען.

יז וַיֵּרָץ הָעֶבֶד לְקִרְאָתָהּ וַיֹּאמֶר הִגְמִיאֲנִי נָא מַעַט־מִים מִכֶּדֶךָ:

איז דער קנעכט איר געלאָפֿן אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: לאָז מיך אַ זופּ טאָן, איך בעט דיך, אַ ביסל וואַסער פֿון דיין קרוג.

יח וַתֹּאמֶר שְׂתָהּ אֲדֹנִי וַתִּמְהַר וַתֵּרֶד כֶּדֶה עַל־יָדָהּ וַתִּשְׁקָהּ:

האָט זי געזאָגט: טרינק מיין האַר; און זי האָט אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איר קרוג אויף איר האַנט, און האָט אים געגעבן טרינקען.

יט וַתִּכַּל לְהַשְׁקִיתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לְגַמְלֶיךָ אֲשָׂאב עַד אֶם־כָּלוּ לִשְׁתֹּת:

און אַז זי האָט געענדיקט אים געבן טרינקען, האָט זי געזאָגט: אויך פֿאַר דינע קעמלען וועל איך אָנשעפֿן, ביז זיי האָבן געענדיקט טרינקען.

כ וַתִּמְהַר וַתַּעַר כֶּדֶה אֶל־הַשְׁקֵת וַתֵּרָץ עוֹד אֶל־הַבָּאָר לִשְׂאֹב וַתִּשְׂאֹב לְכָל־גַּמְלֵיו:

און זי האָט אויף גיך אויסגעליידיקט איר קרוג אין דער קאַריטע, און איז ווידער געלאָפֿן צום ברונעם אָנשעפֿן, ביז זי האָט אָנגעשעפֿט פֿאַר אלע זיינע קעמלען.

כא וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֲה לָהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִּיחַ יְהוָה דְּרָכּוֹ אֶם־לֹא:

און דער מאַן קוקט זי אָן שווייגעדיק, צו וויסן אויב גאָט האָט באַגליקט זיין וועג אָדער נישט.

22 I stalo se, když přestali pít velbloudové, vyňav muž náušnici zlatou, ztíží půl lotu, a dvě náramnice, *dal* na ruce její, kteréž vážily deset lotů zlata.

Ale gdy przestały wielbłądy pić, wyjął ów człowiek kolczyk złoty, pół szekla wagi, i dwa naramienniki - na ręce jej - dziesięciu złotych wagi.

23 A řekl: Čí jsi dcera? Pověz mi, prosím, jest-li v domě otce tvého nám místo, kdež bychom přes noc zůstali?

I řekl: "Czyją córką jesteś, powiedz że mi? Czy jest w domu ojca twojego miejsce dla nas, dla przenocowania?"

24 Jemužto odpověděla: Dcera jsem Bathuele, syna Melchy, kteréhož porodila Náchorovi.

I rzekła do niego: "Córką Betuela jestem, syna Milki, którego urodziła Nachorowi."

25 Řekla ještě k němu: Slámy také a potravý hojně u nás jest, ano i místo, kdež byste přes noc zůstali.

I rzekła do niego: "I słomy, i paszy dość u nas, i miejsce dla przenocowania."

26 Tedy skloniv hlavu, poklonu učinil Hospodinu.

I poklonił się ów człowiek, i ukorzył się przed Wiekuistym.

27 A řekl: Požehnaný Hospodin, Bůh pána mého Abrahama, kterýž neodjal milosrdenství svého a pravdy své od pána mého, mne *také* na cestě vedl Hospodin k domu bratří pána mého.

I řekl: "Błogosławiony Wiekuisty, Bóg pana mego Abrahama, który nie pominął łaski i rzetelności Swojej panu memu! Jestem na drodze, którą poprowadził mnie Wiekuisty do domu krewnych pana mego!"

כב ויהי כאשר כלו הגמלים לשותות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על-ידיה עשרה זהב משקלם:

און עס איז געווען, ווי די קעמלען האבן געענדיקט טרינקען, אזוי האט דער מאן גענומען א גילדערנעם נאזרינג וואס זיין וואג איז געווען א בקע, און צוויי ארעמבענדער פאר אירע הענט, וואס זייער וואג איז געווען צען גאלדשטיק.

כג ויאמר בת-מי את הגידי נא לי ה'יש בית-אביך מקום לנו ללון:

און ער האט געזאגט: וועמעס טאכטער ביסטו? זאג מיר, איך בעט דיר, איז דא אין דין פאטערס הויז אן ארט פאר אונדז צום נעכטיקן?

כד ותאמר אליו בת-בתואל אנכי בן-מלכה אשר ילדה לנחור:

האט זי צו אים געזאגט: איך בין די טאכטער פון בתואל דעם זון פון מלכה, וואס זי האט געבארן נחור.

כה ותאמר אליו גם-תבן גם-מספוא רב עמנו גם-מקום ללון:

און זי האט צו אים געזאגט: אי שטרוי אי פוטער א סך איז דא ביי אונדז, אי אן ארט צום נעכטיקן.

כו ויקד האיש וישתחו ליהוה:

האט דער מאן זיך גענייגט און זיך געבוקט צו גאט.

כז ויאמר ברוך יהוה אלהי אדני אברהם אשר לא-עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני יהוה בית אחי אדני:

און ער האט געזאגט: געלויבט איז יהוה דער גאט פון מיין האר אברהמען, וואס האט נישט פארלאזן זיין חסד און זיין טריישאפט צו מיין האר; מיך האט גאט געפירט אויף דעם וועג צו דעם הויז פון מיין הארס ברידער.

28 I běžela děvče, a oznámila v domě matky své tak, jakž se stalo.

Dziewica zaś pobiegła, i opowiedziała w domu matki swojej o rzeczach tych.

29 A měla Rebeka bratra, jménem Lábara; ten běžel k muži tomu ven k studnici.

A měla Ribka brata, imieniem Laban; i wybiegł Laban do owego człowieka na drogę, do źródła.

30 Nebo uzřev náušnici a náramnice na rukou sestry své, a slyšev slova Rebeky sestry své, ana praví: Tak mluvil ke mně člověk ten, přišel k muži, a on stál při velbloudích u studnice.

A stało się to, gdy ujrzał kolczyk i naramienniki na rękach siostry swojej, i gdy usłyszał słowa Ribki siostry swojej, która mówiła: "Tak rzekł do mnie człowiek ów." I przyszedł do owego człowieka, a oto stał przy wielbłądach u źródła.

31 Jemuž řekl: Vejdi, požehnaný Hospodinův. Proč bys stál vně, když jsem připravil dům a místo velbloudům?

I rzekł: "Wnijdź, błogosławiony Wiekuistego! Czemuż stoisz na dworze? A jam wyprzątnął dom, i miejsce dla wielbłądów."

32 Tedy všel muž ten do domu, a odsedlal velbloudy, a dal Lábar slámy a potravu velbloudům, i vody k umytí noh jeho a noh mužů těch, kteří s ním byli.

I wszedł ów człowiek do domu, i odkiełznał wielbłądy; on zaś dał słomy i paszy wielbłądom, i wody dla umycia nóg jego, i nóg ludzi, którzy byli z nim.

כח ותרץ הנער ותגד לבית אמה כדברים האלה:

און די מיידל איז געלאפן, און האט דערציילט אין איר מוטערס הויז די דאזיקע זאכן.

כט ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אל-האיש החוצה אל-העין:

און רבקה האט געהאט א ברודער וואס זיין נאמען איז געווען לבן; איז לבן ארויסגעלאפן צו דעם מאן דרויסן צום קוואל.

ל ויהי כראת את-הנזם ואת-הצמדים על-ידי אחתו וכשמעו את-דברי רבקה אחתו לאמר כה-דבר אלי האיש ויבא אל-האיש והנה עמד על-הגמלים על-העין:

און עס איז געווען, ווי ער האט דערזען דעם נאזרינג, און די ארעמבענדער אויף די הענט פֿון זיין שוועסטער, און ווי ער האט געהערט די ווערטער פֿון זיין שוועסטער רבקה, אזוי צו זאגן: אזוי און אזוי האט דער מאן צו מיר גערעדט — איז ער געקומען צו דעם מאן ווי ער שטייט ביי די קעמלען לעבן קוואל,

לא ויאמר בוא ברוך יהוה למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים:

און ער האט געזאגט: קום, געבענטשטער פֿון גאט, פֿאר וואס שטייסטו דרויסן? איך האב דאך אויפֿגעראמט דאס הויז, און אן ארט פֿאר די קעמלען.

לב ויבא האיש הביתה ויפתח הגמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו:

איז דער מאן אריינגעגאנגען אין הויז; און ער האט אפגעבונדן די קעמלען, און האט דערלאנגט שטרוי און פֿוטער פֿאר די קעמלען, און וואסער צו וואשן זיינע פֿיס, און די פֿיס פֿון די מענטשן וואס מיט אים.

- 33 A položil předeň *chléb*, aby jedl. Ale on řekl: Nebudu jísti, dokudž nevypravím řečí svých. I řekl *Lában*: Mluv.
- I postaviono przed nim, żeby jadł; ale rzekł: "Nie będę jadł, póki nie wypowiem rzeczy mojej." A rzekł: "Mów!"
- 34 Tedy řekl: Služebník Abrahamův jsem já.
- I rzekł: "sługą Abrahama jestem.
- 35 A Hospodin požehnal pánu mému velice, tak že veliký učiněn jest; nebo dal mu ovce a voly, stříbro a zlato, služebníky a děvky, velbloudy a osly.
- A Wiekuisty pobłogosławił pana mojego bardzo, że stał się możliwym; i dał mu trzody i rogaciznę, i srebro i złoto, i sługi i służebnice, i wielbłądy i osły.
- 36 A porodila Sára, manželka pána mého, pánu mému v starosti své syna, jemuž dal, cožkoli má.
- I urodziła Sara, żona pana mojego, syna panu mojemu w starości swojej, któremu oddał wszystko co posiada.
- 37 I zavázal mne přísahou pán můj, řka: Nevezmeš manželky synu mému ze dcer Kananejských, v jejichž zemi já bydlím.
- I zaklął mnie pan mój w słowach: "Nie weźmiesz żony dla syna mojego z córek Kanaanejczyka, w którego ziemi mieszkam.
- 38 Ale k domu otce mého půjdeš, a k rodině mé, a *odtud* vezmeš manželku synu mému.
- Lecz do domu ojca mojego pójdiesz, i do rodziny mojej, a weźmiesz żonę dla syna mojego."
- לג ויִישָׁם וַיִּישָׁם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֲכַל עַד אֶס-דְּבַרְתִּי דְבָרִי וַיֹּאמֶר דְּבַר:
- און עס איז געשטעלט געוואָרן פֿאַר אים צום עסן, אָבער ער האָט געזאָגט: איך וועל ניט עסן, ביז איך האָב גערעדט מינע רייד. האָט ער געזאָגט: רעד.
- לד וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אֲנִכִּי:
- האָט ער געזאָגט: דער קנעכט פֿון אַבְרָהָמֶען בין איך.
- לה וַיְהִיָּה בִּרְךְ אֶת-אֲדֹנִי מְאֹד וַיִּגְדַּל וַיִּתֶּן-לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וַשְּׁפָחֹת וּגְמִלִים וַחֲמֹרִים:
- און גאָט האָט זייער געבענטשט מיין האַר, און ער איז געוואָרן רייך; און ער האָט אים געגעבן שאָף און רינדער, און זילבער און גאָלד, און קנעכט און דינסטן, און קעמלען און אייזלען.
- לו וַתֵּלֶד שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲדֹנִי בֶן לֹאֲדֹנִי אַחֲרֵי זְקִנְתָּהּ וַיִּתֶּן-לוֹ אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ:
- און שָׂרָה, מיין האַרס ווייב, האָט געבאָרן אַ זון צו מיין האַר אויף איר עלטער; און ער האָט אים אוועקגעגעבן אַלץ וואָס ער האָט געהאַט.
- לז וַיִּשְׁבַּעֲנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא-תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנִכִּי יֹשֵׁב בְּאֶרֶצוֹ:
- און מיין האַר האָט מיך באַשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט ניט נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון פֿון די טעכטער פֿון דעם כְּנַעֲנִי וואָס איך זיין אין זיין לאַנד.
- לח אֶס-לֹא אֶל-בֵּית-אָבִי תֵּלֵךְ וְאֶל-מִשְׁפַּחְתִּי וְלִקְחָת אִשָּׁה לְבְנִי:
- ניט אַנדערש נאָר צו מיין פֿאַטערס הויז זאָלסטו גיין, און צו מיין משפּחה, און נעמען אַ ווייב פֿאַר מיין זון.

39 A když jsem řekl pánu svému: Snad nepůjde žena ta se mnou?

I rzekłem do pana mojego: "Może nie pójdzie niewiasta ta za mną?"

40 Odpověděl mi: Hospodin, před jehož obličejem ustavičně jsem chodil, pošle anděla svého s tebou, a šťastnou způsobí cestu tvou, a vezmeš manželku synu mému z rodiny mé, a z domu otce mého.

I odpowiedział mi: "Wiekuiesty, co postępowałem przed Nim, poszle anioła swojego z tobą, i poszczęści drodze twojej, a weźmiesz żonę dla syna mojego, z rodziny mojej, i z domu ojca mojego.

41 A budeš svoboden od přísahy mé, když bys přišel k rodině mé; a jestliže by nedali tobě, budeš prost od přísahy mé.

Wtedy tylko zwolnionym będziesz z zaklęcia mojego, gdy przyjdiesz do rodziny mojej; a nawet jeżeli nie dadzą ci, zwolnionym będziesz z zaklęcia mojego!"

42 Protož dnes přišel k studnici, řekl jsem: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, jestliže ty nyní šťastně spravuješ cestu mou, po níž já jdu,

I przybyłem dzisiaj do źródła; i rzekłem: Wiekuiesty, Boże pana mojego Abrahama, gdybyś raczył też poszczęścić drodze mojej, po której idę!

43 Aj, já stojím u studnice vody; protož, nechť panna, kteráž vyjde vážiti vody, když bych jí řekl: Dej mi píti nyní maličko vody z věderce svého,

Oto stoję u źródła wody, - i niechaj stanie się, iż dziewczica, która wyjdzie czerpać, i do której powiem: Dozwól mi też napić się nieco wody z dzbana twojego.

לט ואמר אל-אדני אלי לא-תלך האשה אחרי:

האב איך געזאגט צו מין האר: טאמער וועט די פרוי ניט וועלן גיין מיט מיר?

מ ויאמר אלי יהוה אשר-התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני משפחתי ומבית אבי:

האט ער צו מיר געזאגט: יהוה וואס איך בין געגאנגען פאר אים, וועט שיקן זיין מלאך מיט דיר, און וועט באגליקן דין וועג, און וועסט קריגן א ווייב פאר מין זון, פון מין משפחה און פון מין פאטערס הויז.

מא אז תנקה מאלתי כי תבוא אל-משפחתי ואם-לא יתנו לך והיית נקי מאלתי:

דענצמאל וועסטו פריי זיין פון מין שבועה, אז דו וועסט קומען צו מין משפחה; און אויב זיי וועלן דיר ניט געבן, וועסטו אויך פריי זיין פון מין שבועה.

מב ואבא היום אל-העין ואמר יהוה אלי אדני אברהם אס-ישך-נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה:

בין איך געקומען היינט צום קוואל, און האב געזאגט: יהוה, גאט פון מין האר אברהמען, אויב דו ווילסט, איך בעט דך, באגליקן מין וועג וואס איך גיי אויף אים:

מג הנה אנכי נצב על-עין המים והיה העלמה היצאת לשאב ואמרתי אליה השקיני-נא מעט-מים מפדך:

אט שטיי איך ביים קוואל וואסער; און עס זאל זיין, אז די מיידל וואס קומט ארויס שעפן, און איך וועל זאגן צו איר: «גיב מיר טרינקען, איך בעט דך, א ביסל וואסער פון דין קרוג»,

44 A ona by mi odpověděla: I ty pí, i velbloudům tvým také navážím, ta ať jest manželka, kterouž způsobil Hospodin synu pána mého.

A powie mi: I ty się napij, a i dla wielbłądów twoich naczepię - ta to będzie żona, którą przeznaczył Wiekuisty dla syna pana mojego.

45 Prvé pak než jsem já přestal mluvit v srdci svém, aj, Rebeka vycházela mající věderce své na rameni svém, a sšedši k studnici, vážila. I řekl jsem jí: Prosím, dej mi píti.

Ja zaś, zaledwie przestałem to mówić w sercu swojém, - a oto Ribka wychodzi, a dzban jej na ramieniu jej, i zstąpiła do źródła, i naczepnęła; i rzekłem do niej: "Daj mi też się napić."

46 Ona pak rychle složila věderce své s sebe, a řekla: Pí, také i velbloudy tvé napojím. Tedy pil jsem, a napojila také velbloudy.

I prędko spuściła dzban swój z siebie, i rzekła: "Pij, a i wielbłądy twoje napoję". I piłem, a i wielbłądy napoiła.

47 I ptal jsem se jí, a řekl jsem: Čí jsi dcera? Ona odpověděla: Dcera Bathuele, syna Náchorova, jehož mu porodila Melcha. Tedy dal jsem náušnici na tvář její, a náramnice na ruce její.

I zapytałem się jej i rzekłem: "Czyją córką jesteś?" I rzekła: "córką Betuela, syna Nachora, którego urodziła mu Milka." Wtedy włożyłem kolczyk na nos jej, a naramienniki na ręce jej.

מד ואמרה אלי גם-אתה שתה וגם לגמליך אשאב
הוא האשה אשר-הכית יהוה לבן-אדני:

און זי וועט זאגן צו מיר: «אי דו טרינק, אי פֿאַר
דינע קעמלען וועל איך אָנשעפֿן», זאָל זי זיין די
ווייב, וואָס גאָט האָט באַשערט פֿאַר מיין האַרס
זון.

מה אני טרם אכלה לדבר אל-לבי והנה רבקה
יצאת וכדה על-שכמה ותדר העינה ותשאב
ואמר אליה השקיני נא:

נאָך איידער איך ענדיק רעדן צו מיין האַרצן,
ערשט רבקה קומט אַרויס מיט איר קרוג אויף
איר אַקסל; און זי האָט אַראָפּגענידערט צום
קוואַל און האָט אָנגעשעפֿט. האָב איך צו איר
געזאָגט: גיב מיר טרינקען, איך בעט דיך.

מו ותמהר ותדר כדה מעליה ותאמר שתה
וגם-גמליך אשקה ואשת וגם הגמלים השקתה:

האָט זי אויף גיך אַראָפּגעלאָזט איר קרוג פֿון
זיך, און האָט געזאָגט: טרינק, און אויך דינע
קעמלען וועל איך אָנטרינקען. האָב איך
געטרונקען, און אויך די קעמלען האָט זי
אָנגעטרונקען.

מו ואשאל אתה ואמר בת-מי את ותאמר
בת-בתואל בן-נחור אשר ילדה-לו מלכה ואשם
הנזם על-אפה והצמידים על-ידיה:

האָב איך זי געפרעגט און האָב געזאָגט: וועמעס
טאָכטער ביסטו? האָט זי געזאָגט: די טאָכטער
פֿון בתואל דעם זון פֿון נַחור, וואָס מלכה האָט
געבאָרן צו אים. און איך האָב אָנגעטאָן דעם
נאָזרינג אויף איר נאָז, און די אַרעמבענדער
אויף אירע הענט.

48 A skloniv hlavu, poklonu jsem učinil Hospodinu, a dobrořečil jsem Hospodina, Boha pána mého Abrahama, kterýž vedl mne po cestě přímé, abych dceru bratra pána svého vzal synu jeho.

I poklonilem się, i ukorzyłem przed Wiekuistym i błogosławiłem Wiekuistemu, Bogu pana mojego Abrahama, który poprowadził mnie drogą prawdziwą, abym wziął córkę brata pana mojego dla syna jego.

49 Protož nyní, činíte-li milosrdenství, a pravdu se pánem mým, oznamte mi; pakli nic, *také* mi oznamte, a obrátím se na pravo neb na levo.

A teraz, jeżeli chcecie wyświadczyć łaskę i wierność panu mojemu, powiedźcie mi; a jeżeli nie, powiedźcie mi też, abym się zwrócił na prawo albo na lewo."

50 Tedy odpověděli Lában a Bathuel, řkouce: Od Hospodina vyšla jest věc tato; nemůžemeť odepřítí v ničemž.

I odpowiedzieli Laban i Betuel i rzekli: "od Wiekuistego wyszła ta rzecz; nie możemy ci powiedzieć ani źle, ani dobrze.

51 Aj, Rebeka před tebou, vezmiž ji a jed'; a nechť jest manželkou synu pána tvého, jakož mluvil Hospodin.

Oto Ribka przed tobą, zabierz ją, a idź, a niech będzie żoną syna pana twojego, jako wyrzekł Wiekuisty."

52 I stalo se, že jakž uslyšel služebník Abrahamův slova jejich, poklonil se Hospodinu až k zemi.

I stało się, gdy usłyszał sługa Abrahama słowa ich, ukorzył się do ziemi Wiekuistemu.

מח וַאֲקֵד וַאֲשַׁתְּחוּה לַיהוָה וַאֲבָרַךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנֵי אַבְרָהָם אֲשֶׁר הִנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לְקַחַת אֶת־בֵּת־אָחִי אֲדֹנֵי לְבָנוֹ:

און איך האָב מיך גענייגט און מיך געבוקט צו יהוה, און איך האָב געלויבט יהוה דעם גאָט פֿון מיין האַר אַבְרָהָמֶען, וואָס האָט מיך געפירט אויפֿן ריכטיקן וועג צו קריגן די טאָכטער פֿון מיין האַרס אָן אייגענעם פֿאַר זיין זון.

מש וַעֲתָה אִם־יִשְׁכַּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֶמֶת אֶת־אֲדֹנֵי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאִפְּנָה עַל־יְמִין אוֹ עַל־שְׂמָאל:

און אַצונד, אויב איר ווילט טאָן אַ חסד און אַ טריישאַפֿט מיט מיין האַר, זאָגט מיר; און אויב ניט, זאָגט מיר; און איך וועל מיך קערן אויף רעכטס אָדער אויף לינקס.

נ וַיַּעַן לָבָן וּבְתוֹאֵל וַיֹּאמְרוּ מִיְּהוָה יֵצֵא הַדָּבָר לֹא נוֹכַל דָּבָר אֲלֵיךָ רַע אוֹ־טוֹב:

האָט געענטפֿערט לָבָן און בתוֹאֵל, און זיי האָבן געזאָגט: די זאך איז אַרויס פֿון גאָט; מיר קענען ניט רעדן צו דיר שלעכטס אָדער גוטס.

נא הִנֵּה־רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וְלֶךְ וְתָהִי אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה:

אַט איז רבקה פֿאַר דיר, נעם און גיי, און זאָל זי זיין אַ ווייב צו דעם זון פֿון דיין האַר, אַזוי ווי גאָט האָט גערעדט.

נב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לַיהוָה:

און עס איז געווען, ווי דער קנעכט פֿון אַבְרָהָמֶען האָט געהערט זייערע ווערטער, אַזוי האָט ער זיך געבוקט צו דער ערד פֿאַר גאָט.

- 53 A vyňav služebník ten nádoby stříbrné a nádoby zlaté a oděv, dal Rebece; drahé také *dary* dal bratru jejímu a matce její.
- I wyjął sługa klejnoty srebrne i klejnoty złote i szaty i dał Ribce; inne też kosztowności dał bratu jej i matce jej.
- 54 Tedy jedli a pili, on i muži, kteříž byli s ním, a zůstali tu přes noc. Ráno pak když vstali, řekl: Propust'ťte mne ku pánu mému.
- I jedli i pili, on i ludzie, którzy z nim byli, i przenocowali. A gdy wstali z rana, rzekł: "Puśćcie mnie do pana mego!"
- 55 I odpověděl bratr její a matka: Nechať pozůstane děvčeka s námi *za některý* den, aspoň za deset; potom půjdeš.
- I rzekł brat jej, i matka jej: "Niech pobędzie dziewczica z nami dni kilka albo dziesięć, a potem pójdzie."
- 56 On pak řekl jim: Nezdružujte mne, poněvadž Hospodin šťastnou způsobil cestu mou; propust'ťtež mne, ať jdu ku pánu svému.
- I rzekł do nich: "Nie zatrzymujcie mnie, skoro Wiekuisty poszczęścił drodze mojej; puśćcie mnie, abym poszedł do pana mego."
- 57 I řekli: Zavolejme děvččky a zeptejme se, co dí k tomu.
- I rzekli: "Zawołamy dziewczicę, i zapytamy się ust jej."
- 58 Tedy zavolali Rebeky, a řekli jí: Chceš-li jíti s mužem tímto? I řekla: Půjdu.
- I zawołali Ribkę, i rzekli do niej: "Czy pójdiesz z mężem tym? A odpowiedziała: "Pójdę."
- נג ויוצא העבד כלי־כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנת נתן לאחיה ולאמה:
- און דער קנעכט האָט אַרויסגענומען זילבערנע זאַכן, און גילדערנע זאַכן, און קליידער, און געגעבן רבקה; אויך איר ברודער און איר מוטער האָט ער געגעבן טיערע מתנות.
- נד ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר־עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחני לאדני:
- און זיי האָבן געגעסן און געטרונקען, ער און די מענטשן וואָס מיט אים; און זיי האָבן איבערגענעכטיקט; און זיי זינען אויפֿגעשטאַנען אין דער פֿרי, און ער האָט געזאָגט: שיקט מיך אַוועק צו מיין האַר.
- נה ויאמר אחיה ואמה תשב הנער אתנו ימים או עשור אחר תלך:
- האָט געזאָגט איר ברודער און איר מוטער: זאָל די מיידל בלייבן בי אונדז אַ יאָר אָדער צען חדשים, דערנאָך וועט זי גיין.
- נו ויאמר אליהם אל־תאחרו אתי ויהוה הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני:
- האָט ער צו זיי געזאָגט: האַלט מיך ניט אויף, אַז גאָט האָט באַגליקט מיין וועג. שיקט מיך אַוועק, און לאַמיר גיין צו מיין האַר.
- נו ויאמרו נקרא לנער ונשאלה את־פיה:
- האָבן זיי געזאָגט: מיר וועלן רופֿן די מיידל, און מיר וועלן פֿרעגן איר מויל.
- נח ויקראו לרבקה ויאמרו אליה תתלכי עם־האיש הזה ותאמר אלך:
- האָבן זיי גערופֿן רבקה, און האָבן צו איר געזאָגט: ווילסטו גיין מיט דעם דאָזיקן מאַן? האָט זי געזאָגט: איך וויל גיין.

- 59 A propouštějíce Rebeku sestru svou a chovačku její, služebníka také Abrahamova s muži jeho, I tak puścili Ribkę, siostrę swoją i karmicielkę jej, i sługę Abrahama i ludzi jego.
- 60 Požehnali Rebeky a mluvili jí: Sestro naše, ty buď v tisíce tisíců, a símě tvé dědičně obdrž brány nepřátel svých. I pobłogosławili Ribkę, i rzekli do niej: "Siostro nasza! od ciebie niech powstaną tysiące myriadów, a niech zdobędzie ród twój bramę wrogów swoich!"
- 61 Tedy vstala Rebeka a děvečky její, a vsedše na velbloudy, jely za mužem tím. A tak vzal služebník ten Rebeku, a odjel. I powstała Ribka i służebne jej, i wsiadły na wielbłądy, i poszły za owym człowiekiem. I tak wziął sługa ów Ribkę i poszedł.
- 62 Izák pak šel, navracuje se od studnice Živého vidoucího mne; nebo bydlil v zemi polední. A Ic'hak wracał właśnie z wycieczki do studni Lachaj-Roi, gdyż mieszkał w ziemi południowej.
- 63 A vyšel Izák k přemýšlování na pole, když se chýlilo k večerou; a pozdvih očí svých, uzřel, an velbloudové jdou. I wyszedł Ic'hak, by przechadzać się w polu pod wieczór, i podniósł oczy swoje, i spojrzął, a oto wielbłądy nadciągają.
- 64 Pozdvihla také Rebeka očí svých, a uzřevši Izáka, ssedla s velblouda. I podniosła też Ribka oczy swoje, i ujrzała Ic'haka i spuściła się z wielbłąda;
- נט וישלחו את־רבקה אחתם ואת־מנקתה ואת־עבד אברהם ואת־אנשיו: האבן זיי ארויסבאלייט זייער שוועסטער רבקה, און איר אם, און אברהם קנעכט, און זיינע מענטשן.
- ס ויברכו את־רבקה ויאמרו לה אחתנו את־הי לאלפי רבבה ויירש זרעך את־שנאיו:
- און זיי האבן געבענטשט רבקה, און האבן צו איר געזאגט: אונדזער שוועסטער, דו ווער טויזנטער מאל צען טויזנט, און דיין זאמען זאל ארבן דעם טויער פֿון זיינע פֿינט.
- סא ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה על־הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח העבד את־רבקה וילך:
- און רבקה איז אויפֿגעשטאנען מיט אירע מיידלעך, און זיי האבן זיך ארויפֿגעזעצט אויף די קעמלען, און זיינען געגאנגען נאך דעם מאן. און דער קנעכט האט גענומען רבקה, און איז אוועקגעגאנגען.
- סב ויצחק בא מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ הנגב:
- און יצחק איז אָנגעקומען פֿון וווּ מע גייט קיין באר־לחי־רואי, וואָרום ער איז געזעסן אין לאַנד פֿון דרום –
- סג ויצא יצחק לשוח בשדה לפני ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים:
- און יצחק איז אָרויסגעגאנגען זיך דורכצוגיין אין פֿעלד אַקעגן אָונט – האָט ער אויפֿגעהויבן זיינע אויגן און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט קעמלען קומען אָן.
- סד ותשא רבקה את־עיניה ותרא את־יצחק ותפל מעל הגמל:
- און רבקה האָט אויפֿגעהויבן אירע אויגן, און האָט דערזען יצחק, און זי האָט זיך אַראָפֿגלאָזט פֿון קעמל.

- 65 (Nebo řekla byla služebník: Kdo jest ten muž, kterýž jde po poli proti nám? Odpověděl služebník: To jest pán můj.) I vzala rouchu, a přistřela se. סה וַתֹּאמֶר אֶל-הַעֲבָד מִי־הָאִישׁ הַלֵּזָה הַהִלֵּךְ בַּשָּׂדֶה לְקִרְאָתָנוּ וַיֹּאמֶר הַעֲבָד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצֹּעִיף וַתִּתְּכֶם:
- I rzekła do sługi: "Któż to ów człowiek, który idzie po polu naprzeciw nam?" I rzekł sługa: "To pan mój." I wzięła zasłonę i zakryła się. און זי האָט געזאָגט צו דעם קנעכט: ווער איז יענער מאַן וואָס גייט אין פֿעלד אונדז אַנטקעגן? האָט דער קנעכט געזאָגט: דאָס איז מיין האַר. האָט זי גענומען דעם שלייער, און האָט זיך פֿאַרדעקט.
- 66 Tedy vypravoval služebník Izákovi vše, což působil. סו וַיְסַפֵּר הַעֲבָד לִיצְחָק אֶת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה:
- I opowiedział sługa Ic'hakowi wszystkie rzeczy, które spełnił. און דער קנעכט האָט דערציילט יצחקן אַלע זאַכן וואָס ער האָט געטאָן.
- 67 I uvedl ji Izák do stanu Sáry matky své, a vzal Rebeku, a měl ji za manželku, a miloval ji. I potěšil se Izák po smrti matky své. סז וַיְבִאֶהָ יִצְחָק הָאֵהָלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת-רֵבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאָהֲבָה וַיְנַחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ:
- I wprowadził ją Ic'hak do namiotu Sary, matki swojej, i pojął Ribkę, i stała się jego żoną; i pokochał ją, i pocieszył się Ic'hak po matce swojej. און יצחק האָט זי אַרײַנגעבראַכט אין דעם געזעלט פֿון זײַן מוטער שרה. און ער האָט גענומען רבקה, און זי איז אים געוואָרן פֿאַר אַ ווייב; און ער האָט זי ליב געהאַט. און יצחק האָט זיך געטרייסט נאָך זײַן מוטער.

בראשית כה: 25

- א ויִסֹף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קְטוּרָה:
און אַבְרָהָם האָט ווידער גענומען אַ ווייב, און
איר נאָמען איז געווען קטורָה.
- ב וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־זִמְרָן וְאֶת־יֶקֶשׁן וְאֶת־מֶדָן
וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־שׁוּחַ:
און זי האָט אים געבאָרן זִמְרָנען, און יֶקֶשָׁנען,
און מֶדָנען, און מִדְיָנען, און יִשְׁבָּקן, און שׁוּחַן.
- ג וַיִּקְשֶׁן יֶלֶד אֶת־שָׁבָא וְאֶת־דָּדָן וּבְנֵי דָדָן הָיוּ
אֲשׁוּרִים וְלִטְוּשִׁים וְלֵאֲמִים:
וַיִּקְשֶׁן האָט געבאָרן שָׁבָא, און דָּדָנען. און די
קינדער פֿון דָּדָנען זיינען געווען אֲשׁוּרִים, און
לִטְוּשִׁים, און לֵאֲמִים.
- ד וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וְעֶפְרָה וְחִנֹּךְ וְאַבְדֵּעַ וְאַלְדֵּעָה
כָּל־אֵלֶּה בְנֵי קְטוּרָה:
און די זיין פֿון מִדְיָנען זיינען געווען: עֵיפָה, און
עֶפְרָה, און חִנֹּךְ, און אַבְדֵּעַ, און אַלְדֵּעָה, די אַלע
זיינען געווען די קינדער פֿון קטורָה.
- ה וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לְיִצְחָק:
און אַבְרָהָם האָט אַוועקגעגעבן אַלץ וואָס ער
האָט געהאַט צו יצחק.
- ו וּלְבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם
מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנוּ חֵי קְדָמָה
אֶל־אֶרֶץ קְדָם:
און צו די זיין פֿון די קעפסווייבער וואָס אַבְרָהָם
האָט געהאַט, האָט אַבְרָהָם געגעבן מִתְּנַת, און
האָט זיי אַוועקגעשיקט פֿון זיין זון יצחק, ווען ער
האָט נאָך געלעבט, קיין מזרח אין מזרח־לאַנד.
- ז וְאַלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חַי מֵאָת שָׁנָה
וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים:
און דאָס זיינען די טעג פֿון די יאָרן פֿון אַבְרָהָם
לעבן וואָס ער האָט געלעבט: הונדערט יאָר און
פֿינף יאָר און זיבעציק יאָר.
- 1 Abraham pak opět pojal ženu jménem Ceturu.
A jeszcze pojął był Abraham żonę, a imię jej
Ketura.
- 2 Kterážto porodila jemu Zamrana, a Jeksana, a
Madana, a Madiana, Jezbocha a Suecha.
I urodziła mu Zymrana, i Jokszana, i Medana,
i Midjana, i Iszbaka i Szuacha.
- 3 Jeksan potom zplodil Sábu a Dedana. Synové
pak Dedanovi byli: Assurim, a Latuzim, a
Laomin.
A Jokszan spłodził Szebę i Dedana. A synowie
Dedana byli: Aszurowie, i Letuszowie,
i Leumowie.
- 4 Ale synové Madianovi: Efa, a Efer, a Enoch, a
Abida, a Helda; všickni ti synové byli Cetury.
A synowie Midjana: Efa, i Efer, i Chanoch,
i Abida, i Eldaa; wszyscy ci, synowie Ketury.
- 5 I dal Abraham Izákovi všecko, což měl.
I oddał Abraham wszystko co miał, Ic'hakowi.
- 6 Synům pak ženin svých dal Abraham dary, a
odeslal je od Izáka syna svého, ještě živ jsa, k
východu do země východní.
A synom nałożnic, które miał Abraham, dał
Abraham upominki, i wyprawił ich od Ic'haka,
syna swego, jeszcze za życia swojego, ku
wschodowi, do krainy wschodniej.
- 7 Tito pak jsou dnové let života Abrahamova, v
nichž byl živ: Sto sedmdesáte a pět let.
A oto dni lat żywota Abrahama, které přežyl:
sto siedmdziesiąt i pięć lat.

- 8 I skonala a umřel Abraham v starosti dobré, stár jsa a plný *dnũ*; a připojen jest k lidu svému.
- I skończył, i umarł Abraham w sędziwości szczęśliwej, stary i syt życia, i przyłączon został do ludu swojego.
- 9 Tedy pochovali ho Izák a Izmael synové jeho v jeskyni Machpelah, na poli Efrona, syna Sohar Hetejského, naproti Mamre,
- I pochowali go Ic'hak i Iszmael, synowie jego, w jaskini w Machpela, na polu Efrona, syna Cochara, co naprzeciw Mamre.
- 10 *Na tom* poli, kteréž byl koupil Abraham od synů Het; tu pochován jest Abraham i Sára manželka jeho.
- Na polu, które nabył był Abraham od synów Cheta, tam pochowany został Abraham i Sara żona jego.
- 11 Po smrti pak Abrahamově požehnal Bůh Izákovi synu jeho, a bydlil Izák u studnice Živého vidoucího mne.
- I stało się po śmierci Abrahama, pobłogosławił Bóg Ic'haka, syna jego, i osiadł Ic'hak u źródła Lachaj-Roi.
- 12 Tito jsou pak rodové Izmaele syna Abrahamova, jehož porodila Agar Egyptská, děvka Sářina, Abrahamovi.
- A oto rodowód Iszmaela, syna Abrahama, którego zrodziła Hagar, Micrejka, służebnica Sary, Abrahamowi.
- 13 A tato jsou jména synů Izmaelových, jimiž se jmenují po rodech svých: Prvorozený Izmaelův Nabajot, po něm Cedar, a Adbeel a Mabsan,
- Oto imiona synów Iszmaela podług nazw i rodowodów ich: Pierworodny Iszmaela Nebajot; po nim Kedar, i Adbeel i Mibsam;
- ח וַיָּגוּעַ וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׂבַע וַיֵּאָסֶף אֶל-עַמּוּיוֹ:
- און אַבְרָהָם איז פֿאַרגאַנגען און איז געשטאַרבן אין אַ גוטער עלטער, אַלט און זאַט מיט יאָרן; און ער איז איינגעזאַמלט געוואָרן צו זײַן פֿאַלק.
- ט וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בְּנָיו אֶל-מְעָרַת הַמְּכַפֶּלֶה אֶל-שְׂדֵה עֶפְרֹן בֶּן-צֹחַר הַחֲתִי אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מִמְרָא:
- און יצחק און ישמעאל, זײַנע זײַן, האָבן אים באַגראָבן אין דער הייל פֿון מַכְפֶּלֶה, אין דעם פֿעלד פֿון עֶפְרוֹן דעם זון פֿון צֹחַר דעם חֲתִי, וואָס פֿאַר מִמְרָא;
- י הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר-קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי-חֵת שָׁמָּה קָבַר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ:
- דאָס פֿעלד וואָס אַבְרָהָם האָט אָפּגעקויפֿט פֿון די קינדער פֿון חֵת, דאָרטן איז באַגראָבן געוואָרן אַבְרָהָם, און זײַן ווייב שָׂרָה.
- יא וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים אֶת-יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם-בְּאֵר לַחִי רֹאִי:
- און עס איז געווען נאָך דעם טויט פֿון אַבְרָהָם, האָט גאָט געבענטשט זײַן זון יצחק. און יצחק איז געזעסן בײַ באַר-לַחִי-רֹאִי.
- יב וַאֲלֵה תְּלֻדַּת יִשְׁמָעֵאל בֶּן-אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם:
- און דאָס זײַנען די געבורטן פֿון ישמעאל, אַבְרָהָם'ס זון, וואָס הָגָר די מִצְרִית, די דינסט פֿון שָׂרָה, האָט געבאָרן אַבְרָהָם.
- יג וַאֲלֵה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל בְּשִׁמְתָם לְתוֹלְדָתָם בֶּכֹר יִשְׁמָעֵאל נָבִית וְקֶדָר וְאַדְבֵּאֵל וּמִבְשָׁם:
- און דאָס זײַנען די נעמען פֿון ישמעאל'ס זײַן, נאָך זײַערע נעמען, לויט זײַערע געבורטן: דער בְּכוֹר פֿון ישמעאל, נָבִית, און קֶדָר, און אַדְבֵּאֵל, און מִבְשָׁם;

- 14 A Masma, a Dumah a Massa, I Mszma, i Duma i Massa;
15 Hadar a Tema, Jetur, Nafis a Cedma. Chadad, i Tema, Jetur, Nafisz i Kedma;
16 Ti jsou synové Izmaelovi, a ta jména jejich, po vseh jejich, a po městech jejich, dvanáctero knížat po čeledech jejich.
Ci są synowie Iszmaela, i te imiona ich, w osadach ich, i w koczowiskach ich, - dwunastu książąt podług plemion ich.
- 17 *(Bylo pak života Izmaelova sto třidceti a sedm let, i skonál; a umřev, připojen jest k lidu svému.)*
A oto lata życia Iszmaela: sto trzydzieści siedm lat; i skończył i umarł, i przyłączon został do ludu swojego.
- 18 A bydlili od Hevilah až do Sur, jenž jest proti Egyptu, když jdeš do Assyrie; před tváří všech bratří svých položil se.
A mieszkali od Chawila až do Szur, co naprzeciw Micraim, gdy idziesz do Aszuru; w obliczu wszystkich braci swoich rozsiadł się;
- 19 Tito jsou také rodové Izáka syna Abrahamova: Abraham zplodil Izáka.
A oto rodowód Ic'haka, syna Abrahama: Abraham spłodził Ic'haka.
- 20 Byl pak Izák ve čtyřidcítí letech, když sobě vzal za manželku Rebeku, dceru Bathuele Syrského, z Pádan Syrské, sestru Lábana Syrského.
A miał Ic'hak czterdzieści lat, gdy pojął Ribkę, córkę Bethuela, Aramejczyka, z Paddan-Aram, siostrę Labana Aramejczyka, sobie za żonę.
- יד ומשמע ודומה ומשא;
און משמע, און דומה, און משא;
טו חדר ותימא יטור נפיש וקדמה:
חדר, און תימא, איטור, נפיש און קדמה.
טז אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם ובטירתם שנים-עשר נשיאם לאמתם:
דאס זינען די זין פון ישמעאל, און דאס זינען זייערע נעמען אין זייערע דערפער, און אין זייערע לאגערן; צוועלף פירשטן לויט זייערע פעלקער. –
יז ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלושים שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל-עמיו:
און דאס זינען די יארן פון ישמעאלס לעבן; הונדערט יאר און זיבן יאר און דריסיק יאר. און ער איז פארגאנגען און איז געשטארבן; און ער איז אינגעזאמלט געווארן צו זיין פאלק. –
יח וישכנו מחילה עד-שור אשר על-פני מצרים באכה אשורה על-פני כל-אחיו נפל:
און זיי האבן געווינט פון חילה ביז שור וואס פאר מצרים, ווי דו גייסט קיין אשור; אין געזיכט פון אלע זינע ברידער האט ער זיך באזעצט.
יט ואלה תולדות יצחק בן-אברהם אברהם הוליד את-יצחק:
און דאס איז די געשיכטע פון יצחק, אברהםס זון: אברהם האט געבארן יצחק.
כ ויהי יצחק בן-ארבעים שנה בקחתו את-רבקה בת-בתואל הארמי מפרן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה:
און יצחק איז געווען פערציק יאר אלט, ווען ער האט זיך גענומען רבקה, די טאכטער פון בתואל דעם ארמי פון פרן-ארם, די שוועסטער פון לבן דעם ארמי, פאר א ווייב.

- 21 I modlil se Izák pokorně Hospodinu za manželku svou; nebo byla neplodná. A uslyšel jej Hospodin; a tak počala Rebeka manželka jeho.
- I błagał Ic'hak Wiekuistego za żoną swoją, gdyż nieplodną była; i dał mu się ubłagać Wiekuisty, i poczęła Ribka, żona jego,
- 22 A když se děti potiskali v životě jejím, řekla: Má-liť tak býti, proč jsem já počala? Šla tedy, aby se otázala Hospodina.
- I trącały się dzieci w łonie jej, i rzekła: "Jeżeli tak, na cóż tedy jestem?" I poszła dopytywać się u Wiekuistego.
- 23 I řekl jí Hospodin: Dva národové jsou v životě tvém, a dvůj lid z života tvého se rozdělí; lid pak jeden nad druhý bude silnější, a větší sloužiti bude menšímu.
- I rzekł Wiekuisty do niej: "Dwa narody w żywocie twoim, i dwa plemiona z wnętrza twego się rozejdą, a jedno plemię nad drugie się wzmoże, a starsze służyć będzie młodszemu."
- 24 A když se naplnili dnové její, aby porodila, a aj, blíženci *byli* v životě jejím.
- A gdy nastał czas jej, aby rodziła, a oto - bliźnięta w żywocie jej.
- 25 I vyšel první ryšavý všecken, a jako oděv chlupatý; i nazvali jméno jeho Ezau.
- I wyszedł pierwszy, czerwony, cały niby szuba włosista. I nazwali imię jego Esaw.
- כא וַיַּעֲתֶר יִצְחָק לַיהוָה לְנִכְח אִשְׁתּוֹ כִּי עָקְרָהּ הוּא וַיַּעֲתֶר לוֹ יְהוָה וַתֵּהָר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ:
- און יצחק האָט געבעטן צו גאָט פֿון וועגן זײַן ווייב, וואָרום זי איז געווען אַן עקרה; און גאָט האָט זיך געלאָזט דערבעטן פֿון אים, און רבקה זײַן ווייב איז טראָגעדיק געוואָרן.
- כב וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקֶרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה:
- און די קינדער האָבן זיך געשטויסן אין איר, און זי האָט געזאָגט: אויב אזוי, נאָך וואָס דען לעב איך? און זי איז געגאָנגען פֿרעגן בײַ גאָט.
- כג וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גִיִּים גוֹיִם בְּבֶטְנְךָ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶיךָ יִפְרְדּוּ וְלֹאִם מְלֹאִם יֵאָמֵר וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:
- און גאָט האָט צו איר געזאָגט: צוויי אומות זײַנען אין דײַן לײַב, און צוויי פֿעלקער וועלן זיך פֿון דינע אינגעווייד צעשיידן, און אַ פֿאָלק פֿון אַ פֿאָלק וועט זײַן שטאַרקער, און דער עלטערער וועט דינען דעם ייִנגערן.
- כד וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לִלְדֹת וְהָיָה תוֹמָם בְּבֶטְנָהּ:
- און אַז אירע טעג זײַנען פֿול געוואָרן צום געווינען, ערשט אַ צווילינג איז אין איר לײַב.
- כה וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוּנִי כָּלוּ כְּאֹדֶרֶת שַׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֶשָׂו:
- און דער ערשטער איז אַרויסגעקומען אַ רויטער, אין גאַנצן אזוי ווי אַ האַריקער מאַנטל; און מע האָט גערופֿן זײַן נאָמען עֶשָׂו.

- 26 Potom pak vyšel bratr jeho, a rukou svou držel Ezau za patu; pročez nazváno jest jméno jeho Jákob. A byl Izák v šedesáti letech, když ona je porodila.
- A następnie wyszedł brat jego, ręką swą trzymając się pięty Esawa; i nazwano imię jego Jakób. A Ic'hak miał sześćdziesiąt lat gdy się narodzili.
- 27 A když dorostli ti děti, byl Ezau lovec umělý, chodě po polích; Jákob pak byl muž prostý a v staních bydlil.
- I podrastali chłopcy; i stał się Esaw mężem biegłym w myśliwstwie, mężem pola, a Jakób mężem skromnym, przebywającym w namiotach.
- 28 I byl Izák laskav na Ezau, proto že z lovu jeho mívál pokrm; ale Rebeka laskava byla na Jákoba.
- I umiłowal Esawa, bo łowy na ustach jego; a Ribka miłowała Jakóba.
- 29 Uvažil pak Jákob krmičku. Tedy Ezau přišel z pole zemdený,
- I uwarzył Jakób warzywo, a przyszedł Esaw z pola znužený.
- 30 A řekl Jákobovi: Dej mi, prosím, jísti *krmě* té červené, nebo jsem umdlel. (*Protož nazváno jest jméno jeho Edom.*)
- I rzekł Esaw do Jakóba: "Daj mi też łyknąć z czerwonego, czerwonego tego, bo znużony jestem!" Przeto nazwano imię jego: Edom.
- 31 Odpověděl Jákob: Prodej mi dnes hned prvorozenství své.
- I rzekł Jakób: "Sprzedajże mi zaraz pierworodztwo twoje."
- כז וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו וַיְדֹ אֶחָת בְּעֶקֶב עֶשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּצְחֶק בֶּן־שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם:
- כז וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֶשָׂו אִישׁ יָדָע צֹיד אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהֲלִים:
- כח וַיִּאָּהֵב יַצְחָק אֶת־עֶשָׂו כִּי־צֹיד בָּפִיו וְרֵבְקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב:
- כח וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו וַיְדֹ אֶחָת בְּעֶקֶב עֶשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּצְחֶק בֶּן־שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם:
- כט וַיִּזְד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֹא עֶשָׂו מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיִף:
- ל וַיֹּאמֶר עֶשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הֲלָעִיטָנִי נָא מִן־הָאָדָם הָאָדָם הַזֶּה כִּי עָיִף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֱדוֹם:
- ל וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב גְּעוֹזָאגְט צו יַעֲקֹב: לֹא מִיךְ אֶ שְׁלוֹנֵג טֶאָן, אִיךְ בַּעַט דִּיךְ, פֿון דעם דאָזיקן רויטן־רויטן, וואָרום אִיךְ בִּין פֿאַרשְׁמאַכט; דרום הָאָט מֵעַן גַּערופֿן זײַן נאָמען אֱדוֹם.
- לא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מְכֹרָה כִּיּוֹם אֶת־בְּכֹרְתְךָ לִי:
- לא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב גְּעוֹזָאגְט: פֿאַרקויף מִיר אַקאָרשט דײַן בכורה.

- 32 I řekl Ezau: Aj, já k smrti se blížím, k čemuž mi tedy to prvorozenství?
I rzekł Esaw: "Wszak ja idę na śmierć, i cóż mi po pierworodztwie?"
- 33 Dí Jákob: Přisáhni mi dnes hned. I přisáhl mu, a prodal prvorozenství své Jákobovi.
I rzekł Jakób: "Przysięgnijże mi zaraz!" I przysiągł mu, i sprzedał pierworodztwo swoje Jakóbowi.
- 34 Tedy Jákob dal Ezauchovi chleba a *té* krmě z šocovice. Kterýžto jedl a pil, a vstav, odšel; a *tak* pohrdl Ezau prvorozenstvím.
I podał Jakób Esawowi chleba i warzywo z soczewicy; i zjadł i wypił, i powstał, i poszedł; i pogardził Esaw pierworodztwem.
- לב ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה־זה לי בכורה:
האט עשו געזאגט: זע, איך גיי צום שטארבן, און צו וואס מיר דען בכורה?
לג ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו וימכר את־בכרתו ליעקב:
האט יעקב געזאגט: שווער מיר אקארשט. האט ער אים געשווארן, און ער האט פארקויפט זיין בכורה צו יעקבן.
לד ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את־הבכרה:
און יעקב האט געגעבן עשון ברויט און געקעכטס פֿון לינדזן; און ער האט געגעסן און געטרונקען, און איז אויפגעשטאנען און אוועקגעגאנגען. אזוי האט עשו פֿאראכט די בכורה.

בראשית כו: 26

- 1 Był pak *opět* hlad na zemi, mimo hlad první, kterýž byl za dnů Abrahamových. Tedy odebral se Izák k Abimelechovi králi Filistinskému do Gerar.
- I był głód w kraju, mimo głodu pierwszego, który był za czasów Abrahama; i poszedł Ic'hak do Abimelecha, króla Pelisztów, do Gerar.
- 2 Nebo ukázal se jemu Hospodin a řekl: Nesstupuj do Egypta; *ale* bydli v zemi, kterouž oznámím tobě.
- I ukazał mu się Wiekuisty i rzekł: "Nie zstępuj do Micraim! Zamieszkaj w kraju, o którym powiem tobie.
- 3 Budiž tedy pohostinu v zemi této, a budu s tebou, a požehnám tobě; nebo tobě a semeni tvému dám všecky země tyto, a utvrdím přísahu, kterouž jsem přísáhl Abrahamovi, otcí tvému.
- Przebywaj w kraju tym, a będę z tobą, i pobłogosławię cię; albowiem tobie i potomstwu twojemu oddam wszystkie kraje te, i stwierdzę przysięgę, którą zaprzysiągłem Abrahamowi ojcu twojemu.
- 4 Rozmnožím také símě tvé jako hvězdy nebeské, a dám semeni tvému všecky země tyto, a požehnání budou v semeni tvém všickni národové země;
- I rozmnożę potomstwo twoje, jako gwiazdy nieba, i oddam potomstwu twojemu wszystkie kraje te, a błogosławić się będą potomstwem twojém wszystkie narody ziemi.
- א ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל-אבימלך מלך-פלשתים גרר:
- און עס איז געווארן א הונגער אין לאנד, אחוץ דעם פריערדיקן הונגער, וואס איז געווען אין די טעג פון אברהמען; און יצחק איז געגאנגען צו אבימלך דעם מלך פון די פלשתים, קיין גרר.
- ב וירא אליו יהוה ויאמר אל-תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך:
- און גאט האט זיך באוויזן צו אים, און האט געזאגט: זאלסט נישט נידערן קיין מצרים, ווין איך דעם לאנד וואס איך וועל דיר זאגן.
- ג גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כילך ולורעך אתן את-כל-הארצות האל והקמתי את-השבעה אשר נשבעתי לאברהם אביך:
- האלט זיך אויף אין דעם דאזיקן לאנד, און איך וועל זיין מיט דיר, און וועל דיר בענטשן; ווארום צו דיר און צו דיין זאמען וועל איך געבן אלע די דאזיקע לענדער, און איך וועל מקיים זיין די שבועה וואס איך האב געשווארן צו דיין פאטער אברהמען.
- ד והרביתי את-לורעך ככוכבי השמים ונתתי ללורעך את כל-הארצות האל והתברכו בורעך כל גויי הארץ:
- און איך וועל מערן דיין זאמען אזוי ווי די שטערן פון הימל, און וועל געבן צו דיין זאמען אלע די דאזיקע לענדער; און בענטשן וועלן זיך מיט דיין זאמען אלע פעלקער פון דער ערד;

- 5 Protože uposlechl Abraham hlasu mého, a ostříhal nařízení mých, příkázání mých, ustanovení mých a zákonů mých.
- Przeto że usłuchał Abraham głosu Mojego a przestrzegał przestrzeżenia Mojego, - przykazań Moich, ustaw Moich, i nauk Moich."
- 6 Bydlil tedy Izák v Gerar.
- I osiadł Ic'hak w Gerar.
- 7 Ptali se pak muži místa toho o manželce jeho. Kterýžto odpověděl: Sestra má jest; nebo nesměl říci: Manželka má jest, *mysle sobě*: Aby mne nezabili muži místa toho pro Rebeku. Nebo byla krásná na pohledění.
- I pytali się mieszkańcy tego miejsca o żonę jego, i powiedział: "Siostra to moja;" bo obawiał się mówić: żona moja: "żeby nie zabili mnie mieszkańcy miejsca tego z powodu Ribki", gdyż była piękna z wejrzenia.
- 8 I přihodilo se, když již čas nějaký tam bydlil, že vyhlédal Abimelech král Filistinský z okna a uzřel Izáka, an pohrává s Rebekou manželkou svou.
- Ale gdy przeżył tam już dłuższy czas, wyrzwał Abimelech, król Pelisztów, oknem, i spostrzegł, a oto Ic'hak bawi się z Ribką, żoną swoją.
- 9 Protož povolav Abimelech Izáka, řekl: Aj, v pravdě manželka tvá to jest. Jakž to, že jsi pravil: Sestra má jest? I odpověděl jemu Izák: Nebo jsem řekl *sám u sebe*: Abych snad neumřel pro ni.
- I zawezwał Abimelech Ic'haka, i rzekł: "Ależ to żona twoja; i jakżeś powiadał: "Siostra to moja?" I rzekł doń Ic'hak: "ponieważ myślałem: czy nie umrę z jej przyczyny."
- ה עֶקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקִלִּי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמֶרֶתִי מִצּוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרָתִי:
- ז דערפֿאַר וואָס אַבְרָהָם האָט צוגעהערט צו מיין קול, און האָט געהיט מיין היטונג, מינע געבאָט, מינע געזעצן, און מינע לערנונגען.
- י וַיָּשֶׁב יִצְחָק בְּגֵרָר:
- און יצחק האָט זיך באַזעצט אין גֵרָר.
- יז וַיִּשְׁאַלּוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אַחַתִּי הוּא כִּי יָרָא לֹאמֹר אִשְׁתִּי פֶן־יַהַרְגֵנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רֵבְקָה כִּי־טוֹבַת מְרָאָה הִיא:
- האָבן די מענטשן פֿון דעם אָרט געפֿרעגט וועגן זיין ווייב, און ער האָט געזאָגט: זי איז מינע אַ שוועסטער; וואָרום ער האָט מורא געהאָט צו זאָגן «מיין ווייב»; «טאַמער וועלן די מענטשן פֿון דעם אָרט מיך הרגען איבער רבקה, וויל זי איז שיין פֿון אויסזען».
- יח וַיְהִי כִּי אָרְכוּ־לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיִּשְׁקֹף אַבְיִמֶלֶךְ מִלְּךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחִלּוֹן וַיֵּרָא וְהִנֵּה יִצְחָק מִצְחֵק אֶת רֵבְקָה אִשְׁתּוֹ:
- און עס איז געווען, אַז ער איז דאָרטן אָפּגעווען אַ לאַנגע צײַט, האָט אַבְיִמֶלֶךְ דער מלך פֿון די פֿלשתיים אַרויסגעקוקט דורכן פֿענצטער, און געזען, ערשט יצחק שטיפט מיט זיין ווייב רבקה.
- ט וַיִּקְרָא אַבְיִמֶלֶךְ לִיִּצְחָק וַיֹּאמֶר אֵךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הוּא וְאֵיךְ אָמַרְתָּ אַחַתִּי הוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אָמַרְתִּי פֶן־אָמוֹת עָלֶיהָ:
- האָט אַבְיִמֶלֶךְ גערופֿן יצחק, און האָט געזאָגט: זי איז דאָךְ גאָר דיין ווייב, און ווי אַזוי האָסטו געזאָגט: זי איז מינע אַ שוועסטער? האָט יצחק צו אים געזאָגט: וויל איך האָב געקלערט: איך וועל נאָך אומקומען איבער איר.

- 10 I řekl Abimelech: Což jsi to učinil nám? O málo, že by byl spal někdo z lidu s manželkou tvou, a ty byl bys uvedl na nás vinu.
I rzekł Abimelech: "Cóżeś to uczynił nam? Ledwie nie położył się który z ludu z żoną twoją, i przywiódłbyś na nas grzech."
- 11 I přikázal Abimelech všemu lidu, řka: Kdo by se dotkl člověka toho, aneb manželky jeho, smrtí umře.
I rozkazał Abimelech całemu ludowi mówiąc: "Ktoby się dotknął męża tego, lub żony jego, ulegnie śmierci."
- 12 Sel pak Izák v zemi té, a shledal v tom roce sto měř; nebo požehnal mu Hospodin.
I siał Ic'hak w ziemi onej, i zebrał roku tego stokrotne plony i błogosławił mu Wiekuisty.
- 13 I rostl muž ten, a prospíval vždy více v zrostu, až i zrostl velmi.
I wzmógł się on mąż, i stał się coraz możniejszym, aż został możnym bardzo.
- 14 Nebo měl stáda ovcí i stáda volů, a čeledi mnoho; pročez záviděli mu Filistinští.
I miał stada owiec, i stada wołów, i czeladź liczną; i zazdrościli mu Pelisztyni.
- 15 A všechny studnice, kteréž vykopali služebníci otce jeho za dnů Abrahama otce jeho, zařítili Filistinští, zasypavše je prstí.
A wszystkie studnie, które wykopali byli słudzy ojca jego za dni Abrahama, ojca jego, zasypali Pelisztyni, i napełnili je ziemią.
- י ויאמר אבימלך מה־זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את־אשתך והבאת עלינו אשם:
האט אבימלך געזאגט: וואס האסטו דא געטאן צו אונדז? שיר־שיר וואלט איינער פֿון פֿאלק געלעגן מיט דיין ווייב, און וואלט געבראכט אויף אונדז א שולד.
- יא ויצו אבימלך את־כל־העם לאמר הנגע באיש הזה ובאשתו מות יומת:
און אבימלך האט באפוילן דעם גאנצן פֿאלק, אזוי צו זאגן: דער וואס רירט אן דעם דאזיקן מאן אדער זיין ווייב, וועט טייטן געטייט ווערן.
- יב ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שְׁעָרִים ויברכהו יהוה:
און יצחק האט געזייט אין יענעם לאנד, און האט געקריגן אין יענעם יאר הונדערט מאָל אזוי פֿיל; און גאט האט אים געבענטשט.
- יג ויגדל האיש וילך הלוך ויגדל עד כי־גדל מאד:
און דער מאן איז געוואָרן ריך, און איז נאָכאָנאָנד רייכער געוואָרן, ביז ער איז געוואָרן זייער ריך.
- יד ויהי־לו מקנה־צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו אותו פֿלִשְׁתִּים:
און ער האט געהאט סטאָדעס שאָף, און סטאָדעס רינדער, און פֿיל קנעכט; און די פֿלִשְׁתִּים האָבן אים מקנא געווען.
- טו וכל־הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פֿלִשְׁתִּים וימלאום עפר:
און אַלע ברונעמער וואָס די קנעכט פֿון זיין פֿאָטער האָבן געגראָבן אין די טעג פֿון זיין פֿאָטער אַברהמען, האָבן די פֿלִשְׁתִּים זיי פֿאַרשטאָפּט, און זיי אָנגעפֿילט מיט ערד.

16 I řekl Abimelech Izákovi: Odejdi od nás; nebo mnohem mocnější jsi než my.

I rzekł Abimelech do Ic'haka: "Oddal się od nas, boś wzmógł się nad nas wielce."

17 Tedy odšel odtud Izák, a rozbil stany v údolí Gerar, a bydlil tu.

I wydalił się ztamtąd Ic'hak, i rozłożył się w dolinie Gerar, i osiadł tam.

18 A kopal zase Izák studnice vod, kteréž byli vykopali za dnů Abrahama otce jeho, a kteréž zařítili Filistiňští po smrti Abrahamově; a nazval je těmi jmény, kterýmiž je jmenoval otec jeho.

I na nowo rozkopał Ic'hak studnie wody, które wykopali byli za dni Abrahama, ojca jego, a które zasypali Pelisztyni po śmierci Abrahama, i nadał im nazwy, podług nazw, które był nadał im ojciec jego.

19 I kopali služebníci Izákovi v tom údolí, a našli tam studnici vody živé.

I kopali też słudzy Ic'haka w dolinie, i znaleźli tam źródło wód żywych.

20 Vadili se pak pastýři Gerarští s pastýři Izákovými, pravíce: Naše jest voda. Pročež nazval jméno studnice té Esek, že se vadili s ním.

I spierali się pasterze Gerarscy z pasterzami Ic'haka, mówiąc: "Naszą ta woda!" I nazwał imię studni tej Esek (*swar*), bo poswarzyli się z nim.

טז ויאמר אבימלך אל-יצחק לך מעמנו כי-עצמת-ממנו מאד:

און אבימלך האט געזאגט צו יצחקן: גיי אוועק פֿון אונדז, וואָרום ביסט פֿיל מאַכטיקער פֿון אונדז.

יז וילך משם יצחק ויחן בנחל-גרר וישב שם:

איז יצחק אוועקגעגאנגען פֿון דאָרטן, און האָט געלאָגערט אין טאָל פֿון גרר, און האָט זיך דאָרטן באַזעצט.

יח וישב יצחק ויחפר את-בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות בשמת אשר-קרא להן אביו:

און יצחק האָט ווידער אויפֿגעגראָבן די וואַסערברונעמער וואָס מע האָט געגראָבן אין די טעג פֿון זיין פֿאָטער אַברָהמען, און די פֿלשתינים האָבן זיי פֿאַרשטאָפּט נאָך דעם טויט פֿון אַברָהמען; און ער האָט זיי גערופֿן מיט נעמען אַזוי ווי די נעמען וואָס זיין פֿאָטער האָט זיי גערופֿן.

יט ויחפרו עבדי-יצחק בנחל וימצאו-שם באר מים חיים:

און די קנעכט פֿון יצחקן האָבן געגראָבן אין טאָל, און האָבן דאָרטן געפֿונען אַ ברונעם לעבעדיקע וואַסער.

כ ויריבו רעי גרר עם-רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם-הבאר עשק כי התעשקו עמו:

האָבן זיך געקריגט די פֿאַסטוכער פֿון גרר מיט די פֿאַסטוכער פֿון יצחקן, אַזוי צו זאָגן: אונדז געהערט דאָס וואַסער. און ער האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם ברונעם עשק, ווייל זיי האָבן זיך געעשקט מיט אים.

- 21 Vykopali také jinou studnici, a nesnáz byla i o tu; pročez dal jí jméno Sitnah. כא ויחפרו באר אחרת ויריבו גם-עליה ויקרא שמה שטנה:
- I wykopali studnię inną, ale spierali się również o nią; i nazwał imię jej Sytna (*zwada*). און זיי האבן געגראבן אן אנדער ברונעם, און האבן זיך איבער אים אויך געקריגט. און ער האט גערופן זיין נאמען שטנה.
- 22 I hnul se odtud, a kopal jinou studnici, o kterouž se nevadili; protož nazval jméno její Rehobot. Nebo řekl: Nyní uprostrannil nám Hospodin, a vzrostli jsme na zemi. כב ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחבות ויאמר כי-עתה הרחיב יהוה לנו ופרינו בארץ:
- I przeniósł się ztamtąd, i wykopał studnię inną, i nie spierali się o nią, - i nazwał imię jej Rechoboth i rzekł: "Bo teraz rozprzestrzenił Wiekuisty nam, i rozplenim się na tej ziemi." און ער האט זיך איבערגעטראגן פון דארטן, און האט געגראבן אן אנדער ברונעם; און זיי האבן זיך איבער אים ניט געקריגט. האט ער גערופן זיין נאמען רחובות, וויל ער האט געזאגט: אצונד האט אונדז גאט געגעבן רחבות, און מיר וועלן וואקסן אין לאנד.
- 23 Vstoupil pak odtud do Bersabé. כג ויעל משם באר שבע:
- I wyruszył ztamtąd do Beer-Szeba. און ער איז ארויפגעגאנגען פון דארטן קיין באר-שבע.
- 24 A ukázal se mu Hospodin v tu noc, a řekl: Já jsem Bůh Abrahama otce tvého; neboj se, nebo s tebou já jsem, a požehnám tobě, a rozmnožím símě tvé pro Abrahama služebníka svého. כד וירא אליו יהוה בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל-תירא כי-אתך אנכי וברכתך והרבותי את-זרעך בעבור אברהם עבדי:
- I ukazał mu się Wiekuisty nocy tej, i rzekł: "Jam Bóg Abrahama, ojca twego; nie obawiaj się, bo z tobą Ja; i pobłogosławię cię, i rozmnożę potomstwo twoje, dla Abrahama sługi Mojego." און גאט האט זיך באוויזן צו אים אין יענער נאכט, און האט געזאגט: איך בין דער גאט פון דיין פאטער אברהמען; זאלסט ניט מורא האבן, ווארום איך בין מיט דיר, און איך וועל דיר בענטשן, און וועל מערן דיין זאמען, פון מיין קנעכט אברהםס וועגן.
- 25 I vzdělal tu oltář, a vzýval jméno Hospodinovo, a rozbil tu stan svůj; a služebníci Izákovi vykopali tam studnici. כה ויבן שם מזבח ויקרא בשם יהוה ויט-שם אהלו ויכרו-שם עבדי-יצחק באר:
- I zbudował tam ofiarnicę, i wzywał imienia Wiekuistego, - i rozbil tam namiot swój. I wykopali tam słudzy Ic'haka studnię. האט ער דארטן געבויט א מזבח, און ער האט גערופן צו דעם נאמען יהוה; און ער האט דארטן אויפגעשטעלט זיין געצעלט. און די קנעכט פון יצחקן האבן דארטן געגראבן א ברונעם.

26 Abimelech pak přijel k němu z Gerar, a Ochozat, přítel jeho, a Fikol, kníže vojska jeho.

I przybył do niego Abimelech z Gerar, i Achuzath, przyjaciel jego, i Pichol, dowódzca wojsk jego.

27 I řekl jim Izák: Z jaké příčiny přišli jste ke mně? Poněvadž vy nenáviděli jste mne, a vybyli jste mne od sebe.

I rzekł do nich Ic'hak: "Pocóżeście przybyli do mnie; wszak wy nienawidzicie mnie, i oddaliliście mnie od siebie?"

28 Kteřížto odpověděli: Patrně jsme to shledali, že jest Hospodin s tebou, i řekli jsme: Učínme nyní přísahu mezi sebou, mezi námi a mezi tebou; a učiníme smlouvu s tebou:

I odpowiedzieli: "Widzieliśmy, że był Wiekuisty z tobą, i rzekliśmy: niechaj też będzie przysięga między nami, między nami a tobą, a zawrzyjmy przymierze z tobą.

29 Že neučiníš nám *nic* zlého, jako i *my* nedotkli jsme se tebe, a jakž jsme *my* toliko dobře činili tobě, a propustili jsme tě v pokoji; ty nyní tedy *povol tomu*, požehnaný Hospodinův.

Abyś nie uczynił nam złego, jakośmy też ciebie się nie tykali, i jakośmy czynili tobie tylko dobrze, a puściliśmy cię w pokoju; a tyś i teraz błogosławiony od Wiekuistego."

30 Tedy učinil jim hody, i jedli a pili.

I wyprawił im ucztę, i jedli i pili.

31 A vstavše velmi ráno, přísáhli jeden druhému. I propustil je Izák, a oni odešli od něho v pokoji.

A powstawszy z rana, przysięgli jeden drugiemu; i odprowadził ich Ic'hak, i poszli od niego w pokoji.

כו ואַבִּימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו מִגֶּרָר וְאַחֲזַת מֶרְעֵהוּ וּפִיכֹל שֶׁר־צָבָאוּ:

און אַבִּימֶלֶךְ איז געגאַנגען צו אים פֿון גֶּרָר, מיט אַחֲזַת זײַן גוטן פֿרײַנט, און פִּיכֹל דעם האַר פֿון זײַן חיל.

כו וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם יִצְחָק מִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וְתִשְׁלַחְנִי מֵאַתְכֶּם:

האַט יצחק צו זיי געזאָגט: נאָך וואָס זײַט איר געקומען צו מיר, אַז איר זײַט מיר שְׂוֹנָאִים, און האַט מיך אַרויסגעשיקט פֿון אײַך?

כח וַיֹּאמְרוּ רָאֹן רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וְנֹאמַר תְּהִי נָא אֱלֹהַּ בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינוֹנוּ וּבֵינְךָ וּנְכַרְתָּה בְּרִית עִמָּךְ:

האַבן זיי געזאָגט: זען האָבן מיר געזען אַז גאָט איז מיט דיר, און מיר האָבן געזאָגט: זאָל-זשע זײַן אַ שבועה צווישן אונדז, צווישן אונדז און צווישן דיר, און לאָמיר שליסן אַ בונד מיט דיר.

כט אַס־תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ רְעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נִגְעָנוּךְ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמָּךְ רַק־טוֹב וְנִשְׁלַחְךָ בְּשָׁלוֹם אֶתְּהָ עִתָּהּ בְּרוּךְ יְהוָה:

אויב דו וועסט טאָן מיט אונדז בייז! אַזוי ווי מיר האָבן דיך נישט אָנגערירט, און אַזוי ווי מיר האָבן מיט דיר רק גוטס געטאָן, און מיר האָבן דיך אַוועקגעלאָזט בשלום. אַצונד ביסטו אַ געבענטשטער פֿון גאָט.

ל וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ:

האַט ער געמאַכט פֿאַר זיי אַ מאָלצײַט, און זיי האָבן געגעסן און געטרונקען.

לא וַיִּשְׁכְּמוּ בִבְקֹר וַיִּשְׁבְּעוּ אִישׁ לְאַחִיו וַיִּשְׁלַחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאַתּוֹ בְּשָׁלוֹם:

און זיי האָבן זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און זיי האָבן געשוואָרן אײַנער דעם אַנדערן, און יצחק האַט זיי אַרויסבאַלייט, און זיי זײַנען אַוועקגעגאַנגען פֿון אים בשלום.

- 32 Toho dne přišli služebníci Izákovi, a oznámili mu o studnici, kterouž kopali, řkouce: Nalezli jsme vodu.
- I stało się dnia tego, że przyszli słudzy Ic'haka, i donieśli mu w przedmiocie studni, którą kopali, i rzekli mu: "Znaleźliśmy wodę."
- 33 I nazval ji Seba. Protož jméno města toho *jest* Bersabé až do dnešního dne.
- I nazwał ją: Szybea. Ztąd nazwa miasta: Beer-Szeba, po dziś dzień.
- 34 Ezau pak jsa v letech čtyřicíti, pojal ženu Judit, dceru Béry Hetejského, a Bazematu, dceru Elona Hetejského.
- Esaw zaś miał czterdzieści lat, gdy pojął żonę Jehudytę, córkę Beerī Chittejczyka, również i Bosmatę, córkę Elona Chittejczyka.
- 35 A kormoutily Izáka a Rebeku.
- Ale były one umartwieniem ducha dla Ic'haka i Ribki.
- לָב וַיְהִי בַיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדּוּ לוֹ עַל־אֲדוֹת הַבְּאֵר אֲשֶׁר חָפְרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָצָאנוּ מַיִם:
- און עס איז געווען אין יענעם טאָג, זיינען געקומען די קנעכט פֿון יצחקן, און האָבן אים דערציילט וועגן אַ ברונעם וואָס זיי האָבן געגראָבן, און זיי האָבן צו אים געזאָגט: מיר האָבן געפֿונען וואַסער.
- לָג וַיִּקְרָא אֶתֶּה שִׁבְעָה עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שִׁבְעָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
- האַט ער אים גערופֿן שִׁבְעָה. דרום איז דער נאָמען פֿון דער שטאָט באַר-שִׁבְעָה ביז אויף היינטיקן טאָג.
- לָד וַיְהִי עָשׂו בֶן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בִּת־בְּאֵרִי הַחַתִּי וְאֶת־בְּשֶׁמֶת בִּת־אֵילָן הַחַתִּי:
- און אַז עָשׂו איז געווען פֿערציק יאָר אַלט, האָט ער גענומען פֿאַר אַ ווייב יְהוּדִית דִּי טאַכטער פֿון באַרִי דעם חַתִּי, און בִּשְׁמֶת דִּי טאַכטער פֿון אֵילָן דעם חַתִּי.
- לָה וַתְּהִיֵּין מֵרֶת רוּחַ לִיִּצְחָק וּלְרֵבֶקָה:
- און זיי זיינען געווען אַ האַרצביטערניש פֿאַר יצחקן און פֿאַר רֵבֶקָהן.

בראשית כו: 27

- א וַיְהִי כִּי-יָזְקוּ יִצְחָק וְתִכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאֹת וַיִּקְרָא
אֶת-עֶשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו
הֲנִנִי:
- 1 Když se pak sstaral Izák, a pošly byly oči jeho,
tak že neviděl, povolal Ezau syna svého
staršího, a řekl jemu: Synu můj. Kterýžto
odpověděl: Aj, teď jsem.
- I stało się, gdy się zestarzał Ic'hak,
a przytępiły się oczy jego, że widzieć nie mógł,
zawezwał tedy Esawa syna swego starszego,
i rzekł doń: "Synu mój!" a odpowiedział mu:
"Oto jestem."
- און עס איז געווען, אז יצחק איז אלט געוואָרן,
און זינע אויגן זינען געוואָרן צו טונקל צו זען,
האָט ער גערופֿן זײַן עלטערן זון עשָׂו, און האָט
צו אים געזאָגט: מיין זון! האָט ער צו אים
געזאָגט: דאָ בין איך.
- ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה-נָא זָקְנָתִי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי:
- 2 I dí: Aj, já jsem se již sstaral, a nevím dne
smrti své.
- I rzekł: "Otóż zestarzałem się, nie znam dnia
śmierci mojej.
- האָט ער געזאָגט: זע נאָר, איך בין אלט, איך
ווייס נישט דעם טאָג פֿון מיין טויט.
- ג וַעֲתָה שְׂא-נָא כְּלִיךָ תִּלְיָךְ וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה
וְצוּדָה לִי צִידָה צִיר:
- 3 Protož nyní vezmi medle nástroje své, toul svůj
a lučístě své, a vyjda do pole, ulov mi zvěřinu.
- A teraz weźże broń twoję, kołczan twój i łuk
twój, a wyjdź w pole, i nałów mi zwierzyny.
- דְּרוֹם נַעַם אֲצוּנָה, איך בעט דיך, דינע וואָפֿן,
דיין פֿילבֿייטל און דיין בויגן, און גיי אַרויס אין
פֿעלד, און פֿאַנג מיר אַ געפֿאַנג;
- ד וַעֲשֶׂה-לִּי מִטַּעֲמִים כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי וְהִבִּיָּאָה לִּי
וְאִכְלָה בְּעִבּוֹר תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי בְּטֶרֶם אָמוּת:
- 4 A přistroj mi krmi chutnou, jakž já rád jídám,
a přines mi, a budu jísti, aťby požehnala duše
má, první než umru.
- I przyrządź mi przysmaki, jak to lubię,
i przynieś mi, abym jadł, aby pobłogosławiła
cię dusza moja, zanim umrę."
- און מאַך מיר אַ מאַכל אַזוי ווי איך האָב ליב,
און ברענג מיר, און איך וועל עסן; כדי מיין זעל
זאָל דיך בענטשן איידער איך שטאַרב.
- ה וְרִבְקָה שָׁמַעַת בְּדִבְרֵי יִצְחָק אֶל-עֶשָׂו בְּנוֹ וַיִּלָּךְ
עֶשָׂו הַשָּׂדֶה לְצוּד צִיד לְהִבִּיאַ:
- 5 (Slyšela pak Rebeka, když mluvil Izák s Ezau
synem svým.) I odšel Ezau na pole, aby ulovil
zvěřinu a přinesl.
- A Ribka slyšala, gdy to mówił Ic'hak
do Esawa, syna swego; i wyszedł Esaw na pole,
aby ułowił zwierzynę i przyniósł.
- און רבקה האָט געהערט ווי יצחק רעדט צו זיין
זון עשָׂו. און עשָׂו איז אַוועקגעגאַנגען אין פֿעלד,
צו פֿאַנגען אַ געפֿאַנג אויף צו ברענגען.
- ו וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל-יַעֲקֹב בְּנָה לֵאמֹר הִנֵּה שְׁמַעְתִּי
אֶת-אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל-עֶשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר:
- 6 Tedy řekla Rebeka Jákovovi synu svému takto:
Aj, slyšela jsem, když otec tvůj mluvil k Ezau
bratru tvému, a pravil:
- I rzekła Ribka do Jakóba, syna swego, tak:
"Otom slyšala ojca twojego rozmawiającego
z Esawem, bratem twoim, mówiąc:
- האָט רבקה געזאָגט צו איר זון יעקבן, אַזוי צו
זאָגן: זע, איך האָב געהערט דיין פֿאַטער רעדן צו
דיין ברודער עשָׂו, אַזוי צו זאָגן:

- 7 Přines mi *něco* z lovu, a přistroj mi krmě
chutné, abych jedl, a požehnámť před
Hospodinem, prvé než umru.
- Przynieś mi zwierzyny, a przyrządź mi
przysmaki, abym jadł, i pobłogosławił cię
w obliczu Wiekuistego przed śmiercią moją.
- 8 Nyní tedy, synu můj, poslechni hlasu mého v
tom, což já přikazuji tobě.
- A teraz synu mój, posłuchaj głosu mojego
w tém, co ci rozkazuję.
- 9 Jdi medle k stádu, a odtud mi vezmi dva
kozelce výborné, abych přistrojila z nich krmě
chutné otci tvému, jakž on rád jídá.
- Zajdźże do trzody, i przynieś mi ztamtąd
dwoje kozłat dobrych, a przyrządź z nich
przysmaki dla ojca twego, jak to lubi.
- 10 A přineseš otci svému, a *on* jísti bude, na to,
aby požehnal tobě, prvé než umře.
- I zanieiesz ojcu twemu, a będzie jadł, aby
pobłogosławił cię przed śmiercią swoją."
- 11 I řekl Jákob Rebecce matce své: Víš, že Ezau
bratr můj jest člověk chlupatý, a já *jsem* člověk
hladký.
- I rzekł Jakób do Ribki, matki swojej: "Wszak
Esaw, brat mój, człowiek kosmaty, a ja
człowiekiem gładkim.
- 12 Jestliže omaká mne otec můj, tedy zůstanu u
něho za podvodného; a tak uvedu na sebe
zlořečenství, a ne požehnání.
- Może pomaca mnie ojciec mój, a byłbym
w oczach jego jako szalbierz, a przywiódlbym
na siebie przekleństwo, a nie
błogosławieństwo."
- וְהִבִּיֶאֱחָה לִּי צִיד וְעָשָׂה־לִּי מִטְעָמִים וְאָכְלָהּ
וְאִבְרַכְכָּה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מוֹתִי:
- ברענג מיר אַ געפֿאַנג, און מאַך מיר אַ מאכל,
און איך וועל עסן, און איך וועל דיך בענטשן
פֿאַר גאָט פֿאַר מײַן טויט.
- וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע בְּקוֹלִי לְאֲשֶׁר אֲנִי מְצַוָּה אֹתָךְ:
- איז אַצונד, מײַן זון, הער צו מײַן קול לויט ווי
איך באַפעל דיר.
- לֵךְ־נָא אֶל־הַצֹּאֵן וְקַח־לִּי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדֵי עֲזִים
טְבִים וְאַעֲשֶׂה אֹתָם מִטְעָמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר
אָהֵב:
- גיי אַקאַרשט צו די שאַף, און ברענג מיר פֿון
דאָרטן צוויי גוטע ציגנבעקלעך, און איך וועל פֿון
זיי מאַכן אַ מאכל פֿאַר דיין פֿאַטער, אַזוי ווי ער
האַט ליב.
- וְהִבֵּאתָ לְאָבִיךָ וְאָכַל בְּעֶבֶר אֲשֶׁר יְבָרַכְךָ לִפְנֵי
מוֹתוֹ:
- און וועסט ברענגען צו דיין פֿאַטער, ער זאָל עסן,
כדי ער זאָל דיך בענטשן פֿאַר זײַן טויט.
- וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עָשׂוֹ אָחִי אִישׁ
שָׁעַר וְאֲנִכִּי אִישׁ חָלָק:
- האַט יעקב געזאָגט צו זײַן מוטער רבקה: זע,
מײַן ברודער עשׂו איז אַ מענטש אַ האַריקער,
און איך בין אַ מענטש אַ גלאַטער.
- אולי יִמְשִׁנִּי אָבִי וְהִיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמַתְעַתֶּע
וְהִבֵּאתִי עָלַי קָלָלָה וְלֹא בִרְכָה:
- טאַמער וועט מיך מײַן פֿאַטער אַנטאַפֿן, וועל איך
זײַן אין זײַנע אויגן אַזוי ווי אַן אַפּנאַרער, און
איך וועל ברענגען אויף מיר אַ קללה, און נישט אַ
ברכה.

- 13 Jemužto odpověděla matka: *Necht' jest* na mne zlořečenství tvé, synu můj; jen ty poslechni hlasu mého, a jdi, přines mi.
- I rzekła doń matka jeho: "Na mnie przekleństwo twoje, synu mój; tylko posłuchaj głosu mojego, a idź, przynieś mi!"
- 14 Tedy odšed, vzal, a přinesl matce své. I připravila matka jeho krmě chutné, jakž otec jeho rád jídal.
- I poszedł, i wziął, i przyniósł matce swojej; i przyrzadziła matka jeho przysmaki, jak to lubił ojciec jego.
- 15 A vzala Rebeka nejlepší šaty Ezau syna svého staršího, kteréž měla u sebe v domě, a oblékla Jákoba, syna svého mladšího.
- I wzięła Ribka szaty Esawa, syna swego starszego, lepsze, będące u niej w domu, i przyodziała Jakóba, syna swego młodszego.
- 16 A kožkami kozelčími obvinula ruce jeho, a díł hladký hrdla jeho.
- A skórkami kozłat obłożyła ręce jego, i gładkość szyi jego.
- 17 I dala chléb a krmě chutné, kteréž připravila, v ruce Jákoba syna svého.
- I złożyła przysmaki i chléb, który przygotowała w ręce Jakóba, syna swego.
- 18 A on přišed k otci svému, řekl: Otče můj! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem. Kdož jsi ty, synu můj?
- I wszedł do ojca swego, i rzekł: "Ojcze mój!" I odpowiedział: "oto jestem; któżeś ty, synu mój?"
- יג ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אף שמע בקלי ולך קח-לי:
- האט זיין מוטער צו אים געזאגט: אויף מיר דיין קללה, מיין זון! נאָר הער צו מיין קול, און גיי ברענג מיר.
- יד וילך ויקח ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים באשר אהב אביו:
- איז ער געגאנגען, און האט גענומען און געבראכט צו זיין מוטער, און זיין מוטער האט געמאכט אַ מאכל אזוי ווי זיין פֿאָטער האט ליב געהאט.
- טו ותקח רבקה את-בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אותה בבית ותלבש את-יעקב בנה הקטן:
- און רבקה האט גענומען די שענסטע בגדים פֿון איר עלטערן זון עשׂון, וואָס זיינען געווען ביי איר אין הויז, און זי האט אָנגעטאָן איר ייִנגערן זון יעקבן.
- טז ואת ערת גדיי העזים הלבשה על-ידיו ועל חלקת צנאריו:
- און די פֿעלכלעך פֿון די ציגנבעקלעך האט זי אָנגעטאָן אויף זיינע הענט און אויף זיין גלאטן האַלדז.
- יז ותתן את-המטעמים ואת-הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה:
- און זי האט געגעבן דעם מאכל און דאָס ברויט וואָס זי האט געמאכט, אין דער האַנט פֿון איר זון יעקבן.
- יח ויבא אל-אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני:
- און ער איז געקומען צו זיין פֿאָטער, און האט געזאָגט: פֿאָטער מיינער! האט ער געזאָגט: דאָ בין איך; ווער ביסטו מיין זון?

19 I dí Jákob otci svému: Já jsem Ezau, prvorozený tvůj. Učinil jsem, jakž jsi mi poručil. Vstaň, prosím, sedni a jez z lovu mého, aby mi požehnala duše tvá.

I rzekł Jakób do ojca swego: "Jam Esaw, pierworodny twój; uczynilem jakoś mówił mi; powstańże, siądź, a jedz ze zwierzyny mojej, aby pobłogosławiła mnie dusza twoja."

20 Tedy řekl Izák synu svému: Což to? Brzys to nalezl, synu můj. A *on* dí: Nebo Hospodin Bůh tvůj způsobil to, aby mi se *pojednou* nahodilo.

I rzekł Ic'hak do syna swego: "Jakże tak prędko znalazłeś, synu mój?" I rzekł: "Tak już zdarzył Wiekuisty, Bóg twój przedemną."

21 I řekl Izák Jákobovi: Přistupiž, ať omakám tě, synu můj, ty-li jsi syn můj Ezau, či nejsi.

I rzekł Ic'hak do Jakóba: "Przystąpże, a pomacam cię, synu mój: czyż to ty syn mój Esaw, czy nie?"

22 Tedy přistoupil Jákob k Izákovi otci svému; a *on* omakal ho, i řekl: Hlas *jest* hlas Jákobův, ale ruce tyto ruce Ezau.

I przystąpił Jakób do Ic'haka, ojca swego, i pomacał go, i rzekł: "Głos, głosem Jakóba; ale ręce, ręce Esawa!"

23 A nepoznal ho; nebo byly ruce jeho, jako ruce Ezau bratra jeho, chlupaté. I požehnal mu.

I nie poznał go; albowiem były ręce jego jako ręce Esawa, brata jego, kosmate; i pobłogosławił go,

24 A řekl: Ty-liž jsi pak syn můj Ezau? Odpověděl: Já.

I rzekł: "Tyś to syn mój Esaw?" i odpowiedział: "Ja."

יט ויאמר יעקב אל־אביו אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי קום־נא שבה ואכלה מצידִי בעבור תברכני נפשך:

האט יעקב געזאגט צו זיין פֿאטער: איך בין עשו דיין בכור; איך האב געטאן אזוי ווי דו האסט מיר געהייסן. הייב דיך אויף, איך בעט דיך, זען דיך, און עס פֿון מיין געפֿאנג, כדי דיין זעל זאל מיך בענטשן.

כ ויאמר יצחק אל־בנו מה־זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה יהוה אלהיך לפני:

האט יצחק געזאגט צו זיין זון: ווי האסטו עפעס אזוי גיך געפֿונען, מיין זון? האט ער געזאגט: וויל יהוה דיין גאט האט מיר צוגעשיקט א טראף.

כא ויאמר יצחק אל־יעקב גשה־נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם־לא:

האט יצחק געזאגט צו יעקב: גענען, איך בעט דיך, און לאמיר דיך אנטאפן, מיין זון, אויב דו ביסט דאס מיין זון עשו, אדער ניט.

כב ויגש יעקב אל־יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידיים ידי עשו:

האט יעקב גענענט צו זיין פֿאטער יצחק, און ער האט אים אָנגעטאפֿט, און האט געזאגט: דער קול איז דער קול פֿון יעקב, אָבער די הענט זינען די הענט פֿון עשון.

כג ולא הכירו כי־היו ידיו כִּידי עשו אחיו שְׁעֶרֶת ויברכהו:

און ער האט אים ניט דערקענט, וויל זינע הענט זינען געווען האַריק, אזוי ווי די הענט פֿון זיין ברודער עשון; און ער האט אים געבענטשט.

כד ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני:

און ער האט געזאגט: דו ביסט דאס מיין זון עשו? האט ער געזאגט: איך בין עס.

- 25 I řekl: Podejž mi, ať jím z lovu syna svého, aby tobě požehnala duše má. Tedy podal mu, a *on* jedl. Přinesl mu také vína, a on pil.
I rzekł: "Podaj mi, abym jadł z łowu syna mojego, żeby błogosławiła cię dusza moja!" I podał mu, i jadł; przyniósł mu też wina i pił.
- 26 I řekl jemu Izák otec jeho: Přistupiž nyní, a polib mne, synu můj.
I rzekł do niego Ic'hak, ojciec jego: "Przystąpże a pocałuj mnie, synu mój!"
- 27 I přistoupil a políbil ho. A jakž ucítil *Izák* vůni roucha jeho, požehnal mu, řka: Pohled', vůně syna mého *jest* jako vůně pole, jemuž požehnal Hospodin.
I przystąpił, i ucałował go, a skoro poczuł woń szat jego, pobłogosławił go, i rzekł: "oto woń syna mojego, jako woń pola, któremu błogosławił Wiekuiesty.
- 28 Dejž tobě Bůh z rosy nebeské, a z tučnosti zemské, i hojnost obilé a vína.
I tak nechaj da ci Bóg z rosy niebios, i żyzności ziemi, i obfitość zboża i moszczu!
- 29 Nechažť slouží tobě lidé, a sklánějí se před tebou národové. Budiž pánem bratří svých, a ať se sklánějí před tebou synové matky tvé. Kdož by zlořečili tobě, *necht' jsou* zlořečení, a kdo by dobrořečili tobě, požehnaní.
Niechaj służą ci ludy, a korzą się tobie plemiona; bądź panem braci twojej, a niech się korzą tobie synowie matki twojej; przeklinający cię nechaj będą przekłęci, a błogosławiący cię, błogosławieni!"
- כה ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכה נפשי ויגש-לו ויאכל ויבא לו יין וישת:
האט ער געזאגט: דערלאנג מיר, און איך וועל עסן פֿון מיין זונס געפֿאנג, כדי מיין זעל זאל דיך בענטשן. האט ער אים דערלאנגט, און ער האט געגעסן; און ער האט אים געבראכט ויין, און ער האט געטרונקען.
- כו ויאמר אליו יצחק אביו גשה-נא וישקה-לי בני:
און זיין פֿאטער יצחק האט געזאגט צו אים: גענען, איך בעט דיך, און טו מיך אַ קוש, מיין זון.
- כז ויגש וישק-לו וירח את-ריח בגדיו ויברכהו ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו יהוה:
האט ער גענענט, און האט אים אַ קוש געטאָן. און ער האט געשמעקט דעם ריח פֿון זיינע בגדים, און האט אים געבענטשט, און געזאגט: זע, דער ריח פֿון מיין זון איז ווי דער ריח פֿון אַ פֿעלד וואָס גאָט האט עס געבענטשט.
- כח ויתן-לֵךְ הָאֱלֹהִים מִטֵּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֵב דָּגַן וְתִירֵשׁ:
און גאָט זאל דיר געבן פֿון דעם טוי פֿון הימל, און פֿון די פֿעטקייטן פֿון דער ערד, און פֿיל תבואה און ויין.
- כט יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ לְאֻמִּים הָיָה גִבִּיר לְאַחֶיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ בְּנֵי אִמְךָ אֲרֻרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ:
יַעֲלֶקֶר זאָלן דיר דינען, און אומות זאָלן זיך בוקן צו דיר. זי אַ האַר איבער דינע ברידער, און די זיין פֿון דיין מוטער זאָלן זיך בוקן צו דיר. פֿאַרשאַלטן די וואָס שילטן דיך, און געבענטשט די וואָס בענטשן דיך!

30 A když přestal Izák požehnání dávatí Jákobovi, a sotva že vyšel Jákob od Izáka otce svého, Ezau bratr jeho přišel z lovu svého.

I stało się, gdy skończył Ic'hak błogosławić Jakóbowi, i gdy zaledwie odszedł Jakób z przed oblicza Ic'haka, ojca swego, że przybył Esaw, brat jego, z łowu swojego.

31 A připraviv i on krmě chutné, přinesl otci svému a řekl mu: Nechžť vstane otec můj, a jí z lovu syna svého, aby mi požehnala duše tvá.

I przyrzadził i on przysmaki, i przyniósł ojcu swojemu, i rzekł do ojca swojego: "Niech wstanie ojciec mój, i niech je z łowu syna swego, aby pobłogosławiła mnie dusza twoja."

32 I řekl jemu Izák otec jeho: Kdo jsi ty? Dí on: Já jsem syn tvůj, prvorozený tvůj Ezau.

I rzekł doń Ic'hak, ojciec jego: "Któżeś ty?" I odpowiedział: "Jam syn twój, pierworodny twój, Esaw."

33 Tedy zhrozil se Izák hrůzou velikou náramně, a řekl: Kdo *pak* a kde jest ten, ješto uloviv zvěřinu, přinesl mi? A já jsem jedl ze všeho, prvé než jsi *ty* přišel, a požehnal jsem mu, a budeť požehnaným.

I zatrwożył się Ic'hak trwogą wielką bardzo, i rzekł: "Któż zatém ten, co ułowił zwierzynę, i przyniósł mi, żem jadł z wszystkiego, zanim przybyłeś, i błogosławiłem mu? A też błogosławionym będzie!"

34 Uslyšev Ezau slova otce svého, zkríkl hlasem velikým, a hořkostí naplněn jest náramně, a řekl otci svému: Požehnejž mně, i mně také, můj otče!

Gdy usłyszał Esaw słowa ojca swojego, krzyknął krzykiem wielkim, i gorzkim niezmiernie, i rzekł do ojca swojego: "Pobłogosław i mnie, ojczy mój!"

ל ויהי כאשר כלה יצחק לברך את יעקב ויהי אף יצא יצא יעקב מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא מצידו:

און עס איז געווען, אז יצחק האט געענדיקט בענטשן יעקב, איז ווי נאך יעקב איז ארויסגעגאנגען פון פאר זיין פאטער יצחק, אזוי איז זיין ברודער עשו אנגעקומען פון זיין געיעג.

ל ויעש גם-הוא מטעמים ויבא לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל מציד בנו בעבור תברכני נפשיך:

און ער אויך האט געמאכט א מאכל און געבראכט צו זיין פאטער; און ער האט געזאגט צו זיין פאטער: זאל מיין פאטער אויפשטיין, און עסן פון זיין זונס געפאנג, כדי דיין זעל זאל מיך בענטשן.

לב ויאמר לו יצחק אביו מי-אתה ויאמר אני בנך בכרך עשו:

האט זיין פאטער יצחק צו אים געזאגט: ווער ביסטו? האט ער געזאגט: איך בין דיין זון, דיין בכור עשו.

לג ויחרד יצחק חרדה גדלה עד-מאד ויאמר מי-אפוא הוא הצד-ציד ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו גם-ברוך יהיה:

האט יצחק געציטערט זייער א גרויס ציטערניש און ער האט געזאגט: הינט ווער איז דער וואס האט געפאנגען א געפאנג און מיר געבראכט, און איך האב געגעסן פון אלץ איידער דו ביסט געקומען, און איך האב אים געבענטשט? ער וועט אויך זיין געבענטשט.

לד כשמע עשו את-דברי אביו ויצעק צעקה גדלה ומרה עד-מאד ויאמר לאביו ברכני גם-אני אבי:

ווי עשו האט געהערט די ווערטער פון זיין פאטער, אזוי האט ער אויסגעשריען א זייער גרויס און ביטער געשריי, און ער האט געזאגט צו זיין פאטער: בענטש מיך אויך, מיין פאטער.

- 35 Kterýžto řekl: Přišel bratr tvůj podvodně a uchvátil požehnání tvé. לָהּ וַיֹּאמֶר בָּא אַחִיךָ בְּמַרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְתְּךָ:
- On zaś rzekł: "Przyszedł brat twój chytrze, i wziął błogosławieństwo twoje." הָאֵט עַר גַּעזְאָגַט: דִּין בְּרודער איז געקומען מיט באַטרוג, און הָאֵט צוגענומען דִּין ברכה.
- 36 Tedy řekl: Právěťe nazváno jméno jeho Jákob; nebo již po dvakráte mne podvedl, prvorozenství mé odjal, a teď nyní uchvátil požehnání mé. Řekl ještě: Zdali jsi nezachoval i mně požehnání? לֹו וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים אֶת־בְּכֹרְתִי לָקַח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בְּרַכְתִּי וַיֹּאמֶר הֲלֹא־אֶצְלָתָ לִי בְּרַכָּה:
- I rzekł: "Czyż nie dla tego nazwano imię jego Jakób! I podszedł mnie już dwukrotnie: pierworodztwo moje odebrał, a oto teraz odebrał i błogosławieństwo moje!" I rzekł: "Czyś nie zachował dla mnie błogosławieństwa?" הָאֵט עַר גַּעזְאָגַט: צִי דען רופֿט מען זײַן נאָמען יַעֲקֹב, ווײַל עַר הָאֵט מִיר שׁוין צוויי מָאָל אויסגענאַרט? מִין בכורה הָאֵט עַר צוגענומען, און אָט הָאֵט עַר אַצונד צוגענומען מִין ברכה. און עַר הָאֵט געזאָגט: הָאָסטו נִיט באַהאַלטן פֿאַר מִיר אַ ברכה?
- 37 Odpověděl Izák a řekl k Ezau: Aj, ustavil jsem ho pánem nad tebou, a všechny bratří jeho dal jsem mu za služebníky; obilím také a vínem opatřil jsem ho. Což tedy již tobě učiniti mohu, synu můj? לֹו וַיַּעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לַעֲשׂוֹ הֵן גָּבִיר שְׁמָתוֹ לְךָ וְאֶת־כָּל־אַחָיו נָתַתִּי לְךָ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֵשׁ סִמְכָתוֹ וְלָכֶּה אִפּוֹא מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי:
- I odpowiedział Ic'hak, i rzekł do Esawa: "Oto panem postanowiłem go nad tobą, a wszystkich braci jego oddałem mu za sługi, a o zboże i moszcz upewniłem go, - a tobie, cóż teraz uczynię, synu mój?" הָאֵט יצחק געענטפֿערט און הָאֵט געזאָגט צו עֲשׂוֹן: זע, איך האָב אים געמאַכט פֿאַר אַ האַר איבער דיר, און אַלע זײַנע ברידער האָב איך אים געגעבן פֿאַר קנעכט, און מיט תבואה און ווײַן האָב איך אים פֿאַרזאָרגט, און פֿאַר דיר, וואָס קען איך דען טאָן, מִין זון?
- 38 I řekl Ezau otci svému: Zdaliž to jedno *toliko* máš požehnání, otče můj? Požehnejž mně, i mně také, můj otče! I povýšil Ezau hlasu svého a plakal. לָח וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ אֶל־אָבִיו הֲבִרְכָּה אַחַת הוּא־לְךָ אָבִי בְּרַכְנִי גַם־אֲנִי אָבִי וַיִּשָּׂא עֲשׂוֹ קֶלֶו וַיִּבֶךְ:
- I rzekł Esaw do ojca swojego: "Czyżbyś błogosławieństwo jedno tylko miał, ojcze mój? Pobłogosław też i mnie, ojcze mój!" I podniósł Esaw głos swój i zapłakał. הָאֵט עֲשׂוֹ געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: איז דאָס די איינציקע ברכה בִּי דיר, מִין פֿאָטער? בענטשט מִיך אויך, מִין פֿאָטער. און עֲשׂוֹ הָאֵט אויפֿגעהויבן זײַן קול און הָאֵט געוויינט.

- 39 Tedy odpowiedział Izák otec jeho, a řekl k němu: Aj, v tučnostech země bude bydlení tvé a v rose nebeské s hůry;
I odpowiedział Ic'hak, ojciec jego, i rzekł doń: "Oto zdala od żyzności ziemi będzie siedlisko twoje, i od rosy niebios z góry.
- 40 A v meči svém živ budeš, a bratru svému sloužiti budeš; ale přijde čas, že budeš panovati a svržeš jho jeho s šíje své.
A z miecza twojego będziesz żył, i bratu twojemu będziesz służył. Ale, gdy swobodnie się tułasz, zrzucisz jarzmo jego z karku twojego."
- 41 Protož v nenávisti měl Ezau Jákoba pro požehnání, jímž požehnal mu otec jeho, a řekl v srdci svém: Přiblížíť se dnové smutku otce mého, a zabiji Jákoba, bratra svého.
I znienawidził Esaw Jakóba z powodu błogosławieństwa, kterém pobłogosławił go ojciec jego; i rzekł Esaw w sercu swoim: "Przybliżą się dni żałoby po ojcu moim, a wtedy zabiję Jakóba, brata mego!"
- 42 I oznámena jsou Rebece slova Ezau, staršího syna jejího. Pročež ona poslavši, povolala Jákoba syna svého mladšího, a řekla jemu: Hle, Ezau bratr tvůj těší se tím, že tě zabije.
I doniesiono Ribce słowa Esawa, syna jej starszego, i posłała i wezwała Jakóba, syna swego młodszego, i rzekła mu: "Oto Esaw, brat twój, pociesza się tém, że cię zabije.
- 43 Protož nyní, synu můj, poslechni hlasu mého, a vstana, utec k Lábanovi, bratru mému do Cháran.
A teraz synu mój, posłuchaj głosu mojego: wstań, uciekaj do Labana, brata mego, do Charanu.
- לֹא וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲנֵה מִשְׁמַנִּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבָתִי וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל:
- הָאֵט זֵיין פֿאַטער יצחק זיך אָפּגערוּפֿן און האָט צו אים געזאָגט: זע, וועט פֿון די פֿעטקייטן פֿון דער ערד וועט זיין דיין וווינונג, און אָן דעם הימלס טוי פֿון אויבן; און אויף דיין שווערד וועסטו לעבן, און דיין ברודער וועסטו דינען;
- מ וְעַל־חֶרֶבֶף תַּחִּיה וְאֶת־אֲחִיךָ תַּעֲבֹד וְיִהְיֶה כְּאִשֶּׁר תִּרְיֹד וּפִרְקָתָה עָלָיו מֵעַל צִנְאוֹרָךְ:
- און עס וועט זיין, אַז דו וועסט זיך אָפּרײַסן, וועסטו אַראָפּוואַרפֿן זיין יאָך פֿון דיין האַלדז.
- מא וַיִּשְׁטֹם עֲשׂוֹ אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרְכוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ בָּלְבוּ יִקְרְבוּ יָמַי אִבָּל אָבִי וְאֶהְרֹגָה אֶת־יַעֲקֹב אָחִי:
- און עֲשׂוֹ האָט פֿינט געקריגן יעקבן איבער דער ברכה וואָס זיין פֿאַטער האָט אים געבענטשט, און עֲשׂוֹ האָט געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: זאָלן אַנקומען די טרויערטעג נאָך מיין פֿאַטער, און איך וועל הרגען מיין ברודער יעקבן.
- מב וַיַּגֵּד לְרַבֵּקָה אֶת־דְּבָרֵי עֲשׂוֹ בְּנָה הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנָה הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲנֵה עֲשׂוֹ אֲחִיךָ מִתְנַחֵם לָךְ לְהִרְגָךְ:
- זינען דערציילט געוואָרן רבקהן די ווערטער פֿון איר עלטערן זון עֲשׂוֹ, און זי האָט געשיקט און האָט גערופֿן איר ״נגערן זון יעקבן, און האָט צו אים געזאָגט: זע, דיין ברודער עֲשׂוֹ טרייסט זיך וועגן דיר, אַז ער וועט דײַך הרגען.
- מג וַעֲתָה בְּנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַח־לָךְ אֶל־לָבָן אָחִי חֲרָנָה:
- און אַצונד, מיין זון, הער צו מיין קול, און שטיי אויף, אַנטלויף דיר צו מיין ברודער לָבָנען קיין חָרָן.

- 44 A pobud' s ním za některý čas, až by se
odvrátila prchlivost bratra tvého,
I pobądz przy nim czas niejaki, aż uśmierzy się
zapalczywość brata twojego.
- 45 A přestalo rozhněvání bratra tvého na tebe, a
zapomenul by na to, což jsi mu učinil. Potom
já pošli a vezmu tě odtud. Proč mám zbavena
býti obou synů jednoho dne?
Až odwróci się gniew brata twojego od ciebie,
i zapomni coś uczynił mu; wtedy poszlę
i zabiorę cię ztamtąd; czemuż mam być
pozbawioną obu was dnia jednego!"
- 46 I řekla Rebeka Izákovi: Stýště mi se živu býti
pro dcery Het. Vezme-li Jákob ženu ze dcer
Het, jako tyto jsou ze dcer země této, k čemu
mi život?
I rzekła Ribka do Ic'haka: "Obmierzło mi życie
z powodu córek Cheta. Jeżeli pojmie Jakób
żonę z pomiędzy córek Cheta, jakie są te,
z córek tego kraju, pocóż mi życie?"
- מד וישבת עמו ימים אחדים עד אשר-תשוב חמת
אחיד:
און וועסט זיצן ביי אים עטלעכע יאר, ביז וואנען
דער גרימצארן פֿון דיין ברודער וועט אָפּגיין;
מה עד-שוב אָף-אחיד מִמֶּךָ וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ
לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל
גַּם-שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד:
ביז דער פֿעס פֿון דיין ברודער וועט זיך אָפּקערן
פֿון דיר, און ער וועט פֿאַרגעסן וואָס דו האָסט
אים געטאָן; און איך וועל שיקן, און וועל דיך
אָפּנעמען פֿון דאָרטן. נאָך וואָס זאָל איך אָנווערן
איך ביידן אין איין טאָג?
מו וְתֹאמַר רִבְקָה אֶל-יִצְחָק קִצְתִּי בְּחַיֵּי מִפְּנֵי בָנוֹת
חַת אִם-לִקְחָ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבָּנוֹת-חַת כְּאַלְהָ
מִבָּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים:
און רבקה האָט געזאָגט צו יצחק: מײַן לעבן איז
מיר נמאס פֿון וועגן די טעכטער פֿון חַת; אויב
יעקב נעמט אַ ווייב פֿון די טעכטער פֿון חַת, אַזוי
ווי די דאָזיקע, פֿון די טעכטער פֿון לאַנד, וואָס
טויג מיר דאָס לעבן?

בראשית כח: 28

- א ויִקְרָא יִצְחָק אֶל-יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא-תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן:
- 1 Povolal pak Izák Jákoba, a požehnal jemu, a prikázal mu, řka: Nepojímej ženy ze dcer Kananejských.
- הָאֵט יִצְחָק גִּעְרוּפֹן יַעֲקֹב, און הָאֵט אים געבענטשט, און הָאֵט אים באַפֿוילן, און הָאֵט צו אים געזאָגט: זאָלסט נישט נעמען אַ ווייב פֿון די טעכטער פֿון כְּנָעַן.
- ב קום לך פֿדְנָה אַרְם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל אָבִי אִמִּי וְקַח-לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבֶן אָחִי אִמִּי:
- 2 Ale vstana, jdi do Pádan Syrské do domu Bathuele, otce matky své, a pojmi sobě odtud manželku ze dcer Lábara uice svého.
- שְׁטײַ אויף, גײ קײַן פֿדן-אַרְם, צו דעם הויז פֿון בְּתוֹאֵל, דײַן מוטערס פֿאַטער, און נעם דיר פֿון דאָרטן אַ ווייב פֿון די טעכטער פֿון לְבֶן, דײַן מוטערס ברודער.
- ג וְאַל שְׂדֵי יְבָרֶךְ אֶתְּךָ וַיְבָרֶךְ וְהָיִיתָ לְקַהֵּל עַמִּים:
- 3 A Bůh silný všemohoucí požehnejž tobě, a dejžť zrušť, a rozmnožíž tě, abys byl v zástup mnohého lidu.
- און גאָט שְׂדֵי וועט דײַך בענטשן, און וועט דײַך פֿרוכפערן און דײַך מערן, און וועסט ווערן אַ געזעמל פֿעלקער.
- ד וַיִּתֶּן-לְךָ אֶת-בְּרַכַּת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְּךָ לְרִשְׁתָּהּ אֶת-אֶרֶץ מִגְרִיף אֲשֶׁר-נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם:
- 4 A dejž tobě požehnání Abrahamovo, tobě i semení tvému s tebou, abys dědičně obdržel zemi, v níž pohostinu jsi, kterouž dal Bůh Abrahamovi.
- און ער וועט דיר געבן די ברכה פֿון אַבְרָהָם, און דיר און דײַן זאָמען מיט דיר, כּדי זאָלסט אַרבעטן דאָס לאַנד פֿון דײַן ווײַנשאַפֿט, וואָס גאָט הָאֵט געגעבן צו אַבְרָהָם.
- ה וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת-יַעֲקֹב וַיְלַךְ פֶּדְנָה אַרְם אֶל-לְבֶן בֶּן-בְּתוֹאֵל הָאֶרְמִי אָחִי רִבְקָה אִם יַעֲקֹב וַעֲשׂוּ:
- 5 I odeslal Izák Jákoba, kterýžto šel do Pádan Syrské k Lábanovi synu Bathuele Syrského, bratru Rebeky matky Jakobovy a Ezau.
- און יִצְחָק הָאֵט אַוועקגעשיקט יַעֲקֹב, און ער איז געגאנגען קײַן פֿדן-אַרְם, צו לְבֶן דעם זון פֿון בְּתוֹאֵל דעם אַרְמִי, דעם ברודער פֿון רִבְקָה, דער מוטער פֿון יַעֲקֹב און עֲשׂוּ.

- 6 Vida pak Ezau, že požehnání dal Izák Jákobovi, a že ho odeslal do Pádan Syrské, aby sobě odtud vzal manželku, a že, když mu požehnání dával, přikázal mu, řka: Nepojmeš ženy ze dcer Kananejských;
- A widząc Esaw, że pobłogosławił Ic'hak Jakóba, i że go wysłał do Paddan-Aram, aby pojął sobie ztamtąd żonę, i że pobłogosławiwszy go, przykazał mu mówiąc: Nie pojmiesz żony z pośród cór Kanaanu, -
- 7 A že by uposlechl Jákob otce svého a matky své a odšel do Pádan Syrské;
- I že usłuchał Jakób ojca swojego, i matkę swoją, i poszedł do Paddan-Aram, -
- 8 Vida také Ezau, že dcery Kananejské těžké byly v očích Izákovi otci jeho:
- Widząc też Esaw, że nie mają upodobania córki Kanaanu w oczach Ic'haka, ojca jego:
- 9 Tedy odšel Ezau k Izmaelovi, a mimo *prvnější* ženy své, pojal sobě za ženu Mahalat, dceru Izmaele, syna Abrahamova, sestru Nabajotovu.
- Poszedł tedy Esaw do Iszmaela, i pojął sobie Machalatę, córkę Iszmaela, syna Abrahama, siostrę Nebajota, oprócz żon swoich, za żonę.
- 10 Vyšed pak Jákob z Bersabé, šel do Cháran.
- I wyruszył Jakób z Beer-Szeba, i udał się do Charanu.
- 11 I trefil na jedno místo, na kterémžto zůstal přes noc, (*nebo slunce již bylo zapadlo,*) a nabrav kamení na místě tom, položil pod hlavu svou, a spal na témž místě.
- I natrafil na pewne miejsce, i przenocował tam, gdyż zaszło było słońce; i wziął jeden z kamieni tego miejsca, i umieścił go w głowach swoich, i położył się na tém miejscu.
- וַיֵּרָא עֶשָׂו כִּי־בָרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיִּשְׁלַח אֹתוֹ פְּדָנָה אֶרֶם לְקַח־לּוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיֵּצֵא עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבָּנוֹת כְּנָעַן:
- און עֶשָׂו האָט געזען אז יצחק האָט געבענטשט יעקבן, און האָט אים אַוועקגעשיקט קיין פֿדן־אַרם, ויך צו נעמען אַ ווייב פֿון דאָרטן; אז ווען ער האָט אים געבענטשט, האָט ער אים באַפוילן, אַזוי צו זאָגן: זאָלסט נישט נעמען אַ ווייב פֿון די טעכטער פֿון כְּנָען;
- וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פְּדָנָה אֶרֶם:
- און יעקב האָט צוגעהערט צו זײַן פֿאָטער און צו זײַן מוטער, און איז געגאַנגען קיין פֿדן־אַרם.
- ח וַיֵּרָא עֶשָׂו כִּי רָעוֹת בָּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבִיו:
- און עֶשָׂו האָט געזען אז די טעכטער פֿון כְּנָען זײַנען שלעכט אין די אויגן פֿון זײַן פֿאָטער יצחקן,
- ט וַיֵּלֶךְ עֶשָׂו אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת־מַחֲלַת בֶּת־יִשְׁמָעֵאל בִּן־אֲבִרְהָם אַחֹת נָבִיּוֹת עַל־נָשָׁיו לֹא לְאִשָּׁה:
- און עֶשָׂו איז געגאַנגען צו יִשְׁמָעֵאלן, און האָט, צו זײַנע אַנדערע ווייבער, ויך גענומען פֿאַר אַ ווייב מַחֲלַת די טאָכטער פֿון יִשְׁמָעֵאל, אַבְרָהָםס זון, די שוועסטער פֿון נָבִיּוֹתן.
- י וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה:
- און יעקב איז אַרויסגעגאַנגען פֿון בְּאֵר־שֶׁבַע, און איז געגאַנגען קיין חָרָן.
- יא וַיִּפְּגַע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשָּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׁם מְרֹאשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא:
- און ער האָט געטראָפֿן אַן אָרט, און איז דאָרטן געבליבן נעכטיקן, וואָרום די זון איז אונטערגעגאַנגען; און ער האָט גענומען פֿון די שטיינער פֿון דעם אָרט, און געמאַכט פֿאַר זײַן צוקאַפֿנס, און האָט ויך געלייגט אין יענעם אָרט.

12 I viděl ve snách, a aj, žebřík stál na zemi, jehožto vrch dosahal nebe; a aj, andělé Boží vstupovali a sstupovali po něm.

I sniło mu się, a oto drabina postawiona na ziemi, a wierzch jej sięgał nieba, a oto aniołowie Boży wstępują i zstępują po niej.

13 A aj, Hospodin stál nad ním, a řekl: Já jsem Hospodin, Bůh Abrahama otce tvého, a Bůh Izákův; zemi tu, na kteréž ty spíš, tobě dám a semeni tvému.

A oto Wiekuisty stanął przy nim i rzekł: "Jam Wiekuisty, Bóg Abrahama, ojca twojego, i Bóg Ic'haka! Ziemia na której leżysz, tobie oddam ją, i potomstwu twojemu.

14 A bude símě tvé jako prach země; nebo rozmůžeš se k západu, i k východu, na půlnoci, i ku poledni; nad to požehnány budou v tobě všecy čeledi země, a v semeni tvém.

I będzie potomstwo twoje, jako proch ziemi, i rozprzestrzenisz się ku zachodowi, i ku wschodowi, i ku północy, i ku południowi; a błogosławić się będą tobą wszystkie plemiona ziemi i potomstwem twojém.

15 A aj, já jsem s tebou, a ostříhati tě budu, kamžkoli půjdeš, a přivedu tě zase do země této; nebo neopustím tebe, až i učiním, což jsem mluvil tobě.

A oto, Ja z tobą, i strzedz cię będę, gdziekolwiek pójdiesz, i przywrócę cię do ziemi tej; gdyż nie opuszczę cię, aż spełnię to, com przyrzekł tobie."

16 Procítiv pak Jákob ze sna svého, řekl: V pravdě Hospodin jest na místě tomto, a já jsem nevěděl.

I przebudził się Jakób ze snu swojego, i rzekł: "Zaprawdę, jest Wiekuisty na miejscu tém, a jam nie wiedział!"

יב וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֵלֶם מַצֵּב אֶרְצָה וְרֹאשׁוֹ מֵגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ:

הָאֵט זיך אים געחלומט, ערשט אַ לייטער שטייט אויף דער ערד, און זיין שפיץ גרייכט ביזן הימל, און זע, מלאכים פֿון גאָט גייען אַרויף און נידערן אַראָפּ אויף אים.

יג וְהִנֵּה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יִצְחָק הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנַנָּה וְלִזְרַעְךָ:

און אָט שטייט גאָט איבער אים, און ער זאָגט: איך בין יהוה דער גאָט פֿון דיין פֿאָטער אַברהמען, און דער גאָט פֿון יצחק. דאָס לאַנד וואָס דו ליגסט דערויף, צו דיר וועל איך עס געבן, און צו דיין זאָמען.

יד וְהָיָה זְרַעְךָ כַּעֲפַר הָאֶרֶץ וּפְרָצְתָּ יָמָה וּקְדָמָה וְצָפֹנָה וְנִגְבָּהּ וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל־מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה וּבְזֶרַעְךָ:

און דיין זאָמען וועט זיין אַזוי ווי שטויב פֿון דער ערד, און וועסט זיך אויסשפרייטן קיין מערב און קיין מזרח און קיין צפֿון און קיין דרום, און בענטשן וועלן זיך מיט דיר און מיט דיין זאָמען אַלע משפחות פֿון דער ערד.

טו וְהִנֵּה אֲנֹכִי עֹמֵד וְשֹׁמְרֵתִיךָ בְּכָל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וְהִשְׁבֵּתִיךָ אֶל־הָאָדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אֶס-עֲשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לְךָ:

און זע, איך וועל זיין מיט דיר, און איך וועל דיך היטן אומעטום ווי דו וועסט גיין, און איך וועל דיך אומקערן צו דער דאָזיקער ערד, וואָרום איך וועל דיך ניט פֿאַרלאָזן, ביז וואָנען איך האָב געטאָן וואָס איך האָב דיר צוגעזאָגט.

טז וַיִּיקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי:

הָאֵט יעקב זיך אויפֿגעכאַפט פֿון זיין שלאָף, און ער האָט געזאָגט: פֿאַר וואָר, גאָט איז פֿאַראַן אין דעם דאָזיקן אָרט, און איך האָב ניט געוואוסט.

17 (Nebo zhroziť se, řekl: Jak hrozné jest místo toto! Není jiného, jediné dům Boží, a tu jest brána nebeská.)

I uląkł się i rzekł: "Jak groźném miejsce to! nic to innego, a tylko dom Boży; to brama niebios!"

18 Vstav pak Jákob ráno, vzal kámen, kterýž byl podložil pod hlavu svou, a postavil jej na znamení pamětné, a polil jej svrchu olejem.

I wstał Jakób rano, i wziął kamień, który był położył w głowach swoich, i postawił go jako pomnik, i rozlał olej na wierzch jego.

19 Protož nazval jméno místa toho Bethel, ješto prvé to město sloulo Lúza.

I nazwał imię miejsca tego Beth-El; wszakże było Luz imię miasta tego przedtém.

20 Zavázal se také Jákob slibem, řka: Jestliže Bůh bude se mnou, a ostříhati mne bude na cestě této, kterouž já jdu; a dá-li mi chléb ku pokrmu a roucho k oděvu,

I ślubował Jakób ślub, i rzekł: "Jeżeli będzie Bóg ze mną, a strzedz mnie będzie na drodze tej, którą idę, i da mi chléb na pokarm i suknię na odzienie,

21 A navrátím-li se v pokoji do domu otce svého, a bude mi Hospodin za Boha:

A powrócę w pokoju do domu ojca mojego: to będzie Wiekuisty Bogiem moim.

22 Kámen tento, kterýž jsem postavil na památku, bude domem Božím; a ze všech věcí, kteréž mi dáš, desátky spravedlivě tobě dám.

A kamień ten, który postawiłem jako pomnik, będzie domem Bożym; a z wszystkiego co mi dasz, dziesięcinę zaofiaruję Tobie."

יז וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מִה־נִּזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אֶס-בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:

און ער האָט מורא געהאט, און האָט געזאָגט: ווי מוראדיק איז דער דאָזיקער אָרט! דאָס איז נישט אַנדערש ווי דאָס הויז פֿון גאָט, און דאָס איז דער טויער פֿון הימל.

יח וַיִּשָּׁכֶם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת-הָאֶבֶן אֲשֶׁר-שָׁם מִרְאֲשֵׁתוֹ וַיִּשָּׂם אֹתָהּ מַצְבֵּה וַיִּצַּק שָׁמֶן עַל-רֹאשָׁהּ:

און יעקב האָט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט גענומען דעם שטיין וואָס ער האָט געמאַכט פֿאַר זיין צוקאַפֿנס, און האָט אים געמאַכט פֿאַר אַ זיילשטיין, און ער האָט אַרויפֿגעגאָסן אייל אויף זיין שפיץ.

יט וַיִּקְרָא אֶת-שֵׁם-הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית-אֵל וְאוֹלָם לוֹ שֵׁם-הָעִיר לְרֹאשְׁנָה:

און ער האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט בית-אל, אָבער לוז איז געווען דער נאָמען פֿון דער שטאָט צוערשט.

כ וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אֶס-יְהִיה אֱלֹהִים עִמָּדִי וַשְּׁמִרְנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן-לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגָּד לְלָבֵשׁ:

און יעקב האָט אַ נדר געטאָן, אזוי צו זאָגן: אויב גאָט וועט זיין מיט מיר, און וועט מיך היטן אויף דעם דאָזיקן וועג וואָס איך גי, און ער וועט מיר געבן ברויט צום עסן, און אַ בגד אַנצוטאָן,

כא וַשְּׁבִתִּי בְשָׁלוֹם אֶל-בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לְאֱלֹהִים:

און איך וועל מיך אומקערן בשלום צו מיין פֿאטערס הויז, וועט יהוה מיר זיין צום גאָט.

כב וְהָאֶבֶן הַזֶּאת אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי מַצְבֵּה יְהִיה בֵּית אֱלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֶּן-לִי עֹשֶׂר אֲעֻשְׂרֶנּוּ לָךְ:

און דער דאָזיקער שטיין וואָס איך האָב געמאַכט פֿאַר אַ זיילשטיין, וועט זיין אַ הויז פֿון גאָט; און פֿון אַלץ וואָס דו וועסט מיר געבן, וועל איך מעשרן מעשר צו דיר.

בראשית כט: 29

- א וַיֵּשָׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרֶץ בְּנֵי-קְדָם: 1 Tedy Jákob vstav, odšel do země východní.
און יעקב האט אויפגעהויבן זינע פֿיס, און איז געגאנגען צו דעם לאַנד פֿון די קינדער פֿון מזורח.
- ב וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בְּשָׂדֶה וְהִנֵּה-שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי-צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן-הַבָּאָר הָהוּא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל-פִּי הַבָּאָר: 2 A pohleděv, uzřel studnici v poli a tři stáda ovcí, ana se složila při ní; nebo z té studnice napájeli stáda; a kámen veliký *byl* navrchu studnice.
און וְהִנֵּה בָּאָר בְּשָׂדֶה וְהִנֵּה-שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי-צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן-הַבָּאָר הָהוּא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל-פִּי הַבָּאָר:
- און ער האט אַ קוק געטאָן, ערשט אַ ברונעס איז אין פֿעלד, און זע, דריי סטאָדעס שאָף הויערן דאָרטן ביי אים; וואָרום פֿון יענעם ברונעס פֿלעגט מען אַנטרינקען די סטאָדעס, און דער שטיין אויפֿן מויל פֿון ברונעס איז געווען גרויס.
- ג וַנֹּאסְפוּ-שָׁמָּה כָּל-הָעֲדָרִים וַיְגַלְלוּ אֶת-הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וְהִשְׁקוּ אֶת-הַצֹּאן וְהָשִׁיבוּ אֶת-הָאֵבֶן עַל-פִּי הַבָּאָר לְמַקְמָה: 3 Shánívána pak tam bývala všechna stáda, a *teprv* odvalovali kámen ten od vrchu té studnice, a napájeli dobytky; potom zas přivalovali kámen na vrch studnice, na místo jeho.
וַנֹּאסְפוּ-שָׁמָּה כָּל-הָעֲדָרִים וַיְגַלְלוּ אֶת-הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וְהִשְׁקוּ אֶת-הַצֹּאן וְהָשִׁיבוּ אֶת-הָאֵבֶן עַל-פִּי הַבָּאָר לְמַקְמָה:
- און אַז דאָרטן האָבן זיך צונויפֿגעזאַמלט אַלע סטאָדעס, האט מען אַראָפֿגעקיקלט דעם שטיין פֿון דעם מויל פֿון ברונעס, און מע האט אַנגעטרונקען די שאָף, און אומגעקערט דעם שטיין אויפֿן מויל פֿון דעם ברונעס אויף זיין אָרט.
- ד וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מַאֲיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אֲנַחְנוּ: 4 Tedy řekl jim Jákob: Bratří moji, odkud jste? Kteřížto odpověděli: Jsme z Cháran.
וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מַאֲיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִחָרָן אֲנַחְנוּ:
- האט יעקב צו זיי געזאָגט: פֿון וואַנען זייט איר, מינע ברידער? האָבן זיי געזאָגט: פֿון חָרָן זינען מיר.
- ה וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעָתֶם אֶת-לָבָן בֶּן-נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדְעָנוּ: 5 I řekl jim: Znáte-li Lámana, syna Náchorova? A oni řekli: Známe.
וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעָתֶם אֶת-לָבָן בֶּן-נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדְעָנוּ:
- האט ער צו זיי געזאָגט: קענט איר לָבָן דעם זון פֿון נָחוֹר? האָבן זיי געזאָגט: מיר קענען.
- I řekl do nich: "Czy znacie Labana, syna Nachora?" I odpowiedzieli: "Znamy."

- 6 I dí *opět* k nim: Dobře-li se má? Odpověděli: Dobře, a aj, Ráchel dcera jeho *tamto* jde s dobytkem.
- I rzekł do nich: "Czy dobrze się miewa?" I odpowiedzieli: "Dobrze; a oto Rachel, córka jego, nadchodzi z trzodą!"
- 7 Tedy řekl: Však ještě daleko do večera, aniž ještě čas, aby dobytek byl sehnán; napojte stáda, a jděte, paste.
- I rzekł: "Wszak jeszcze dnia dosyć, nie czas zapędzać stada; napójdzie trzodę, a idźcie popaść."
- 8 A oni odpověděli: Nemůžeme, než až se všecka stáda seženou, a odvalen bude kámen od svrchku studnice, abychom napojili ovce.
- I odpowiedzieli: "Nie możemy, póki zgromadzone nie będą wszystkie trzody, i nie stoczą kamienia z nad otworu studni, a wtedy napoim trzodę."
- 9 Když on ještě mluvil s nimi, přišla k tomu Ráchel s stádem otce svého; neb ona pásla stádo.
- Jeszcze rozmawiał z nimi, - a Rachel nadeszła z trzodą ojca swego, bo pasterką była.
- 10 Tedy Jákob uzřev Ráchel, dceru Lábana ujce svého, a stádo jeho, přistoupil a odvalil ten kámen od vrchu studnice, a napojil stádo Lábana ujce svého.
- I stało się, gdy ujrzał Jakób Rachełę, córkę Labana, brata matki swojej, i trzodę Labana, brata matki swojej, że przystąpił Jakób, i stoczył kamień z nad otworu studni, i napoił trzodę Labana, brata matki swojej.
- 11 A políbil Jákob Ráchel, a povýšiv hlasu svého, plakal.
- I ucałował Jakób Rachełę, i podniósł głos swój, i zapłakał.
- וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְּׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בָּתוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן:
- הָאֵט עַר צו זיי געוואָגט: איז פֿריד צו אים? האָבן זיי געוואָגט: פֿריד; און אָן קומט זײַן טאָכטער רחל מיט די שאָף.
- וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עַתָּה הָאֵסֶף הַמִּקְנֶה הַשִּׁקּוֹ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ:
- הָאֵט עַר צו זיי געוואָגט: זעט, דער טאָג איז נאָך גרויס, נאָך ניט צײַט דאָס פֿי זאָל אײַנגעזאַמלען ווערן; טרינקט אָן די שאָף, און גײַט פֿיטערט.
- וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֶדְרִים וְגִלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהַשְׁקִינוּ הַצֹּאן:
- הָאָבן זיי געוואָגט: מיר קענען ניט, ביז וואַנען אַלע סטאַדעס וועלן זיך צונױפֿזאַמלען, און מע וועט אַראָפּקײַלען דעם שטײַן פֿון דעם מויל פֿון ברונעם; און מיר וועלן אָנטרינקען די שאָף.
- עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאֵבִיָּה כִּי רָעָה הוּא:
- ווי ער רעדט נאָך מיט זיי, אַזוי איז רחל אונטערגעקומען מיט איר פֿאַטערס שאָף; וואָרום זי איז געווען אַ פֿאַסטוכערין.
- וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בִּתְּ־לָבָן אַחִי אָמוּ וְאֶת־צֹאן לָבָן אַחִי אָמוּ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגֹּל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשֶׁק אֶת־צֹאן לָבָן אַחִי אָמוּ:
- און עס איז געווען, ווי יעקב האָט דערזען רחלען, די טאָכטער פֿון לָבָן, זײַן מוטערס ברודער, און די שאָף פֿון לָבָן, זײַן מוטערס ברודער, אַזוי האָט יעקב גענענט, און האָט אַראָפּגעקײַלט דעם שטײַן פֿון דעם מויל פֿון ברונעם, און האָט אָנגעטרונקען די שאָף פֿון לָבָן, זײַן מוטערס ברודער.
- וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קִלּוֹ וַיִּבֶּךְ:
- און יעקב האָט געקושט רחלען, און האָט אויפֿגעהויבן זײַן קול און האָט געוויינט.

12 Oznámil jí pak byl Jákob, že jest bratr otce jejího, a že jest syn Rebeky; a ona přiběhši, oznámila to otci svému.

I oznajmil Jakób Racheli, že jest siostrzeńcem ojca jej, i že jest synem Ribki; i pobiegła, i opowiedziała to ojcu swojemu.

13 I stalo se, když Lában uslyšel pověst o Jákobovi, synu sestry své, že vyběhl proti němu, a objav ho, políbil, a uvedl do domu svého; on pak vypravoval Lábanovi o všech těch věcech.

I stało się, gdy usłyszał Laban wiadomość o Jakóbie, synu siostry swojej, pobiegł na spotkanie jego, i uściskał go, i ucałował go, i wprowadził go do domu swojego; a wtedy opowiedział Labanowi o wszystkim tém.

14 Jemužto odpověděl Lában: Jistě kost má a tělo mé jsi. I zůstal s ním přes celý měsíc.

I rzekł do niego Laban: "Wszak kością i ciałem mojem ty!" I zamieszkał u niego przez miesiąc czasu.

15 Tedy řekl Lában Jákobovi: Zdali proto, že jsi bratr můj, darmo mi sloužiti budeš? Pověz mi, jaká má býti mzda tvá?

Wtedy rzekł Laban do Jakóba: "Czyż dla tego, żeś bratem moim, masz mi służyć darmo? Powiedzże mi jakie ma być wynagrodzenie twoje?"

16 (Měl pak Lában dvě dcery; jméno starší Líá, a jméno mladší Ráchel.

A miał Laban dwie córki; imię starszej: Lea, a imię młodszej: Rachel.

17 Než Líá měla oči mdlé, ale Ráchel byla pěkné postavy a krásné tváři.

A oczy Lei były mdłe; Rachel zaś była pięknej postawy i pięknego wejrzenia.

יב ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן־רבקה הוא ותָרַץ ותִגַּד לְאִבֶּיהָ:

און יעקב האָט דערציילט רחלען אז ער איז איר פֿאָטערס אָן אייגענער, און אז ער איז רבקהס אַ זון; און זי איז געלאָפֿן, און האָט אָנגעזאָגט איר פֿאָטער.

יג ויהי כששמע לבן את־שמע יעקב בן־אחותו וירץ לקראתו ויחבק־לו וינשק־לו ויביאהו אל־ביתו ויספר ללבן את כל־הדברים האלה:

און עס איז געווען, ווי לָבָן האָט געהערט די הערונג וועגן יעקב, זיין שוועסטערס זון, אזוי איז ער אים געלאָפֿן אַנטקעגן, און ער האָט אים געהאַלדזט און אים געקושט, און האָט אים אַריינגעבראַכט אין זיין הויז. און ער האָט דערציילט לָבנען אַלע יענע געשעענישן.

יד ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חֹדֶשׁ יָמִים:

און לָבָן האָט צו אים געזאָגט: פֿאַר וואָר, מיין ביין און מיין פֿלייש ביסטו. און ער איז געוועסן ביי אים אַ חודש צייט.

טו ויאמר לבן ליעקב הכי־אחי אתה ועבדתני חנם הגידה לי מה־משפּרתך:

האָט לָבָן געזאָגט צו יעקבן: צי וויל דו ביסט מינער אָן אייגענער, זאָסלטו מיר דינען אומזיסט? זאָג מיר וואָס איז דיין לויין.

טז וילבן שתי בנות שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל:

און לָבָן האָט געהאַט צוויי טעכטער; דער נאָמען פֿון דער עלטערער איז געווען לאה, און דער נאָמען פֿון דער יונגערער רחל.

יז ועיני לאה רבות ורחל הייתה יפת־תאֵר ויפת־מראה:

און לאהס אויגן זיינען געווען שלאָפֿע, און רחל איז געווען שיין אויפֿן געשטאַלט, און שיין אויפֿן פנים,

- 18 I miloval Jákob Ráchel.) Řekl tedy: Buduť sloužiti sedm let za Ráchel, dceru tvou mladší.
I pokochał Jakób Rachelę, i rzekł: "Będę ci służył siedm lat o Rachelę, córkę twoję młodszą."
- 19 Odpověděl Lában: Lépeť jest, abych ji tobě dal, nežli bych ji dal muži jinému; zůstaniž se mnou.
I rzekł Laban: "Lepiej, że dam ją tobie, niżbym miał oddać ją mężowi innemu; pozostań u mnie."
- 20 Takž Jákob sloužil za Ráchel sedm let; a bylo před očima jeho jako něco málo dnů, proto že laskav byl na ni.
I tak służył Jakób o Rachelę siedm lat; a zdawały się w oczach jego jako dni kilka w miłości jego ku niej.
- 21 Potom řekl Jákob k Lábanovi: Dejž *mi* ženu mou; nebo vyplnění jsou dnové moji, abych všel k ní.
I rzekł Jakób do Labana: "Daj mi żonę moję, bo spełniony czas mój, a pójdę do niej."
- 22 Tedy sezval Lában všechny muže místa toho, a učinil hody.
I zgromadził Laban wszystkich ludzi miejscowych, i wyprawił ucztę.
- 23 U večer pak vzav Líu, dceru svou, uvedl ji k němu; a *on* všel k ní.
I było wieczorem, wziął Leę, córkę swoję, i wprowadził ją do niego; i poszedł do niej.
- 24 Dal také Lában Zelfu děvku svou Líe, dceři své, za služebnici.
A dał jej Laban Zylpę, służebnicę swoję, - Lei córce swej, za służebnicę.
- וַיֵּאָהֲב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתֻדָּה הַקְטָנָה:
און יעקב האט ליב געקריגן רחלען; און ער האט געזאגט: איך וועל דיר דינען זיבן יאָר פֿאַר דיין יינגערער טאָכטער רחלען.
- וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתַּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי:
האט לָבָן געזאגט: בעסער איך זאל זי דיר געבן, איידער איך זאל זי געבן צו אַן אַנדער מאַן; בלייב ביי מיר.
- כ וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִיו בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֶחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ:
און יעקב האט געדינט פֿאַר רחלען זיבן יאָר, און זיי זינען געווען אין זינע אויגן אזוי ווי עטלעכע טעג, פֿון זיין ליבשאַפֿט צו איר.
- כא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הֲבָה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמִי וְאִבּוֹאָה אֵלַיָּהּ:
און יעקב האט געזאגט צו לָבָנען: גיב מיר מיין ווייב, וואָרום מינע טעג זינען דערפֿילט געוואָרן; און איך וועל קומען צו איר.
- כב וַיֹּאסֹף לָבָן אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ:
האט לָבָן איינגעזאמלט אַלע מענטשן פֿון דעם אָרט, און ער האט געמאַכט אַ מאָלצייט.
- כג וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בָּתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלַיָּהּ:
און עס איז געווען אין אָוונט, האט ער גענומען זיין טאָכטער לאה, און האט זי געבראַכט צו אים, און ער איז געקומען צו איר.
- כד וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפָּתָהּ לְלֵאָה בָּתּוֹ שִׁפָּתָהּ:
און לָבָן האט איר געגעבן זיין דינסט זלפָּה — פֿאַר אַ דינסט צו זיין טאָכטער לאה.

- 25 A když bylo ráno, poznal, že jest Lía. I řekl k Lábanovi: Což jsi mi to učinil? Zdaliž jsem za Ráchel nesloužil u tebe? Pročežs mne tedy oklamal?
- I okazało się z rana, a oto była - Lea! I rzekł do Labana: "Cóżeś mi to uczynił? Alboż nie o Rachele służyłem tobie, - i dla czegoż mnie oszukałeś?"
- 26 Odpověděl Lában: Nebývá toho v kraji našem, aby vdávána byla mladší dříve, než prvorozená.
- I rzekł Laban: "Nie zwykło się tak czynić w miejscu naszym, aby wydawać młodszą przed starszą.
- 27 Vyplň týden této; dámeť potom i tuto za službu, kterouž sloužiti budeš u mne ještě sedm let jiných.
- Dopełnij tydzień tej, a damy ci i tę drugą, za służbę, którą pełnić będziesz u mnie jeszcze siedm lat innych.
- 28 I udělal tak Jákob, a vyplnil týden její. Potom dal mu Ráchel dceru svou za manželku.
- I uczynił Jakób tak, i dopełnił tydzień tej; i dał mu Rachele, córkę swoją, za żonę.
- 29 Dal také Lában Ráchel, dceři své, Bálu, děvku svou za služebnici.
- I dał Laban Racheli, córce swojej, Bilhę, służę swoją, za służebnicę.
- 30 Tedy všel také k Ráchel, a miloval ji více než Líu; i sloužil u něho ještě sedm let jiných.
- I poszedł też do Racheli, i kochał Rachele bardziej, niż Leę; i służył u niego jeszcze siedm lat innych.
- 31 Vida pak Hospodin, že Lía nemá lásky, otevřel život její; a Ráchel *nechal* neplodné.
- A widząc Wiekuisty, że nienawiedzona Lea, otworzył łono jej; Rachel zaś była nieplodną.
- וַיְהִי בִבְקֹר וַהֲנִהּ הוּא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל-לֵבָן מִה-זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרַחֵל עַבְדְּתִי עִמָּךְ וְלָמָּה רָמִיתָנִי:
- און עס איז געווען אין דער פֿרי, ערשט דאָס איז לאה. האָט ער געזאָגט צו לֵבָנען: וואָס האָסטו מיר דאָ געטאָן? האָב איך נישט געדינט ביי דיר פֿאַר רחלען, און פֿאַר וואָס האָסטו מיך גענאָרט?
- וַיֹּאמֶר לֵבָן לֹא-יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֵמִנוּ לְתֵת הַצֵּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה:
- האָט לֵבָן געזאָגט: עס ווערט נישט געטאָן אזוי אין אונדזער מקום, אויסצוגעבן די ייִנגערע פֿאַר דער עלטערער.
- כז מֵלֵא שָׁבַע זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם-אֶת-זֹאת בְּעַבְדָּהּ אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שְׁבַע-שָׁנִים אַחֲרוֹת:
- דערפֿיל די וואָך פֿון דער, און מיר וועלן דיר אויך יענע געבן, פֿאַר דעם דינסט וואָס דו וועסט דינען ביי מיר נאָך זיבן אַנדערע יאָר.
- כח וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיִּמְלֵא שְׁבַע זֹאת וַיִּתֵּן-לוֹ אֶת-רַחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה:
- האָט יעקב אזוי געטאָן, און ער האָט דערפֿילט די וואָך פֿון דער; און ער האָט אים געגעבן זיין טאָכטער רחלען, אים פֿאַר אַ ווייב.
- כט וַיִּתֵּן לֵבָן לְרַחֵל בִּתּוֹ אֶת-בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה:
- און לֵבָן האָט געגעבן צו זיין טאָכטער רחלען זיין דינסט בלֵהָה פֿאַר אַ דינסט צו איר.
- ל וַיָּבֹא גַם אֶל-רַחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם-אֶת-רַחֵל מֵלֵאָה וַיַּעֲבֹד עִמָּו עוֹד שְׁבַע-שָׁנִים אַחֲרוֹת:
- און ער איז געקומען אויך צו רחלען. און ער האָט רחלען אויך מער ליב געהאַט פֿון לאה; און ער האָט געדינט ביי אים נאָך זיבן אַנדערע יאָר.
- לא וַיֵּרָא יְהוָה כִּי-שָׁנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת-רַחֲמָהּ וַרַחֵל עָקְרָה:
- און גאָט האָט געזען אז לאה איז אומבאַליבט, און ער האָט געעפֿנט איר טראַכט; און רחל איז געווען אַן עקרה.

32 Tedy počala Lía a porodila syna, a nazvala jméno jeho Ruben; nebo řekla: Jistě viděl Hospodin trápení mé; jižť nyní milovati mne bude muž můj.

I poczęła Lea, i urodziła syna, i nazwała imię jego: Reuben, bo rzekła: "Wejrzał Wiekuisty na niedolę moję, gdyż teraz pokocha mnie mąż mój."

33 I počala opět a porodila syna, a řekla: Jistě uslyšel Hospodin, že jsem v nenávisti, protož dal mi i tohoto. A nazvala jméno jeho Simeon.

I poczęła znowu, i urodziła syna, i rzekła: "Ponieważ usłyszał Wiekuisty, że nienawidzoną bylam, dał mi i tego;" i nazwała imię jego: Szymeon.

34 A opět počala a porodila syna, a řekla: Již nyní připojím se ke mně muž můj, nebo jsem mu porodila tři syny. Z té příčiny nazváno jest jméno jeho Léví.

I poczęła znowu, i urodziła syna, i rzekła: "Oto tym razem przyłgnie mąż mój do mnie, gdyż urodziłam mu trzech synów;" przeto nazwano imię jego Lewi.

35 I počala ještě a porodila syna, a řekla: Již nyní chváliti budu Hospodina. Pročež nazvala jméno jeho Juda; i přestala roditi.

I poczęła jeszcze, i urodziła syna, i rzekła: "Tym razem słać bęć Wiekuistego;" przeto nazwała imię jego: Jehuda. I przestała rodzić.

לב ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי־ראַה יהוה בעֲנִי כי עָתָה יֵאָהֲבָנִי אִישִׁי:

און לאה איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען ראובן, ווייל זי האָט געזאָגט: יא, גאָט האָט געזען מיין פֿיין, וואָרום אַצונד וועט מיך מיין מאַן ליב האָבן.

לג ותהר עוד ותלד בן ותאמר כי־שמע יהוה כי־שָׁנוּאָה אָנֹכִי ויִתֶּן־לִי גַם־אֶת־זֶה ותקרא שמו שמעון:

און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: ווייל גאָט האָט געהערט אַז איך בין אומבאַליבט, דרום האָט ער מיר געגעבן אויך דעם דאָזיקן; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען שמעון.

לד ותהר עוד ותלד בן ותאמר עתה הפעם ילֹוה אִישִׁי אֵלִי כי־יִלְדָּתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָּנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי:

און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: אַצונד דאָס מאָל וועט מיין מאַן ווערן צוגעטאָן צו מיר, ווייל איך האָב אים געבאָרן דריי זין; דרום האָט מען גערופֿן זיין נאָמען לוי.

לה ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אֹוֹדָה אֶת־יְהוָה עַל־כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וְתַעֲמִד מְלָכָת:

און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט געזאָגט: דאָס מאָל טו איך לויבן גאָט; דרום האָט זי גערופֿן זיין נאָמען יהודה. און זי האָט אויפֿגעהערט געבערן.

בראשית ל: 30

- 1 Viduci pak Ráchel, že by nerodila Jákobovi, záviděla sestře své, a řekla Jákobovi: Dej mi syny; pakli nedáš, umru.
I widziała Rachel, że nie rodziła Jakóbowi, - i zazdrościła Rachel siostrze swojej, i rzekła do Jakóba: "Daj mi dzieci; a jeżeli nie, umrę!"
א וַתֵּרָא רָחֵל כִּי לֹא יֵלְדָה לְיַעֲקֹב וַתִּקְנָא רָחֵל בְּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הִבֵּה־לִּי בָנִים וְאִם־אֵין מִתָּה אָנֹכִי:
און אז רחל האט געזען אז זי געבערט נישט פֿון יעקבן, האט רחל מקנא געווען איר שוועסטער, און זי האט געזאגט צו יעקבן: גיב מיר קינדער, אַנישט שטאַרב איך.
- 2 Pročež rozhněval se velmi Jákob na Ráchel, a řekl: Zdali já jsem za Boha, kterýžť nedal plodu života?
I wspanął gniew Jakóba na Rachełę, i rzekł: "Alboż ja na miejsku Boga, który odmówił ci płodu żywota?"
ב וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מִנַּע מִמֶּךָּ פְּרִי־בֶטֶן:
האט דער צאָרן פֿון יעקבן געגרימט אויף רחלען, און ער האט געזאגט: בין איך דען אויף דעם אָרט פֿון גאָט, וואָס האט פֿאַרמיטן פֿון דיר פֿרוכט פֿון לייב?
- 3 Řekla ona: Hle, děvka má Bála; vejdi k ní, aby rodila na kolena má, a budu míti já také syny z ní.
I rzekła: "Oto służebnica moja Bilha, pójdź do niej, aby urodziła na kolanach moich, a zbudowaną była i ja od niej!"
ג וַתֹּאמֶר הִנֵּה אִמָּתִי בִלְהָה בָּא אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל־בְּרָכִי וְאִבְנָה גַם־אָנֹכִי מִמֶּנָּה:
האט זי געזאגט: אָט איז מיין דינסט בלָהָה, קום צו איר, און זי וועט געבערן אויף מינע קני, און אויך איך וועל אויפֿגעריכט ווערן פֿון איר.
- 4 I dala mu Bálu děvku svou za ženu; a všel k ní Jákob.
I dała mu Bilhę, służebnicę swoją, za żonę; i poszedł do niej Jakób.
ד וַתִּתֵּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שְׁפָחָתָהּ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב:
און זי האט אים געגעבן איר דינסט בלָהָה פֿאַר אַ ווייב, און יעקב איז צו איר געקומען.
- 5 Tedy počavši Bála, porodila Jákobovi syna.
I poczęła Bilha, i urodziła Jakóbowi syna.
ה וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֵד לְיַעֲקֹב בֶּן:
און בלָהָה איז טראָגעדיק געוואָרן, און האט יעקבן געבאָרן אַ זון.
- 6 I řekla Ráchel: Soudil Bůh při mou, a uslyšel také hlas můj, a dal mi syna. Protož nazvala jméno jeho Dan.
I rzekła Rachel: "Osądził mnie Bóg i usłyszał głos mój, i dał mi syna;" przeto nazwała imię jego: Dan.
ו וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנָנִי אֱלֹהִים וְגַם שָׁמַע בִּקְלִי וַיִּתֵּן־לִי בֶן עַל־כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ דָּן:
און רחל האט געזאגט: גאָט האט זיך פֿאַר מיר אָנגענומען, און האט אויך מיין קול צוגעהערט, און מיר געגעבן אַ זון; דרום האט זי גערופֿן זיין נאָמען דָן.

- 7 Opět počavši Bála, děvka Ráchel, porodila syna druhého Jákobovi. וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בְּלָהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֶּן שָׁנִי לְיַעֲקֹב:
- I poczęła znowu, i urodziła Bilha, służebnica Racheli, syna drugiego Jakóbowi. אֹון בְּלָהָה, רַחֵלס דִּינֶסֶט, אִיז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ צווייטן זון.
- 8 I řekla Ráchel: Tuhé jsem odpory měla s sestrou svou, a všakť jsem přemohla. A nazvala jméno jeho Neftalím. ח וַתֹּאמֶר רָחֵל נִפְתָּלִי אֱלֹהִים נִפְתָּלְתִּי עִם-אֲחֹתִי גַם-יִכְלָתִי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נִפְתָּלִי:
- I rzekła Rachel: "Zapasy potężnymi pasowałam się z siostrą moją, a przemogłam;" i nazwała imię jego: Naftali. אֹון רַחֵל האָט געוואָגט: שטאַרקע ראַנגלענישן האָב איך זיך געראַנגלט מיט מיין שוועסטער, און איך בין ביזגעקומען; דרום האָט זי גערופֿן זיין נאָמען נִפְתָּלִי.
- 9 Viduci pak Lía, že by přestala roditi, vzala Zelfu děvku svou, a dala ji Jákobovi za ženu. ט וַתֵּרָא לְאֵה כִּי עֲמָדָה מְלֹדֶת וַתִּקַּח אֶת-זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה:
- A widząc Lea, że przestała rodzić, wzięła Zylpę służebnicę swoją, i dała ją Jakóbowi za żonę. אֹון לאה האָט געזען אז זי האָט אויפֿגעהערט געבערן, האָט זי גענומען איר דינסט זלפָּה, און זי געגעבן יעקבן פֿאַר אַ ווייב.
- 10 A porodila Zelfa, děvka Líe, Jákobovi syna. י וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לְאֵה לְיַעֲקֹב בֶּן:
- I urodziła Zylpa, służebnica Lei, Jakóbowi syna. אֹון זלפָּה, לאהס דינסט, האָט יעקבן געבאָרן אַ זון.
- 11 Protož řekla Lía: Již přišel zástup. A nazvala jméno jeho Gád. יא וַתֹּאמֶר לְאֵה בַּגֹּד בָּא גָד וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ גָּד:
- I rzekła Lea: "Przyszło szczęście!" I nazwała imię jego: Gad. האָט לאה געוואָגט: מזל איז געקומען; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען גָּד.
- 12 Porodila také Zelfa děvka Líe syna druhého Jákobovi. יב וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לְאֵה בֶּן שָׁנִי לְיַעֲקֹב:
- I urodziła Zylpa, służebnica Lei, syna drugiego Jakóbowi. אֹון זלפָּה, לאהס דינסט, האָט יעקבן געבאָרן אַ צווייטן זון.
- 13 A řekla Lía: To na mé štěstí; nebo šťastnou mne nazývati budou ženy. A nazvala jméno jeho Asser. יג וַתֹּאמֶר לְאֵה בְּאֲשֶׁרִי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בָנוֹת וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ אֲשֶׁר:
- I rzekła Lea: "Na szczęście moje! bo szczęśliwą nazywać mnie będą niewiasty." I nazwała imię jego: Aszer. האָט לאה געוואָגט: אויף מיין גליק! וואָרום די טעכטער וועלן מיך שאַצן גליקלעך; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען אָשֶׁר.

14 Vyšel pak Ruben v čas žně pšeničné, a našel pěkná jablečka na poli, a přinesl je Líe matce své. I řekla Ráchel Líe: Dej mi, prosím, těch jableček syna svého.

I wyszedł Reuben w czasie sprzętu pszenicy, i znalazł pokrzyki na polu, i przyniósł je Lei, matce swojej; i rzekła Rachel do Lei: "Dajże mi pokrzyków syna twego."

15 Jižto ona odpověděla: Máloť se snad zdá, že jsi vzala muže mého; chceš také užívatí jableček syna mého? I řekla Ráchel: Nechažť tedy spí s tebou této noci za jablečka syna tvého.

A rzekła do niej: "Czyż mało, żeś wzięła męża mojego, że chcesz wziąć i pokrzyki syna mego?" I rzekła Rachel: "Niechajże śpi z tobą tej nocy za pokrzyki syna twego."

16 Když pak navracoval se Jákob s pole večer, vyšla Lía proti němu, a řekla: Ke mně vejdeš; nebo ze mzdy najala jsem tě za jablečka syna svého. I spal s ní té noci.

A gdy przyszedł Jakób z pola wieczorem, wyszła Lea naprzeciw niego, i rzekła: "Do mnie zajdziesz, gdyż najęłam cię za pokrzyki syna mego;" I spał z nią onej nocy.

17 A uslyšel Bůh Líu; kterážto počala a porodila Jákobovi syna pátého.

I wysłuchał Bóg Leę, i poczęła, i urodziła Jákobowi syna piątego.

18 I řekla Lía: Dal *mi* Bůh mzdu mou, i potom, když jsem dala děvku svou muži svému. Pročež nazvala jméno jeho Izachar.

I rzekła Lea: "Dał mi Bóg wynagrodzenie, iż oddałam służebnicę moję mężowi mojemu." I nazwała imię jego Issachar.

יד וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בַּיָּמִי קְצִיר־חֹטִים וַיִּמְצָא דֹדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל-לֵאָה וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל-לֵאָה תִּנִּי-נָא לִי מִדֹּדָאִי בְּנֵד:

און ראובן איז געגאנגען אין די טעג פֿון ווייזשניט, און האָט געפֿונען ליבעפעלעך אין פֿעלד, און האָט זיי געבראַכט צו זיין מוטער לאה. האָט רחל געזאָגט צו לאה: גיב מיר, איך בעט דיך, פֿון דיין זונס ליבעפעלעך.

טו וַתֹּאמֶר לָהּ הִמָּעַט קָחְתִּיךָ אֶת-אִישִׁי וְלָקַחְתָּ גַם אֶת-דֹּדָאִי בְּנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דֹּדָאִי בְּנֵד:

האָט זי געזאָגט צו איר: ווינציק וואָס דו האָסט צוגענומען מיין מאַן, ווילסטו נאָך צונעמען מיין זונס ליבעפעלעך? האָט רחל געזאָגט: דערפֿאַר זאָל ער ליגן מיט דיר היינטיקע נאַכט, פֿאַר די ליבעפעלעך פֿון דיין זון.

טז וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן-הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרֹאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכַר שְׂכָרְתִּיךָ בְּדֹדָאִי בְּנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בַּלַּיְלָה הוּא:

און ווי יעקב איז געקומען פֿון פֿעלד אין אַוונט, אזוי איז לאה אים אַרויסגעגאנגען אַנטקעגן, און האָט געזאָגט: צו מיר מוזטו קומען, וואָרום אַפֿדינגען האָב איך דיך אַפֿגעדונגען פֿאַר די ליבעפעלעך פֿון מיין זון. און ער איז מיט איר געלעגן אין יענער נאַכט.

יז וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל-לֵאָה וַתֵּהָר וַתֵּלֶד לַיַּעֲקֹב בֶּן חַמִּישִׁי:

און גאָט האָט צוגעהערט צו לאה, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ פֿינפֿטן זון.

יח וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר-נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׁשְׁכָר:

און לאה האָט געזאָגט: גאָט האָט געגעבן מיין שָׂכַר פֿאַר וואָס איך האָב געגעבן מיין דינסט צו מיין מאַן; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען יִשָּׁשְׁכָר.

- 19 A počala opět Lía, a porodila šestého syna Jákobovi. יט ותהר עוד לאה ותלד בן-שש ליעקב:
- I poczęła znowu Lea, i urodziła syna szóstego Jákobowi. און לאה איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט יעקבן געבאָרן אַ זעקסטן זון.
- 20 I řekla Lía: Obdařil mne Bůh darem dobrým; již nyní bydliti bude se mnou muž můj, nebo porodila jsem mu šest synů. A nazvala jméno jeho Zabulon. כ ותאמר לאה וּבְדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי וְבַד טוֹב הַפַּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי-יִלְדֵתִי לוֹ שֵׁשָׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ זְבֻלֹן:
- I rzekła Lea: "Udarował mnie Bóg darem pięknym, tym razem przytuli mnie do siebie mąż mój, gdyż urodziłam mu sześciu synów!" I nazwała imię jego: Zebulun. און לאה האָט געזאָגט: גאָט האָט מיך באַשאַנקען מיט אַ גוטן געשאַנק; דאָס מאָל וועט מיין מאַן וווינען מיט מיר, ווייל איך האָב אים געבאָרן זעקס זין; און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען זבולון.
- 21 Potom porodila dceru; a nazvala jméno její Dína. כא ואחר ילדה בת וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמָהּ דִּינָה:
- A następnie urodziła córkę, i nazwała imię jej: Dina. און דערנאָך האָט זי געבאָרן אַ טאָכטער, און זי האָט גערופֿן איר נאָמען דינה.
- 22 A rozpomenuv se Bůh na Ráchel,uslyšel jí, a otevřel život její. כב ויזכר אֱלֹהִים אֶת-רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת-רַחֲמָהּ:
- I wspomniął Bóg na Rachełę, i wysłuchał ją Bóg, i otworzył łono jej. און גאָט האָט געדאַכט אָן רחלען, און גאָט האָט צוגעהערט צו איר, און האָט געעפֿנט איר טראַכט.
- 23 Tedy počala a porodila syna, a řekla: Odjal Bůh pohanění mé. כג ותהר ותלד בן ותאמר אֶסָף אֱלֹהִים אֶת-חַרְפָּתִי:
- I poczęła, i urodziła syna, i rzekła: "Zdjął Bóg hańbę moję!" און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון; און זי האָט געזאָגט: גאָט האָט אָפּגעטאָן מיין חרפה.
- 24 A nazvala jméno jeho Jozef, řkuci: Přidejž mi Hospodin syna jiného. כד וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר יִהְיֶה לִּי בֶן אַחֵר:
- I nazwała imię jego: Josef, mówiąc: "Oby dodał mi Wiekuisty syna drugiego." און זי האָט גערופֿן זיין נאָמען יוסף, אזוי צו זאָגן: גאָט זאל מיר צוגעבן נאָך אַן אַנדער זון.
- 25 Stalo se pak, když porodila Ráchel Jozefa, řekl Jákob Lábanovi: Propusť mne, ať odejdu na místo své a do země své. כה ויהי כאשר ילדה רחל אֶת-יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לָבָן שְׁלַחֲנִי וְאֶלְכָה אֶל-מְקוֹמִי וְלֵאחָצִי:
- A gdy urodziła Rachel Josefa, rzekł Jakób do Labana: "Puść mnie, abym wrócił do miejsca mojego, i do ziemi mojej. און עס איז געווען, אז רחל האָט געבאָרן יוספֿן, האָט יעקב געזאָגט צו לָבָנען: לאָז מיך אַוועק, און איך וועל גיין צו מיין אָרט און צו מיין לאַנד.

- 26 Dej mi ženy mé a dítky mé, za kteréž jsem sloužil tobě, ať odejdu; nebo ty znáš službu mou, kterouž jsem sloužil tobě.
Daj mi ženy i dzieci moje, za które ci służyłem, a pójdę; gdyż znasz służbę moję, jaką ci służyłem."
- 27 I řekl mu Lában: Jestliže nyní nalezl jsem milost před očima tvýma, *zůstaň se mnou, nebo* v skutku jsem poznal, že požehnal mi Hospodin pro tebe.
I rzekł do niego Laban: "Gdybym też znalazł łaskę w oczach twoich! Mam dobrą wróżbę... a błogosławił mi Wiekuisty gwoli tobie."
- 28 Řekl také: Oznam mi ze jména mzdu svou a dámť ji.
I rzekł: "Oznacz mi wynagrodzenie twoje, a dam ci."
- 29 Jemužto odpověděl: Ty víš, jak jsem sloužil tobě, a jaký byl dobytek tvůj při mně.
I rzekł do niego: "Tobie wiadomo, jakom ci służył, i czém się stał dobytek twój przy mnie."
- 30 Nebo to málo, kteréž jsi měl přede mnou, zrostlo velmi, a požehnalť Hospodin, jakž jsem k tobě nohou vkročil. A nyní, kdy pak já své hospodářství opatrovati budu?
Bo nieliczném było, coś miał przedemną, a rozmnożyło się w mnóstwo, i błogosławił ci Wiekuisty z przyjściem mojem; a teraz, kiedyż popracować i mnie dla domu mojego?"
- 31 A řekl: Coť mám dáti? Odpověděl Jákob: Nedávej mi nic. Jestliže mi učiníš toto, zase pásti budu a ostříhati dobytka tvého:
I rzekł: "Cóż ci mam dać?" I odpowiedział Jakób: "Nie dasz mi nic, skoro uczynisz mi rzecz tę; wtedy znowu będę pasł trzodę twoję, i strzegł:
- כו תָּנָה אֶת־נָשִׁי וְאֶת־יְלָדֵי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי אֹתָךְ בָּהֶן וְאַלְכָּהּ כִּי אֶתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עֲבַדְתִּי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ:
גִּיב מִיר מִיֵּנַע וְיִיבַעַר אֹן מִיֵּנַע קִינְדֶּער, וְוָאס אִיךְ הָאָב דִּיר פֿאַר זײ געדינט, און אִיךְ וועל גיין; וְוָארום דו ווייסט מײַן דינסט וְוָאס אִיךְ הָאָב דִּיר געדינט.
- כו וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָבָן אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נַחֲשִׁתִּי וַיְבָרַכְנִי יְהוָה בְּגִלְלָךְ:
הָאָט לָבָן צו אים געוואָגט: אויב, אִיךְ בעט דִּיך, אִיךְ הָאָב געפֿונען לִישׁוועליקייט אין דינע אויגן; — אִיךְ הָאָב געמערקט אז גאָט הָאָט מִיך געבענטשט פֿון דינעטוועגן.
- כח וַיֹּאמֶר נִקְבָּה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתָּנָה:
און ער הָאָט געוואָגט: זאָג מִיר דִּין לֹוין, און אִיךְ וועל געבן.
- כט וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֶתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ וְאֶת אֲשֶׁר־הָיָה מִקֶּנֶף אֵתִי:
הָאָט ער צו אים געוואָגט: דו ווייסט ווי אִיךְ הָאָב דִּיר געדינט, און וְוָאס דִּין פֿי איז געוואָרן אונטער מִיר;
- ל כִּי מַעַט אֲשֶׁר־הָיָה לְךָ לִפְנֵי וַיִּפְרֹץ לָרֹב וַיְבָרַךְ יְהוָה אֹתָךְ לְרִגְלִי וְעַתָּה מָתִי אֶעֱשֶׂה גַם־אֲנֹכִי לְבֵיתִי:
וְוָארום ווינציק־וְוָאס הָאָסטו געהאָט פֿאַר מִיר, און עס הָאָט זיך פֿאַרמערט לָרֹב, און גאָט הָאָט דִּיך געבענטשט אין מִינע טריט. און אַצונד, ווען וועל אִיךְ אויך טאָן פֿאַר מײַן הויזגעזינט?
- לא וַיֹּאמֶר מָה אֶתָּן־לְךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא־תִתֶּן־לִי מְאוּמָה אִם־תַּעֲשֶׂה־לִּי הַדָּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעָה צֹאנֶךָ אֲשַׁמְרֶה:
הָאָט ער געוואָגט: וְוָאס זאָל אִיךְ דִּיר געבן? הָאָט יַעֲקֹב געוואָגט: זאָלסט מִיר גאַרנישט געבן; אויב דו וועסט מִיר טאָן די דאָזיקע זאַך, וועל אִיךְ ווידער פֿיטערן דינע שאָף, און היטן:

32 Projdu skrze všechna stáda tvá dnes, vyměšuje z nich každé dobytče peřesté a strakaté, a každé dobytče načernalé mezi ovce, a strakaté a peřesté mezi kozami; a *takové* budou mzda má.

Przejdę całą trzodę twoję dzisiaj, i oddzielę z niej każde jagnię nakrapiane i pstre; a każde jagnię płowe między owcami, a pstre i nakrapiane między kozami, niechaj będzie wynagrodzeniem mojem.

33 A osvědčena potom bude spravedlnost má před tebou, když přijde na mzdu mou: Cožkoli nebude peřestého, neb strakatého mezi kozami, a načernalého mezi ovce, za krádež bude mi to počteno.

I świadczyć będzie za mną prawość moja w dzień przysły, gdy przyjdiesz, by mieć wynagrodzenie moje przed sobą: wszystko, coby nie było nakrapianém i pstrém między kozami, a płowém między owcami, kradzioném to będzie przy mnie."

34 I řekl Lában: Hle, ó by tak bylo, jakž jsi mluvil.

I rzekł Laban: "Oto niechaj będzie podług słów twoich!"

35 A odloučil toho dne kozly přepásané na nohách a strakaté, a všechny kozy peřesté a strakaté, všechno, na čemž *byla* místa bílá, všechno také načernalé mezi dobytčím, a dal v ruce synů svých.

I oddzielił dnia tegoż kozły pręgowate i pstre, i wszystkie kozy nakrapiane i pstre, wszystko, na czém coś białego było, i wszystko płowe między owcami, - i oddał w ręce synów swoich.

לב אָעבר בְּכָל־צֹאנֶיךָ הַיּוֹם הַסֵּר מִשָּׁם כָּל־שֶׁה נִקְדָּ וְטָלוּא וְכָל־שֶׁה־חוּם בְּכִשְׁבִּים וְטָלוּא וְנִקְדָּ בְּעֵזִים וְהָיָה שְׂכָרִי:

איך וועל דורכגיין היינט דורך אלע דינע שאף, אפצוטאן פֿון דארטן איטלעך געשפרענקלט און געפֿלעקט לאס, און איטלעך טונקל לאס צווישן די שעפסן, און געפֿלעקט און געשפרענקלט צווישן די ציגן; און אזוינס זאל זיין מײַן לױן.

לג וְעִנְתָּה־בִּי צְדָקָתִי בַּיּוֹם מָחָר כִּי־תָבוֹא עַל־שְׂכָרִי לִפְנֵיךָ כֹּל אֲשֶׁר־אֵינְנוּ נִקְדָּ וְטָלוּא בְּעֵזִים וְחוּם בְּכִשְׁבִּים גָּנוּב הוּא אֹתִי:

און עדות זאגן וועט אויף מיר מײַן ערלעכקייט פֿאַר דיר, אין אַ שפּעטערדיקן טאָג, אַז דו וועסט קומען איבערקוקן מײַן לױן: איטלעכס וואָס איז נישט געשפרענקלט און געפֿלעקט צווישן די ציגן און טונקל צווישן די שעפסן, איז דאָס אַ געגנבעטס בײַ מיר.

לד ויאמר לָבָן הֵן לוֹ יְהִי כְדָבְרְךָ:

האַט לָבָן געזאָגט: יאָ, זאָל זײַן אזוי ווי דײַן וואָרט.

לה וַיִּסֶר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַתִּישִׁים הָעֲקָדִים וְהַשְּׁלָאִים וְאֵת כָּל־הָעֵזִים הַנִּקְדָּוֹת וְהַשְּׁלָאֹת כֹּל אֲשֶׁר־לָבָן בּוֹ וְכָל־חוּם בְּכִשְׁבִּים וַיִּתֵּן בְּיַד־בָּנָיו:

און ער האָט אָפּגעטאָן אין יענעם טאָג די געשטרײפֿטע און געפֿלעקטע בעק, און אלע געשפרענקלטע און געפֿלעקטע ציגן, איטלעכס וואָס האָט אויף זיך ווײַס, און איטלעך טונקלס צווישן די שעפסן, און ער האָט זיי איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון זײַנע זײַן.

36 Uložil pak mezi sebou a Jákobem *místo vzdálí* tři dní cesty; a Jákob pásł ostatek dobytka Lábanova.

I naznačył odległość trzech dni drogi między sobą a Jakóblem; a Jakób pasał trzodę Labana pozostałą.

37 Nabral pak sobě Jákob prutů topolových zelených, a lískových a kaštanových; a poobloupil s nich *po místech* kůru až do bělosti, kteráž *byla* na prutech.

I nabral sobie Jakób prętów topoli białej, świeżych, i migdałowych i jaworowych, i ostrugał na nich pasy białe, odsłaniając białość, która na prętach była.

38 A nakladl těch prutů tak obloupených do žlábků a koryt, (*v nichž bývá voda, k nimž přicházel dobytek, aby pil*), proti dobytku, aby počínaly, když by přicházely píti.

I postawił pręty, które ostrugał, u żłobów, u koryt wody, gdzie przychodzą trzody pić, przed trzody, a gdzie grzały się, przychodząc pić.

39 I počínaly ovce, *hledíce* na ty pruty, a rodily jehňata přepásaná na nohách, a peřestá i strakatá.

I grzały się trzody wobec prętów, i rodziły trzody, pręgowate, nakrapiane i pstre.

לו וישם דרך שלשת ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את-צאן לבן הנותרת:

און ער האט געמאכט דריי טעג וועגס צווישן זיך און צווישן יעקבן. און יעקב האט געפֿיטערט לבנם איבעריקע שאַף.

לו ויקח-לו יעקב מקל לבנה לח ולזו וערמון ויפצל בקן פצלות לבנות מחשף הלבן אשר על-המקלות:

האט יעקב זיך גענומען פֿיכטע שטעקלעך פֿון טאָפּאַל, און מאַנדלבוים, און פּלאַטאַנענבוים, און ער האט אויסגעשיילט אויף זיי וויסע אויסשיילונגען, אָפּדעקנדיק דאָס וויסע וואָס אויף די שטעקלעך.

לח ויצג את-המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים אשר תבאן הצאן לשותות לנכח הצאן ויחמנה בבאן לשותות:

און ער האט אַרײַנגעשטעלט די שטעקלעך וואָס ער האט אַרומגעשיילט, אין די קאַריטעס, אין די וואַסעררינעס וווּ די שאַף קומען טרינקען, אַקעגן די שאַף; און זיי האָבן זיך געפּאַרט אַז זיי זײַנען געקומען טרינקען.

לט ויחמו הצאן אל-המקלות ותלדן הצאן עקדים נקדים וטלאים:

און די שאַף האָבן זיך געפּאַרט פֿאַר די שטעקלעך, און די שאַף האָבן געבאָרן געשטרײַפטע, געשפרענקלטע, און געפּלעקטע.

40 Potom ta jehňata odloučil Jákob, a dobytek stáda Lábanova obrátil tváří k těm přepásaným na nohách, a ke všemu načernalému; a své stádo postavil obzvlášť, a neobrátil ho k stádu Lábanovu.

A jagnięta te oddzielił Jakób, i ustawiał trzody wejrzeniem ku pręgowatym i wszelkim płowym w trzodach Labana, i trzymał sobie stada osobno, a nie przyłączał ich do trzód Labana.

41 A bylo, že kdyžkoli silnější připouštíny bývaly, kladl Jákob ty pruty před oči ovcem do koryt, aby počínaly, *hledíce* na pruty.

I bywało ile razy grzały się owce silne, ustawiał Jakób pręty przed oczy trzody u koryt, aby się rozgrzewały wobec prętów.

42 Když pak pozdní dobytek připouštín býval, nekladl jich; a tak býval pozdní Lábanův a ranný Jákobův.

Ale gdy owce słabe były, nie ustawiał ich; i tak zostały słabe dla Labana, a silne dla Jakóba.

43 Vzrostl tedy muž ten náramně velmi, a měl dobytka mnoho, děvek i služebníků, velbloudů i oslů.

I wzmógł się mąż ów bardzo a bardzo, i miał trzody liczne, i służebnice, i sługi, i wielbłądy i osły.

מ והקשבים הפריד יעקב ויתן פני הצאן אל-עקד וכל-חום בצאן לבן וישת-לו עדרים לבדו ולא שתם על-צאן לבן:

און די לעמער האט יעקב אפגעשיידט – און ער האט צוגעקערט די פנימער פון די שאף אין לבנס שאף צו די געשטריפטע און אלע טונקעלע – און האט זיך געמאכט סטאדעס באזונדער, און האט זיי ניט געשטעלט מיט לבנס שאף.

מא והיה בכל-יחם הצאן המקשרות ושם יעקב את-המקלות לעיני הצאן ברהטים ליחמנה במקלות:

און עס איז געווען, ווען נאך די שטארקע שאף האבן זיך געפארט, אזוי פלעגט יעקב אריינטאן די שטעקלעך פאר די אויגן פון די שאף אין די קאריטעס, כדי זיי זאלן זיך פארן ביי די שטעקלעך;

מב ובהעטיפ הצאן לא ישים והיה העטפים ללבן והקשרים ליעקב:

אבער אז די שאף זינען געווען שוואכע, פלעגט ער ניט אריינטאן; אזוי פלעגן די שוואכע אנקומען לבנען, און די שטארקע יעקבן.

מג ויפרץ האיש מאד מאד ויהי-לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחסמרים:

און דער מאן איז געווארן זייער זייער רייך, און ער האט געהאט פיל שאף, און דינסטן און קנעכט, און קעמלען און אייזלען.

בראשית לא: 31

- א וישמע את־דברי בני־לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֲשֶׁר לְאֲבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאֲבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל־הַפֶּכֶד הַזֶּה:
- 1 Když pak uslyšel Jákob slova synů Lábanových, ani praví: Pobral Jákob všechno, co měl otec náš, a z těch věcí, kteréž byly otce našeho, způsobil sobě tu všechnu slávu;
- I uslyšal slova synów Labana mówiących: "Zabrał Jakób wszystko, co miał ojciec nasz, i z mienia ojca naszego utworzył sobie całe to bogactwo."
- און ער האָט געהערט די ווערטער פֿון לָבָנ'ס זין, אזוי צו זאָגן: יעקב האָט צוגענומען אַלץ וואָס אונדזער פֿאָטער האָט געהאַט, און פֿון אונדזער פֿאָטערס האָב האָט ער געמאַכט די דאָזיקע גאַנצע רייכקייט.
- ב וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת־פְּנֵי לָבָן וְהָיָה אִינָּנוּ עִמּוֹ כְּתָמוּל שְׁלֹשׁוֹם:
- 2 A viděl tvář Lábanovu, a aj, nebyla k němu tak jako prvé:
- Widział też Jakób oblicze Labana, a oto - nie był dlań jak wczoraj i onegdaj.
- און יעקב האָט געזען אָן לָבָנ'ס פנים, ערשט ער איז נישט צו אים ווי נעכטן-אייערנעכטן.
- ג וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אָרֶץ אַבְוֹתַיִךְ וְלִמְוֹלְדֹתֶיךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ:
- 3 I řekl mu Hospodin: Navrať se do země otců svých, a k příbuznosti své, a budu s tebou.
- I rzekł Wiekuisty do Jakóba: "Wróć do ziemi ojców twoich, i do miejsca urodzenia twego, - a będę z tobą!"
- און גאָט האָט געזאָגט צו יעקבן: קער זיך אום צו דעם לאַנד פֿון דינע עלטערן, און צו דיין אָפּשטאַם, און איך וועל זיין מיט דיר.
- ד וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנָו:
- 4 Protož poslav Jákob, vyvolal Ráchele a Lیه na pole k stádu svému.
- I poslal Jakób, i wezwał Rachelę i Leę na pole do trzody swojej,
- האָט יעקב געשיקט און האָט גערופֿן רחלען און לאהן אין פֿעלד, צו זינע שאָף.
- ה וַיֹּאמֶר לָהֶן רָאָה אָנֹכִי אֶת־פְּנֵי אַבְיָכֶן כִּי־אִינָנוּ אֵלַי כְּתָמֹל שְׁלֹשָׁם וְאֵלֹהֵי אָבִי הֵיָה עִמָּדִי:
- 5 A řekl jim: Vidím tvář otce vašeho, že není ke mně tak jako prvé, ještě Bůh otce mého byl se mnou.
- I rzekł do nich: "Widzę ja po obliczu ojca waszego, iż nie jest dla mnie jak wczoraj i onegdaj; ale Bóg ojca mojego był ze mną.
- און ער האָט צו זיי געזאָגט: איך זע אָן אייער פֿאָטערס פנים, אַז ער איז נישט צו מיר ווי נעכטן-אייערנעכטן; אָבער דער גאָט פֿון מיין פֿאָטער איז געווען מיט מיר.
- ו וַאֲתָנָה יִדְעֶתָן כִּי בְּכָל־כַּחַי עֲבַדְתִּי אֶת־אַבְיָכֶן:
- 6 A vy samy víte, že vši svou silou sloužil jsem otci vašemu.
- Wy też same wiecie, że z całych sił moich służyłem ojcu waszemu.
- און איר ווייסט אַז מיט מיין גאַנצן כּוֹחַ האָב איך געדינט אייער פֿאָטער.

7 Ale otec váš oklamal mne, a na desetkrátě změnil mzdu mou; však nedopustil mu Bůh, aby mi zle učinil.

A ojec wasz uragał mi, i zmieniał wynagrodzenie moje po dziesięćkroć; ale nie dozwolił mu Bóg szkodzić mi.

8 Když takto řekl: Co *bude* peřestého, *to* nechť jest mzda tvá, tedy všecy ovce rodily peřestý *plod*. Když pak takto řekl: Co přepásaného na nohách, *to* bude mzda tvá, tedy všecy ovce rodily přepásané na nohách.

Gdy tak mował: Nakrapiane będą wynagrodzeniem twojém, rodziły tedy wszystkie trzody nakrapiane; gdy zaś tak mował: Pręgowate będą wynagrodzeniem twojém, - rodziły tedy wszystkie trzody pręgowate.

9 A tak odjal Bůh stádo otce vašeho a dal mně.

I oddzielił Bóg z dobytku ojca waszego, a oddał mnie.

10 Nebo *takto* bylo: Tehdáž, když se dobytek běžel, já jsem pozdvihl očí svých, a viděl jsem ve snách, a aj, berani scházející se s ovce *byli* přepásaní na nohách, peřestí a skropení.

Stało się bowiem podczas grzania się trzody, żem podniósł oczy swe, i widziałem we śnie, a oto barany, pokrywające trzodę, były pręgowate, nakrapiane i pstre.

11 Tedy řekl mi anděl Boží ve snách: Jáko! A já jsem odpověděl: Ted' jsem.

I rzekł do mnie anioł Boży we śnie: "Jakóbie!" A rzekłem: Oto jestem.

וַאֲבִיכֶן הִתֵּל בִּי וַהֲחֵלֵף אֶת־מִשְׁכָּרְתִּי עֶשְׂרֵת מָנִים וְלֹא־נָתַנּוּ אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי:

און אייער פֿאַטער האָט געמאַכט געשפּעט פֿון מיר, און האָט געביטן מײַן לױן צען מאָל, נאָר גאָט האָט אים נישט געלאָזן שלעכטס טאָן מיט מיר.

ח אִם־כֹּה יֹאמֶר נְקָדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָּל־הַצֹּאן נְקָדִים וְאִם־כֹּה יֹאמֶר עֲקָדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָּל־הַצֹּאן עֲקָדִים:

אַז ער האָט אַזוי געזאָגט: געשפּרענקלטע זאָלן זײַן דײַן לױן, האָבן אַלע שאָף געבאָרן געשפּרענקלטע; און אַז ער האָט אַזוי געזאָגט: געשטריפֿטע זאָלן זײַן דײַן לױן, האָבן אַלע שאָף געבאָרן געשטריפֿטע.

ט וַיֵּצֵל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֶה אָבִיכֶם וַיִּתֵּן־לִי:

און גאָט האָט אַוועקגענומען פֿון אייער פֿאַטערס פֿי, און געגעבן מיר.

י וַיְהִי בַּעֲת יַחַם הַצֹּאן וְאִשָּׁא עֵינַי וְאָרָא בַּחֲלוֹם וַהֲנֵה הָעֲתִידִים הָעֲלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים נְקָדִים וּבָרָדִים:

און עס איז געווען אין דער צײַט ווען די שאָף האָבן זיך געפֿאַרט, האָב איך אויפֿגעהויבן מײַנע אויגן, און האָב געזען אין חלום, ערשט די בעק וואָס שפּרינגען אויף די שאָף זײַנען געשטריפֿטע, געשפּרענקלטע, און געפֿלעקטע.

יא וַיֹּאמֶר אֵלַי מֵלֶאֱךָ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וְאָמַר הִנְנִי:

און אַ מלאך פֿון גאָט האָט געזאָגט צו מיר אין חלום: יעקב! און איך האָב געזאָגט: דאָ בין איך.

12 I řekl: Pozdvihni nyní oči svých a pohleď, že všickni berani scházející se s ovcejsou přepásaní na nohách, peřestí a skropení; nebo jsem viděl všechno, co tobě Lában dělá.

I rzekł: "Podnieśże oczy twe, a obacz: wszystkie barany, pokrywające trzodeę, pręgowate są, nakrapiane i pstre; gdyż widziałem wszystko, co Lában czyni tobie.

13 Já jsem ten silný Bůh, *kterýž jsem se ukázal tobě v Bethel*, kdež jsi pomazal kamene, kdež jsi mi se slibem zavázal; vstaniž nyní, vyjdi z země této, a vrať se do země příbuznosti své.

Jam Bóg Bet-Ela, gdzie namaściłeś pomnik, gdzie ślubowałeś mi ślub; teraz powstań, wyjdź z ziemi tej, a wróć do ziemi rodzinnej twojej!"

14 Tedy odpověděly mu Ráchel a Lía, řkouce: Zdaž ještě máme díl *jaký* a dědictví v domě otce našeho?

I odpowiedziały Rachel i Lea, i rzekły do niego: "Alboż mamy jeszcze udział i dziedzictwo w domu ojca naszego?

15 Zdaliž nejsme počteny před ním za cizí? Nebo prodal nás, ano i peníze naše do čista utratil.

Alboż nie jako obce poczytane byliśmy u niego, skoro sprzedał nas, a spożył także i pieniądze nasze?

16 Všecko zajisté bohatství, kteréž odjal Bůh otci našemu, naše jest a synů našich; protož nyní učiň vše, což mluvil tobě Bůh.

Zaprawdę, całe bogactwo, które oddzielił Bóg od ojca naszego, naszym jest i synów naszych. A teraz wszystko, co rozkazał Bóg tobie, uczyń!"

יב ויאמר שא־נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל־הָעֲתָדִים הָעֲלִים עַל־הַצֹּאן עֲקָדִים וְכָרְדִּים כִּי רָאִיתִי אֶת כָּל־אֲשֶׁר לָבָן עָשָׂה לָךְ:

הָאֵט עַר צו מִיר געוואָגט: הײב אַקאָרשט אויף דינע אויגן און זע, אַלע בעק וואָס שפּרינגען אויף די שאָף זײנען געשטרײפֿטע, געשפרענקלטע, און געפֿלעקטע; וואָרום איך האָב געזען אַלץ וואָס לָבָן טוט צו דיר.

יג אָנכי הָאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מִשְׁחַת שָׁם מִצְבֵּה אֲשֶׁר נָדַדְתָּ לִּי שָׁם נָדַר עֲתָה קוּם צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל־אָרֶץ מוֹלְדְּתְךָ:

איך בין דער גאָט פֿון בית־אֵל וואָס דו האָסט דאָרטן געוואָלט אַ זײלשטיין, וואָס דו האָסט דאָרטן געטאָן אַ נדר צו מיר. און אַצונד שטיי אויף, גיי אַרויס פֿון דעם היגן לאַנד, און קער זיך אום צו דעם לאַנד פֿון דיין געבורט.

יד וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וּתְאִמְרָנָה לוֹ הַעוֹד לָנוּ חֶלֶק וְנִחְלָה בְּבֵית אָבִינוּ:

האָבן רחל און לאה געענטפֿערט און געוואָגט צו אים: האָבן מיר דען נאָך אַ חלק אָדער אַ ירושה אין אונדזער פֿאָטערס הויז?

טו הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נִחְשַׁבְנוּ לוֹ כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכֵל גַּם־אֶכּוֹל אֶת־כֶּסֶּפֵּנוּ:

זײנען מיר נישט אַזוי ווי פֿרעמדע פֿאַררעכנט ביי אים? וואָרום ער האָט אונדז פֿאַרקויפֿט, און אויפֿעסן אויך אויפֿגעגעסן דאָס געלט פֿאַר אונדז.

טז כִּי כָל־הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הֶצִיל אֱלֹהִים מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וְלִבְנֵינוּ וְעַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עָשָׂה:

וואָרום די גאַנצע עשירות וואָס גאָט האָט אוועקגענומען פֿון אונדזער פֿאָטער, דאָס איז אונדזערס און אונדזערע קינדערס. און אַצונד, אַלץ וואָס גאָט האָט דיר געהייסן, טו.

- 17 Vstav tedy Jákob, vsadil syny své a ženy své na velbloudy. י' וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיֵּשֶׂא אֶת־בָּנָיו וְאֶת־נָשָׁיו
עַל־הַגְּמֵלִים:
Powstał tedy Jakób, i wsadził synów swoich, i żony swe na wielbłądy. אִזּוּ יַעֲקֹב אֹיפֶגְעֶשְׁטאַנען, און האָט
אַרױפֿגעזעצט זײַנע קינדער און זײַנע וײַבער
אױף קעמלען;
- 18 A pobral všecken dobytek svůj, a všecko jmění své, kteréhož byl dosáhl, dobytek svého vychování, kteréhož nabyl v Pádan Syrské, aby se navrátil k Izákovi otci svému do země Kananejské. יח וַיִּנָּהֵג אֶת־כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רֶכֶשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ
מִקְנֵה קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדֵן אֲרָם לְבֹא
אֶל־יִצְחָק אָבִיו אֶרֶצָה כְּנָעַן:
I uprowadził wszystkie stada swoje, i cały dorobek swój, którego się dorobił, - dobytek własny swój, który nabył w Paddan-Aram, - aby wrócić do Ic'haka, ojca swojego, do ziemi Kanaan. און ער האָט אַװעקגעפֿירט דאָס גאַנצע פֿי זײַנס,
און זײַן גאַנצען פֿאַרמעג וואָס ער האָט
אַנגעקליבן, דאָס פֿי פֿון זײַן אײַגנס וואָס ער
האָט אַנגעקליבן אין פֿדן־אַרם – כּדי צו גײַן צו
זײַן פֿאַטער יצחקן, קײַן כְּנַען.
- 19 (*Lában pak byl odšel, aby stríhl ovce své. V tom ukradla Ráchel modly, kteréž měl otec její.*) יט וְלָבָן הָלַךְ לִגְזוֹ אֶת־צֹאֲנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל
אֶת־הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ:
Laban zaś poszedł był strzydz owce swoje, i ukradła Rachel bożki ojca swego. און לָבָן איז געװען אַװעקגעגאַנגען שערן זײַנע
שאָף. האָט רחל אַרױסגעגנבעט דעם תְּרָפִים פֿון
איר פֿאַטער.
- 20 I ušel Jákob tajně od Lábanu Syrského, neoznámiv mu, že jde pryč.) כ וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לָבָן הָאֲרָמִי עַל־בְּלִי הַגִּיד לוֹ
כִּי בָרַח הוּא:
A Jakób wkradł się w zaufanie u Labana, Aramejczyka, nie dając mu miarkować, że uchodzi. און יַעֲקֹב האָט געגנבעט דאָס האַרץ פֿון לָבָן
דעם אַרמי מיט וואָס ער האָט אים נישט געלאָזט
מערקן אַז ער אַנטלױפֿט.
- 21 Takž ušel se vším, což měl; a vstav, přepravil se přes řeku, a bral se přímo k hoře Galádské. כא וַיִּבְרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר
וַיָּשֶׂם אֶת־פָּנָיו הָר הַגִּלְעָד:
I tak uszedł on, i wszystko co doń należało, i wybrał się i przeprowił się przez rzekę, i zwrócił oblicze swoje ku górze Gilead. און ער איז אַנטלאָפֿן מיט אַלץ וואָס ער האָט
געהאַט, און ער איז אױפֿגעשטאַנען און
אַריבערגעגאַנגען דעם טײַך, און האָט געקערט
זײַן פנים צום באָרג גלעד.
- 22 I povědíno jest Lábanovi dne třetího, že utekl Jákob. כב וַיִּגַּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב:
I doniesiono Labanowi dnia trzeciego, iż uszedł Jakób. אִזּוּ אַנגעזאַגט געװאָרן לָבָנען אױפֿן דריטן טאָג
אַז יַעֲקֹב איז אַנטלאָפֿן.

23 Tedy on vzav bratří své s sebou, honil ho za dnů sedm; a postihl ho na hoře Galádské.

Zabrał wtedy krewnych swoich z sobą, i ścigał za nim siedm dni drogi, i doścignął go u góry Gilead.

24 (*Přišel pak Bůh k Lábanovi Syrskému ve snách noci té, řekl mu: Varuj se, abys nemluvil s Jákobem nic jináč než přátelsky.*)

I przyszedł Bóg do Labana, Aramejczyka, we śnie nocy i rzekł do niego: "Strzeż się, abyś się nie rozmówił z Jakóbem, ani w dobrém ani w złém!"

25 Dohonil tedy Lában Jákoba; a Jákob již byl rozbil stan svůj na té hoře; Lában také položil se s bratřími svými na též hoře Galádské.

I tak doścignął Laban Jakóba; a Jakób rozbił był namiot swój na górze; Laban zaś rozbił go z krewnymi swoimi przy górze Gilead.

26 I řekl Lában k Jákobovi: Cos to učinil? Nebo jsi ušel tajně, a odvedls dcery mé jako zjímané mečem.

I rzekł Laban do Jakóba: "Cóżeś uczynił, żeś podszedł mnie, a uprowadził córki moje jako branki wojenne?"

27 Proč jsi tajně utekl, a vykradl se ode mne, a nepověděls mi, ješto bych tě byl vesele sprovedil s zpěvy, s bubnem a s harfou?

Czemu potajemnie uciekleś, a wykradłeś się odemnie, i nie mówiłeś mi nic, abym mógł puścić cię z radością i pieśniami, z bębnami i z cytrami?

28 A nedopustils mi, abych políbil synů svých a dcer svých? Nemoudřes jistě udělal, čině tak.

Ani dozwoliłeś mi ucałować wnuki moje i córki moje? Otóż nierozsądnie postąpiłeś.

כג וַיִּקַּח אֶת־אָחִיו עִמּוֹ וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים וַיִּדְבֹּק אֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד:

הָאֵט עַר גַּענוּמַעַן זַינַע בְּרִידַעַר מִיט זִיךְ, און הָאֵט אִים נֶאָכְגַּעִיאָגַט זִיבֵן טַעַג וועגס, און עַר הָאֵט אִים אָנְגַּעִיאָגַט אויפֿן באַרג גִּלְעָד.

כד וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־לָבָן הָאַרְמִי בַחֲלֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַשֹּׁמֵר לֶךְ פֶּן־תִּדְבֹּר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע:

איז גָּאָט גַּעקומַעַן צו לָבָן דַּעַם אַרְמִי אִין אַ חֲלוּם פֿון דַּער נאַכט, און הָאֵט צו אִים גַּעזאָגַט: הֵיט דִיךְ, זאָלסט נִיט רַעדֵן מִיט יַעקבֿן פֿון גוטס ביז שְׁלַעכטס.

כה וַיִּשָּׁג לָבָן אֶת־יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תָּקַע אֶת־אָהָלוֹ בְּהַר וּלָבָן תָּקַע אֶת־אָחִיו בְּהַר הַגִּלְעָד:

און לָבָן הָאֵט אָנְגַּעִיאָגַט יַעקבֿן. און יַעקבֿ הָאֵט אויפֿגַעשטעלֵט זַיִן גַּעצַעלֵט אויפֿן באַרג; אויך לָבָן און זַינַע בְּרִידַעַר הָאָבֵן אויפֿגַעשטעלֵט אויפֿן באַרג גִּלְעָד.

כו וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת־לִבִּי וַתִּנְהַג אֶת־בְּנֹתַי בְּשִׁבְיֹת חָרָב:

הָאֵט לָבָן גַּעזאָגַט צו יַעקבֿן: וואָס הָאָסטו גַּעטאָן וואָס דו הָאָסט גַּעגנבַעט מִיִּין הָאַרֶץ, און הָאָסט אַוועקגַעפִֿירט מִינַע טַעכטַער אַזוי ווי גַּעפֿאַנגַענַע פֿון שווערד?

כז לָמָּה נִחַבַּאתָ לְבָרַח וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְאַשְׁלַחְךָ בְּשִׁמְחָה וּבִשְׂרִים בְּתַף וּבְכִנּוּר:

פֿאַר וואָס בִּיסטו אַנטלאָפֿן באַהאַלטַענַערהֵיט, און הָאָסט זִיךְ אַוועקגַעגנבַעט פֿון מִיר, און הָאָסט מִיר נִיט אויסגַעזאָגַט, אַז איך זאָל דִיך באַלִיטֵן מִיט שִׁמְחָה און מִיט גַּעזאָנגַען, מִיט פֿויק און מִיט הָאַרֶץ?

כח וְלֹא נִטְשָׁתָנִי לְנִשְׁק לָבָנִי וּלְבִנְתֵי עֲתָה הִסְכַּלְתָּ עָשׂוֹ:

און הָאָסט מִיךְ נִיט גַּעלאָזֵן קוּשֵׁן מִינַע זִין און מִינַע טַעכטַער. נאַרִישׁ הָאָסטו אַצונד גַּעטאָן.

29 Mělt' bych dosti s to moci, abych vám zle učinil, ale Bůh otce vašeho mluvil mi noci pominulé, řka: Hleď, abys nemluvil s Jákobem nic jináč, než přátelsky.

Jest w mocy mojej czynić wam źle, ale Bóg ojca waszego wczorajszej nocy rzekł do mnie, mówiąc: Strzeż się, abyś się nie rozmówił z Jakóbem ani w dobrém ani w złém.

30 Ale již *to tam*, *poněvadž* jsi předce odšel, roztouživ se po domu otce svého; *než* proč jsi ukradl bohy mé?

I tak poszedłeś sobie, boś tęsknił bardzo za domem ojca twojego; ale czemu skradłeś bogi moje?"

31 Tedy Jákob odpovídaje Lábanovi, řekl: *Ušel jsem tajně*; nebo jsem se bál a řekl jsem, že bys snad mocí odjal dcery své.

I odpowiedział Jakób, i rzekł do Labana: "Bo obawiałem się, bo sądziłem, że może wydrzesz mi córki twoje.

32 Nalezneš-li pak u koho bohy své, nechať ten umře; před bratřími našimi ohledej sobě, jest-li co u mne *tvého*, a vezmi sobě. Ale nevěděl Jákob, že Ráchel je ukradla.

Ten zaś, u którego znajdziesz bogi twoje, żyć nie będzie; wobec krewnych naszych rozpoznawaj, co jest u mnie, i zabierz sobie!" A nie wiedział Jakób, iż Rachel je skradła.

כט יִשְׁ-לֵאל יְדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם אָמַשׁ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר הַשְׁמַר לְךָ מִדְּבַר עַם-יַעֲקֹב מִטוֹב עַד-רָע:

מִזֵּין הָאֵנֶס הָאֵס בְּכּוֹחַ צו טָאָן מִיט אײַךְ שְׁלֵעכְטס, נאָר דער גאָט פֿון אײַער פֿאַטער הָאֵס נעכטן בײַ נאָכט געזאָגט צו מיר, אַזוי צו זאָגן: הײַט דײַך פֿון צו רעדן מִיט יעקבן פֿון גוטס בײַ שְׁלֵעכְטס.

ל וְעַתָּה הֲלֹךְ הִלַּכְתָּ כִּי-נִכְסֶיךָ נִכְסֵי הַלְוִיָּה לְבֵית אֲבִיךָ לְמָה גִּנַּבְתָּ אֶת-אֱלֹהֵי:

און אַצונד, אַוועקגיין ביסטו אַוועקגעגאַנגען, ווײַל בענקען הָאָסטו זײַך פֿאַרבּענקט נאָך דײַן פֿאַטערס הויז, אַלמאַי אָבער הָאָסטו געגנבעט מִזֵּין גאָט?

לא וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלֶבֶן כִּי יֵרָאִתִּי כִּי אֶמְרָתִּי פֶּן-תִּגְדֹּל אֶת-בְּנוֹתֶיךָ מֵעַמִּי:

הָאֵס יעקב געענטפֿערט און הָאֵס געזאָגט צו לְבִנְעֵן: ווײַל אײַך הָאָב מורא געהאַט, וואָרום אײַך הָאָב געקלערט: טאַמער וועסטו אַוועקרויבן דײַנע טעכטער פֿון מיר.

לב עַם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת-אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה נֶגֶד אֶחֱיוֹ הַכֹּהֵן לְךָ מֶה עֲמָדִי וְקַח-לְךָ וְלֹא-יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל גִּנַּבְתָּם:

בײַ וועמען אָבער דו וועסט געפֿינען דײַן גאָט, דער זאָל נײַט לעבן. פֿאַר אונדזערע ברידער דערקען וואָס איז דײַנס בײַ מיר, און נעם דיר צו. און יעקב הָאֵס נײַט געוויסט אַז רחל הָאֵס עס געגנבעט.

33 Všed tedy Lában do stanu Jákobova, a do stanu Líe, a do stanu obou děvek, *nic* nenalezl. A vyšed z stanu Líe, všel do stanu Ráchel.

I wszedł Laban do namiotu Jakóba, i do namiotu Lei, i do namiotu dwu służebnic, ale nie znalazł; i wyszedł z namiotu Lei, i wszedł do namiotu Racheli.

34 Ráchel pak vzavši modly, vložila je pod sedlo, kteréž na velbloudu bývá, a sedla na ně. I přemetal Lában všecken stan, ale *nic* nenalezl.

A Rachel wzięła bożki, i włożyła je pod siodło wielbłąda, i usiadła na nich; i przerzucił Laban cały namiot, ale nie znalazł.

35 A ona řekla otci svému: Necht' to není proti mysli, pane můj, že nemohu povstati proti tobě; nebo vedlé běhu ženského nyní mi se přihodilo. A *všecko* přehledav, nenalezl modl.

I rzekła do ojca swojego: "Niechaj się nie gniewa pan mój, że nie mogę powstać przed tobą; bo właściwość kobiet mam." I tak szukał, a nie znalazł bożków.

36 Protož rozhněvav se Jákob, tuze se domlouval na Lábanu. I odpověděl Jákob, a řekl Lábanovi: Jaké jest přestoupení mé? Jaký hřích můj, že rozpáliv se, honíš mne?

I rozgniewał się Jakób i złajał Labana; i zaczął Jakób i rzekł do Labana: "Jakiż występpek mój, i jakiż grzech mój, że ścigałeś mnie?"

לג וַיָּבֹא לְבָן בְּאֶהָל יַעֲקֹב וּבְאֶהָל לָאָה וּבְאֶהָל שְׁתֵּי הָאֲמָהוֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֶהָל לָאָה וַיָּבֹא בְּאֶהָל רָחֵל:

איז לָבָן אַרײַנגעגאַנגען אין דעם געצעלט פֿון יעקבן, און אין דעם געצעלט פֿון לאה, און אין דעם געצעלט פֿון די צוויי דינסטן, און ער האָט נישט געפֿונען; און ער איז אַרויסגעגאַנגען פֿון לאהס געצעלט, און איז אַרײַנגעגאַנגען אין דעם געצעלט פֿון רחלען.

לד וַרְחֵל לָקְחָה אֶת־הַתְּרָפִים וַתִּשְׁמֶם בְּכַר הַגִּמְלָה וַתִּשָּׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמָּשֶׁשׁ לְבָן אֶת־כָּל־הָאֶהָל וְלֹא מָצָא:

און רחל האָט גענומען דעם תְּרָפִים, און האָט אים אַרײַנגעטאָן אין זאָטלקישן פֿון דעם קעמל, און האָט זיך געזעצט דערויף; און לָבָן האָט אַרומגעטאַפט דאָס גאַנצע געצעלט, און האָט נישט געפֿונען.

לה וַתֹּאמֶר אֶל־אָבִיהָ אֶל־יִחִיר בְּעֵינֵי אָדָנִי כִּי לֹא אוֹכֵל לְקוֹם מִפְּנֵיךָ כִּי־דֶרֶךְ נָשִׁים לִי וַיַּחְפֹּשׂ וְלֹא מָצָא אֶת־הַתְּרָפִים:

האָט זי געזאָגט צו איר פֿאַטער: זאָל נישט פֿאַרדריסן אין די אויגן פֿון מיין האַר, וואָס איך קען נישט אויפֿשטיין פֿאַר דיר, וויל דער שטייגער פֿון ווייבער איז ביי מיר. און ער האָט געזוכט, און האָט נישט געפֿונען דעם תְּרָפִים.

לו וַיִּחִר לִיעֲקֹב וַיָּרֵב בְּלָבָן וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן מִה־פֶּשַׁעִי מַה חֲטָאתִי כִּי דָלַקְתָּ אַחֲרִי:

האָט יעקבן פֿאַרדראָסן, און ער האָט זיך געקריגט מיט לָבָנען. און יעקב האָט זיך אָפֿגערופֿן און האָט געזאָגט צו לָבָנען: וואָס איז מיין פֿאַרברעך, וואָס איז מיין חטא, וואָס דו האָסט מיך נאָכגעיאָגט?

37 Nu již jsi přemetal všechny mé věci, *a* cos našel ze všech věcí domu svého? Polož teď před bratřími můjmi a bratřími svými, nechť rozeznají mezi námi dvěma.

Gdyś przerzucił wszystkie sprzęty moje, cóżeś znalazł ze wszystkich sprzętów domu twójego? Połóż tu przed bracią moją i bracią twoją, a niech roztrzygną między nami dwoma.

38 Byl jsem již dvaceti let s tebou; ovce tvé ani kozy tvé nikdy nezmetaly; a skopců stáda tvého nejedl jsem.

Oto dwadzieścia lat ja u ciebie; owce twoje i kozy twoje nie roniły, a baranów trzody twojej nie jadałem.

39 Co *od zvířeti* roztrháno, toho jsem neodvodil tobě; sám jsem tu škodu nahražoval, *a ty* jsi z ruky mé vyhledával toho, *jako i toho*, co bylo ukradeno ve dne aneb v noci.

Rozszarpanego nie przynosiłem tobie; jam za nie odpowiadał; z ręki mojej poszukiwałeś go, czy skradzione było dniem, czy skradzione nocą.

40 Bývalo *tak*, že ve dne trápiło mne horko, a v noci mráz, tak že odcházel i sen můj od očí mých.

Bywało we dnie pożerał mnie upał, a mróz w nocy, i odbiegał sen od oczu moich.

41 Již dvaceti let, jakž jsem v domě tvém; sloužil jsem tobě čtrnácte let za dvě dcery tvé, a šest let za dobytek tvůj, a změnils mzdu mou na desetkrát.

Takie to moje dwadzieścia lat w domu twoim. Służyłem ci czternaście lat za dwie córki twoje, a sześć lat za trzodę twoję; a odmieniałeś wynagrodzenie moje po dziesięćkroć.

לֹא כִּי־מִשְׁשָׁתָּ אֶת־כָּל־כְּלִי מִה־מִּצָּאתָ מִכָּל כְּלִי־בֵיתְךָ שִׁים כֹּה נֶגֶד אֲחִי וְאֶחָיִךְ וְיֹוכִיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ:

אִזּוּ דּוּ הָאִסֵּט דּוּרְכַּגְעִטְאָפֵּט אֱלֵע מִינֵע זֹאכֵן, וּוְאֵס הָאִסֵּטוּ גַּעֲפֹנֵעַן פֶּון אֱלֵע דִּינֵע כְּלִי־בֵית? לִיִּיג עִם דָּא פֶּאָר מִינֵע בְּרִידֵעֵר אֹון דִּינֵע בְּרִידֵעֵר, אֹון זֶאָלֵן זַי אָנִשְׁשִׁידֵן צווישן אונדז בִּידֵן.

לח זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עֹמֵךְ רֹחֲלִיךָ וְעֹזִיךָ לֹא שָׁכְלוּ וְאִילִי צֹאנֶךָ לֹא אָכְלֹתִי:

פֶּאָר די צוואנציק יָאָר וּוְאֵס איך בֵּין גַּעוּוען מיט דִּיר, הָאָבֵן דִּינֵע שַׁעֲפֵסֵן אֹון דִּינֵע צִיגֵן נִיט פֶּאָר וּוְאָרְפֵן, אֹון די ווידערס פֶּון דִּינֵע שְׂאָף הָאָב איך נִיט גַּעגַעסֵן.

לט טְרַפָּה לֹא־הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ אָנֹכִי אֶחֱשָׁנָה מִיָּדִי תִּבְקֶשֶׁנָּה גִּנְבָתִי יוֹם וּגְנִבְתִּי לַיְלָה:

אַ פֶּאָרְצוּקֵטע הָאָב איך נִיט גַּעבראַכֵט צו דִּיר; איך פֿלֵעג לִידֵן אִיר שְׂאָדֵן; פֶּון מִינֵן הָאָנִש פֿלֵעגִסטוּ עִם אויפֿמאַנֵען, גַּעגַנבעט בִּי טָאָג, צִי גַּעגַנבעט בִּי נאַכֵט.

מ הָיִיתִי בַּיּוֹם אָכְלָנִי חֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָה וְתִדְד שְׁנָתִי מֵעֵינַי:

בִּי טָאָג פֿלֵעגט מִיך אויפֿעסֵן די הִיץ, אֹון דֵּער פֶּרֶאָסֵט בִּי נאַכֵט; אֹון מִינֵן שְׂלֶאָף הָאָט גַּעוויכֵט פֶּון מִינֵע אויגֵן.

מא זֶה־לִּי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשָׁתִי בְּנִתִיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנֶךָ וְתַחֲלַף אֶת־מִשְׁכְּרָתִי עֲשֶׂרֶת מָנִים:

פֶּאָר צוואנציק יָאָר בֵּין איך גַּעוּוען אִין דִּינֵן הוּיז; פֶּערצן יָאָר הָאָב איך דִּיר גַּעדינט פֶּאָר דִּינֵע צוויי טַעכטער, אֹון זַעקס יָאָר פֶּאָר דִּינֵע שְׂאָף; אֹון דּוּ הָאִסֵּט גַּעביטֵן מִינֵן לוּיֵן צַען מָאָל.

42 A kdyby Bůh otce mého, Bůh Abrahamův, a strach Izákův nebyl se mnou, jistě bys ty byl nyní pustil mne prázdného; *ale* trápení mé, a práci rukou mých viděl Bůh, protož tě pominulé noci trestal.

Gdyby Bóg ojca mojego, Bóg Abrahama i Bojaźń Ic'haka, nie był ze mną, tobyś teraz z niczém mnie puścił. Nędzę moję i pracę rąk moich widział Bóg i rozstrzygnął wczoraj!"

43 Odpovídaje pak Lában, dí Jákobovi: Dcery tyto *jsou* dcery mé a synové tito *jsou* synové moji, i dobytek tento můj dobytek *jest*, ano cokoli vidíš, mé jest; ale což mám již učiniti dcerám těmto svým aneb synům jich, kteréž zrodily?

I odpowiedział Laban, i rzekł do Jakóba: "Córki - córki to moje, a synowie - synowie to moi, a trzoda, - trzoda to moja, a wszystko, co widzisz, mojem to; ale córkom moim, cóż uczynię im dzisiaj, albo synom ich, których urodziły?

44 Protož pod', vejděme v smlouvu já a ty, aby byla na svědectví mezi mnou a tebou.

A teraz pójdź, a zawrzemy przymierze ja i ty; a niechaj będzie to świadectwem między mną a tobą."

45 Tedy Jákob vzal kámen, a postavil jej vzhůru na znamení.

I wziął Jakób kamień i postawił go jako pomnik.

46 A řekl bratřím svým: Nasbírejte kamení. A nabravše kamení, udělali hromadu, a jedli tu na té hromadě.

I rzekł Jakób do braci swojej: "Nazbierajcie kamieni!" I wzięli kamienie, i zrobili kopiec i jedli tam na kopcu.

מב לולי אלהי אבי אברהם ופחד יצחק ה'ה לי כי עתה ריקם שלחתי את עניי ואת יגיע כפי ראה אלהים ויכח אמש:

ווען ניט דער גאט פֿון מיין פֿאָטער, דער גאט פֿון אברהמען און די פֿאָרכט פֿון יצחק, וואָלט געווען מיט מיר, וואָלסטו מיך אַצונד אוועקגעשיקט מיט ליידיקן. גאט האָט געזען מיין פֿיין און די מאַטערניש פֿון מינע הענט, און ער האָט אַנטשיידט נעכטן ביי נאכט.

מג ויען לָבָן ויאמר אל־יעקב הבנות בָּנתי וְהַבָּנִים בָּנִי וְהַצֹּאן צֹאנִי וְכָל אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לִי־הוּא וְלִבְנָתִי מַה־אֶעֱשֶׂה לְאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר יִלְדוּ:

האָט לָבָן געענטפֿערט און האָט געזאָגט צו יעקב; די טעכטער זיינען מינע טעכטער, און די קינדער מינע קינדער, און די שאָף מינע שאָף, און אַלץ וואָס דו זעסט איז מינס; און וואָס קען איך היינט טאָן צו די דאָזיקע טעכטער מינע, אָדער צו זייערע קינדער וואָס זיי האָבן געבאָרן?

מד ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד ביני ובינך:

און אַצונד, קום לאָמיר שליסן אַ בונד, איך און דו, און זאָל עס זיין צום עדות צווישן מיר און צווישן דיר.

מה ויקח יעקב אבן וירימה מצבה:

האָט יעקב גענומען אַ שטיין, און האָט אים אויפֿגעשטעלט פֿאַר אַ זיילשטיין.

מו ויאמר יעקב לאַחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו־גל ויאכלו שם על־הגל:

און יעקב האָט געזאָגט צו זיינע ברידער: קלייבט אָן שטיינער. האָבן זיי גענומען שטיינער, און געמאַכט אַ הויפֿן, און זיי האָבן געגעסן דאָרטן אויפֿן הויפֿן.

- 47 I nazval ji Lában Jegar Sahadutha, a Jákob nazval ji Gál Ed. מז וַיִּקְרָא-לוֹ לָבָן יֶגֶר שְׁהָדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גָּלְעָד:
- I nazwał go Laban: Jegar-Sahadutha, a Jakób nazwał go: Galed. און לָבָן הָאָט אים גערופֿן יֶגֶר-שְׁהָדוּתָא, און יַעֲקֹב הָאָט אים גערופֿן גַּל-עַד.
- 48 Nebo řekl Lában: Tato hromada *nechžť jest* svědkem od dnešku mezi mnou a tebou. Protož nazval jméno její Gál Ed, מח וַיֹּאמֶר לָבָן הִגַּל הַזֶּה עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל-כֵּן קָרָא-שְׁמוֹ גָּלְעָד:
- I řekl Laban: "Kopiec ten świadkiem między mną a tobą dzisiaj!" Przeto nazwano imię jego: Galed. און לָבָן הָאָט געזאָגט: דער דאָזיקער הויפֿן איז אַן עדות צווישן מיר און צווישן דיר היינט. דרום הָאָט מען גערופֿן זײַן נאָמען גַּלְעָד;
- 49 A Mispah; nebo řekl Lában: Nechať Hospodin hledí na mne a na tebe, když se rozejdeme od sebe. מט וְהַמִּצָּפָה אֲשֶׁר אָמַר יֵצֵף יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ כִּי נִסְתָּר אִישׁ מִרְעֵהוּ:
- Micpá zaś, ponieważ mówił: "Niechaj wejrzy Wiekuisty między mną a tobą, gdy rozstaniem się jeden z drugim!" און אויך מִצָּפָה, ווײַל ער הָאָט געזאָגט: גאָט זאָל אַראָפֿקוקן צווישן מיר און צווישן דיר, ווען מיר וועלן זײַן פֿאַרהוילן אײַנער פֿון אַנדערן,
- 50 Jestliže bys trápil dcery mé, a uvedl bys *jiné* ženy na dcery mé, žádného člověka není s námi; hleď, Bůh jest svědek mezi mnou a tebou. נ אִם-תַּעֲנֶה אֶת-בָּנֹתַי וְאִם-תִּקַּח נָשִׁים עַל-בָּנֹתַי אִין אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ:
- Ježelibys dręczył córki moje, albo brał żony prócz córek moich: to choć nie ma człowieka między nami, ale patrz, Bóg świadkiem między mną a tobą!" אויב דו וועסט פֿײַניקן מײַנע טעכטער, און אויב דו וועסט צונעמען אַנדערע ווייבער צו מײַנע טעכטער, בעת קײַן מענטש איז נישטאָ לעבן אונדז; זע, גאָט איז אַן עדות צווישן מיר און צווישן דיר.
- 51 A řekl ještě Lában Jákobovi: Aj, hromada tato, a aj, sloup, kterýž jsem postavil mezi sebou a tebou, נא וַיֹּאמֶר לָבָן לַיַּעֲקֹב הִנֵּה הַגִּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמִּצָּבָה אֲשֶׁר יָרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ:
- I řekl Laban do Jakóba: "Oto kopiec ten i oto pomník, który postawiłem między mną a tobą; און לָבָן הָאָט געזאָגט צו יַעֲקֹב: אָט איז דער דאָזיקער הויפֿן, און אָט איז דער זײַלשטיין, וואָס איך האָב אויפֿגעשטעלט צווישן מיר און צווישן דיר.

52 Svědkem *ať jest* hromada tato, svědkem také sloup tento, já že nepůjdu dále k tobě za hromadu tuto, a ty *tolikéž* že nepůjdeš dále ke mně za hromadu tuto a sloup tento, k *činění* zlého.

Świadkiem kopiec ten, i świadkiem ten pomnik, że ja nie przejdę do ciebie mimo kopca tego, ani ty nie przejdiesz do mnie mimo kopca tego i mimo pomnika tego, na złe.

53 Bůh Abrahamův, a Bůh Náchorův, Bůh otce jejich nechť soudí mezi námi. Přisáhl tedy Jákob skrze strach otce svého Izáka.

Bóg Abrahama, i Bóg Nachora, niechaj rozsądzą między nami, - bogi ojców ich!" I przysiągł Jakób na Bojaźń ojca swojego, Ic'haka.

54 Nabil také Jákob hovad na té hoře, a pozval bratří svých, aby hodovali; i hodovali a zůstali přes noc na též hoře.

I zarznął Jakób ofiary na górze, i zaprosił brac swoją, aby spożyli chléb; i spożyli chléb, i przenocowali na górze.

נב עד הגל הזה ועדה המצבה אם-אני לא-אעבר אליך את-הגל הזה ואם-אתה לא-תעבר אלי את-הגל הזה ואת-המצבה הזאת לרעה:

אן עדות איז דער דאזיקער הויפן, און אן עדות דער זיילשטיין, אז איך וועל נישט אריבערגיין דעם דאזיקן הויפן צו דיר, און אז דו וועסט נישט אריבערגיין דעם דאזיקן הויפן און דעם דאזיקן זיילשטיין צו מיר, צום ביזן.

נג אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק:

זאל דער גאט פֿון אברהמען, און דער גאט פֿון נחורן, דער גאט פֿון זייער פֿאטער, משפטן צווישן אונדז. און יעקב האט געשווארן ביי דער פֿארכט פֿון זיין פֿאטער יצחקן.

נד ויזבח יעקב זבח בקר ויקרא לאחיו לאכל-לחם ויאכלו לחם וילינו בקר:

און יעקב האט געשלאכט שלאכטאפֿפער אויפֿן בארג, און ער האט גערופֿן זיינע ברידער צו עסן ברויט; און זיי האבן געגעסן ברויט, און האבן גענעכטיקט אויפֿן בארג.

בראשית לב: 32

- א וישכם לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם וילך וישב לבן למקמו:
- 1 I vstal Lában velmi ráno, a políbil synů svých a dcer svých, požehnal jich; i odšel a navrátil se k místu svému.
- I wstał Laban z rana, i ucałował synów swoich i córki swoje, i pobłogosławił ich, i poszedł; i wrócił Laban do miejsca swojego.
- און לבן האט זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האט געקושט זינע זין און זינע טעכטער, און האט זיי געבענטשט; און לבן איז אוועקגעגאנגען, און האט זיך אומגעקערט צו זיין אָרט.
- ב ויעקב הלך לדרך ויפגועו בו מלאכי אלהים:
- 2 Jákob pak odšel cestou svou, a potkali se s ním andělé Boží.
- I Jakób też poszedł drogą swoją, i spotkali go aniołowie Boga.
- און יעקב איז געגאנגען אויף זיין וועג, און מלאכים פֿון גאט האבן אים באגעגנט.
- ג ויאמר יעקב כֹּאשֶׁר רָאִם מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה ויקרא שם־הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנִים:
- 3 I řekl Jákob, když je viděl: Vojsko Boží jest toto. A nazval jméno místa toho Mahanaim.
- I rzekł Jakób gdy ich spostrzegł: "Obóz to Boży!" i nazwał imię miejsca tego: Machnaim.
- און יעקב האט געזאָגט, אַז ער האט זיי דערזען: גאָטס מחנה איז דאָס; און ער האט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט מַחֲנִים.
- ד וישלח יעקב מלאכים לפניו אל־עשו אחיו ארצה שֶׁעִיר שְׂדֵה אָדוֹם:
- 4 Poslal pak Jákob posly před sebou k bratru svému Ezau, do země Seir, do kraje Idumejského.
- I wysłał Jakób posłańców przed sobą do Esawa, brata swego, do ziemi Seir, do dziedziny Edomu.
- און יעקב האט געשיקט שלוחים פֿאַרויס פֿאַר זיך צו זיין ברודער עֶשָׂון קיין לאַנד שֶׁעִיר, אין פֿעלד פֿון אָדום.
- ה ויצו אתם לאמר כֹּה תאמרון לאדני לעשו כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם־לְבָן גִּרְתִּי וְאַחֵר עַד־עֲתָה:
- 5 A přikázal jim, řka: Takto povězte pánu mému Ezau: Totoť vzkazuje služebník tvůj Jákob: U Lábara jsem byl pohostinu, a zůstával až do tohoto času.
- I rozkazał im, i rzekł: "Tak powiecie panu mojemu, Esawowi: tak rzecze sługa twój Jakób: u Labana gościłem, i bawiłem dotąd.
- און ער האט זיי באַפֿוילן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו מיין האַר, צו עֶשָׂון: אַזוי האט געזאָגט דיין קנעכט יעקב: ביי לבנען האָב איך געווינט, און איך האָב זיך אויפֿגעהאַלטן ביז אַצונד.

6 A mám voly a osly, ovce, a služebníky i děvky; a poslal jsem, abych se ohlásil pánu svému, a našel milost před očima tvýma.

Ale nagromadziły się u mnie woły i osły, trzody, sługi i służebnice; a posyłam oznajmić to panu mojemu, by znaleźć łaskę w oczach twoich."

7 I navrátili se poslové k Jákobovi, řkouce: Přišli jsme k bratru tvému Ezau, kterýž také jde proti tobě, a čtyři sta mužů s ním.

I wrócili wysłańcy do Jakóba i rzekli: "Przybyliśmy do brata twojego, do Esawa, a on również idzie na spotkanie twoje, a czterysta ludzi z nim."

8 Jákob pak bál se velmi, a rmoutil se náramně. Tedy rozdělil lid, kterýž s sebou měl, ovce také a voly, a velbloudy na dva houfy.

I uląkł się Jakób bardzo, i strwożył się; i rozdzielił ludzi, którzy z nim byli, i trzody, i bydło, i wielbłądy, na dwa hufce.

9 Nebo řekl: Jestliže by přišel Ezau k houfu jednomu, a pobil by jej, bude *aspoň* zadní houf zachován.

I řekl: "Ježeliby napadl Esaw na jeden hufec, a porazil go, wtedy hufec pozostały ocaleje."

10 I řekl Jákob: Bože otce mého Abrahama, a Bože otce mého Izáka, Hospodine, kterýž jsi mi řekl: Navrať se do země své, a k příbuznosti své, a dobře učiním tobě,

I řekl Jakób: "Bože ojca mojego Abrahama, i Bože ojca mojego Ic'haka, Wiekuisty, któryś rzekł do mnie: wróć do ziemi twojej i do ojczyzny twojej a uszczęśliwię cię.

וַיְהִי־לִי שׁוֹר וַחֲמֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשֹׁפְחָה וְאִשְׁלָחָה
לְהַגִּיד לְאֲדֹנָי לְמַצְאֵחַן בְּעִינֶיהָ:

און איך האָב אַקסן און אייזלען, שאָף, און קנעכט און דינסטן; האָב איך געשיקט אַנוואַגן מיין האָר, פֿדי צו געפֿינען לייטזעליקייט אין דינע אויגן.

וַיָּשׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ
אֶל־אַחִיךָ אֶל־עֶשָׂו וְגַם הֵלֵךְ לִקְרֹאתָךְ
וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ:

האָבן די שלוחים זיך אומגעקערט צו יעקבן, אזוי צו זאָגן: מיר זינען געקומען צו דיין ברודער, צו עֶשָׂו, און ער גייט דיר אויך אַנטקעגן, און פֿיר הונדערט מאַן מיט אים.

וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחַץ אֶת־הָעֶם
אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים
לְשְׁנֵי מַחֲנוֹת:

האָט יעקב זייער מורא געקריגן, און ער איז געווען באַקלעמט. און ער האָט צעטיילט דאָס פֿאָלק וואָס מיט אים, און די שאָף און די רינדער און די קעמלען, אין צוויי מחנות.

וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא עֶשָׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהִכָּהוּ
וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִּיטָה:

און ער האָט געזאָגט: אויב עֶשָׂו וועט קומען אויף איין מחנה, און וועט זי שלאָגן, וועט די איבעריקע מחנה אַנטרונען ווערן.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי
יִצְחָק יְהוָה הָאֵלֵךְ אֵלַי שׁוֹב לְאֶרֶץ־ךָ וְלִמְוֹלֶדְתְּךָ
וְאִשְׁיבָה עִמָּךְ:

און יעקב האָט געזאָגט: גאָט פֿון מיין פֿאָטער אַברהמען, און גאָט פֿון מיין פֿאָטער יצחקן, יהוה, וואָס האָט געזאָגט צו מיר: קער זיך אום צו דיין לאַנד און צו דיין אָפּשטאַם, און איך וועל גוטס טאָן מיט דיר;

- 11 Menší jsem všech milosrdenství a vší pravdy, kterouž jsi učinil s služebníkem svým; nebo s holí svou přešel jsem Jordán tento, nyní pak dva houfy mám.
- Niegodny jestem wszystkich łask i wszelkiego dotrwania, któreś wyświadczył słudze twojemu; gdyż o kiju swoim przepравиłem się przez Jarden ten, a teraz stanowią dwa hufce.
- 12 Vytrhni mne, prosím, z ruky bratra mého, z ruky Ezau; nebť se ho bojím, aby přijda, nepohubil mne i matky s dětmi.
- Ocal mnie též z ręki brata mojego, z ręki Esawa!... gdyż obawiam się go, aby nie przyszedł, i nie pobił mnie, matki wraz z dziećmi.
- 13 Však jsi ty řekl: Dobře učiním tobě, a rozmnožím símě tvé jako písek mořský, kterýžto pro množství sečten býti nemůže.
- A Tyś rzekł: Dobrze świadczyć ci będę, i uczynię ród twój jako piasek morski, którego się nie zliczy dla mnóstwa."
- 14 I zůstal tu noci té; a vzal z toho, což bylo před rukama, poctu bratru svému Ezau:
- I przenocował tam tejże nocy, i wziął z tego, co miał pod ręką swoją, jako podarek dla Esawa, brata swego,
- 15 *Totiz* dvě stě koz, a kozlů dvadceť, ovec dvě stě, a beranů dvadceť,
- Kóz dwieście, i kozlów dwadzieścia; owiec dwieście, i baranów dwadzieścia,
- 16 Velbloudů s mladými jich třidceť, krav čtyřidceť, volů deset, oslic dvadceť, a oslátek deset.
- Wielbłądzic dojnych wraz ze źrebiętami ich trzydzieści; krów czterdzieści i wołów dziesięć; oslic dwadzieścia i ośląt dziesięć.
- יא קטנתי מכל החסדים ומכל-האמת אשר עשיתי את-עבדך פי במקלי עברתי את-היַרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׁנִי מַחְנוֹת:
- איך בין צו קליין פֿאַר אַלע חסדים און פֿאַר אַלדער טריישאַפֿט וואָס דו האָסט געטאָן מיט דיין קנעכט; וואָרום מיט מיין שטעקן בין איך אַריבערגעגאַנגען דעם דאָזיקן יַרְדֵּן, און אַצונד בין איך געוואָרן צוויי מחנות.
- יב הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי-יֵרָא אֹנְכִי אֹתוֹ פֶּן-יָבוֹא וְהָפְנִי אִם עַל-בָּנִים:
- זיי מיך מציל, איך בעט דיך, פֿון דער האַנט פֿון מיין ברודער, פֿון דער האַנט פֿון עֵשָׂו, וואָרום איך האָב מורא פֿאַר אים, ער זאָל ניט קומען און מיך שלאָגן מוטער מיט קינדער.
- יג וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ וְשִׁמְתִּי אֶת-זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא-יִסָּפֵר מֶרֶב:
- דו האָסט דאָךְ געזאָגט: גוטס טאָן וועל איך גוטס טאָן מיט דיר, און איך וועל מאַכן דיין זאַמען אַזוי ווי דער זאַמד פֿון ים, וואָס קען ניט געציילט ווערן פֿון פֿילקייט.
- יד וַיֵּלֶן שָׁם בְּלִילָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן-הַבָּא בְּיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו:
- און ער האָט דאָרטן גענעכטיקט יענע נאַכט; און ער האָט גענומען פֿון וואָס אים איז געקומען צו דער האַנט, אַ מתנה פֿאַר זיין ברודער עֵשָׂו:
- טו עוֹיִם מְאֻתִּים וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רְחִלִּים מְאֻתִּים וְאַיִלִּים עֲשָׂרִים:
- צוויי הונדערט ציגן, און צוואַנציק בעק, צוויי הונדערט שעפסן, און צוואַנציק ווידערס,
- טז גְּמָלִים מִיִּנְיָקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפָרִים עֶשְׂרֵה אֶתְנַת עֲשָׂרִים וְעִירִם עֶשְׂרֵה:
- דרייסיק קעמלען זייגעדיקע מיט זייערע יונגע, פֿערציק קי, און צען אַקסן, צוואַנציק אייזעלינס, און צען יונגע אייזלען.

17 A poručil je služebníkům svým, každé stádo obzvláštně, a řekl služebníkům svým: Jděte přede mnou, a stádo od stáda ať jde opodál.

I oddal w ręce sług swoich, każde stado z osobna, i rzekł do sług swoich: "Postępujcie przedemną, a przestrzeń zostawiajcie między stadem a stadem."

18 I poručil přednímu, řka: Když se potká s tebou Ezau bratr můj, a optá se tebe, řka Čí jsi? a kam jdeš? a čím jest to *stádo* před tebou?

I polecil pierwszemu mówiąc: "Jeżeli spotka cię Esaw, brat mój, a zapyta się ciebie i powie: Czyj ty, i dokąd idziesz, a czyje te przed tobą?"

19 Řekneš: Jsem služebníka tvého Jáкова, a dar tento jest poslán pánu mému Ezau; a teď i sám *jde* za námi.

Tedy odpowiesz: sługi twojego Jakóba; podarunek to posłany panu mojemu Esawowi; a oto i on sam za nami."

20 Poručil také druhému i třetímu, a všechněm jdoucím za těmi stády, řka: V táž slova mluvte k Ezau, když byste naň trefili.

I polecil též i druhému i trzeciemu, i wszystkim, którzy szli za stadami mówiąc: "Słowy temi przemówicie do Esawa, gdy go spotkacie,

21 A díte také: Aj, služebník tvůj Jákob za námi; nebo řekl: Ukrotím tvář jeho darem, kterýž jde přede mnou, a potom uzřím tvář jeho; snad přijme tvář mou.

I powiecie: "Oto též i sługa twój Jakób za nami." Rzekł bowiem: "Prześlągam oblicze jego podarkiem, który idzie przedemną, a następnie obaczę oblicze jego, może przyjmie mnie łaskawie."

וַיִּתֵּן בְּיַד-עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבִדּוֹ וַיֹּאמֶר
אֶל-עֲבָדָיו עֲבְרוּ לִפְנֵי וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין
עֵדֶר:

און ער האָט איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון
זײַנע קנעכט, צו סטאַדע, צו סטאַדע באַזונדער;
און ער האָט אָנגעזאָגט זײַנע קנעכט: גײט מיר
פֿאַרויס, און וואָרע זאָלט איר מאַכן צווישן
סטאַדע און סטאַדע.

וַיֵּצֵא אֶת-הָרֹאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְגָּשֶׁךָ עֶשָׂו אָחִי
וְשִׁאלְךָ לֵאמֹר לְמִי-אַתָּה וְאַנְה תֵּלֵךְ וּלְמִי אַלֶּה
לִפְנֶיךָ:

און ער האָט באַפֿוילן דעם ערשטן, אַזוי צו זאָגן:
אַז דײַך וועט באַגעגענען עֶשָׂו מײַן ברודער, און
וועט דײַך פֿרעגן, אַזוי צו זאָגן: וועמעס בײַסטו?
און ווױהײן גײסטו? און וועמעס זײַנען די דאָזיקע
פֿאַר דיר?

וַיֹּאמְרָתָ לְעֲבָדֶיךָ לֵיעָקֹב מִנָּחָה הוּא שְׁלִיחָה לְאֹדְנִי
לַעֲשׂוֹ וְהִנֵּה גַם-הוּא אַחֲרֵינוּ:

זאָלסטו זאָגן: דײַן קנעכט יעקבס; אַ מתנה איז
דאָס געשיקט צו מײַן האַר, צו עֶשָׂו; און אַן איז
ער אויך הײַנטער אונדז.

וַיֵּצֵא גַם אֶת-הַשְּׁנַי גַם אֶת-הַשְּׁלִישִׁי גַם
אֶת-כָּל-הַהֲלָכִים אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לֵאמֹר בְּדָבָר
הַזֶּה תִּדְּבָרוּן אֶל-עֶשָׂו בְּמַצְאָכֶם אֹתוֹ:

און ער האָט באַפֿוילן אויך דעם צווייטן און דעם
דריטן, און אַלע וואָס זײַנען געגאַנגען הײַנטער די
סטאַדעס, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי די דאָזיקע רײַד
זאָלט איר רעדן צו עֶשָׂו, אַז איר טרעפֿט אים;

וַיֹּאמְרָתֶם גַם הִנֵּה עֲבָדֶיךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי-אָמַר
אֲכַפְּרָה פָּנָיו בְּמִנְחָה הַהִלָּכֶת לִפְנֵי וְאַחֲרֵי-כֵן
אֲרֹאֶה פָּנָיו אוֹלִי יִשָּׂא פָנָי:

און איר זאָלט זאָגן: אַן איז אויך דײַן קנעכט
יעקב הײַנטער אונדז. וואָרום ער האָט געזאָגט:
לאָמײַך אים איבערבעטן מיט דער מתנה וואָס
גײט מיר פֿאַרויס, און דערנאָך וועל איך זען זײַן
פנים, אפֿשר וועט ער מיך אויפֿנעמען.

- 22 A tak předšel dar před ním; on pak zůstal tu noc při houfu. כב וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל-פָּנָיו וְהוּא לָן בְּלִילָהּ-הַהוּא בַּמַּחֲנֶה:
I przeciągnął podarek przed obliczem jego; sam zaś nocował onej nocy w taborze. אִיז דִּי מִתְנָה אַוּעֶק אִים פֿאַרוּיס, און ער האָט גענעכטיקט יענע נאַכט אין לאַגער.
- 23 A vstav ještě v noci, vzal obě ženy své, a dvě děvky své, a jedenácte synů svých, a přešel přes brod Jabok. כג וַיָּקָם בְּלִילָהּ הוּא וַיִּקַּח אֶת-שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת-שְׁתֵּי שִׁפְחָתָיו וְאֶת-אֶחָד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֹּק:
I wstał tejże nocy, i zabrał obie żony swoje i obie służebnice swoje, i jedenaścioro dzieci swoich, i przeprowił się przez bród Jabboka. און ער איז אויפֿגעשטאַנען אין יענער נאַכט, און האָט גענומען זײַנע צוויי ווייבער, און זײַנע צוויי דינסטן, און זײַנע עלף קינדער, און ער איז אַריבערגעפֿאַרן דעם איבערפֿאַר פֿון יבֿוק.
- 24 Vzav tedy je, přepravil je přes tu řeku; přepravil také i vše, což měl. כד וַיִּקַּח וַיַּעֲבֹר אֶת-הַנָּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת-אֲשֶׁר-לוֹ:
I wziął je, i przesadził je przez ten potok, i przeprowił též wszystko, co posiadał. ער האָט זיי גענומען, און האָט זיי אַריבערגעפֿירט איבערן טײַך, און האָט אַריבערגעפֿירט וואָס ער האָט געהאַט.
- 25 A zůstal Jákob sám; a tu zápasil s ním muž až do svitání. כה וַיֹּתֵר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֹלֹת הַשָּׁחַר:
I został Jakób sam jeden, i pasował się ktoś z nim aż do wzejścia jutrzeńki; און אַז יעקב איז געבליבן אליין, האָט אַ מאַן זיך געראַנגלט מיט אים ביז דער פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאַנגען.
- 26 A vida, že ho nepřemůže, obrazil jej v příhbi vrchní stehna jeho; i vyvinulo se příhbi stehna Jákobova, když zápasil s ním. כו וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיַּגַּע בְּכַף-יָרְכוֹ וַתִּקַּע כַּף-יָרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֶאָבְקוֹ עִמּוֹ:
A widział, że nie podoła mu, - a dotknął był stawu biodra jego, i zwichnął się staw biodra Jakóba podczas pasowania się z nim, - און אַז ער האָט געזען אַז ער קען אים נישט בייקומען, האָט ער אָנגערירט דאָס לעפֿל פֿון זײַן דיך; און דאָס לעפֿל פֿון יעקבס דיך איז אויסגעלונקען געוואָרן אין זײַן ראַנגלען זיך מיט אים.
- 27 A řekl: Pust' mne, nebt' zasvitává. I řekl: Nepustím tě, leč mi požehnáš. כז וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלַּחְךָ כִּי אִם-בְּרִכָּתְנִי:
I rzekł: "Puść mnie, bo wzeszła jutrzeńka!" I odpowiedział: "Nie puszczę cię, póki nie pobłogosławisz mnie!" האָט ער געזאָגט: לאָז מיך אַוּעֶק, וואָרום דער פֿרימאָרגן איז אויפֿגעגאַנגען. האָט ער געזאָגט: איך וועל דיך נישט אַוּעקלאָזן, סײַדן וועסט מיך בענטשן.
- 28 I řekl jemu: Jaké jest jméno tvé? Odpověděl: Jákob. כח וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה-שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב:
I rzekł do niego: "Jakie imię twoje?" I odpowiedział: "Jakób." האָט ער צו אים געזאָגט: וואָס איז דײַן נאָמען? האָט ער געזאָגט: יעקב.

29 I dí: Nebude více nazýváno jméno tvé *toliko* Jákob, ale *také* Izrael; nebo jsi statečně zacházel s Bohem i lidmi, a přemohls.

I rzekł: "Nie Jakób będzie nazywane odtąd imię twoje, ale Israel; gdyż walczyłeś z istotą boską i z ludźmi, i przemogłeś."

30 I otázal se Jákob, řka: Oznam, prosím, jméno své. Kterýžto odpověděl: Proč se ptáš na jméno mé? I dal mu tu požehnání.

I zapytał Jakób i rzekł: "Powiedz mi též imię twoje!" I odpowiedział: "Czemu to pytasz o imię moje?" I błogosławił mu tamże.

31 Tedy nazval Jákob jméno místa toho Fanuel; nebo jsem *prý* viděl Boha tváří v tvář, a zachována jest duše má.

I nazwał Jakób imię miejscowości tej: Peniel: "gdyż widziałem bóstwo twarzą w twarz, a ocalała dusza moja."

32 I vzešlo mu slunce, když pominul *místa toho* Fanuel, a kulhal na nohu svou.

I wzeszło mu słońce, gdy minął Peniel; ale chromał on na biodro swoje.

33 Protož nejedí synové Izraelští až do tohoto dne *té* žily krátké, kteráž jest v vrchním příhbi stehna, proto že obrazil příhbi stehna Jákobova na žile krátké.

Przeto nie jadają synowie Israela żyły skurczonej, co na stawie biodra, po dziś dzień, ponieważ dotknął na stawie biodra Jakóba żyły skurczonej.

כט ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם-ישראל
כי-שרית עם-אלהים ועם-אנשים ותוכל:

האט ער געזאגט: ניט מער זאל יעקב גערופן
ווערן דיין נאמען, ניערט ישראל, ווארום האסט
געשטריטן מיט גאט און מיט מענטשן, און ביסט
ביגעקומען.

ל וישאל יעקב ויאמר הגידה-נא שמך ויאמר למה
זה תשאל לשמי ויברך אתו שם:

האט יעקב געפרעגט און האט געזאגט: זאג מיר,
איך בעט דייך, דיין נאמען. האט ער געזאגט:
נאך וואס דען פרעגסטו אויף מיין נאמען? און
ער האט אים דארטן געבענטשט.

לא ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי-ראיתי
אלהים פנים אל-פנים ותנצל נפשי:

און יעקב האט גערופן דעם נאמען פון דעם ארט
פניאל, ווייל: איך האב געזען גאט פנים אל
פנים, און מיין זעל איז ניצול געווארן.

לב ויזרח-לו השמש כאשר עבר את-פנואל והוא
צלע על-ירכו:

און די זון איז אים אויפגעגאנגען ווי ער איז
אריבערגעגאנגען פניאל. און ער האט געהונקען
אויף זיין דייך.

לג

דרום עסן ניט די קינדער פון ישראל דעם
שפרינגאדער וואס אויפן לעפל פון דייך, ביז אויף
הינטיקן טאג; ווייל ער האט אנגעריט דאס
לעפל פון יעקבס דייך, דעם שפרינגאדער.

בראשית לג: 33

1

א על-כן לא-יאכלו בני-ישראל את-גיד הנֶשֶׁה
אֲשֶׁר עַל-כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע
בְּכַף-יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנֶּשֶׁה:

I podniósł Jakób oczy swoje, i spojrział, a oto Esaw nadciąga, a z nim czterysta ludzi. I rozdzielił Jakób dzieci między Leę, Rachelę i dwie służebnice.

און יעקב האָט אויפֿגעהויבן זינע אויגן, און האָט אַ קוק געטאָן, ערשט עָשׂו קומט אָן, און פֿיר הונדערט מאַן מיט אים; האָט ער אינגעטיילט די קינדער צו לאהן, און צו רחלען, און צו די צוויי דינסטן.

2 Pozdvih pak očí svých Jákob, uzřel, an Ezau jde, a čtyři sta mužů s ním; i rozdělil syny Lée zvlášť a Ráchele zvlášť, a obou děvek zvlášť.

ב וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וַהֲנֵה עֹשׂו בָא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחַץ אֶת-הַיְלָדִים עַל-לָאָה וְעַל-רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשִּׁפּוֹת:

I umieścił służebnice i dzieci ich na przedzie, a Leę i dzieci jej w tyle; Rachelę zaś i Josefa na ostatku.

און ער האָט געשטעלט די דינסטן און זייערע קינדער צוערשט, און לאהן און אירע קינדער הינטער זיי, און רחלען און יוסף די לעצטע.

3 Postavil, pravím, děvky s syny jejich napřed, potom Líu s syny jejími za nimi, Ráchel pak a Jozefa nejzáze.

ג וַיִּשֶׂם אֶת-הַשִּׁפּוֹת וְאֶת-יְלָדֵיהֶן רִאשֹׁנָה וְאֶת-לָאָה וַיְלִידֶיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת-רָחֵל וְאֶת-יוֹסֵף אַחֲרָנִים:

A sam szedł przed niemi, i kłaniał się ku ziemi siedm razy, zanim przystąpił do brata swojego.

און ער איז אוועק זיי פֿאַרויס, און ער האָט זיך געבוקט צו דער ערד זיבן מָאַל ביז ער האָט גענענט צו זיין ברודער.

4 A sám šel před nimi, a poklonil se až k zemi po sedmkrát, až právě přišel k bratru svému.

ד וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֶרְצָה שִׁבְעַת פְּעָמִים עַד-גִּשְׁתּוֹ עַד-אַחֲיוֹ:

I pobiegł Esaw naprzeciw niemu, i objął go, i padł na szyję jego, i ucałował go; i płakali.

איז עָשׂו אים געלאָפֿן אַנטקעגן, און ער האָט אים אַרומגענומען, און איז אים געפֿאַלן אויפֿן האַלדז, און האָט אים געקושט, און זיי האָבן געוויינט.

5 I běžel Ezau proti němu, a objal ho; a pad na šíji jeho, líbal ho. I plakali.

ה וַיָּרֶץ עֹשׂו לִקְרֹאתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל-צַוְאָרוֹ וַיִּשָּׁקְהוּ וַיִּבְכּוּ:

I podniósł oczy swe i spostrzegł kobiety i dzieci, i rzekł: "Czyjeż te przy tobie?" I odpowiedział: "To dzieci, któremi obdarzył Bóg sługę twojego."

און ער האָט אויפֿגעהויבן זינע אויגן, און האָט געזען די ווייבער און די קינדער, און ער האָט געזאָגט: ווער זינען די דאָזיקע ביי דיר? האָט ער געזאָגט: די קינדער מיט וואָס גאָט האָט געלייטזעליקט דיין קנעכט.

- 6 Pozdvih pak očí svých, a spatřiv ženy s dětmi, řekl: Kdo jsou onino s tebou? Odpověděl: *Jsou* dívky, kteréž Bůh dal z milosti služebníku tvému.
- I przystąpiły służebnice, one i dzieci ich, i pokłoniły się.
- 7 Mezi tím přiblížily se děvky s syny svými, i poklonili se.
- Przystąpiła też Lea i dzieci jej, i pokłoniły się; a nareszcie przystąpił Josef i Rachel, i poklonili się.
- 8 Přiblížila se také Lía s syny svými, a poklonili se; a potom přiblížil se Jozef a Ráchel, a také se poklonili.
- I rzekł: "Na což ci cały ten tabor, który spotkałem?" I odpowiedział: "Aby znaleźć łaskę w oczach pana mojego."
- 9 I řekl *Ezau*: K čemu jest všecken ten houf, kterýž jsem potkal? Odpověděl: Abych našel milost před očima pána mého.
- I rzekł Esaw: "Posiadam ja dosyć, bracie mój; niechaj pozostanie twojem, co twoje!"
- 10 Tedy řekl Ezau: Mám hojně, bratře můj; nech sobě, což tvého jest.
- I rzekł Jakób: "Nie, proszę; jeżelim też znalazł łaskę w oczach twoich, przyjmiesz podarunek mój z ręki mojej; gdyż oto ujrzałem oblicze twoje, jak gdyby się ujrzało oblicze anioła, a przyjąłeś mnie przychylnie!
- וַיִּשָּׂא אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-הַנָּשִׁים וְאֶת-הַיְלָדִים
וַיֹּאמֶר מִי-אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר-חָנַן
אֱלֹהִים אֶת-עַבְדְּךָ:
- הָאָבִן גַּעֲנַנְט דִּי דִינְסְטן, זִי און זייערע קינדער,
און הָאָבִן זיך געבוקט.
- וַתִּגְשָׁן הַשִּׁפְחוֹת הָנָּה וַיֵּלְדֶיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוּוּ:
- און אויך לאה און אירע קינדער הָאָבִן גַּעֲנַנְט,
און הָאָבִן זיך געבוקט; און דערנאָך הָאָבִן
גַּעֲנַנְט יוֹסֵף און רָחֵל, און הָאָבִן זיך געבוקט.
- וַתִּגַּשׁ גַּם-לֵאָה וַיֵּלְדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ וְאַחֵר נָגַשׁ יוֹסֵף
וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ:
- הָאָט ער געזאָגט: וואָס איז בײַ דיר די דאָזיקע
גאַנצע מחנה וואָס איך הָאָב באַגעגנט? הָאָט ער
געזאָגט: צו געפֿינען לײַטזעליקייט אין די אויגן
פֿון מײַן האַר.
- וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל-הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי
וַיֹּאמֶר לְמַצְאֵחַן בְּעֵינֵי אֲדֹנָי:
- הָאָט עָשׂו געזאָגט: איך הָאָב גענוג, מײַן
ברודער, זאָל בלייבן בײַ דיר וואָס בײַ דיר.
- וַיֹּאמֶר עָשׂו יִשְׁ-לִי רֵב אָחִי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר-לָךְ:
- הָאָט יעקב געזאָגט: נײַן, איך בעט דײַך; אויב,
איך בעט דײַך, איך הָאָב געפֿונען לײַטזעליקייט
אין דײַנע אויגן, זאָלסטו אָננעמען מײַן מתנה פֿון
מײַן האַנט, וואָרום איך הָאָב געזען דײַן פנים,
אַזוי ווי מע זעט דעם פנים פֿון גאָט, און דו
האַסט מײַך באַוויליקט.

11 I řekl Jákob: *Nezbraňuj se*, prosím; jestliže jsem nyní našel milost před očima tvýma, přijmi dar můj z ruky mé, poněvadž jsem viděl tvář tvou, jako bych viděl tvář Boží, a laskavě jsi mne přijal.

Przyjmijże dar mój, który złożonym ci został; gdyż obdarzył mnie Bóg, a mam wszystko!" I nalegał nań, i przyjął.

12 Přijmi, prosím, dar můj obětovaný tobě, poněvadž štědře obdařil mne Bůh, a mám všeho dosti. Takž ho přinutil, a *on* vzal.

I rzekł: "Zabierzmy się a idźmy; a ja pójdę przy tobie."

13 I dí: Pod', a jděme; *já* půjdu s tebou.

I odpowiedział mu: "Panu memu wiadomo, že dzieci wątle są, a trzody i bydło dojne u mnie; a jeżeli je popędzą dzień jeden, wymrze cała trzoda.

14 I řekl k němu *Jákob*: Ví pán můj, že děti jsou outlí, a mám s sebou ovce i krávy březí; kteréžto budou-li hnány přes moc jeden den, pomře mi všecken dobytek.

Niechajże pójdzie pan mój przed sługą swoim, a ja postępować będę powoli, jako nadaży bydło, które przedemną, i jako nadażą dzieci, póki nie dojdę do pana mojego do Seiru.

15 Nechžť medle jde pán můj před služebníkem svým, já pak poznenáhlu se poberu, tak jakž bude moci jíti stádo, kteréž před sebou mám, a jakž postačiti budou moci děti, až tak dojdu ku pánu svému do Seir.

I rzekł Esaw: "Niechaj tedy pozostawię przy tobie kilku ludzi, którzy przy mnie są." I rzekł: "Po co to? - Obym tylko znalazł łaskę w oczach pana mojego!"

יא ויאמר יעקב אל-נא אם-נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על-כן ראיתי פניך כראת פני אלהים ותרחני:

נעם אן, איך בעט דײך, מיין געשאַנק וואָס איז דיר געבראַכט געוואָרן, ווײל גאָט האָט מיך געליטזעליקט, און ווײל בײַ מיר איז דאָ פֿון אלעם. און ער איז צוגעשטאַנען צו אים, ביז ער האָט אָנגענומען.

יב קח-נא את-ברכתי אשר הבאת לך כִּי-חַנְנִי אֱלֹהִים וְכִי יֵשׁ-לִי-כָל וַיִּפְצַר-בוּ וַיִּקַּח:

האָט ער געזאָגט: לאָמיר ציען און גיין, און איך וועל גיין לעבן דיר.

יג ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך:

האָט ער צו אים געזאָגט: מיין האָר מערקט אַז די קינדער זינען יונג, און די שאָף און די רינדער זינען בײַ מיר זײַגעדיקע, און אַז מע וועט זײ צוטרײַבן אײַן טאָג, וועלן אויסשטאַרבן אלע שאָף.

יד ויאמר אליו אֲדֹנִי יָדַע כִּי-הִילָדִים רַבִּים וְהָצֹאן וְהִבָּקֵר עֲלוֹת עָלַי וּדְפֻקוֹם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כָּל-הָצֹאן:

וְאֵל, איך בעט דײך, מיין האָר אוועקגיין פֿאַרויס פֿאַר זײַן קנעכט, און איך וועל מיר ציען פֿאַמעלעך נאָך די טריט פֿון דעם פֿי וואָס פֿאַר מיר, און נאָך די טריט פֿון די קינדער, ביז וואָנען איך וועל קומען צו מיין האָר קיין שַׁעִיר.

טו יעבר-נא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִשִּׁי לְרֹגֶל הַמִּלְאָכָה אֲשֶׁר-לִפְנֵי וּלְרֹגֶל הַיִּלָּדִים עַד אֲשֶׁר-אָבֹא אֶל-אֲדֹנִי שַׁעִירָה:

האָט עָשׂו געזאָגט: לאָמִיך אָפּשטעלן בײַ דיר פֿון דעם פֿאָלק וואָס מיט מיר. האָט ער געזאָגט: נאָך וואָס גאָר זאָל איך געפֿינען לײַטזעליקייט אין די אויגן פֿון מיין האָר?

- 16 I řekl Ezau: Necht' ale pozůstavím něco lidu, kterýž mám s sebou. I odpověděl: K čemu to? Necht' *toliko* naleznu milost před očima pána svého.
- I tak wrócił dnia tegoż Esaw drogą swą do Seiru.
- 17 Tedy Ezau toho dne navrátil se cestou svou do Seir.
- A Jakób wyruszył do Sukoth, i zbudował sobie dom, a dla stad swoich wystawił szałas; przeto nazwano imię miejscowości tej: Sukoth.
- 18 Jákob pak bral se do Sochot, a ustavěl sobě dům, a dobytku svému zdělal stáje; protož nazval jméno místa toho Sochot.
- I przybył Jakób szczęśliwie do miasta Szechem, co w ziemi Kanaan, po powrocie z Paddan-Aram, i rozłożył się przed miastem.
- 19 A tak Jákob navracuje se z Pádan Syrské, přišel ve zdraví k městu Sichem, kteréž *jest* v zemi Kananejské, a položil se před městem.
- I nabył kawał pola, na kterém rozbił namiot swój, od synów Chamora, ojca Szechema, za sto kesytów.
- 20 I koupil díl pole toho, na němž byl rozbil stan svůj, od synů Emora, otce Sichemova, za sto ovec.
- I postawił tam ofiarnicę, i nazwał ją: moc Boga Israela.
- 21 A postavil tu oltář, kterémužto dal jméno *Bůh* silný, Bůh Izraelský.
- וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ אֶצִּיגֶה-נָּא עִמָּךְ מִן-הָעָם אֲשֶׁר אֵתִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֲמַצְאֶחֶן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי:
- און עֲשׂוֹ הָאֵט זיך אומגעקערט אין יענעם טאָג אויף זײַן וועג קיין שְׂעִיר.
- וַיֵּשֶׁב בְּיוֹם הַהוּא עֲשׂוֹ לְדֶרֶכּוֹ שְׂעִירָה:
- און יעקב הָאֵט אַוועקגעצויגן קיין סוכות, און ער הָאֵט געבויט פֿאַר זיך אַ הויז, און פֿאַר זײַנע פֿי הָאֵט ער געמאַכט בײַדלעך; דרום הָאֵט מען גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם אָרט סוכות.
- וַיַּעֲקֹב נָסַע סִכְתָּה וַיְבִן לוֹ בַּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סִכְתַּ עַל-כֵּן קָרָא שֵׁם-הַמָּקוֹם סִכּוֹת:
- און יעקב איז געקומען בשלום אין דער שטאָט שָׁכֵם וואָס אין לאַנד בְּנֵעַן, ווען ער איז געקומען פֿון פֿדן-אַרם; און ער הָאֵט געלאָגערט פֿאַר דער שטאָט.
- וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שָׁכֵם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ בְּנֵעַן בָּבֹאוּ מִפֶּדֶן אֲרָם וַיַּחֲזֵן אֶת-פְּנֵי הָעִיר:
- און ער הָאֵט אָפּגעקויפֿט דאָס שטיק פֿעלד וואָס ער הָאֵט דאָרטן אויפֿגעשטעלט זײַן געצעלט, פֿון דער האַנט פֿון די קינדער פֿון חמור דעם פֿאַטער פֿון שָׁכֵמֶען, פֿאַר הונדערט קשיטָה.
- וַיִּקֶן אֶת-חֶלְקֵת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה-שָׁם אָהֱלוֹ מִיַּד בְּנֵי-חַמּוֹר אָבִי שָׁכֵם בְּמָאָה קְשִׁיטָה:
- און ער הָאֵט דאָרטן אויפֿגעשטעלט אַ מזבח, און הָאֵט אים גערופֿן אֵל-אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל.
- וַיַּצֵּב-שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא-לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

בראשית לד: 34

- א וַתֵּצֵא דִינָה בִּתְ-לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לְרֵאוּת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ:
- 1 Vyšla pak Dína, dcera Lée, kterouž porodila Jákobovi, aby se dívala na dcery té země.
- I wyszła Dina, córka Lei, którą urodziła była Jakóbowi, aby rozejrzeć się między dziewczicami owej ziemi.
- ב וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׁכֶם בֶּן-חַמּוֹר הַחִוִּי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶהָ:
- 2 Kteroužto uzřev Sichem, syn Emora Hevejského, knížete v krajině té, vzal ji, i ležel s ní, a ponížil jí.
- I ujrzał ją Szechem, syn Chamora, Chiwejczyka, księcia owej ziemi, i porwał ją, i położył się przy niej, i zgwałcił ją.
- ג וַתִּדְבֹק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בִּתְ-יַעֲקֹב וַיֹּאֲהֵב אֶת-הַנַּעַר וַיְדַבֵּר עַל-לֵב הַנַּעַר:
- 3 I připojila se duše jeho k Díně, dceři Jákobově; a zamilovav děvečku, mluvil k srdci jejímu.
- I przylgnęła dusza jego do Diny, córki Jakóba, i pokochał tę dziewczicę, i przemawiał do serca dziewczicy.
- ד וַיֹּאמֶר שָׁכֶם אֶל-חַמּוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח-לִי אֶת-הַיְלִידָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה:
- 4 Mluvil potom Sichem k Emorovi, otci svému, těmito slovy: Vezmi mi děvečku tuto za manželku.
- I rzekł Szechem do Chamora, ojca swojego, mówiąc: "Weź mi dziewczę to za żonę!"
- ה וַיַּעֲקֹב שָׁמַע כִּי טָמֵא אֶת-דִּינָה בְּתוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת-מִקְנֶהוּ בַשָּׂדֶה וְהַחֹרֶשׁ יַעֲקֹב עַד-בָּאָם:
- 5 Uslyšev pak Jákob, že poškrvnil Díny dcery jeho, (*a synové jeho byli s stádem na poli,*) mlčel, až oni přišli.
- A Jakób uslyšal, že zhaňbil Dinę, córku jeho; gdy jednak synowie jego byli z bydlęm jego na polu, zamilczał Jakób až do ich przybycia.
- ו וַיֵּצֵא חַמּוֹר אָבִי-שָׁכֶם אֶל-יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ:
- 6 Tedy vyšel Emor, otec Sichemův, k Jákobovi, aby mluvil s ním o to.
- Tedy wyszedł Chamor, ojciec Szechema, do Jakóba, aby rozmówić się z nim.
- און דינה די טאכטער פֿון לאה, וואָס זי האָט געבאָרן יעקב, איז אַרויסגעגאַנגען זען די טעכטער פֿון לאַנד.
- וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׁכֶם בֶּן-חַמּוֹר הַחִוִּי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶהָ:
- Kteroužto uzřev Sichem, syn Emora Hevejského, knížete v krajině té, vzal ji, i ležel s ní, a ponížil jí.
- I ujrzał ją Szechem, syn Chamora, Chiwejczyka, księcia owej ziemi, i porwał ją, i położył się przy niej, i zgwałcił ją.
- וַתִּדְבֹק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בִּתְ-יַעֲקֹב וַיֹּאֲהֵב אֶת-הַנַּעַר וַיְדַבֵּר עַל-לֵב הַנַּעַר:
- I připojila se duše jeho k Díně, dceři Jákobově; a zamilovav děvečku, mluvil k srdci jejímu.
- I przylgnęła dusza jego do Diny, córki Jakóba, i pokochał tę dziewczicę, i przemawiał do serca dziewczicy.
- וַיֹּאמֶר שָׁכֶם אֶל-חַמּוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח-לִי אֶת-הַיְלִידָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה:
- Mluvil potom Sichem k Emorovi, otci svému, těmito slovy: Vezmi mi děvečku tuto za manželku.
- I rzekł Szechem do Chamora, ojca swojego, mówiąc: "Weź mi dziewczę to za żonę!"
- וַיַּעֲקֹב שָׁמַע כִּי טָמֵא אֶת-דִּינָה בְּתוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת-מִקְנֶהוּ בַשָּׂדֶה וְהַחֹרֶשׁ יַעֲקֹב עַד-בָּאָם:
- Uslyšev pak Jákob, že poškrvnil Díny dcery jeho, (*a synové jeho byli s stádem na poli,*) mlčel, až oni přišli.
- A Jakób uslyšal, že zhaňbil Dinę, córku jeho; gdy jednak synowie jego byli z bydlęm jego na polu, zamilczał Jakób aż do ich przybycia.
- וַיֵּצֵא חַמּוֹר אָבִי-שָׁכֶם אֶל-יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ:
- Tedy vyšel Emor, otec Sichemův, k Jákobovi, aby mluvil s ním o to.
- Tedy wyszedł Chamor, ojciec Szechema, do Jakóba, aby rozmówić się z nim.
- און דינה די טאכטער פֿון לאה, וואָס זי האָט געבאָרן יעקב, איז אַרויסגעגאַנגען זען די טעכטער פֿון לאַנד.
- וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׁכֶם בֶּן-חַמּוֹר הַחִוִּי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶהָ:
- Kteroužto uzřev Sichem, syn Emora Hevejského, knížete v krajině té, vzal ji, i ležel s ní, a ponížil jí.
- I ujrzał ją Szechem, syn Chamora, Chiwejczyka, księcia owej ziemi, i porwał ją, i położył się przy niej, i zgwałcił ją.
- וַתִּדְבֹק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בִּתְ-יַעֲקֹב וַיֹּאֲהֵב אֶת-הַנַּעַר וַיְדַבֵּר עַל-לֵב הַנַּעַר:
- I připojila se duše jeho k Díně, dceři Jákobově; a zamilovav děvečku, mluvil k srdci jejímu.
- I przylgnęła dusza jego do Diny, córki Jakóba, i pokochał tę dziewczicę, i przemawiał do serca dziewczicy.
- וַיֹּאמֶר שָׁכֶם אֶל-חַמּוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח-לִי אֶת-הַיְלִידָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה:
- Mluvil potom Sichem k Emorovi, otci svému, těmito slovy: Vezmi mi děvečku tuto za manželku.
- I rzekł Szechem do Chamora, ojca swojego, mówiąc: "Weź mi dziewczę to za żonę!"
- וַיַּעֲקֹב שָׁמַע כִּי טָמֵא אֶת-דִּינָה בְּתוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת-מִקְנֶהוּ בַשָּׂדֶה וְהַחֹרֶשׁ יַעֲקֹב עַד-בָּאָם:
- Uslyšev pak Jákob, že poškrvnil Díny dcery jeho, (*a synové jeho byli s stádem na poli,*) mlčel, až oni přišli.
- A Jakób uslyšal, že zhaňbil Dinę, córku jeho; gdy jednak synowie jego byli z bydlęm jego na polu, zamilczał Jakób aż do ich przybycia.
- וַיֵּצֵא חַמּוֹר אָבִי-שָׁכֶם אֶל-יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ:
- Tedy vyšel Emor, otec Sichemův, k Jákobovi, aby mluvil s ním o to.
- Tedy wyszedł Chamor, ojciec Szechema, do Jakóba, aby rozmówić się z nim.

7 A v tom synové Jákobovi přišli s pole; a uslyšavše o tom, bolesti naplnění jsou muži ti, a rozhněvali se velmi, proto že hanebnou věc učinil v Izraeli, ležav se dcerou Jákobovou, čehož činiti nenáleželo.

A synowie Jakóba przyszli z pola, usłyszawszy o tém; i zasmucili się mężowie ci, i gniewało ich bardzo, że bezceństwo spełnił w Izraelu, leżąc przy córce Jakóba; a tak się nie czyni.

8 I mluvil Emor s nimi na tento způsob: Sichem, syn můj, hoří milostí k vaší dceři; prosím, dejte mu ji za manželku.

I mówił Chamor z nimi w te słowa: "Szechem, syn mój, - zapragnęła dusza jego córki waszej; dajcież mu ją za żonę.

9 A spřízněte se s námi: Dcery své dávejte nám, a naše dcery pojímejte sobě.

A spowinowacście się z nami: córki wasze oddacie nam, a córki nasze weźmiecie sobie.

10 A bydlete s námi, nebo všec̣ka země bude před vámi; osad'te se a obchod ved'te v ní, a vládněte jí.

A z nami zamieszkacie; a ziemia stanie otworem przed wami; osiadźcie i zawiążcie stosunki w niej, i utwierdzajcie się na niej."

11 Mluvil i Sichem otci jejímu, a bratřím jejímu: Nechť naleznu milost před očima vašima, dám, co mi koli dítě.

I rzekł Szechem do ojca i do braci jej: "Obym tylko znalazł łaskę w oczach waszych, a cokolwiek mi powiecie, dam.

וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה בְּשִׂמְעָם וַיִּתְעַצְבוּ
הָאֲנָשִׁים וַיַּחֲרֶה לָהֶם מְאֹד כִּי־נָבְלָה עֲשָׂה
בְּיִשְׂרָאֵל לְשָׁכַב אֶת־בִּתְיַעֲקֹב וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה:

און די זין פֿון יעקבן זינען געקומען פֿון פֿעלד, ווי זיי האָבן עס געהערט; און די מענער האָבן זיך געקלעמט, און זיי האָט שטאַרק געברענגט וואָס ער האָט באַגאַנגען אַ נבֿלה אַקעגן ישראָל, צו ליגן מיט דער טאָכטער פֿון יעקבן, וואָס אַזוי-וואָס טאָר נישט געטאָן ווערן.

וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אֹתָם לֵאמֹר שָׁכַם בְּנִי חָשָׁקָה נַפְשׁוֹ
בְּבִתְכֶם תָּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה:

און חמור האָט גערעדט מיט זיי, אַזוי צו זאָגן: די זעל פֿון מיין זון שַׁכֶּמֶען גלוסט נאָך אַייער טאָכטער. גיט זי אים, איך בעט אייך, פֿאַר אַ ווייב.

וַהֲתַחַתְנוּ אֹתָנוּ בְּנִיתֶיכֶם תִּתְּנוּ־לָנוּ וְאֶת־בְּנֵיתֵינוּ
תִּקְחוּ לָכֶם:

און זייט זיך מתחתן מיט אונדז; אייערע טעכטער וועט איר אונדז געבן, און אונדזערע טעכטער וועט איר אייך נעמען.

וְאֹתָנוּ תֵּשְׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לְפָנֶיכֶם שְׁבוּ וּסְחָרוּהָ
וְהָאֲחֻזָּה בָּהּ:

און איר וועט זיך באַזעצן ביי אונדז, און דאָס לאַנד וועט ליגן פֿאַר אייך; זיצט און פֿאַרקערט דרינען און באַפֿעסטיקט אייך אין איר.

וַיֹּאמֶר שָׁכַם אֶל־אָבִיהָ וְאֶל־אֲחִיהָ אֲמָצָא־חַן
בְּעֵינֶיכֶם וְאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֲתָן:

און שַׁכֶּם האָט געזאָגט צו איר פֿאָטער און צו אירע ברידער: לאָמִיד געפֿינען לייטזעליקייט אין אייערע אויגן, און וואָס איר וועט מיר זאָגן, וועל איך געבן.

- 12 Jmenujte mi věno i dary *jak chcete* veliké, dám, jak mi koli řeknete; jen mi tu děvčku dejte za manželku.
Nałóżcie na mnie największe wiano i dary, a dam, ile naznaczycie mi: - tylko dajcie mi tę dziewczinę za żonę!"
- 13 Odpovídajíce pak synové Jákobovi Sichemovi a Emorovi, otci jeho, lstivě mluvili, proto že poškrvnil Díny sestry jich.
I odpowiedzieli synowie Jakóba Schechemowi i Chamorowi, ojcu jego, podstępnie; a mówili tak dla tego, że shańbił Dinę, siostrę ich.
- 14 A řekli jim: Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za muže neobřezaného; nebo to ohavnost jest u nás.
I rzekli do nich: "Nie możemy tego uczynić, abyśmy wydali siostrę naszą za człowieka nieobrzezanego; bo hańba by to było dla nas.
- 15 Než na tento způsob vám povolíme: Jestliže se chcete srovnati s námi, aby obřezán byl každý z vás pohlaví mužského:
Wszakże pod tym warunkiem będziemy wam powolni, jeżeli staniecie się podobni do nas, aby obrzezany był u was każdy mężczyzna.
- 16 Tedy budeme dávatí dcery své vám, a dcery vaše bráti sobě; a budeme bydliti s vámi, a budeme lid jeden.
A wtedy oddamy córki nasze wam, a córki wasze pojmiemy sobie, i zamieszkamy przy was, a stanem się ludem jednym.
- 17 Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali, vezmeme zase dceru svou a odejdeme.
Gdybyście zaś nie usłuchali nas, abyście się obrzezali, to zabierzemy córkę naszą i pójdziemy."
- יב הרבו עלי מאד מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו אלי ותנו לי את הנער לאשה:
מערט אויף מיר נדן און מתנות ביז גאר, און איך וועל געבן אזוי ווי איר וועט מיר זאגן, נאך גיט מיר די מיידל פאר א ווייב.
- יג ויענו בני־יעקב את־שכם ואת־חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה אחתם:
האבן די זין פון יעקבן געענטפערט שכםען און זיין פאטער חמורן מיט ליסטיקייט, און זיי האבן גערעדט – וויל ער האט פאראומרייניקט זייער שוועסטער דינהן –
- יד ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לית את־אחתנו לאיש אשר־לו ערלה ב־חֲרָפָה הוא לנו:
און זיי האבן צו זיי געזאגט: מיר קענען ניט טאן די דאזיקע זאך, צו געבן אונדזער שוועסטער צו א מאן וואס איז אומבאשניטן, ווארום דאס איז א חרפה פאר אונדז.
- טו אך־בזאת נאות לָכֶם אם תהיו כָּמֵנוּ לְהַמֵּל לָכֶם כָּל־זָכָר:
נאָר מיט דעם באדינג וועלן מיר איינשויליקן צו אייך: אויב איר וועט ווערן אזוי ווי מיר, און זיי אייך זאל געמלט ווערן איטלעכער מאנספארשוין.
- טז ונתנו את־בנותינו לָכֶם ואת־בנותיכם נקח־לָנוּ וישָׁבֵנו אִתְּכֶם וְהָיִינוּ לְעַם אֶחָד:
דענצמאל וועלן מיר אייך געבן אונדזערע טעכטער, און אייערע טעכטער וועלן מיר אונדז נעמען, און מיר וועלן זיך באזעצן ביי אייך, און ווערן איין פאלק.
- יז ואם־לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את־בתנו וְהָלַכְנוּ:
אָבער אַז איר וועט ניט צוהערן צו אונדז, זיך צו מלן, וועלן מיר נעמען אונדזער טאכטער, און מיר וועלן אוועקגיין.

18 Tedy líbila se řeč jejich Emorovi i Sichemovi, synu Emorovu.

I znalazły upodobanie słowa ich w oczach Chamora, i w oczach Szechema, syna Chamora.

19 A nemeškal mládenec učiniti toho; nebo se mu zalíbila dcera Jákobova. A on byl nejvzácnější ze všech v domě otce svého.

I nie omieszkał młodzieniec spełnić tej rzeczy, bo się rozmiłował w córce Jakóba; a był on najpoważniejszy ze wszystkich w domu ojca swojego.

20 I přišel Emor a Sichem, syn jeho, k bráně města svého; a mluvili mužům města svého, řkouce:

I przyszedł Chamor i Szechem, syn jego, do bramy swego miasta, i przedstawili ludziom miasta swego, i rzekli:

21 Muži tito pokojně se mají k nám, nechť tedy bydlí v zemi této, a obchod vedou v ní, (*nebo země jest dosti široká a prostranná před nimi;*) dcery jejich budeme sobě bráti za manželky, a dcery své budeme dávati jim.

"Ludzie ci są pokojowo usposobieni dla nas, osiedliby na tej ziemi, i zawiązałyby stosunki w niej, bo ziemia oto przestronna przed nimi; córki ich bralibyśmy sobie za żony, a córki nasze oddalibyśmy im.

22 Než na tento způsob přivolí nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi, a abychom byli jeden lid: Jestliže obřezán bude každý pohlaví mužského mezi námi, tak jako oni jsou obřezáni.

Wszakże pod tym jedynie warunkiem zgodzą się ci ludzie zamieszkać z nami, i być ludem jednym, - jeżeli obrzezanym będzie u nas każdy mężczyzna, tak jako oni są obrzezani.

יח ויִיטְבוּ דְבָרֵיהֶם בְּעֵינֵי חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שָׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר:

און זייערע ווערטער זינען וויל געפעלן אין די אויגן פֿון חֲמוֹר, און אין די אויגן פֿון שָׁכֶם דעם זון פֿון חֲמוֹר.

יט וְלֹא־אַחֵר הִנְעִיר לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר כִּי חָפֵץ בְּבֵת־יַעֲקֹב וְהוּא נִכְבָּד מִכָּל בֵּית אָבִיו:

און דער יונג האָט נישט געזאָמט צו טאָן די זאך, וואָרום ער האָט געגאָרט נאָך דער טאַכטער פֿון יעקב; און ער איז געווען דער אָנגעזעענסטער פֿון דעם גאַנצן הויז פֿון זיין פֿאָטער.

כ וַיָּבֹא חֲמוֹר וּשְׁכֶם בְּנוֹ אֶל־שַׁעַר עִירָם וַיְדַבְּרוּ אֶל־אֲנָשֵׁי עִירָם לֵאמֹר:

און חֲמוֹר און זיין זון שָׁכֶם זינען געקומען צום טויער פֿון זייער שטאָט, און האָבן גערעדט צו די מענטשן פֿון זייער שטאָט, אזוי צו זאָגן:

כא הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים הֵם אִתָּנוּ וַיָּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ וַיִּסְתְּרוּ אֹתָהּ וְהָאֶרֶץ הִנֵּה רַחֲבַת־יָדַיִם לַפְּנִיָּהֶם אֶת־בָּנֵתָם נִקְח־לָנוּ לְנָשִׁים וְאֶת־בָּנֵיתֵינוּ נִתֵּן לָהֶם:

די דאָזיקע מענטשן זינען אין שלום מיט אונדז; זאָלן זיי זיך באַזעצן אין לאַנד, און פֿאַרקערן דרינען; וואָרום זעט, דאָס לאַנד ליגט געראָם אין אָרט פֿאַר זיי. זייערע טעכטער וועלן מיר אונדז נעמען פֿאַר ווייבער, און אונדזערע טעכטער וועלן מיר זיי געבן.

כב אַךְ־בְּזֹאת יֵאָתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים לְשִׁבְתָּ אִתָּנוּ לְהִיזֹת לָעַם אֶחָד בְּהִמּוּל לָנוּ כָּל־זָכָר כְּאִשְׁרֵי הֵם נִמְלִיִּם:

אַבער נאָר מיט דעם באַדינג וועלן די מענטשן איינוויליקן צו אונדז זיך צו באַזעצן ביי אונדז, צו ווערן איין פֿאָלק, אז ביי אונדז זאָל געמלט ווערן איטלעכער מאַנספֿאַרשוי, אזוי ווי זיי זינען געמלט.

- 23 Dobytek jejich a statek jejich, i vsecka hovada jejich, zdaliž nebudou naše? Toliko *v tom* jim povolme, a budou bydliti s námi.
- Stada ich i dobytek ich, i wszelkie bydło ich, czyż nie naszym będzie? Tylko bądźmy im powolni, i niech zamieszkają z nami."
- 24 I uposlechli Emora a Sichema, syna jeho, všickni vycházející branou města jeho; a obřezali se všickni pohlaví mužského, což jich koli vycházelo z brány města jeho.
- I usłuchali Chamora i Szechema, syna jeho, wszyscy, wychodzący z bram miasta jego; i dał się obrzezać każdy mężczyzna, wszyscy, wychodzący z bram miasta jego.
- 25 A toť dne třetího, když *oni největší* bolest měli, dva synové Jákobovi, Simeon a Léví, bratří Díny, vzav každý *z nich* meč svůj, vpadli do města směle, a pomordovali všechny pohlaví mužského.
- I stało się dnia trzeciego, gdy byli w bólu, wzięli wtedy dwaj synowie Jakóba, Szymeon i Lewi, bracia Diny, każdy miecz swój, i napadli na miasto śmiało, i wymordowali wszystkich płci męskiej.
- 26 Emora také a Sichema, syna jeho, zamordovali mečem, a vzavše Dínu z domu Sichemova, odešli.
- I Chamora i Szechema, syna jeho, zabili ostrzem miecza, i zabrali Dinę z domu Szechema i odeszli.
- כג מִקְנֵהֶם וְקִנְיָנָם וְכָל-בְּהֶמְתָּם הָלֹא לָנוּ הֵם אֶךְ נְאוֹתָהּ לָהֶם וַיֵּשְׁבוּ אִתָּנוּ:
- וַיִּיעֶר פִּי, אֹן וַיִּיעַר אֵיגָנִס, אֹן אֶלַע וַיִּיעַרֵּע בַּהֲמוֹת, וְעַלֵּן דָּאֶךְ זֵיִן אֹנְדֹזְעֵרֵע; זָאֵלֵן מִיר נֶאָר אֵינֹוִילִיקֵן צו זֵי, אֹן זֵי זָאֵלֵן זִיךְ בַּזְעֵצֵן בֵּי אֹנְדֹז.
- כד וַיִּשְׁמְעוּ אֶל-חֲמֹר וְאֶל-שָׁכֶם בְּנוֹ כָּל-יִצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמְלֹו כָּל-זָכָר כָּל-יִצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ:
- הָאֵבֵן אֶלַע אַרוֹיסְגִייעַר פֿון דַּעַם טויעַר פֿון זֵיִן שְׂטאַט צוגעהערט צו חֲמֹרֵן אֹן צו זֵיִן זֹון שְׁכָמַעַן, אֹן אֶלַע מֶאָנְספֿאַרשׁוֹינַעַן זֵינַעַן גַּעמֶלֶט גַּעוואָרֵן, אֶלַע אַרוֹיסְגִייעַר פֿון דַּעַם טויעַר פֿון זֵיִן שְׂטאַט.
- כה וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהַיּוֹתָם כָּאֵבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי-בְנֵי-יַעֲקֹב שְׁמַעוֹן וְלֵוִי אֶחָי דִּינָה אִישׁ חֲרָבוֹ וַיָּבֹאוּ עַל-הָעִיר בְּטַח וַיַּהַרְגוּ כָּל-זָכָר:
- אֹן עַם אִיז גַּעווען אױפֿן דריטן טאָג, ווען זֵי זֵינַעַן גַּעווען אִין ווײַטאַק, הָאֵבֵן יַעקבֿס צוויי זֵיִן, שְׁמַעוֹן אֹן לֵוִי, דִּי ברידער פֿון דינָה, גַּענומַעַן אִיטלעכער זֵיִן שווערד, אֹן זֵי זֵינַעַן גַּעקומַעַן זיכערערהייט אױף דער שְׂטאַט, אֹן הָאֵבֵן אױסגעהרגעט אֶלַע מֶאָנְספֿאַרשׁוֹינַעַן.
- כו וְאֶת-חֲמֹר וְאֶת-שָׁכֶם בְּנוֹ הָרָגוּ לְפִי-חֲרָב וַיִּקְחוּ אֶת-דִּינָה מִבֵּית שָׁכֶם וַיֵּצְאוּ:
- אױךְ חֲמֹרֵן אֹן זֵיִן זֹון שְׁכָמַעַן הָאֵבֵן זֵי געהרגעט מיטן שאַרף פֿון שווערד; אֹן זֵי הָאֵבֵן צוגענומַעַן דינָה פֿון שְׁכָמַס הויז, אֹן זֵינַעַן אַרוֹיסגעגאַנגען.

27 Potom synové Jákobovi přišedše na zbité, vzebrali město, proto že poškvrnili sestry jejich.

Synowie zaś Jakóba naszli na zabitych, i zrabowali miasto, w którym zhańbili siostrę ich.

28 Stáda jejich, a voly i osly jejich, a což bylo v městě i po poli, pobrali.

Trzody ich, rogaciznę ich, i osły ich, i co było w mieście i co na polu, zabrali.

29 K tomu i všecko jmění jejich, a všechny malé *dítky* jejich, a ženy jejich zajali, a vybrali, co kde v domích *bylo*.

I całe mienie ich, i wszystką dziatwę ich, i kobiety ich zabrali w niewolę, i zrabowali też wszystko, co w domach było.

30 Řekl pak Jákob Simeonovi a Léví: Zkormoutili jste mne, a zošklivili jste mne u obyvatelů krajiny této, u Kananejských a Ferezejských, a já jsem s malým počtem lidí. Seberou-li se na mne, zbijí mne, a *tak* vyhlazen budu já i dům můj.

I rzekł Jakób do Szymeona i Lewiego: "Wprowadziliście mnie w biedę, poróżniwszy mnie z mieszkańcami tej ziemi, z Kanaanejczykiem i Peryzejczykiem! A stanowią ja garstkę nieliczną: gdy zgromadzą się przeciwko mnie, porażą mnie, i wytępionym będę ja i dom mój."

31 A *oni* odpověděli: A což měli jako nevěstky zle užívati sestry naší?

I rzekli: "Czyż jako z wszeteczną postępować można z siostrą naszą?"

כו בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיִּבְזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר טָמְאוּ אַחֲוֹתָם:

זינען די זין פֿון יעקבן געקומען אויף די דערשלאָגענע, און האָבן אויסגערויבט די שטאָט, וויל זיי האָבן פֿאַראומרייניקט זייער שוועסטער;

כח אֶת־צֹאֲנֵם וְאֶת־בְּקָרָם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם וְאֶת־אֲשֶׁר־בָּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקְחוּ:

זייערע שאָף און זייערע רינדער און זייערע אייזלען, סײַ וואָס אין שטאָט, סײַ וואָס אין פֿעלד, האָבן זיי צוגענומען;

כט וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טָפָם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיִּבְזּוּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר בְּבֵיתָ:

און זייער גאנצן פֿאַרמעג, און אַלע זייערע קליינע קינדער און זייערע ווייבער, האָבן זיי געפֿאַנגען און אוועקגערויבט – אַלץ וואָס אין הויז.

ל וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שָׁמְעוֹן וְאֶל־לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישָׁנִי בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ בְּכַנְעֲנִי וּבְפָרָזִי וְאֲנִי מֵתִי מִסָּפֶר וְנֶאֱסָפוּ עָלַי וְהַכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי:

האָט יעקב געזאָגט צו שמעונען און צו לוי: איר האָט מיך פֿאַראומגליקט, מיך צו פֿאַרמיאוסן בײַ דעם באַווינער פֿון לאַנד, בײַ דעם כַּנְעָנִי און בײַ דעם פֿרָזִי; וואָרום איך בין אַ היפֿל מענטשן, און זיי וועלן זיך אויפֿקלייבן אַקעגן מיר, און וועלן מיך שלאָגן, און איך און מײַן הויז וועלן פֿאַרטייליקט ווערן.

לא וַיֹּאמְרוּ הַכּוֹזְנָה יַעֲשֶׂה אֶת־אַחֲוֹתָנוּ:

האָבן זיי געזאָגט: זאָל מען אזוי ווי מיט אַ זונה זיך באַגיין מיט אונדזער שוועסטער?

בראשית לה: 35

- 1 Potom mluvil Bůh k Jákobovi: Vstana, vstup do Bethel, a bydli tam; a udělej tam oltář *Bohu* silnému, kterýž se ukázal tobě, kdyžs utíkal před Ezau bratrem svým.
- I rzekł Bóg do Jakóba: "Wstań, udaj się do Beth-el, a osiądź tam, i wystaw tam ofiarnicę Bogu, który ukazał się tobie, gdyś uchodził przed Esawem, bratem twoim!"
- 2 Tedy řekl Jákob čeládce své, a všechněm, kteříž s ním *byli*: Odvrzte bohy cizí, kteréž máte mezi sebou, a očistě se, a změňte roucha svá.
- I rzekł Jakób do domowników swoich, i do wszystkich, którzy z nimi byli: "Usuńcie bogi obce, co wpośród was, a oczyśćcie się, i zmieńcie szaty wasze.
- 3 A vstanouce, vstupme do Bethel, a udělám tam oltář silnému *Bohu*, kterýž vyslyšel mne v den ssoužení mého, a byl se mnou na cestě, kterouž jsem šel.
- A wstaniem, i pójdziem do Beth-el, i wystawię tam ofiarnicę Bogu, który mnie wysłuchał w dniu niedoli mojej, i był ze mną na drodze, którą chodziłem!"
- 4 Tedy dali Jákobovi všecky bohy cizí, kteréž měli, i náušnice, kteréž *byly* na uších jejich; i zakopal je Jákob pod tím dubem, kterýž byl u Sichem.
- I oddali Jakóbowi wszystkie bogi obce, które były w ich rękę, i kolczyki, które mieli w uszach swoich; i zakopał je Jakób pod dębem, co przy Szechem,
- א ויאמר אלהים אל-יעקב קום עלה בית-אל ושם-שם ועשה-שם מזבח לאל הנראה אליך בברוך מפני עשו אחיך:
- און גאט האט געזאגט צו יעקבן: שטיי אויף, גיי ארויף קיין בית-אל און זיין דארטן, און מאך דארטן א מזבח צו דעם גאט וואס האט זיך באוויזן צו דיר בי דין אנטלויפן פון דין ברודער עשון.
- ב ויאמר יעקב אל-ביתו ואל כל-אשר עמו הָסְרוּ אֶת-אֱלֹהֵי הַנֶּכֶד אֲשֶׁר בְּתֻכְכֶם וְהַסְהִרוּ וְהַחֲלִיפוּ שְׂמֹלֵתֵיכֶם:
- האט יעקב געזאגט צו זיין הויזגעזינט, און צו אלע וואס מיט אים: טוט אפ די פֿרעמדע געטער וואס צווישן איך, און רייניקט איך, און ביט איבער אייערע קליידער.
- ג ונקומה ונעלה בית-אל ואעשה-שם מזבח לאל הענה אתי ביום צאתי ויהי עמדי בדרך אשר הלכתי:
- און לאמיר אויפֿשטיין און ארויפֿגיין קיין בית-אל, און איך וועל דארטן מאכן א מזבח צו דעם גאט וואס האט מיר געענטפֿערט אין טאג פֿון מיין נויט, און איז געווען מיט מיר אויף דעם וועג וואס איך בין געגאנגען.
- ד ויהנו אל-יעקב את כל-אֱלֹהֵי הַנֶּכֶד אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת-הַנִּזְמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֵן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם-שָׁכָם:
- האָבן זיי אָפּגעגעבן יעקבן אלע פֿרעמדע געטער וואס אין זייער האַנט, און די אוירינגען וואס אין זייערע אויערן; און יעקב האט זיי באהאַלטן אונטער דעם אייכנבוים וואס ביי שָׁכָם.

- 5 I brali se odtud. (A byl strach Boží na městech, kteráž byla vůkol nich, a nehonili synů Jákobových.)
I wyruszyli. I padł postrach Boży na miasta w około nich, i nie ścigali synów Jakóba.
- 6 Tedy přišel Jákob do Lůz, kteréž jest v zemi Kananejské, (to již slove Bethel,) on i všecken lid, kterýž byl s ním.
I przybył Jakób do Luz, co w ziemi Kanaan, to jest do Beth-el, on i wszystek lud, który z nim był.
- 7 I vzdělal tu oltář, a nazval to místo Bůh silný Bethel; nebo tu se mu byl zjevil Bůh, když utíkal před bratrem svým.
I zbudował tam ofiarnicę i nazwał miejscowość tę: El Beth-el; gdyż tam objawił mu się Bóg, gdy uchodził przed bratem swoim.
- 8 Tehdy umřela Debora, chovačka Rebeky, a pochována jest pod Bethel, pod dubem; i nazval jméno jeho Allon Bachuth.
I umarła Debora, karmicielka Ribki; i pochowaną została poniżej Beth-el, pod dębem, i nazwano imię jego: Dąb płaczu.
- 9 Ukázal se pak opět Bůh Jákobovi, když se navracoval z Pádan Syrské, a požehnal mu.
I ukazał się Bóg Jakóbowi raz jeszcze, po powrocie jego z Paddan-Aram, i pobłogosławił go.
- 10 I řekl jemu Bůh: Jméno tvé jest Jákob. Nebude více nazýváno jméno tvé *toliko* Jákob, ale Izrael *také* bude jméno tvé. Protož nazval jméno jeho Izrael.
I rzekł do niego Bóg: "Imię twoje - Jakób; ale nie będzie nazwaném odtąd imię twoje: Jakób, lecz Israel będzie imię twoje." I nazwał imię jego: Israel.
- וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֲתַת אֱלֹהִים עַל-הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב:
און זיי האָבן אוועקגעצויגן; און אַ שרעק פֿון גאָט איז געווען אויף די שטעט וואָס אַרום זיי, און זיי האָבן נישט נאָכגעיאָגט די זין פֿון יעקב.
- וַיָּבֹא יַעֲקֹב לִזְזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הוּא בֵּית-אֵל הוּא וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר-עִמּוֹ:
און יעקב איז געקומען קיין לוז וואָס אין לאַנד כְּנַעַן – דאָס איז בית-אֵל – ער און דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס מיט אים.
- וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם אֵל בֵּית-אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו:
און ער האָט דאָרטן געבויט אַ מזבֿח, און האָט גערופֿן דעם אָרט אֵל-בית-אֵל, וואָרום דאָרטן האָט זיך גאָט אַנטפלעקט צו אים ביי זיין אַנטלויפֿן פֿון זיין ברודער.
- וַתָּמָת דְּבִרָה מִיִּנְקַת רִבְקָה וַתִּקָּבֵר מִתַּחַת לְבֵית-אֵל תַּחַת הָאֵלּוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֵלּוֹן בָּכוֹת:
און דבורה, רבקהס אַם, איז געשטאָרבן, און זי איז באַגראָבן געוואָרן אונטער בית-אֵל, אונטער דעם אייכנבוים; און ער האָט גערופֿן זיין נאָמען אֵלּוֹן-בכות.
- וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל-יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ מִפָּדָן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ:
און גאָט האָט זיך ווידער באַוויזן צו יעקבן ביי זיין קומען פֿון פֿדן-אַרם, און ער האָט אים געבענטשט.
- וַיֹּאמֶר-לוֹ אֱלֹהִים שְׁמֹךְ יַעֲקֹב לֹא-יִקְרָא שְׁמֹךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם-יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה שְׁמֹךְ וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל:
און גאָט האָט צו אים געזאָגט: דיין נאָמען איז יעקב; זאָל מער נישט גערופֿן ווערן דיין נאָמען יעקב, נישט ישראל זאָל זיין דיין נאָמען; און ער האָט גערופֿן זיין נאָמען ישראל.

11 Řekl ještě Bůh jemu: Já jsem *Bůh* silný všemohoucí; rostiž a množ se; národ, nýbrž množství národů bude z tebe, i králové z bedr tvých vyjdou.

I rzekł doń Bóg: "Jam Bóg Wszechpotężny; rozpleniaj się i rozmnażaj; naród i zbór narodów powstanie z ciebie, a królowie z bioder twoich wyjdą.

12 A zemi tu, kterouž jsem dal Abrahamovi a Izákovi, tobě ji dám; semeni také tvému po tobě dám tu zemi.

A ziemię, którą dałem Abrahamowi i Ic'hakowi, tobie ją oddam, i potomstwu twojemu po tobie oddam ziemię tę."

13 I vstoupil od něho Bůh z místa, na kterémž mluvil s ním.

I wzniósł się od niego Bóg, z miejsca, na którym mówił z nim.

14 Jákob pak vyzdvihl znamení pamětné na místě tom, na kterémž mluvil s ním, sloup kamenný; a pokropil ho skropením, a svrchu polil jej olejem.

I postawił Jakób pomnik na miejscu, na którym mówił z nim, pomnik kamienny; i wylał nań zalewkę, i polał go olejem.

15 A nazval Jákob jméno místa toho, na kterémž mluvil s ním Bůh, Bethel.

I nazwał Jakób imię miejsca, na którym mówił z nim Bóg: Beth-el.

16 I brali se z Bethel, a bylo již nedaleko do Efraty. I porodila Ráchel, a těžkosti trpěla roděci.

I wyruszyli z Beth-el, a pozostała jeszcze przestrzeń ziemi, aby przybyć do Efraty, gdy urodziła Rachel; a miała ciężki poród.

יא ויאמר לו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל גוים יהיה ממך ומלכים מחלצריך יצאו:

און גאט האט צו אים געזאגט: איך בין גאט שדי, פרוכפער דיך און מער דיך; א פאלק און א געזעמל פֿעלקער זאל ווערן פֿון דיר, און מלכים זאלן ארויסגיין פֿון דינע לענדן.

יב ואת־הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את־הארץ:

און דאס לאנד וואס איך האב געגעבן אברהמען און יצחקן, דיר וועל איך עס געבן, און דיין זאמען נאך דיר וועל איך געבן דאס לאנד.

יג ויעל מעליו אלהים במקום אשר־דבר אתו:

און גאט האט זיך אויפֿגעהויבן פֿון איבער אים אין דעם אָרט וווּ ער האט מיט אים גערעדט.

יד ויצב יעקב מצבה במקום אשר־דבר אתו מצבת אבן ויסף עליה נסף ויצק עליה שמן:

און יעקב האט אויפֿגעשטעלט א זייל אויף דעם אָרט וווּ ער האט מיט אים גערעדט, א זייל פֿון שטיין, און ער האט ארויפֿגעגאסן אויף אים א גיסאָפֿפֿער, און געגאסן אויף אים אייל.

טו ויקרא יעקב את־שם המקום אשר דבר אתו שם אלהים בית־אל:

און יעקב האט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם אָרט וואס גאט האט גערעדט מיט אים דאָרטן, בית־אל.

טז ויסעו מבית אל ויהי־עוד כבֿרת־הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה:

און זיי האבן אוועקגעצויגן פֿון בית־אל. און ווען עס איז נאָך געווען א שטרעק לאַנד צו קומען קיין אַפֿרַת, איז רחל געגאנגען צו קינד, און זי האט געהאט א שווערע געבורט.

- 17 A když s těžkostí rodila, řekla jí baba: Neboj se, nebo také tohoto syna míti budeš. י ויהי בהקשתה בלדתה ותאמר לה המילדת אל-תיראי כי-גם-זה לך בן:
A gdy ciężko rodziła, rzekła do niej położniczka: "Nie obawiaj się, gdyż i ten tobie synem!" און עס איז געווען, אין איר שווערער געבורט, האט די הייבין צו איר געזאגט: זאלסט נישט מורא האבן, ווארום אויך דאס איז דיר א זון.
- 18 I stalo se, když k smrti pracovala, (*nebo umřela,*) nazvala jméno jeho Ben Oni; ale otec jeho nazval ho Beniaminem. יח ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן-אוני ואביו קרא-לו בנימין:
I stało się to, gdy uchodziła dusza jej, bo umierała; i nazwała imię jego: Ben-oni. Lecz ojciec jego nazwał go: Binjamin. און עס איז געווען, ווען איר נשמה איז אויסגעגאנגען, בעת זי איז געשטראבן, האט זי גערופן זיין נאמען בן-אוני; אבער זיין פאטער האט אים גערופן בנימין.
- 19 I umřela Ráchel, a pochována jest na cestě k Efratě, jenž jest Betlém. יט ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה הוא בית לחם:
I umarła Rachel, i pochowaną została na drodze do Efraty, czyli Beth-Lechem. און רחל איז געשטארבן, און זי איז באגראבן געווארן אויפן וועג קיין אפרת, דאס איז בית-לחם.
- 20 A postavil Jákob znamení pamětné nad hrobem jejím; toť jest znamení hrobu Ráchel až do dnešního dne. כ ויצב יעקב מצבה על-קברתה הוא מצבת קברת-רחל עד-היום:
I postawił Jakób pomnik na grobie jej; jest to pomnik grobu Racheli, po dziś dzień. און יעקב האט געשטעלט א מצבה אויף איר קבר; דאס איז די מצבה פון רחלס קבר ביז אויף היינט.
- 21 I odebral se odtud Izrael, a rozbil stan svůj za věží Eder. כא ויסע ישראל ויש אהלה מהלאה למגדל-עדר:
I wyruszył Israel, i rozbił namiot swój po za wieżą Eder. און ישראל האט אוועקגעצויגן, און ער האט אויפגעשטעלט זיין געצעלט פון יענער זייט מגדל-עדר.
- 22 Stalo se pak také, když bydlil Izrael v té krajině, že Ruben šel, a spal s Bálou, ženinou otce svého; o čemž uslyšel Izrael. Bylo pak synů Jákobových dvanácte. כב ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב את-בלהה פילגש אביו וישמע ישראל ויהיו בני-יעקב שנים עשר:
I stało się, gdy mieszkał Israel w owej krainie, że poszedł Reuben, i obcował z Bilą, nałożnicą ojca swojego. I usłyszał to Israel. - A synów Jakóba było dwunastu: און עס איז געווען ווען ישראל האט געווינט אין יענעם לאנד, איז געגאנגען ראובן און איז געלעגן מיט בלהה, זיין פאטערס קעפסווייב; און ישראל האט עס געהערט. און די זין פון יעקב זינען געווען צוועלף:

- 23 Synové pak LÍe: Prvorozený Jákobův Ruben, potom Simeon, a Léví, a Juda, a Izachar, a Zabulon.
 Synowie Lei: Pierworodny Jakóba - Reuben, i Szymeon, i Lewi, i Jehuda, i Issachar, i Zebulun.
- 24 Synové Ráchel: Jozef a Beniamin.
 Synowie Racheli: Josef i Binjamin.
- 25 A synové Bály, děvky Ráchel: Dan a Neftalím.
 A synowie Bilhy, służebnicy Racheli: Dan i Naftali.
- 26 A synové Zelfy, děvky LÍe: Gád a Asser. Tiť jsou synové Jákobovi, kteříž mu zrozeni jsou v Pádan Syrské.
 A synowie Zylpy, służebnicy Lei: Gad i Aszer. Ci są synowie Jakóba, którzy mu się urodzili w Paddan-Aram.
- 27 Tedy přišel Jákob k Izákovi otci svému do Mamre, do města Arbe, jenž jest Hebron, kdežto bydlil pohostinu Abraham a Izák.
 I przybył Jakób do Ic'haka, ojca swojego, do Mamre, do Kirjath-Arba, to jest Chebron, gdzie przebywał Abraham i Ic'hak.
- 28 A bylo dnů Izákových sto osmdesáte let.
 A były dni Ic'haka sto ośmdziesiąt lat.
- 29 I dokonal Izák, a umřel, a připojen jest k lidu svému, stár jsa a plný dnů; i pochovali ho Ezau a Jákob, synové jeho.
 I skonał Ic'hak i umarł, i przyłączon został do ludu swojego, stary i syt dni. I pochowali go Esau i Jakób, synowie jego.
- כג בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וַיהוּדָה וִישָׁשׁכָר וְזַבּוּלֹן:
 די זין פֿון לאה: יעקבס בכור ראובן, און שמעון, און לוי, און יהודה, און יששכר, און זבולון;
- כד בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן:
 די זין פֿון רחלען: יוסף און בנימין;
- כה וּבְנֵי בְלָהָה שְׁפָחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי:
 און די זין פֿון בלהה, רחלס דינסט: דן און נפתלי;
- כו וּבְנֵי זֵלְפָּה שְׁפָחַת לֵאָה גָד וְאַשֶׁר אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יָלְדוּ לוֹ בְּפָדָן אַרָם:
 און די זין פֿון זלפה, לאהס דינסט: גָד און אָשֶׁר. דאָס זינען די זין פֿון יעקבן, וואָס זינען אים געבאָרן געוואָרן אין פֿדן-אַרָם.
- כז וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל-יִצְחָק אָבִיו מִמֶּרֶא קְרִית הָאֲרָבָה הוּא חֶבְרוֹן אֲשֶׁר-גֵּר-שָׁם אַבְרָהָם וַיִּצְחָק:
 און יעקב איז געקומען צו זיין פֿאָטער יצחקן קיין מֶרֶא, קיין קְרִית-אַרְבֶּע – דאָס איז חֶבְרוֹן – וואָס דאָרטן האָט געוואוינט אַבְרָהָם און יצחק.
- כח וַיְהִי יְמֵי יִצְחָק מֵאָת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה:
 און די טעג פֿון יצחקן זינען געווען הונדערט יאָר און אַכציק יאָר.
- כט וַיָּגַע יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל-עַמּוּי זָקֵן וְשִׁבְעַ יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֶשָׂו וַיַּעֲקֹב בְּנָיו:
 און יצחק איז פֿאַרגאַנגען און איז געשטאַרבן, און ער איז אַינגעוואַמלט געוואָרן צו זיין פֿאָלק, אַלט און זאַט מיט טעג. און עֶשָׂו און יעקב זינע זין האָבן אים באַגראָבן.

בראשית לו: 36

- א ואלה תלדות עשו הוא אדום:
1 Tito jsou pak rodové Ezau, kterýž *měl přijmí* Edom.
A oto rodowód Esawa, czyli Edomu.
און דאס זינען די געבורטן פֿון עשו, דאס איז אדום.
- ב עשו לקח את-נשיו מבנות כנען את-עדה בת-אילון החתי ואת-אהליבמה בת-ענה בת-צבעון החוי:
2 Ezau pojal sobě ženy ze dcer Kananejských, Adu, dceru Elona Hetejského, a Olibamu, dceru Anovu, dceru Sebeona Hevejského,
Esaw pojął był żony swoje z pośród cór Kanaanu: Adę, córkę Elona, Chitejczyka i Oholibamę, córkę Any, córkę Cybeona, Chiwejczyka.
און די טאכטער פֿון די טעכטער פֿון כנען: עדה די טאכטער פֿון אילון חתי, און אהליבמה די טאכטער פֿון ענה, די טאכטער פֿון צבעון דעם חוי;
- ג ואת-בשמת בת-ישמעאל אחות נביות:
3 A Bazematu, dceru Izmaelovu, sestru Nabajotovu.
I Bosmatę, córkę Iszmaela, siostrę Nebajota.
און בשמת די טאכטער פֿון ישמעאל, די שוועסטער פֿון נביות.
- ד ותלד עדה לעשו את-אליפז ובשמת ילדה את-רעואל:
4 I porodila Ada Ezauchovi Elifaza, a Bazemat porodila Rahuele.
I urodziła Ada Esawowi Elifaza, a Bosmath urodziła Reuela.
און עדה האט עשו געבאָרן אליפז; און בשמת האט געבאָרן רעואל;
- ה ואהליבמה ילדה את-יעיש יעוש ואת-יעלם ואת-קרח אלה בני עשו אשר ילדו-לו בארץ כנען:
5 Olibama pak porodila Jehusa, a Jheloma, a Koré. Ti jsou synové Ezau, kteříž se mu zrodili v zemi Kananejské.
A Oholibama urodziła Jeusza, i Jaelama i Koracha. Oto synowie Esawa, którzy mu się urodzili w ziemi Kanaan.
און אהליבמה ילדה את-יעיש יעוש ואת-יעלם ואת-קרח אלה בני עשו אשר ילדו-לו בארץ כנען;
- ו ויקח עשו את-נשיו ואת-בניו ואת-בנותיו ואת-כל-נפשות ביתו ואת-מקנהו ואת-כל-בהמתו ואת-כל-קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך אל-ארץ מפני יעקב אחיו:
6 I pobral Ezau ženy své, i syny své, a dcery své, a všecku čeled' svou, i dobytek svůj, a všecka hovada svá, i všecko jmění své, kteréhož nabyl v zemi Kananejské, a odebral se do země Seir, před příchodem Jáкова bratra svého.
I zabral Esaw żony swoje, i synów swoich, i córki swe, i wszystkich ludzi domu swego, i stada swoje, które nabył w ziemi Kanaan, i udał się do ziemi zdala od Jakóba, brata swowego.
און עשו האט גענומען זינע ווייבער, און זינע זין און זינע טעכטער, און אלע נפשות פֿון זיין הויזגעזינט, און זיין פי, און אלע זינע בהמות, און זיין גאנץ אייגנס וואָס ער האט אָנגעקליבן אין לאַנד כנען, און ער איז אַוועקגעגאַנגען אין אַ לאַנד, אַוועק פֿון זיין ברודער יעקב.

- 7 Nebo zboží jejich bylo *tak* veliké, že nemohli bydliti spolu; aniž *ta* země, v níž oni pohostinu byli, mohla jich snésti, pro dobytky jejich.
- Gdyž mienie ich było za wielkie, aby mogli mieszkać razem, i nie mogła ziemia ich pobytu pomieścić ich z powodu stad ich.
- 8 Protož bydlil Ezau na hoře Seir; Ezau *pak* ten jest Edom.
- I osiadł Esaw na górze Seir: Esaw, czyli Edom.
- 9 A tak tito jsou rodové Ezau, otce Idumejských, na hoře Seir.
- A oto rodowód Esawa, ojca Edomitów, na górze Seir.
- 10 Tato *byla* jména synů Ezau: Elifaz, syn Ady, ženy Ezau; Rahuel, syn Bazematy, ženy Ezau.
- Oto imiona synów Esawa: Elifaz, syn Ady, żony Esawa; Reuel, syn Bosmaty, żony Esawa.
- 11 Synové pak Elifazovi byli: Teman, Omar, Sefo, a Gatam a Kenaz.
- I byli synowie Elifaza: Theman, Omar, Cefo, i Gaetam i Kenaz.
- 12 Tamna pak byla ženina Elifaza, syna Ezau. Ta porodila Elifazovi Amalecha. Ti jsou synové Ady, ženy Ezau.
- A Thimna była nałożnicą Elifaza, i urodziła Elifazowi Amaleka. Oto synowie Ady, żony Esawa.
- 13 Synové pak Rahuelovi tito: Nahat, Zára, Samma a Méza. To byli synové Bazematy, ženy Ezau.
- A oto synowie Reuela: Nachath i Zerach, Szamma i Mizza. Ci byli synowie Bosmaty, żony Esawa.
- כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רַב מִשְׁבֵּת יַחְדָּו וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לָשֹׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם:
- וואַרום זייער פֿאַרמעג איז געווען צו גרויס אויף צו זיצן באַנאַנד, און דאָס לאַנד פֿון זייער וווינשאַפט האָט זיי נישט געקענט טראָגן פֿון וועגן זייער פֿי.
- וַיֵּשֶׁב עֲשָׂו בְּהַר שֵׁעִיר עֲשָׂו הוּא אֱדוֹם:
- האָט עֲשָׂו זיך באַזעצט אויפֿן באַרג שֵׁעִיר; עֲשָׂו דאָס איז אֱדוֹם.
- וְאֵלֶּה תְּלִדוֹת עֲשָׂו אָבִי אֱדוֹם בְּהַר שֵׁעִיר:
- און דאָס זינען די געבורטן פֿון עֲשָׂו דעם פֿאָטער פֿון אֱדוֹם אויפֿן באַרג שֵׁעִיר.
- אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־עֲשָׂו אֵלִיפֹז בֶּן־עֲדָה אִשְׁתּוֹ עֲשָׂו רְעוּאֵל בֶּן־בְּשֶׁמֶת אִשְׁתּוֹ:
- דאָס זינען די נעמען פֿון עֲשָׂו'ס זין: אֵלִיפֹז דער זון פֿון עֲשָׂו'ס ווייב עֲדָה, רְעוּאֵל דער זון פֿון עֲשָׂו'ס ווייב בְּשֶׁמֶת.
- וַיְהִיו בְּנֵי אֵלִיפֹז תִּימָן אוֹמֶר צֶפּוֹ וְגַעְתָּם וְקִנֹּז:
- און די זין פֿון אֵלִיפֹז זינען געווען: תִּימָן, אוֹמֶר, צֶפּוֹ, און גַעְתָּם, און קִנֹּז.
- וְתִמְנַע הָיְתָה פִּילְגָשׁ לְאֵלִיפֹז בֶּן־עֲשָׂו וְתִלְדַּ לְאֵלִיפֹז אֶת־עַמְלֵק אֵלֶּה בְּנֵי עֲדָה אִשְׁתּוֹ:
- און תִּמְנַע איז געווען אַ קעפּסווייב פֿון עֲשָׂו'ס זון אֵלִיפֹז, און זי האָט אֵלִיפֹז געבאַרן עַמְלֵק. דאָס זינען די זין פֿון עֲשָׂו'ס ווייב עֲדָה.
- וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וְזֶרַח שְׁמָה וּמֶזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בְּשֶׁמֶת אִשְׁתּוֹ:
- און דאָס זינען די זין פֿון רְעוּאֵל: נַחַת, און זֶרַח, שְׁמָה, און מֶזָּה. דאָס זינען געווען די זין פֿון עֲשָׂו'ס ווייב בְּשֶׁמֶת.

- 14 A titi byli synové Olibamy, dcery Anovy, dcery Sebeonovy, ženy Ezau, kteráž porodila Ezauchovi Jehusa, Jheloma a Koré.
A oto synowie Oholibamy, córki Any, córki Cybeona, żony Esawa: urodziła ona Esawowi Jeusza, i Jaelama i Koracha.
- 15 Tito *všickni* byli knížata synů Ezau. Synové Elifaza prvorozeného Ezau: Kníže Teman, kníže Omar, kníže Sefo, kníže Kenaz,
Oto książęta synów Esawa: synowie Elifaza, pierworodnego Esawa: książę Theman, książę Omar, książę Cefo, książę Kenaz.
- 16 Kníže Koré, kníže Gatam, kníže Amalech. Ta jsou knížata *poslá* z Elifaza v zemi Idumejské; ti jsou synové Ady.
Książę Korach, książę Gaetam, książę Amalek. Oto książęta z Elifaza na ziemi Edomitów; oto synowie Ady.
- 17 Tito pak jsou synové Rahuele, syna Ezau: Kníže Nahat, kníže Zára, kníže Samma, kníže Méza. Ta knížata *posla* z Rahuele, v zemi Idumejské; to jsou synové Bazematy, ženy Ezau.
A oto synowie Reuela, syna Esawa: książę Nachath, książę Zerach, książę Szamma, książę Mizza. Oto są książęta z Reuela na ziemi Edomitów: oto synowie Bosmaty, żony Esawa.
- 18 A synové Olibamy, ženy Ezau, titi jsou: Kníže Jehus, kníže Jhelom, kníže Koré. To jsou knížata z Olibamy, dcery Anovy, ženy Ezau.
A oto synowie Oholibamy, żony Esawa: książę Jeusz, książę Jaelam, książę Korach. Oto książęta z Oholibamy, córki Any, żony Esawa.
- יָד וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אֶהְלִיבָמָה בִּתְ-עֵנָה בִּתְ-צִבְעוֹן אִשֶּׁת עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת-יְעוֹשׁ וְאֶת-יַעֲלֹם וְאֶת-קָרַח:
און דאָס זינען געווען די זין פֿון עֵשָׂו ווייב אֶהְלִיבָמָה דער טאכטער פֿון עֵנָה, דער טאכטער פֿון צִבְעוֹנען; זי האָט עֵשָׂו געבאָרן יְעוֹשׁ, און יַעֲלָמֶען, און קָרַח.
- טו וְאֵלֶּה אֱלֹפִי בְּנֵי-עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפָז בְּכוֹר עֵשָׂו אֱלֹפִי תִימָן אֱלֹפִי אֹמֶר אֱלֹפִי צֶפֶו אֱלֹפִי קֶנָז:
דאָס זינען די פֿירשטן פֿון די קינדער פֿון עֵשָׂו: די קינדער פֿון עֵשָׂו בְּכוֹר אֱלִיפָז: דער פֿירשט פֿון תִּימָן, דער פֿירשט פֿון אֹמֶר, דער פֿירשט פֿון צֶפֶו, דער פֿירשט פֿון קֶנָז.
- טז אֱלֹפִי-קָרַח אֱלֹפִי גַעְתָּם אֱלֹפִי עֲמֶלֶק אֱלֹפִי אֱלִיפָז בְּאֶרֶץ אֲדוֹם אֱלֹה בְּנֵי עֲדָה:
דער פֿירשט פֿון קָרַח, דער פֿירשט פֿון גַעְתָּם, דער פֿירשט פֿון עֲמֶלֶק. דאָס זינען די פֿירשטן פֿון אֱלִיפָז אין לאַנד אֲדוֹם. דאָס זינען די קינדער פֿון עֲדָה.
- יז וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל בֶּן-עֵשָׂו אֱלֹפִי נַחַת אֱלֹפִי זָרַח אֱלֹפִי שָׁמָה אֱלֹפִי מְזָה אֱלֹפִי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אֲדוֹם אֱלֹה בְּנֵי בְשֶׁמֶת אִשֶּׁת עֵשָׂו:
און דאָס זינען די קינדער פֿון עֵשָׂו זון רְעוּאֵל: דער פֿירשט פֿון נַחַת, דער פֿירשט פֿון זָרַח, דער פֿירשט פֿון שָׁמָה, דער פֿירשט פֿון מְזָה. דאָס זינען די פֿירשטן פֿון רְעוּאֵל אין לאַנד אֲדוֹם. דאָס זינען די קינדער פֿון עֵשָׂו ווייב בְשֶׁמֶת.
- יח וְאֵלֶּה בְּנֵי אֶהְלִיבָמָה אִשֶּׁת עֵשָׂו אֱלֹפִי יְעוֹשׁ אֱלֹפִי יַעֲלֹם אֱלֹפִי קָרַח אֱלֹה אֱלֹפִי אֶהְלִיבָמָה בִּתְ-עֵנָה אִשֶּׁת עֵשָׂו:
און דאָס זינען די קינדער פֿון עֵשָׂו ווייב אֶהְלִיבָמָה: דער פֿירשט פֿון יְעוֹשׁ, דער פֿירשט פֿון יַעֲלֹם, דער פֿירשט פֿון קָרַח; דאָס זינען די פֿירשטן פֿון עֵשָׂו ווייב אֶהְלִיבָמָה דער טאכטער פֿון עֵנָה.

- 19 Tiš jsou synové Ezau, a ta knížata jejich; onť jest Edom.
 19 אֵלֶּה בְּנֵי-עֵשָׂו וְאֵלֶּה אֱלוֹפֵיהֶם הוּא אָדָם:
 Oto synowie Esawa, i oto książęta ich, mianowicie Edomitów.
 דאָס זיינען די קינדער פֿון עֵשָׂו, און דאָס זיינען זייערע פירשטן; דאָס איז אָדָם.
- 20 Tito pak jsou synové Seir, totiž Horejští, obyvatelé země té: Lotan, Sobal, Sebeon a Ana,
 20 אֵלֶּה בְּנֵי-שַׁעִיר הַחֲרִי יִשְׁבִּי הָאָרֶץ לוֹטָן וְשׁוּבָל וְצַבְעֹן וְעֵנָה:
 Oto synowie Seira, Chorejczyka, zamieszkali w tym kraju: Lotan i Szobal, i Cybeon i Ana.
 דאָס זיינען די זין פֿון שַׁעִיר דעם חֲרִי, די באַווינער פֿון לאַנד: לוֹטָן, און שׁוּבָל, און צַבְעֹן, און עֵנָה,
- 21 A Dison, Eser a Dízan. Ta jsou knížata Horejská, synové Seir, v zemi Idumejské.
 21 אֵלֶּה בְּנֵי-שַׁעִיר וְדִישׁוֹן וְאַצֵּר וְדִישָׁן אֵלֶּה אֱלוֹפֵי הַחֲרִי בְּנֵי שַׁעִיר בָּאָרֶץ אָדָם:
 I Diszon, i Ecer i Diszan. Oto książęta Chorejczyków, synów Seira, na ziemi Edomitów.
 און דִישׁוֹן, און אַצֵּר, און דִישָׁן, דאָס זיינען די פירשטן פֿון די חֲרִים, די קינדער פֿון שַׁעִיר אין לאַנד אָדָם.
- 22 Synové Lotanovi byli: Hori a Hemam; a sestra Lotanova Tamna.
 22 וַיְהִיו בְּנֵי-לוֹטָן חֲרִי וְהִימָם וְאַחֻת לוֹטָן תַּמְנָע:
 A byli synowie Lotana: Chori i Hemam; a siostrą Lotana: Thimna.
 און די זין פֿון לוֹטָנען זיינען געווען חֲרִי און הִימָם. און לוֹטָנעס שוועסטער איז געווען תַּמְנָע.
- 23 Synové pak Sobalovi tito: Alvan, Manáhat, Ebal, Sefo a Onam.
 23 וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּבָל עֵלֹן וּמִנַּחַת וְעִיבָל שְׁפֹו וְאוֹנָם:
 A oto synowie Szobala: Alwan, i Manachath, i Ebal, Szefo, i Onam.
 און דאָס זיינען די זין פֿון שׁוּבָל: עֵלֹן, און מִנַּחַת, און עִיבָל, שְׁפֹו, און אוֹנָם.
- 24 A tito synové Sebeonovi: Aia a Ana. To jest ten Ana, kterýž nalezl mezky na poušti, když pásł osly Sebeona otce svého.
 24 וְאֵלֶּה בְּנֵי-צַבְעֹן וְאַיָּה וְעֵנָה הוּא עֵנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת-הַיָּמָם בַּמִּדְבָּר בְּרַעְתּוֹ אֶת-הַחֲמָרִים לְצַבְעֹן אָבִיו:
 A oto synowie Cybeona: Aja i Ana. Tenże to Ana, który odkrył gorące źródła w pustyni, pasąc osły Cybeona, ojca swojego.
 און דאָס זיינען די זין פֿון צַבְעֹנען: אַיָּה און עֵנָה. דאָס איז דער עֵנָה וואָס האָט געפֿונען די הייסע קוואַלן אין דער מדבר, ווען ער האָט געפיטערט די אייזלען פֿון זיין פֿאָטער צַבְעֹנען.
- 25 Tito pak děti Anovi: Dison a Olibama, dcera Anova.
 25 וְאֵלֶּה בְּנֵי-עֵנָה דִישׁוֹן וְאַהֲלִיבָמָה בַּת-עֵנָה:
 A oto dzieci Any: Diszon i Oholibama, córka Any.
 און דאָס זיינען די קינדער פֿון עֵנָה: דִישׁוֹן, און אַהֲלִיבָמָה די טאכטער פֿון עֵנָה.
- 26 A synové Dízanovi tito: Hamdan, Eseban, Jetran a Charan.
 26 וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֲמַדָן וְאַשְׁבָּן וְיִתְרָן וְכָרָן:
 A oto synowie Diszona: Chemdan, i Eszban, i Ithran i Cheran.
 און דאָס זיינען די זין פֿון דִישׁוֹנען: חֲמַדָן, און אַשְׁבָּן, און יִתְרָן, און כָּרָן.

- 27 Synové Eser tito: Balaan, Závan a Achan.
Oto synowie Ecera: Bilhan i Zaawan i Akan.
- 28 Tito synové Dízanovi: Hus a Aran.
Oto synowie Diszana: Uc i Aran.
- 29 Tato jsou knížata Horejská: Kníže Lotan, kníže Sobal, kníže Sebeon, kníže Ana,
Oto książęta Chorejczyków: książę Lotan, książę Szobal, książę Cybeon, książę Ana.
- 30 Kníže Dison, kníže Eser, kníže Dízan. To byla knížata Horejská, po knížetstvích svých v zemi Seir.
Książę Diszon, książę Ecer, książę Diszan. Oto książęta Chorejczyków, według księstw ich w ziemi Seir.
- 31 Tito pak byli králové, kteříž kralovali v zemi Idumejské, prvé než kraloval král nad syny Izraelskými.
A oto królowie, którzy panowali na ziemi Edom, zanim panował król nad synami Israela.
- 32 Kraloval tedy v Edom Béla, syn Beorův, a jméno města jeho Denaba.
I panował w Edomie: Bela, syn Beora; a nazwa miasta jego: Dinhaba.
- 33 I umřel Béla, a kraloval místo něho Jobab, syn Záre z Bozra.
I umarł Bela, a panował miasto niego Jobab, syn Zeracha, z Bocra.
- 34 I umřel Jobab, a kraloval na místě jeho Husam z země Temanské.
I umarł Jobab, a panował miasto niego Chuszam, z ziemi Themanitów.
- כז אֱלֹהֵי בְנֵי־אֶצֶר בְּלָהָן וְזַעְוֹן וְעֶקֶן:
דאָס זינען די זין פֿון אַצֶר: בלָהָן, און זַעְוֹן, און עֶקֶן.
- כח אֱלֹהֵי בְנֵי־דִישָׁן עוּץ וְאַרָן:
דאָס זינען די זין פֿון דִישָׁנען: עוּץ און אַרָן.
- כט אֱלֹהֵי אֱלוּפֵי הַחֲרִי אֱלוּף לֹטָן אֱלוּף שׁוּבָל אֱלוּף צִבְעֹן אֱלוּף עֲנָה:
דאָס זינען די פֿירשטן פֿון דעם חֲרִי: דער פֿירשט פֿון לֹטָן, דער פֿירשט פֿון שׁוּבָל, דער פֿירשט פֿון צִבְעֹן, דער פֿירשט פֿון עֲנָה,
- ל אֱלוּף דָשָׁן אֱלוּף אֶצֶר אֱלוּף דִישָׁן אֱלֹהֵי אֱלוּפֵי הַחֲרִי לְאַלְפֵיהֶם בְּאַרְץ שְׁעִיר:
דער פֿירשט פֿון דָשָׁן, דער פֿירשט פֿון אֶצֶר, דער פֿירשט פֿון דִישָׁן, דאָס זינען די פֿירשטן פֿון די חֲרִים, לויט זייערע פֿירשטן אין לאַנד שְׁעִיר.
- לא וְאֱלֹהֵי הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאַרְץ אֲדוֹם לִפְנֵי מֶלֶךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
און דאָס זינען די מלכים וואָס האָבן געקִיניגט אין לאַנד אֲדוֹם, אײדער עס האָט געקִיניגט אַ קִינִיג בײַ די קִינדער פֿון יִשְׂרָאֵל.
- לב וַיִּמְלֹךְ בְּאֲדוֹם בֶּלַע בֶּן־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה:
עס האָט געקִיניגט אין אֲדוֹם בֶּלַע דער זון פֿון בְּעוֹר; און דער נאָמען פֿון זײַן שטאָט איז געווען דִּנְהָבָה.
- לג וַיָּמָת בֶּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבְּצָרָה:
איז בֶּלַע געשטאַרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקִיניגט יוֹבָב דער זון פֿון זֶרַח, פֿון בְּצָרָה.
- לד וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו חֻשָׁם מֵאַרְץ הַתִּימָנִי:
איז יוֹבָב געשטאַרבן, און אויף זײַן אָרט האָט געקִיניגט חֻשָׁם פֿון לאַנד פֿון דעם תִּימָנִי.

- 35 Umřel i Husam, a kraloval místo něho Adad, syn Badadův, kterýž porazil Madianské v krajině Moábské; a jméno města jeho Avith. ל ה וַיָּמָת חֹשֶׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הָדָד בֶּן־בְּדָד הַמֶּכָּה אֶת־מִדְיָן בְּשָׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֻיִּת:
- I umarł Chuszam, a panował miasto niego Hadad, syn Bedada, który poraził Midjanitów na błoniach Moabu; a nazwa miasta jego Awith. א יז חוֹשֶׁם גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן, און אויף זײַן אָרט האָט געקײַניגט הָדָד דער זון פֿון בְּדָד, וואָס האָט געשלאָגן מִדְיָן אין פֿעלד פֿון מוֹאָב; און דער נאָמען פֿון זײַן שטאָט איז געווען עֻיִּת.
- 36 Když pak umřel Adad, kraloval místo něho Semla z Masreka. ל ו וַיָּמָת הָדָד וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו שְׁמֵלָה מִמַּשְׂרָקָה:
- I umarł Hadad, a panował miasto niego Samla z Masreka. א יז הָדָד גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן, און אויף זײַן אָרט האָט געקײַניגט שְׁמֵלָה פֿון מַשְׂרָקָה.
- 37 A po smrti Semlově kraloval na místě jeho Saul z Rohobot od řeky. ל ו וַיָּמָת שְׁמֵלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו שָׁאוּל מִרְחֹבֹת הַנָּהָר:
- I umarł Samla, a panował miasto niego Szaul z Rechoboth, co nad strumieniem. א יז שְׁמֵלָה גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן, און אויף זײַן אָרט האָט געקײַניגט שָׁאוּל פֿון רְחֹבֹת בַּיִם טִיךְ.
- 38 Umřel i Saul, a kraloval místo něho Bálanan, syn Achoborův. ח ו וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו בַּעַל חֲנָן בֶּן־עֲכָבוֹר:
- I umarł Szaul, a panował miasto niego Baal-Chanan, syn Achbora. א יז שָׁאוּל גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן, און אויף זײַן אָרט האָט געקײַניגט בַּעַל־חֲנָן דער זון פֿון עֲכָבוֹר.
- 39 A když i Bálanan umřel, syn Achoborův, kraloval na místě jeho Adar; a jméno města jeho Pahu; jméno pak ženy jeho Mehetabel, dcera Matredy, dcery Mezábovy. ט ו וַיָּמָת בַּעַל חֲנָן בֶּן־עֲכָבוֹר וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הָדָד וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוּ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בֵּת־מְטָרַד בֵּת מִי זָהָב:
- I umarł Baal-Chanan, syn Achbora, a panował miasto niego Hadar; a nazwa miasta jego: Pau; a imię żony jego: Mehetabel, córka Matredy, córka Me-Zahaba. א יז בַּעַל־חֲנָן דער זון פֿון עֲכָבוֹר גַּעֲשַׁטְאָרְבֵן, און אויף זײַן אָרט האָט געקײַניגט הָדָד; און דער נאָמען פֿון זײַן שטאָט איז געווען פָּעוּ; און דער נאָמען פֿון זײַן ווייב איז געווען מְהִיטְבָּאֵל דִּי טֹאכְטֶער פֿון מְטָרַד דער טֹאכְטֶער פֿון מִי־זָהָב.
- 40 Ta jsou jména knížat pošlých z Ezau, po čeledech jejich, po místech jejich, vedlé jmen jejich: Kníže Tamna, kníže Alva, kníže Jetet, מ ו וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אֱלוֹפֵי עֲשׂוֹ לְמִשְׁפַּחְתָּם לְמַקְמָתָם בְּשִׁמְתָּם אֱלוֹף תִּמְנָע אֱלוֹף עֲלֹנָה אֱלוֹף יִתָּת:
- A oto imiona książąt Esawa podług plemion ich, podług miejscowości ich, podług nazw ich: książę Thimna, książę Alwa, książę Jetheth; און דאָס זײַנען דִּי נעמען פֿון דִּי פִּירשטן פֿון עֲשׂוֹ, לױט זײַערע משפּחות, לױט זײַערע ערטער, מױט זײַערע נעמען: דער פִּירשט פֿון תִּמְנָע, דער פִּירשט פֿון עֲלֹנָה, דער פִּירשט פֿון יִתָּת.
- 41 Kníže Olibama, kníže Ela, kníže Finon. מ א אֱלוֹף אֶהְלִיבָמָה אֱלוֹף אֵלָה אֱלוֹף פִּינוֹן:
- Książę Oholibama, książę Ela, książę Pinon; דער פִּירשט פֿון אֶהְלִיבָמָה, דער פִּירשט פֿון אֵלָה, דער פִּירשט פֿון פִּינוֹן.

42 Kníže Kenaz, kníže Teman, kníže Mabsar.

Książę Kenaz, książę Theman, książę Mibcar;

מב אלוף קנז אלוף תימן אלוף מבצר:

דער פירשט פֿון קנז, דער פירשט פֿון תימן, דער
פירשט פֿון מבצר,

43 Kníže Magdiel, kníže Híram. Tat' jsou knížata
Idumejská, tak jakž kteří bydlili v zemi
dědictví svého. Toť jest ten Ezau, otec
Idumejských.

Książę Magdiel, książę Iram. Oto książęta
Edomu podług siedzib ich, w ziemi dziedzictwa
ich. Oto Esaw, ojciec Edomitów.

מג אלוף מגדיאל אלוף עירם אלה אלוף אדום
למשבתם בארץ אחזתם הוא עשו אבי אדום:

דער פירשט פֿון מגדיאל, דער פירשט פֿון עירם.
דאס זינען די פירשטן פֿון אדום לויט זייערע
ווינערטער, אין דעם לאַנד פֿון זייער אייגנטום.
דאס איז עשו דער פאָטער פֿון אדום.

בראשית לו: 37

- א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְרִי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
- 1 Jákob pak bydlil v zemi putování otce svého, v zemi Kananejské.
- און יעקב איז געזעסן אין דעם לאַנד פֿון זײַן פֿאָטערס ווײַנשאַפֿט, אין לאַנד כְּנָעַן.
- ב אֵלֶּה תִּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעֵ-עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת־אָחִיו בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בְלָהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נָשִׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דִּבְתָּם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם:
- 2 Tito jsou příběhové Jákobovi: Jozef, když byl v sedmnácti letech, pásal s bratřími svými dobytek, (*a byl mládenček*), s syny Bály a Zelfy, žen otce svého. A oznamoval Jozef zlou pověst o nich otci svému.
- אֵלֶּה די געשיכטע פֿון יעקבן: יוֹסֵף צו זיבעצן יאָר איז געווען אַ פֿאַסטוך מיט זײַנע ברידער בײַ די שאָף; און ער איז געווען אַ ייִנגל אַקעגן די זין פֿון בְּלָהָה, און אַקעגן די זין פֿון זִלְפָּה, די ווייבער פֿון זײַן פֿאָטער; און יוֹסֵף האָט געבראַכט בײַזע רײַד אויף זיי צו זייער פֿאָטער.
- ג וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בְּנָיו כִּי־בֶן־זִקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשָׂה לוֹ כְּתֻנֹת פָּסִים:
- 3 Izrael pak miloval Jozefa nad všechny syny své; nebo v starosti své zplodil jej. A udělal mu sukni proměnných barev.
- און ישראל האָט ליב געהאַט יוֹסֵפֿן מער פֿון אַלע זײַנע זין, ווייל ער איז בײַ אים געווען אַ בן־זקונים. און ער האָט אים געמאַכט אַ געשטרײפֿט העמדל.
- ד וַיֵּרְאוּ אָחִיו כִּי־אִתּוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אָחִיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוּ לְשָׁלָם:
- 4 A když spatřili bratří jeho, že ho miluje otec jejich nad všechny bratří jeho, nenáviděli ho, aniž mohli pokojně k němu promluvíti.
- און אַז זײַנע ברידער האָבן געזען אַז זייער פֿאָטער האָט אים ליבער פֿון אַלע זײַנע ברידער, האָבן זיי אים פֿײַנט געקריגן, און ניט געקענט רעדן צו אים פרידלעך.
- ה וַיְחַלֵּם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגִּד לְאָחִיו וַיּוֹסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ:
- 5 Měl pak Jozef sen, a vypravoval jej bratřím svým; pročez v větší nenávisti ho měli.
- און יוֹסֵפֿן האָט זיך געחלומט אַ חלום, און ער האָט דערציילט זײַנע ברידער, און זיי האָבן אים נאָך מער פֿײַנט געקריגן.
- I śnił się Josefowi sen, i opowiedział braciom swoim; - i znienawidzili go jeszcze bardziej.

- 6 Nebo pravil jim: Slyšte, prosím, sen, kterýž jsem měl. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּ-נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתִּי:
- Rzekł bowiem do nich: "Posłuchajcież sen ten, który mi się przyśnił. און ער האָט צו זיי געזאָגט: הערט אַקאַרשט דעם דאָזיקן חלום וואָס מיר האָט זיך געחלומט:
- 7 Hle, vázali jsme snopy na poli, a aj, povstal snop můj, a stál. Vůkol také stáli snopové vaši, a klaněli se snopu mému. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֵמְתִי וְגַם-נִצְבָּה וְהִנֵּה תִסְבִּינָה אֲלֵמְתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶיֶן לְאֲלֵמְתִי:
- Oto wiązem snopy wśród pola; a oto powstał snop mój, i stanął; a oto otoczyły go snopy wasze, i kłaniały się snopowi mojemu." מיר בינדן אזוי גארבן אין פעלד, ערשט מיין גארב האָט זיך אויפֿגעהויבן, און איז אויך געבליבן שטיין; און זע, אייערע גארבן האָבן זיך אַרומגעשטעלט, און האָבן זיך געבוקט צו מיין גארב.
- 8 Jemužto odpověděli bratří jeho: Zdaliž kralovati budeš nad námi, aneb pánem naším budeš? Z té příčiny ještě více nenáviděli ho pro sny jeho, a pro slova jeho. ח וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם-מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיֹּסֶפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל-חֲלֹמְתָיו וְעַל-דְּבָרָיו:
- I rzekli mu bracia jego: "Alboż jako król królować chcesz nad nami? Alboż jako władca władać chcesz nami?" - I zaczęli go jeszcze bardziej nienawidzić za sny jego, i za słowa jego. האָבן זיינע ברידער צו אים געזאָגט: קיניגן ווילסטו קיניגן איבער אונדז? אָדער געוועלטיקן ווילסטו געוועלטיקן איבער אונדז? און זיי האָבן אים נאך מער פֿינט געקריגן פֿאַר זיינע חלומות, און פֿאַר זיינע רייד.
- 9 Potom ještě měl jiný sen, a vypravoval jej bratřím svým, řka: Hle, opět jsem měl sen, a aj, slunce a měsíc, a jedenácte hvězd klanělo mi se. ט וַיְחַלֵּם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיִּסְפֹּר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלֹמְתִי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:
- I sníł mu się jeszcze sen inny, i opowiedział go braciom swoim, i rzekł: "Oto przyśnił mi się znowu sen; a oto słońce i księżyc i jedenaście gwiazd kłaniają mi się." און אים האָט זיך ווידער געחלומט אַן אַנדער חלום, און ער האָט דערציילט זיינע ברידער, און האָט געזאָגט: אָט האָט זיך מיר ווידער געחלומט אַ חלום: ערשט די זון און די לבנה און די עלף שטערן בוקן זיך צו מיר.

10 I vypravoval otci svému a bratřím svým. A domlouval mu otec jeho, a řekl jemu: Jakýž jest to sen, kterýž jsi měl? Zdaliž přijdeme, já a matka tvá i bratři tvoji, abychom se klaněli před tebou až k zemi?

I opowiedział to i ojcu swojemu, jak i braciom swoim; i zgromił go ojciec jego, i rzekł doń: "Cóż to za sen, co ci się przyśnił? Czyliż mamy przyjść ja, i matka twoja, i bracia twoi, aby ci się pokłonić ku ziemi?"

11 Tedy záviděli mu bratři jeho; ale otec jeho měl pozor na tu věc.

I pałali przeciwko niemu bracia jego; a ojciec jego pomiarkował sobie tę rzecz.

12 Odešli pak bratři jeho, aby pásli dobytek otce svého v Sichem.

I poszli bracia jego pasać trzodę ojca swego w Szechem.

13 A řekl Izrael Jozefovi: Zdaliž nepasou bratři tvoji v Sichem? Pod', a pošli tě k nim. Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.

I rzekł Israel do Josefa: "Wszak bracia twoi pasą w Szechem; idź, a poszlę cię do nich." I odpowiedział mu: "Oto jestem!"

14 I řekl jemu: Jdi nyní, zvěz, jak se mají bratři tvoji, a co se děje s dobytkem; a zase mi povíš o tom. A tak poslal ho z údolí Hebron, a on přišel do Sichem.

I rzekł doń: "Idźże, wywiedz się o powodzeniu braci twoich, i powodzeniu trzody, i przynieś mi wiadomość." I wysłał go z doliny Chebronu; i przybył do Szechem.

15 Našel ho pak muž *nějaký*, an bloudí po poli. I zeptal se ho muž ten, řka: Čeho hledáš?

I spotkał go ktoś, gdy błakał się po polu; i zapytał się go ów człowiek mówiąc: "Czego szukasz?"

וַיְסַפֵּר אֶל-אָבִיו וְאֶל-אֶחָיו וַיַּגֵּד-בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מַה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלַמְתָּ הֲבֹא נְבוֹא אֲנִי וְאִמִּי וְאֶחָיָךְ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אֶרְצָה:

און ווי ער האָט עס דערציילט זיין פאָטער און זינע ברידער, האָט זיין פאָטער אָנגעשריען אויף אים, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס איז דאָס פֿאַר אַ חלום וואָס דיר האָט זיך געחלומט? זאָל איך און דין מוטער און דינע ברידער גאָר קומען זיך בוקן פֿאַר דיר צו דער ערד?

וַיִּקְנְאוּ-בּוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת-הַדְּבָר:

און די ברידער האָבן אים מקנא געווען; אָבער זיין פאָטער האָט די זאך געהאַלטן אין זינען.

וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לְרֻעוֹת אֶת-צֹאן אֲבִיהֶם בְּשֶׂכֶם:

און זינע ברידער זינען געגאַנגען פיטערן די שאַף פֿון זייער פאָטער אין שֶׂכֶם.

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף הֲלוֹא אֶחָיָךְ רְעִים בְּשֶׂכֶם לָכֶה וְאֶשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְנִי:

האָט ישראל געזאָגט צו יוסֶפֿ: דינע ברידער פיטערן דאָך אין שֶׂכֶם; קום און איך וועל דיך שיקן צו זיי. האָט ער צו אים געזאָגט: דאָ בין איך.

וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ-נָא רְאֵה אֶת-שְׁלוֹם אֶחָיָךְ וְאֶת-שְׁלוֹם הַצֹּאן וְהַשְּׂבָנִי דָּבָר וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעֵמֶק חֶבְרוֹן וַיָּבֹא שְׂכֶמָה:

האָט ער צו אים געזאָגט: גיי אַקאָרשט זע אויב פריד איז צו דינע ברידער, און פריד צו די שאַף, און ברענג מיר אַן ענטפער. און ער האָט אים אַוועקגעשיקט פֿון דעם טאָל פֿון חֶבְרוֹן, און ער איז געקומען קיין שֶׂכֶם.

וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַעֲהָ בְּשָׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה-תִּבְקֹשׁ:

האָט אים געפונען אַ מאַן, ערשט ער בלאַנדזשעט אום אין פעלד; און דער מאַן האָט אים געפרעגט, אַזוי צו זאָגן: וואָס זוכסטו?

- 16 Odpověděl: Bratří svých hledám; pověz mi, prosím, kde oni pasou? טז ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים:
- I řekl: "Braci moich szukam; powiedzże mi gdzie oni pasą?" האט ער געזאגט: מינע ברידער ווך איך; זאג מיר, איך בעט דיך, ווו פיטערן זיי?
- 17 I řekl muž ten: Odešli odsud; nebo slyšel jsem je, ani praví: Poďme do Dothain. Tedy šel Jozef za bratřími svými, a našel je v Dothain. יז ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדותן:
- I odpowiedział ów człowiek: "Wyruszyli ztąd; a słyszałem ich mówiących: pójdźmy do Dothan." I poszedł Josef za braćmi swoimi, i spotkał ich w Dothanie. האט דער מאן געזאגט: זיי האבן אוועקגעצויגן פון דאנען, ווארום איך האב געהערט ווי זיי זאגן: לאמיר גיין קיין דותן. איז יוסף געגאנגען נאך זינע ברידער, און ער האט זיי געפונען אין דותן.
- 18 Kteřížto, jakž ho uzřeli zdaleka, prvé než k nim došel, ukládali o něm, aby jej zahubili. יח ויראו אתו מרחק ובטנם יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו:
- I spostrzegli go z daleka; zanim zaś zbliżył się do nich, uknuli przeciw niemu, aby go zabić. און ווי זיי האבן אים דערזען פון ווייטן, און איידער נאך ער האט גענענט צו זיי, האבן זיי זיך געקליגט קעגן אים, אים צו טייטן.
- 19 Nebo řekli jeden druhému: Ej, mistr snů teď jde. יט ויאמרו איש אל-אחיו הנה בעל החלמות הלך בך:
- I řekli jeden do druhého: "Oto snowidz ów idzie!" און זיי האבן געזאגט איינער צום אנדערן: אן קומט דער דאזיקער בעל-חלומות.
- 20 Nyní tedy poďte, a zabíme jej, a uvržeme ho do některé čisterny, a díme: Zvěř lítá sežrala jej. I uzříme, nač jemu vyjdou snové jeho. כ ועתה לכו ונהרגהו ונשליכהו באחד הבורות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה-יהיו חלמתיו:
- A teraz pójdźmy, a zabijmy go, - wrzucmy go w jaki dół, a powiemy: Zwierz dziki pożarł go; a zobaczym co się stanie ze snów jego!" און אצונד, קומט, און לאמיר אים הרגען, און אים אריינווארפן אין איינער פון די גריבער, און מיר וועלן זאגן: א ביזע חיה האט אים אויפגעגעסן; און מיר וועלן זען וואס וועט ווערן פון זינע חלומות.
- 21 A uslyšev to Ruben, aby ho vytrhl z ruky jejich, (nebo řekl: Neodjímejte mu hrdla,) כא וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נכנו נפש:
- I usłyszał to Reuben, i ocalił go z ręki ich, i řekl: "Nie zabijajmy go!" האט ראובן דערהערט, און ער האט אים געזוכט מציל צו זיין פון זייער האנט, און האט געזאגט: לאמיר אים ניט נעמען דאס לעבן.

22 Řekl jim Ruben: Nevylévejte krve. Vrzte jej do této čisterny, kteráž jest na poušti, a nevztahujte ruky na něj. Ale *on* chtěl vysvoboditi ho z ruky jejich, a pomoci mu, aby se navrátil k otci svému.

I rzekł do nich Reuben: "Nie rozlewajcie krwi; wrzucie go do dołu owego, co na puszczy, a ręki nie podnieście nań!" Aby ocalić go z ręki ich, aby go zwrócić ojcu swemu.

23 A když přišel Jozef k bratřím svým, strhli s něho sukni jeho, sukni proměnných barev, kterouž měl na sobě.

I stało się, gdy przyszedł Josef do braci swoich, że ściągnęli z Josefa płaszcz jego, płaszcz strojny, co na nim był.

24 A pochopivše, uvrhli jej do čisterny. Čisterna pak ta *byla* prázdná, v níž *nebylo* vody.

I wzięli go, i wrzucili do dołu; a dół ten był próżny: nie było w nim wody.

25 I usadili se, aby jedli chléb. A pozdvihše očí svých, uzřeli, a aj, množství Izmaelitských přicházejících z Galád, kteřížto na velbloudích svých nesli vonné věci a kadidlo a mirru do Egypta.

I zasiedli jeść chleb, - i podnieśli oczy swoje i spostrzegli, a oto - karawana Iszmaelitów przybywa z Gilead; a wielbłądy ich niosły korzenie, i balsam i lotus; a szły, aby sprowadzić to do Micraim.

כב וַיֹּאמֶר אֶלֶהֶם רְאוּבֵן אֶל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בְּמִדְבַּר וְיָד אֶל־תִּשְׁלַחוּ־בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבוֹ אֶל־אָבִיו:

און ראובן האט צו זיי געזאגט: איר זאלט נישט פֿאַרגיסן קיין בלוט; וואַרפט אים אַרײַן אין יענער גרוב וואָס אין מדבר, אָבער אַ האַנט זאלט איר נישט אויסשטרעקן אויף אים – כדי אים מציל צו זיין פֿון זייער האַנט, אים אומצוקערן צו זיין פֿאַטער.

כג וַיְהִי כַאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו וַיִּפְּשִׁיטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתֻנָּתוֹ אֶת־כְּתֻנֶּת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלָיו:

און עס איז געווען, ווי יוסף איז צוגעקומען צו זיינע ברידער, אזוי האָבן זיי אויסגעטאָן יוסף'ס זיין העמדל, דאָס געשטרעפֿטע העמדל וואָס אויף אים.

כד וַיִּקְחֻהוּ וַיִּשְׁלְכוּ אֹתוֹ הַבֶּרֶה וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם:

און זיי האָבן אים גענומען, און האָבן אים אַרײַנגעוואָרפֿן אין דער גרוב. און די גרוב איז געווען ליידיק, קיין וואַסער איז אין איר נישט געווען.

כה וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכֹל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אַרְחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וּגְמָלֵיהֶם נֹשְׂאִים נִכְאֹת וְצָרִי וְלֹט הַזֵּלָכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִם:

און זיי האָבן זיך געזעצט עסן ברויט. און זיי האָבן אויפֿגעהויבן זייערע אויגן, און האָבן אַ קוק געטאָן, ערשט אַ קאַראַוואַן יִשְׁמַעְאֵלִים קומט אָן פֿון גלעד, און זייערע קעמלען טראָגן געווירץ און באַלזאַם און לאַדאָן וואָס זיי גייען אַראָפֿנידערן קיין מצרים.

- 26 I řekl Juda bratřím svým: Jaký zisk *míti budeme*, zabijeme-li bratra svého, a zatajíme-li krve jeho?
- I rzekł Jehuda do braci swoich: "Jakaż korzyść, że zabijemy brata naszego, a zataim krew jego?"
- 27 Podźte, prodejmę ho Izmaelitským, a nevztahujme na něj rukou svých, nebo bratr náš, tělo naše jest. I uposlechli ho bratří jeho.
- Pójdźcie, a sprzedajmy go Izmaelitom, a ręka nasza niech nie będzie na nim; gdyż bratem naszym, ciałem naszym on!" I usłuchali bracia jego.
- 28 Když pak mimo ně jeli muži ti, kupci Madianští, vytáhli a vyvedli Jozefa z té čisterny, a prodali jej Izmaelitským za dvadceť stříbrných. Ti zavedli Jozefa do Egypta.
- A gdy przechodzili mężowie Midjaniccy, kupcy, wyciągnęli i wyjęli Josefa z dołu, i sprzedali Josefa Izmaelitom za dwadzieścia srebrników; a ci sprowadzili Josefa do Micraim.
- 29 A navrátil se Ruben k čisterně, a aj, již *nebylo* Jozefa v ní. I roztrhl roucha svá.
- Reuben zaś wrócił do dołu, a oto nie było już Josefa w dole! I rozdarł szaty swoje.
- 30 A navrátil se k bratřím svým, řekl: Pacholete není, a já kam se mám podíti?
- I wrócił do braci swoich, i rzekł: "Chłopca nie masz! A ja, gdzież się schronię?"
- 31 Tedy vzali sukni Jozefovu, a zabivše kozla, smočili sukni tu ve krvi.
- I wzięli płaszcz Josefa, i zarznęli koźlę, i umoczyli płaszcz we krwi.
- כו ויאמר יהודה אל־אחיו מה־בצע כי נהרג את־אחינו וכסינו את־דמו:
- האט יהודה געזאגט צו זינע ברידער: וואס וועט ארויסקומען, אז מיר וועלן הרגען אונדזער ברודער, און מיר וועלן פֿארדעקן זיין בלוט?
- כו לכו ונמכרנו ליִשְׁמַעֲאֵלִים וְיִדְּנוּ אֶל־תְּהֵי־בו כִּי־אֲחִינוּ בְּשָׁרֵנוּ הוּא וְיִשְׁמְעוּ אֹחִיו:
- קומט, און לאָמיר אים פֿארקויפֿן צו די יִשְׁמַעֲאֵלִים, און אונדזער האַנט זאָל נישט זיין אויף אים; וואָרום אונדזער ברודער, אונדזער פֿלייש איז ער. און זינע ברידער האָבן צוגעהערט.
- כח ויעברו אנשים מדינים סוחרים וימשכו ויעלו את־יוסף מן־הבור וימכרו את־יוסף ליִשְׁמַעֲאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיְבִיאוּ אֶת־יוסף מִצְרָיִמָּה:
- און ווי די מדינישע לֵיט, די סוחרים, זינען פֿארבייגעגאנגען, אזוי האָבן זיי אַרויסגעצויגן און אַרויפגעבראַכט יוספֿן פֿון דער גרוב, און זיי האָבן פֿארקויפט יוספֿן צו די יִשְׁמַעֲאֵלִים פֿאַר צוואַנציק זילבערשטיק; און די האָבן אוועקגעפֿירט יוספֿן קיין מצרים.
- כט וישב ראובן אל־הבור והנה אין־יוסף בבור ויקרע את־בגדיו:
- און ראובן האָט זיך אומגעקערט צו דער גרוב, ערשט יוסף איז נישט אין דער גרוב; האָט ער צעריסן זינע קליידער.
- ל וישב אל־אחיו ויאמר הילד איננו ואני אנה אֲנִי־בָּא:
- און ער האָט זיך אומגעקערט צו זינע ברידער, און האָט געזאָגט: דער יינגל איז נישט, און איך, ווי טו איך מיך אהין?
- לא ויקחו את־כתנת יוסף וישחטו שְׁעִיר עִזִּים ויטבִּלוּ אֶת־הַכֶּתֶנֶת בַּדָּם:
- און זיי האָבן גענומען יוספֿס העמדל, און האָבן געשאַכטן אַ ציגנבאַק, און האָבן אַינגעטונקט דאָס העמדל אין דעם בלוט.

- 32 A poslali sukni tu proměnných barev, a dali ji donést k otci svému, aby řekli: Tuto jsme našli; pohleď nyní, jest-li sukně syna tvého, či není?
- I poslali płaszcz strojny, - zanieśli ojcu swojemu i rzekli: "Tośmy znaleźli; rozpoznajże, czy to płaszcz syna twojego, czy nie."
- 33 A on poznaw ji, řekl: Sukně syna mého jest; zvěř lítá sežrala jej, konečně roztrhán jest Jozef.
- A on poznal go, i řekl: "To płaszcz syna mego! Zwierz dziki pożarł go! Rozszarpany, rozszarpany Josef!"
- 34 I roztrhl Jákob roucha svá, a vloživ žíni na bedra svá, zámutek nesl po synu svém za mnoho dní.
- I rozdarł Jakób szaty swoje, i włożył wór na biodra swoje, i opłakiwał syna swego przez długi czas.
- 35 Sešli se pak všickni synové jeho, a všechny dcery jeho, aby ho těšili. Ale on nedal se potěšiti, a řekl: Nýbrž já tak v zámutku sstoupím za synem svým do hrobu. A plakal ho otec jeho.
- I powstali wszyscy synowie jego, i wszystkie córki jego, aby go pocieszyć; ale nie dał się pocieszyć, i řekl: "Tak już zstąpię za synem moim w żałobie do grobu!" I opłakiwał go ojciec jego.
- 36 Mezi tím Madianští prodali Jozefa do Egypta Putifarovi, dvořeninu Faraonovu, hejtmanu žoldnéřů.
- A Midjanici sprzedali go w Micraim Potifarowi, dworzaninowi Faraona, naczelnikowi straży przybocznej. -
- לב וישלחו את־כתנת הפסים ויביאו אל־אביהם ויאמרו זאת מצאנו הפר־נא הכתנת בנד הוא אס־לא:
- און זיי האבן אוועקגעשיקט דאס געשטרעפטע העמדל, און געלאזט ברענגען צו זייער פאטער, און געלאזט זאגן: דאס האבן מיר געפונען; דערקען אקארשט אויב דאס איז דיין זונס העמדל אדער ניט.
- לג ויכירה ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף:
- האט ער עס דערקענט, און ער האט געזאגט: מיין זונס העמדל; א ביזע חיה האט אים אויפגעגעסן, פארצוקן פארצוקט געווארן איז יוסף.
- לד ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ויתאבל על־בנו ימים רבים:
- און יעקב האט צעריסן זיינע קליידער, און אנגעטאן זאק אויף זיינע לענדן, און ער האט געטרויערט אויף זיין זון פיל טעג.
- לה ויקמו כל־בניו וכל־בנותיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי־אֶרד אל־בני אַבל שאלה ויבך אתו אביו:
- און אלע זיינע זין און אלע זיינע טעכטער זיינען אויפגעשטאנען אים צו טרייסטן, אבער ער האט זיך ניט געוואלט טרייסטן; און ער האט געזאגט: פאר וואָר, אָן אַבל וועל איך נידערן צו מיין זון אין קבר. און זיין פאטער האט אים באוויינט.
- לו והמדנים מכרו אתו אל־מצרים לפוטיפר סרים פרעה שר הטבחים:
- און די מדינים האבן אים פארקויפט אין מצרים צו פוטיפרן, א הויפדינער פון פרעה, דעם אויבערלייבוועכטער.

בראשית לח: 38

- א וַיְהִי בְּעֵת הַהוּא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אָחִיו וַיֵּט
עַד-אִישׁ עַדְלָמִי וּשְׁמוֹ חִירָה:
- און עס איז געווען אין יענער צײַט, האָט יהודה
אַראָפּגענידערט פֿון זײַנע ברידער, און ער האָט
אײַנגעקערט צו אַ מאַן פֿון עדולם, וואָס זײַן
נאָמען איז געווען חירָה.
- ב וַיֵּרָא-שָׁם יְהוּדָה בֶּת-אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ שׁוּעַ
וַיִּקְחָהּ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ:
- און יהודה האָט דאָרטן געזען די טאָכטער פֿון אַ
מאָן אַ כְּנַעֲנִי, וואָס זײַן נאָמען איז געווען שׁוּעַ,
און ער האָט זי גענומען, און איז געקומען צו
איר.
- ג וַתֵּהָר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ עֵר:
- און זי איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן
אַ זון; און ער האָט גערופֿן זײַן נאָמען עֵר.
- ד וַתֵּהָר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ אֹנָן:
- און זי איז ווידער טראָגעדיק געוואָרן, און האָט
געבאָרן אַ זון; און זי האָט גערופֿן זײַן נאָמען
אֹנָן.
- ה וַתִּסֵּף עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה
בְּכֹזִיב בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ:
- און זי האָט ווידער געבאָרן אַ זון; און זי האָט
גערופֿן זײַן נאָמען שֵׁלָה. און ער איז געווען אין
כּוֹזִיב, אַז זי האָט אים געבאָרן.
- ו וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ תָמָר:
- און יהודה האָט גענומען אַ ווייב פֿאַר עֵר זײַן
בְּכוֹר, וואָס איר נאָמען איז געווען תָּמָר.
- ז וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּמָּתְהוּ
יְהוָה:
- און עֵר, יהודהס בְּכוֹר, איז געווען שלעכט אין די
אױגן פֿון גאָט, און גאָט האָט אים געטײט.
- 1 Stalo se pak v ten čas, že sstupuje Juda od
bratří svých, uchýlil se k muži Odolamitskému,
jehož jméno bylo Híra.
- I stało się onego czasu, iż odszedł Jehuda
od braci swoich, i zaszedł do pewnego
Adullamity, imieniem Chira.
- 2 I uzřel tam Juda dceru muže Kananejského,
kterýž sloul Sua; a pojav ji, všel k ní.
- I ujrzał tam Jehuda córkę pewnego
Kanaanejczyka, imieniem Szua; i pojął ją,
i poszedł do niej.
- 3 Kterážto počala a porodila syna; i nazval
jméno jeho Her.
- I poczęła, i urodziła syna; i nazwał imię jego:
Er.
- 4 A počavši opět, porodila syna; a nazvala jméno
jeho Onan.
- I poczęła znouu, i urodziła syna; i nazwała
imię jego: Onan.
- 5 Porodila pak ještě syna, jehož jméno nazvala
Séla. A byl *Juda* v *Chezib*, když ona jej
porodila.
- I nad to jeszcze urodziła syna, i nazwała imię
jego: Szela. On zaś był w *Kezybie*, gdy go
urodziła.
- 6 I dal Juda Herovi prvorozenému svému
manželku, jménem Tamar.
- I wziął Jehuda żonę Erowi, pierworodnemu
swojemu, imieniem Thamar.
- 7 A byl Her, prvorozený Judův, zlý před očima
Hospodina; i zabil jej Hospodin.
- A byl Er, pierworodny Jehudy, zły w oczach
Wiekuiстого, i uśmiercił go Wiekuiсты.

8 Tedy řekl Juda Onanovi: Vejdi k ženě bratra svého, a podle příbuznosti pojmi ji, abys vzbudil símě bratru svému.

Tedy rzekł Jehuda do Onana: "Idź do żony brata twojego, a spowinować się z nią, i ustanów potomstwo bratu twojemu."

9 Věděl pak Onan, že to símě nebude jeho. Protož kdykoli vcházel k ženě bratra svého, vypouštěl *símě* na zem, aby nezplodil synů bratru svému.

Lecz wiedział Onan, iż nie jego będzie to nasienie; i bywało, ile razy wchodził do żony brata swojego, marnował je na ziemię, aby nie dać potomstwa bratu swojemu.

10 I nelíbilo se Hospodinu to, co dělal *Onan*; protož ho také zabil.

I złem było w oczach Wiekuistego, to co czynił; i uśmiercił go także,

11 Tedy řekl Juda k Tamar nevěstě své: Pobud' v domě otce svého vdovou, dokudž nedoroste Sela, syn můj. (*Nebo řekl: Aby on také neumřel, jako i bratři jeho.*) I odešla Tamar, a bydlila v domě otce svého.

I rzekł Jehuda do Thamar, synowej swojej: "Pozostań wdową w domu ojca twojego, aż podrośnie Szel, syn mój;" bo myślał: może umarłby i on, jak bracia jego. I poszła Thamar, i zamieszkała w domu ojca swego.

12 A po mnohých dnech umřela dcera Suova, manželka Judova. Kterýžto potěšiv se *zas*, šel do Tamnas k těm, kteříž stříhli ovce jeho, a s *ním* Híra Odolamitský, přítel jeho.

I upłynęło wiele dni, i umarła córka Szuego, żona Jehudy. A pocieszywszy się Jehuda, poszedł do postrzygaczy owiec swoich, on i Chira, przyjaciel jego, Adullamita - do Thimny.

ח ויאמר יהודה לאונן בא אל-אשת אחיך ויבם אתה והקם זרע לאחיד:

האט יהודה געזאגט צו אוננען: קום צו דיין ברודערס ווייב, און באשוועגער זי, און שטעל אויף א זאמען נאך דיין ברודער.

ט וידע אונן כי לא לו יהיה הזרע והיה אם-בא אל-אשת אחיו ושחת ארצה לבלתי נתן-זרע לאחיו:

און אזוי ווי אונן האט געוויסט אז דער זאמען וועט נישט געהערן צו אים, איז, אז ער איז געקומען צו זיין ברודערס ווייב, האט ער אויסגעבראכט צו דער ערד, כדי נישט צו געבן א זאמען צו זיין ברודער.

י וירע בעיני יהוה אשר עשה וימת גם-אתו:

איז געווען שלעכט אין די אויגן פֿון גאט וואס ער האט געטאן, און ער האט אים אויך געטייט.

יא ויאמר יהודה לתמר כלתו שבי אלמנה בית-אביך עד-יגדל שלה בני כי אמר פן-ימות גם-הוא כאחיו ותלך תמר ותשב בית אביה:

האט יהודה געזאגט צו זיין שנור תמר: זיץ אן אלמנה אין דיין פאטערס הויז, ביז מ׳זיין זון שלה וועט אויפֿוואַקסן; וואָרום ער האט געקלערט: טאָמער וועט ער אויך שטארבן אזוי ווי זיינע ברידער. איז תמר אַוועקגעגאַנגען, און איז געזעסן אין איר פאטערס הויז.

יב וירבו הימים ותמת בת-שוע אשת-יהודה וינחם יהודה ויעל על-גזזי צאנו הוא וחירה רעהו העדלמי תמנתה:

האָבן זיך געמערט די טעג, און שוועס טאכטער, די ווייב פֿון יהודה, איז געשטאַרבן. און אז יהודה האט זיך געהאט געטרייסט, איז ער אַרויפגעגאַנגען צו די שערער פֿון זיינע שאַף קיין תמנָה, ער און זיין גוטער פריינט חירה פֿון עדולם.

13 I oznámeno jest Tamar těmito slovy: Aj, tchán tvůj vstupuje do Tamnas, aby stříhl ovce své.

I doniesiono Thamarze, mówiąc: "Oto teść twój udaje się do Thimny, aby strzydz owce swoje."

14 Tedy ona složivši s sebe šaty své vdovské, zavila se v rouchu, a oděla se a seděla na rozcestí, kudy se jde do Tamnas. Nebo viděla, že Séla dorostl, a že není dána jemu za manželku.

I zložyla szaty wdowieństwa swego z siebie, i okryła się zasłoną, a otuliwszy się siadła u wrót Enaimu, co na drodze do Thimna; widziała bowiem, że wyrósł Szela, a ona nie oddana mu za żonę.

15 Kteroužto uzřev Juda, za to měl, že jest nevěstka; nebo zakryla tvář svou.

I ujrzał ją Jehuda, i poczytał ją za nierządnicę, gdyż zakryła była twarz swoją.

16 Protož uchýliv se k ní s cesty, řekl: Dopust' medle, ať vejdu k tobě. (*Nebo nevěděl, aby nevěsta jeho byla.*) I řekla: Co mi dáš, jestliže vejdeš ke mně?

I zvrócił się ku niej ku drodze, i rzekł: "Pozwólże, pójdę do ciebie!" Gdyż nie wiedział, że to synowa jego. I rzekła: "Co mi dasz, jeżeli pójdziesz do mnie?"

17 Odpověděl: Pošliť kozelce z stáda. Dí ona: Kdybys něco zastavil, dokavadž nepošleš.

I rzekł: "Poszlę ci kozłátko z trzody." I rzekła: "Czy dasz zastaw, aż przyszlesz."

יג וַיַּגֵּד לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיד עָלָה תִּמְנָתָהּ לָגֹז צֹאנוּ:

איז אָנגעזאָגט געוואָרן תָּמָר, אזוי צו זאָגן: זע, דען שווער גייט אַרױף קיין תִּמְנָה, צו שערן זײנע שאַף.

יד וַתִּסַּר בְּגָדֵי אֱלֻמְנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתִּכְסֶּם בַּצִּעִיף וַתִּתְעַלֵּף וַתֵּשֶׁב בַּפֶּתַח עֵינִים אֲשֶׁר עַל-דֶּרֶךְ תִּמְנָתָהּ כִּי רָאָתָהּ כִּי-גָדַל שְׁלָה וְהוּא לֹא-נָתַתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה:

האַט זי אויסגעטאָן אירע אַלמנא-קליידער פֿון זיך, און האָט זיך פֿאַרדעקט מיט אַ שלײער, און זיך אינגעוויקלט, און זי האָט זיך געזעצט ביים אינגאַנג פֿון עינים, וואָס אויפֿן וועג קיין תִּמְנָה; וואָרום זי האָט געזען אַז שְׁלָה איז אויפֿגעוואַקסן, און זי איז נישט געגעבן געוואָרן צו אים פֿאַר אַ ווייב.

טו וַיִּרְאֶה יְהוּדָה וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְתָהּ פָּנֶיהָ:

און יהודה האָט זי געזען, און ער האָט זי גערעכנט פֿאַר אַ זונה, ווייל זי האָט פֿאַרדעקט איר פנים.

טז וַיֵּט אֶלֶיהָ אֶל-הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הִבֵּה-נָא אָבּוֹא אֵלַיְךָ כִּי לֹא יָדַע כִּי כִלְתּוֹ הוּא וַתֹּאמֶר מַה-תִּתֶּן-לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי:

האַט ער פֿאַרקערט צו איר ביים וועג, און האָט געזאָגט: קום, איך בעט דיך, לאָמיר קומען צו דיר; וואָרום ער האָט נישט געוואָסט אַז זי איז זײַן שנור. האָט זי געזאָגט: וואָס וועסטו מיר געבן, אַז דו וועסט קומען צו מיר?

יז וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי-עִזִּים מִן-הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם-תִּתֶּן עֲרֹבֹן עַד שְׁלַחְךָ:

האַט ער געזאָגט: איך וועל שיקן אַ ציגנבעקל פֿון די שאַף. האָט זי געזאָגט: סײַדן וועסטו מיר געבן אַ משכון ביז דו שיקסט.

18 I řekl: Cožť mám dáti v zástavě? Odpověděla ona: Pečetní prsten svůj, a halži svou, a hůl svou, kterouž *máš* v ruce své. I dal jí, a všel k ní; a počala z něho.

I rzekł: "Jakiż zastaw ci mam dać?" I odpowiedziała: "Pieczętkę twoję, sznur twój, i laskę, co w ręku twoim." I dał jej, i poszedł do niej; i poczęła z niego.

19 Tedy vstavši, odešla, a sňavši rouchu svou s sebe, oblékla se v šaty své vdovské.

I wstała i odeszła; a zdjawszy zasłonę swoją z siebie, włożyła szaty wdowieństwa swojego.

20 I poslal Juda kozelce po příteli svém Odolamitském, aby vzal zase základ od ženy. A nenalezl jí.

Jehuda zaś poslal koźlątko przez przyjaciela swego Adullamyjskiego, aby odebrać zastaw z ręki kobiety; ale nie znalazł jej.

21 I ptal se mužů toho místa, řka: Kde jest ta nevěstka, *kteráž seděla* na rozcestí této cesty? Řekli oni: Nebylotě zde nevěstky.

I pytał się ludzi miejscowości tej, mówiąc: "Gdzież ta wszetecznicca, co była w Enaim nad drogą?" I rzekli: "Nie było tu wszeteczniczy".

22 Tedy navrátiv se k Judovi, řekl: Nenašel jsem jí; a také muži místa toho pravili: Nebylo zde nevěstky.

I wrócił do Jehudy i rzekł: "Nie znalazłem jej, a także ludzie miejscowi mówili: "Nie było tu wszeteczniczy."

יח ויאמר מה הערבון אשר אתן-לך ותאמר חתמך ופתילך ומטף אשר בידך ויתן-לה ויבא אליה ונתהר לו:

האט ער געזאגט: וואס פֿאר אַ משכון זאל איך דיר געבן? האט זי געזאגט: דיין זיגלרינג, און דיין שנור, און דיין שטעקן וואס אין דיין האנט. האט ער עס איר געגעבן, און ער איז צו איר געקומען, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן פֿון אים.

יט ונתקם ותלך ותסר צעיפה מעליה ותלבש בגדי אלמנותה:

און זי איז אויפֿגעשטאַנען און איז אַוועקגעגאַנגען, און זי האט אויסגעטאָן פֿון זיך איר שלײער, און האט אָנגעטאָן אירע אַלמנה-קליידער.

כ וישלח יהודה את-גדי העזים ביד רעהו העדלמי לקחת הערבון מיד האשה ולא מצאה:

און יהודה האט געשיקט דאָס ציגנבעקל דורך דער האנט פֿון זײַן גוטן פֿריינט פֿון עדולם, כדי אָפּצונעמען דעם משכון פֿון דער פֿרויס האנט; אָבער ער האט זי נישט געפֿונען.

כא וישאל את-אנשי מקמה לאמר איזה הקדשה הוא בעיניכם על-הדרך ויאמרו לא-היתה בזה קדשה:

האט ער געפרעגט די מענטשן פֿון איר אָרט, אַזוי צו זאָגן: וווּ איז די זונה וואָס איז געווען אין עינים ביים וועג? האָבן זיי געזאָגט: דאָ איז נישט געווען קיין זונה.

כב וישב אל-יהודה ויאמר לא מצאתיה וגם אנשי המקום אמרו לא-היתה בזה קדשה:

האט ער זיך אומגעקערט צו יהודה, און האט געזאָגט: איך האָב זי נישט געפֿונען. און אויך די מענטשן פֿון דעם אָרט האָבן געזאָגט: דאָ איז נישט געווען קיין זונה.

- 23 I řekl Juda: Nechť sobě *to* má, abychom neuvedli se v lehkost. Jáť jsem poslal toho kozelce, ale tys jí nenalezl.
- I rzekł Jehuda: "Niechaj zatrzyma sobie, abyśmy tylko nie stali się pośmiewiskiem! Otom posyłał to kozłatko, a tyś nie znalazł jej!"
- 24 I stalo se okolo tří měsíců, že oznámili Judovi, řkouce: Dopustila se smilství Tamar nevěsta tvá, a jest již i těhotná z smilství. I řekl Juda: Vyved'te ji, aby byla upálena.
- A gdy upłynęło około trzech miesięcy, doniesiono Jehudzie mówiąc: "Dopuszcila się nierządu Tamar, synowa twoja, a już oto brzemienna z nierządu." I rzekł Jehuda: "Wyprowadźcie ją, a niech będzie spalona!"
- 25 Když pak vedena byla, poslala k tchánu svému, řkuci: Z muže, jehož tyto věci jsou, těhotná jsem. A při tom řekla: Pohled', prosím, či jsou tyto věci, pečetní prsten, halže a hůl tato?
- Lecz gdy wyprowadzono ją, posłała do teścia swojego, by mu powiedzieć: "Od męża, do którego to należy, brzemienna jestem." I rzekła: "Rozpoznajże czyja ta pieczęć, i te sznury, i ta laska?"
- 26 Tedy pohleděv *na to* Juda, řekl: Spravedlivější jest než já, poněvadž jsem nedal jí Sélovi synu svému. A více jí nepoznával.
- I poznał Jehuda i rzekł: "Sprawiedliwsza ona odemnie, ponieważ nie oddałem jej Szelemu, synowi mojemu." I nie poznawał jej więcej.
- 27 Stalo se pak, že když přišel čas porodu jejího, aj, bliženci v životě jejím.
- I okazało się w czasie porodu jej, a oto - bliźnięta w jej łonie.
- כג ויאמר יהודה תקח־לָהּ פֶּן נִהְיָה לְבוֹז הַנֶּה שְׁלַחְתִּי הַגָּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מָצָאתָה:
- הָאֵט יְהוּדָה גַּעְזָאָגַט: זָאָל זי עס האָלטן פֿאַר זיך, פֿדי מיר זאָלן נישט ווערן צו שפּאַט; איך האָב דאָך געשיקט דאָס דאָזיקע ציקעלע, און דו האָסט זי נישט געפונען.
- כד וַיְהִי כְּמִשְׁלַשׁ חֳדָשִׁים וַיֵּגֶד לִיהוּדָה לֵאמֹר וְנָתַתָּ תָמָר כְּלַתְךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לְזִנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ וְתִשְׂרֶף:
- און עס איז געווען אין אַרום דריי חדשים, איז אָנגעזאָגט געוואָרן יְהוּדָה, אַזוי צו זאָגן: דײַן שנור תָּמָר האָט מִזְנָה געווען, און אָט איז זי אויך טראָגעדיק פֿון זנות. האָט יְהוּדָה געזאָגט: פֿירט זי אַרויס, און זאָל זי פֿאַרברענט ווערן.
- כה הוּא מוֹצֵאת וְהִיא שְׁלַחָה אֶל־חַמִּיהָ לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר־אֵלֶּה לּוֹ אֲנֹכִי הָרָה וְתֹאמַר הַכֶּר־נָא לְמִי הַחֲתָמַת וְהַפְתִּילִים וְהַמָּטָה הָאֵלֶּה:
- ווי זי איז אַרויסגעפֿירט געוואָרן, אַזוי האָט זי געשיקט זאָגן צו איר שווער: פֿון דעם מאַן וואָס די דאָזיקע געהערן צו אים, בין איך טראָגעדיק. און זי האָט געזאָגט: דערקען אַקאַרשט וועמעס איז דער דאָזיקער זיגלרינג, און די שנור, און דער שטעקן?
- כו וַיִּכֶּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צִדְקָה מִמֶּנִּי כִּי־עַל־כֵּן לֹא־נָתַתִּיהָ לְשִׁלָּה בְּנִי וְלֹא־יִסַּף עוֹד לְדַעְתָּה:
- הָאֵט יְהוּדָה דערקענט, און ער האָט געזאָגט: זי איז גערעכטער פֿון מיר, דערפֿאַר וויל איך האָב זי נישט געגעבן צו מיין זון שִׁלָּה. אָבער ער האָט מער ווידער נישט פֿאַרקערט מיט איר.
- כז וַיְהִי בַּעֲת לְדִתָּהּ וְהִנֵּה תְּאוֹמִים בְּבֶטְנָה:
- און עס איז געווען אין דער צײַט פֿון איר געבערן, ערשט אַ צווילינג איז אין איר לײַב.

28 A když rodila, *jeden z nich* vyskytl ruku, kteroužto chytivši baba, uvázala na ni červenou nitku, řkuci: Ten vyjde prvé.

A gdy rodziła, wysunął jeden rękę; i wzięła położniczką, i uwiązała u ręki jego nić purpurową, mówiąc: "Ten wyszedł pierwszy!"

29 Když pak vtáhl ruku svou zase, hle, vyšel bratr jeho. I řekla: Jak jsi protrhl? Tvůj jest protržení. I nazváno jest jméno jeho Fáres.

Lecz gdy wciągnął rękę swoją, a oto wyszedł brat jego, i rzekła: "Cóż to, przełamałeś sobie ten przełom?" I nazwano imię jego: Perec.

30 A potom vyšel bratr jeho, kterýž měl na ruce nitku červenou. I nazváno jest jméno jeho Zára.

A następnie wyszedł brat jego, na którego rękę była nić purpurowa. I nazwano imię jego: Zerach.

כח וַיְהִי בִלְדָתָהּ וַיֵּתֶן יָד וַתִּקַּח הַמִּלְדָּת וַתִּקְשֹׁר עַל-יָדוֹ שָׁנִי לֵאמֹר זֶה יֵצֵא ראשונה:

און עס איז געווען, אז זי האָט געבאָרן, האָט איינער אַרויסגעשטעקט זיין האַנט, און די הייבן האָט גענומען און האָט אָנגעבונדן אָן זיין האַנט אַ רויטן פּאָדים, אזוי צו זאָגן: דער דאָזיקער איז אַרויסגעקומען צוערשט.

כט וַיְהִי כַּמְשִׁיב יָדוֹ וַהֲנָה יֵצֵא אָחִיו וַתֹּאמֶר מִה-פֶּרֶצַת עָלֶיךָ פֶּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּרֶץ:

און עס איז געווען, ווי ער ציט צוריק זיין האַנט, ערשט זיין ברודער איז אַרויסגעקומען; האָט זי געזאָגט: וואָס האָסטו זיך געריסן מיט אַזאַ רײַסעניש? און מע האָט גערופֿן זיין נאָמען פֿרֶץ.

ל וְאַחֵר יֵצֵא אָחִיו אֲשֶׁר עַל-יָדוֹ הַשָּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח:

און דערנאָך איז אַרויסגעקומען זיין ברודער, וואָס אויף זיין האַנט איז געווען דער רויטער פּאָדים; און מע האָט גערופֿן זיין נאָמען זָרַח.

בראשית לט: 39

- 1 Jozef pak doveden byl do Egypta; a koupil ho Putifar, dvořenin Faraonův, nejvyšší nad drabanty, muž Egyptský, od Izmaelitských, kteříž ho tam dovedli.
- Josef zaś sprowadzony został do Micraim; i kupił go Potifar, dworzanin Faraona, naczelnik przybocznej straży, Micrejczyk, od Izmaelitów, którzy sprowadzili go tam.
- א וְיוֹסֵף הוּרַד מִצְרָיִמָּה וַיִּקְנֵהוּ פוֹטִיפָר סָרִיס פְּרָעָה שֶׁר הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמַעְאֵלִים אֲשֶׁר הוּרְדָּהוּ שָׁמָּה:
- און יוסף איז אַראָפּגענידערט געוואָרן קיין מִצְרַיִם, און פּוֹטִיפָר, אַ הויפּדינער פֿון פֿרעעה, דער אויבערלייבוועכטער, אַ מִצְרִישער מאַן, האָט אים אָפּגעקויפט פֿון דער האַנט פֿון די יִשְׁמַעְאֵלִים וואָס האָבן אים אַהין אַראָפּגענידערט.
- 2 Byl pak Hospodin s Jozefem, a všecko se mu šťastně vedlo, a bydlil v domě pána svého toho Egyptského.
- I był Wiekuisty z Josefem, a był mężem szczęśliwym; i zostawał w domu pana swojego, Micrejczyka.
- ב וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיְהִי בֵּיתוֹ אֲדָנָיו הַמִּצְרָיִם:
- און גאָט איז געווען מיט יוספֿן, און ער איז געווען אַ באַגליקטער מענטש; און ער איז געווען אין הויז פֿון זײַן האַר דעם מִצְרִי.
- 3 A viděl pán jeho, že Hospodin *byl* s ním, a že všecko, což činil, Hospodin k prospěchu přivedl v rukou jeho.
- A widząc pan jego, że Wiekuisty z nim, i że wszystkiemu, co czyni, Wiekuisty szczęści w ręku jego;
- ג וַיֵּרָא אֲדָנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ:
- און זײַן האַר האָט געזען, אַז גאָט איז מיט אים, און אַלץ וואָס ער טוט, באַגליקט גאָט אין זײַן האַנט;
- 4 Tedy nalezl Jozef milost před očima jeho, a sloužil mu. I představil ho domu svému, a všecko, což měl, dal v ruku jeho.
- Znalazł wtedy Josef łaskę w oczach jego, i służył mu. I ustanowił go nad domem swoim, a wszystko, co posiadał, oddał w ręce jego.
- ד וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרֹת אֹתוֹ וַיִּפְקְדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יֵשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ:
- האָט יוסף געפונען חן אין זײַנע אויגן, און ער האָט אים באַדינט. און ער האָט אים אויפֿגעזעצט איבער זײַן הויז, און אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, האָט ער איבערגעגעבן אין זײַן האַנט.

5 A hned, jakž ustanovil ho nad domem svým, a nade vším, což měl, požehnal Hospodin domu Egyptského toho pro Jozefa. A bylo požehnání Hospodinovo na všech věcech, kteréž měl doma i na poli.

I bylo od času, gdy go ustanowił nad domem swoim i nad wszystkiém, co posiadał, błogosławił Wiekuisty domowi Micrejczyka gwoli Josefowi, i było błogosławieństwo Wiekuistego nad wszystkiém, co posiadał w domu i na polu.

6 Všechny tedy věci, kteréž měl, zanechal v ruce Jozefových; aniž o čem, tak jako on, věděl, jedině o chlebě, kterýž jedl. Byl pak Jozef ušlechtilé postavy a krásného vzezření.

I zostawił wszystko, co posiadał, w rękę Josefa, i nie troszczył się przy nim o nic, wyjąwszy o chleb, który pożywał. A był Josef pięknej postaci, i pięknego wejrzenia.

7 I stalo se potom, že vzhledala žena pána jeho očima svýma na Jozefa, a řekla: Spi se mnou.

I stało się po zdarzeniach tych, iż zwróciła żona pana jego oczy swe na Josefa, i rzekła: "Połóż się zemną!"

8 Kterýžto odpíraje, řekl ženě pána svého: Aj, pán můj neví tak jako já, co *jest* v domě, a všecko, což má, dal v ruce mé.

Ale on wzbraniał się, i rzekł do żony pana swojego: "Oto pan mój nie troszczy się przy mnie o nic, co w domu, a wszystko, co posiada, oddał w ręce moje.

וַיְהִי מֵאִזְּהָר הַפְּקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל-אֲשֶׁר יִשְׁ-לֹו וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת-בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְלֵי יוֹסֵף וַיְהִי בִרְכַּת יְהוָה בְּכָל-אֲשֶׁר יִשְׁ-לֹו בְּבֵית וּבְשָׂדֶה:

און עס איז געווען, פֿון זינט ער האָט אים אויפֿגעזעצט איבער זיין הויז, און איבער אַלץ וואָס ער האָט געהאַט, האָט גאָט געבענטשט דעם מצרים הויז פֿון יוספס וועגן, און אַ ברכה פֿון גאָט איז געווען אויף אַלץ וואָס ער האָט געהאַט אין הויז און אין פעלד.

וַיַּעֲזֹב כָּל-אֲשֶׁר-לֹו בְּיַד-יוֹסֵף וְלֹא-יָדַע אֹתוֹ מֵאִמָּה כִּי אִם-הִלָּחֵם אֲשֶׁר-הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יִפְה-תָּאֵר וַיִּפָּה מְרָאָה:

האָט ער איבערגעלאָזן אַלץ וואָס ער האָט געהאַט אין יוספס האַנט, און ער האָט לעבן אים נישט געוואָסט פֿון קיין זאך, אַחוץ דעם ברויט וואָס ער האָט געגעסן. און יוסף איז געווען שיין אויפֿן געשטאַלט, און שיין אויפֿן פנים.

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתֵּשֶׂא אִשְׁת-אֲדֹנָיו אֶת-עֵינֶיהָ אֶל-יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שְׁכָבָה עִמִּי:

און עס איז געווען נאָך די דאָזיקע געשעענישן, האָט זיין האַרס ווייב אויפֿגעהויבן אירע אויגן אויף יוספֿן, און זי האָט געזאָגט: ליג מיט מיר.

וַיִּמָּאן וַיֹּאמֶר אֶל-אִשְׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא-יָדַע אֹתִי מִה-בְּבֵית וְכָל אֲשֶׁר-יִשְׁ-לֹו נָתַן בְּיָדִי:

האָט ער נישט געוואָלט, און ער האָט געזאָגט צו זיין האַרס ווייב: זע, מײַן האַר ווייס נישט לעבן מיר וואָס אין הויז טוט זיך, און אַלץ וואָס ער האָט, האָט ער איבערגעגעבן אין מײַן האַנט.

- ט
אִינְנוּ גָדוֹל בְּבֵית הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חֶשֶׁךְ מִמֶּנִּי
מֵאוֹמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בְּאֶשֶׁר אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאִידֹ
אֶעֱשֶׂה הַרְעָה הַגְדֹּלָה הַזֹּאת וְחִטָּאתִי לֵאלֹהִים:
- 9 Není žádného přednějšího nade mne v domě
tomto, aniž co vyňal z správy mé, kromě tebe,
jelikož jsi ty manželka jeho. Jak bych tedy
učinil takovou nešlechtnost, a hřešil i proti
Bohu?
- עַר אִיזוּ אֵין דַּעַם דָּאָזִיקֵן הָיוּ נִיט גֶרעסער פֿון
מִיר, און עַר הָאָט נִיט פֿאַרמִיטן פֿון מִיר קִיין
זאַך, נאָר בלִיז דִּיך, ווִיט דו בִּיסט זײַן ווִיב.
הֵינט ווי קען אִיך טאָן דאָס דָּאָזִיקע גרויסע בִּיזוּ,
און זינדיקן צו גאָט?
- י
וַיְהִי כַּדְבָּרָה אֶל־יוֹסֵף יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֱלִיָּהּ
לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ לְהִיּוֹת עִמָּה:
און עס איז געווען, אַז זי האָט גערעדט צו יוֹסֵפֿן
טאָג פֿאַר טאָג, און עַר הָאָט נִיט צוגעהערט צו
אִיר, צו ליגן מיט אִיר, צו זײַן מיט אִיר,
- יא
וַיְהִי כִּהְיוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבֵּיתָה לַעֲשׂוֹת מְלָאכָתּוֹ
וְאֵין אִישׁ מֵאֲנָשֵׁי הַבֵּית שֶׁם בְּבֵית:
אִיזוּ, אִיין טאָג ווען עַר איז אַרײַנגעקומען אִין הָיוּ
צו טאָן זײַן אַרבעט, און קִיין מענטש פֿון די
הויזלײַט איז דאָרטן נִיט געווען אִין הָיוּ,
- יב
וַתִּתְּפֹשֶׁהוּ בְּבִגְדּוֹ לֵאמֹר שְׂכָבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ
בְּיָדָהּ וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה:
אָט זי אים אָנגעכאַפט פֿאַר זײַן קלייד, אַזוי צו
זאָגן: ליג מיט מִיר. הָאָט עַר אִיבערגעלאָזן זײַן
קלייד אִין אִיר האַנט, און אִיז אַנטלאָפֿן און
אַרויס דרויסן.
- יג
וַיְהִי כִּרְאוּתָהּ כִּי־עָזַב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס הַחוּצָה:
און עס איז געווען, ווי זי האָט געזען, אַז עַר הָאָט
אִיבערגעלאָזן זײַן קלייד אִין אִיר האַנט, און אִיז
אַנטלאָפֿן דרויסן,
- 10 A když mluvila ona Jozefovi den po dni,
nepovolil jí, aby spal s ní, *ani* aby býval s ní.
I stało się, że choć namawiała Josefa
codziennie, nie usłuchał jej, by położyć się przy
niej i być z nią.
- 11 Tedy dne jednoho, když přišel do domu k práci
své, a nebylo tu žádného z domácích v domě,
I zdarzyło się dnia pewnego, że wszedł
do domu, by załatwić sprawę swoją; a nikogo
z domowników tam w domu nie było.
- 12 Chytila jej ona za roucho jeho, řkuci: Lež se
mnou. On pak nechav roucha svého v rukou
jejích, utekl, a vyšel ven.
I pochwyciła go za szatę jego, i rzekła: "Połóż
się ze mną!" Lecz on zostawił szatę swą w ręku
jej, - uciekł, i wyszedł na ulicę.
- 13 A ona viduci, že nechav roucha svého v rukou
jejích a vyběhl ven,
I stało się, - gdy zobaczyła, że zostawił szatę
swą w ręku jej, a uciekł na ulicę:

- 14 Svolala domácí své, a řekla k nim takto: Pohleďte, přivedl nám muže Hebrejského, kterýž by měl posměch z nás; *nebo* přišel ke mně, aby ležel se mnou; i křičela jsem hlasem velikým.
- 15 A když uslyšel, že jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, nechav roucha svého u mne, utekl a vyšel ven.
- 16 Tedy schovala roucho jeho u sebe, až přišel pán jeho do domu svého.
- 17 K němuž mluvila v tato slova, řkuci: Přišel ke mně služebník ten Hebrejský, kteréhožs přivedl nám, aby mi lehkost učinil.
- 18 A když jsem hlasu svého pozdvihla a křičela, tedy nechal roucha svého u mne, a utekl ven.
- Lecz gdy podniosłam głos mój, i krzyknęłam, - zostawił szatę swą u mnie, i uciekł na ulicę."
- יָד וַתִּקְרָא לְאֲנָשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הִבִּיא לָנוּ אִישׁ עִבְרִי לְצַחֵק בָּנוּ בָּא אֵלַי לְשֹׁכֵב עִמִּי וְאִקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל:
- אָזוּי הָאֵט זֵי גַעְרוּפֶן צו אִירַע הוִיזלִיט, און הָאֵט צו זײ געזאָגט, אָזוּי צו זאָגן: זעט, מע הָאֵט אונדז געבראַכט אַ מאַן אַ עִבְרִי, צו מאַכן געשפּעט פֿון אונדז; ער איז געקומען צו מיר צו ליגן מיט מיר, און איך האָב גערופֿן אויף אַ הויכן קול.
- טו וַיְהִי כְשִׁמְעוּ כִּי-הָרִימְתִּי קוֹלִי וְאִקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה:
- איז, ווי ער הָאֵט געהערט, אַז איך האָב אויפֿגעהויבן מײַן קול און האָב גערופֿן, אָזוּי הָאֵט ער איבערגעלאָזן זײַן קלייד בײַ מיר, און איז אַנטלאָפֿן און אַרויס דרויסן.
- טז וַתִּנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָהּ עַד-בּוֹא אֲדֹנָיו אֶל-בֵּיתוֹ:
- און זי הָאֵט אַוועקגעלייגט זײַן קלייד בײַ זיך, ביז זײַן האַר איז געקומען אַהײַם.
- יז וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה לֵאמֹר בָּא-אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי אֲשֶׁר-הִבֵּאתָ לָנוּ לְצַחֵק בִּי:
- און זי הָאֵט גערעדט צו אים אָזוּי ווי די דאָזיקע ווערטער, אָזוּי צו זאָגן: דער קנעכט דער עִבְרִי וואָס דו האָסט אונדז געבראַכט, איז געקומען צו מיר צו מאַכן געשפּעט פֿון מיר.
- יח וַיְהִי כְּהָרִימִי קוֹלִי וְאִקְרָא וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס הַחוּצָה:
- און עס איז געווען, ווי איך האָב אויפֿגעהויבן מײַן קול און האָב גערופֿן, אָזוּי הָאֵט ער איבערגעלאָזן זײַן קלייד בײַ מיר, און איז אַנטלאָפֿן דרויסן.

19 I stalo se, že, když uslyšel pán jeho slova ženy své, kteráž mluvila mu, pravěci: Tak mi učinil služebník tvůj, rozhněval se velmi.

I stało się, - gdy usłyszał pan jego słowa żony swojej, które opowiadała mu mówiąc: "W podobny sposób postąpił ze mną sługa twój;" - że wspanął gniew jego.

20 Protož vzal ho pán jeho, a dal jej do věže žalární, v to místo, kdež věžňové královští seděli; i byl tam v žaláři.

I wziął go pan Josefa, i oddał go do więzienia, do miejsca, gdzie więźnie króla więzieni byli. I był on tam w więzieniu.

21 Byl pak Hospodin s Jozefem, a naklonil se k němu milosrdenstvím; a dal jemu milost u vladaře nad žalářem.

Ale był Wiekuisty z Josefem, i zwrócił nań przychylność, i użytył mu łaski w oczach przełożonego więzienia.

22 I dal vladař žaláře v moc Jozefovi všecky vězně, kteříž *byli* v věži žalární; a cožkoli tam činiti měli, on to spravoval.

I oddał przełożony więzienia w moc Josefa wszystkich więźniów będących w więzieniu; a wszystkiém, co tam robić mieli, on rozporządzał.

23 Aniž vladař žaláře k čemu dohlídal, což jemu svěřil; proto že Hospodin byl s ním, a což on činil, Hospodin tomu prospěch dával.

Przełożony więzienia nie wglądał w nic, co pod ręką jego było; gdyż był Wiekuisty z nim, a cokolwiek czynił, Wiekuisty poszczęścił.

יְהִי כַשְׁמַע אֲדֹנָיו אֶת־דְּבָרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְרָה אֵלָיו לֵאמֹר כְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי עֲבָדְךָ וַיַּחַר אָפוֹ:

און עס איז געווען, ווי זיין האר האט געהערט די ווערטער פֿון זיין ווייב, וואָס זי האט צו אים גערעדט, אזוי צו זאָגן: אזעלכע זאכן האט געטאָן צו מיר דיין קנעכט, האט זיין צאָרן געגרימט.

כ וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ אֶל־בֵּית הַסֵּהָר מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסוּרֵי אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שָׁם בְּבֵית הַסֵּהָר:

און יוספס האר האט אים גענומען, און האט אים אריינגעזעצט אין געפענקעניש, אין דעם אָרט וווּ דעם מלכס געפאָנגענע זיינען איינגעשפּאַרט; און ער איז דאָרטן געווען אין געפענקעניש.

כא וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חַנוּ כְּעֵינֵי שָׂר בֵּית־הַסֵּהָר:

און גאָט איז געווען מיט יוספֿן, און ער האט געניגט צו אים גענאָד, און אים געגעבן חן אין די אויגן פֿון דעם האר פֿון געפענקעניש.

כב וַיִּתֵּן שָׂר בֵּית־הַסֵּהָר בְּיַד־יוֹסֵף אֶת כָּל־הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֵּהָר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֲשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה:

און דער האר פֿון געפענקעניש האט איבערגעגעבן אויף דער האנט פֿון יוספֿן אַלע געפאָנגענע וואָס אין געפענקעניש; און אַלץ וואָס מע האט דאָרטן געטאָן, האט ער אויפֿגעטאָן.

כג אֵין שָׂר בֵּית־הַסֵּהָר רָאָה אֶת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה אֹתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ:

דער האר פֿון געפענקעניש האט ניט נאָכגעקוקט קיין שום זאך אונטער זיין האנט, ווייל גאָט איז געווען מיט אים, און וואָס ער האט געטאָן, האט גאָט באַגליקט.

בראשית מ: 40

- 1 Stalo se potom, že šenkýř krále Egyptského a pekař provinili proti pánu svému, králi Egyptskému. א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ-מִצְרַיִם וְהָאֶפֶה לְאֹדְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם:
- I stało się po zdarzeniach tych, że przewinili podczaszy króla Micraim, i piekarz przeciw panu swojemu, królowi Micraim. און עס איז געווען נאך די דאזיקע געשעענישן, האָט דער טראַנקמיסטער פֿון דעם מלך פֿון מִצְרַיִם, און דער בעקער, זיך פֿאַרזינדיקט אַקעגן זייער האָר, דעם מלך פֿון מִצְרַיִם.
- 2 I rozhněval se Farao na oba úředníky své, na vládáře nad šenkýři, a na vládáře nad pekaři. ב וַיִּקְצַף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר הַמִּשְׁקִים וְעַל שֶׁר הָאֹפִים:
- I rozgniewał się Faraon na obu dworzan swoich: na przełożonego podczaszych, i przełożonego piekarzy. און פֿרעה האָט געצערנט אויף זיינע צוויי הויפֿדינער, אויף דעם אויבערטראַנקמיסטער און אויף דעם אויבערבעקער.
- 3 A dal je do vězení v domě nejvyššího nad drabanty, do věže žalární, v místo, v němž Jozef vězněm byl. ג וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שֶׁר הַטְּבָחִים אֶל-בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אָסוּר שָׁם:
- I oddał ich pod straż, do domu naczelnika straży przybocznej, do więzienia, do miejsca, gdzie osadzony był Josef. און ער האָט זיי אַרײַנגעזעצט אין דער וואַך פֿון דעם אויבערלייבועכטערס הויז, אין געפֿענקעניש, אין דעם אָרט וואָס יוֹסֵף איז דאָרטן געווען איינגעשפֿאַרט.
- 4 I postavil jim nejvyšší nad drabanty Jozefa k službě; a byli *drahně* dní u vězení. ד וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים אֶת-יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁרֹת אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמַר:
- I ustanovil naczelnik straży przybocznej Josefa przy nich, i posługiwał im. I przebyli przez niejaki czas pod strażą. און דער אויבערלייבועכטער האָט געשטעלט יוֹסֵפֿן לעבן זיי, און ער האָט זיי באַדינט; און זיי זיינען געווען אַ צײַט אין וואַך.
- 5 I měli sen oba dva, každý z nich sen svůj noci jedné, každý podle vyložení sna svého, šenkýř i pekař krále Egyptského, kteříž seděli v věži. ה וַיַּחֲלֹמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלִילָה אֶחָד אִישׁ בְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאֶפֶה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אָסוּרִים בְּבֵית הַסֹּהַר:
- I snil se sen im obu, - každemu sen svůj jednej noci, každemu innego znaczenia sen, - podczaszemu i piekarzowi króla Micraim, którzy osadzeni byli w więzieniu. האָט זיך ביידן געחלומט אַ חלום אין איין נאַכט, איטלעכן זײַן חלום, איטלעכן לויט דעם פֿיתרון פֿון זײַן חלום – דעם טראַנקמיסטער און דעם בעקער פֿון דעם מלך פֿון מִצְרַיִם, וואָס זיינען געווען איינגעשפֿאַרט אין געפֿענקעניש.
- 6 Tedy přišel k nim Jozef ráno, a hleděl na ně; a aj, byli smutní. ו וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיֵּרָא אֹתָם וְהָנֶם זַעֲפִים:
- I przyszedł do nich Josef z rana, i ujrzał ich, a oto byli zasępieni. און יוֹסֵף איז געקומען צו זיי אין דער פֿרי, און האָט זיי אָנגעקוקט, ערשט זיי זיינען צעטראָגן.

- 7 I optal se těch úředníků Faraonových, kteříž s ním byli v vězení v domě pána jeho, řka: Proč jsou dnes tváři vaše smutnější?
- I zapytał się dworzan Faraona, będących z nim pod strażą, w domu pana jego, mówiąc: "Czemu to lica wasze tak ponure dzisiaj?"
- 8 Kteřížto odpověděli jemu: Měli jsme sen, a nemáme, kdo by jej vyložil. I řekl jim Jozef: Zdaliž Boží nejsou výkladové? Pravte mi medle.
- I odpowiedzieli mu: "Sen śnił się nam, a wytłomaczyć go niema komu." I rzekł do nich Josef: "Wszak od Boga wytłomaczenia! Chciejcie mi opowiedzieć!"
- 9 Tedy správce nad šenkýři vypravoval sen svůj Jozefovi, a řekl jemu: Zdálo se mi ve snách, že jsem viděl před sebou vinný kmen,
- I opowiedział przełożony podczaszych sen swój Jozefowi, i rzekł mu: "We śnie moim, - a oto winorośl przedemną;
- 10 A na *tom* kmenu tři ratolesti; a ten *kmen* jako by pupence pouštěl, a vycházel květ jeho, až k sezrání přišli hroznové jeho.
- A na winorošli trzy gałązki; a ona zaledwie się rozwinęła, puściła kwiat, i dojrzały szypułki jej w grona.
- 11 A *já maje* koflík Faraonův v ruce své, bral jsem hrozny, a vytlačoval je do koflíka Faraonova, a podával jsem koflíka Faraonovi do rukou.
- A puhar Faraona w ręku moim. I wziąłem grona te, i wycisnąłem je w puhar Faraona, i podałem puhar w rękę Faraona."
- 12 I řekl jemu Jozef: Toto jest vyložení jeho: Ti tři révové jsou tři dnové.
- I rzekł doń Josef: "Oto wykład jego: trzy gałązki, - to - trzy dni:
- וַיִּשְׂאֵל אֶת־סְרִיסֵי פְרָעָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּמִשְׁמַר בֵּית אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנֵיכֶם רָעִים הַיּוֹם:
- הָאֵט עַר גַּעֲפָרֵעִגְט דִּי הוּיִפְדִּינֵער פֿון פְּרָעָה וואָס מײַט אים אין דער וואַך פֿון זײַן האַרס הױז, אַזױ צו זאַגן: פֿאַר וואָס זײַנען אײַערע פֿנימער הײַנט פֿאַרערגערט?
- וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלָמְנוּ וּפְתָר אֵין אִתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לֵאלֹהִים פְּתָרִים סִפְרוּ־נָא לִי:
- הָאָבן זײ צו אים געזאָגט: אונדז האָט זײַך געחלומט אַ חלום, און נײַטאָ ווער זאָל אים פֿותר זײַן. האָט יוֹסֵף צו זײ געזאָגט: פֿיתרונִים זײַנען דאָך פֿון גאָט; דערצײלט מיר, אײַך בעט אײַך.
- וַיִּסְפֹּר שֶׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־חֲלָמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בְּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה־גֶפֶן לְפָנַי:
- הָאֵט דער אויבערטראַנקמײַסטער דערצײלט זײַן חלום צו יוֹסֵפֿן, און ער האָט צו אים געזאָגט: מיר חלומט זײַך, ערשט פֿאַר מיר אײַז אַ ווינשטאַק,
- וּבִגְפֵן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהִיא כְּפָרַחַת עֹלְתָה נֹצָה הַבִּשְׂלִיל וְאִשְׁכֶּלְתִּיהָ עֲנָבִים:
- און אויפֿן ווינשטאַק דרײַ צווייגן; און ווי ער בליט, אײַז אויפֿגעגאַנגען זײַן בליעכץ, האָבן זײַנע הענגלעך געצײטיקט ווינטרויבן.
- וְכֹס פְּרָעָה בְּיָדִי וְאָקַח אֶת־הָעֲנָבִים וְאָשַׁחֲט אֹתָם אֶל־כּוֹס פְּרָעָה וְאָתָן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף פְּרָעָה:
- און פְּרָעָהס בעכער אײַז געווען אין מײַן האַנט; האָב אײַך גענומען דִּי ווינטרויבן, און האָב זײ אויסגעקוועטשט אין פְּרָעָהס בעכער, און דערלאַנגט דעם בעכער אין פְּרָעָהס האַנט.
- וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פְּתָרְנוּ שְׁלֹשֶׁת הַשָּׂרִיגִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:
- הָאֵט יוֹסֵף צו אים געזאָגט: דאָס אײַז דער פֿיתרון דערפֿון: דִּי דרײַ צווייגן דאָס זײַנען דרײַ טעג.

13 Po třech dnech povýší Faraο hlavy tvé, a k úřadu tvému tě navrátí; i budeš podávati koflíka Faraοnova do ruky jeho podlé obyčeje prvního, když jsi byl šenkýřem jeho.

Za trzy dni wywyższy Faraon głowę twoję, a przywróci cię na stanowisko twoje, i będziesz podawał puhar Faraona do ręki jego, zwyczajem dawnym, gdy byleś podczaszym jego.

14 Ale mějž mne v své paměti, když se dobře povede; a učíň, prosím, se mnou to milosrdenství, abys zmínku učinil o mně před Faraοnem, a vysvobodil mne z domu tohoto.

Jeżeli przypominisz mnie sobie, gdy dobrze ci będzie, to wyświadczyć ze mi tę łaskę, i napomknij o mnie przed Faraοnem, i wyprowadź mnie z domu tego.

15 Nebo kradmo jsem vzat z země Židovské; a zde jsem ničeho neučinil, pročez by mne do tohoto vězení dali.

Gdyż po złodziejsku, wykradziono mnie z ziemi Ibrejczyków, a także i tu nie uczyniłem nic takiego, żeby wtrącono mnie do lochu".

16 Vida pak správce nad pekaři, že dobře vyložil, řekl Jozefovi: Mně také zdálo se ve snách, ano tři košové pletení na hlavě mé.

Widząc zaś przełożony piekarzy, że dobrze wytłumaczył, rzekł do Josefa: "A ja we śnie moim: a oto trzy kosze białego pieczywa na głowie mojej,

17 A v koši vrchním byli všelijací pokrmové Faraοnovi dílem pekařským *strojení*, a ptáci jedli je z koše nad hlavou mou.

A w koszu wierzchnim wszelaka żywność Faraona, wyrobu piekarskiego; ale ptactwo wyjadało ją z kosza z ponad głowy mojej".

יג בַּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פָּרְעָה אֶת־רֹאשׁוֹ וְהָשִׁיבָה עַל־כִּנּוֹךְ וְנָתַתָּ כּוֹס־פָּרְעָה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרָאוּשׁוֹן אֲשֶׁר הָיְיֹתָ מִשְׁקָהוּ:

אין דריי טעג אַרום וועט פֿרעה אויפֿנעמען דיין קאַפּ, און וועט דיך אומקערן אויף דיין שטאַנד, און וועסט דערלאנגען פֿרעהס בעכער אין זיין האַנט, לויטן פֿריערדיקן שטייגער, ווען דו ביסט געווען זיין טראַנקמיסטער.

יד כִּי אֶס־זָכַרְתָּנִי אַתָּה כְּאֲשֶׁר יִיטֵב לָךְ וְעָשִׂיתָ־נָא עִמָּדִי חֶסֶד וְהוֹפְרָתָנִי אֶל־פָּרְעָה וְהוֹצֵאתָנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה:

אַבער זאָלסט מיך געדענקען ביי זיך, אַז דיר וועט גוט זיין, און זאָלסט טאָן, איך בעט דיך, אַ חסד מיט מיר, און מיך דערמאָנען פֿאַר פֿרעהן, און מיך אַרויסציען פֿון דעם דאָזיקן הויז.

טו כִּי־גָנַב גָּנַבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־פָּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי־שָׂמוּ אֹתִי בַּבּוֹר:

וואָרום געגנבעט בין איך געגנבעט געוואָרן פֿון לאַנד פֿון די עברים; און דאָ אויך האָב איך קיין זאך נישט געטאָן, וואָס מע האָט מיך אַריינגעזעצט אין תּפֿיסה.

טז וַיֵּרָא שַׂר־הָאֹפִים כִּי טוֹב פָּתַר וַיֹּאמֶר אֶל־יֹסֵף אֶף־אַנִּי בַּחֲלוּמִי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סִלֵּי חֲרִי עַל־רֹאשִׁי:

האָט דער אויבערבעקער געזען אַז ער האָט צום גוטן פֿותר געווען, און ער האָט געזאָגט צו יֹסֵפֿן: מיר אויך האָט זיך געחלומט, ערשט דריי געפֿלאַכטענע קערב זיינען אויף מיין קאָף;

יז וּבִסֵּל הָעֲלִיזוֹן מִכָּל מֵאֵכֶל פָּרְעָה מַעֲשֵׂה אָפָה וְהָעוֹף אָכַל אֹתָם מִן־הַסֵּל מַעַל רֹאשִׁי:

און אין דעם אויבערשטן קאָרב איז פֿון אַלערליי עסנוואַרג פֿאַר פֿרעהן, געבעקזאָכן, און די פֿויגלען עסן זיי פֿון דעם קאָרב איבער מיין קאָף.

18 I odpověděl Jozef a řekl: Toto jest vyložení jeho: Tři košové jsou tři dnové.

I odpowiedział Josef i rzekł: "Oto wykład jego: trzy kosze - to - trzy dni:

19 Po třech dnech odejme tobě Farao hlavu tvou, a oběsí tě na dřevě; i budou jísti ptáci maso tvé s tebe.

Za trzy dni zdejmie Faraon głowę twoją z ciebie, i powiesi cię na drzewie; a zjadać będzie ptactwo ciało twoje z ciebie."

20 Tedy stalo se v den třetí, v den pamatný narození Faraonova, že učinil hody všem služebníkům svým; i počítal hlavu vladaře nad šenky, i hlavu vladaře nad pekaři, mezi služebníky svými.

I stało się dnia trzeciego, dnia urodzin Faraona, że wyprawił ucztę dla wszystkich sług swoich, i policzył głowę przełożonego podczaszych i głowę przełożonego piekarzy między sługami swoimi.

21 A navrátíl nejvyššího nad šenky k místu jeho, aby podával koflíku Faraonovi do ruky.

I przywrócił przełożonego podczaszych do podczastwa swego, i podawał puchar do rąk Faraona:

22 Vladaře pak nad pekaři oběsil, tak jakž jim byl sen vyložil Jozef.

A przełożonego piekarzy powiesił, - jak był wyłożył im Josef.

23 A nezpomenul správce nad šenky na Jozefa, ale zapomenul na něj.

Ale nie pamiętał przełożony podczaszych o Josefie, i zapomniał go.

יח וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פְּתִירוֹן שְׁלֹשֶׁת הַסֵּלִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:

הָאֵט יוֹסֵף גַּעֲנִטְפֶּרֶט און הָאֵט גַּעֲזָאָגֶט: דאָס איז דער פֿיתרון דערפֿון: די דריי קערב דאָס זינען דריי טעג.

יט בַּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פֶּרֶעָה אֶת־רֹאשׁוֹ מֵעֲלִיד וְתִלָּה אוֹתוֹ עַל־עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרוֹ מֵעֲלִיד:

אין דריי טעג אַרום וועט פֿרעה אַראָפֿנעמען דיין קאָפּ פֿון דיר, און וועט דיך אויפֿהענגען אויף אַ בויס, און די פֿויגלען וועלן עסן דיין פֿלייש פֿון דיר.

כ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הַלֵּדָת אֶת־פֶּרֶעָה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עַבְדָּיו וַיִּשָּׂא אֶת־רֹאשׁ שֵׁר הַמִּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שֵׁר הָאֲפִים בְּתוֹךְ עַבְדָּיו:

און עס איז געווען אויפֿן דריטן טאָג, אין פֿרעהס געבורטסטאָג, האָט ער געמאַכט אַ מאָלצייט פֿאַר אַלע זיינע קנעכט, און האָט אויפֿגענומען דעם קאָפּ פֿון דעם אויבערטראַנקמיסטער, און דעם קאָפּ פֿון דעם אויבערבֿעקער, צווישן זיינע קנעכט.

כא וַיָּשֶׁב אֶת־שֵׁר הַמִּשְׁקִים עַל־מִשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־כַּף פֶּרֶעָה:

און ער האָט אומגעקערט דעם אויבערטראַנקמיסטער צו זיין טראַנקמיסטערשאַפֿט; און ער האָט דערלאָנגט דעם בעכער אין פֿרעהס האַנט.

כב וְאֵת שֵׁר הָאֲפִים תִּלָּה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף:

און דעם אויבערבֿעקער האָט ער אויפֿגעהאַנגען, אַזוי ווי יוֹסֵף האָט זיי פֿותר געווען.

כג וְלֹא־זָכַר שֵׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ:

אַבער דער אויבערטראַנקמיסטער האָט נישט געדאַכט אָן יוֹסֵף, און האָט אים פֿאַרגעסן.

בראשית מא: 41

- א וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלַם וַהֲנֵה עֹמֵד
עַל-הַיָּאָר:
1 Stalo se pak po dvou letech, měl Farao sen. Zdálo mu se, že stál nad potokem.
I stalo się po upływie dwóch lat, że Faraonowi się śniło: a niby stanął nad rzeką:
- ב וַהֲנֵה מִן-הַיָּאָר עֹלֹת שֶׁבַע פְּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה
וּבְרִיאַת בָּשָׂר וַתִּרְעֶנָּה בְּאָחוּ:
2 A aj, z toho potoku vycházelo sedm krav, pěkných na pohledění a tlustých, kteréžto pásly se na mokřinách.
A oto z rzeki wystąpiło siedm krów, pięknych z wejrzenia, i zdrowych na ciele; i pasły się na łące.
- ג וַהֲנֵה שֶׁבַע פְּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן
מִן-הַיָּאָר רְעוֹת מְרָאָה וְדָקוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמֹדְנָה
אֶצֶל הַפְּרוֹת עַל-שֹׁפֶת הַיָּאָר:
3 A aj, sedm krav jiných vycházelo za nimi z potoku, šeredných na pohledění a hubených, kteréžto stály podlé oněch krav při břehu potoka.
I oto, siedm krów innych wystąpiło za niemi z rzeki, lichych z wejrzenia i wychudłych na ciele, i stanęły obok owych krów, nad brzegiem rzeki.
- ד וַתֹּאכְלֶנָּה הַפְּרוֹת רְעוֹת הַמְּרָאָה וְדָקֹת הַבָּשָׂר
אֶת שֶׁבַע הַפְּרוֹת יְפוֹת הַמְּרָאָה וַהֲבִיאַת וַיִּיקֶץ
פְּרָעָה:
4 A ty krávy na pohledění šeredné a hubené sežraly oněch sedm krav na pohledění pěkných a tlustých. I procítil Farao.
I požarły owe krowy liche z wejrzenia, i wychudłe na ciele, siedm krów pięknych z wejrzenia, zdrowych. I ocknął się Faraon.
- ה וַיֵּשֶׁן וַיַּחֲלֹם שְׁנִית וַהֲנֵה שֶׁבַע שִׁבְלִים עֹלֹת
בְּקֶנֶה אֶחָד בְּרִיאֹת וְטֹבוֹת:
5 A když usnul zase, zdálo se jemu podruhé. A aj, sedm klasů vyrostlo z stébľa jednoho, plných a pěkných.
I zasnął; i śniło mu się powtórnie: a oto siedm kłosów wyrastało z jednego źdźbła, zdrowych i pięknych,
- ו וַהֲנֵה שֶׁבַע שִׁבְלִים דְּקוֹת וְשְׂדוּפֹת קָדִים צִמְחוּת
אַחֲרֵיהֶן:
6 A aj, sedm klasů tenkých a východním větrem usvadlých vzcházelo za nimi.
A oto siedm kłosów pustych i opalonych wiatrem wschodnim, wyrastało za niemi.
- און אָט גייען אַרויף פֿון טײך זיבן קי, שײן אויפֿן אויסזען און פֿעט אויפֿן לײב; און זיי האָבן זיך געפֿיטערט אין דעם טײכגראָז.
און אָט גייען אַרויף נאָך זיי פֿון טײך זיבן אַנדערע קי, מיאוס אויפֿן אויסזען, און מאָגער אויפֿן לײב; און זיי האָבן זיך געשטעלט לעבן יענע קי ביים ברעג טײך.
וַתֹּאכְלֶנָּה הַפְּרוֹת רְעוֹת הַמְּרָאָה וְדָקֹת הַבָּשָׂר אֶת שֶׁבַע הַפְּרוֹת יְפוֹת הַמְּרָאָה וַהֲבִיאַת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה:
און די מיאוסע אויפֿן אויסזען און מאָגערלײביקע קי האָבן אויפֿגעגעסן די זיבן שײנע אויפֿן אויסזען און פֿעטע קי. און פֿרעה האָט זיך אויפֿגעכאַפֿט.
וַיֵּשֶׁן וַיַּחֲלֹם שְׁנִית וַהֲנֵה שֶׁבַע שִׁבְלִים עֹלֹת בְּקֶנֶה אֶחָד בְּרִיאֹת וְטֹבוֹת:
און ער איז איינגעשלאָפֿן, און אים האָט זיך געחלומט אַ צווייט מאָל, ערשט זיבן זאַנגען גייען-אויף אויף איין שטענגל געזונטע און גוטע.
וַהֲנֵה שֶׁבַע שִׁבְלִים דְּקוֹת וְשְׂדוּפֹת קָדִים צִמְחוּת אַחֲרֵיהֶן:
און אָט שפראַצן אַרויס נאָך זיי זיבן זאַנגען דינע און פֿאַרברענטע פֿון מזרח-ווינט.

7 A ti klasové tenci pohltili sedm oněch klasů zdařilých a plných. I procítiv Farao, a aj, *byl* sen.

I počkěly te kłosy puste owe siedm kłosów zdrowych i pełnych. I ocknął się Faraon; a to sen.

8 Když pak bylo ráno, zkormoucena byla mysl jeho; a poslav, svolal všechny hadače Egyptské, a všechny mudrce jejich. I vypravoval jim Farao sny své; a nebylo žádného, kdo by je vyložil Faraonovi.

I stało się zrana, zaniepokoił się duch jego; i posłał i zwołał wszystkich wróżbitów Micraimu i wszystkich mędrców jego; i opowiedział im Faraon sny swoje: lecz nie było nikogo, któryby je wytłomaczył Faraonowi.

9 Tedy mluvil nejvyšší šenk Faraonovi takto: Na provinění své rozpomínám se dnes.

I rzekł przełożony podczaszych do Faraona, mówiąc: "Przewinienia moje wspominam ja dzisiaj.

10 Farao rozhněvav se na služebníky své, dal mne byl do vězení v domě nejvyššího nad drabanty, mne a správce nad pekaři.

Faraon rozgniewał się był na sługi swoje, oddał mnie pod straż do domu naczelnika przybocznej straży, - mnie i przełożonego piekarzy.

11 Měli jsme pak sen jedné noci, on i já, jeden každý podlé vyložení snu svého.

I sniř se nam sen jedné noci, mnie i jemu, každemu innego znaczenia sen sniř se nam.

וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבְלִים הַדִּקּוֹת אֶת שְׁבַע הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְּלֹאֹת וַיִּיקֶץ פֶּרְעֶה וְהִנֵּה חֲלוֹם:

און די דינע זאנגען האָבן אינגעשלונגען די זיבן געזונטע און פֿולע זאנגען. און פֿרעה האָט זיך אויפֿגעכאַפט, ערשט עס איז אַ חלום.

וַיְהִי בִּבְקֹר וַתִּפָּעַם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת-כָּל-חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם וְאֶת-כָּל-חֲכָמֶיהָ וַיִּסְפֹּר פֶּרְעֶה לָּהֶם אֶת-חֲלָמוֹ וְאִין-פֹּתֵר אוֹתָם לְפֶרְעֶה:

און עס איז געווען אין דער פֿרי, איז זיין געמיט געווען צערודערט, און ער האָט געשיקט און גערופֿן אַלע חרטומים פֿון מִצְרַיִם, און אַלע אירע חכמים; און פֿרעה האָט זיי דערציילט זינע חלומות, אָבער קיינער האָט זיי נישט געקענט פֿותר זיין פֿאַר פֿרעהן.

וַיְדַבֵּר שֵׁר הַמִּשְׁקִים אֶת-פֶּרְעֶה לֵאמֹר אֶת-חֲטָאֵי אֲנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם:

האָט דער אויבערטראַנקמיסטער גערעדט צו פֿרעהן, אַזוי צו זאָגן: מינע זינד מוז איך היינט דערמאַנען.

פֿרעה קָצף על-עבְדָיו וַיִּתֵּן אוֹתִי בַּמִּשְׁמֶר בֵּית שֵׁר הַטְּבָחִים אוֹתִי וְאֶת שֵׁר הָאִפִּים:

פֿרעה האָט געצערנט אויף זינע קנעכט, און האָט מיך אַריינגעזעצט אין דער וואַך פֿון דעם אויבערלייבוועכטערס הויז, מיך און דעם אויבערבעקער.

וַנַּחֲלֶמָה חֲלוֹם בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ בְּפִתְרוֹן חֲלָמוֹ חֲלָמָנוּ:

האָט זיך אונדז געחלומט אַ חלום אין איין נאַכט, מיר און אים; איטלעכן לויט דעם פֿיתרון פֿון זיין חלום האָט זיך אונדז געחלומט.

- 12 A byl tam s námi mládenec Hebrejský, služebník nejvyššího nad drabanty, jemuž když jsme vypravovali, vykládal nám sny naše; jednomu každému podle snu jeho vykládal.
- A byl tam z nami młodzieniec Ibrenski, sługa naczelnika przybocznej straży; i opowiedzieliśmy mu i wyłożył nam sny nasze, każdemu wedle snu jego wyłożył.
- 13 A stalo se, že jakž vykládal nám, tak bylo: Já jsem navrácen k úřadu svému, a on oběšen.
- I stało się, że jako nam wyłożył, tak i było: mnie przywrócono na stanowisko moje, a jego powieszono."
- 14 Tedy poslav Farao, povolal Jozefa, a rychle vypustili ho z žaláře. Kterýžto oholiv se, a změniv roucho své, přišel k Faraonovi.
- I posłał Faraon, i zawezwał Josefa; i wyprowadzili go spiesznie z lochu. I ostrzygł się, i zmienił szaty swoje, i przyszedł do Faraona.
- 15 I řekl Farao Jozefovi: Měl jsem sen, a není, kdo by jej vyložil; o tobě pak slyšel jsem to, že když uslyšíš sen, umíš jej vyložiti.
- I rzekł Faraon do Josefa: "Sen mi się śnił, a nie ma nikogo, coby go wytłomaczył; ja zaś słyszałem o tobie - mówią, że rozumiesz sen, by go wyłożyć."
- 16 Odpověděl Jozef Faraonovi, řka: Není to má věc; Bůh oznámí šťastné věci Faraonovi.
- I odpowiedział Josef Faraonowi, i rzekł: "Nie ja! Bóg objawi szczęście Faraona!"
- 17 Tedy řekl Farao Jozefovi: Zdálo mi se ve snách, že jsem stál na břehu potoka.
- I rzekł Faraon do Josefa: "We śnie moim, - niby stoję nad brzegiem rzeki.
- יב וַיִּשֶׁם אֶתְּנוּ נָעַר עֲבָדִי עֶבֶד לְשֵׁר הַטְּבָחִים וְנִסְפָּר-לוֹ וַיִּפְתֹּר-לָנוּ אֶת-חֲלֻמֵּינוּ אִישׁ כְּחֻלְמוֹ פָּתַר:
- און דאָרטן איז מיט אונדז געווען אַ עברישער יונג, אַ קנעכט פֿון דעם אויבערלייבוועכטער, האָבן מיר אים דערציילט, און ער האָט אונדז פֿותר געווען אונדזערע חלומות; איטלעכן לויט זיין חלום האָט ער פֿותר געווען.
- יג וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר-לָנוּ כֵּן הָיָה אֵתִי הַשִּׁיב עַל-כְּנִי וְאֹתוֹ תָּלָה:
- און עס איז געווען, אַזוי ווי ער האָט אונדז פֿותר געווען, אַזוי איז געשען: מִיך האָט מען אומגעקערט אויף מִיין שטאַנד, און אים האָט מען אויפֿגעהאַנגען.
- יד וַיִּשְׁלַח פֶּרְעָה וַיִּקְרָא אֶת-יֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן-הַבּוֹר וַיַּגְלַח וַיַּחְלֶף שְׂמֻלָּתוֹ וַיָּבֵא אֶל-פֶּרְעָה:
- האָט פֿרעעה געשיקט און גערופֿן יוסֶפֿן, און מע האָט אים אויף גיך אַרויסגענומען פֿון תְּפִיסָה. און ער האָט זיך אָפֿגעגאַלט, און האָט איבערגעביטן זײַנע קליידער, און איז געקומען צו פֿרעעהן.
- טו וַיֹּאמֶר פֶּרְעָה אֶל-יֹסֵף חֲלוֹם חֲלֻמֵּי וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וְאֲנִי שִׁמְעָתִי עָלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתֹּר אֹתוֹ:
- האָט פֿרעעה געזאָגט צו יוסֶפֿן: מיר האָט זיך געחלומט אַ חלום, און נישטאָ ווער זאָל אים פֿותר זײַן; און איך האָב געהערט זאָגן אויף דיר, אַז דו פֿאַרשטייסט אַ חלום, אים פֿותר צו זײַן.
- טז וַיַּעַן יֹסֵף אֶת-פֶּרְעָה לֵאמֹר בְּלִעְדֵּי אֱלֹהִים יַעֲנָה אֶת-שְׁלוֹם פֶּרְעָה:
- האָט יוסֶפֿ געענטפֿערט פֿרעעהן, אַזוי צו זאָגן: נישט איך, גאָט וועט באַשיידן דעם פֿריד פֿון פֿרעעהן.
- יז וַיַּדְבֵּר פֶּרְעָה אֶל-יֹסֵף בְּחֻלְמֵי הַנָּגִי עֹמֵד עַל-שִׁפְתֵי הַיָּאָר:
- האָט פֿרעעה געזאָגט צו יוסֶפֿן: מיר חלומט זיך, ערשט איך שטײ ביים ברעג טײַך.

- 18 A aj, z potoka toho vystupovalo sedm krav
tlustých a pěkných, kteréžto pásly se na
mokřinách.
- A oto z rzeki wystąpiło siedm krów, zdrowych
na ciele, i pięknych z kształtu, i pasły się
na łące.
- 19 A aj, sedm jiných krav vystupovalo za nimi
churavých a šeredných velmi a hubených;
neviděl jsem tak šeredných ve vší zemi
Egyptské.
- A oto siedm krów innych wyszło za niemi,
nędznych i lichych bardzo z kształtu, i chudych
na ciele; nie widziałem podobnych na całej
ziemi Micraim co do lichoty.
- 20 A sežraly krávy ty hubené a šeredné sedm krav
prvnějších tlustých.
- I požarły krowy chude i liche siedm krów
pierwszych zdrowych.
- 21 A ač dostaly se do břicha jejich, však nebylo
znáti, by se dostaly v střeva jejich; nebo na
pohledění byly mrzké, jako i před tím. I
procítil jsem.
- I weszły do wnętrza ich; a przecie znać nie
było, iż weszły do wnętrza ich, a wejście ich
pozostało lichém jak poprzędno. I ocknąłem
się. -
- 22 Viděl jsem také ve snách, ano sedm klasů
vyrostlo z stébła jednoho plných a pěkných.
- I ujrzałem we śnie, a niby siedm kłosów
wyrastało z źdźbła jednego, pełnych
i pięknych.
- 23 A aj, sedm klasů drobných, tenkých a
východním větrem usvadlých vycházelo za
nimi.
- Ale oto siedm kłosów zeschniętych, pustych
i zwarzonych wiatrem wschodnim, wyrastało
za nimi.
- יח וְהָיָה מִן־הַיָּאָר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת בְּרִיאֹת בֶּשָׂר
וַיִּפֹּת תֹּאֵר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ:
- און אָט גייען אַרויף פֿון טיך זיבן קי, פֿעט אויפֿן
לייב און שיין אויפֿן געשטאַלט; און זיי האָבן זיך
געפֿיטערט אין גראָז.
- יט וְהָיָה שֶׁבַע־פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן דָּלוֹת
וְרַעוֹת תֹּאֵר מְאֹד וְרִקּוֹת בֶּשָׂר לֹא־רָאִיתִי כָהֵנָּה
בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לְרַע:
- און אָט גייען אַרויף נאָך זיי זיבן אַנדערע קי,
אַרים און זייער מיאוס אויפֿן געשטאַלט און דאַר
אויפֿן לייב, וואָס אין גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם האָב
איך נישט געזען זייער גלייכן אין מיאוסקייט.
- כ וַתֹּאכְלֶנָה הַפָּרוֹת הָרִקּוֹת וְהָרַעוֹת אֶת שֶׁבַע
הַפָּרוֹת הָרֵאשֹׁנוֹת הַבְּרִיאֹת:
- און די דאַרע און מיאוסע קי האָבן אויפֿגעגעסן
די ערשטע זיבן פֿעטע קי.
- כא וַתִּבְאֲנָה אֶל־קִרְבָּנָהּ וְלֹא נֹדַע כִּי־בָאוּ
אֶל־קִרְבָּנָהּ וּמִרְאִיהֶן רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וַאֲיָקֶץ:
- און זיי זינען אַרײַן אין זיי, און עס איז נישט געווען
קענטיק אַז זיי זינען אין זיי אַרײַן, און זייער
אויסזען איז געווען אַזוי מיאוס ווי אין אָנהייב.
און איך האָב זיך אויפֿגעכאַפֿט.
- כב וַאֲרָא בַחֲלָמִי וְהָיָה שֶׁבַע שְׂבָלִים עֹלֹת בְּקֶנֶה
אַחַד מֵלֹאֶת וְטִבּוֹת:
- און איך האָב געזען אין מיין חלום, ערשט זיבן
זאַנגען גייען־אויף אויף איין שטענגל, פֿולע און
גוטע.
- כג וְהָיָה שֶׁבַע שְׂבָלִים צְנֻמוֹת דִּקּוֹת שְׂדֵפוֹת קָדִים
צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם:
- און אָט שפּראַצן אַרויס נאָך זיי זיבן זאַנגען
אינגעטריקנטע, דינע, פֿאַרברענטע פֿון
מזרח־ווינט.

- 24 I pohltili klasové ti drobní sedm klasů pěkných. Což když jsem vypravoval hadačům, nebyl, kdo by mi vyložil.
- I pochłoneły kłosy puste, siedm kłosów pięknych. I opowiedziałem to wróżbitom, lecz nikt nie wyjaśnił mi.
- 25 Odpověděl Jozef Faraonovi: Sen Faraonův jednotejný jest. Což Bůh činiti bude, to ukázal Faraonovi.
- I rzekł Josef do Faraona: «Sen Faraona jeden jest! Co Bóg uczyni, zapowiedział to Faraonowi!
- 26 Sedm krav pěkných jest sedm let, a sedm klasů pěkných *tolikéž* jest sedm let; sen jest jednotejný.
- Siedm krów pięknych - to siedm lat; a siedm kłosów pięknych - to siedm lat; sen to jeden.
- 27 Sedm pak hubených krav a šeredných, vystupujících za nimi, sedm let jest; a sedm klasů drobných a větrem východním usvadlých bude sedm let hladu.
- A siedm krów nędznych i lichych, które wstąpiły za niemi, - to siedm lat; a siedm kłosów czczych i zwarzonych wiatrem wschodnim, będą to siedm lat głodu.
- 28 Toť jest, což jsem mluvil Faraonovi: Což Bůh činiti bude, ukazuje Faraonovi.
- Oto rzecz o której powiedziałem do Faraona: co Bóg uczyni, pokazał Faraonowi.
- 29 Aj, sedm let nastane, *v nichž* hojnost veliká bude ve vši zemi Egyptské.
- Oto siedm lat nadejdzie obfitości wielkiej na całej ziemi Micraim.
- כד וַתִּבְלַעַן הַשִּׁבְלִים הַדִּקָּת אֶת שְׁבַע הַשִּׁבְלִים הַטֹּבוֹת וְאָמַר אֶל-הַחֲרָטְמִים וְאִין מִגִּיד לִי:
- און די דינע זאנגען האָבן אינגעשלונגען די זיבן גוטע זאנגען. האָב איך דערציילט די חרטומים, אָבער קיינער קען מיר ניט זאָגן.
- כה וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-פֶּרְעָה חֲלוֹם פֶּרְעָה אֶחָד הוּא אֶת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הַגִּיד לְפֶרְעָה:
- הָאֵט יוֹסֵף גַּעזאָגט צו פֶּרְעָה: דער חלום פֿון פֶּרְעָה איז איינער; וואָס גאָט וויל טאָן הָאֵט ער אָנגעזאָגט פֶּרְעָה.
- כו שְׁבַע פֶּרֶת הַטֹּבֹת שְׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשְׁבַע הַשִּׁבְלִים הַטֹּבֹת שְׁבַע שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם אֶחָד הוּא:
- די זיבן גוטע קי דאָס זינגען זיבן יאָר, און די זיבן גוטע זאנגען דאָס זינגען זיבן יאָר; איין חלום איז דאָס.
- כז וְשְׁבַע הַפְּרוֹת הָרָקוֹת וְהָרַעַת הָעֵלֶת אַחֲרֵיהֶן שְׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשְׁבַע הַשִּׁבְלִים הָרָקוֹת שְׁדָפוֹת הַקָּדִים יִהְיוּ שְׁבַע שָׁנֵי רָעָב:
- און די זיבן דאָרע און מיאוסע קי, וואָס זינגען אַרויפֿגעקומען נאָך זיי, דאָס זינגען זיבן יאָר; און די זיבן ליידיקע זאנגען פֿאַרברענט פֿון מזרח-ווינט, דאָס וועלן זיין זיבן הונגעריאָרן.
- כח הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל-פֶּרְעָה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הָרָאָה אֶת-פֶּרְעָה:
- דאָס איז די זאך וואָס איך האָב געזאָגט פֶּרְעָה: וואָס גאָט וויל טאָן הָאֵט ער באַוויזן פֶּרְעָה.
- כט הֵנָּה שְׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת שְׁבַע גְּדוֹל בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם:
- זע, עס קומען זיבן יאָר פֿון גרויס זעט אין גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.

- 30 A po nich nastane sedm let hladu, v nichž v zapomenutí přijde všechna ta hojnost v zemi Egyptské; a zhubí hlad zemi.
- A nastanie siedm lat głodu po nich, že zapomnianą będzie cała obfitość na ziemi Micraim, i zniszczy głód ziemię.
- 31 Aniž poznána bude hojnost ta v zemi, pro hlad, *kterýž přijde* potom; nebo velmi veliký bude.
- I znać nie będzie obfitości onej w ziemi, dla głodu tego, który nastąpi; gdyż ciężkim będzie bardzo.
- 32 Že pak opětován jest sen Faraonovi podvakerát, *znamená*, že jistá věc jest od Boha, a že tím spíše Bůh vykoná to.
- A ponieważ powtórzył się sen Faraonowi dwukrotnie: to postanowioną jest ta rzecz od Boga, a przyspiesza Bóg jej spełnienie.
- 33 Protož nyní ať vyhledá Farao muže opatrného a moudrého, kteréhož by ustanovil nad zemí Egyptskou.
- A teraz niech upatrzy Faraon męża rozsądnego i mądrego, a niech ustanowi go nad ziemią Micraim;
- 34 To ať učiní Farao, a postaví úředníky nad zemí, a běře pátý díl z *úrod* země Egyptské, po sedm let hojných.
- I niechaj zarządzi Faraon, aby ustanowił nadzorców nad ziemią, i zbierał piątą część urodzajów ziemi Micraim, w siedmiu latach obfitości.
- 35 Ať shromáždí všeliké potraviny těch úrodných let nastávajících, a sklídí obilí k ruce Faraonovi; a potraviny v městech ať se chovají *pilně*.
- I niech nagromadzą wszelkiej żywności lat tych dobrych, które nastąpią, i składają zboże pod rękę Faraona, na żywność po miastach, i niech pilnują.
- וְקָמוּ שִׁבְעַת שָׁנִי רָעָב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כָּל־הַשֶּׁבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְכָלָה הָרָעָב אֶת־הָאָרֶץ:
- און נאך זיי וועלן אויפֿשטיין זיבן הונגערֿיאָרן, און די גאנצע זעט וועט זיין פֿאָרגעסן אין לאַנד מִצְרַיִם; און דער הונגער וועט פֿאַרלענדן דאָס לאַנד.
- וְלֹא־יִוָּדַע הַשֶּׁבַע בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הָרָעָב הַהוּא אַחֲרֵי־כֵן כִּי־כָבֵד הוּא מְאֹד:
- און פֿון דער זעט וועט ניט זיין צו מערקן אין לאַנד, פֿון וועגן יענעם הונגער וואָס נאָכדעם; וואָרום ער וועט זיין זייער שווער.
- וְעַל הַשָּׁנוֹת הַחֲלוּם אֶל־פֶּרְעָה פְּעָמִים כִּי־נִבֹּן הַדִּבָּר מֵעַם הָאֱלֹהִים וּמִמָּהֵר הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ:
- און וואָס דער חלום האָט זיך איבערגעחזרט אַ צווייט מָאָל: ווייל די זאך איז פֿעסט פֿון גאָט, און גאָט אַיילט דאָס צו טאָן.
- וְעַתָּה יָרָא פֶּרְעָה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם וַיִּשְׁיִתְהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
- און אַצונד, זאָל פֿרעה זען אַ פֿאַרשטאַנדיקן און אַ קלוגן מאַן, און אים שטעלן איבערן לאַנד מִצְרַיִם.
- וַעֲשֵׂה פֶּרְעָה וַיִּפְקֹד פְּקָדִים עַל־הָאָרֶץ וְחֲמֵשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְעַת שָׁנֵי הַשָּׁבַע:
- זאָל פֿרעה דאָס טאָן, און זאָל ער אויפֿזעצן אויפֿזעער איבערן לאַנד, און באַוואַרענען דאָס לאַנד מִצְרַיִם אין די זיבן זאַטע יאָרן.
- וַיִּקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֲכָל הַשָּׁנִים הַטּוֹבֹת הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וַיַּצְבֹּרוּ־בָר תַּחַת יַד־פֶּרְעָה אֲכָל בְּעָרִים וַיִּשְׁמְרוּ:
- און זאָל מען אויפֿזאַמלען די גאנצע שפּיז פֿון די דאָזיקע גוטע יאָרן וואָס קועמן, און זאָל מען אַנקלײַבן תבואה אונטער דער האַנט פֿון פֿרעהן, פֿאַר שפּיז אין די שטעט, און היטן.

36 A budou pokrmové ti za poklad zemi této k sedmi letům hladu, kteráž budou v zemi Egyptské, aby nebyla zkažena země tato hladem.

I będzie ta żywność zapasem dla ziemi, na siedm lat głodu, które nastaną w ziemi Micraim, aby nie wyniszczała ziemia od głodu.»

37 I líbila se řeč ta Faraonovi i všechněm služebníkům jeho.

I podobało się słowo to w oczach Faraona, i w oczach wszystkich sług jego.

38 Tedy řekl Farao služebníkům svým: Najdeme-liž podobného tomuto muži, v němž by byl Duch Boží?

I rzekł Faraon do sług swoich: "Czyż znajdziem podobnego męża, w którym by był duch Boży?"

39 Jozefovi pak řekl: Poněvadž Bůh dal znáti tobě všecko toto, neníž žádného tak rozumného a moudrého, jako ty jsi.

I rzekł Faraon do Josefa: "Skoro oznajmił ci Bóg to wszystko, to niema rozsądnego i mądrego, równego tobie!"

40 Ty budeš nad domem mým, a líbatí bude tvář tvou všecken lid můj; stolicí toliko *královskou* vyšší nad tebe budu.

Ty będziesz nad domem moim, a podług słowa twojego rządzić się będzie cały lud mój; tylko tronem wyższym będę od ciebie."

41 Řekl také Farao Jozefovi: Aj, ustanovil jsem tě nade vší zemí Egyptskou.

I rzekł Faraon do Josefa: "Patrz, postanawiam cię nad całą ziemią Micraim!"

לו וְהָיָה הָאֵכָל לְפָקֶדוֹן לְאָרֶץ לְשִׁבְעַ שָׁנֵי הָרָעָב
אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא־תִכָּרַת הָאָרֶץ
בְּרָעָב:

און די שפּיז וועט זיין אַוועקגעלייגט פֿאַרן לאַנד,
אויף די זיבן הונגעריאַרן וואָס וועלן זיין אין
לאַנד מִצְרַיִם, און דאָס לאַנד וועט נישט
פֿאַרשניטן ווערן פֿון הונגער.

לו וַיִּטֵּב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי כָל־עֲבָדָיו:

און די זאַך איז ווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון
פֿרעעה, און אין די אויגן פֿון אַלע זינע קנעכט.

לח וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־עֲבָדָיו הִנֵּמָצָא כָּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר
רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ:

און פֿרעעה האָט געזאָגט צו זינע קנעכט: קענען
מיר דען געפֿינען אַזאַ ווי דער דאָזיקער, אַ מאַן
וואָס דער גייסט פֿון גאָט איז אין אים?

לט וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים
אוֹתָהּ אֶת־כָּל־זֹאת אֵין־נִבּוֹן וְחָכָם כְּמוֹךָ:

און פֿרעעה האָט געזאָגט צו יוֹסֵף: נאָכדעם ווי
גאָט האָט דִּיך געלאָזט וויסן דאָס אַלץ, איז נישט
אַ פֿאַרשטאַנדיקער און אַ קלוגער אַזוי ווי דו.

מ אַתָּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי וְעַל־פִּיךָ יִשָּׁק כָּל־עַמִּי רַק
הַכֶּסֶּא אֲגִדֵּל מִמֶּךָ:

דו וועסט זיין איבער מיין הויז, און לויט דיין מויל
זאָל געווירטשאַפֿט ווערן מיין גאַנץ פֿאָלק; נאָר
מיטן טראָן וועל איך זיין גרעסער פֿון דיר.

מא וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה נָתַתִּי אֶתָּךְ עַל
כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

און פֿרעעה האָט געזאָגט צו יוֹסֵף: זע, איך האָב
דִּיך אויפֿגעזעצט איבערן גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.

42 A sňav Farao prsten svůj s ruky své, dal jej na ruku Jozefovu, a oblékl ho v roucho kmentové, a vložil zlatý řetěz na hrdlo jeho.

I zdjal Faraon pierścień swój z ręki swojej, i włożył go na rękę Josefa; i przyodział go w szaty z bisioru, i zawiesił łańcuch złoty na szyję jego.

43 A dal ho voziti na svém druhém voze, a volali před ním: Klanějte se! I ustanovil ho nade vší zemí Egyptskou.

I kazał go wozić na wozie namiestnikowskim swoim, i wołali przed nim; "zgiąć kolana!" I tak ustanovil go nad całą ziemią Micraim.

44 A řekl Farao Jozefovi: Já jsem Farao, a bez dopuštění tvého nepozdvihne žádný ruky své ani nohy své ve vší zemi Egyptské.

I rzekł Faraon do Josefa: "Ja Faraon; ale bez ciebie nie podniesie nikt ani ręki, ani nogi swojej, w całej ziemi Micraim".

45 A dal Farao jméno Jozefovi Safenat Paneach, a dal mu Asenat dceru Putifera, knížete On, za manželku. I vyšel Jozef na zemi Egyptskou.

I nazwał Faraon imię Josefa: Cafnath-Paneach; a dał mu Osnatę, córkę Poti-fery, kapłana Onu, za żonę. I przeszedł Josef całą ziemię Micraim.

46 (*Jozef pak byl ve třidcítí letech, když stál před Faraonem králem Egyptským.*) A vyšed od tváři Faraonovy, projel všecku zemi Egyptskou.

A Josef miał trzydzieści lat, gdy stanął przed Faraonem, królem Micraim. I wyszedł Josef z przed oblicza Faraona, i przeszedł całą ziemię Micraim.

מב ויִסֶּר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ אוֹתוֹ בְּגָדֵי־שֵׁשׁ וַיַּשֶּׂם רֶבֶד הַזָּהָב עַל־צַוְאָרוֹ:

און פֿרעָה האָט אַראָפּגענומען זײַן זיגלרינג פֿון זײַן האַנט, און האָט אים אָנגעטאָן אויף דער האַנט פֿון יוסֿפֿן, און ער האָט אים אָנגעקליידט אין לינענע בגדים, און אים אָנגעטאָן אַ גילדערנע קײט אויפֿן האַלדז.

מג וַיִּרְבֹּב אוֹתוֹ בְּמִרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָ וְנָתַן אוֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

און ער האָט אים געמאַכט פֿאָרן אין זײַן צווייטן רײטוואָגן; און מע האָט אויסגערופֿן פֿאַר אים: אַבְרָה! און ער האָט אים אויפֿגעזעצט איבערן גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.

מד וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֲנִי פַּרְעֹה וּבְלִעְדִּיךָ לֹא־יָרִים אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

און פֿרעָה האָט געזאָגט צו יוסֿפֿן: איך בין פֿרעָה, אַבער אַן דיר זאָל קײנער נישט אויפֿהייבן אַ האַנט אָדער אַ פֿוס אין גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.

מה וַיִּקְרָא פַּרְעֹה שֵׁם־יוֹסֵף צְפֹנָת פַּעֲנִחַ וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־אֲסֵנַת בַּת־פּוֹטִי פֶּרַע כִּהֵּן אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

און פֿרעָה האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יוסֿפֿן, צְפֹנָת־פַּעֲנִחַ; און ער האָט אים געגעבן אַסֵנַת די טאכטער פֿון פּוֹטִי־פֶּרַע, דעם פֿריסטער פֿון אֵן, פֿאַר אַ ווייב.

מו וַיֹּסֶף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּעָמְדוֹ לְפָנָי פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלְּפָנָי פַּרְעֹה וַיַּעֲבֵר בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:

און יוסֿף איז אַרויסגעגאַנגען איבערן לאַנד מִצְרַיִם. – און יוסֿף איז געווען דרייסיק יאָר אלט, ווען ער האָט זיך געשטעלט פֿאַר פֿרעָה דעם מלך פֿון מִצְרַיִם. – און יוסֿף איז אַרויסגעגאַנגען פֿון פֿאַר פֿרעָה, און איז דורכגעגאַנגען דורכן גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם.

47 A vydala země po sedm let úrodných *obilí* hojnost.

I vydala zemia w siedmiu latach obfityści garściami.

48 I nahromáždil všelijakých potrav v těch sedmi letech *hojných* v zemi Egyptské, a složil potravu tu v městech; úrody polní jednoho každého města, kteréž byly okolo něho, složil v něm.

I gromadził on wszelaką żywność w siedmiu latach, które nastaly w ziemi Micraim, i składał żywność tę w miastach; żywność z pól każde miasto otaczających, składał w niém.

49 A tak nahromáždil Jozef obilí velmi mnoho, jako *jest* písku mořského, tak že přestali počítati; nebo mu nebylo počtu.

I nagromadził Josef zboża, jako piasku morskiego, mnóstwo wielkie; tak że zaniechał liczyć, gdyż nie było liczby.

50 Jozefovi pak narodili se dva synové, prvé než přišel rok hladu, kteréž mu porodila Asenat, dcera Putifera, knížete On.

A Josefowi urodzili się dwaj synowie, zanim nastał rok głodu, których urodziła mu Osnath, córka Poti-fery, kapłana Onu.

51 A nazval Jozef jméno prvorozeného Manasses, *řka*: Nebo způsobil to Bůh, abych zapomenul na všechny práce své, a na všecken dům otce svého.

I nazwał Josef imię pierworodnego: Menasze, "gdyż - dał mi zapomnieć Bóg wszystkie nieszczęścia moje, i cały dom ojca mojego."

מו ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים:

און דאס לאנד האט געבראכט אין די זיבן זאטע יארן הויפנסוויז.

מח ויקבץ את-כל-אכל שבע שנים אשר היו בארץ מצרים ויתן-אכל בערים אכל שדה-העיר אשר סביבתיה נתן בתוכה:

און ער האט אויפגעזאמלט די גאנצע שפיז פון די זיבן יאר וואס זיינען געווען אין לאנד מצרים, און האט אריינגעטאן די שפיז אין די שטעט; די שפיז פון די פֿעלדער פון א שטאט וואס ארום איר,

מט ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי-חדל לספר כי-אין מספר:

האט ער אריינגעטאן אין איר. און יוסף האט אנגעקליבן תבואה אזוי ווי זאמד פון ים, זייער פיל, ביז מע האט אויפגעהערט צו ציילן, ווייל עס איז געווען אן א צאל.

נ ויליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה-לו אסנת בת-פוטי פרע כהן און:

און ביי יוספֿן זיינען געבאָרן געוואָרן, איידער דאָס הונגעריאָר איז געקומען, צוויי זין, וואָס אָסנת די טאכטער פֿון פּוטי-פֿרע דעם פּריסטער פֿון און האט אים געבאָרן.

נא ויקרא יוסף את-שם הבכור מנשה כי-נשני אלהים את-כל-עמלי ואת כל-בית אבי:

און יוסף האט גערופֿן דעם נאָמען פֿון דעם בכור מנשה, ווייל: « גאָט האָט מיך געמאַכט פֿאַרגעסן מיין גאַנצע מאַטערניש, און דאָס גאַנצע הויז פֿון מיין פֿאָטער. »

52 Jméno pak druhého nazval Efraim, *řka*: Nebo dal mi Bůh zrůst v zemi trápení mého.

A imię drugiego nazwał: Efraim, "gdyż - rozmnożył mnie Bóg w ziemi niedoli mojej."

53 Tedy pominulo sedm let hojných v zemi Egyptské;

I skończyły się siedm lat obfityści, która byla w ziemi Micraim.

54 A počalo sedm let hladu přicházeti, jakž byl předpověděl Jozef. I byl hlad po všech krajinách, ale po vši zemi Egyptské byl chléb.

I zaczęły siedm lat głodu następować, jako był przepowiedział Josef. I był głód we wszystkich krajach; ale na całej ziemi Micraim był chléb.

55 Potom *také* nedostatek trpěla všecka země Egyptská, a volal lid k Faraonovi o chléb. I řekl Faraon všechněm Egyptským: Jděte k Jozefovi, což vám rozkáže, učiníte.

Lecz nastał głód i w całej ziemi Micraim, a wołał lud do Faraona o chléb; rzekł tedy Faraon do wszystkich Micrejczyków: "Idźcie do Josefa, a co powie wam, uczynicie!"

56 A *byl* hlad na tváři vši země. Tedy otevřel Jozef všecky *obilnice*, v nichž *obilí* bylo, a prodával Egyptským; nebo rozmohl se hlad v zemi Egyptské.

Gdy zaś nastał głód na powierzchni całej ziemi, otworzył Josef wszystkie składy, i sprzedawał zboże Micrejczykom. A głód wzmagął się w ziemi Micraim.

57 A všickni *obyvatelé* země přicházeli do Egypta k Jozefovi, aby kupovali; nebo rozmohl se byl hlad po vši zemi.

I ze wszystkich krajów przybywali do Micraim, aby zakupować zboże u Josefa; gdyż wzmagął się głód na całej ziemi.

נב ואת שם השני קרא אפרים כי־הפרני אלהים בארץ ענני:

און דעם נאמען פֿון דעם צווייטן האָט ער גערופֿן אַפֿרים, ווייל: » גאָט האָט מיך געפֿרוכפערט אין דעם לאַנד פֿון מיין פיין«.

נג ותכלינה שבע שני השבע אשר היה בארץ מצרים:

און עס האָבן זיך געענדיקט די זיבן יאָר פֿון דער זעט וואָס איז געווען אין לאַנד מצרים.

נד ותחלינה שבע שני הרעב לבוא באשר אמר יוסף ויהי רעב בכל־הארצות ובכל־ארץ מצרים היה לחם:

און עס האָבן אָנגעהויבן קומען די זיבן הונגעריאָרן, אזוי ווי יוסף האָט פֿאַרויסגעוואָגט. און עס איז געווען אַ הונגער אין אַלע לענדער, נאָר אין גאַנצן לאַנד מצרים איז געווען ברויט.

נה ותרעב כל־ארץ מצרים ויצעק העם אל־פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל־מצרים לכו אל־יוסף אשר־יאמר לכם תעשו:

און אַז דאָס גאַנצע לאַנד מצרים האָט אָנגעהויבן הונגערן, און דאָס פֿאָלק האָט געשריען צו פֿרעהן אום ברויט, האָט פֿרעה געוואָגט צו גאַנץ מצרים: גייט צו יוספֿן; וואָס ער וועט אייך זאָגן, זאָלט איר טאָן.

נו והרעב היה על כל־פני הארץ ויפתח יוסף את־כל־אשר בהם וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים:

און דער הונגער איז געווען איבערן גאַנצן לאַנד; און יוסף האָט געעפֿנט אַלע שפּייכלערס, און האָט פֿאַרקויפֿט צו מצרים; און דער הונגער האָט זיך געשטאַרקט אין לאַנד מצרים.

נו וכל־הארץ באו מצרימה לשבר אל־יוסף כי־חזק הרעב בכל־הארץ:

און פֿון דער גאַנצער ערד איז מען געקומען קיין מצרים צו יוספֿן קויפֿן תבואה, וואָרום דער הונגער איז געווען שטאַרק אויף דער גאַנצער ערד.

בראשית מב: 42

- א וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ-שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרֹאוּ:
1 Vida pak Jákob, že by potrava byla v Egyptě,
řekl synům svým: Co hledíte jeden na
druhého?
I dowiedział się Jakób, że jest zboże
w Micraim, i rzekł Jakób do synów swoich: "Na
co się oglądacie?"
- ב וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֵשׁ-שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם
רְדוֹ-שָׁמָּה וְשָׁבְרוּ-לָנוּ מִשָּׁם וְנָחִיָּה וְלֹא נָמוּת:
2 I mluvil jím: Aj, slyšel jsem, že mají potravu v
Egyptě; jděte tam, a kupte nám odtud,
abychom živi byli a nezemřeli.
I rzekł: "Oto slyszałem, że jest zboże
w Micraim; znajdźcie tam, a zakupcie nam
ztamtąd, abyśmy się żywili, a nie pomarli."
- ג וַיֵּרְדּוּ אַחֵי-יוֹסֵף עֶשְׂרֵה לְשֹׁבֵר בָּר מִמִּצְרַיִם:
הָאֵבֶן יוֹסֵפִס צֶעַן בְּרִידֶעֶר אַרְאָפֶּגֶעֱנִידֶעֶרֶט קוִיפֶן
תְּבוּאָה פֶּון מִצְרַיִם.
3 Tedy šlo deset bratrů Jozefových, aby
nakoupili obilí v Egyptě.
Zeszło tedy dziesięciu braci Josefa zakupić
zboże w Micraim.
- ד וְאֶת-בְּנֵימִין אַחֵי יוֹסֵף לֹא-שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת-אָחִיו
כִּי אָמַר פֶּן-יִקְרָאנוּ אִסּוֹן:
4 Ale Beniamina, bratra Jozefova, neposlal Jákob
s bratřími jeho, nebo řekl: Aby se mu tam něco
zlého nepříhodilo.
Ale Binjamina, brata Josefa, nie posłał Jakób
z braćmi jego, rzekł bowiem: "by go nie
spotkała przygoda."
- ה וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשֹׁבֵר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי-הָיָה
הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
5 I šli synové Izraelovi spolu s jinými, aby
kupovali; nebo byl hlad v zemi Kananejské.
I przybyli synowie Israela dla zakupu zboża
wśród przybywających; gdyż był głód w ziemi
Kanaan.
- וַיִּזְנַע גַּעֲקוֹמַעַן דִּי זֵין פֶּון יִשְׂרָאֵל אַיִנקוִיפֶן,
צווישן די וואָס זינען גַּעֲקוֹמַעַן, וואָרום דער
הונגער איז געווען אין לאַנד כְּנָעַן.

- 6 Jozef pak byl nejvyšší správce v zemi té; on prodával obilí všemu lidu země. Tedy přišli bratři Jozefovi, a skláněli se před ním tváří až k zemi.
- Josef zaś był władcą w kraju tym; on to sprzedawał zboże całemu ludowi kraju. I przybyli bracia Josefa, i pokłonili mu się twarzą ku ziemi.
- 7 A uzřev Jozef bratři své, poznal je; a ukázal se k nim *jako* cizí, a tvrdě mluvil k nim, řka jim: Odkud jste přišli? I odpověděli: Z země Kananejské, abychom nakoupili potrav.
- I ujrzał Josef braci swoich, i poznał ich; lecz udawał obcego wobec nich, i przemówił do nich surowo, i rzekł do nich: "Zkądęście przyszli?" I odpowiedzieli: "Z ziemi Kanaan, dla zakupienia żywności."
- 8 Poznal, pravím, Jozef bratři své, ale oni nepoznali ho.
- Tak poznał Josef braci swoich, oni zaś nie poznali go.
- 9 Tedy zpomenul Jozef na sny, kteréž měl o nich, a řekl jim: Špehéri jste, a přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země.
- I wspomniał Josef na sny, które mu się śniły o nich; i rzekł do nich: "Wyście szpiegi; by wypatrywać słabości tej ziemi, przybyliście!"
- 10 Kteřížto odpověděli jemu: Nikoli, pane můj, ale služebníci tvoji přišli, aby nakoupili pokrmů.
- I rzekli do niego: "Nie, panie; ale słudzy twoi przybyli dla zakupienia żywności."
- 11 Všickni my synové jednoho muže jsme, upřímí jsme; nikdyť jsou nebyli služebníci tvoji špehéri.
- Wszyscyśmy synowie jednego człowieka; prawi jesteśmy; nie bywali słudzy twoi szpiegami."
- וְיוֹסֵף הָיָה הַשְּׁלִיט עַל-הָאָרֶץ הוּא הַמְּשָׁבִיר לְכָל-עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּ-לוֹ אִפְּסִים אֶרְצָה:
- און יוסף איז געווען דער געוועלטיקער איבערן לאַנד; ער איז געווען דער וואָס האָט פֿאַרקויפֿט צום גאַנצן פֿאָלק פֿון לאַנד. זײַנען געקומען יוספֿס ברידער, און האָבן זיך צו אים געבוקט מיטן פנים צו דער ערד.
- וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת-אֲחָיו וַיִּכְרַם וַיַּתְנַבֵּר אֲלֵיהֶם וַיַּדְבֵּר אִתָּם קְשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאִין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לְשֶׁבֶר-אֶכֶל:
- און יוסף האָט געזען זײַנע ברידער, און האָט זיי דערקענט, אָבער ער האָט זיך געמאַכט פֿרעמד צו זיי, און האָט גערעדט מיט זיי האַרט, און האָט צו זיי געזאָגט: פֿון וואַנען קומט איר? האָבן זיי געזאָגט: פֿון לאַנד כְּנַעַן, אַינצוקויפֿן שפּײַז.
- וַיִּכֹּר יוֹסֵף אֶת-אֲחָיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ:
- און יוסף האָט דערקענט זײַנע ברידער, אָבער זיי האָבן אים נישט דערקענט.
- ט וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרִגְלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת-עֲרוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם:
- און יוסף האָט זיך דערמאַנט אָן די חלומות, וואָס האָבן זיך אים געחלומט וועגן זיי, און ער האָט צו זיי געזאָגט: אויסקוקערס זײַט איר; צו זען די נאַקעטקײט פֿון לאַנד זײַט איר געקומען.
- י וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנֵי וְעַבְדֶּיךָ בָּאוּ לְשֶׁבֶר-אֶכֶל:
- האָבן זיי צו אים געזאָגט: נײַן, מײַן האַר, נײַערט צו קויפֿן שפּײַז זײַנען געקומען דײַנע קנעכט.
- יא כָּלָנוּ בְּנֵי אִישׁ-אֶחָד נָחֲנוּ בְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא-הָיוּ עַבְדֶּיךָ מְרִגְלִים:
- מיר אַלע זײַנען זײַן פֿון אײַן מאַן; ערלעכע מענטשן זײַנען מיר; דײַנע קנעכט זײַנען קײַן מאַל נישט געווען קײַן אויסקוקערס.

- 12 Jimž zase řekl: Není tak, ale přišli jste, abyste shlédli nepevná místa země. יב ויאמר אליהם לא כיערות הארץ באתם לראות:
- Ale on řekl do nich: "Nie, bo słabość tej ziemi przybyliście wypatrywać!" האט ער צו זיי געזאגט: ניין, ניערט די נאקעטקייט פֿון לאַנד זיט איר געקומען זען.
- 13 Odpověděli oni: Dvanácte nás bratří služebníků tvých bylo, synů muže jednoho v zemi Kananejské; a aj, nejmladší s otcem naším nyní jest doma, a jednoho není. יג ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד בארץ כנען והנה הקטן את-אבינו היום והאחד איננו:
- I rzekli: "Dwunastu nas braci, sług twoich; myśmy synowie jednego człowieka w ziemi Kanaan; a oto najmłodszy przy ojcu naszym dzisiaj, a jednego już niema." האבן זיי געזאגט: צוועלף ברידער זינען מיר, דינע קנעכט, זין פֿון איין מאן אין לאַנד כנען, און אַט איז דער יינגסטער הינט מיט אונדזער פֿאטער, און איינער איז נישט געוואָרן.
- 14 I řekl jim Jozef: Toť jest, což jsem mluvil vám, když jsem řekl: Špehéři jste. יד ויאמר אליהם יוסף הוא אשר דברתי אליכם לאמר מרגלים אתם:
- I řekl do nich Josef: "To właśnie i powiedziałem wam, mówiąc: wyście szpiegi!" האט יוסף צו זיי געזאגט: דאָס איז דאָך וואָס איך האָב צו איך גערעדט, אזוי צו זאָגן: אויסקוקערס זיט איר.
- 15 Touto věcí zkušeni budete: Živť jest Farao, že nevyjdete odsud, až přijde sem bratr váš mladší. טו בואת תבחנו חי פרעה אם-תצאו מזה כי אם-בבוא אחיכם הקטן הנה:
- Przez to wybadani będziecie: Na życie Faraona! nie wyjdziecie ztąd, chyba gdy przybędzie tu brat wasz najmłodszy: דערמיט וועט איר געפרוּווט ווערן: אזוי ווי פרעה לעבט, אויב איר וועט פֿון דאָנען אַרויסגיין, סידן אייער יינגסטער ברודער וועט קומען אַהער!
- 16 Vyšlete z sebe jednoho, ať vezma, přivede bratra vašeho; vy pak u vězení zůstaňte, a zkušena budou vaše slova, pravdu-li jste mluvili. Pakli nic, živť jest Farao, že jste špehéři. טז שלחו מכם אחד ויקח את-אחיכם ואתם האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם-לא חי פרעה כי מרגלים אתם:
- Wyprawcie jednego z was, i niech zabierze brata waszego; a wy będziecie uwięzieni, i zbadane będą słowa wasze, - czy jest prawda przy was; a jeśli nie, na życie Faraona, żeście szpiegi!" שיקט פֿון אייך איינעם, ער זאָל ברענגען אייער ברודער, און איר בלייבט אינגעשפּאַרט, כדי אייערע ווערטער זאָלן אויסגעפרוּווט ווערן, אויב דער אמת איז מיט איך; און אויב נישט, אזוי ווי פרעה לעבט, אַז איר זיט אויסקוקערס!
- 17 Tedy dal je všecky spolu do vězení za tři dni. יז ויאסף אתם אל-משמר שלשת ימים:
- I oddał ich pod straż na trzy dni. און ער האט זיי אַריינגענומען אין וואַך אויף דריי טעג.

18 Třetího pak dne řekl jim Jozef: Toto učňte, abyste živi byli; *neboť* já se bojím Boha.

I rzekł do nich Josef dnia trzeciego: "Oto co wam czynić, a żyć będziecie, - Boga ja się boję:

19 Jste-li šlechtní *muži*, jeden bratr váš ať jest ukován v žaláři, v němž jste byli; vy pak jděte, a odnešte obilí *k zapuzení* hladu domů vašich.

Jeżeliście wy prawi, niechaj brat wasz jeden pozostanie uwięzionym w domu, w którym jesteście strzeżeni; a wy idźcie, odwieźcie zboże wedle niedostatku rodzin waszych.

20 Bratra pak svého mladšího přivedete ke mně; a pravdomluvná prokázána budou vaše slova, a nezemřete. Tedy učinili tak.

A brata waszego najmłodszego przyprowadźcie do mnie, aby stwierdziły się słowa wasze, i abyście nie zginęli." I uczynili tak.

21 I mluvil jeden k druhému: Jistě provinili jsme proti bratru svému. Nebo viděli jsme ssoužení duše jeho, když nás pokorně prosil, a nevyslyšeli jsme *ho*; protož přišlo na nás ssoužení toto.

Ale mówili jeden do drugiego: "Zaprawdę, myśmy grzeszni ze względu na brata naszego; ponieważ widzieliśmy utrapienie duszy jego, gdy błagał nas, a nie wysłuchaliśmy; dla tego przyszło na nas utrapienie to."

22 Odpověděl pak jim Ruben, řka: Zdaliž jsem *tehdy* vám nepravil těmito slovy: Nehřešte proti pacholeti. Ale neposlechli jste; pročez také krve jeho, hle, vyhledává se.

I odpowiedział im Reuben, mówiąc: "Alboż nie mówiłem wam temi słowy: Nie grzeszcie przeciw chłopcu! Aleście nie słuchali. To też krew jego, oto poszukiwaną jest!"

יח ויאמר אליהם יוסף ביום השלישי זאת עשו וחיו את־האלהים אני ירא:

און יוסף האט צו זיי געזאגט אויפן דריטן טאג: דאס טוט, און איר וועט בלייבן לעבן - איך האב מורא פאר גאט:

יט אם־כנים אתם אחיכם אחד יאסר בבית משמרכם ואתם לכו הביאו שבר רעבון בתיכם:

אויב איר זיט ערלעכע מענטשן, זאל איין ברודער אייערער בלייבן אינגעשפארט אין אייער וואכהויז, און איר גייט, און ברענגט תבואה פאר דעם הונגער פון אייערע הויזגעזינטן.

כ ואת־אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דבריכם ולא תמותו ויעשו־כן:

און אייער יינגסטן ברודער זאלט איר ברענגען צו מיר; און אייערע ווערטער וועלן באווערט ווערן, און איר וועט ניט שטארבן. האבן זיי אזוי געטאן.

כא ויאמרו איש אל־אחיו אבל אשמים אנחנו על־אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על־כן באה אלינו הצרה הזאת:

און זיי האבן געזאגט איינער צום אנדערן: פאר וואר, מיר זינען שולדיק וועגן אונדזער ברודער וואס מיר האבן צוגעזען דעם צער פון זיין זעל, ווען ער האט זיך געבעטן ביי אונדז, און מיר האבן ניט צוגעהערט. דרום איז אויף אונדז געקומען די דאזיקע צרה.

כב ויען ראובן אתם לאמר הלא אמרתי אליכם לאמר אל־תחטאו בילד ולא שמעתם וגם־דמו הנה נדרש:

און ראובן האט זיך אפגערופן צו זיי, אזוי צו זאגן: האב איך איך ניט געזאגט, אזוי צו זאגן: פארזינדיקט איך ניט אן דעם יינגל? אבער איר האט ניט צוגעהערט; און אט אויך ווערט זיין בלוט אויפגעמאנט.

- 23 A nevěděli oni, že by rozuměl Jozef; nebo skrze tlumače mluvil jim. און זיי האבן נישט געוואסט אז יוסף פארשטייט ווארום א טאלמעטש איז געווען צווישן זיי.
- 24 A odvrátiv se od nich, plakal. Potom navrátiv se k nim, mluvil s nimi, a vzav Simeona z nich, svázal ho před očima jejich. און ער האט זיך אפגעדרייט פון זיי, און האט געוויינט. און ער האט זיך אומגעקערט צו זיי, און האט צו זיי גערעדט; און ער האט גענומען פון זיי שמעונען, און האט אים איינגעשפארט פאר זייערע אויגן.
- 25 Přikázal pak Jozef, aby naplněni byli pytlové jejich obilím, a navraceny peníze jejich jednomu každému do pytle jeho, a aby dána jim byla potrava na cestu. I stalo se tak. און יוסף וואלטאן אים-אל-שקן וילתת להם צדה לדרך ויעש להם כן: און יוסף האט באפוילן, מע זאל אנפילן זייערע פלים מיט תבואה, און אומקערן זייער געלט איטלעכן אין זיין זאק, און זיי געבן שפיז אויפן וועג. און מע האט צו זיי אזוי געטאן.
- 26 A vloživše obilí svá na osly své, odešli odtud. I włożyli zboże swe na osły swoje, i wyruszyli ztamtąd. און זיי האבן אויפגעלאדן זייער תבואה אויף זייערע אייזלען, און זינען אוועקגעגאנגען פון דארטן.
- 27 A rozvázav jeden z nich pytel svůj, aby dal obrok oslu svému v hospodě, užel peníze své, kteréž byly na vrchu v pytli jeho. און ויפתח האחד את-שקו לתת מספוא לחמרו במלון וירא את-כספו והנה-הוא בפי אמתחתו: און זייערע איינער געעפנט זיין זאק צו געבן זיין אייזל פוטער אין הארבעריק, און האט דערזען זיין געלט, ערשט עס איז אין מויל פון זיין זאק.
- 28 I řekl bratřím svým: Navraceny jsou mi peníze mé, a aj, jsou v pytli mém. Tedy užasli se, a předěšeni jsouce, mluvili jeden k druhému: Což nám to učinil Bůh? און ויאמר אל-אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו איש אל-אחיו לאמר מה-זאת עשה אליהם לנו: און האט ער געזאגט צו זינע ברידער: מיין געלט איז אומגעקערט געווארן, און אט איז עס אויך אין מיין זאק. איז זיי ארויסגעפאלן דאס הארץ, און זיי האבן ציטערנדיק געזאגט איינער צום אנדערן: וואס האט אונדז דא גאט געטאן?
- I powiedział braciom swoim: "Zwrócono pieniądze moje, a oto są w biesadze mojej." I zatrwożyło się serce ich, i z drżeniem rzekł jeden do drugiego: "Co to nam Bóg uczynił!"

29 Navrátilivše se pak k Jákobovi otci svému do země Kananejské, vypravovali jemu všechno, co se jim přihodilo, pravíce:

I przybyli do Jakóba ojca swego, do ziemi Kanaan, i opowiedzieli mu wszystko, co im się przytrafiło, mówiąc:

30 Muž ten, pán země, mluvil k nám tvrdě, a dal nás *do vězení*, jako špehěře země.

"Przemawiał do nas mąż ów, pan owej ziemi, surowo, i uważał nas za szpiegujących kraj.

31 A řekli jsme jemu: Upřímí jsme, nikdy jsme nebyli špehéři.

I rzekliśmy do niego: Myśmy prawi; nie bywaliśmy szpiegami.

32 Dvanácte bylo nás bratří, synů otce našeho, z nichž jednoho není, a mladší nyní jest s otcem naším v zemi Kananejské.

Dwunastu nas braci, synów ojca naszego; jednego już niema, a najmłodszy dziś przy ojcu naszym, w ziemi Kanaan.

33 I řekl nám muž ten, pán země té: Po tomto poznám, že upřímí jste: Bratra vašeho jednoho zanechte u mne, a *obilí k zapuzení* hladu od domů vašich vezmouce, odejděte.

I rzekł do nas mąż ów, pan owej ziemi: "Po tém poznám, żeście prawi: Brata jednego zostawcie u mnie, a dla niedostatku rodzin waszych zabierzcie i idźcie.

כט וַיָּבֹאוּ אֶל-יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶרֶצָה כְּנָעַן וַיְגִידוּ לוֹ
אֵת כָּל-הַקִּרְתָּת אֲתָם לֵאמֹר:

און זיי זינען געקומען צו זייער פֿאָטער יעקבן
קיין לאַנד כְּנָען, און האָבן אים דערציילט אַלץ
וואָס זיי האָט געטראָפֿן, אזוי צו זאָגן:

ל דִּבֶּר הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ אֲתָנוּ קְשׁוֹת וַיִּתֵּן אֲתָנוּ
בְּמִרְגָּלִים אֶת-הָאָרֶץ:

דער מאַן, דער האָר פֿון לאַנד, האָט מיט אונדז
גערעדט האַרט, און ער האָט אונדז געמאַכט
פֿאַר אויסקוקערס פֿון דעם לאַנד.

לא וַנֹּאמֶר אֵלָיו כְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הֵיינוּ מִרְגָּלִים:

האָבן מיר צו אים געזאָגט: ערלעכע מענטשן
זינען מיר, מיר זינען קיין מאָל נישט געווען קיין
אויסקוקערס.

לב שְׁנַיִם-עָשָׂר אֲנַחְנוּ אַחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאֶחָד אֵינָנוּ
וְהַקָּטָן הַיּוֹם אֶת-אָבִינוּ בָּאָרֶץ כְּנָעַן:

צוועלף ברידער זינען מיר, זיין פֿון אונדזער
פֿאָטער; איינער איז נישט געוואָרן, און דער
ינגסטער איז היינט מיט אונדזער פֿאָטער אין
לאַנד כְּנָען.

לג וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ בְּזֹאת אֲדַע כִּי
כְנִים אַתֶּם אַחֲיֵיכֶם הָאֶחָד הַנִּחִחוּ אֹתִי וְאֶת-רַעְבּוֹן
בְּתֵיכֶם קָחוּ וְלָכוּ:

האָט דער מאַן, דער האָר פֿון לאַנד, צו אונדז
געזאָגט: דערמיט וועל איך וויסן אַז איר זיט
ערלעכע מענטשן: איין ברודער אייערן לאָזט
איבער ביי מיר, און נעמט גענוג פֿאַר דעם
הונגער פֿון אייערע הויזגעזינטן, און גייט.

34 A přiveďte bratra svého mladšího ke mně, abych poznal, že nejste špehéri, ale upřímí; *tehdy* bratra vašeho vrátím vám, a budete moci v zemi této obchod vésti.

I sprowadźcie brata waszego najmłodszego do mnie a poznám, żeście nie szpiegami, żeście prawi; brata waszego wrócę wam, a będziecie mogli krążyć po kraju."

35 I stalo se, že, když vyprazdňovali pytle své, a aj, jeden každý měl uzlík peněz svých v pytli svém. Vidouce pak oni i otec jejich uzlíky peněz svých, báli se.

I stało się, gdy wypróżniali wory swoje, a oto miał każdy węzelek pieniędzy swoich w worze swoim! I spostrzegli węzełki pieniędzy swoich, oni i ojciec i zatrwożyli się.

36 I řekl jim Jákob otec jejich: Mne jste zbavili synů: Jozefa není, Simeona nemám, a Beniamina vezmete. Na mneť jsou se tyto všechny věci svalily.

I rzekł do nich Jakób, ojciec ich: "Osierocicie mnie. Josefa niema, Szymeona niema, a Benjamina zabrać chcecie! na mnie spada wszystko!"

37 Tedy řekl Ruben otci svému těmito slovy: Dva syny mé zabí, jestliže ho nepřivedu zase k tobě; poruč ho v ruce mé, a já zase přivedu ho k tobě.

I rzekł Reuben do ojca swego, mówiąc: "Obu synów moich zabij, jeżeli go nie sprowadzę tobie: oddaj go na ręce moje, a ja ci go zwrócę."

לד והביאו את־אחיהם הקטן אלי ואדעה כי לא מרגלים אתם כי כנים אתם את־אחיהם אתן לכם ואת־הארץ תסחרו:

און ברענגט איער יינגסטן ברודער צו מיר, און איך וועל וויסן אז איר זיט ניט קיין אויסקוקערס, נאָר איר זיט ערלעכע מענטשן; וועל איך איך אָפגעבן איער ברודער, און איר וועט מעגן פֿאַרקערן אין לאַנד.

לה ויהי הם מריקים שקיהם והנה־איש צרור־כספו בשקו ויראו את־צרורות כספיהם המה ואביהם וייראו:

און עס איז געווען, ווי זיי ליידיקן אויס זייערע זעק, ערשט איטלעכנס בינטל געלט איז אין זיין זאַק; און ווי זיי און זייער פֿאַטער האָבן דערזען זייערע בינטלעך געלט, אזוי האָבן זיי מורא געקראָגן.

לו ויאמר אלהם יעקב אביהם אתי שכלתם יוסף איננו ושמעון איננו ואת־בנימן תקחו עלי היו כלנה:

און זייער פֿאַטער יעקב האָט צו זיי געזאָגט: איר האָט מיך באַרויבט פֿון מינע קינדער; יוסף איז מער ניטאָ, און שמעון איז ניטאָ, און בנימינען ווילט איר אַוועקנעמען; דאָס אַלץ איז אויף מיר אויסגעגאַנגען.

לו ויאמר ראובן אל־אביו לאמר את־שני בני תמית אם־לא אביאנו אליך תנה אתו על־ידי ואני אשיבנו אליך:

האָט ראובן געזאָגט צו זיין פֿאַטער, אזוי צו זאָגן: מינע ביידע זיין זאָלסטו טייטן, אויב איך וועל דיר אים ניט צוריקברענגען. גיב אים אויף מיין האַנט, און איך וועל אים אומקערן צו דיר.

38 I řekl: Nesstoupíť syn můj s vámi. Nebo bratr jeho umřel, a on sám pozůstal; a přihodilo-li by se mu co zlého na té cestě, kterouž půjdete, uvedli byste šediny mé s bolestí do hrobu.

I rzekł: "Nie pójdzie syn mój z wami, gdyż brat jego umarł, a on sam jeden pozostał; a gdyby spotkało go nieszczęście na drodze, którą pójdziecie, to strącicie siwiznę moję z żałością do grobu."

לח ויאמר לא-יירד בני עִמָּכֶם כִּי-אָחִיו מָתָּה וְהוּא לְבָדּוֹ נִשָּׂאָר וְקָרָאָהוּ אֶסּוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ-בָהּ וְהוֹרִדְתֶּם אֶת-שִׁבְתִּי בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה:

הָאֵט עַר גַּעֲזָאָגַט: מִיֵּין זֶוּן וועט נישט אַראָפּנידערן מיט אַיך, וואָרום זײַן ברודער איז טויט, און ער אַליין איז געבליבן, און אַז אים וועט טרעפֿן אַן אומגליק אויף דעם וועג וואָס איר וועט גיין דערויף, וועט איר מאַכן נידערן מײַנע גראָע האָר מיט טרויער אין קבר.

בראשית מג: 43

- א וְהָרָעַב כָּבֵד בְּאֶרֶץ: 1 Byl pak hlad veliký v krajině té.
און דער הונגער איז געווען שווער אין לאַנד.
A głód był ciężkim w kraju.
- ב וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הָבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שִׁבוּ שְׁבָרוֹ-לָנוּ מִעֵט־אֶכֶל: 2 I stalo se, když vytrávili obilí, kteréž přinesli z Egypta, že řekl k nim otec jejich: Jděte zase, a nakupte nám něco potravy.
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הָבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שִׁבוּ שְׁבָרוֹ-לָנוּ מִעֵט־אֶכֶל:
און עס איז געווען, אַז זיי האָבן אויפֿגעגעסן די תבואה, וואָס זיי האָבן געבראַכט פֿון מִצְרַיִם, האָט זייער פֿאָטער צו זיי געזאָגט: גייט ווידער, קויפֿט אונדז אַ ביסל שפּיז.
- ג וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הֶעָד הָעָד בְּנוֹ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תָרֹאוּ פָנַי בְּלִתִּי אַחִיכֶם אֶתְכֶם: 3 I mluvil k němu Juda těmito slovy: Velice se zařekl muž ten, řka: Neuzříte tváři mé, nebude-li bratr váš s vámi.
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הֶעָד הָעָד בְּנוֹ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תָרֹאוּ פָנַי בְּלִתִּי אַחִיכֶם אֶתְכֶם:
האָט יהודה געזאָגט צו אים, אַזוי צו זאָגן: וואָרענען האָט אונדז געוואָרנט דער מאַן, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט מײַן פנים ניט זען, אויב אייער ברודער איז ניט מיט אייך.
- ד אִם־יִשְׁלַח מֶשֶׁלַח אֶת־אֲחִינוּ אִתָּנוּ נִרְדָּה וְנִשְׁבְּרָה לָךְ אֶכֶל: 4 Jestliže pošleš bratra našeho s námi, půjdeme a nakoupíme tobě potravy;
אִם־יִשְׁלַח מֶשֶׁלַח אֶת־אֲחִינוּ אִתָּנוּ נִרְדָּה וְנִשְׁבְּרָה לָךְ אֶכֶל:
אויב דו שיקסט אונדזער ברודער מיט אונדז, וועלן מיר אַראָפּנידערן, און וועלן דיר איינקויפֿן שפּיז.
- ה וְאִם־אֵינְךָ מִשְׁלַח לֹא נִרְדָּה כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלָינוּ לֹא־תָרֹאוּ פָנַי בְּלִתִּי אַחִיכֶם אֶתְכֶם: 5 Pakli nepošleš, nepůjdeme. Nebo pověděl nám muž ten: Neuzříte tváři mé, nebude-li bratr váš s vámi.
וְאִם־אֵינְךָ מִשְׁלַח לֹא נִרְדָּה כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלָינוּ לֹא־תָרֹאוּ פָנַי בְּלִתִּי אַחִיכֶם אֶתְכֶם:
אויב אָבער דו שיקסט ניט, וועלן מיר ניט אַראָפּנידערן, וואָרום דער מאַן האָט אונדז אָנגעזאָגט: איר זאָלט מײַן פנים ניט זען, אויב אייער ברודער איז ניט מיט אייך.
- ו וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לְמָה הִרְעַתֶּם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אָח: 6 I řekl Izrael: Proč jste mi tak zle učinili, oznámivše muži tomu, že máte ještě bratra?
וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לְמָה הִרְעַתֶּם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אָח:
האָט ישראל געזאָגט: נאָך וואָס האָט איר מיר געטאָן די רעה, צו זאָגן דעם מאַן, אַז איר האָט נאָך אַ ברודער?

- 7 Odpověděli: Pilně vyptával se muž ten na nás, i na rod náš, mluvě: Jest-li živ ještě otec váš? Máte-li bratra? A dali jsme mu zprávu na ta slova. Zdaž jsme to jak věděti mohli, že dí: Přiveďte bratra svého?
- I rzekli: "Wypytywał się dokładnie ów mąż o nas i o rodzinie naszej, mówiąc: Czyż jeszcze ojciec wasz żyje? Czy macie jeszcze brata? I odpowiedzieliśmy mu stosownie do pytań tych. Alboż mogliśmy wiedzieć, że powie: Sprowadźcie brata waszego?"
- 8 I řekl Juda Izraelovi, otci svému: Pošli to pachole se mnou, a vstanouce, půjdeme, abychom živi byli, a nezemřeli, i my, i ty, i maličcí naši.
- I rzekł Jehuda do Israela, ojca swego: "Poszlij chłopca zemną, a wybierzem się i pójdziem, abyśmy żyli, a nie pomarli, - tak my, jako i ty i dzieci nasze!
- 9 Já slibuji za něj; z ruky mé vyhledávej ho. Jestliže nepřivedu ho k tobě, a nepostavím ho před tebou, vinen budu hříchem tobě po všechny dny.
- Ja odpowiadam zań, z ręki mojej zażadasz go; jeżeli go nie odprowadzę do ciebie, a nie stawię przed oblicze twoje, niechaj będę grzesznym przed tobą po wszystkie dni.
- 10 A kdybychom byli neprodlévali, jistě již bychom se byli dvakrát vrátili.
- Bo gdybyśmy nie byli zwlekali, jużbyśmy wrócili dwa razy."
- וַיֹּאמְרוּ שְׂאוּל שְׂאוּל־הָאִישׁ לָנוּ וּלְמוֹלֶדְתָּנוּ לֵאמֹר הַעוֹד אָבִיכֶם חַי הָיִשׁ לָכֶם אָח וְנָגְדָלּוּ עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַיָּדוּעַ נִדְעָ כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת־אֲחִיכֶם:
- הָאָבֶן זִי גַעזְאָגֶט: דער מאַן האָט זיך פֿאַנאַנדערגעפֿרעגט וועגן אונדז, און וועגן אונדזער משפּחה, אזוי צו זאָגן: לעבט נאָך אייער פֿאָטער? האָט איר נאָך אַ ברודער? און מיר האָבן אים דערציילט לויט די דאָזיקע ווערטער. זאָלן מיר גאָר וויסן, אז ער וועט זאָגן: ברענגט אַראָפּ אייער ברודער?
- וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל אָבִיו שְׁלַחָה הַנֶּעַר אִתִּי וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת גַּם־אֲנַחְנוּ גַם־אֶתָּה גַם־טַפָּנוּ:
- און יהודה האָט געזאָגט צו זײַן פֿאָטער ישראל: שיק דעם ״נגל מיט מיר, און מיר וועלן אויפשטיין און וועלן גיין, כדי מיר זאָלן לעבן און ניט שטאַרבן, אי מיר, אי דו, אי אונדזערע קליינע קינדער.
- אֲנֹכִי אֶעֱרַבְנּוּ מִיָּדִי תִּבְקָשְׁנוּ אִם־לֹא הִבִּיאֲתִיו אֵלַיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטֵאתִי לָךְ כָּל־הַיָּמִים:
- איך בין ערב פֿאַר אים, פֿון מײַן האַנט זאָלסטו אים מאַנען; אויב איך וועל דיר אים ניט ברענגען און אים אַוועקשטעלן פֿאַר דיר, זאָל איך זײַן אַ פֿאַרזינדיקטער צו דיר אַלע טעג.
- כִּי לוֹלֵא הִתְמַהֲמָהְנוּ כִּי־עָתָה שְׁבָנוּ זֶה פַּעַמִּים:
- וואָרום אז מיר וואָלטן זיך ניט אויפֿגעהאַלטן, וואָלטן מיר שוין אַצונד זיך געהאַט אומגעקערט צום צווייטן מאָל.

11 I řekl jim Izrael otec jejich: Jestliže tak *býti musí*, učinitež toto: Nabeřte nejvzácnějších užitků země do nádob svých, a doneste muži tomu dar, něco kadidla, a trochu strdi, a vonných věcí a mirry, daktylů a mandlů.

I rzekł do nich Israel, ojciec ich: "Jeżeli więc tak być musi, uczynicie to; nabierzcie lepszych płodów tej ziemi w naczynia wasze, a zawieźcie mężowi owemu w darze - nieco balsamu, i nieco miodu, korzeni i lotusu, pistacyi i migdałów.

12 Peníze také dvoje vezměte v ruce své, a peníze vložené na vrch do pytlů vašich zase doneste v rukou svých; snad z omýlení to přišlo.

Pieniądzy též w dwójnasób weźcie do rąk waszych, a pieniądze złożone napowrót w otwory biesag waszych zwróćcie rękami waszemi: może to pomyłka.

13 Bratra svého také vezměte, a vstanouce, jděte zase k muži tomu.

I brata waszego weźcie, i wybierzcie się, i wróćcie się do owego męża.

14 A *Bůh* silný všemohoucí dejž vám *najíti* milost před mužem tím, ať propustí vám onoho bratra vašeho i tohoto Beniamina. Jáť pak zbaven jsa synů, jako osiřelý budu.

A Bóg wszechpotężny niechaj da wam miłosierdzie przed owym mężem, aby wypuścił wam brata waszego drugiego i Binjamina. A mnie - jeśli mi być osieroconym, niech osieroconym będę!"

15 Tedy vzali muži ti dar ten, a dvoje peníze vzali v ruce své, a Beniamina; a vstavše, sstoupili do Egypta, a postavili se před Jozefem.

I zabrali ci ludzie dary owe, i pieniędzy w dwójnasób wzięli w ręce swoje, i Binjamina, i vybrali się, i zeszlí do Micraim, i stanęli przed obliczem Josefa.

יא ויאמר אליהם ישראל אביהם אם־כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים:

האט זייער פאטער ישראל צו זיי געזאגט: אויב שוין יא אזוי, טוט אט-וואס: נעמט פֿון די בעסטע פֿרוכטן פֿון לאַנד אין אייערע פֿליס, און ברענגט אַראָפּ צו דעם מאַן אַ מתנה, אַ ביסל באַלזאַם, און אַ ביסל האָניק, געווירץ, און לאַדאַן, ניס, און מאַנדלען.

יב וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קָחוּ בְיָדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוֹשָׁב בְּפִי אִמְתַּחֲתֵיכֶם תָּשִׁיבוּ בְיָדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁגָּה הוּא:

און טאַפל געלט נעמט מיט אין אייער האַנט; און דאָס געלט וואָס איז אומגעקערט געוואָרן אין מויל פֿון אייערע זעק, זאָלט איר אומקערן מיט אייער האַנט; אפֿשר איז דאָס געווען אַ פֿאַרזע.

יג וְאֶת־אֲחֵיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ:

און נעמט אייער ברודער, און שטייט אויף, גייט ווידער צו דעם מאַן.

יד וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ וְשַׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחֵיכֶם אַחֵר וְאֶת־בְּנֵימִן וְאֶנִּי כְּאִשֶּׁר שָׁכַלְתִּי שְׁכַלְתִּי:

און גאָט שְׂדֵי וועט אייך געבן דערבאַרימונג ביי דעם מאַן, און ער וועט אייך אַוועקלאָזן אייער אַנדער ברודער און בנימינען; און איך, אויב איך מוז אָנווערן מינע קינדער, וועל איך אָנווערן.

טו וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה־כֶּסֶף לָקְחוּ בְיָדָם וְאֶת־בְּנֵימִן וַיָּקֻמוּ וַיֵּרְדּוּ מִצְרַיִם וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף:

האָבן די מענער גענומען די דאָזיקע מתנה, און טאַפל געלט האָבן זיי מיטגענומען אין זייער האַנט, און בנימינען, און זיי זינען אויפֿגעשטאַנען און האָבן גענידערט קיין מצרים, און האָבן זיך געשטעלט פֿאַר יוסף.

- 16 Vida pak Jozef Beniamina s nimi, řekl tomu, טז וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת־בְּנִימִין וַיֹּאמֶר לְאַשֶׁר
kterýž spravoval dům jeho: Uved' tyto muže do
domu, a zabí hovado a připrav; nebo se mnou
jísti budou muži ti o poledni.
עַל־בֵּיתוֹ הָבָא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבְּיָתָה וּטְבַח טֶבַח
וְהָכֵן כִּי אֶתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בְּצֹהָרִים:
- A ujrzawszy Josef Binjamina z nimi, rzekł יז וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כְּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ
do przełożonego domu swego: "Wprowadź tych
ludzi do domu, a narznij bydła i przygotuj;
gdyż zemną jeść będą ci ludzie w południe."
אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף:
- I uczynił mąż ów jako rozkazał Josef, יח וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבָאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ
i wprowadził mąż ów tych ludzi do domu
Josefa.
הָאִשׁ דֶּעַר מֵאֵן גַּעַטָּאן אַזוּי וַיִּי יוֹסֵף הָאִשׁ
געדייסן, און דער מאן האט אַריינגעבראַכט די
מענער אין יוספס הויז.
- 18 Báli se pak muži ti, když uvedeni byli do domu יט וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבָאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ
Jozefova, a řekli: Pro ty peníze, kteréž prvé
vložený byly do pytlů našich, sem uvedeni
jsme, aby obvině, obořil se na nás, a vzal nás
za služebníky i osly naše.
עַל־דְּבַר הַכֶּסֶף הַשֶּׁבַּ בְּאִמְתַּחַתֵּינוּ בְּתַחֲלָה אֲנַחְנוּ
מוֹבָאִים לְהַתְּגַלֵּל עָלֵינוּ וּלְהַתְּנַפֵּל עָלֵינוּ וּלְקַחַת
אֶתֵּנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמִרֵינוּ:
- I zlekli się ci ludzie, že zaprowadzeni zostali כ וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבָאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ
do domu Josefa i rzekli: "Z powodu pieniędzy
zwróconych do biesag naszych poprzednio,
myśmy tu wprowadzeni, aby rzucił się na nas,
i napadł nas, a wziął nas za niewolników i osły
nasze."
אֵין די מענער האָבן מורא געהאַט, ווייל זיי
זיינען אַריינגעבראַכט געוואָרן אין יוספס הויז,
און זיי האָבן געזאָגט: פֿון וועגן דעם געלט וואָס
איז אומגעקערט געוואָרן אין אונדזערע זעק
דאָס ערשטע מאָל, ווערן מיר אַריינגעבראַכט,
כדי זיך אַרויפֿצוואַרפֿן אויף אונדז, און אַנפֿאַלן
אויף אונדז, און אונדז נעמען פֿאַר קנעכט מיט
אונדזערע אייזלען.
- 19 A přistoupivše k muži tomu, kterýž spravoval v יט וַיִּגְשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־בֵּית יוֹסֵף וַיִּדְּבְרוּ
domě Jozefově, mluvili k němu ve dveřích
domu,
אֶלְיוֹ פֶּתַח הַבַּיִת:
- I przystąpili do męża owego, co przełożonym כ וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבָאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ
był nad domem Josefa i przemówili do niego
u wnijsia do domu.
הָאָבן זיי גענענט צו דעם מאן וואָס איבער
יוספס הויז, און האָבן גערעדט צו אים אין
אינגאַנג פֿון הויז.
- 20 A řekli: *Slyš mne, pane můj. Přišli jsme byli* כ וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנָי יְרֵד יְרֵדְנוּ בְּתַחֲלָה לְשִׁבְר־אֶכֶל:
- ponejprvé kupovati potrav.
אֵין זיי האָבן געזאָגט: איך בעט דיך, מיין האָר,
מיר האָבן אַראָפֿגענידערט דאָס ערשטע מאָל צו
קויפֿן שפּיז.
- I rzekli: "Pozwól panie! Przychodziliśmy już
poprzednio kupować żywność.

21 I přihodilo se, když jsme do hospody přišli, a rozvazovali pytle své, a aj, peníze jednoho každého *byly* svrchu v pytli jeho, peníze naše podle váhy své; a přinesli jsme je zase v rukou svých.

I stało się, gdyśmy przybyli do gospody i rozwiązali biesagi nasze, a oto pieniądze każdego u otworu biesagi jego, pieniądze nasze według wagi ich! I przywieźliśmy je napowrót w rękach naszych.

22 Jiné také peníze přinesli jsme v rukou svých, abychom nakoupili potravu; nevíme, kdo jest zase vložil peníze naše do pytlů našich.

Pieniądze też inne sprowadziliśmy w rękach naszych, dla zakupienia żywności. Nie wiemy, kto włożył pieniądze nasze do biesag naszych."

23 A *on* odpověděl: Mějte o to pokoj, nebojte se. Bůh váš, a Bůh otce vašeho dal vám poklad do pytlů vašich; penízeť jsem vaše já přijal. I vyvedl k nim Simeona.

I rzekł: "Bądźcie spokojni! Nie obawiajcie się: Bóg wasz, i Bóg ojca waszego dał wam skarb do biesag waszych; pieniądze wasze doszły mnie." I wyprowadził do nich Szymeona.

24 Uved tedy muž ten lidi ty do domu Jozefova, dal jim vody, aby umyli nohy své, dal také obrok oslům jejich.

I wprowadził mąż ów tych ludzi w dom Josefa, i podał wody, i umyli nogi swoje; dał též obrok osłom ich.

25 Mezi tím připravili dar ten, dokudž nepřišel Jozef v poledne; nebo slyšeli, že by tu měli jísti chléb.

I przygotowali dary, zanim nadszedł Josef w południe; gdyż słyszeli, iż tam jeść mieli chléb.

כא וַיְהִי כִּי־בָאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ וַנִּפְתָּחָהּ אֶת־אֲמַתְּחַתֵּינוּ וְהִנֵּה כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אֲמַתְּחָתוֹ כֶּסֶּפֵנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנִּשֶׁב אֹתוֹ בְּיָדֵנוּ:

און עס איז געווען, אז מיר זיינען געקומען צום האַרבֶּעריק, און האָבן געעפֿנט אונדזערע זעק, ערשט איטלעכנס געלט איז אין מויל פֿון זיין זאַק, אונדזער געלט איז זיין פֿולער וואָג; האָבן מיר עס אָפּגעבראַכט אין אונדזער האַנט.

כב וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרְדָנוּ בְּיָדֵנוּ לְשֹׁבֵר־אֶכֶל לֹא יָדַעְנוּ מִי־שָׁם כֶּסֶּפֵנוּ בְּאֲמַתְּחַתֵּינוּ:

און נאָך אַנדער געלט האָבן מיר אַראָפּגעבראַכט אין אונדזער האַנט, צו קויפֿן שפּיז. מיר ווייסן נישט ווער עס האָט אַריינגעטאָן אונדזער געלט אין אונדזערע זעק.

כג וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מִטְמוֹן בְּאֲמַתְּחַתֵּיכֶם כֶּסֶּפְכֶם בָּא אֵלַי וַיּוֹצֵא אֱלֹהִים אֶת־שִׁמְעוֹן:

כד וַיָּבֹא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָהּ יוֹסֵף וַיִּתֵּן־מַיִם וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא לַחֲמֵרֵיהֶם:

כה וַיְכִינוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא יוֹסֵף בְּצֹהָרִים כִּי שָׁמְעוּ כִּי־שָׁם יֹאכְלוּ לֶחֶם:

און זיי האָבן צוגעגרייט די מתנה איידער יוסף וועט קומען אום מיטאָג, וואָרום זיי האָבן געהערט אז דאָרטן וועלן זיי עסן ברויט.

26 Tedy přišel Jozef domů. I přinesli mu dar, kterýž měli v rukou svých, a klaněli se jemu až k zemi.

A gdy przyszedł Josef do domu, przynieśli mu dary, które były w rękę ich, do domu, i pokłonili mu się ku ziemi.

27 I ptał se jich, jak se mají, a řekl: Zdráv-liž jest otec váš starý, o němž jste pravili? Živ-li jest ještě?

I zapytał ich o zdrowie i rzekł: "Zdrówże ojciec wasz, starzec, o którymście mówili? Czy jeszcze żyje?"

28 Kterížto odpověděli: Zdráv jest služebník tvůj otec náš, a ještě živ jest. A sklánějíce hlavy, poklonu mu činili.

A odpowiedzieli: "Zdrów sługa twój, ojciec nasz; jeszcze żyje." I schylili się i pokłonili.

29 Pozdvih pak očí svých, viděl Beniamina bratra svého, syna matky své, a řekl: Tento-li jest bratr váš mladší, o němž jste mi pravili? I řekl: Učiniž Bůh milost s tebou, synu můj!

I podniósł oczy swoje, i spostrzegł Binjamina, brata swego, syna matki swojej, i rzekł: "Czyż to ten brat wasz najmłodszy, o którymście mówili mi?" I rzekł: "Oby ci był Bóg miłościw, synu mój!"

30 Tedy pospíšil Jozef, (*nebo pohnula se střeva jeho nad bratrem jeho,*) a hledal, kde by mohl plakati; a všed do pokoje, plakal tam.

I pospieszył Josef, bo zawrzała miłość jego ku bratu swojemu, i chciał się wypłakać; i poszedł do komnaty, i płakał tam.

כו וַיָּבֹא יוֹסֵף הַבִּיתָה וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבִּיתָה וַיִּשְׁתַּחוּ־לוֹ אַרְצָה:

און ווי יוסף איז גקעומען אין הויז, אזוי האָבן זיי אַרײַנגעבראַכט צו אים אין הויז די מתנה וואָס אין זייער האַנט, און זיי האָבן זיך געבוקט פֿאַר אים צו דער ערד.

כו וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הֲזֶקֶן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעוֹדְנֵנוּ חַי:

און ער האָט זיי געפֿרעגט אויף פֿריד, און ער האָט צו זיי געזאָגט: איז פֿריד צו אייער אַלטן פֿאָטער, וואָס איר האָט פֿון אים דערציילט? לעבט ער נאָך?

כח וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאֲבִינוּ עוֹדְנֵנוּ חַי וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשְׁתַּחוּ:

האָבן זיי געזאָגט: פֿריד איז צו דיין קנעכט אונדזער פֿאָטער, ער לעבט נאָך. און זיי האָבן זיך געניגט און זיך געבוקט.

כט וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן־אָמֹן וַיֹּאמֶר הֲזֶה אָחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יַחְנֹךְ בְּנִי:

האָט ער אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, און האָט דערזען זײַן ברודער בנימינען, זײַן מוטערס זון, און ער האָט געזאָגט: איז דאָס אייער ייִנגסטער ברודער, וואָס איר האָט מיר פֿון אים דערציילט? און ער האָט געזאָגט: זאָל דיך גאָט לײַטזעליקן, מײַן זון.

ל וַיַּמְהַר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל־אָחִיו וַיִּבְקֹשׁ לִבְכּוֹת וַיָּבֹא הַחֲדָרָה וַיִּבֶךְ שָׁמָּה:

און יוסף האָט זיך געאײַלט, וואָרום זײַן האַרץ האָט אים פֿאַרקלעמט אויף זײַן ברודער, און ער האָט זיך געוואָלט פֿאַנאַנדערוויינען; איז ער אַרײַן אין קאַמער, און האָט דאָרטן געוויינט.

31 Potom umyv tvář svou, vyšel zase, a zdržoval se, a řekl: Klad'te chléb.

I umywszy twarz swoją wyszedł, i przezwyńczył się i rzekł: "podajcie chléb!"

32 I kladli jemu zvláště, a jim obzvláště, Egyptským také, kteříž s ním jídali, obzvláště; nebo nemohou Egyptští jísti s Židy chleba, proto že to ohavnost jest Egyptským.

I podali jemu osobno, i im osobno i Micrejczykom tež, którzy jadali z nim, osobno; ponieważ nie mogą Micrejczycy jeść z Ibrejczykami chleba, gdyż obrzydzeniem to dla Micrejczyków.

33 Tedy seděli proti němu, prvorozený podle prvorozenství svého, a mladší podle mladšího věku svého. I divili se muži ti vespolek.

I usiedli przed nim, - starszy po starszeństwie swoim, a młodszy po młodości swojej; i zdziwieni spoglądali jeden na drugiego.

34 A bera jídlo před sebou, podával jim; Beniaminovi pak dostalo se pětkrát více než jiným. I hodovali a hojně se s ním napili.

I wniesiono upominki z przed oblicza jego dla nich; a przewyższył upominek dla Binjamina upominki wszystkich pięciokrotnie. I pili i podpili sobie z nim.

לא וירחץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְּאֶפֶק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָחֶם:

און ער האָט אָפּגעוואָשן זײַן פנים, און איז אַרויסגעגאַנגען; און ער האָט זיך אינגעהאַלטן און האָט געזאָגט: לײַגט ברויט.

לב וַיִּשִׁימוּ לוֹ לִבְדּוֹ וְלָהֶם לִבְדָּם וְלַמִּצְרִים הָאֲכָלִים אֹתוֹ לִבְדָּם כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל אֶת־הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי־תוֹעֵבָה הוּא לַמִּצְרִים:

האָט מען געלייגט פֿאַר אים באַזונדער, און פֿאַר זיי באַזונדער, און פֿאַר די מצרים וואָס האָבן געגעסן ביי אים, באַזונדער, וואָרום די מצרים קענען נישט עסן ברויט מיט די עברים, ווייל דאָס איז אַן אומווערדיקייט ביי די מצרים.

לג וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַבָּכָר כַּבְּכֶרְתּוֹ וְהַצֵּעִיר כַּצֵּעֶרְתּוֹ וַיִּתְּמֵהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ:

און זיי זינען אויסגעזעצט געוואָרן פֿאַר אים, דער בכור לויט זײַן בכורהשאַפֿט, און דער יינגערער לויט זײַן יונגקייט; און די מענטשן האָבן זיך געוונדערט צווישן איינאַנדער.

לד וַיֵּשָׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פָּנָיו אֶלֶהֶם וַתֵּרֶב מִשָּׂאת בְּנִימִן מִמִּשָּׂאת כָּלֶם חֵמֶשׁ יְדוּת וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ:

און ער האָט זיי געלאָזט צוטראָגן חלקים פֿון פֿאַר אים, און בנימינס חלק איז געווען פֿינף מאָל אַזוי פֿיל ווי זייער איטלעכנס חלק. און זיי האָבן געטרונקען און זיך אָנגעטרונקען מיט אים.

בראשית מד: 44

- א וַיֵּצֵא אֶת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר מֵלֵא
אֶת־אֲמֹתַחַת הָאֲנָשִׁים אֲכָל כֶּאֱשֶׁר יוֹכְלוֹן שְׂאֵת
וְשִׁים כֶּסֶף־אִישׁ בְּפִי אֲמֹתַחַתוֹ:
- 1 Rozkázal pak tomu, kterýž spravoval dům jeho,
řka: Naplň pytle mužů těch potravou, co by
jen unésti mohli; a peníze každého polož zas do
pytle jeho na vrch.
- און ער האָט באַפֿוילן דעם וואָס איבער זײַן הויז,
אַזוי צו זאָגן: פֿיל אָן די זעק פֿון די מענטשן מיט
שפּײַז וויפֿיל זײ קענען טראָגן, און טו אַרײַן
איטלעכנס געלט אין מויל פֿון זײַן זאַק.
- ב וְאֶת־גִּבְעֵי גִבְעֵי הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי אֲמֹתַחַת
הַקֶּטֶן וְאֶת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ כְּדִבַּר יוֹסֵף אֲשֶׁר
דִּבֶּר:
- 2 A koflík můj, koflík stříbrný, vlož na vrch do
pytle mladšího s penězi jeho za obilí. I učinil
podlé řeči Jozefovy, kterouž mluvil.
- און מײַן בעכער, דעם זילבערנעם בעכער,
זאָלסטו אַרײַנטאָן אין מויל פֿון דעם זאַק פֿון
דעם ייִנגסטן, מיט דעם געלט פֿאַר זײַן תבואה.
און ער האָט געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט וואָס
יוֹסֵף האָט גערעדט.
- און מײַן בעכער, דעם זילבערנעם בעכער,
זאָלסטו אַרײַנטאָן אין מויל פֿון דעם זאַק פֿון
דעם ייִנגסטן, מיט דעם געלט פֿאַר זײַן תבואה.
און ער האָט געטאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט וואָס
יוֹסֵף האָט גערעדט.
- ג הַבֹּקֶר אִוֹר וְהָאֲנָשִׁים שִׁלְחוּ הֵמָּה וְחַמְרֵיהֶם:
- 3 Ráno pak propuštění jsou ti muži, oni i oslové
jejich.
- און דער מאָרגן האָט אויפֿגעלובטן, אַזוי זײַנען די
מענער אַוועקגעשיקט געוואָרן, זײ און זײַערע
אייזלען.
- און דער מאָרגן האָט אויפֿגעלובטן, אַזוי זײַנען די
מענער אַוועקגעשיקט געוואָרן, זײ און זײַערע
אייזלען.
- ד הֵם יָצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וַיֹּסֶף אָמַר
לְאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוֹם רֹדֶף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
וְהַשְׁגָּתָם וְאֲמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה
תַּחַת טוֹבָה:
- 4 A když vyšli z města, a nedaleko ještě byli,
řekl Jozef správci domu svého: Vstaň, hoň
muže ty, a dohoně se jich, mluv k nim: Pročež
jste se odplatili zlým za dobré?
- זײ יצאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וַיֹּסֶף אָמַר
לְאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוֹם רֹדֶף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
וְהַשְׁגָּתָם וְאֲמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה
תַּחַת טוֹבָה:
- זײ זײַנען נאָרוואָס אַרויסגעגאַנגען פֿון שטאָט,
נאָך נישט געווען ווייט אַוועק, אַזוי האָט יוֹסֵף
געזאָגט צו דעם וואָס איבער זײַן הויז: שטײ אויף,
יאָג נאָך די מענטשן, און אַז דו וועסט זײ
אַניאָגן, זאָלסטו זאָגן צו זײ: פֿאַר וואָס האָט איר
אַפּגעצאָלט אַ רעה פֿאַר אַ טוֹבָה?
- Zaledwie wyszli z miasta, jeszcze nie poszli
daleko, gdy Josef rzekł do przełożonego nad
domem swoim: "Wstań, pogoń za tymi ludźmi,
a gdy dościgniesz ich, powiedz im: "Czemuście
odpłacili złem za dobre?"

- 5 Zdaliž to není ten *koflík*, z kteréhož pít pán můj? A z tohoť on jistým zkušením pozná, *jací jste vy*. Zle jste učinili, co jste učinili.
- Wszakże to ten, z którego pija pan mój! I wróżyć też wróży z niego, źleście to sobie poczęli!"
- 6 Tedy dohoniv se jich, mluvil jim slova ta.
- I doścignął ich i powiedział im te słowa.
- 7 Kterížto odpověděli jemu: Proč mluví pán můj taková slova? Odstup od služebníků tvých, aby co takového učinili.
- I rzekli do niego: "Czemu mówi pan nasz słowa podobne? Niegodném by to było sług twoich, uczynić rzecz taką!
- 8 A my ty peníze, kteréž jsme našli na vrchu v pytlích svých, přinesli jsme tobě zase z země Kananejské; jakž bychom tedy krásti měli z domu pána tvého stříbro neb zlato?
- Wszak pieniądze, któreśmy znaleźli u otworu biesag naszych, zwróciliśmy tobie z ziemi Kanaan, i jakże nam kraść z domu pana twojego srebro albo złoto?
- 9 U koho z služebníků tvých nalezeno bude, nechť umře *ten*; a my také budeme pána tvého služebníci.
- U którego ze sług twoich znalezionym będzie, niechaj umrze; a my też będziemy pana naszego niewolnikami!"
- 10 I řekl: Nu dobře, nechť jest podle řeči vaší. U koho se nalezne, ten bude mým služebníkem, a vy budete bez viny.
- I rzekł: "Istotnie według słów waszych być powinno! Jednak ten, u którego się znajdzie, będzie mi niewolnikiem; wy zaś będziecie niewinni.
- ה הלא זה אשר ישקה אדני בו והוא נחש ינחש בו הרעתם אשר עשיתם:
- דאס איז דאך דער וואס מין האר טרינקט פון אים, און צויבערן טוט ער צויבערן מיט אים. איר האט זיך שלעכט באגאנגען מיט וואס איר האט געטאן.
- ו וישגם וידבר אליהם את־הדברים האלה:
- און ער האט זיי אנגעיאגט, און האט צו זיי גערעדט די דאזיקע ווערטער.
- ז ויאמרו אליו למה ידבר אדני בדברים האלה חלילה לעבדיך מעשות כדבר הזה:
- האבן זיי צו אים געזאגט: פאר וואס רעדט מין האר אזעלכע ווערטער? באהיט זאלן ווערן דינע קנעכט פון טאן אזא זאך!
- ח הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחתינו השיבנו אליך מארץ כנען ואיך נגנב מבית אדניך כסף או זהב:
- זע, דאס געלט וואס מיר האבן געפונען אין מויל פון אונדזערע זעק, האבן מיר דיר אומגעקערט פון לאנד כנען, הינט ווי וועלן מיר גנבען פון דיין הארס הויז זילבער אדער גאלד?
- ט אשר ימצא אתו מעבדיך ומת וגם־אנחנו נהיה לאדני לעבדים:
- דער יעניקער פון דינע קנעכט וואס ער וועט ביי אים געפונען ווערן, זאל שטארבן, און אויך מיר וועלן זיין קנעכט צו מין האר.
- י ויאמר גם־עתה כדברכם כן־הוא אשר ימצא אתו יהיה־לי עבד ואתם תהיו נקים:
- האט ער געזאגט: הגם געזאלט האט אצונד זיין אזוי ווי אייערע ווערטער, זאל נאר דער וואס ער וועט ביי אים געפונען ווערן, זיין א קנעכט צו מיר, און איר וועט זיין ריין.

- 11 Protož rychle každý složil pytel svůj na zem, a rozvázal každý pytel svůj. יא וַיִּמְהָרוּ וַיּוֹרְדוּ אִישׁ אֶת־אֲמֻתַּחַתוֹ אֶרֶץ־הָאֲדָמָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אֲמֻתַּחַתוֹ:
 I spiesznie złożyli każdy biesagę swą na ziemię, i rozwiązali każdy biesagę swoją. הָאָבֶן זֶה אוֹיֵף גִּיךְ אַרְאָפְּגַעֲלָאֻט אִיטִלְעֵכֶּר זֵיין זַאק אוֹיֵף דֶּער עֶרֶד, און זֵי הָאָבֶן גֶּעעפֿנט אִיטִלְעֵכֶּר זֵיין זַאק.
- 12 I přehledával, od staršího počal, a na mladším přestal; i nalezen jest koflík v pytli Beniaminovu. יב וַיַּחְפֹּשׂ בְּגִדּוֹל הַחֵל וּבִקְטָן כָּלָה וַיִּמָּצֵא הַגִּבִּיעַ בְּאֲמֻתַּחַת בִּנְיָמִן:
 I szukał; od najstarszego zaczął, a na najmłodszym skończył; i znalazł się kielich w biesadze Binjamina. און ער האָט געזוכט; מיטן עלטסטן האָט ער אָנגעהויבן, און מיטן יינגסטן האָט ער געענדיקט. און דער בעכער איז געפֿונען געוואָרן אין בנמינס זאַק.
- 13 Tedy oni roztrhše roucha svá, vložil každý břímě na osla svého, a vrátili se do města. יג וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֶתָם וַיַּעֲמִס אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ וַיָּשֻׁבוּ הָעִירָה:
 Tedy rozdarli szaty swoje, i objuczywszy każdy osła swojego, wrócili do miasta. הָאָבֶן זֵי צֵעֲרִיסֵן זֵיעֶרע קליידער, און אִיטִלְעֵכֶּר האָט אויפֿגעלאָדן זֵיין אייזל, און זֵי הָאָבֶן זיך אומגעקערט אין שטאָט.
- 14 I přišel Juda s bratřími svými do domu Jozefova, (*on pak ještě tam byl,*) a padli před ním na zemi. יד וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאָחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף וְהוּא עוֹדְנוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי אֶרְצָה:
 I przyszedł Jehuda i bracia jego do domu Josefa, który jeszcze tam był, i padli przed nim na ziemię. און יהודה איז געקומען מיט זיינע ברידער אין יוספֿס הויז; און ער איז נאָך דאָרטן געווען. און זיי זיינען געפֿאלן פֿאַר אים צו דער ערד.
- 15 I dí jim Jozef: Jakýž jest to skutek, který jste učinili? Zdaž nevíte, že takový muž, jako jsem já, umí poznati? טו וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מָה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי־נֹחַשׁ יִנְחֹשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמֹנִי:
 I rzekł do nich Josef: "Cóżto za czyn, któryście popełnili? Alboście nie wiedzieli, że odgadywać może człowiek mnie podobny?" האָט יוסף צו זיי געזאָגט: וואָס איז דאָס פֿאַר אַ טואונג וואָס איר האָט געטאָן? האָט איר נישט געוואוסט אַז צויבערן טוט צויבערן אַזאַ מאַן ווי איך?

16 Tedy řekl Juda: Což díme pánu svému? co mluvíti budeme? a čím se ospravedlníme? Bůhť jest našel nepravost služebníků tvých. Aj, služebníci jsme pána svého, i my i ten, u něhož nalezen jest koflík.

I rzekł Jehuda: "Cóż mam powiedzieć panu naszemu? Cóż mówić, i czém się usprawiedliwiać? Bóg wynalazł grzech sług twoich! Otośmy niewolnikami pana naszego - i my, i ten, w którego rękę kielich znaleziony!"

17 Odpověděl Jozef: Odstup ode mne, abych to učinil. Muž, u něhož nalezen jest koflík, ten bude mým služebníkem; vy pak jděte u pokoji k otci svému.

I rzekł: "Dalekiém odemnie, abym to uczynił; ten w którego rękę kielich znaleziony, ten będzie mi niewolnikiem; wy zaś idźcie w pokój do ojca waszego!"

18 I přistoupil k němu Juda a řekl: *Slyš* mne, pane můj. Prosím, nechažť promluví služebník tvůj slovo v uši pána svého, a nehněvej se na služebníka svého; nebo jsi ty jako sám Farao.

I przystąpił doń Jehuda, i rzekł: "Proszę, panie mój! Dozwólże słudze twojemu powiedzieć słowo w uszy pana mojego, a niech się nie zapali gniew twój na sługę twojego; gdyżeś ty jako sam Faraon!

19 Pán můj ptal se služebníků svých, řka: Máte-li otce, neb bratra?

Pan mój pytał sług swoich, mówiąc: Czyż macie ojca albo brata?

20 A odpověděli jsme pánu mému: Máme otce starého, a pachole v starosti *jeho zplozené* malé, jehož bratr umřel, a on sám pozůstal po mateři své, a otec jeho miluje jej.

I odpowiedzieliśmy panu naszemu: Mamy ojca starego, i chłopię starości młode; brat zaś jego umarł, a został sam po matce swojej, a ojciec jego pokochał go.

טו ויאמר יהודה מה-נאמר לאדני מה-נדבר ומה-נצטדק האלהים מצא את-עון עבדיך הנני עבדים לאדני גם-אנחנו גם אשר-נמצא הגביע בידו:

האט יהודה געזאגט: וואס זאלן מיר זאגן צו מיין האר, וואס זאלן מיר רעדן, און וואס זאלן מיר זיך פארענטפערן? גאט האט געפונען די זינד פון דינע קנעכט. אט זינען מיר קנעכט צו מיין האר, אי מיר, אי דער וואס דער בעכער איז געפונען געווארן אין זיין האנט.

יז ויאמר חלילה לי מעשות זאת האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה-לי עבד ואתם עלו לשלום אל-אביכם:

האט ער געזאגט: חלילה מיר דאס צו טאן! דער מאן וואס דער בעכער איז געפונען געווארן אין זיין האנט, ער זאל זיין א קנעכט צו מיר, און איר גייט ארויף בשלום צו אייער פאטער.

יח ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר-נא עבדיך דבר באזני אדני ואל-יחר אפיך בעבדיך כי כמודך כפרעה:

האט יהודה גענענט צו אים; און האט געזאגט: איך בעט דיך, מיין האר, זאל אקארשט דיין קנעכט רעדן א ווארט אין די אויערן פון מיין האר, און זאל דיין צארן נישט גרימען אויף דיין קנעכט; ווארום דו ביסט אזוי ווי פרעה.

יט אדני שאל את-עבדי לאמר היש-לכם אב או-אח:

מיין האר האט געפרעגט זינע קנעכט, אזוי צו זאגן: האט איר א פאטער אדער א ברודער?

כ ונאמר אל-אדני יש-לנו אב זקן וילד זקנים קטן ואחיו מת ויותר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו:

און מיר האבן געזאגט צו מיין האר: מיר האבן אן אלטן פאטער, און א קליינעם בן-זקונים, וואס זיין ברודער איז טויט, און ער אליין איז געבליבן פון זיין מוטער, און זיין פאטער האט אים ליב.

- 21 I řekl jsi služebníkům svým: Přiveďte ho ke mně, a pohledím na něj. כא וַתֹּאמֶר אֶל-עֲבָדֶיךָ הוֹרְדֵהוּ אֵלַי וְאֶשְׁיִמָּה עֵינַי עָלָיו:
- Tedy rzekłeś do sług twoich: Sprowadźcie go do mnie, abym zwrócił oko moje na niego. הָאָסְטוּ גַעזְאָגֵט צו דינע קנעכט: ברענגט אים אַראָפּ צו מיר, איך זאל טאָן מײַן אויג אויף אים.
- 22 A řekli jsme pánu mému: Nemůžet' pachole opustiti otce svého; nebo opustí-li otce svého, on umře. כב וַנֹּאמֶר אֶל-אֲדֹנִי לֹא-יִוְכַל הַנֶּעַר לְעֹזֹב אֶת-אָבִיו וְעֹזֹב אֶת-אָבִיו וּמָת:
- I powiedzieliśmy panu naszemu: Nie może ten chłopiec opuścić ojca swojego - bo gdyby opuścił ojca swojego, - on by umarł.
- 23 Ty pak řekl jsi služebníkům svým: Nepřijde-li bratr váš mladší s vámi, nepokoušejte se více viděti tváři mé. כג וַתֹּאמֶר אֶל-עֲבָדֶיךָ אִם-לֹא יֵרֵד אַחִיכֶם הַקָּטָן אַתְּכֶם לֹא תִסְפוּן לִרְאוֹת פָּנַי:
- Tedy rzekłeś do sług twoich: Jeżeli nie znajdzie brat wasz najmłodszy z nami, to nie oglądać wam więcej oblicza mojego!
- 24 I stalo se, když jsme se vrátili k služebníkovi tvému, otci mému, a jemu vypravovali slova pána svého, כד וַיְהִי כִי עָלִינוּ אֶל-עֲבָדֶיךָ אָבִי וְנִגַּדְלוּ אֶת דְּבָרַי אֲדֹנִי:
- I stało się, gdyśmy przyszli do służbi twego, do ojca mojego, powiedzieliśmy mu słowa pana naszego;
- 25 Že řekl otec náš: Jděte zase, nakupte nám něco potravy. כה וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שָׁבוּ שְׁכֹרוֹ-לָנוּ מֵעֵט-אֶכֶל:
- I rzekł ojciec nasz: Wróćcie znowu i zakupcie nam cokolwiek żywności.
- 26 Odpověděli jsme: Nemůžeme jíti, než bude-li bratr náš mladší s námi, tedy půjdeme; nebo bychom nemohli viděti tváři toho muže, nebyli by bratr náš nejmladší s námi. כו וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם-יֵשׁ אַחִינוּ הַקָּטָן אַתָּנוּ וַיֵּרְדֵנוּ כִּי-לֹא נוּכַל לִרְאוֹת פָּנַי הָאִישׁ וְאֶחֱיוֹ הַקָּטָן אֵינָנוּ אַתָּנוּ:
- I odpowiedzieliśmy: Nie możemy zniść; jeżeli będzie brat nasz najmłodszy z nami, to znajdziemy; gdyż nie możemy oglądać oblicza męża owego, jeżeli brat nasz najmłodszy nie będzie z nami. הָאָבִן מִיר גַעזְאָגֵט: מִיר קענען נישט אַראָפּנִידערן; נאָר אויב אונדזער יִנגסטער ברודער וועט זײַן מיט אונדז, וועלן מיר אַראָפּנִידערן, וואָרום מיר קענען נישט זען דעם מאַנס פנים, אַוואו אונדזער יִנגסטער ברודער איז נישט מיט אונדז.

- 27 I řekl nám služebník tvůj, otec můj: Vy víte, že dva *toliko syny* porodila mi žena má. I rzekł sługa twój, ojciec mój do nas: Wam wiadomo, iż dwóch urodziła mi żona moja. כו וַיֹּאמֶר עֲבָדְךָ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יֹדְעִים כִּי שְׁנַיִם יִלְדָה-לִּי אִשְׁתִּי: הָאֵט דֵּינן קנעכט, אונדזער פֿאָטער, צו אונדז געזאָגט: איר ווייסט אַז צוויי האָט מיר מיין ווייב געבאָרן.
- 28 A vyšel jeden ode mne, o němž jsem pravil: Jistě roztrhán jest, a neviděl jsem ho dosavad. I poszedł jeden odemnie, i rzekłem: zapewne rozszarpanym został; bo nie widziałem go dotychczas. כח וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאֵתִי וְאָמַר אֶךְ טָרַף טָרַף וְלֹא רָאִיתִיו עַד-הַנֵּה: און איינער איז אַוועקגעגאַנגען פֿון מיר, און איך האָב געזאָגט: פֿאַר וואָר, פֿאַרצוקן איז ער פֿאַרצוקט געוואָרן; און איך האָב אים נישט געזען ביז אַצונד.
- 29 Vezmete-li i tohoto ode mne, a přišlo by na něj něco zlého, tedy uvedete šediny mé s trápením do hrobu. A ježeli zabierzecie i tego z przed oblicza mojego, a spotka go nieszczęście, strącicie tedy siwiznę moję w niedoli do grobu. כט וְלָקַחְתֶּם גַּם-אֶת-זֶה מֵעַם פָּנֵי וְקָרְהוּ אִסּוֹן וְהוֹרִדְתֶּם אֶת-שִׁיבְתִּי בְּרָעָה שְׂאֵלָה: און אַז איר וועט אַוועקנעמען אויך דעם דאָזיקן פֿון מיין פנים, און אים וועט טרעפֿן אַן אומגליק, וועט איר מאַכן נידערן מיינע גראָע האָר מיט קומער אין קבר.
- 30 Tak tedy, když přijdu k služebníkovi tvému, otci svému, a pacholete nebude s námi, (*ješto duše jeho spojena jest s duší tohoto*): A teraz, ježelibym przyszedł do sługi twego, ojca mojego, a niebyło by z nami chłopięcia, - dusza zaś jego przywiązana do duszy jego, - ל וַעֲתָה כְּבֹאִי אֶל-עֲבָדְךָ אָבִי וְהִנֵּנִי אֵינָנוּ אַתָּנוּ וְנִפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ: און אַצונד אַז איך וועל קומען צו דיין קנעכט, מיין פֿאָטער, און דער יינגל איז מיט אונדז נישט, אַזוי ווי זיין זעל איז צוגעבונדן צו זיין זעל,
- 31 Přijde na to, když uzří, že pacholete není, umře; a uvedou služebníci tvoji šediny služebníka tvého, otce svého, s žalostí do hrobu. Wtedy zobaczywszy, że chłopięcia niema, - umrze; a strącą słudzy twoi siwiznę sługi twego, ojca naszego, w żalości do grobu. לא וְהָיָה כְּרֹאוֹתוֹ כִּי-אֵין הִנֵּנִי וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת-שִׁיבַת עֲבָדְךָ אָבִינוּ בְּגִזּוֹן שְׂאֵלָה: און ווי ער וועט זען אַז דער יינגל איז נישט, אַזוי וועט ער שטאַרבן, און דינע קנעכט וועלן מאַכן נידערן די גראָע האָר פֿון דיין קנעכט, אונדזער פֿאָטער, מיט טרויער אין קבר.
- 32 Nebo služebník tvůj slíbil za pachole, *abych je vzal* od otce svého, řka: Jestliže ho nepřivedu zase k tobě, tedy vinen budu hříchem otci mému po všechny dny. Sluga zaś twój poręczył za chłopca u ojca mojego mówiąc: Ježeli go nie odprowadzę do ciebie, niechaj grzesznym będę przed ojcem moim po wszystkie dni. לב כִּי עֲבָדְךָ עָרַב אֶת-הַנֶּנֶר מֵעַם אָבִי לֵאמֹר: אִם-לֹא אָבִיאָנוּ אֵלֶיךָ וְחִטָּאתִי לְאָבִי כָּל-הַיָּמִים: וואָרום דיין קנעכט איז עָרַב געווען פֿאַר דעם יינגל צו זיין פֿאָטער, אַזוי צו זאָגן: אויב איך וועל דיר אים נישט ברענגען, זאָל איך זיין אַ פֿאַרזינדיקטער צו מיין פֿאָטער אַלע טעג.

33 Protož nyní nechť zůstane, prosím, služebník tvůj místo pacholete tohoto za služebníka pánu svému, a pachole ať vstoupí s bratry svými.

A teraz niech též zostanie sluga twój miesto chłopca niewolnikiem pana mojego, a chłopiec niechaj pójdzie z braćmi swoimi!

34 Nebo jak bych já vstoupil k otci svému, kdyby tohoto pacholete nebylo se mnou? Leč bych chtěl viděti trápení, kteréž by přišlo na otce mého.

Bo jakže půjdu do ojca mojego, gdy chłopca tego zemną nie będzie? Niechaj nie zobaczę niedoli, która spotka ojca mojego!"

לג ועתה ישב־נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יעל עם־אחיו:

און אַצונד, איך בעט דיך, זאָל דיין קנעכט בלייבן אַנשטאַט דעם יינגל, אַ קנעכט צו מיין האַר, און דער יינגל זאָל אַרויפֿגיין מיט זיינע ברידער.

לד כי־איך אָעלָה אֶל־אָבִי וְהנער אֵיננו אִתִּי פֶּן אֶרְאֶה בָּרַע אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת־אָבִי:

וואָרום ווי קען איך אַרויפֿגיין צו מיין פֿאָטער, אָ דער יינגל איז נישט מיט מיר? איך וועל חלילה צווען דאָס ביז וואָס וועט טרעפֿן מיין פֿאָטער.

בראשית מה: 45

- 1 Jozef pak nemoha se *déle* zdržeti, přede všemi přístojícími zvolal: Každé všechněm ven! I nezůstal žádný s nimi, když se známil Jozef s bratřími svými.
- א וְלֹא־יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלַי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אֹתוֹ בְּהִתְוֹדַע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו:
- I nie mógł się Josef wstrzymać, wobec wszystkich, stojących przed nim, i zawołał: "Wydalcie wszystkich odemnie!" I nie został nikt przy nim, gdy się dał poznać Josef braciom swoim.
- און יוסף האָט זיך נישט געקענט איינהאַלטן פֿאַר אַלע וואָס זיינען געשטאַנען לעבן אים, און ער האָט אויסגערופֿן: פֿירט אַרויס אַלע מענטשן פֿון מיר. און קיין מענטש איז נישט געשטאַנען לעבן אים, ווען יוסף האָט זיך דערקענט צו זיינע ברידער.
- 2 Potom pozdvihl hlasu svého s pláčem; a slyšeli to Egyptští, slyšel také dům Faraonův.
- ב וַיִּתֵּן אֶת־קוֹלוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פְּרָעֹה:
- I podniósł głos swój z płaczem: i usłyszeli Micrejczycy, i usłyszał dom Faraona.
- און ער האָט אַרויסגעלאָזט זיין קול אין געוויין, און די מצרים האָבן געהערט; און דאָס הויז פֿון פֿרעהן האָט געהערט דערפֿון.
- 3 I řekl Jozef bratřím svým: Já jsem Jozef. Ještě-li jest živ otec můj? A nemohli mu odpověditi bratří jeho; nebo se ho velmi ulekli.
- ג וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הֵעוֹד אָבִי חַי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפָּנָיו:
- I řekl Josef do braci swoich: "Jam jest Josef. Czy jeszcze ojciec mój żyje?" I nie mogli bracia jego odpowiedzieć mu, gdyż zlekli się przed nim.
- און יוסף האָט געזאָגט צו זיינע ברידער: איך בין יוסף; לעבט נאָך מיין פֿאַטער? און זיינע ברידער האָבן אים נישט געקענט ענטפֿערן, וואָרום זיי האָבן זיך דערשראָקן פֿאַר אים.
- 4 Tedy řekl Jozef bratřím svým: Přistuptež medle ke mně. I přistoupili. A řekl: Já jsem Jozef bratr váš, kteréhož jste prodali do Egypta.
- ד וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו גִּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיֵּגֶשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אַחֵיכֶם אֲשֶׁר־מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרַיִמָּה:
- I řekl Josef do braci swoich: "Przystąpcie też do mnie!" I przystąpili. I řekl: "Jam jest Josef, brat wasz, coście sprzedali mnie do Micraim.
- האָט יוסף געזאָגט צו זיינע ברידער: גענענט צו מיר, איך בעט אייך. האָבן זיי גענענט. און ער האָט געזאָגט: איך בין אייער ברודער יוסף, וואָס איר האָט מיך פֿאַרקויפֿט קיין מצרים.

- 5 Protož nyní nermuťte se, a neztěžujte sobě toho, že jste mne sem prodali; nebo pro zachování života *vašeho* poslal mne Bůh před vámi.
- Ale teraz nie smućcie się, i niech to przykrém nie będzie w oczach waszych, żeście mnie tu sprzedali: gdyż dla utrzymania was wysłał mnie Bóg przed wami.
- 6 Nebo dvě lété již hlad jest v zemi, a ještě pět let *přijde*, v nichž nebudou orati, ani žiti.
- Bo oto już dwa lata głodu na ziemi, a jeszcze pięć lat, w których nie będzie ani orki, ani żniwa.
- 7 Poslal mne, pravím, Bůh před vámi, pro zachování vás ostatků na zemi, a pro zachování životů vašich vysvobozením velikým.
- Wysłał mnie tedy Bóg przed wami, abym przygotował wam ostój na ziemi, i utrzymał przy życiu waszych, dla wieloznaczącego ocalenia.
- 8 Tak tedy ne vy jste mne poslali sem, ale Bůh, kterýž mne dal za otce Faraonovi, a za pána všemu domu jeho, a panovníka po vší zemi Egyptské.
- I tak teraz nie wyście posłali mnie tutaj, lecz Bóg, który též postanowił mnie ojcem Faraona i panem całego domu jego, i władcą w całym kraju Micraim.
- 9 Pospěšte a vstupte k otci mému, a rcete jemu: Toto praví syn tvůj Jozef: Učinil mne Bůh pánem všeho Egypta; přijdiž ke mně, neprodlévej.
- Spieszcie się, a idźcie do ojca mojego, i powiedzcie mu: Tak rzecze syn twój Josef: Postanowił mnie Bóg panem całego Micraimu, przyjdźże do mnie, nie zwlekaj.
- ה ועתה אל-תעצבו ואל-יחר בעיניכם כי-מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם:
- ו כִּי־זֶה שְׁנָתִים הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֹמֶשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חֲרִישׁ וְקָצִיר:
- ז וואָרום שוין צוויי יאָר אַז דער הונגער איז אין לאַנד, און נאָך פֿינף יאָר וועלן זײַן, וואָס עס וועט נישט זײַן קײַן אַקער און קײַן שניט.
- ח וַיִּשְׁלַחֲנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לְשׁוּם לָכֶם שְׂאִרֵית בְּאֶרֶץ וְלִהְיוֹת לָכֶם לִפְלִיטָה גְדֹלָה:
- ט און גאָט האָט מיך געשיקט אייך פֿאַרויס, כדי אייך צו לאָזן אַן איבערבלייב אויף דער ערד, און אייך צו דערהאַלטן ביים לעבן דורך אַ גרויסער ישועה.
- י ועתה לא-אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים וַיִּשְׁימֵנִי לְאָב לַפְּרָעָה וּלְאֹדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמִשְׁלַבְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם:
- יב און אַצונד, נישט איר האָט מיך אַהער געשיקט, נײַערט גאָט; און ער האָט מיך געמאַכט פֿאַר אַ פֿאַטער צו פֿרעהן, און פֿאַר אַ האַר אויף זײַן גאַנצן הויז, און פֿאַר אַ געוועלטיקער איבערן גאַנצן לאַנד מצרים.
- יג מהרו ועלו אל-אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמיני אלהים לאֹדוֹן לְכָל־מִצְרַיִם רָדָה אֵלַי אֶל־תַּעֲמֹד:
- יד אַיילט און גײט אַרויף צו מײַן פֿאַטער, און איר זאָלט זאָגן צו אים: אַזוי האָט געזאָגט דײַן זון יוסף: גאָט האָט מיך געמאַכט פֿאַר אַ האַר איבער גאַנצן מצרים; נידער אַראָפּ צו מיר, זאָלסט זיך נישט אויפֿהאַלטן.

10 A bydliti budeš v zemi Gesen; a budeš blízko mne, ty i synové tvoji, i vnukové tvoji, stáda tvá, a volové tvoji, a cožkoli máš.

I osiedziesz w ziemi Goszen, a będziesz blisko mnie, - ty, i synowie twoi, i wnuki twoje, i trzody i bydło twoje, i wszystko co twoje.

11 A budu tě chovati tam, (*nebo ještě pět let hlad bude*), abys snad pro hlad nezahynul, ty i dům tvůj, a cožkoli máš.

A będę cię żywił tam, - bo jeszcze pięć lat będzie głód; abyś nie zubożał ty i dom twój, i wszystko, co twoje.

12 A aj, oči vaše vidí, i oči bratra mého Beniamina, že ústa má mluví vám.

A oto, oczy wasze widzą i oczy brata mojego, Binjamina, że to usta moje przemawiają do was.

13 Povíte také otci mému o vši slávě mé v Egyptě, a což jste koli viděli; pospěštež tedy, a přiveďte otce mého sem.

Opowiecie też ojcu mojemu o wszystkiej chwale mojej w Micraim, i o wszystkiém, coście widzieli, i pospieszycie się, i sprowadzicie ojca mojego tutaj."

14 Tedy padl na šíji Beniamina bratra svého, a plakal; Benjamin také plakal na šíji jeho.

I padł na szyję Binjamina, brata swego, i płakał, a płakał też Benjamin u szyi jego.

15 A políbiv všech bratrů svých, plakal nad nimi; a potom mluvili bratrů jeho s ním.

I ucałował wszystkich braci swoich, i płakał, obejmując ich; poczem rozmawiali bracia jego z nim.

י וישבת בארץ-גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בןיך וצאנך ובקרך וכל-אשר-לך:

און וועסט זיצן אין לאנד גושן, און וועסט זיין נאנט צו מיר, דו און דינע קינדער און דינע קינדערס קינדער, און דינע שאף, און דינע רינדער, און אלץ וואס דו האסט.

יא וכלכלתי אתך שם כִּי-עוד חמש שנים רעב פֿן-תִּורש אתה וביתך וכל-אשר-לך:

און איך וועל דיך דארטן אויסהאלטן; וואָרום נאָך פֿינף יאָר וועט זיין דער הונגער; כדי זאָלסט נישט אומקומען, דו און דיין הויזגעזינט און אלץ וואָס דו האָסט.

יב והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין כִּי-פי המדבר אליכם:

און אָט זעען אייערע אויגן, און די אויגן פֿון מיין ברודער בנימינען, אז מיין מויל רעדט דאָס צו אייך.

יג והגדתם לאבי את-כל-כבודי במצרים ואת כל-אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את-אבי הנה:

און איר זאָלט דערציילן מיין פֿאָטער מיין גאָנצן כבוד אין מצרים, און אלץ וואָס איר האָט געזען, און איר זאָלט איילן און אַראָפּברענגען מיין פֿאָטער אַהער.

יד ויפל על-צוארי בנימן-אחיו ויבך ובנימן בכה על-צואריו:

און ער איז געפֿאלן אויפֿן האַלדז פֿון זיין ברודער בנימינען, און האָט געוויינט, און בנימין האָט געוויינט אויף זיין האַלדז.

טו וינשק לכל-אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו:

און ער האָט געקושט אלע זינע ברידער, און האָט געוויינט אויף זיי, און דערנאָך האָבן זינע ברידער גערעדט מיט אים.

16 Slyšána pak jest v domě Faraonově pověst tato: Přišli bratří Jozefovi. I bylo to velmi vděčné Faraonovi i všechněm služebníkům jeho.

A wieść rozniosła się w domu Faraona, i mówiono: Przybyli bracia Josefa! I było to przyjemném w oczach Faraona i w oczach sług jego.

17 A řekl Farao Jozefovi: Rci bratřím svým: Toto učňte: Naložíce na hovada svá, jděte, a navraťte se do země Kananejské.

I rzekł Faraon do Josefa: "Powiedz braciom swoim: Oto co wam uczynić, - objuczcie bydło wasze, a idźcie, udajcie się do ziemi Kanaan;

18 A vezmouce otce svého a čeládky své, přid'te ke mně, a dám vám dobré *místo* v zemi Egyptské, a jísti budete tuk země této.

I zabierzcie ojca waszego i rodziny wasze, i przyjdźcie do mnie; a oddam wam wybór ziemi Micraim, i będziecie pożywali tuk ziemi.

19 Ty pak rozkaž jim: Toto učňte: Vezměte sobě z země Egyptské vozy pro děti a ženy své, a vezměte otce svého, a přid'te.

A tyś umocowany! - Oto co wam czynić: Weźcie sobie z ziemi Micraim wozów dla dziatek i dla żon waszych, i przywieźcie ojca waszego, i przyjdźcie.

20 Aniž se ohlédejte na nábytky své; nebo nejlepší *místo* ve vší zemi Egyptské vaše bude.

A oko wasze niech nie żałuje sprzętów waszych, gdyż dobro całej ziemi Micraim waszém będzie."

21 I učinili tak synové Izraelovi. A dal jim Jozef vozy podlé rozkázání Faraonova; dal také jim pokrmy na cestu.

I uczynili tak synowie Israela; i dał im Josef vozy z polecenia Faraona, i dał im zapas na drogę.

טו וְהָקֵל נִשְׁמַע בֵּית פְּרֹעָה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פְרֹעָה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו:

און דער קלאַנג איז געהערט געוואָרן אין פֿרעהס הויז, אזוי צו זאָגן: יוספֿס ברידער זינען געקומען; און עס איז ווילגעפֿעלן אין די אויגן פֿון פֿרעהס, און אין די אויגן פֿון זינע קנעכט.

יז וַיֹּאמֶר פְּרֹעָה אֶל-יוֹסֵף אָמַר אֶל-אֲחֵיךָ זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנוּ אֶת-בְּעִירְכֶם וּלְכוּ-בָאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן:

און פֿרעה האָט געזאָגט צו יוספֿס: זאָג צו דינע ברידער: טוט אָט-וואָס: לאָדט אָן אייערע בהמות, און גייט, קומט קיין לאַנד כְּנָעַן,

יח וַיִּקְחוּ אֶת-אֲבִיכֶם וְאֶת-בְּתִיכֶם וּבָאוּ אֵלַי וְאֶתְנָה לָכֶם אֶת-טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאָכְלוּ אֶת-חֶלֶב הָאָרֶץ:

און נעמט אייער פֿאָטער, און אייערע הויזגעזינטן, און קומט צו מיר, און איך וועל אייך געבן דאָס בעסטע פֿון לאַנד מִצְרַיִם, און עסט דאָס פֿעטס פֿון לאַנד.

יט וְאֶתְנָה צוֹיְתָה זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ-לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגֻלֹּת לְטַפְּכֶם וּלְנִשְׁיֶכֶם וּנְשֵׁאתֶם אֶת-אֲבִיכֶם וּבְאֵתָם:

און דו ווערסט באַפֿוּילן, טוט אָט-וואָס: נעמט אייך פֿון לאַנד מִצְרַיִם וועגן פֿאַר אייערע קליינע קינדער, און פֿאַר אייערע ווייבער, און איר זאָלט אַרויפֿנעמען אייער פֿאָטער און קומען.

כ וַעֲיַנְכֶם אֶל-תַּחֵם עַל-כְּלִיכֶם כִּי-טוֹב כָּל-אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הוּא:

און אייער אויג זאָל זיך ניט קימערן אום אייערע זאכן, וואָרום דאָס בעסטע פֿון גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם איז אייערס.

כא וַיַּעֲשׂוּ-כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּתֵן לָהֶם יוֹסֵף עֲגֻלֹּת עַל-פִּי פְּרֹעָה וַיָּתֵן לָהֶם צֹדָה לְדֶרֶךְ:

האָבן די זין פֿון יִשְׂרָאֵל אזוי געטאָן, און יוסף האָט זיי געגעבן וועגן, לויט דעם מויל פֿון פֿרעהס, און ער האָט זיי געגעבן שפּיז אויפֿן וועג.

- 22 Všechněm jim dal, každému dvoje šaty; ale Benjaminovi dal tři sta stříbrných, a patery šaty jiné a jiné.
- Wszystkim im dał przemienne szaty; a Benjaminowi dał trzysta srebrników i pięć przemiennych szat.
- 23 Otcí pak svému poslal tyto věci: Deset oslů, kteříž nesli z nejlepších věcí Egyptských, a deset oslic, kteréž nesly obilí, a chléb a pokrmý otcí jeho na cestu.
- A otcu swojemu poslal również: dziesięć osłów, objuczonych dobrem Micraimu, i dziesięć oslic, objuczonych zbożem i chlebem i żywnością - dla ojca swego na drogę.
- 24 A propouštěje bratří své, aby odešli, řekl jim: Nevad'ťež se na cestě.
- I wyprawił braci swoich, i poszli; a rzekł do nich: "Nie wadźcie się na drodze!"
- 25 Tedy brali se z Egypta, a přišli do země Kananejské k Jákobovi otcí svému.
- I wyszli z Micraimu, i przybyli do ziemi Kanaan, do Jakóba, ojca swojego.
- 26 A zvěstovali jemu, řkouce: Jozef ještě živ jest, ano i panuje ve vší zemi Egyptské. I omdlelo srdce jeho; nebo *slyšev to* nevěřil jim.
- I oznajmili mu, mówiąc: "Jeszcze Josef żyje," i że on włada nad całą ziemią Micraim. I osłupiało serce jego; gdyż nie wierzył im.
- 27 Tedy vypravovali jemu všechna slova Jozefova, kteráž mluvil jim; a vida vozy, kteréž poslal Jozef pro něho, okřál duch Jákoba otce jejich.
- I powtórzyli mu wszystkie słowa Josefa, które mówił do nich; i zobaczył wozy, które przysłał Josef dla przewiezienia go; i ożył duch Jakóba, ojca ich.
- כב לְכֹלם נָתַן לְאִישׁ חֲלָפוֹת שְׂמָלֹת וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחֲמֵשׁ חֲלָפֹת שְׂמָלֹת:
- זיי אַלעמען האָט ער געגעבן גאַנגען קליידער פֿאַר איטלעכן, און בנימינען האָט ער געגעבן דריי הונדערט זילבערשטיק, און פֿינף גאַנג קליידער.
- כג וּלְאָבִיו שָׁלַח כֹּזָאֵת עֶשְׂרֵה חֲמֵרִים נְשָׂאִים מְטוֹב מִצָּרִים וְעֶשֶׂר אֲתַנֹּת נְשָׂאֵת בָּר וְלֶחֶם וּמֶזֶן לְאָבִיו לַדֶּרֶךְ:
- און צו זיין פֿאָטער האָט ער דעסגליכן געשיקט צען אייזלען באלאָדן מיטן בעסטן פֿון מִצְרַיִם, און צען אייזעלינס באלאָדן מיט תבואה און ברויט, און שפּיז פֿאַר זיין פֿאָטער אויפֿן וועג.
- כד וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶחָיו וַיֵּלְכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶל־תִּרְגְּזוּ בַדֶּרֶךְ:
- און ער האָט אַוועקגעשיקט זיינע ברידער, און זיי זיינען אַוועקגעגאַנגען; און ער האָט זיי אַנגעזאָגט: איר זאָלט אייך נישט קריגן אויפֿן וועג.
- כה וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם:
- און זיי זיינען אַרויפֿגעגאַנגען פֿון מִצְרַיִם, און זיינען געקומען קיין לאַנד כְּנָעַן צו זייער פֿאָטער יעקבן.
- כו וַיִּגְדּוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי־הוּא מֵשָׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפֹּג לְבֹו כִי לֹא־הָאֱמִין לָהֶם:
- און זיי האָבן אים דערציילט, אַזוי צו זאָגן: יוֹסֵף לעבט נאָך; און אַז ער געוועלטיקט איבערן גאַנצן לאַנד מִצְרַיִם. איז זיין האַרץ פֿאַרקילט געוואָרן, וואָרום ער האָט זיי נישט געגלויבט.
- כז וַיִּדְּבְּרוּ אֵלָיו אֶת כָּל־דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֶת־הָעֵגְלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף לְשֹׂאֵת אֹתוֹ וַתַּחֲי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם:
- האָבן זיי אים דערציילט אַלע ווערטער פֿון יוֹסֵף, וואָס ער האָט צו זיי גערעדט, און ער האָט געזען די וועגן וואָס יוֹסֵף האָט געשיקט אים צו פֿירן, און דער גייסט פֿון זייער פֿאָטער יעקבן האָט אַפּגעלעבט.

28 I řekl Izrael: Dostit' jest, *když* ještě syn můj živ jest; půjdu a uzřím ho, prvé než umru.

I rzekł Israel: "Dosyć! Jeszcze Josef, syn mój żyje? pójdę, a obaczę go, zanim umrę."

כח ויאמר ישראל רב עוד-יוסף בני חי אלקה ואנחנו בטרם אמות:

און ישראל האט געזאגט: גענוג! מין זון יוסף לעבט נאך; איך וועל גיין און וועל אים זען איידער איך שטארב.

בראשית מו: 46

- 1 Tedy bral se Izrael se vším, což měl; a přišed do Bersabé, obětoval oběti Bohu otce svého Izáka.
- I wyruszył Israel ze wszystkiém co miał; i przybyli do Beer-Szeba, i złożył ofiary Bogu ojca swego, Ic'haka.
- 2 I mluvil Bůh Izraelovi u vidění nočním, řka: Jákobe, Jákobe! Kterýžto odpověděl: Aj, teď jsem.
- I rzekł Bóg do Israela w widzeniach nocy tej i zawołał: "Jakóbie, Jakóbie!" I rzekł: "Oto jestem!"
- 3 I řekl: Já jsem ten *Bůh* silný, Bůh otce tvého. Neboj se sstoupiti do Egypta, nebo v národ veliký tam tebe učiním.
- I rzekł: "Jam Bóg, Bóg ojca twojego; nie obawiaj się zstąpić do Micraimu; gdyż narodem wielkim uczynię cię tam!"
- 4 Já sstoupím s tebou do Egypta, a já tě také i zase přivedu; a Jozef položí ruku svou na oči tvé.
- Ja zstąpię z tobą do Micraim, i Ja też cię wywiodę; a Josef położy rękę swą na oczy twoje!"
- 5 Vstal tedy Jákob z Bersabé; a synové Izraelovi vzali Jákoba otce svého, a děti své s ženami svými na vozy, kteréž poslal pro něho Farao.
- I ruszył Jakób z Beer-Szeba; i powieźli synowie Israela Jakóba, ojca swego, i dziatwę swą, i żony swoje, na wozach, które był posłał Faraon dla przewiezienia go.
- א ויסע ישראל וכל-אשר-לו ויבא בארה שבע ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק:
- און ישראל האט אוועקגעצויגן מיט אלץ וואס ער האט געהאט, און איז געקומען קיין באר-שבע, און ער האט געשלאכט שלאכטאפפער צו דעם גאט פון זיין פאטער יצחקן.
- ב ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני:
- און גאט האט גערעדט צו ישראלן אין זעונגען פון דער נאכט, און האט געזאגט: יעקב, יעקב! האט ער געזאגט: דא בין איך.
- ג ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל-תירא מרדה מצרימה כי-לגוי גדול אשימך שם:
- האט ער געזאגט: איך בין גאט, דער גאט פון דיין פאטער, זאלסט ניט מורא האבן אראפצונידערן קיין מצרים, ווארום פאר א גרויס פאלק וועל איך דיר דארטן מאכן.
- ד אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם-עלה ויוסף ישית ידו על-עיניך:
- איך וועל אראפנידערן מיט דיר קיין מצרים, און אויך ארויפברענגען וועל איך דיר ארויפברענגען. און יוסף וועט ארויפטאן זיין האנט אויף דינע אויגן.
- ה ויקם יעקב מבאר שבע וישאו בני-ישראל את-יעקב אביהם ואת-טפם ואת-נשיהם בעגלות אשר-שלח פרעה לשאת אתו:
- און יעקב איז אויפגעשטאנען פון באר-שבע, און די קינדער פון ישראל האבן געפירט זייער פאטער יעקב, און זייערע קליינע קינדער, און זייערע ווייבער, אויף די וועגן וואס פרעה האט געשיקט אים צו פירן.

- 6 Pobraли také dobytek svůj, a zboží své, kteréhož nabyli v zemi Kananejské; a přišli do Egypta, Jákob i všecko símě jeho s ním.
I zabrali bydlo svoje i dobytek svůj, který nabyli v zemi Kanaan, i przybyli do Micraim, Jakób i celé potomstvo jeho z ním.
- 7 Syny i vnuky, dcery i vnučky své, a všecku rodinu svou uvedl s sebou do Egypta.
Synów swoich i wnuków swoich z sobą, córki swoje i wnuczki swoje, i celé potomstvo swoje sprowadził z sobą do Micraim.
- 8 A tato jsou jména synů Izraelových, kteříž vešli do Egypta: Jákob a synové jeho. Prvorozený Jákobův Ruben.
A oto imiona synów Israela, przybyłych do Micraim: Jakób i synowie jego: Pierworodny Jakóba Reuben.
- 9 A synové Rubenovi: Enoch, Fallu, Ezron a Charmi.
A synowie Reubena: Chanoch, i Fallu, i Checron, i Charmi.
- 10 Synové pak Simeonovi: Jamuel, Jamin, Ahod, Jachin, Sohar a Saul, syn jedné ženy Kananejské.
A synowie Szymeona: Jemuel, i Jamin, i Ohad, i Jachin, i Cochar, i Szaul, syn Kanaanejki.
- 11 Synové Léví: Gerson, Kahat a Merari.
A synowie Lewiego: Gerszon, Kehath i Merari.
- 12 Synové Judovi: Her, Onan, Séla, Fáres a Zára. (*Ale umřel Her a Onan v zemi Kananejské.*) Fáres pak měl syny: Ezrona a Hamule.
A synowie Jehudy: Er, i Onan, i Szela, i Perec, i Zerach; ale umarł Er i Onan w zemi Kanaanejskiej. A byli synowie Pereca: Checron i Chamul.
- וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם וְאֶת־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרָיִמָּה יַעֲקֹב וְכָל־זָרְעוֹ אִתּוֹ:
און זיי האָבן גענומען זייערע פֿי, און זייער פֿאַרמעג וואָס זיי האָבן אָנגעקליבן אין לאַנד כְּנָעַן, און זיי זינען געקומען קיין מִצְרָיִם, יַעֲקֹב און אַלע זינע קינדער מיט אים;
- וַיָּבֹאוּ וּבְנֵי בְנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו וּבָנוֹת בְּנָיו וְכָל־זָרְעוֹ הָבִיא אִתּוֹ מִצְרָיִמָּה:
זינע זין און זינע זינס זין מיט אים, זינע טעכטער, און זינע זינס טעכטער, און אַלע זינע קינדער, האָט ער געבראַכט מיט זיך קיין מִצְרָיִם.
- ח וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיִמָּה יַעֲקֹב וּבְנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן:
און דאָס זינען די נעמען פֿון די קינדער פֿון יִשְׂרָאֵל וואָס זינען געקומען קיין מִצְרָיִם, יַעֲקֹב און זינע קינדער: יַעֲקֹב בְּכֹר רְאוּבֵן.
- ט וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוּךְ וּפְלוּא וְחֶצְרוֹן וְכַרְמִי:
און די זין פֿון רְאוּבֵן: חֲנוּךְ, און פְּלוּא, און חֶצְרוֹן, און כַּרְמִי.
- י וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאַהֲד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׂאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית:
וּבְנֵי דִי זִין פֿון שִׁמְעוֹן: יְמוּאֵל, און יָמִין, און אַהֲד, און יָכִין, און צֹחַר, און שָׂאוּל דער זון פֿון בֶּן־הַכְּנַעֲנִית.
- יא וּבְנֵי לֵוִי גֶרְשׁוֹן קָהָת וּמֶרָרִי:
און די זין פֿון לֵוִי: גֶרְשׁוֹן, קָהָת, און מֶרָרִי.
- יב וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וּפָרֶץ וְזֶרַח וְיָמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְהִיו בְּנֵי־פָרֶץ חֶצְרוֹן וְחָמוּל:
וּבְנֵי דִי זִין פֿון יְהוּדָה: עֵר, און אֹנָן, און שֵׁלָה, און פָּרֶץ, און זֶרַח; און עֵר און אֹנָן זינען געשטאַרבן אין לאַנד כְּנָעַן. און די זין פֿון פָּרֶץ זינען געווען חֶצְרוֹן און חָמוּל.

- 13 Synové Izacharovi: Tola, Fua, Job a Simron. יג וּבְנֵי יִשָּׁשְׁכָר תּוֹלַע וּפְוָה וְיֹזֵב וְשִׁמְרֹן:
A synowie Isachara: Thola, i Fuwa, i Job, i Szymron. און די זין פֿון יִשָּׁשְׁכָרן: תּוֹלַע, און פּוֹוָה, און יֹזֵב, און שְׁמֶרֶן.
- 14 A synové Zabulonovi: Sared, Elon a Jahleel. יד וּבְנֵי זְבוּלֹן סָרֵד וְאֵלֹן וְיַחֲלֵאֵל:
A synowie Zebuluna: Sered, i Elon i Jachleel. און די זין פֿון זבולונען: סָרֵד, און אֵלֹן, און יַחֲלֵאֵל.
- 15 Tiť jsou synové Lée, kteréž porodila Jákobovi v Pádan Syrské, a Dínu, dceru jeho. Všech duší synů i dcer jeho bylo třidceti a tři. טו אֵלֶּה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב בְּפָדָן אַרָם וְאֵת דִּינָה בְּתוֹ כָּל-נַפֶּשׁ בָּנָיו וּבָנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשׁ:
Oto synowie Lei, których urodziła Jakóbowi w Paddan-Aram, wraz z Diną, córką jego. Wszystkich dusz synów i córek jego, - trzydzieści i trzy. דאָס זינען די זין פֿון לאָה, וואָס זי האָט געבאָרן יַעֲקֹב אין פָּדָן-אַרָם; דערצו זיין טאָכטער דינָה; אַלע נַפְשֹׁת פֿון זינע זין און זינע טעכטער, דריי און דרייסיק.
- 16 Synové Gád: Sefon, Aggi, Suni, Esebon, Heri, Arodi a Areli. טז וּבְנֵי גָד צְפִיּוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי וְאַעֲבֹן עָרִי וְאַרְוֹדִי וְאַרְאֵלִי:
A synowie Gada: Cyfjon, i Chaggi, Szuny, i Ecbon, Eri, i Arodi i Areli. און די זין פֿון גָּדן זינען געווען צְפִיּוֹן, און חַגִּי, שׁוּנִי, און אַעֲבֹן, עָרִי, און אַרְוֹדִי, און אַרְאֵלִי.
- 17 Synové Asser: Jemna, Jesua, Jesui, Beria, a Serach sestra jejich. Synové pak Beriovi: Heber a Melchiel. יז וּבְנֵי אֲשֶׁר יִמְנָה וְיִשׁוּהָ וְיִשׁוּי וּבְרִיעָה וְשֶׁרַח אַחֲתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמִלְכִּיאֵל:
A synowie Aszera: Imna, i Iszwa, i Iszwi, i Berya i Serach, siostra ich; a synowie Beryi: Cheber i Malkiel. און די קינדער פֿון אַשֶׁרן: יִמְנָה, און יִשׁוּהָ, און יִשׁוּי, און בְּרִיעָה, און זייער שוועסטער שֶׁרַח; און די זין פֿון בְּרִיעָה: חֶבֶר און מִלְכִּיאֵל.
- 18 To jsou synové Zelfy, kterouž Lában dal Lée dceři své; a ty porodila Jákobovi, šestnácte duší. יח אֵלֶּה בְּנֵי זִלְפָּה אֲשֶׁר-נָתַן לָבָן לְלֵאָה בְּתוֹ וַתֵּלֶד אֶת-אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נַפְשׁ:
Oto synowie Zylpy, którą dał Laban Lei, córce swojej, a urodziła ich Jakóbowi; szesnaście dusz. דאָס זינען די זין פֿון זִלְפָּה, וואָס לָבָן האָט געגעבן זיין טאָכטער לאָה, און די דאָזיקע האָט זי געבאָרן יַעֲקֹבן – זעכצן נַפְשֹׁת.
- 19 Synové pak Ráchel, manželky Jákobovy: Jozef a Beniamin. יט בְּנֵי רָחֵל אִשֶּׁת יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן:
Synowie Racheli, żony Jakóba: Josef i Benjamin. די זין פֿון יַעֲקֹבס ווייב רחלען זינען געווען יוֹסֵף און בִּנְיָמִן.

- 20 A Jozefovi narodili se v zemi Egyptské z Asenat, dcery Putifera knížete On, Manasses a Efraim.
I urodzili się Josefowi (*synowie*) w ziemi Micraim, których urodziła mu Osnath, córka Poti-Fery, kapłana Onu: Menasze i Efraim.
- 21 Ale synové Beniaminovi: Béla, Becher, Asbel, Gera, Náman, Echi, Roz, Mufim, Chuppim a Ared.
A synowie Binjamina: Bela, i Becher, i Aszbel, Gera i Naaman, Echi, i Rosz, Muppim, i Chuppim i Ard.
- 22 Tiť jsou synové Ráchel, kteréž porodila Jákobovi; všech duší čtrnáct.
Oto synowie Racheli, którzy się urodzili Jakóbowi; wszystkich dusz czternaście.
- 23 A syn Danův: Chusim.
A synowie Dana: Chuszym.
- 24 Synové pak Neftalím: Jaziel, Guni, Jezer a Sallem.
A synowie Naftalego: Jachceel, i Guni, i Jecer i Szylllem.
- 25 Ti jsou synové Bály, kterouž Lában dal Ráchel dceři své, a ty porodila Jákobovi; všech duší sedm.
Oto synowie Bilhy, którą dał Laban Racheli, córce swojej, a urodziła ich Jakóbowi: wszystkich dusz siedm.
- 26 Všech duší, kteréž vešly s Jákobem do Egypta, což jich poslo z bedr jeho, kromě žen synů Jákobových, všech duší bylo šedesáte a šest.
Wszystkich dusz przybyłych z Jakóbem do Micraim, wyszłych z bioder jego, oprócz żon synów Jakóba, - wszystkich dusz było sześćdziesiąt i sześć.
- כ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה-לו אסנת בת-פוטִי פֶרַע כֹּהֵן אֵת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם:
און ביי יוספֿן זינען געבאָרן געוואָרן אין לאַנד מצרים מנשה און אפרים, וואָס אַסנַת די טאכטער פֿון פוטי-פֿרע דעם פריסטער פֿון און האָט אים געבאָרן.
- כא ובני בנימן בלע ובכר ואשבֿל גרא ונעמן אחי וראש מִפִּים וְחָפִים וְאָרֶד:
און די זין פֿון בנימינען זינען געווען בלע, און בכר, און אשבֿל, גרא, און נעמן, אחי, און ראש, מופים, און חופים, און אַרד.
- כב אֵלֶּה בְּנֵי רַחֵל אֲשֶׁר יָלַד לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר:
דאָס זינען די זין פֿון רחלען, וואָס זינען געבאָרן געוואָרן ביי יעקבן: אַלע נפֿשות, פֿערצן.
- כג ובני־דן חשים:
און די זין פֿון דנען: חושים.
- כד ובני נפתלי יחצאל וגוני ויעזר ושלם:
און די זין פֿון נפתלין: יחצאל, און גוני, און יעזר, און שלם.
- כה אֵלֶּה בְּנֵי בְּלָהָה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְרַחֵל בִּתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שִׁבְעָה:
דאָס זינען די זין פֿון בלההן, וואָס לָבָן האָט געגעבן זיין טאכטער רחלען, און די דאָזיקע האָט זי געבאָרן יעקבן; אַלע נפֿשות, זיבן.
- כו כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרִימָה יָצְאִי יָרְכוּ מִלִּבָּד נָשִׁי בְנֵי־יַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שְׁשִׁים וָשֵׁשׁ:
אַלע נפֿשות פֿון יעקבן וואָס זינען געקומען קיין מצרים, די וואָס זינען אַרויסגעגאַנגען פֿון זיין דרך, אַחוץ די ווייבער פֿון יעקבס זין – אַלע נפֿשות זינען געווען זעקס און זעכציק.

27 K tomu synové Jozefovi, kteříž se jemu narodili v Egyptě, dva. A tak všech duší domu Jákobova, kteréž vešly do Egypta, bylo sedmdesáte.

A synów Josefa, którzy mu się urodzili w Micraim - dusz dwie. Wszystkich dusz domu Jakóba przybyłych do Micraim było siedmdziesiąt.

28 Poslal pak Judu napřed k Jozefovi, aby oznámil jemu prvé, než přišel do Gesen. A tak přišli do země Gesen.

A Jehudę wysłał przed sobą do Josefa, aby mu wskazał drogę do Goszen. I przybyli do ziemi Goszen.

29 Jozef pak zapřáh do svého vozu, vyjel vstříc Izraelovi otci svému do Gesen; a jakž ho Jákob uzřel, padl na jeho šíji, a plakal dlouho na šíji jeho.

I zaprzaglił Josef wóz swój, i wyjechał na spotkanie Israela, ojca swojego, do Goszen; a gdy mu się ukazał, padł na szyję jego, i płakał u szyi jego długo.

30 I řekl Izrael Jozefovi: Nechť již umru, když jsem viděl tvář tvou; nebo ty ještě jsi živ.

I rzekł Israel do Josefa: "Teraz już mogę umrzeć po ujrzaniu oblicza twojego, że jeszcze żyjesz!"

31 Jozef pak řekl bratřím svým a domu otce svého: Pojedu a zvěstuji Faraonovi, a dím jemu: Bratří moji a dům otce mého, kteříž *bydlili* v zemi Kananejské, přišli ke mně.

I rzekł Josef do braci swoich, i do domu ojca swego: "Pójdę i doniosę Faraonowi, i powiem mu: Bracia moi i dom ojca mojego, którzy byli w ziemi Kanaan, przybyli do mnie.

כו ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפש שנים כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים:

און יוספס זין, וואס זינען אים געבארן געווארן אין מצרים, זינען געווען צוויי נפשות. אלע נפשות פון יעקבס הויז וואס זינען געקומען קיין מצרים, זיבעציק.

כח ואת יהודה שלח לפניו אל-יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן:

און יהודהן האט ער געשיקט פארויס פאר זיך צו יוספן, צו וויזן אים פארויס דעם וועג קיין גושן; און זיי זינען אנגעקומען קיין לאנד גושן.

כט ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אלו ויפל על-צואריו ויבך על-צואריו עוד:

און יוסף האט אינגעשפאנט זיין ריטוואגן, און איז ארויפגעגאנגען אנטקעגן זיין פאטער ישראל קיין גושן. און ווי ער האט זיך געוויזן פאר אים, אזוי איז ער אים געפאלן אויפן האלדז, און ער האט לאנג געוויינט אויף זיין האלדז.

ל ויאמר ישראל אל-יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את-פניך כי עודך חי:

און ישראל האט געזאגט צו יוספן: אצונד קען איך שטארבן, נאכדעם ווי איך האב געזען דיין פנים, אז דו לעבסט נאך.

לא ויאמר יוסף אל-אחיו ואל-בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אלו אחי ובית-אבי אשר בארץ-כנען באו אלי:

און יוסף האט געזאגט צו זינען ברידער און צו זיין פאטערס הויזגעזינט: איך וועל ארויפגיין און וועל דערציילן פראעהן, און איך וועל אים זאגן: מינע ברידער און מיין פאטערס הויזגעזינט, וואס זינען געווען אין לאנד כנען, זינען געקומען צו מיר.

- 32 Ale jsou pastýři stáda, nebo s dobyt看em se obírají; proto看 ovce své a voly, i co看koli mají, přihnali.
- 33 A ci ludzie są pasterze trzód; gdy看 hodownikami bydła zawsze byli, a trzody swoje i bydło swoje i wszystko, co do nich należy, sprowadzili.
- 34 Odpovíte: Do看tkem se živili slu看ebníci tvoji od mladosti své až do této chvíle, i my i otcové naši; abyste bydlili v zemi Gesen; nebo v mrzkosti mají Egyptští vsecky pastýře stáda.
- To powiecie: hodownikami bydła byli słudzy twoi od młodości naszej aż dotąd, - i my i ojcowie nasi; - abyście osiedli w ziemi Goszen; gdy看 obrzydzeniem dla Micrejczyków jest ka看dy pasterz trzód."
- לָב וְהָאָנָשִׁים רָעִי צֹאן כִּי־אָנָשִׁי מִקְנֶה הָיוּ וְצֹאנָם וּבָקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם הֵבִיאוּ:
- לָג וְהָיָה כִּי־יִקְרָא לָכֶם פֶּרַעַה וְאָמַר מַה־מַּעֲשִׂיכֶם:
- וְאָמַרְתֶּם אָנָשִׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִנְעוּרֵינוּ וְעַד־עַתָּה גַם־אָנַחְנוּ גַם־אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר הַתְּשֻׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן כִּי־תוֹעֵבַת מִצְרַיִם כָּל־רְעָה צֹאן:
- וְאָמַרְתֶּם אִיר זֹאגָן: מַעֲנִטְשֵׁן פֹּון פֿי זִינען דִּינע קנעכט פֿון אונדזער יוגנט אָן און ביז אַצונד, אַזוי מיר, אַזוי אונדזערע עלטערן; כדי איר זאָלט זיצן אין לאַנד גֹּשֶׁן, וואָרום אָן אומווערדיקייט בִּי די מִצְרַיִם איז יעטוועדער פֿאַסטוך פֿון שאַף.

בראשית מז: 47

- 1 A protož přišel Jozef, oznámil Faraonovi, a řekl: Otec můj a bratři moji, s drobným i větším dobyt看 svým i se vším, což mají, přišli z země Kananejské, a aj, jsou v zemi Gesen.
- א ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ויבקרם וכל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן:
- I przybył Josef i doniósł Faraonowi, i rzekł: "Ojciec mój i bracia moi i trzody ich, i było ich, wszystko co do nich należy, przybyli z ziemi Kanaan, - a oto są w ziemi Goszen."
- און יוסף איז געגאנגען און האט דערציילט פרעה, און האט געזאגט: מין פאטער און מינע ברידער, מיט זייערע שאף און זייערע רינדער און אלץ וואס זיי האבן, זינען געקומען פון לאנד כנען, און זיי זינען אין לאנד גושן.
- 2 A vzav z počtu bratří svých pět mužů, postavil je před Faraonem.
- און פון צווישן זינע ברידער האט ער גענומען פינף מאן, און האט זיי געשטעלט פאר פרעה.
- I część braci swoich zabrał, pięciu mężów, i przedstawił ich Faraonowi.
- און פון צווישן זינע ברידער האט ער גענומען פינף מאן, און האט זיי געשטעלט פאר פרעה.
- 3 I řekl Farao bratřím jeho: Jaký jest obchod váš? Kterížto odpověděli Faraonovi: Pastýři ovčí jsou služebníci tvoji, i my, i otcové naši.
- און האט פרעה געזאגט צו זינע ברידער: וואס איז אייער טאן? האבן זיי געזאגט צו פרעה: פאסטוכער פון שאף זינען דינע קנעכט, אזוי מיר, אזוי אונדזערע עלטערן.
- I rzekł Faraon do braci jego: "Jakież zatrudnienie wasze?" I odpowiedzieli Faraonowi: "Pasterzami trzód są słudzy twoi, i my i ojcowie nasi."
- און האט פרעה געזאגט צו זינע ברידער: וואס איז אייער טאן? האבן זיי געזאגט צו פרעה: פאסטוכער פון שאף זינען דינע קנעכט, אזוי מיר, אזוי אונדזערע עלטערן.
- 4 Řekli ještě Faraonovi: Abychom pohostinu byli v zemi této, přišli jsme; nebo není pastvy dobytku, kterýž mají služebníci tvoji, nebo hlad veliký jest v zemi Kananejské; protož nyní prosíme, nechať bydlí služebníci tvoji v zemi Gesen.
- און זיי האבן געזאגט צו פרעה: צו ווינען אין לאנד זינען מיר געקומען, ווארום עס איז ניטא קיין פֿיטערונג פאר די שאף פון דינע קנעכט, וויל דער הונגער איז שווער אין לאנד כנען. און אצונד, איך בעט דיר, ואלן דינע קנעכט זיצן אין לאנד גושן.
- I rzekli do Faraona: "Przemieszkować w kraju tym przybyliśmy, gdyż niema pastwiska dla trzód sług twoich, bo ciężkim głód w ziemi Kanaan; a teraz niechże osiądą słudzy twoi w ziemi Goszen!"
- און זיי האבן געזאגט צו פרעה: צו ווינען אין לאנד זינען מיר געקומען, ווארום עס איז ניטא קיין פֿיטערונג פאר די שאף פון דינע קנעכט, וויל דער הונגער איז שווער אין לאנד כנען. און אצונד, איך בעט דיר, ואלן דינע קנעכט זיצן אין לאנד גושן.

- 5 I mluvil Farao Jozefovi, řka: Otec tvůj a bratři tvoji přišli k tobě.
I rzekł Faraon do Josefa, mówiąc: "Ojciec twój i bracia twoi przybyli do ciebie:
- 6 Země Egyptská před tebou jest; v nejlepším kraji země této osad' otce svého a bratří své, nechť bydlí v zemi Gesen. A srozumíš-li, že jsou mezi nimi muži rozšafní, ustanovíš je úředníky nad dobyt看em, kterýž mám.
Ziemia Micraim przed tobą jest; na wyborze ziemi usadów ojca twojego i braci twoich, niech osiada w ziemi Goszen; a jeśli wiadomo ci, że są między nimi ludzie dzielni, to ustanowisz ich nadzorcami bydła mojego."
- 7 Uvedl také Jozef Jáкова otce svého, a postavil ho před Faraonem; a pozdravil Jákob Faraona.
I sprowadził Josef Jakóba, ojca swojego, i przedstawił go Faraonowi; i pobłogosławił Jakób Faraona.
- 8 Tedy řekl Farao k Jákobovi: Kolik jest let života tvého?
I rzekł Faraon do Jakóba: "Ileż dni - lat życia twojego?"
- 9 Odpověděl Jákob Faraonovi: Dnů let putování mého sto a třidceti let *jest*; nemnozí a zlí byli dnové let života mého, a nedošli dnů let života otců mých, v nichž živi byli.
I rzekł Jakób do Faraona: "Dni-lat pielgrzymstwa mojego - sto trzydzieści lat; krótkie i smutne były dni - lata życia mojego, i nie doszły dni-lat życia ojców moich w dniach pielgrzymstwa ich."
- 10 A požehnav Jákob Faraona, vyšel od něho.
I pobłogosławił Jakób Faraona, i wyszedł z przed oblicza Faraona.
- ה ויאמר פרעה אל־יוסף לאמר אביך ואחייך באו אליך:
האט פרעה געזאגט צו יוספן, אזוי צו זאגן: דיין פאטער און דייןע ברידער זינען געקומען צו דיר;
- ו ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את־אביך ואת־אחייך ישבו בארץ גשן ואם־ידעת ויש־בם אנשי־חיל ושמחתם שרי מקנה על־אשר־לי:
- דאס לאנד מצרים ליגט פאר דיר, אין בעסטן טייל פון לאנד באזעץ דיין פאטער און דייןע ברידער. זאלן זיי זיצן אין לאנד גושן. און אויב דו ווייסט אז צווישן זיי זינען דא טויגלעכע מענטשן, זאלסטו זיי מאכן פאר אויבערליט איבער דעם פֿי וואס איך האב.
- ז ויבא יוסף את־יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויברך יעקב את־פרעה:
און יוסף האט געבראכט זיין פאטער יעקבן, און ער האט אים געשטעלט פאר פרעהן; און יעקב האט געבענטשט פרעהן.
- ח ויאמר פרעה אל־יעקב כמה ימי שני חייך:
און פרעה האט געזאגט צו יעקבן: וויפיל זינען די טעג פון די יארן פון דיין לעבן?
- ט ויאמר יעקב אל־פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את־ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם:
האט יעקב געזאגט צו פרעהן: די טעג פון די יארן פון מיין וואנדערשאפט זינען הונדערט און דרייסיק יאר. ווינציק און שלעכט זינען די טעג פון די יארן פון מיין לעבן, און זיי קומען נישט צו די טעג פון די יארן פון מייןע עלטערנס לעבן אין די טעג פון זייער וואנדערשאפט.
- י ויברך יעקב את־פרעה ויצא מלפני פרעה:
און יעקב האט געבענטשט פרעהן, און איז ארויסגעגאנגען פון פאר פרעהן.

- 11 I osadil Jozef otce svého a bratří své, a dal jim vládařství v zemi Egyptské v kraji výborném, v zemi Ramesses, jakž rozkázal Farao.
- I osiedlił Josef ojca swego i braci swoich, i nadał im posiadłość w ziemi Micraim, w wyborowej ziemi, w ziemi Rameses, jak rozkazał Faraon.
- 12 A opatroval Jozef otce svého, a bratří své, a všecken dům jeho chlebem, až do nejmenších.
- I zaopatrywał Josef ojca swojego, i braci swoich, i cały dom ojca swego chlebem, stosownie do dziatwy.
- 13 A chleba nebylo ve vší zemi; nebo veliký hlad *byl* velmi, a trápení veliké bylo *na zemi* Egyptské a zemi Kananejské od hladu.
- A chleba już nie było w całej ziemi, bo ciężkim był głód bardzo; i wycieńczona była ziemia Micraim i ziemia Kanaan z przyczyny głodu.
- 14 Shromáždil pak Jozef všechny peníze, což jich nalezeno v zemi Egyptské a v zemi Kananejské, za potravu, kteréž kupovali; a vnesl Jozef peníze do domu Faraonova.
- I zebrał Josef wszystkie pieniądze, które się znajdowały w ziemi Micraim i w ziemi Kanaan za żywność, którą kupowali; i wniósł Josef pieniądze te do domu Faraona.
- 15 A když utratili peníze z země Egyptské a z země Kananejské, přicházeli všickni Egyptští k Jozefovi, řkouce: Dej nám chleba; nebo proč mřítí máme před tebou pro nedostatek peněz?
- Ale wyczerpały się pieniądze w ziemi Micraim i w ziemi Kanaan; i przybyli wszyscy Micejczycy do Josefa, mówiąc: "Daj nam chleba. Czemu mamy umierać przed tobą? Bo - nie staje pieniędzy!"
- יא ויושב יוסף את־אביו ואת־אחיו ויתן להם אֲחֻזָּה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמִיטֵב הָאֶרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמֶסֶס בְּאֶשֶׁר צִוָּה פַּרְעֹה:
- און יוסף האט באזעצט זיין פֿאטער און זיינע ברידער, און ער האט זיי געגעבן אייגנטום אין לאַנד מִצְרַיִם, אין בעסטן טייל פֿון לאַנד, אין לאַנד רַעמסס, אזוי ווי פֿרעה האט באַפֿוילן.
- יב ויכלכל יוסף את־אביו ואת־אחיו ואת כל־בית אביו לֶחֶם לְפִי הַשָּׁף:
- און יוסף האט אויסגעהאלטן זיין פֿאטער און זיינע ברידער, און דאָס גאַנצע הויז פֿון זיין פֿאטער, מיט ברויט, ווי נאָכן געזינט.
- יג וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאֶרֶץ כִּי־כָבֵד הָרָעַב מְאֹד וַתִּלְהַ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנָעַן מִפְּנֵי הָרָעַב:
- און קיין ברויט איז נישט געווען אין גאַנצן לאַנד, וואָרום דער הונגער איז געווען זייער שווער, און דאָס לאַנד מִצְרַיִם און דאָס לאַנד כְּנָעַן זיינען אויסגעמאטערט געוואָרן פֿון דעם הונגער.
- יד וַיִּלְקֹט יוסף את־כל־הכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנָעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוסף את־הכֶּסֶף בֵּיתָה פַּרְעֹה:
- און יוסף האט אויפֿגעקליבן דאָס גאַנצע געלט וואָס האט זיך געפֿונען אין לאַנד מִצְרַיִם און אין לאַנד כְּנָעַן, פֿאַר דער תבואה וואָס זיי האָבן געקויפֿט. און יוסף האט געבראַכט דאָס געלט אין פֿרעהס הויז.
- טו וַיִּתֵּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ כָל־מִצְרַיִם אֶל־יוסף לֵאמֹר הִבָּה־לָנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת נִגְדָּךְ כִּי אִפֹּס כֶּסֶף:
- און אז דאָס געלט איז אויסגעגאַנגען פֿון לאַנד מִצְרַיִם און פֿון לאַנד כְּנָעַן, זיינען אַלע מִצְרַיִם געקומען צו יוסף, אזוי צו זאָגן: גיב אונדז ברויט; וואָרום נאָך וואָס זאָלן מיר שטאַרבן פֿאַר דיר? אז דאָס געלט האט זיך אויסגעלאָזט.

16 I řekl Jozef: Dejte dobytky své, a dám vám *chleba* za dobytky vaše, poněvadž se *vám* peněz nedostává.

I rzekł Josef: "Sprowadźcie bydło wasze, a dam wam za bydło wasze, jeżeli nie staje pieniędzy."

17 Tedy přivedli dobytky své k Jozefovi; i dal jim Jozef potrav za koně a za stáda ovcí, a za stáda volů i za osly; a přechoval je chlebem, za všechny dobytky jejich, toho roku.

I sprowadzili bydło swoje do Josefa; i dał im Josef chleba za konie, i za stada owiec, i za stada wołów, i za osły; - i wspierał ich chlebem za wszystko bydło ich w roku onym.

18 A po roce tom přišli k němu léta druhého, a řekli mu: Nebudeme tajiti před pánem svým, že jsme všechny peníze utratili, i stáda dobytků jsou u pána našeho; nezůstávají *nám* před pánem naším kromě těla naše a dědiny naše.

I upłynął rok ów; i przyszli doń roku drugiego, i powiedzieli mu: "Nie zataim przed panem naszym, że gdy wyczerpały się pieniądze, a stada bydła u pana naszego są, nie pozostało nic przed panem naszym, prócz ciała naszego i ziemi naszej.

19 I proč máme mříti před očima tvýma? I my i rolí naše *hyne*. Kup nás i rolí naši za chléb, a budeme my i rolí naše ve službě Faraonovi; a dej *nám* semena, abychom živi byli a nezemřeli, a rolí aby nespustla.

Czemu zamierać nam przed oczyma twojemi - i nam i ziemi naszej? Kup nas i ziemi naszą za chléb, a będziem my z ziemią naszą niewolnikami Faraona; tylko daj nasienia, abyśmy żyli, a nie pomarli, a ziemia nie spustoszała."

טז ויאמר יוסף הבו מקניהם ואתנה לכם במקניהם
אס-אפס כסף:

האט יוסף געזאגט: גיט אייערע פֿי, און איך וועל
איך געבן פֿאר אייערע פֿי, אויב דאָס געלט
האט זיך אויסגעלאזט.

יז ויביאו את־מקניהם אל־יוסף ויתן להם יוסף
לחם בפסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר
ובחמרים וינהלם בלחם בכל־מקניהם בשנה
ההוא:

האָבן זיי געבראַכט זייערע פֿי צו יוספֿן, און יוסף
האָט זיי געגעבן ברויט פֿאר פֿערד, און פֿאר
סטאַדעס שאָף, און פֿאר סטאַדעס רינדער, און
פֿאר אייזלען; און ער האָט זיי פֿאַרוואָרגט מיט
ברויט אין יענעם יאָר, פֿאר אַלע זייערע פֿי.

יח ויתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית
ויאמרו לו לא־נכחד מאדני כי אס־תם הכסף
ומקנה הבמה אל־אדני לא נשאר לפני אדני
בלתי אס־גוייתנו ואדמתנו:

האָט זיך דאָס יאָר געענדיקט; און אויפֿן צווייטן
יאָר זיינען זיי געקומען צו אים, און האָבן צו אים
געזאָגט: מיר וועלן נישט פֿאַרהוילן פֿון מיין האַר,
אַז אַזוי ווי דאָס געלט איז אויסגעגאַנגען, און די
סטאַדעס פֿי זיינען ביי מיין האַר, איז נישט
געבליבן פֿאר מיין האַר אַחוץ נאָר אונדזער לייב
און אונדזער ערד.

יט למה נמות לעיניך גס־אנחנו גם אדמתנו
קנה־אתנו ואת־אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו
ואדמתנו עבדים לפרעה ותן־זרע ונחיה ולא
נמות והאדמה לא תשם:

נאָך וואָס זאָלן מיר אומקומען פֿאר דינע אויגן,
אי מיר אי אונדזער ערד? קויף אָף אונדז און
אונדזער ערד פֿאר ברויט, און מיר מיט אונדזער
ערד וועלן זיין קנעכט צו פֿרעהן; און גיב אונדז
זריעה, פֿדי מיר זאָלן לעבן און נישט שטאַרבן, און
די ערד זאָל נישט פֿאַרוויסט ווערן.

20 Tedy koupil Jozef všecku zemi Egyptskou Faraonovi; nebo prodali Egyptští jeden každý pole své, proto že se rozmohl mezi nimi hlad. I dostala se země Faraonovi.

I tak kupil Josef wszystką ziemię Micraim dla Faraona, bo sprzedali Micrejczycy, każdy pole swoje, gdyż wzmógł się między nimi głód. I dostała się ziemia Faraonowi.

21 Lid pak převedl do měst, od jednoho pomezí Egyptského až do druhého.

A lud przeniósł on do miast, od końca granic Micraimu, do końca jego.

22 Rolí tolíko kněžských nekoupil. Nebo kněží uloženou potravu *měli* od Faraona, a jedli z uložených *pokrmů* svých, kteréž dával jim Farao; protož neprodali rolí svých.

Tylko ziemi kapłańskiej nie kupił, gdyż udział wyznaczony był dla kapłanów przez Faraona, i żywili się wyznaczonym udziałem swoim, który dał im Faraon; przeto nie sprzedawali ziemi swojej.

23 I řekl Jozef lidu: Aj, koupil jsem vás dnes i rolí vaše Faraonovi; teď máte semeno, osívejtež tedy ji.

I rzekł Josef do ludu: "Oto kupilem dzisiaj was i ziemię waszą dla Faraona: oto macie ziarno, i zasiejcie ziemię.

24 A když se urodí, dáte pátý díl Faraonovi, a čtyři díly zůstavíte sobě k semenu a ku pokrmu svému a těm, kteříž jsou v domích vašich, i ku pokrmu dítkám svým.

I będzie przy żniwie, oddacie piątą część Faraonowi, a cztery części zostaną wam na zasiew pól, i na pożywienie dla dziatwy waszej."

כ וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת-כָּל-אֲדָמַת מִצְרַיִם לַפָּרֶעָה כִּי-מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שְׂדֵהוּ כִּי-חֹזֶק עָלֵהֶם הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ לַפָּרֶעָה:

הָאֵט יוֹסֵף אָפִגַּעְקוּיֶפֶט דִּי גֵאנְצֶע עֶרֶד פֿון מִצְרַיִם פֿאַר פֿרעעהן, וואָרום די מִצְרַיִם האָבן פֿאַרקוּיֶפֶט אַיטלעכער זַיִן פֿעלד, ווּיַל דער הונגער האָט זיך געשטאַרקט איבער זיי; און דאָס לאַנד איז געוואָרן פֿרעעהס.

כא וְאֶת-הָעָם הָעִבְרִי אֹתוֹ לְעָרִים מְקָחָה גְבוּל-מִצְרַיִם וְעַד-קֶצֶהוּ:

און דאָס פֿאַלק, זיי האָט ער שטעטוויז איבערגעפֿירט פֿון איין עק געמאַרק פֿון מִצְרַיִם צום אַנדער עק.

כב רק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֶק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פֶּרֶעָה וְאָכְלוּ אֶת-חֶקֶם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פֶּרֶעָה עַל-כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת-אֲדָמָתָם:

נאָר די עֶרֶד פֿון די פֿריסטער האָט ער נישט אָפִּגַּעקוּיֶפֶט, ווּיַל די פֿריסטער האָבן געקריגן אַ קֶצֶבָה פֿון פֿרעעהן, און זיי האָבן געגעסן זייער קֶצֶבָה וואָס פֿרעעה האָט זיי געגעבן; דרום האָבן זיי נישט פֿאַרקוּיֶפֶט זייער עֶרֶד.

כג וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-הָעָם הֵן קִנִּיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם וְאֶת-אֲדָמַתְכֶם לַפָּרֶעָה הֵא-לָכֶם זֶרַע וּזְרַעְתֶּם אֶת-הָאָדָמָה:

און יוֹסֵף האָט געזאָגט צום פֿאַלק: אָט האָב איך הינט אָפִּגַּעקוּיֶפֶט איך און אייער לאַנד פֿאַר פֿרעעהן; נאָט איך זריעה, און פֿאַרווייט די עֶרֶד.

כד וַהֲיָה בְּתַבּוּאֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לַפָּרֶעָה וְאַרְבַּע הַיָּדוֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וְלֶאֱכֹלְכֶם וְלֶאֱשֹׁר בְּבֵיתֵיכֶם וְלֶאֱכֹל לְטַפְּכֶם:

און עס וועט זיין ביי די תבואות, וועט איר געבן אַ פֿינפֿטל צו פֿרעעהן, און פֿיר חלקים וועלן איך זיין פֿאַר זריעה פֿון פֿעלד, און פֿאַר אייער עסן, און פֿאַר די וואָס אין אייערע היזער, און צום עסן פֿאַר אייערע קליינע קינדער.

- 25 Tedy řekli: Zachoval jsi životy naše. Nechať nalezneme milost v očích pána svého, a budeme služebníci Faraonovi.
- I rzekli: "Zachowałeś nas przy życiu! Niechaj znajdziemy łaskę w oczach pana naszego, i niechaj będziemy niewolnikami Faraona!"
- 26 I ustanovil to Jozef za právo až do tohoto dne, po vší zemi Egyptské, *aby dáván byl* Faraonovi pátý díl; toliko samy rolí kněžské nebyly Faraonovy.
- I ustanowił to Josef za prawo aż do dnia dzisiejszego na ziemi Micraim: Faraonowi piąta część. Jedna tylko ziemia kapłanów nie dostała się Faraonowi.
- 27 A tak bydlil Izrael v zemi Egyptské v krajině Gesen; a osadili se v ní, a rozplodili se, a rozmnožení jsou velmi.
- I osiadł Israel w ziemi Micraim, w krainie Goszen; i nabywali posiadłości w niej, i rozplenili się i rozmnożyli się wielce.
- 28 Živ pak byl Jákob v zemi Egyptské sedmnácte let; a bylo dnů Jákobových, a let života jeho, sto čtyřidceti sedm let.
- I żył Jakób w ziemi Micraim siedmnaście lat; a było dni Jakóba, - lat życia jego, - sto czterdzieści i siedm lat.
- כה ויאמרו החיתנו נמצא-חן בעיני אדני וְהִינוּ עֲבָדִים לַפֶּרֶעָה:
- הָאָבֶן זֶי געזאָגט: האָסט אונדז דאָס לעבן דערהאַלטן; לאָמיר געפֿינען לִישׁוּעֲלִיקייט אין די אויגן פֿון מִינ האָר, און מיר וועלן זיין קנעכט צו פֿרעעהן.
- כו וַיֵּשֶׁם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֶק עַד-הַיּוֹם הַזֶּה עַל-אַדְמַת מִצְרַיִם לַפֶּרֶעָה לַחֲמֵשׁ רֶק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לְבָדִם לֹא הָיְתָה לַפֶּרֶעָה:
- און יוֹסֵף האָט עס געמאַכט פֿאַר אַ געזעץ בײַ אויף הײַנטיקן טאָג אויף דער ערד פֿון מִצְרַיִם, אַז צו פֿרעעהן זאָל געהערן אַ פֿינפֿטל. נאָר די ערד פֿון די פֿריסטער אַליין איז נישט געוואָרן פֿרעעהס.
- כו וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד:
- און ישראל איז געזעסן אין לאַנד מִצְרַיִם, אין לאַנד גֹּשֶׁן; און זײ האָבן זיך דאָרטן איינגעפֿעסטיקט, און האָבן זיך געפֿרוכפערט און געמערט זייער.
- כח וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַ עָשָׂרָה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי-יַעֲקֹב שְׁנֵי חֲזָיו שִׁבְעַ שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאָה שָׁנָה:
- און יעקב האָט געלעבט אין לאַנד מִצְרַיִם זיבעצן יאָר; און די טעג פֿון יעקבן, די יאָרן פֿון זײַן לעבן, זײַנען געווען הונדערט יאָר און זיבן און פֿערציק יאָר.

29 I přiblížili se dnové Izraelovi, aby umřel. A povolav syna svého Jozefa, řekl jemu: Jestliže jsem nalezl milost v očích tvých, vlož, prosím, ruku svou pod bedro mé, a učiň se mnou milosrdenství a pravdu. Prosím, nepochovávej mne v Egyptě.

I zbliżył się czas Izraela, aby umarł; i wezwał syna swego, Josefa, i rzekł do niego: "Jeżeli też znalazł łaskę w oczach twoich, połóż rękę twoją pod biodro moje, i okaż mi miłość i wierność; nie chciej pochować mnie w Micraim!

30 Když spáti budu s otci svými, vynesesh mne z Egypta, a pochováš mne v hrobě jejich. Tedy řekl jemu: Já učiním podle slova tvého.

A gdy spoczne przy ojcach moich, wyniesiesz mnie z Micraim, i pochowasz mnie w grobie ich!" I rzekł: "Uczynię podług słowa twojego!"

31 I řekl Jákob: Přisáhni mi. Tedy přisáhl jemu. I sklonil se Izrael k hlavám lůže.

I rzekł: "Przysiąż mi!" I przysiągł mu. I pokłonił się Israel w głowach łóża.

כט וַיִּקְרְבוּ יְמֵי-יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים-נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וָאֱמֶת אֶל-נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם:

און די טעג פֿון ישראל'ן האָבן גענענט צום שטארבן, און ער האָט גערופֿן זיין זון יוספֿן, און האָט צו אים געזאָגט: אויב, איך בעט דיר, איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דינע אויגן, טו, איך בעט דיר, דיין האַנט אונטער מיין דיר, און זאָלסט טאָן מיט מיר אַ חסד און אַ טריישאַפֿט: זאָלסט מיך ניט באַגראָבן, איך בעט דיר, אין מִצְרַיִם.

ל וַשְׁכַּבְתִּי עִם-אֲבֹתַי וְנִשְׂאֲתַנִּי מִמִּצְרַיִם וַקְבֹּרְתַנִּי בְּקִבְרָתָם וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אַעֲשֶׂה כְּדִבְרְךָ:

און אַז איך וועל זיך לייגן צו מינע עלטערן, זאָלסטו מיך אַוועקטראָגן פֿון מִצְרַיִם, און מיך באַגראָבן אין זייער קבר. האָט ער געזאָגט: איך וועל טאָן אַזוי ווי דיין וואָרט.

לא וַיֹּאמֶר הַשְּׁבַעָה לִּי וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל-רֹאשׁ הַמֶּטֶה:

האָט ער געזאָגט: שווער מיר. און ער האָט אים געשוואָרן; און ישראל האָט זיך געבוקט צוקאַפֿנס פֿון בעט.

בראשית מח : 48

- א ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה
אביך חלה ויקח את-שני בניו עמו את-מנשה
ואת-אפרים:
און עס איז געווען נאך די דאזיקע געשעענישן,
האט מען אנגעזאגט יוסף: זע, דיין פאטער איז
קראנק. האט ער גענומען מיט זיך זינע צוויי זין,
מנשה און אפרימען.
- ב ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך
ויתחוק ישראל וישב על-המטה:
און מע האט געלאזט וויסן יעקבן און געזאגט:
זע, דיין זון יוסף קומט צו דיר; און ישראל האט
זיך געשטארקט, און האט זיך געזעצט אויפן
בעט.
- ג ויאמר יעקב אל-יוסף אל שדי נראה-אלי בלוי
בארץ כנען ויברך אתי:
און יעקב האט געזאגט צו יוסף: גאט שדי האט
זיך באוויזן צו מיר אין לוי, אין לאנד כנען, און
ער האט מיך געבענטשט.
- ד ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל
עמים ונתתי את-הארץ הזאת לזרעך אחריך
אחזת עולם:
און ער האט צו מיר געזאגט: זע, איך וועל דיר
פרוכפערן און וועל דיר מערן, און איך וועל דיר
מאכן פאר א געזעמל פֿעלקער; און איך וועל
געבן דאס דאזיקע לאנד צו דיין זאמען נאך דיר
פאר אן אייביקן אייגנטום.
- ה ועתה שני-בניך הנולדים לך בארץ מצרים
עד-באי אליך מצרימה ליהם אפרים ומנשה
כראובן ושמעון יהיו-לי:
און אצונד, די צוויי זין וואס זינען דיר געבארן
געווארן אין לאנד מצרים פאר מין קומען צו
דיר קיין מצרים, זיי זינען מינע: אפרים און
מנשה זאלן זיין מינע אזוי ווי ראובן און שמעון.
- 1 Stalo se pak potom, že povědíno jest Jozefovi:
Aj, otec tvůj nemocen jest. I vzal s sebou dva
syny své, Manasse a Efraima.
I stało się po wypadkach tych, że doniesiono
Jozefowi: "Oto ojciec twój zachorował!" I wysilił się
I zabrał obu synów ze sobą: Menaszę i Efraima.
- 2 Tedy oznámeno jest Jákobovi a povědíno: Aj,
syn tvůj Jozef přišel k tobě.
I oznajmiono Jakóbowi, mówiąc: "Oto syn
twój, Josef, przybył do ciebie!" I wysilił się
Israel, i usiadł na łożu.
- 3 A posilniv se Izrael, usadil se na ložci a řekl
Jozefovi: *Bůh* silný všemohoucí ukázav mi se v
Lůza v zemi Kananejské, požehnal mi.
I rzekł Jakób do Josefa: "Bóg Wszechpotężny
objawił mi się w Luz, w ziemi Kanaan,
i błogosławił mi.
- 4 A řekl ke mně: Aj, já rozplodím tě a
rozmnožím tebe, a učiním tě v zástupy lidí;
dám také zemi tuto semení tvému po tobě za
dědictví věčné.
I rzekł do mnie: Oto rozplenię i rozmnożę cię
i wywiodę z ciebie zbór narodów, i oddam
ziemię tę potomstwu twojemu po tobie
w posiadanie wieczne.
- 5 Protož nyní, dva synové tvoji, kteřížť jsou se
zrodili v zemi Egyptské, prvé než jsem přišel k
tobě do Egypta, moji jsou; Efraim a Manasses
budou mi jako Ruben a Simeon.
A teraz dwaj synowie twoi, którzy ci się
urodzili w ziemi Micraim, przed przybyciem
mojém do ciebie, do Micraim, moimi oni:
Efraim i Menasze jako Reuben i Szymeon będą
mi.

- 6 Ale děti, kteréž po těchto zplodíš, tvoji budou; jménem bratří svých jmenováni budou v dědictvích svých.
- Dzieci wszakże, które urodzą się z ciebie, po nich, twoje będą: imieniem braci swoich nazywani będą w udziale ich.
- 7 Nebo když jsem se vracel z Pádan, umřela mi Ráchel v zemi Kananejské na cestě, když již nedaleko bylo do Efraty; a pochoval jsem ji tam u cesty k Efratě, jenž jest Betlém.
- Ja zaś... gdy wracałem z Paddan, umarła mi Rachel w ziemi Kanaan, w drodze, gdy pozostała jeszcze przestrzeń ziemi, aby przybyć do Efraty; i pochowałem ją tam na drodze do Efraty, czyli Bet-Lechem."
- 8 Uzřev potom Izrael syny Jozefovy, řekl: Kdo jsou onino?
- I spostrzegł Israel synów Josefa i rzekł: "Któż ci są?"
- 9 Odpověděl Jozef otci svému: Synové moji jsou, kteréž dal mi Bůh zde. I řekl: Přived' je medle ke mně, a požehnám jim
- I odpowiedział Josef ojcu swojemu: "Synowie to moi, których dał mi tu Bóg." I rzekł: "Przyprowadźcie ich do mnie, a pobłogosławię ich."
- 10 (*Oči pak Izraelovy mdlé byly pro starost, a nemohl dobře viděti.*) I přivedl je k němu, a on líbal a objímal je.
- A oczy Israela przytępiły się od starości; nie mógł dojrzeć. I przybliżył ich do niego, a on ucałował ich, i uściskał ich.
- וּמִוֹלְדֹתָי אֲשֶׁר-הוֹלֵדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יְהִיו עַל שֵׁם אֲחֵיהֶם יִקְרָאוּ בְּנִחְלָתָם:
- אָבֶעֱר דִּינֵנֶּה גַעבֶאָרֶענע וואָס דו האָסט געבֶאָרן נאָך זיי, זאָלן זיין דִּינֵנֶּה; אויף דעם נאָמען פֿון זייערע ברידער זאָלן זיי גערופֿן ווערן אין זייער נחלה.
- וְאֵנִי בְּבֹאִי מִפָּדָן מָתָה עָלַי רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבֵרֶת-אֶרֶץ לְבֹא אֶפְרָתָה וְאֶקְבְּרָהּ שֵׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת הוּא בֵּית לָחֶם:
- און איך, אז איך בין געקומען פֿון פֿדן, איז מיר געשטאָרבן רחל אין לאַנד כְּנָעַן אויפֿן וועג, ווען עס איז נאָך געווען אַ שטרעק לאַנד צו קומען קיין אֶפְרָת; און איך האָב זי דאָרטן באַגראָבן אויפֿן וועג קיין אֶפְרָת, דאָס איז בֵּית-לָחֶם.
- ח וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי-אַלֶּה:
- און ישראל האָט געזען יוסֿפֿס זין, און ער האָט געזאָגט: ווער זינען די דאָזיקע?
- ט וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר-נָתַן-לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קָח־סָנָא אֵלַי וְאֶבְרַכֶּם:
- האָט יוסֿף געזאָגט צו זיין פֿאָטער: דאָס זינען מינע זין וואָס גאָט האָט מיר געשאַנקען דאָ הי. האָט ער געזאָגט: נעם זיי, איך בעט דיך, צו מיר, און איך וועל זיי בענטשן.
- י וַעֲנִי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוֹ מִזֶּקֶן לֹא יוּכַל לְרֹאוֹת וַיִּגַּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשָּׁק לָהֶם וַיַּחֲבֹק לָהֶם:
- און די אויגן פֿון ישראל זינען געווען טונקל פֿון זקנה, ער האָט נישט געקענט זען. האָט ער זיי געמאַכט גענענען צו אים, און ער האָט זיי געקושט און זיי געהאַלדזט.

11 I řekl Izrael Jozefovi: Nemysliť jsem já, abych měl kdy viděti tvář tvou, a aj, dal mi Bůh, abych viděl i símě tvé.

I rzekł Israel do Josefa: "Oglądać oblicza twój nie spodziewałem się, a oto pokazał mi Bóg i potomstwo twoje!"

12 Tedy vzav je Jozef z klína jeho, sklonil se tváří až k zemi.

I usunął ich Josef od kolan jego, i pokłonił się twarzą ku ziemi.

13 A vzav oba, Efraima na pravou stranu sobě, Izraelovi pak na levou, a Manasses na levou sobě, Izraelovi pak na pravou, postavil je před ním.

I wziął Josef obudwu, - Efraima prawą ręką swoją, po lewej Israela, a Menaszę lewą ręką swoją, po prawej Israela, - i przybliżył ich ku niemu.

14 Tedy vztáh Izrael pravici svou, vložil ji na hlavu Efraimovu, kterýž byl mladší, levici pak svou na hlavu Manassesovu, naschvál přeloživ ruce, ačkoli Manasses byl prvorozený.

Ale wyciągnął Israel prawicę swoją, i położył ją na głowę Efraima, lubo był młodszy, a lewą rękę swoją na głowę Menaszy. Umyślnie przełożył ręce swoje, choć Menasze był pierworodnym.

15 I požehnal Jozefovi, řka: Bůh, před jehož obličejem ustavičně chodili otcové moji Abraham a Izák, Bůh, kterýž mne spravoval po všecken život můj až do dne tohoto;

I błogosławił Josefowi i rzekł: "Bóg, przed którego obliczem postępowali ojcowie moi, Abraham i Ic'hak, Bóg, który mnie prowadził od początku istnienia mojego aż do dnia obecnego,

יא ויאמר ישראל אל-יוסף ראה פניך לא פללת ונהנה הראה אתי אלהים גם את-זרעך:

און ישראל האט געזאגט צו יוסף: איך האב נישט געדאכט דין פנים צו זען, און אט האט מיך גאט געלאזט זען אויך דינע קינדער.

יב ויוצא יוסף אתם מעם ברךיו וישתחו לְאָפּוֹ אַרְצָה:

און יוסף האט זיי ארויסגעצויגן פֿון צווישן זיינע קני, און האט זיך געבוקט אויף זיין פנים צו דער ערד.

יג ויקח יוסף את-שניהם את-אפרים בימינו משמאל ישראל ואת-מנשה בשמאלו מימין ישראל ויגש אליו:

און יוסף האט זיי ביידן גענומען, אפרימען אין זיין רעכטער האנט, צו דער לינקער האנט פֿון ישראל, און מנשה אין זיין לינקער האנט, צו דער רעכטער האנט פֿון ישראל, און האט זיי געמאכט גענענען צו אים.

יד וישלח ישראל את-ימינו וישת על-ראש אפרים והוא הצעיר ואת-שמאלו על-ראש מנשה שכל את-ידיו כי מנשה הבכור:

האט ישראל אויסגעשטרעקט זיין רעכטע האנט, און ארויפגעטאן אויפֿן קאפ פֿון אפרימען, וואָס איז געווען דער יינגערער, און זיין לינקע האנט אויפֿן קאפ פֿון מנשה; ער האט בכיוון איבערגעדרייט זיינע הענט, וואָרום מנשה איז געווען דער בכור.

טו ויברך את-יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד-היום הזה:

און ער האט געבענטשט יוסף, און האט געזאגט: דער גאט וואָס מינע עלטערן אברהם און יצחק זיינען געגאנגען פֿאַר אים, דער גאט וואָס איז געווען מיין פאסטוך פֿון זינט איך לעב ביז אויף היינטיקן טאָג,

16 Anděl ten, kterýž vytrhl mne ze všeho zlého, požehnejž dítek těchto; a ať slovou synové moji a synové otců mých Abrahama a Izáka; a ať se jako hmyz rozmnoží u prostřed země.

Anioł, który wybawił mnie od wszelkiego zła, niechaj błogosławi tym chłopiętom; niechaj mianowane będzie na nich imię moje i imię ojców moich, Abrahama i Ic'haka, i niechaj rozrosną się w mnóstwo w pośród ziemi!"

17 Vida pak Jozef, že vložil otec jeho ruku svou pravou na hlavu Efraimovu, nerád byl tomu. I zdvihl ruku otce svého, aby ji přenesl s hlavy Efraimovy na hlavu Manassesovu.

I zobaczył Josef, iż położyć chce ojciec jego rękę prawą swoją na głowę Efraima, i nie podobało się to w oczach jego; i ujął rękę ojca swojego, aby przenieść ją z głowy Efraima na głowę Menaszy.

18 A řekl jemu: Ne tak, otče můj; nebo toto jest prvorozený, vložíš pravici svou na hlavu jeho.

I rzekł Josef do ojca swego: "Nie tak, ojczy mój! gdyż ten jest pierworodny; połóż prawicę twoją na głowę jego."

19 Ale nepovolil otec jeho, a řekl: Víím, synu můj, víím; takéť i on bude v lid, a také i on vzroste; však bratr jeho mladší více poroste než on, a símě jeho bude u veliké množství národů.

Ale wzbraniał się ojciec jego, i rzekł: "Wiem, synu mój, wiem! I z niego powstanie lud; i on będzie wielkim; wszakże brat jego młodszy większym będzie od niego, a ród jego będzie mnóstwem plemion."

טז המלאך הגאֹל אתִּי מִכָּל־רָע יְבָרַךְ אֶת־הַנְּעָרִים וַיְקַרְא בָּהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבֹרָהֶם וַיְדַגּוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

דער מלאך וואָס האָט מיך אויסגעלייזט פֿון אלעם ביזן, ער זאָל בענטשן די יינגלעך; און עס זאָל גערופֿן ווערן אויף זיי מײַן נאָמען, און דער נאָמען פֿון מײַנע עלטערן אַברהם און יצחק; און זיי זאָלן זיך מערן לרוב אויף דער ערד.

יז וַיֵּרָא יוֹסֵף כִּי־יָשִׁית אָבִיו יָד־יְמִינוֹ עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיִּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְּנֶמָּךְ יָד־אָבִיו לְהָסִיר אֹתָהּ מֵעַל רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה:

און יוסף האָט געזען, אז זײַן פֿאָטער טוט אַרויף זײַן רעכטע האַנט אויפֿן קאָפּ פֿון אַפֿרימען, און עס איז אויסגעקומען שלעכט אין זײַנע אויגן; האָט ער אונטערגעלענט זײַן פֿאָטערס האַנט, כּדי זי אַוועקצונעמען פֿון אַפֿרימס קאָפּ אויף מנשהס קאָפּ.

יח וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִי־זֶה הַבְּכֹר שֵׁים יְמִינְךָ עַל־רֹאשׁוֹ:

און יוסף האָט געזאָגט צו זײַן פֿאָטער: נישט אזוי, מײַן פֿאָטער, וואָרום דער איז דער בכור; טו אַרויף דיין רעכטע האַנט אויף זײַן קאָפּ.

יט וַיִּמָּאֵן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדְעֹתִי בְּנִי יָדְעֹתִי גַם־הוּא יִהְיֶה־לָּעַם וְגַם־הוּא יִגְדֹּל וְאוֹלָם אָחִיו הַקָּטָן יִגְדֹּל מִמֶּנּוּ וְזָרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם:

אַבער זײַן פֿאָטער האָט נישט געוואָלט, און האָט געזאָגט: איך ווײַס, מײַן זון, איך ווײַס; ער אויך וועט ווערן אַ פֿאָלק, און ער אויך וועט זײַן גרויס, אַבער זײַן יינגערער ברודער וועט זײַן גרעסער פֿון אים, און זײַן זאָמען וועט ווערן אַ פֿולע פעלקער.

20 I požehnal jim v ten den, řka: Skrze tebe požehnání bude dávatí Izrael takto: Učiniž tobě Bůh jako Efraimovi a jako Manassesovi. I představil Efraima Manassesovi.

I błogosławił im w on dzień, mówiąc: "Tobą błogosławić będzie Israel w słowach: "Oby uczynił cię Bóg jako Efraima i jako Menaszę!" I przełożył Efraima nad Menaszę.

21 Řekl také Izrael Jozefovi: Aj, já umírám, a budeť Bůh s vámi, a zase vás přivede do země otců vašich.

I rzekł Israel do Josefa: "Oto ja umieram, a będzie Bóg z wami, i przywróci was do ziemi ojców waszych...

22 Já pak dal jsem tobě jeden díl *výš* nad bratří tvé, kteréhož jsem mečem svým a lučištěm svým dosáhl z ruky Amorejského.

Ja zaś daję ci udział jeden więcej niż braciom twoim, z tego, co zdobędę z ręki Emorejczyka mieczem moim i łukiem moim."

כ וַיְבָרֶכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וַיִּשֶׁם
אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה:

און ער האָט זיי געבענטשט אין יענעם טאָג, אַזוי
צו זאָגן: מיט דיר זאָל זיך בענטשן ישראל, אַזוי
צו זאָגן: גאָט זאָל דיך מאַכן אַזוי ווי אַפֿרים און
אַזוי ווי מנשה. און ער האָט געשטעלט אַפֿרימען
פֿאַר מנשהן.

כא וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהָיָה
אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהִשִּׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם:

און ישראל האָט געזאָגט צו יוסף: זע, איך
שטאַרב; אָבער גאָט וועט זיין מיט איך, און ער
וועט איך אומקערן צו דעם לאַנד פֿון אייערע
עלטערן.

כב וְאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שָׂכָם אֶחָד עַל־אֶחָיְךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי
מִיַּד הָאֹמֶרִי בְּחֶרֶב־וּבְקִשְׁתִּי:

און איך האָב דיר געגעבן איין חלק איבער
דינע ברידער, וואָס איך האָב אַוועקגענומען פֿון
דער האַנט פֿון דעם אַמורי מיט מײַן שווערד און
מיט מײַן בויגן.

בראשית מט : 49

- 1 Povolal pak Jákob synů svých, a řekl: Sejděte se, a oznámím vám, co se s vámi dítí bude potomních dnů.
I wezwał Jakób synów swoich i rzekł: "Zbierzcie się a oznajmię wam, co spotka was w późnych czasach!
- 2 Shromažd'te se a slyšte synové Jákobovi, poslyšte Izraele otce svého.
Zgromadźcie się i posłuchajcie, synowie Jakóba, a słuchajcie Israela, ojca waszego!
- 3 Ruben, prvorozený můj jsi ty, síla má, a počátek moci mé, vyvýšenost důstojenství a vyvýšenost síly.
Reuben, pierworodny tyś mój, siła moja i pierwiastek mocy mojej! Pierwszeństwo byś miał w dostojenstwie i pierwszeństwo w potędze;
- 4 Prudce sběhneš jako voda. Nebudeš vyvýšen, proto že jsi vstoupil na lůžce otce svého; a jakž jsi poškrvnil postele mé, zmizelo *vyvýšení tvé*.
Ale porywczość była jako powódź; pierwszeństwa mieć nie będziesz! Boś wstąpił na łóżce ojca twojego; wtedy znieważyłeś łóżce moje wysokie.
- 5 Simeon a Léví bratří, nástrojové nepravosti *jsou* v příbytcích jejich.
Szyneon i Lewi to bracia: narzędziami rozboju miecze ich!
- 6 Do tajné rady jejich nevcházej duše má, k shromáždění jejich nepřipoj se slávo má; nebo v prchlivosti své zbili muže, a svévolně vyvrátili zed.
W radę ich nie wnijdź duszo moja! Ze zborem ich nie łącz się sławo moja! Bo w gniewie swoim zabili męża, a w swywoli swej kaleczyli wołu.
- א וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל-בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֶאֱסָפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר-יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים:
און יעקב האט גערופֿן זײַנע זין, און האָט געזאָגט: זאָמלט אײַך אײַן, און אײַך וועל אײַך זאָגן וואָס אײַך וועט געשען אין סוף פֿון די טעג.
- ב הַקָּבָצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל-יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:
קלײַבט אײַך אויף און הערט, קינדער פֿון יעקב, און האָרכט צו אײַער פֿאָטער ישראל!
- ג רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת יִיתֵר עָו:
ראובן, מײַן בכֹּר ביסטו, מײַן כּוח און מײַן ערשטע קראַפֿט, די פער פֿון גרויסקײט, און די פער פֿון מאַכט.
- ד פָּחַז כַּמִּים אֶל-תּוֹתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אֲבִיךָ אֶז חָלַלְתָּ יְצוּעֵי עָלָה:
פּיסט אײַליק ווי וואָסער – זאָלסטו די פער ניט זײַן; ווײַל דו ביסט אויף דײַן פֿאָטערס געלעגער אַרויף; דענצמאָל האָסטו עס פֿאַרשוועכט – מײַן בעט אַוועק ער איז אַרויף.
- ה שִׁמְעוּן וְלֵוִי אֲחִים כָּלִי חָמָס מְכַרְתִּיהֶם:
שמעון און לוי זײַנען ברידער, וואָפֿן פֿון רױב זײַנען זײַערע לײַב-קרױבײַם.
- ו בְּסֻדָּם אֶל-תֵּבֵא נַפְשִׁי בְּקִהְלָם אֶל-תִּחַד כְּבֹדִי כִּי בְּאַפָּס הָרְגוּ אִישׁ וּבְרָצָנָם עָקְרוּ-שׂוֹר:
אין זײַער באַראַט זאָל ניט קומען מײַן זעל, צו זײַער געזעמל זאָל מײַן כּבוד ניט צושטײַן; וואָרום אין זײַער פעס הרגען זײ אַ מענטשן, און אין זײַער גוטמוט פֿאַרקריפלען זײ אַן אָקס.

- 7 Zlořečená prchlivost jejich, nebo neustupná; i hněv jejich, nebo zatvrdilý jest. Rozdělím je v Jákobovi, a rozptýlím je v Izraeli.
- Przeklęty gniew ich, gdyż zawzięty, i zapalczywość ich, gdyż okrutna! Rozdzielę ich w Jakóbie, a rozproszę ich w Israelu.
- 8 Judo, ty jsi, tebe chváliti budou bratří tvoji; ruka tvá *bude* na šíji nepřátel tvých; klaněti se budou tobě synové otce tvého.
- Jehudo! ciebie wysławiać będą bracia twoi; ręka twoja na karku wrogów twoich; korzyć się tobie będą synowie ojca twojego.
- 9 Lviče Juda, z loupeže, synu můj, vrátil jsi se; schýliv se, ležel jako lev a jako lvice; kdo zbudí ho?
- Młody lwie Jehudo! Na zdobyczy, synu mój, wzrosłeś! Przykląkł, przyległ jako lew, jako lwica: któż pobudzi go?
- 10 Nebude odjata berla od Judy, ani vydavatel zákona od noh jeho, dokudž nepřijde Sílo; a k němu se shromáždí národové.
- Nie ustąpi berło od Jehudy, ani buława z pomiędzy stóp jego, póki nie przyjdzie do Szylo, a jemu posłuszeńwo plemion!
- 11 Uváže k vinnému kmenu osle své, a k výbornému kmenu oslátka oslice své. Práti bude u víně roucho své, a v červeném víně oděv svůj.
- Uwiąże u winogradu osła swojego, a u łozy wyborowej źrebię oślicy swojej, wypierze w winie odzież swoją, a w soku winogron szatę swą.
- 12 Červenějších očí *bude* nad víno, a zubů bělejších nad mléko.
- Iskrzących się oczu od wina, a białych zębów od mleka.
- אָרוּר אָפֶס כִּי עָז וְעִבְרָתָם כִּי קִשְׁתָּהּ אֶחְלָקָם
בְּיַעֲקֹב וְאֶפְיָצָם בְּיִשְׂרָאֵל:
- פֶּאֶרשָׁאָלטן זייער בעס, וויל ער איז שטאַרק, און זייער צאַרן, וויל ער איז האַרט! איך וועל זיי צעטיילן אין יעקב, און זיי צעשפרייטן אין ישראל.
- יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אֶחֱיָךָ יָדָךְ בְּעֶרְףְּ אִיְבֶיךָ
יִשְׁתַּחֲווּ לָךְ בְּנֵי אָבִיךָ:
- יהודה, דיך וועלן לויבן דינע ברידער, דיין האַנט וועט זיין אויפֿן נאַקן פֿון דינע פֿינט, די זיין פֿון דיין פֿאַטער וועלן זיך בוקן צו דיר.
- ט גֹּדֵר אֶרְיָה יְהוּדָה מִטָּרֶף בְּנֵי עֲלִיתָ כָּרַע רַבֵּץ
כְּאֶרְיָה וּכְלָבִיא מִי יִקְיָמוּנוּ:
- א יונגער לייב איז יהודה; פֿון פֿאַרצוקונג, מיין זון, ביסטו אויפֿגעוואַקסן; ער קניט, ער הויערט ווי אַ לייב, און ווי אַ לייבינטע – ווער קען אים אויפֿרייצן?
- י לֹא-יָסוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה וּמַחֲקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד
כִּי-יָבֹא שִׁילֹה שִׁילֹה וְלוֹ יִקְהָת עַמִּים:
- ניט אָפּגעטאָן וועט ווערן אַ צעפּטער פֿון יהודה, און אַ הערשערשטאַק פֿון צווישן זינע פֿיס, ווי לאַנג מע וועט קומען קיין שילֹה; און צו אים וועלן פֿעלקער געהאַרבן.
- יא אֶסְרִי לִגְפֶּן עִירָה עִירוֹ וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי אֶתְנֹו כְּבֶס
בִּזְיֹן לְבָשׁוּ וּבָדָם-עֲנָבִים סוּתָה סוּתָה:
- ער בינדט צום וויינשטאַק זיין יונגאייזל, אום צום וויינצווייג דעם זון פֿון זיין אייזעלין. ער וואַשט אין וויין זיין קלייד, און אין בלוט פֿון טרויבן זיין בגד;
- יב חֲכָלִילִי עֵינִים מֵיָיִן וּלְבָן-שָׁנִים מַחְלָב:
- גערױטיקט די אויגן פֿון וױן, און װײַס די צײַנער פֿון מילך.

- 13 Zabulon bydliti bude na břehu mořském, a na přístavu lodí, a pomezí jeho až k Sidonu.
Zebulun ku břegom mórz się rozłoży i przy przystani okrętów, a jego krańce ku Cydonowi!
- 14 Izachar osel silný, ležící mezi dvěma břemeny.
Isachar osieł kościsty, wylega się między zagrodami!
- 15 A vida odpočinutí, že jest dobré, a zemi, že jest rozkošná, sehne rameno své k nošení, a dávati bude daně.
Upatrzyl miejsce spoczynku, że dobre, i ziemię, że rozkoszna, i nachylił barki swe do dźwigania i poddał się daninie robotnika!
- 16 Dan souditi bude lid svůj, jako jedno z pokolení Izraelských.
Dan bronić będzie ludu swego, jako każde z pokoleń Israela.
- 17 Budeť Dan jako had podlé cesty, jako had rohatý podlé stezky, štípaje kopyta koně, aby spadl jezdec jeho zpět.
Niechaj będzie Dan węzem na drodze, żmiją na ścieżce, co kąsa pęciny rumaka, że pada jeździec jego wznak!
- 18 Spasení tvého očekávám, ó Hospodine!
Pomocy twojej wyglądam, o Boże!
- 19 Gád, vojsko přemůže jej, však on svítězí potom.
Gad, - najezdniczy napierać nań będą, ale on odeprze ich pięty!
- 20 Asser, tučný bude pokrm jeho, a onť vydávati bude rozkoše královské.
Od Aszera tłuste pokarmy, dostarczy on przysmaków królewskich.
- יג זבולן לחוף ימים ישכן והוא לחוף אניות וירכתו על-צידן:
זבולון וועט וווינען ביים באָרטן פֿון ימען, און ער וועט זיין אַ באָרטן פֿאַר שיפֿן, און זיין לענד איבער צידון.
- יד יששכר חמר גרם רבץ בין המשפּתים:
יששכר איז אַ בייניקער אייזל, ער הויערט צווישן די שאַפֿגעהעפֿטן.
- טו ויִראַ מְנַחֶה כִּי טוֹב וְאֶת-הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שֹׁכְמוֹ לְסָבֵל וַיְהִי לְמַס־עֶבֶד:
און ער האָט געזען די רו, אַז זי איז גוט, און דאָס לאַנד, אַז עס איז ליב, האָט ער געבויגן זיין רוקן צו טראָגן, און איז אַ צינוקנעכט געוואָרן.
- טז דָן יִדִּין עַמּוֹ כָּאֶחָד שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל:
דָן וועט זיך אָננעמען פֿאַר זיין פֿאָלק, ווי איינער פֿון די שבטים פֿון ישראל.
- יז יְהִי-דָן נָחֵשׁ עַל־דֶּרֶךְ שְׁפִיפִן עַל־אֶרֶץ הַנָּשִׁף עֲקִב־סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אַחֲוֹר:
דָן וועט זיין אַ שלאַנג אויפֿן וועג, אַ האָרנשלאַנג אויפֿן שטעג, וואָס בייסט די טריט פֿון דעם פֿערד, און זיין רייטער פֿאַלט אַהינטער.
- יח לִישׁוּעֲתָךְ קוִיֵּיתִי יְהוָה:
אויף זיין הילף, גאָט, טו איך האָפֿן. גָד – אים וועט אַ מחנה באַפֿאַלן, אָבער ער וועט אַנפֿאַלן אויף זייער טריט.
- יט גָד גָדוֹד יְגוֹדְנוּ וְהוּא יְגַד עָקֵב:
גאָד גאָדוד יגודנו והוא יגד עקב:
- כ מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לַחֲמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנֵי-מֶלֶךְ:
בִּי אֲשֶׁרן וועט פֿעט זיין זיין ברויט, און ער וועט אַרויסגעבן מלכות-געריכטן.

- 21 Neftalím jako laň vypuštěná, vydávaje výmluvnosti krásné.
Naftali łania chyża, przemawia on słowami pięknymi.
- 22 Ratolest rostoucí Jozef, ratolest rostoucí podle studnice; ratolesti vycházely nad zed.
Rószczką płodną Josef, rószczką płodną nad zdrojem; latorośle jego rozkrzewiają się po za mur.
- 23 Ačkoli hořkostí naplnili jej, a stříleli *na něj*, a v tajné nenávisti měli ho střelci:
I jatrzą go i strzelają nań i prześladują go łuczniczy.
- 24 Však zůstalo v síle lučiště jeho, a zsilila se ramena rukou jeho z rukou mocného Jákovova; odkudž *byl* pastýř a kámen Izraelův;
Wszakże pozostaje w mocy łuk jego i giętkiemi są ramiona i ręce jego, z rąk Mocarza w Jakóbie, ztamtąd - od Pasterza, Opoki Israela!
- 25 Od silného *Boha*, *jemuž sloužil* otec tvůj, kterýž spomáhá tobě, a od všemohoucího, kterýž požehná tobě požehnáními nebeskými s hůry, požehnáními propasti ležící hluboko, požehnáním prsů a života.
Od Boga ojca twojego, który ci též pomože, i od Wszechpotężnego, który cię pobłogosławi błogosławieństwami niebios z góry, błogosławieństwami głębi leżącej nisko, błogosławieństwami piersi i żywota!
- 26 Požehnání otce tvého silnější budou nad požehnání předků mých, až k končinám pahrbků věčných; budou nad hlavou Jozefovou, a na vrchu hlavy Nazarejského *mezi* bratřími jeho.
Błogosławieństwa ojca twojego, które przewyższają błogosławieństwa przodków moich po granice wzgórz odwiecznych! Niechaj one zstąpią na głowę Josefa i na ciemną wybrańca braci swoich!
- כא נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי-שפר:
נפתלי איז א הינדין א פלינקע; ער גיט ארויס שיינע רייד.
- כב בן פרת יוסף בן פרת עלי-עין בנות צעדה עלי-שור:
א פרוכטיק ביימל איז יוסף, א פרוכטיק ביימל ביי א קוואל; די צווייגן שפרייזן איבער דער מויער.
- כג וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים:
און אים געביטערט, און געשאסן, און אים געפיינט האבן די פיילמענער;
- כד ותשב באיתן קשתו ויפוז זרעי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל:
אבער פֿעסט איז זיין בויגן געבליבן, און פלינק געווען זיינען די אַרעמס פֿון זיינע הענט, דורך די הענט פֿון דעם מאַכטיקן פֿון יעקב, פֿון דאָרט – פֿון דעם פֿאַסטן, דעם פֿעלז פֿון ישראל;
- כה מאל אביד ויעורד ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם:
פֿון דעם גאָט פֿון דיין פֿאַטער וואָס העלפֿט דיר, און פֿון שדי וואָס בענטשט דיר, מיט ברכות פֿון הימל פֿון אויבן, ברכות פֿון תּהום וואָס הויערט אונטן, ברכות פֿון ברוסטן און טראַכט.
- כו ברכת אביד גברו על-ברכת הורי עד-תאות גבעת עולם תהיין לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו:
די ברכות פֿון דיין פֿאַטער שטייגן אַריבער די ברכות פֿון מיינע עלטערן – ביז דעם שפיץ פֿון די אייביקע בערג. זיי זאָלן זיין אויף דעם קאָפּ פֿון יוסף, און אויפֿן שיידל דעם פֿירשט פֿון זיינע ברידער.

27 Benjamin, vlk dravý, ráno bude jísti loupež, a večer rozdělí kořisti.

Binjamin wilk drapiežny: z rana požera łup, wieczorem rozdziela zdobycz!"

28 Všech těchto pokolení Izraelských jest dvanácte; a to jest, což mluvil jim otec jejich; požehnal jim také, jednomu každému vedlé požehnání jeho požehnal.

Oto wszystkie dwanaście pokoleń Israela, i oto co powiedział im ojciec ich i błogosławił im, każdego błogosławieństwem jego błogosławił ich.

29 A poroučeje jim, řekl: Já připojen budu k lidu svému; pochovejte mne s otci mými v jeskyni té, kteráž jest na poli Efrona Hetejského,

I polecił im i rzekł do nich: "Ja będę przyłączon do ludu mojego: pochowajcie mnie przy ojcach moich, w jaskini, co na polu Efrona Chitejczyka, -

30 V jeskyni, kteráž jest na poli Machpelah, jenž jest naproti Mamre v zemi Kananejské, kterouž koupil Abraham spolu s polem tím od Efrona Hetejského k dědičnému pohřbu.

W jaskini, co na polu Machpela, co naprzeciw Mamre w ziemi Kanaan, którą nabył Abraham wraz z polem od Efrona Chitejczyka na dziedziczny grób.

31 Tam pochovali Abrahama a Sárů ženu jeho; tam pochovali Izáka a Rebeků ženu jeho; tam také pochovali Líu.

Tam pochowano Abrahama i Sarę, żonę jego, tam pochowano Ic'haka i Ribkę, żonę jego, i tam pochowałem i Leę -

32 Koupeno pak bylo pole a jeskyně, kteráž na něm, od synů Het.

Nabywszy pole i jaskinię, która w niém od synów Cheta.

כו בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שָׁלָל:

בנימין איז אַ וואָלף וואָס פֿאַרצוקט; אין דער פֿרי עסט ער פֿאַנג, און אין אָונט טיילט ער רויב.

כח כָּל-אֱלֹהֵה שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר-דִּבֶּר לָהֶם אַבְיָהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרָכְתּוּ בִּרְךְ אֹתָם:

די אַלע זינען די צוועלף שבטים פֿון ישראל, און דאָס איז וואָס זייער פֿאַטער האָט צו זיי גערעדט און זיי געבענטשט; איטלעכן ווי לויט זיין ברכה האָט ער זיי געבענטשט.

כט וַיְצֵא אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֹאסֵף אֶל-עַמִּי קְבְּרוּ אֹתִי אֶל-אֲבֹתַי אֶל-הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בְּשֵׂדָה עֶפְרוֹן הַחֲתִי:

און ער האָט זיי באַפֿוילן, און זיי אָנגואָסט: איך ווער איינגעזאַמלט צו מיין פֿאַלק; באַגראַבט מיך לעבן מינע עלטערן, אין דער הייל וואָס אין דעם פֿעלד פֿון עֶפְרוֹן דעם חתי.

ל בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בְּשֵׂדָה הַמְּכַפֶּלָה אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי-מִמְרָא בְּאַרְץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת-הַשְּׂדָה מֵאֵת עֶפְרוֹן הַחֲתִי לְאַחֲזֹת-קֶבֶר:

אין דער הייל וואָס אין דעם פֿעלד פֿון מַכְפֶּלָה, וואָס פֿאַר מִמְרָא אין לאַנד כְּנָעַן, וואָס אַבְרָהָם האָט אָפּגעקויפֿט מיטן פֿעלד פֿון עֶפְרוֹן דעם חתי פֿאַר אַ קבֿר-אייגנטום -

לא שָׁמָּה קְבְּרוּ אֶת-אַבְרָהָם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה קְבְּרוּ אֶת-יִצְחָק וְאֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קְבְּרָתִי אֶת-לֵאָה:

דאָרטן האָט מען באַגראַבן אַבְרָהָם און זיין ווייב שָׂרָה, דאָרטן האָט מען באַגראַבן יצחק און זיין ווייב רבקה, און דאָרטן האָב איך באַגראַבן לאה -

לב מִקְנֵה הַשְּׂדָה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר-בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי-חֵת:

דער איינקויף פֿון דעם פֿעלד מיט דער הייל וואָס דרינען, פֿון די קינדער פֿון חת.

33 A když přestal Jákob přikazovati synům svým, složil nohy své na ložci a umřel; a připojen jest k lidu svému.

I przestał Jakób polecać synom swoim i złożył nogi swe na łoże, i skonał; i przyłączon został do ludu swego.

לג וַיָּכַל יַעֲקֹב לַצִּוִּת אֶת־בָּנָיו וַיֵּאָסֶף רַגְלָיו
אֶל־הַמֶּטֶה וַיָּגוּעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמּוּיוֹ:

און ווי יעקב האָט געענדיקט זײַן צוואָה צו זײַנע
זין, אַזוי האָט ער אַרײַנגענומען זײַנע פֿיס אין
בעט, און איז פֿאַרגאַנגען, און איז אײַנגעזאַמלט
געוואָרן צו זײַן פֿאָלק.

בראשית נ: 50

- א ויפל יוסף על-פני אביו ויבך עליו וישק-לו:
1 Tedy padl Jozef na tvář otce svého, a plakal nad ním, líbaje ho.
און יוסף איז געפאלן אויף זיין פאטערס פנים, און ער האט געוויינט איבער אים, און האט אים געקושט.
- ב ויצו יוסף את-עבדיו את-הרפאים לחנט את-אביו ויחנטו הרפאים את-ישראל:
2 A poručil služebníkům svým lékařům, aby vonnými věcmi pomazali otce jeho. I pomazali lékaři vonnými věcmi Izraele.
און יוסף האט באפולן זינע קנעכט די רופאים אינצובאלזאמירן זיין פאטער; און די רופאים האבן אינגעבאלזאמירט ישראל.
- ג וימלאו-לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום:
3 A vyplnilo se při něm čtyřiceti dní; (nebo tak vyplňují se dnové těch, kteříž mazáni bývají vonnými věcmi). I plakali ho Egyptští za sedmdesáte dní.
און עס זינען דערפילט געווארן איבער אים פערציק טעג, ווארום אזוי פיל טעג מוזן דערפילט ווערן ביים אינבאלזאמירן. און די מצרים האבן אים באוויינט זיבעציק טעג.
- ד ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל-בית פרעה לאמר אס-נא מצאתי חן בעיניכם דברו-נא באזני פרעה לאמר:
4 Když pak dnové pláče toho pominuli, mluvil Jozef k domu Faraonovu, řka: Jestliže jsem nyní našel milost před očima vašima, mluvte, prosím, v uši Faraonovy, a rcete:
און אז די טעג פון זיין באוויינונג זינען אריבער, האט יוסף גערעדט צו פרעהס הויז, אזוי צו זאגן: אויב, איך בעט דיך, איך האב געפונען ליטזעליקייט אין אייערע אויגן, רעדט, איך בעט איך, אין די אויערן פון פרעה, אזוי צו זאגן:
- A gdy przeminęły dni płaczu po nim, rzekł Jozef do domu Faraona, mówiąc: "Jeżeli też znalazł łaskę w oczach waszych, powiedzcież Faraonowi tak:

- 5 Otec můj přísahou mne zavázal, řka: Aj, já umírám; v hrobě mém, kterýž jsem sobě vykopal v zemi Kananejské, tam mne pochovej. Nyní tedy, prosím, nechť vstoupím a pochovám otce svého, a navrátím se zase.
- Ojciec mój zaklął mnie, mówiąc: Oto, ja umieram; w grobie moim, którym wykopał sobie w ziemi Kanaan, tam pochowaj mnie! A teraz, chciałbym pójść i pochować ojca mojego, i powrócić!"
- 6 I řekl Farao: Vstup a pochovej otce svého tak, jakž tě přísahou zavázal.
- I rzekł Faraon: "Idź, a pochowaj ojca twego, jako zaklął ciebie."
- 7 Tedy vstoupil Jozef, aby pochoval otce svého, a vstoupili s ním všickni služebníci Faraonovi, starší domu jeho a všickni starší země Egyptské,
- I poszedł Josef, aby pochować ojca swego; i poszli z nim wszyscy słudzy Faraona, starsi domu jego, i wszyscy starsi ziemi Micraim.
- 8 Všecken také dům Jozefův, a *všickni* bratří jeho i dům otce jeho; toliko dětí svých, ovec a volů nechali v zemi Gesen.
- I cały dom Josefa i bracia jego, i dom ojca jego; tylko dzieci swoje i trzody swe, i rogaciznę swą zostawili w ziemi Goszen.
- 9 Vstoupili s ním také i vozové a jezdci, a bylo vojsko to veliké velmi.
- Wyprawili się též z nim i wozy i jezdni, tak, že poczet był bardzo wielki.
- ה אָבִי הַשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שָׁמָּה תִקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אָעִלֶּה-נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת-אָבִי וְאָשׁוּבָה:
- מִיָּן פֹּאטֶער האָט מִיך באַשוואָרן, אַזוי צו זאָגן: זע, איך שטאַרב; אין מִיָּן קבֶּר וואָס איך האָב מיר געגראָבן אין לאַנד כְּנָעַן, דאָרטן זאָלסטו מִיך באַגראָבן. און אַצונד, לאָמִיך אַרױפֿגײן, איך בעט דִיך, און באַגראָבן מִיָּן פֹּאטֶער, און זיך אומקערן.
- וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֶה וְקַבֵּר אֶת-אָבִיךָ בְּאֶשֶׁר הַשְׁבִּיעֶךָ:
- הָאָט פֿרעה געזאָגט: גײ אַרױף, און באַגראָב דִּיך פֹּאטֶער, אַזוי ווי ער האָט דִיך באַשוואָרן.
- וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת-אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל-עַבְדָּיו פַּרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכָל זִקְנֵי אֶרֶץ-מִצְרַיִם:
- איז יוֹסֵף אַרױפֿגעגאַנגען צו באַגראָבן זײַן פֹּאטֶער, און מיט אים זײַנען אַרױפֿגעגאַנגען אַלע קנעכט פֿון פֿרעהן, די עלטסטע פֿון זײַן הױז, און אַלע עלטסטע פֿון לאַנד מִצְרַיִם,
- ח וְכָל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצֹאֲנָם וּבְקָרָם עֲזָבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:
- און דאָס גאַנצע הױזגעזײַנט פֿון יוֹסֵפֿן, און זײַנע ברידער, און זײַן פֹּאטֶערס הױזגעזײַנט; בלױז זײַערע קלײַנע קינדער, און זײַערע שאָף און זײַערע רינדער, האָבן זײַ איבערגעלאָזן אין לאַנד גֹּשֶׁן.
- ט וַיַּעַל עִמּוֹ גַם-רָכָב גַם-פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד:
- אױך רײַטער און רײַטוועגן זײַנען אַרױפֿגעגאַנגען מיט אים, און די מחנה איז געווען זײַער גרויס.

10 I přišli až k místu Atád, kteréž jest při brodu Jordánském, a kvílili tam kvílením velikým a velmi žalostným; i držel *tu* zámutek po otci svém za dnů sedm.

I doszli oni do gumna Cierniowego, które po drugiej stronie Jardenu i urządzili tam żałobę wielką i ciężką bardzo; i obchodził po ojcu swym żałobę przez siedm dni.

11 Vidouce pak obyvatelé země té, *totiž* Kananejští, zámutek na místě tom Atád, řekli: Těžký to mají zámutek Egyptští. Protož nazváno jest jméno jeho Abel Mizraim, a *to* jest při brodu Jordánském.

I ujrzeli mieszkańcy ziemi tej, Kanaanejczycy, żałobę w Gumnie Cierniowém i rzekli: "Żałoba to ciężka u Micrejczyków!" Przeto nazwano imię jego: Abel-Micraim, które po drugiej stronie Jardenu.

12 Učinili tedy s ním synové jeho tak, jakž jim byl poručil.

Uczynili z nim tedy synowie jego, jako im był przykazał:

13 A donesše ho do země Kananejské, pochovali ho v jeskyni na poli Machpelah, kterouž byl koupil Abraham s tím polem k dědičnému pohřbu od Efrona Hetejského, naproti Mamre.

Ponieśli go synowie jego do Kanaan i pochowali go w pieczarze na polu Machpela, którą był nabył Abraham wraz z polem na grób dziedziczny od Efrona Chitejczyka naprzeciw Mamre.

14 A když pochoval Jozef otce svého, navrátil se do Egypta s bratřími svými a se všemi, kteříž byli vstoupili s ním, aby pochovali otce jeho.

I wrócił Josef do Micraim, - on i bracia jego, i wszyscy, którzy poszli z nim dla pochowania ojca jego - gdy pochował ojca swego.

וַיָּבֹאוּ עַד-גֵּרֶן הָאֶטָד אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן
וַיִּסְפְּדוּ-שָׁם מִסָּפֶד גָּדוֹל וַיִּכְבֵּד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו
אֲבֵל שִׁבְעַת יָמִים:

און זיי זינען געקומען ביז דעם שיער פֿון אָטָד
וואָס אויף יענער זייט ירדן, און האָבן דאָרטן
געקלאָגט זייער אַ גרויסע און שווערע קלאָג; און
ער האָט געמאַכט אַ טרויער אויף זיין פֿאָטער
זיבן טעג.

יֵא וַיֵּרָא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת-הָאֲבֵל בְּגֶרֶן הָאֶטָד
וַיֹּאמְרוּ אֲבֵל-כָּבֵד זֶה לַמִּצְרִים עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ
אֲבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן:

און דער באַווינער פֿון לאַנד, דער כְּנַעֲנִי, האָט
געזען דעם טרויער ביי דעם שיער פֿון אָטָד, און
זיי האָבן געזאָגט: אַ שווערער טרויער איז דאָס
ביי מִצְרַיִם. דרום האָט מען גערופֿן דעם נאָמען
דערפֿון אֲבֵל-מִצְרַיִם, וואָס אויף יענער זייט ירדן.

יב וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צֻוֶּה:

און זינע זיין האָבן געטאָן צו אים אזוי ווי ער
האָט זיי באַפֿוילן.

יג וַיֵּשְׂאוּ אֹתוֹ בָּנָיו אֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּמַעְרַת
שֵׁדָה הַמְּכַפְּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת-הַשְּׂדֶה
לְאַחֲזֹת-קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל-פְּנֵי מִמְרָא:

און זינע זיין האָבן אים אוועקגעטראָגן קיין לאַנד
כְּנַעַן, און האָבן אים באַגראָבן אין דער הייל פֿון
דעם פֿעלד פֿון מְכַפְּלָה, וואָס אַבְרָהָם האָט
אַפּגעקויפֿט מיטן פֿעלד, פֿאַר אַ קבר-אייגנטום,
פֿון עפֿרון דעם חתִי, פֿאַר מִמְרָא.

יד וַיָּשֶׁב יוֹסֵף מִצְרָיְמָה הוּא וְאָחָיו וְכָל-הָעֲלִיִּים אֹתוֹ
לִקְבֹּר אֶת-אָבִיו אַחֲרֵי קִבְּרוֹ אֶת-אָבִיו:

און יוֹסֵף האָט זיך אומגעקערט קיין מִצְרַיִם,
נאָכדעם ווי ער האָט באַגראָבן זיין פֿאָטער, ער
און זינע ברידער, און אַלע וואָס זינען
אַרויפֿגעגאַנגען מיט אים צו באַגראָבן זיין
פֿאָטער.

15 Vidouce pak bratří Jozefovi, že umřel otec jejich, řekli: Snad v nenávisti nás míti bude Jozef, a vrchovatě nahradí nám všechno zlé, kteréž jsme jemu činili.

A widząc bracia Josefa, że umarł ojciec ich, rzekli: "Cóż, jeżeli znienawidzi nas Josef i odda nam wszystko zło, któreśmy mu wyrządzili?"

16 Protož vzkázali Jozefovi, řkouce: Otec tvůj ještě před smrtí svou přikázal, řka:

I wysłali do Josefa tak: "Ojciec twój nakazał przed śmiercią swoją, mówiąc:

17 Takto díte Jozefovi: Prosim, odpusť již bratřím svým přestoupení a hřích jejich; nebo zle učinili tobě. Protož již odpusť, prosím, přestoupení služebníkům Boha, *jehož ctíl* otec tvůj. I rozplakal se Jozef, když k němu mluvili.

Tak powiecie Josefowi: Proszę cię, chciejże przebaczyć winę braci twoich i grzech ich, że zło wyrządzili ci! A teraz przebacźże winę sług Boga ojca twojego!" I zapłakał Josef gdy tak przemówiono do niego.

18 Přistoupili potom také bratří jeho, a padše před ním, řekli: Aj, my jsme služebníci tvoji.

Poszli tedy i bracia sami, i upadli przed nim i rzekli: "Otośmy niewolnikami twoimi!"

19 Jimž odpověděl Jozef: Nebojte se; nebo zdaliž jsem já *vám* za Boha?

I rzekł do nich Josef: "Nie obawiajcie się, bo czyż ja w miejscu Boga?

טו ויֵּרְאוּ אֶחָיו־יוֹסֵף כִּי־מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁתַּמְנוּ יוֹסֵף וְהִשָּׁב יָשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אוֹתוֹ:

און ווי יוספס ברידער האָבן געזען אז זייער פֿאָטער איז טויט, אזוי האָבן זיי געזאָגט: אפֿשר וועט אונדז יוסף טראָגן אַ שנאה, און אומקערן וועט ער אונדז אומקערן אַלדאָס שלעכטס וואָס מיר האָבן אים געטאָן.

טז וַיֹּצִאוּ אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר:

און זיי האָבן געהייסן זאָגן יוספֿן: דיין פֿאָטער האָט באַפוֹלן פֿאַר זיין טויט, אזוי צו זאָגן:

יז כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּה שָׂא נָא פֶּשַׁע אֲחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה גָּמְלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לִפְשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבֶךְ יוֹסֵף בְּדַבָּרם אֵלָיו:

»אזוי זאָלט איר זאָגן צו יוספֿן: פֿאַרגיב, איך בעט דיך, דעם פֿאַרברעך פֿון דינע ברידער און זייער חטא, וואָס זיי האָבן דיר שלעכטס געטאָן.«. און אַצונד, פֿאַרגיב, איך בעט דיך, דעם פֿאַרברעך פֿון די קנעכט פֿון דיין פֿאָטערס גאָט. און יוסף האָט געוויינט אז מע האָט צו אים גערעדט.

יח וַיָּלְכוּ גַם־אֲחָיו וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי וַיֹּאמְרוּ הִנֵּנוּ לְךָ לַעֲבָדִים:

און זינע ברידער זינען אויך געגאַנגען און זינען אַנידערגעפֿאַלן פֿאַר אים, און האָבן געזאָגט: זע, מיר זינען דינע קנעכט.

יט וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירְאוּ כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי:

האָט יוסף צו זיי געזאָגט: איר זאָלט ניט מורא האָבן; בין איך דען אויף דעם אָרט פֿון גאָט?

20 Vy zajisté skládali jste proti mně zlé; *ale* Bůh obrátil to v dobré, aby učinil to, což vidíte nyní, a při životu zachoval lid mnohý.

Jakkolwiek umyśliliście zło na mnie, Bóg umyślił to na dobre, aby sprowadzić to, co dziś się stało: aby zachować życie ludu liczne.

21 Protož nebojte se již; já chovati vás budu i děti vaše. A tak těšil je, a mluvil k srdci jejich.

I tak nie obawiajcie się! Ja będę żywił was i dziatwę waszą." I pocieszał ich, i przemawiał do serca ich.

22 Bydlil pak Jozef v Egyptě, on i dům otce jeho, a živ byl Jozef sto a deset let.

I został Josef w Micraim, - on i dom ojca jego. I żył Josef sto dziesięć lat.

23 A viděl Jozef syny Efraimovy až do třetího pokolení; ano i synové Machira, syna Manassesova, vychováni jsou u Jozefa.

I widział Josef u Efraima dzieci trzeciego pokolenia; synowie też Machira, syna Menaszy, zrodzili się na kolanach Josefa.

24 Mluvil potom Jozef bratřím svým: Já tudíž umru; Bůh pak jistotně navštíví vás, a vyvede vás z země této do země, kterouž přísáhl Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi.

I rzekł Josef do braci swoich: "Ja umieram; ale Bóg wspomni was i wyprowadzi was z ziemi tej, do ziemi, którą zaprzysiągł Abrahamowi, Ic'hakowi, i Jakóbowi."

כ ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטבה למען עשה כיום הזה להחית עם-רב:

ווארום איר האט געמיינט א רעה פאר מיר, אבער גאט האט עס געמיינט פאר א טובה, כדי צו מאכן אזוי ווי היינטיקן טאג, צו דערהאלטן ביים לעבן א סך פאלק.

כא ועתה אל-תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת-טפכם וינחם אותם וידבר על-לפם:

און אצונד, זאלט איר נישט מורא האבן; איך וועל אויסהאלטן אייך און אייערע געזינטן. און ער האט זיי געטרייסט, און זיי גערעדט צום הארצן.

כב וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים:

און יוסף איז געבליבן אין מצרים, ער און זיין פאטערס הויזגעזינט; און יוסף האט געלעבט הונדערט און צען יאר.

כג וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן-מנשה ילדו על-ברכי יוסף:

און יוסף האט געזען פון אפרימען אוראייניקלעך; אויך די קינדער פון מכיר, מנשהס זון, זיינען געבארן געווארן אויף יוספס קני.

כד ויאמר יוסף אל-אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן-הארץ הזאת אל-הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב:

און יוסף האט געזאגט צו זיינע ברידער: איך שטארב; אבער דערמאנען וועט זיך גאט דערמאנען אן אייך, און ער וועט אייך אויפברענגען פון דעם היגן לאנד צו דעם לאנד וואס ער האט צוגעשווארן אברהמען, יצחק, און יעקבן.

25 Protož přísahou zavázal Jozef syny Izraelovy, řka: Když navštíví vás Bůh, vynestež kosti mé odsud.

I zaklął Josef synów Israela, i rzekł: "Wspomnieć wspomni Bóg was, a wtedy wyniesiecie kości moje ztąd!"

26 I umřel Jozef, když byl ve stu a v desíti letech; a pomazán jsa vonnými věcmi, vložen jest do truhly v Egyptě.

I umarł Josef w wieku stu dziesięciu lat, i nabalsamowano go, i złożono do skrzyni w Micraim.

כה וַיִּשָּׁבַע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד
אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהָעֵלְתֶם אֶת־עַצְמוֹתַי מִזֶּה:

און יוסף האָט באַשוואָרן די זין פֿון ישראלן, אַזוי
צו זאָגן: דערמאָנען וועט זיך גאָט דערמאָנען אָן
אײַך; זאָלט איר אויפֿברענגען מינע ביינער פֿון
דאָנען.

כו וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן־מָאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיִּחַנְטוּ אֹתוֹ
וַיִּשֶׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרַיִם:

און יוסף איז געשטאָרבן צו הונדערט און צען
יאָר. און מע האָט אים איינגעבאלזאָמירט, און
ער איז אַריינגעטאָן געוואָרן אין אַן אָרון אין
מִצְרַיִם.

כתובים

אסתר

אסתר א: 1

- 1 Stalo se pak za času krále Asvera, (*to jest ten Asverus, jenž kraloval od Indie až k Mouřenínské zemi nad sto dvadcíti a sedmi krajinami*),
א וַיְהִי בַיָּמִי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֶּלֶךְ
מֵהַדּוּ וְעַד-כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה:
I stało się za dni Ahaswera, - tego samego Ahaswera, który od Indyi aż do Etjopii nad stu dwudziestu siedmiu dzielnicami panował.
און עס איז געווען אין די טעג פֿון אַחַשְׁוֵרוֹשׁ – דאָס איז דער אַחַשְׁוֵרוֹשׁ וואָס האָט געקײניגט פֿון הודו ביז כּוּשׁ, איבער הונדערט און זיבן און צוואַנציק מדינות –
- 2 Že toho času, když seděl král Asverus na stolici království svého, jenž byla v Susan, městě královském,
ב בַּיָּמִים הָהֵם כָּשָׁבֶת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה:
Za onych dni, gdy zasiadał król Ahasweros na królewskiej stolicy swojej na zamku w Suzie,
אין יענע טעג, אַז דער מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ איז געזעסן אויף דעם טראָן פֿון זײַן מלוכה וואָס אין דער הויפטשטאָט שושן,
- 3 Léta třetího kralování svého, učinil u sebe hody všecněm knížatům svým a služebníkům svým, nejznamenitějším Perským a Médským, hejtmanům a vladařům nad krajinami,
ג בְּשָׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוּתוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חֵיל פָּרֶס וּמְדֵי הַפְּרָתָמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לִפְנָיו:
Trzeciego roku jego panowania wyprawił on ucztę na cześć wszystkich swych książąt i sług, tak że cała potęga Persyi i Medyi, najwyżsi naczelnicy i starostowie onych dzielnic znajdowali się przed obliczem jego,
אין דריטן יאָר פֿון זײַן מלוכה, האָט ער געמאַכט אַ מאָלצײט פֿאַר אַלע זײַנע האַרן און זײַנע קנעכט, דעם חיל פֿון פֿאַרס און מְדֵי, די אַדללײט און די האַרן פֿון די מדינות, וואָס פֿאַר אים;
- 4 Ukazuje bohatství, slávu království svého a čest, i ozdobu důstojnosti své za mnoho dnů, totiž za sto a osmdesáte dnů.
ד בִּהְרָאֲתוֹ אֶת-עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת-יָקָר תְּפָאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ יָמִים רַבִּים שְׁמוֹנִים וּמֵאָת יוֹם:
Przyczem pokazywał przepych królewskiej chwały swojej i świetny blask swej wielkości przez liczne dni, mianowicie przez sto ośmdziesiąt dni.
ווען ער האָט געוויזן די עשירות פֿון זײַן קײניגלעכן שטאַט, און די זעלטענע פּראַכט פֿון זײַן גרויסקײט, פֿיל טעג, הונדערט און אַכציק טעג.

5 (A když se vyplnili dnové ti, učinil král všemu lidu, což ho koli bylo v Susan městě královském, od největšího až do nejmenšího, hody za sedm dní na paláci v zahradě při domě královském.)

Gdy zaś dni te upłynęły, wyprawił król dla całego ludu, obecnego na zamku w Suzie, zarówno wysokich jak niskich, ucztę trwającą siedm dni, na dziedzińcu, w ogrodzie przy pałacu królewskim.

6 Též čalouny bílé, zelené a z postavce modrého, zavěšené na provázcích kmentových a šarlatových u kroužků stříbrných, na sloupích mramorových, lůžka zlatá a stříbrná na podlaze porfyretové a mramorové, pariové a socharetové.

Były tam opony białe, lniane i hyacyntowe, zawieszane na sznurach z bisioru i szkarłatu na walcach srebrnych i na kolumnach marmurowych; łoża złote i srebrne na posadzce z alabastru i marmuru, z perłowej macicy i kamienia nakrapianego.

7 Nápoj pak dávali v nádobách zlatých, a to v nádobách jiných a jiných, i vína královského v hojnosti, jakž slušelo na krále.

A napój podawano w naczyniu złotem, a to w naczyniu coraz innego kształtu, a wina królewskiego podostatkiem jak na szczodroблиwość królewską przystało.

8 Ale ku pití, podle nařízení, žádný nenutil. Nebo tak poručil král všechněm správcům domu svého, aby činili podle vůle jednoho každého.

Picie zaś odbywało się podług ustanowionego porządku nie było przymusu. Albowiem tak był polecił król wszystkim przełożonym pałacu swojego, aby się stosowano do woli każdego.

ה ובמלואת הימים האלה עשה המלך לכל־העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד־קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך:

און אז די דאזיקע טעג זינען דערפֿילט געוואָרן, האָט דער מלך געמאַכט פֿאַר דעם גאַנצן פֿאָלק וואָס האָט זיך געפֿונען אין דער הויפטשטאָט שושן, פֿון קלענסטן ביזן גרעסטן, אַ מאָלצייט פֿון זיבן טעג אין הויף פֿון דעם מלכס פֿאַלאַצגארטן.

י חור כרפס ותכלת אָחוז בְּחִבְלֵי־בוץ וְאַרְגָּמָן עַל־גָּלִילִי כֶסֶף וְעִמּוּדֵי שֵׁשׁ מְטוֹת זָהָב וְכֶסֶף עַל רִצְפֹת בֵּהט־וְשֵׁשׁ וָדָר וְסֻחָרֹת:

וויסע צייג, דינע לינען, און בלאַע וואָל, זינען געווען באַפעסטיקט מיט שנורן פֿון פֿינליינען און פֿורפל אויף זילבערנע שטאַנגען און זיילן פֿון מירמלשטיין; מיט גילדערנע און זילבערנע לענבעטלעך אויף אַ פֿלאַסטערונג פֿון אַלאַבאַסטער און מירמלשטיין, און פֿערלמוטער, און פֿלעקמירמל.

ז וְהַשְׁקוֹת בְּכֵלֵי זָהָב וְכֵלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים וְיֵין מַלְכוּתִי רַב כִּיד־הַמֶּלֶךְ:

און געגעבן טרינקען האָט מען אין גילדערנע פֿליס, און פֿליס פֿון פֿליס פֿאַרשיידן, און מלכותדיקער ווין איז געווען מיט אַ קיניגלעכער האַנט.

ח וְהַשְׁתִּיה כֶּדֶת אֵין אִנֶּס כִּי־כֵן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רֵב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ־וְאִישׁ:

און דאָס טרינקען איז געווען ווי געהעריק; קיינער האָט נישט גענייט; וואָרום אזוי האָט דער מלך פֿעסט אָנגעזאָגט איטלעכן עלטסטן פֿון זיין הויז, צו טאָן לויט דעם רצון פֿון יעטוועדער איינעם.

- 9 Také i královna Vasti učinila hody ženám v domě královském krále Asvera.
Królowa tež Waszti wyprawiła ucztę na cześć niewiast, w pałacu królewskim króla Ahaswera.
- 10 Dne pak sedmého, když se podveselil král vínem, rozkázal Mehumanovi, Biztovi, Charbonovi, Bigtovi a Abagtovi, Zetarovi a Karkasovi, sedmi komorníkům, kteříž sloužili před obličejem krále Asvera,
Dnia tedy siódmego, gdy się serce króla podochociło winem, rzekł on do Mehumana, Bizty, Charbony, Bigty i Abagty, Zethara i Charkasa, siedmiu podkomorznych, pełniących służbę przed obliczem króla Ahaswera,
- 11 Aby přivedli Vasti královnu před obličej krále v koruně královské, aby okázal národům i knížatům krásu její; nebo velmi krásná byla.
Aby przywiedli Waszti królowę przed oblicze króla, w dyademie królewskim, aby pokazać narodom i książętom piękność jej; bo pięknej urody była.
- 12 Ale odepřela královna Vasti přijíti k rozkazu královskému, skrze ty komorníky vzkázanému. Pročež král rozhněval se velmi a rozpálil se hněvem sám v sobě.
Wzbraniała się jednak królowa Waszti przybyć na rozkaz króla, dany jej za pośrednictwem podkomorznych, tak że rozgniewał się król bardzo, a zapalczywość jego wspłonęła w nim.
- 13 I řekl král mudrcům znajícím časy, *(nebo tak každé věci podával král na všecky zběhlé v právích a soudech)*,
Rzekł tedy król do mędrców, odgadujących przeznaczenia - bo tak zwykł był król przekładać każdą sprawę swoją wszystkim biegłym w zakonie i prawie.
- ט גם וַשְׁתִּי הַמֶּלֶכָה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמְּלָכוֹת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ:
אויך די מלכה וַשְׁתִּי האָט געמאַכט אַ מאַלצייט פֿאַר די ווייבער אין דעם קיניגלעכן הויז פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ.
- י בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כָּטוֹב לִב־הַמֶּלֶךְ בֵּינָן אָמַר לְמַהוּמָן בִּזְתָּא חַרְבּוֹנָא בִּגְתָּא וְאַבְגָּתָא זֵתָר וְכַרְכָּס שְׁבַעַת הַסְּרִיסִים הַמְּשָׁרְתִּים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ:
אויפֿן זיבעטן טאָג, אַז דעם מלכס האַרץ איז געווען פֿריילעך פֿון ווין, האָט ער געהייסן מהומָן, בִּזְתָּא, חַרְבּוֹנָא, בִּגְתָּא, און אַבְגָּתָא, זֵתָר, און כַּרְכָּס, די זיבן קאַמערדינער וואָס האָבן באַדינט פֿאַר דעם מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ,
- יא לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמֶּלֶכָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֹתֶר מַלְכוּת לְהִרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפִיהָ כִּי־טוֹבֶת מְרָאָה הִיא:
ברענגען די מלכה וַשְׁתִּי פֿאַר דעם מלך אין אַ קיניגלעכער קרוין, כדי צו ווין די פֿעלקער און די האַרן איר שיינקייט, וואָרום זי איז געווען שיין פֿון אויסזען.
- יב וַתִּמָּאֵן הַמֶּלֶכָה וַשְׁתִּי לְבּוֹא בְּדִבְרֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בֵּיד הַסְּרִיסִים וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בּוֹ:
האָט די מלכה וַשְׁתִּי ניט געוואָלט קומען אויף דעם מלכס אַנזאַג וואָס דורך דער האַנט פֿון די קאַמערדינער, און דער מלך איז זייער אין פֿעס געוואָרן, און זיין גרימצאָרן האָט אין אים געברענט.
- יג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יָדְעִי הָעֵתִים כִּי־כֵן דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־יָדְעֵי דָת וְדִין:
און דער מלך האָט געוואָגט צו די חכמים וואָס קענען די צייטן - וואָרום אזוי איז געווען דעם מלכס שטייגער אַנטקעגן אַלע וואָס ווייסן אַ געזעץ און אַ דין;

14 A nejbližšímu sebe Charsenovi, Setarovi, Admatovi, Tarsisovi, Meresovi, Marsenovi, Memuchanovi, sedmi vývodám Perským a Médským, jenž vídali tvář královskou, a sedali první po králi:

Wówczas zaś byli mu najbliższymi Karszena, Szethar, Admatha, Tharszysz, Meres, Marsena i Memuchan, siedmiu książąt Persyi i Medyi, którzy oglądali oblicze króla, a zasiadali jako przewodniczący w państwie -

15 Co se má podlé práva státi s královnou Vasti, proto že nevyplnila rozkazu krále Asvera, stalého skrze komorníky?

Co podług prawa czynić z królową Waszti za to, že podanego jej przez podkomorzych zlecenia króla nie spełniła.

16 Tedy řekl Memuchan před králem i knížaty: Ne proti samému králi zavinila královna Vasti, ale proti všechněm knížatům, a proti všechněm národům všech krajin Asvera krále.

Rzekł tedy Memuchan przed obliczem króla i książąt: Nie przeciw królowi samemu zawiniła królowa Waszti, lecz przeciw wszystkim książętom i przeciw wszystkim narodom zamieszkałym we wszystkich dzielnicach króla Ahaswera.

17 Nebo když se donese to, co učinila královna, všech žen, zlehčí sobě muže své a řeknou: An král Asverus rozkázal přivéstí královnu Vasti před obličej svůj, a však nepřišla.

Albowiem gdy dojdzie ta sprawa królowej do wszystkich niewiast, lekceważyć sobie zaczną mężów swoich, mówiąc: Król Ahasweros rozkazał przywieść królową Waszti przed oblicze swoje a nie przysła!

י' וְהִקְרִיב אֵלָיו כִּרְשָׁנָא שֶׁתָּר אֲדַמְתָּא תַּרְשִׁישׁ מָרְסָא מְרֻסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי פָּרְס וּמְדֵי רְאִי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים רֹאשָׁנָה בַּמַּלְכוּת:

און די נאנטע צו אים זינען געווען כִּרְשָׁנָא, שֶׁתָּר, אֲדַמְתָּא, תַּרְשִׁישׁ, מָרְסָא, מְרֻסְנָא, מְמוּכָן, זיבן האָרן פֿון פָּרְס און מְדֵי וואָס האָבן געווען דעם מלכס פנים, וואָס זינען געוועסן אויבנאָן אין דער מלוכה -:

טו כָּדָת מַה־לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וְשֵׁתִי עַל אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מֶאֱמַר הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ בְּיַד הַסָּרִיסִים:

וואָס דאָרף מען טאָן לויט געזעץ צו דער מלכה וְשֵׁתִי פֿאַר וואָס זי האָט נישט געטאָן דעם אָנזאָג פֿון מלך אַחֲשֵׁרוּשׁ דורך דער האַנט פֿון די קאַמערדינער.

טז וַיֹּאמֶר מוֹמְכֵן מְמוּכָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֲוֹתָהּ וְשֵׁתִי הַמַּלְכָּה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ:

האָט ממוּכָן געזאָגט פֿאַר דעם מלך און די האָרן: נישט אַקעגן מלך אַלײַן האָט פֿאַרבראַכן די מלכה וְשֵׁתִי, נאָר אַקעגן אַלע האָרן, און אַקעגן אַלע פֿעלקער וואָס אין אַלע מדינות פֿון מלך אַחֲשֵׁרוּשׁ.

יז כִּי־יֵצֵא דְבַר־הַמַּלְכָּה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבֹּזֹת בְּעֻלְיָהֶן בְּעִינֵיהֶן בְּאֶמְרֵם הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ אָמַר לְהַבִּיא אֶת־וְשֵׁתִי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי וְלֹא־בָאָה:

וואָרום די מעשה מיט דער מלכה וועט אַרויסקומען צו אַלע ווייבער, צו מאַכן זייערע מאַנען פֿאַראַכט אין זייערע אויגן, אַז מע וועט זאָגן: דער מלך אַחֲשֵׁרוּשׁ האָט געהייסן ברענגען פֿאַר אים די מלכה וְשֵׁתִי, און זי איז נישט געקומען.

18 Nýbrž ještě tohoto dne budou to mluviti kněžny Perské a Médské, (*kteréž slyšely, co učinila královna*), všechněm knížatům královským, i naplodí se hojně pýchy a zpourey.

A już dnia dzisiejszego opowiedzą to księżne Medyi i Persyi, które o sprawie królowej słyszały, wszystkim książętom królewskim, a będzie dosyć hańby i rozdrażnienia.

19 Jestliže se tedy králi za dobré vidí, nechť se stane výpověď královská od obličej jeho, a nechť jest vepsána mezi práva Perská a Médská, kteráž by nemohla změněna býti, že nechťela přijíti Vasti před obličej krále Asvera, pročez království její dá král jiné, lepší nežli ona.

Jeżeli tedy król to za dobre uważa, niechaj wyjdzie rozkaz królewski od oblicza jego, a niechaj wpisany zostanie w poczet praw Persów i Medów tak, aby zniesionym być nie mógł: że nie wolno już Waszti ukazać się przed obliczem króla Ahaswera, i że królestwo jej oddaje król innej, lepszej niż ona.

20 Tak když uslyší výpověď královskou, kterouž vyhlásiti dá po všem království svém, jakkoli veliké jest, všechny ženy v poctivosti míti budou manžely své, od největšího až do nejmenšího.

A gdy rozgłosi się to rozporządzenie królewskie, które wyda, w całym państwie jego - które wszak wielkie jest - wtedy okazywać będą wszystkie żony cześć mężom swoim, zarówno wysokim jak niskim.

21 I líbila se ta rada králi i knížatům, a učinil král podle rady Memuchanovy.

I podobała się ta rada królowi i książętom, i uczynił podług rady Memuchana.

יח והיום הזה תאמרנה שרות פרס-ומדי אשר שמעו את-דבר המלכה לכל שרי המלך וכדי בזיון וקצף:

און נאך הינטיקן טאג וועלן די הארינטעס פֿון פֿרס און מדי, וואָס האָבן געהערט די מעשה מיט דער מלכה, דאָס זאָגן צו די האַרן פֿון מלך, און עס וועט זיין גענוג בזיון און ערגערניש.

יט אַס-על-הַמֶּלֶךְ טוב יצא דבר-מלכות מלפְּנֵי ויכתב בְּדִתִּי פֶרֶס-וּמְדִי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא-תָבוֹא וְשָׁתִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לְרֵעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה:

אויב דעם מלך איז ווילגעפעלן, זאָל אַרויסגיין אַ קיניגלעכער באַפעל פֿון פֿאַר אים, און עס זאָל פֿאַרשריבן ווערן אין די געזעצן פֿון פֿרס און מדי, כדי עס זאָל ניט בטל ווערן, אַז וְשָׁתִי זאָל מער ניט קומען פֿאַר דעם מלך אַחַשְׁוֵרוּשׁ, און איר מלכהשאַפֿט זאָל דער מלך געבן צו אַן אַנדערער וואָס איז בעסער פֿון איר.

כ וְנִשְׁמַע פֶּתָגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה בְּכָל-מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל-הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדוֹל וְעַד-קָטָן:

און אַז דעם מלכס פסק וואָס ער וועט מאַכן, וועט באַקאַנט ווערן אין זיין גאַנצן קיניגרייך, ווי גרויס עס איז, וועלן אַלע ווייבער אָפּגעבן כבוד זייערע מאַנען, פֿון גרעסטן ביזן קלענסטן.

כא וַיִּטֵּב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כְּדָבָר מְמוּכָן:

איז דאָס וואָרט ווילגעפעלן אין די אויגן פֿון דעם מלך און די האַרן, און דער מלך האָט געטאָן אזוי ווי דאָס וואָרט פֿון ממוכנען.

22 A rozeslal listy do všech krajin královských, do jedné každé krajiny písmem jejím, a do každého národu jazykem jeho, aby každý muž byl pánem domu svého. Což oznámil každý hejtman lidu jazykem jeho.

I rozesłał list do wszystkich dzielnic królewskich, do każdej dzielnicy pismem jej właściwym, i do każdego narodu stosownie do języka jego, aby każdy mąż był panem w domu swoim; a ogłoszono to językiem każdego narodu.

כב וישלח ספרים אל-כל-מדינות המלך אל-מדינה ומדינה ככתבה ואל-עם ועם כלשוננו להיות כל-איש שרר בביתו ומדבר כלשון עמו:

און ער האט געשיקט בריוו צו אלע מדינות פון דעם מלך, צו איטלעכער מדינה לויט איר כתב, און צו איטלעכן פאלק לויט זיין לשון, אז יעטוועדער מאן זאל זיין דער הערשער אין זיין הויז, און רעדן אזוי ווי דער לשון פון זיין פאלק.

אסתר ב: 2

- א אחר הדברים האלה כשך חמת המלך
אחשוורוש זכר את-ושתי ואת אשר-עשתה ואת
אשר-נגזר עליה:
- 1 Ty věci když se zběhly, a když se upokojila
prchlivost krále Asvera, zpomenul na Vasti a
na to, což byla učinila, též i na to, jaká se
výpověď stala proti ní.
- Po zdarzeniach tych, gdy się gniew króla
Ahaswera uśmierzył, wspomniął on na Washti,
i na to co uczyniła, i co postanowione zostało
względem niej.
- ב ויאמרו נערי-המלך משרתיו יבקשו למלך
נערות בתולות טובות מראה:
- 2 I řekli mládenci královští, služebníci jeho:
Necht' hledají králi mladice, panen krásných.
- I rzekli dworzanie królewscy, słudzy jego:
Niechaj poszukają dla króla młodych dziewcz,
pięknej urody.
- ג ויפקד המלך פקידים בכל-מדינות מלכותו
ויקבצו את-כל-נערה-בתולה טובת מראה
אל-שושן הבירה אל-בית הנשים אל-יד הגא
סרים המלך שמר הנשים ונתון תמרוקיהן:
- 3 A necht' zřídí král úředníky ve všech krajinách
království svého, kteříž by shromáždili všechny
mladice, panny krásné, do Susan města
královského, do domu ženského, pod stráž
Hegai komorníka královského, strážce žen, a ať
jim vydává okrasy jejich.
- A niechaj ustanowi król urzędników
po wszystkich dzielnicach państwa swojego,
którzyby zebrali wszystkie młode dziewczice
pięknej urody do zamku w Suzie, do gmachu
niewiast, pod dozór Hegaja trzebieńca
królewskiego, nadzorcy niewiast, gdzieby im
stosowne namaszczenia podano.
- ד והנערה אשר תיטב בעיני המלך תמלך תחת
ושתי וייטב הדבר בעיני המלך ויעש כן:
- 4 A mladice, kteráž by se zalíbila králi, aby
kralovala místo Vasti. I líbila se ta věc králi, a
učinil tak.
- Dziewica zaś, któraby znalazła upodobanie
w oczach królewskich niechaj zostanie królową
miasto Washti. I podobało się to królowi,
i uczynił tak.
- און די דער מלך זאל אויפזעצן אויפזעער אין אלע
מדינות פון זיין קיניגרייך, און זיי זאלן
אינזאמלען ווו נאר א יונג מיידל פון שיינעם
אויסזען אין דער הופטשטאט שושן, אין הויז פון
די פרויען, אונטער דער האנט פון הגא דעם
קאמערדינער פון מלך, דעם היטער פון די
פרויען, און מע זאל זיי געבן זייערע זאלבונגען.
- און די מיידל וואס וועט ווילגעפעלן אין די אויגן
פון מלך, זאל ווערן די מלכה אנשטאט ושתין.
און די זאך איז ווילגעפעלן אין די אויגן פון
מלך, און ער האט אזוי געטאן.

5 Był pak jeden Žid v Susan, městě královském, jménem Mardocheus syn Jairův, syna Simei, syna Cis, z pokolení Benjamin.

Był zaś na zamku w Suzie mąż judzki imieniem Mardechai, syn Jaira, syna Szymej, syna Kisza, Benjaminita.

6 A ten byl přestěhován z Jeruzaléma s přestěhovanými, kteříž přestěhováni byli s Jekoniášem králem Judským, kteréhož přestěhoval Nabuchodonozor král Babylonský.

Został on uprowadzony z Jerozolimy wespół z brańcami, którzy uprowadzeni zostali wraz z Jechonjaszem, królem judzkim, którego zawiódł w niewolę Nebukadnecar, król babiloński.

7 Ten choval Hadassu, jinak Esteru, dceru strýce svého, proto že neměla otce ani matky. A děvečka ta byla pěkné postavy a krásné tváři, kterouž po smrti otce a matky její vzal sobě Mardocheus za dceru.

A był opiekunem Hadasy, czyli Estery, córki stryja swojego, ponieważ ani ojca ani matki nie miała. Była to zaś dziewczica ślicznej postawy i pięknej urody, którą Mardechai po śmierci jej ojca i matki za córkę sobie przybrał.

8 Stalo se tedy, když vyšlo slovo královské a rozkaz jeho, a když shromáždováno bylo panen mnoho do Susan, města královského, pod stráž Hegai, že i Ester vzata byla do domu královského pod stráž Hegai, strážného nad ženami.

Gdy tedy rozgłosilo się rozporządzenie królewskie i prawo jego, i gdy zgromadzono dziewczice liczne do zamku w Suzie pod nadzór Hegaja, sprowadzono i Esterę do pałacu królewskiego pod nadzór Hegaja, nadzorcy niewiast.

ה איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי בן יאיר בן-שמעי בן-קיש איש ימיני:

איז געווען א ייד אין דער הויפטשטאט שושן מיטן נאמען מרדכי דער זון פון יאיר, דעם זון פון שמעי, דעם זון פון קיש, א מאן פון בנימין,

ו אשר הגלה מירושלים עם-הגלה אשר הגלתה עם יכניה מלך-יהודה אשר הגלה נבוכדנאצר מלך בבל:

וואס איז פארטריבן געווארן פון ירושלים מיט די פארטריבענע וואס זינען פארטריבן געווארן מיט איכניה דעם מלך פון יהודה, די וואס נבוכדנאצר דער מלך פון בבל האט פארטריבן.

ויהי אמן את-הדסה היא אסתר בת-דודו כי אין לה אב ואם והנערה יפת-תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת:

און ער האט דערצויגן הדסה, דאס איז אסתר, די טאכטער פון זיין פעטער, ווארום זי האט נישט געהאט קיין פאטער און מוטער; און די מיידל איז געווען שיין אויפן געשטאלט, און שיין אויפן פנים; און אז איר פאטער און איר מוטער זינען געשטארבן, האט זי מרדכי צוגענומען צו זיך פאר א טאכטער.

ח ויהי בהשמע דבר-המלך ודתו ובהקבץ נערות רבות אל-שושן הבירה אל-יד הגי ותלקח אסתר אל-בית המלך אל-יד הגי שמר הנשים:

און עס איז געווען, אז דער אנוואג פון מלך און זיין באפעל איז באקאנט געווארן, און אז פיל מיידלעך זינען אינגעזאמלט געווארן אין דער הויפטשטאט שושן, אונטער דער האנט פון הגין, אזוי איז אויך אסתר צוגענומען געווארן אין הויז פון מלך, אונטער דער האנט פון הגין דעם היטער פון די פרויען.

9 I líbila se jemu ta mladice, a našla milost u něho. Pročež i hned dal jí okrasu její a díł její, a sedm panen způsobilých z domu královského; k tomu opatření její i jejích panen proměnil v lepší v domě ženském.

A spodobala mu się ona dziewczica i znalazła łaskę w oczach jego, tak że przyspieszył właściwe dla niej namaszczenia i dary, siedm też należnych jej pokojowych z pałacu królewskiego przydał jej; nadto przemieścił ją wraz z jej pokojowemi do najprzedniejszej części gmachu niewiast.

10 Neoznámila pak Ester lidu svého, ani rodiny své; nebo přikázal jí byl Mardocheus, aby nepravila.

Nie wyjawiała zaś Estera narodu i pochodzenia swego; przykazał jej bowiem Mardechai, aby tego nie wyjawiała.

11 Ale Mardocheus každého dne chodíval před síní domu ženského, aby zvěděl, jak se má Ester, a co se s ní děje.

Ale przechadzał się Mardechai codzień przed dworcem gmachu niewiast, aby się wywiadywać o powodzeniu Estery i co się z nią dzieje.

12 Když pak přišel jistý čas jedné každé panny, aby vešla před krále Asvera, když se vyplnilo při ní podle práva žen, za dvanácte měsíců, *(nebo za tolik dnů ozdobovaly se, šest měsíců olejem mirrovým, a šest měsíců věcmi vonnými a ozdobami ženskými)*,

A ile razy na którą dziewczicę kolej nadchodziła, aby weszła do króla Ahaswera, po upływie ustanowionych dla każdej, wedle obowiązującego niewiasty przepisu, dwunastu miesięcy - bo tyle zajmują dni ich namaszczeń: sześć miesięcy olejkami myrowymi, a sześć miesięcy balsamami i innemi pachnidłami dla kobiet.

ט ותיטב הנערה בעיניו ותשא חסד לפניו ויבהל את-תמרוקיה ואת-מנותה לתת לה ואת שבע הנערות הראיות לתת-לה מבית המלך וישנה ואת-נערותיה לטוב בית הנשים:

און די מיידל איז ווילגעפעלן אין זינע אויגן, און זי האט נישא חן געווען פאר אים, און ער האט געאשילט מיט אירע זאלבונגען און אירע גאבן, און די זיבן מיידלעך וואס דארפן איר געגעבן ווערן פון מלכס הויז; און ער האט זי מיט אירע מיידלעך אויסגעצייכנט צום גוטן אין הויז פון די פרויען.

י לא-הגידה אסתר את-עמה ואת-מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא-תגיד:

אסתר האט נישט אויסגעזאגט איר פאלק און איר אפשטאם, ווארום אזוי האט איר מרדכי באפוילן, אז זי זאל נישט אויסזאגן.

יא ובכל-יומם ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית-הנשים לדעת את-שלום אסתר ומה-יעשה בה:

און טאג פאר טאג איז מרדכי ארומגעגאנגען פאר דעם הויף פון דעם הויז פון די פרויען געוואר צו ווערן וואס אסתר מאכט, און וואס מיט איר געשעט.

יב ובהגיע תר נערה ונערה לבוא אל-המלך אחשוורוש מקץ היות לה כדת הנשים שנים עשר חדש כי כן ימלאו ימי מרוקיהן ששה חדשים בשמן המר וששה חדשים בבשמים ובתמרוקי הנשים:

און אז עס האט דערגרייכט די ריי פון מיידל נאך מיידל, צו קומען צום מלך אחשוורוש, נאך דעם ווי זי האט געהאט צוועלף חדשים, לויט דעם איינפיר פאר די פרויען - ווארום אזוי האבן געמוזט דערפילט ווערן די טעג פון זייערע זאלבונגען: זעקס חדשים מיט אייל פון מירע, און זעקס חדשים מיט בשמים און מיט זאלבן פון פרויען -

13 A tak přicházela panna před krále. Cožkoli řekla, dávalo se jí, aby s tím šla z domu žen až k domu královskému.

Ile razy tedy która dziewczyna tak przygotowana do króla wchodziła, musiano jej dać wszystko czego zażądała, aby towarzyszyło jej od gmachu niewiast do pałacu królewskiego.

14 U večer vcházela k králi, a ráno zase odcházela do druhého domu ženského, pod stráž Saasgazy, komorníka královského, strážce ženin. Nepřicházela více k králi, ale jestliže se líbila králi, povolána bývala ze jména.

Wieczorem wchodziła, a rano wracała, już do drugiego gmachu niewiast, pod nadzór Szaasgaza trzebieńca królewskiego nadzorcy nałożnic; nie wolno jej było więcej do króla wchodzić, chyba jeśli król ją sobie upodobał a wtedy wzywano ją z imienia.

15 Tedy když přišel čas jistý Estery, dcery Abichaile, strýce Mardocheova, kterouž byl vzal sobě za dceru, aby vešla k králi, nežádala ničeho, než což řekl Hegai komorník královský, strážce žen. I líbila se Ester všechněm, kteříž ji viděli.

Gdy tedy nadeszła kolej na Esterę, córkę Abichaila, stryja Mardechaja, który ją był za córkę przybrał, aby do króla weszła, nie zażądała niczego nad to, co zalecił Hegaj oblubieniec królewski, nadzorca niewiast. I znalazła Estera upodobanie u wszystkich, którzy ją widzieli.

16 A tak vzata jest Ester k králi Asverovi do domu jeho královského, měsíce desátého, (*jenž jest měsíc Tebet*), léta sedmého kralování jeho.

I tak przywiedziona została Estera do króla Ahaswera do pałacu jego królewskiego, miesiąca dziesiątego czyli miesiąca Tebet, siódmego roku jego panowania,

יג וּבִזָּה הִנְעִירָה בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל־אִשָּׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לְבוֹא עִמָּה מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ:

און אז די מיידל איז דענצמאל געגאנגען צום מלך, פלעגט אלץ וואס זי פלעגט פארלאנגען איר געגעבן ווערן, מיטצוגיין מיט איר פון דעם הויז פון פרויען אין הויז פון מלך.

יד בָּעֶרֶב הָיָא בָּאָה וּבִבְקָר הָיָא שָׁבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֲלֵי־ד שַׁעֲשֻׁגוֹ סָרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפִּילִגְשִׁים לֹא־תָבוֹא עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־חֶפְזָה בֵּה הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בִּשְׁם:

אין אונט איז זי געגאנגען, און אין דער פרי האט זי זיך אומגעקערט אין צווייטן הויז פון די פרויען, אונטער דער האנט פון שעשגו דעם מלכס קאמערדינער, דעם היטער פון די קעפסווייבער. זי פלעגט מער ניט קומען צום מלך, סיידן דער מלך האט זי באגערט, און זי איז גערופן געווארן מיטן נאמען.

טו וּבְהִגִּיעַ תֶּרֶם־אֶסְתֵּר בֵּת־אֲבִיחַיִל דָּד מְרֹדֶכִי אֲשֶׁר לָקַח־לוּ לְבֵת לְבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר כִּי אִם אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר הִגִּי סָרִיס־הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְתָהִי אֶסְתֵּר נִשְׂאֵת חַן בְּעֵינֵי כָל־רְאִיָּה:

און אז עס האט דערגרייכט די ריי פון אסתר דער טאכטער פון אביחיל, מרדכיס פעטער, וואס ער האט גענומען צו זיך פאר א טאכטער, צו קומען צום מלך, האט זי ניט פארלאנגט קיין זאך, אחוץ וואס ה' דעם מלכס קאמערדינער, דער היטער פון די פרויען, פלעגט זאגן. און אסתר האט נושא חן געווען אין די אויגן פון אלע וואס האבן זי געזען.

טז וּתְלַקַּח אֶסְתֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶחְשָׁרוּשׁ אֶל־בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׁירִי הוּא־חֹדֶשׁ טֵבֶת בִּשְׁנַת־שִׁבְעָה לְמַלְכוּתוֹ:

און אסתר איז גענומען געווארן צום מלך אַחְשָׁרוּשׁ אין זיין קיניגלעכן הויז, אין צענטן חודש, דאס איז דער חודש טבת, אין זיבעטן יאר פון זיין מלוכה.

17 I zamiloval král Ester nade všechny jiné ženy, a nalezla milost a lásku u něho nade všechny panny, tak že vstavil korunu královskou na hlavu její, a učinil ji královnou místo Vasti.

I pokochał król Esterę nad wszystkie niewiasty, i pozyskała łaskę i miłość jego nad wszystkie dziewice. I włożył dyadem królewski na głowę jej, i ustanowił ją królową miasto Waszti.

18 K tomu také učinil král hody veliké všechněm knížatům svým a služebníkům svým, totiž hody Estery, a dal odpočinutí krajinám, a daroval je tak, jakž slušelo na krále.

Poczem wyprawil król ucztę wielką dla wszystkich książąt i sług swoich - ucztę na cześć Estery i udzielił ulgi dzielnicom i rozdawał dary, jak na szczodroблиwość króla przystało.

19 A když podruhé shromažďovány byly panny, a Mardocheus seděl u brány královské,

Gdy tedy zbierano dziewice poraz wtóry, a Mardechai przebywał w bramie królewskiej,

20 Ester pak neoznámila byla rodiny své a národu svého, jakž jí byl přikázal Mardocheus; nebo rozkázání Mardocheovo Ester činila, jako i když chována byla u něho:

Nie wyjawiała Estera ani pochodzenia ani narodu swojego, tak jak był polecił jej Mardechai; spełniała bowiem zlecenia Mardechaja jak wówczas gdy pozostawała na wychowaniu u niego.

י' וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת-אֶסְתֵּר מִכָּל-הַנָּשִׁים וְתַשְׁאֵחַן וְחֶסֶד לִפְנֵי מִכָּל-הַבְּתוּלֹת וַיֵּשֶׁם כְּתֶר-מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיְמַלִּכָהּ תַּחַת וְשֵׁתִי:

און דער מלך האט ליב געקריגן אסתרן מער פֿון אלע ווייבער, און זי האט געקריגן ביי אים חן און ליטזעליקייט מער פֿון אלע יונגפֿרויען, און ער האט אָנגעטאָן אַ מלכות-קרוין אויף איר קאָפּ, און האט זי געמאַכט פֿאַר אַ מלכה אָנשטאַט ושתִּי.

יח וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֵּה גָדוֹל לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו אֶת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וְהַנְּחָה לַמְּדִינוֹת עֲשֵׂה וַיִּתֵּן מִשְׁאֵת כִּיד הַמֶּלֶךְ:

און דער מלך האט געמאַכט אַ גרויסן מאָלצייט פֿאַר אלע זינע האַרן און זינע קנעכט, אַ מאָלצייט פֿון אסתרס וועגן. און ער האט געמאַכט די מדינות אַ הנחה, און געגעבן מתנות מיט אַ קיניגלעכער האַנט.

יט וַבְּהֻבָּז בְּתוּלוֹת שְׁנִית וּמַרְדֳּכִי יָשֵׁב בִּשְׁעַר-הַמֶּלֶךְ:

און אַז יונגפֿרויען זינען אַ צווייט מאָל אינגעזאַמלט געוואָרן, און מרדכי איז געזעסן אין טויער פֿון מלך –

כ אין אסתר מגדת מולדתה ואת-עמָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מַרְדֳּכִי וְאֶת-מֵאֵמַר מַרְדֳּכִי אֶסְתֵּר עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר הִיָּתָה בְּאִמְנָה אֹתָו:

אסתר האט נאָך נישט געהאַט אויסגעזאָגט איר אָפּשטאַם און איר פֿאָלק, אַזוי ווי מרדכי האט איר באַפוילן; וואָרום אסתר האט געטאָן וואָס מרדכי האט איר אָנגעזאָגט, אַזוי ווי בעת זי איז געווען אין דערציונג ביי אים –

21 V těch dnech, (když Mardocheus sedal u brány královské), rozhněval se Bigtan a Teres, dva komorníci královští z strážných prahu, a smýšleli o to, aby vztáhli ruce na krále Asvera.

W oneż to dni, gdy Mardechai przebywał w bramie królewskiej rozgniewali się Bigtan i Teresz dwaj dworzanie królewscy z odźwiernych i chcieli podnieść rękę na króla Ahaswera.

22 Čehož dověděv se Mardocheus, oznámil to Ester královně, Ester pak oznámila králi jménem Mardocheovým.

Ale dowiedział się o tem Mardechai i opowiedział to Esterze, Estera zaś doniosła królowi w imieniu Mardechaja.

23 A když bylo toho vyhledáváno, našlo se tak. I oběšeni jsou ti oba na šibenici, a zapsáno jest to do kronik před králem.

Gdy tedy rzecz ta zbadana i stwierdzona została, obwieszono obydwóch na szubienicy. Opisano to zaś w księdze roczników przechowanych przy królu.

כא בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶרְדֵּכַי יָשָׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ קֶצֶף
בְּגִתָּן וְתֶרֶשׁ שְׁנֵי־סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמַרְי הַסֵּף
וַיִּבְקְשׁוּ לְשַׁלַּח יָד בַּמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֶרֶשׁ:

אין יענע טעג, ווען מרדכי איז געזעסן אין טויער
פֿון מלך, האָט געזערנט בגתן און תֶּרֶשׁ, צוויי
קאַמערדינער פֿון מלך, פֿון די שוועלהיטער, און
זיי האָבן געוואָלט אויסשטרעקן אַ האַנט אויפֿן
מלך אַחַשְׁוֶרֶשׁ.

כב וַיִּוֹדַע הַדָּבָר לְמֶרְדֵּכַי וַיַּגֵּד לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה
וּתְאִמֶּר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מֶרְדֵּכַי:

איז די זאך דערוואָסט געוואָרן צו מרדכי, און ער
האָט דערציילט אסתר המלכה, און אסתר האָט
געזאָגט דעם מלך אין נאָמען פֿון מרדכי.

כג וַיִּבְקֹשׁ הַדָּבָר וַיִּמָּצֵא וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל־עֵץ וַיִּכְתֹּב
בְּסֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:

און די זאך איז נאָכגעזוכט געוואָרן, און איז
אויסגעפֿונען געוואָרן, און זיי זינען ביידע
אויפֿגעהאַנגען געוואָרן אויף אַ בויס; און עס איז
פֿאַרשריבן געוואָרן אין בוך פֿון די
צײַטגעשעענישן פֿאַר דעם מלך.

אסתר ג: 3

1 Po těch věcech zvelebil král Asverus Amana syna Hammedatova Agagského, a vyvýšil ho, tak že vyzdvihl stolicí jeho nade všechna jiná knížata, kteříž byli při něm.

Po tych zdarzeniach wynióś król Ahasweros Hamana, syna Hamedaty, agagitę, i wywyższył go, i umieścił krzesło jego ponad krzesła wszystkich książąt w otoczeniu swoim.

2 A všickni služebníci královští, kteříž vcházeli do brány královské, klaněli se a padali před Amanem; nebo tak přikázal o něm král. Ale Mardocheus se neklaněl, ani padal.

Wszyscy też słudzy królewscy znajdujący się u bramy królewskiej zginali kolana i korzylili się przed Hamanem; bo tak zarządził względem niego król. Mardechai jednak nie ugiął się i nie korzył się przed nim.

3 Protož řekli služebníci královští, kteříž byli v bráně královské, Mardocheovi: Proč přestupuješ přikázání královské?

Rzekli tedy słudzy królewscy, znajdujący się w bramie królewskiej do Mardechaja: Czemu wykraczasz przeciw rozporządzeniu króla?

4 I stalo se, když o to s ním mluvivali každého dne, a neposlechl jich, že to oznámili Amanovi, aby viděli, bude-li stálý v svých slovích Mardocheus; nebo oznámil jim, že jest Žid.

A gdy powtarzali mu to codzień, a nie usłuchał ich, donieśli to Hamanowi, aby zobaczyć czy ostoi się wymówka Mardechaja, oświadczył im bowiem, że jest judejczykiem.

א אחר הדברים האלה גדל המלך אחשוורוש את-המן בן-המדתא האגגי וינשאהו וישם את-כסאו מעל כל-השרים אשר אתו:

נאך די דאזיקע געשעענישן האט דער מלך אחשוורוש געגרייט המן דעם זון פון המדתא, דעם אגגי, און ער האט אים דערהויבן און געשטעלט זיין שטול איבער אלע הארן וואס ביי אים.

ב וכל-עבדי המלך אשר-בשער המלך כרעים ומשתחיים להמן כי-כן צוה-לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה:

און אלע קנעכט פון מלך וואס אין מלכס טויער האבן זיך געקניט און געבוקט צו המנען, ווארום אזוי האט דער מלך באפוילן וועגן אים; נאך מרדכי פלעגט זיך ניט קניען און ניט בוקן.

ג ויאמרו עבדי המלך אשר-בשער המלך למרדכי מדוע אפתה עובר את מצות המלך:

האבן די קנעכט פון מלך וואס אין מלכס טויער געזאגט צו מרדכי: פאר וואס טרעסטו איבער דעם באפעל פון מלך?

ד ויהי באמרם באמרם אליו יום ויום ולא שמע אליהם ויגידו להמן לראות היעמדו דברי מרדכי כי-הגיד להם אשר-הוא יהודי:

און עס איז געווען, אז זיי האבן דאס צו אים געזאגט טאג פאר טאג, און ער האט ניט צוגעהערט צו זיי, אזוי האבן זיי דערציילט המנען, כדי צו זען אויב מרדכי ווערטער וועלן באשטיין; ווארום ער האט זיי געזאגט אז ער איז א ייד.

5 Vida pak Aman, že se Mardocheus neklaní, ani padá před ním, naplněn jest Aman prchlivostí.

Skoro zatem zauvažyl Haman, že się Mardechai nie ugina i nie korzy przed nim, uniósł się Haman płonącem gniewem.

6 Ale za malou věc sobě položil, vztáhnouti ruku na Mardochea samého, (*nebo byli oznámili jemu, z kterého by lidu byl Mardocheus*). Protož smýšlel Aman, aby zahubil národ Mardocheův, totiž všechny Židy, kteříž byli ve všem království Asverovu.

Jednak poczytywał to za niegodne podnieść rękę przeciw Mardechajowi samemu; doniesiono mu bowiem do jakiego narodu Mardechai należy, i tak przedsięwziął Haman wytępić wszystkich judejczyków w całym państwie Ahaswera, współplemieńców Mardechaja.

7 Takž měsíce prvného, totiž měsíce Nisan, léta dvanáctého kralování Asverova, rozkázal uvrći pur, totiž los, před sebou ode dne ke dni, a od měsíce až do měsíce dvanáctého, jenž jest měsíc Adar.

Pierwszego tedy miesiąca, czyli miesiąca Nisan, dwunastego roku króla Ahaswera rzucono pur - to jest los - przed Hamanem na każdy dzień i na każdy miesiąc i padł los na miesiąc dwunasty, czyli na miesiąc Adar.

8 Nebo byl řekl Aman králi Asverovi: Jest lid jakýsi rozptýlený a roztroušený mezi lidem ve všech krajinách království tvého, jejichž práva rozdílná jsou ode všech národů, práv pak královských neostříhají. Protož králi není užitečné, nechati jich.

Poczem rzekł Haman do króla Ahaswera: Istnieje pewien naród rozproszony a jednak odrębny między narodami we wszystkich dzielnicach państwa twojego; prawa ich wyróżniają się od praw każdego innego narodu, praw zaś króla nie spełniają, tak że nie jest pożądanem dla króla ich tak pozostawić.

ה וַיֵּרָא הָמָן כִּי־אֵין מְרַדְכִּי פֶרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיִּמְלֵא הָמָן חֲמָה:

און ווי הָמָן האָט געזען אז מרדכי קניט זיך נישט און בוקט זיך נישט צו אים, אזוי איז הָמָן געוואָרן פול מיט גרימצאָרן.

ו וַיְבֹז בְּעֵינָיו לִשְׁלַח יָד בְּמֶרְדֵּכִי לְבָדּוֹ כִּי־הָגִידוּ לוֹ אֶת־עַם מְרַדְכִּי וַיִּבְקֹשׁ הָמָן לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְלָכוֹת אַחַשְׁוֵרוֹשׁ עִם מְרַדְכִּי:

און ער האָט פֿאַראַכט אין זינע אויגן אויסצושטרעקן אַ האַנט אויף מרדכיין; וואָרום מע האָט אים געזאָגט דאָס פֿאַלק פֿון מרדכיין; נאָר הָמָן האָט געזוכט צו פֿאַרטיליקן אַלע ייִדן וואָס אין גאַנצן קיניגרייך פֿון אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, דאָס פֿאַלק פֿון מרדכיין.

ז בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־חֹדֶשׁ נִסָּן בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם עֶשְׂרִיה לַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ הָפִיל פֹּר הוּא הַגּוּרָל לִפְנֵי הָמָן מִיּוֹם לַיּוֹם וּמִחֹדֶשׁ לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אָדָר:

אין ערשטן חודש, דאָס איז חודש ניסן, אין צוועלפטן יאָר פֿון מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ, האָט מען געוואָרפֿן אַ פֿור, דאָס איז אַ גוּרל, פֿאַר הָמָנען, פֿון טאָג אויף טאָג, און פֿון חודש אויף חודש, ביז צום צוועלפטן חודש, דאָס איז חודש אָדָר.

ח וַיֹּאמֶר הָמָן לַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ יֵשְׁנוּ עַם־אֶחָד מִפֹּדֵר וּמִפֹּדֵר בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינוֹת מְלָכוֹתָּךְ וְדִתִּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל־עַם וְאֶת־דִּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין־שׁוּה לְהַנִּיחֵם:

און הָמָן האָט געזאָגט צום מלך אַחַשְׁוֵרוֹשׁ: פֿאַראַן איין פֿאַלק, צעזייט און צעשפרייט צווישן די פֿעלקער אין אַלע מדינות פֿון דיין קיניגרייך, און זייערע געזעצן זינען אַנדערש ווי ביי אַיטלעכע פֿאַלק, און די געזעצן פֿון מלך טוען זיי נישט, און דעם מלך לוינט זיך נישט זיי צו לאָזן בלייבן.

9 Jestliže se králi za dobré vidí, nechť se napíše, aby je zahladili, a já deset tisíc centnéřů stříbra odvážím do rukou představeným té práci, aby je vnesli do komory královské.

Jeżeli to król za dobre uzna, niechaj się piśmiennie zarządzi; aby ich wytępiono, ja zaś odważę dziesięć tysięcy talentów do rąk zarządzających sprawami, aby je złożyli do skarbców królewskich.

10 Tedy král sňav prsten svůj s ruky své, dal jej Amanovi synu Hammedatovu Agagskému, nepříteli Židovskému.

I zdjął król pierścień z ręki swojej i oddał go Hamanowi, synowi Hamedaty, agagicie, wrogowi judejczyków.

11 A řekl král Amanovi: Stříbro to daruji tobě i lid ten, abys naložil s ním, jakť se koli líbí.

Poczem rzekł do Hamana: Pieniądze te zostawiam tobie, niemniej i naród ów, abyś z nim postąpił jak za dobre uznasz.

12 Protož povoláni jsou písaři královští téhož měsíce prvního třináctého dne, a psáno jest všecko tak, jakž přikázal Aman, k knížatům královským i vývodám, kteříž byli v jedné každé krajině, i hejtmanům jednoho každého národu, každé krajině vedlé písma jejího, a každému národu vedlé jazyku jeho; jménem krále Asvera psáno, a zapečetěno prstenem královským.

Powołano tedy pisarzy królewskich dnia trzynastego, pierwszego miesiąca; i ściśle tak jak to zarządził Haman rozpisano do satrapów królewskich i do namiestników pojedynczych dzielnic i do starostów pojedynczych narodów stosownie do pisma każdej dzielnicy i stosownie do języka każdego narodu; w imieniu króla Ahaswera spisano to i opieczętowano pierścieniem królewskim.

ט אס-על-המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים כפר-כסף אשקול על-ידי עשי המלאכה להביא אל-גנאי המלך:

אויב דעם מלך איז ווילגעפעלן, זאל געשריבן ווערן זיי אומצוברענגען, און איך וועל אפּוועגן צען טויזנט צענטנער זילבער אויף די הענט פֿון די ווירטשאַפֿטער, אויף אַרײַנצוברענגען אין די שאַצקאַמערן פֿון מלך.

י ויסר המלך את-טבעתו מעל ידו ויתנה להמן בן-המדתא האגגי צרר היהודים:

האָט דער מלך אַראָפּגענומען זײַן זיגלרינג פֿון זײַן האַנט, און האָט אים געגעבן צו הֶמָן דעם זון פֿון המֶדְתָּאן, דעם אַגגי, דעם צוֹר־הַיְּהוּדִים.

יא ויאמר המלך להמן הכסף נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך:

און דער מלך האָט געזאָגט צו הֶמָנען: דאָס געלט ווערט דיר געשאַנקען, און אויך דאָס פֿאַלק, צו טאָן מיט אים ווי עס איז גוט אין דינע אויגן.

יב ויקראו ספרי המלך בחדש הראשון בשלושה עשר יום בו ויכתב ככל-אשר-צוה המן אל אחשדרפני-המלך ואל-הפחות אשר על-מדינה ומדינה ואל-שרי עם ועם מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשוננו בשם המלך אחשורוש נכתב ונחתם בטבעת המלך:

און ד שריבער פֿון מלך זײַנען גערופֿן געוואָרן אין ערשטן חודש, אין דרייצנטן טאָג אין דעם, און עס איז געשריבן געוואָרן אזוי ווי אַלץ וואָס הֶמָן האָט באַפֿוילן, צו די סאַטראַפֿן פֿון מלך, און צו די פֿירשטן וואָס איבער איטלעכער מדינה, און צו די האַרן פֿון איטלעכן פֿאַלק; איטלעכער מדינה לויט איר כתב, און איטלעכן פֿאַלק לויט זײַן לשון, געשריבן אין נאָמען פֿון מלך אַחשורוש, און געחסמעט מיטן זיגלרינג פֿון מלך.

- 13 I jsou posláni listové po poslích do všech krajin královských, aby hubili, mordovali a vyhladili všechny Židy, od mladého až do starce, děti i ženy, jednoho dne, totiž třináctého, měsíce dvanáctého, (*jenž jest měsíc Adar*), a loupeže jejich aby rozbitovali.

Poczem rozesłano te listy przez gońców do wszystkich dzielnic królewskich, aby wytępiono, wymordowano i zgładzono wszystkich judejczyków, zarówno młodych jak starych, dzieci i kobiety jednego dnia, mianowicie trzynastego dwunastego miesiąca - czyli miesiąca Adar - i aby mienie ich złupiono.

- 14 Summa toho psání byla: Aby vyhlášeno bylo v jedné každé krajině a oznámeno všechněm národům, aby hotovi byli ke dni tomu.

Dosłowny odpis pisma opiewał, aby w każdej pojedynczej dzielnicy ogłoszono to rozporządzenie, aby jawne było wszystkim narodom, tak aby na dzień ten się przygotowały.

- 15 Tedy vyjeli poslové stěží s poručením královským, a vyhlášeno jest to v Susan, městě královském. Král pak a Aman seděli, kvasíce, ale měšťané Susan zkormoucení byli.

I tak odjechali gońce nagleni rozkazem królewskim gdy prawo na zamku w Suzie wydane zostało. Król zaś i Haman zasiedli do biesiady podczas gdy miasto Suza zdjête było trwogą.

יג וְנִשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל-כָּל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לְהָרֵג וּלְאַבֵּד אֶת-כָּל-הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד-זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנִים-עָשָׂר הוּא-חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לְבוֹז:

און בריוו זיינען צעשיקט געוואָרן דורך דער האַנט פֿון לויפערס צו אַלע מדינות פֿון מלך, צו פֿאַרטייליקן, צו הרגען, און אומצוברענגען אַלע ייִדן, פֿון יונג ביז אַלט, קליינע קינדער און ווייבער, אין איין טאָג, און דרייצנטן טאָג פֿון צוועלטפטן חודש, דאָס איז חודש אָדָר, און צו צערויבן זייער פֿאַרמעג.

יד פֿתֿשֶׁגָן הִכְתֵּב לְהַנְתֵּן דָּת בְּכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל-הָעַמִּים לְהִיּוֹת עֲתִידִים לְיוֹם הַזֶּה:

דער נוסח פֿון דעם געשריפֿטס זאָל אַרויסגעגעבן ווערן פֿאַר אַ באַפֿעל אין איטלעכער מדינה, באַקאַנט געמאַכט צו אַלע פֿעלקער, אַז זיי זאָלן זיין אָנגעברייט פֿאַר דעם דאָזיקן טאָג.

טו הָרָצִים יֵצְאוּ דְּחוּפִּים בְּדֶבֶר הַמֶּלֶךְ וְהָדָת נִתְּנָה בְּשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהָמֶן יֵשְׁבוּ לִשְׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוֹשֶׁן נְבוּכָה:

זיינען די לויפערס אַרויס אין געאשילט מיט דעם מלכס אָנוואָג, און דאָס געזעץ איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין דער הויפטשטאָט שושן. און דער מלך און הָמֶן האָבן זיך געזעצט טרינקען, און די שטאָט שושן איז געווען צעטומלט.

אסתר ד: 4

- 1 : Mardocheus pak zvěděl všechno to, což se bylo stalo, roztrhl roucho své, a vzal na sebe žíní a popel, a jda po městě, křičel křikem velikým a žalostným.
- A dowiedziawszy się Mardechai o wszystkim co się stało rozdarł tenże Mardechai szaty swoje i okrył się worem i popiołem i wyszedł na środek miasta, zawodząc krzykiem wielkim i gorzkim.
- 2 A přišel až před bránu královskou; nebo žádný neměl vcházeti do brány královské v oděvu žíněném.
- I tak przybył aż przed bramę królewską; albowiem do samej bramy królewskiej wzbronionem było wchodzić będąc ubrany worem.
- 3 V každé také krajině i místě, kamžkoli slovo královské a výpověd jeho došla, kvílení veliké bylo od Židů, a půst, pláč i úpění, a žíní s popelem podestřeli sobě mnozí.
- W każdej też pojedynczej dzielnicy, dokądkolwiek rozkaz królewski i rozporządzenie jego doszło, była żałoba wielka u judejczyków, i post i płacz i narzekanie: dla wielu z nich rozposłano wór i popiół.
- 4 Pročež přišedše děvečky Estery a komorníci její, oznámili jí to. I zarmoutila se královna velmi, a poslala šaty, aby oblékli Mardochea, a aby vzali žíní jeho od něho. Ale on jich nepřijal.
- Gdy tedy pokojowe Estery i dworzanie jej przybyli i o tem jej donieśli wstrząsła się królowa bólem wielkim. I posłała szaty, aby ubrano Mardechaja, i aby wór swój złożył; ale nie przyjął ich.
- א ומרדכי ידע את-כל-אשר נעשה ויקרע מרדכי את-בגדיו וילבש שק ואפר ויצא בתוך העיר ויזעק וזעקה גדלה ומרה:
- און ווי מרדכי האט זיך דערוויסט אלץ וואס איז געשען, אזוי האט מרדכי צעריסן זינע קליידער, און ער האט אנגעטאן זאק מיט אש און ער איז ארויסגעגאנגען אין מיטן שטאט, און האט געשריען א גרויס און ביטער געשריי.
- ב ויבוא עד לפני שער-המלך כי אין לבוא אל-שער המלך בלבוש שק:
- און ער איז געקומען ביז צום מלכס טויער; ווארום מע האט ניט געטארט אריינגיין אין מלכס טויער אין זאק.
- ג ובכל-מדינה ומדינה מקום אשר דבר-המלך ודתו מגיע אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים:
- און אין איטלעכער מדינה, ווי נאר דער אנוואג פון מלך און זיין באפעל איז אנגעקומען, איז געווען א גרויס טרויער ביי יידן, און א תענית, און געוויין און קלאג; זאק און אש האבן פיל זיך אונטערגעבעט.
- ד ותבואינה נערות אסתר וסריסה ויגידו לה ותתחלחל המלכה מאד ותשלח בגדים להלביש את-מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל:
- זינען געקומען אסתרס מיידלעך און אירע קאמערדינער, און האבן איר דאס דערציילט, און די מלכה איז אויפגעצוטערט געווארן, און זי האט געשיקט קליידער אנצוטאן מרדכין, און אויסצוטאן זיין זאק פון אים, אבער ער האט ניט אנגענומען.

- 5 Tedy zavalavši Ester Hatacha, jednoho z komorníků královských, kteréhož jí byl dal za služebníka, poručila mu o Mardocheovi, aby přezvěděl, co a proč by to bylo.
- וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לְהִתֵּךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הָעֶמִיד לִפְנֵיהֶּ וַתִּצְוָהוּ עַל־מַרְדֳּכָי לְדַעַת מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה:
- Wezwała tedy Estera Hathacha, jednego z podkomorznych królewskich, którego jej był do służby wyznaczył i dała mu zlecenie do Mardechaja, aby się od tegoż dowiedział co to ma znaczyć i czemu się to dzieje.
- וְהָאֵסְתֵּר גִּעְרוּפֹן הִתְכַּן, אִיִּנַעַם פֶּן דַּעַם מַלְכָּם קֶאֱמַעְרַדִּינַעַר וּוָאָס עַר הָאֵסְתֵּר גַּעֲשֻׁטְעֻלֵּט פֶּאָר אִיר, אֹן זִי הָאֵסְתֵּר אִים בֶּאֱפִוִּילֵן צו מַרְדֳּכִין, גַּעֲוֹאָר צו ווערן וּוָאָס דָּאָס אִיז, אֹן פֶּאָר וּוָאָס דָּאָס אִיז.
- 6 Takž vyšel Hatach k Mardocheovi na ulici města, kteráž jest před branou královskou.
- וַיֵּצֵא הִתֵּךְ אֶל־מַרְדֳּכָי אֶל־רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ:
- I tak wyszedł Hathach do Mardechaja na plac miejski znajdujący się przed bramą królewską.
- וְהָיָה הִתֵּךְ אַרְוִיסְגַּעֲגַנְגַּעַן צו מַרְדֳּכִין אִוִּיפֹן בְּרִיטֵן פֶּלֶאָץ פֶּן שִׁטְאָט וּוָאָס פֶּאָרן מַלְכָּם טויער,
- 7 I oznámil jemu Mardocheus všecko, co se mu přihodilo, i o té summě peněz, kterouž připověděl Aman dáti do komory královské proti Židům, k vyhlazení jich.
- וַיַּגִּד־לוֹ מַרְדֳּכָי אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת פְּרִשְׁתֵּי הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הָמֵן לְשָׁקוֹל עַל־גִּנּוֹי הַמֶּלֶךְ בִּיהוּדִים בִּיהוּדִים לְאַבְדֹם:
- Opowiedział mu tedy Mardechai o wszystkim co go spotkało, dając szczegółowe wyjaśnienie o pieniądzech, które przyrzekł Haman odważyć do skarbu królewskiego za judejczyków, aby ich wytracono.
- וְאֹן מַרְדֳּכָי הָאֵסְתֵּר אִים דַּעֲרִצִּילֵט אֶלֶץ וּוָאָס אִים אִיז גַּעֲשֻׁעַן, אֹן דַּעַם בֶּאֱטֶרַעַף פֶּן דַּעַם זִילְבַּעַר וּוָאָס הָמֵן הָאֵסְתֵּר צוּגַעֲזֹאָגֵט אָפֶצוּוועגן אִין דִּי שִׁאָצְקֶאֱמַעַרן פֶּן מֶלֶךְ פֶּאָר דִּי יִידֵן, כַּדִּי זִי אומצוברענגען.
- 8 K tomu i přepis psané výpovědi, kteráž vyhlášena byla v Susan, aby zhubeni byli, dal jemu, aby ukázal Ester a oznámil jí, a aby jí rozkázal jíti k králi, a milosti hledati u něho, a prositi před tváří jeho za lid svůj.
- וְאֵת־פִּתְשָׁנָן כְּתַב־הַדָּת אֲשֶׁר־נָתַן בְּשׁוּשַׁן לְהַשְׁמִידֵם נָתַן לוֹ לְהִרְאוֹת אֶת־אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצִוּוֹת עָלֶיהָ לְבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לְהִתְחַנֵּן־לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלִּפְנֵי עַמָּה:
- Dosłowny też odpis piśmiennego rozporządzenia, które wydane zostało w Suzie celem ich wytępienia wręczył mu, aby go pokazał Esterze i powiadomił ją, i polecił jej, aby poszła do króla i błagała go, a wstawiła się u niego za ludem swoim.
- וְאִיךְ דַּעַם נֹוסַח פֶּן דַּעַם גַּעֲשֻׁרִיבַעֲנַעַם בֶּאֱפֻעַל וּוָאָס אִיז אַרְוִיסְגַּעֲגַעַבֵּן גַּעֲוֹאָרֵן אִין שׁוּשַׁן זִי צו פֶּאָר־טִילִיקֵן, הָאֵסְתֵּר עַר אִים גַּעֲגַעַבֵּן, צו ווִיזֵן אַסְתֵּרֵן, אֹן אִיר דַּעֲרִצִּילֵן, אֹן אִיר אָנֹזָאָגֵן צו גִּיין צום מֶלֶךְ, צו בַּעֲטֵן בֵּי אִים, אֹן זִיךְ שְׁתַּדַּלַּעַן בֵּי אִים פֶּאָר אִיר פֶּאָלֶק.
- 9 Tedy přišel Hatach, a oznámil Ester slova Mardocheova.
- וַיָּבֹא הִתֵּךְ וַיַּגִּד לְאֶסְתֵּר אֵת דְּבָרֵי מַרְדֳּכָי:
- I przybył Hathach i opowiedział Esterze słowa Mardechaja.
- וְאִיךְ הִתֵּךְ גַּעֲקוּמַעַן, אֹן הָאֵסְתֵּר דַּעֲרִצִּילֵט אַסְתֵּרֵן דִּי ווערטער פֶּן מַרְדֳּכִין.

10 I řekla Ester Hatachovi, a poručila mu oznámiti Mardocheovi:

Estera wszakże dała Hathachowi ponowne ustne zlecenie do Mardechaja:

11 Všickni služebníci královští i lid krajin královských vědí, že kterýž by koli muž neb žena všel před krále do síně vnitřní, nejsa povolán, jedno právo o něm jest, aby hrdlo propadl, kromě toho, k komuž by král vztáhl berlu zlatou, že živ zůstane. Já pak nebyla jsem povolána, abych vešla k králi již třidceti dnů.

Wszystkim sługom królewskim i ludom też dzielnic królewskich wiadomo, że dla każdego, czy to mężczyzna czy kobieta, któryby wszedł do króla, do dworca wewnętrznego nie będąc wezwanym, jedno istnieje prawo, aby śmierć poniósł, z wyjątkiem tego, do których król złote berło swe wyciągnął, aby życie zachował. Jam jednak już od trzydziestu dni nie wezwana, abym do króla weszła.

12 Ale když oznámili Mardocheovi slova Estery,

Gdy tedy powtórzono Mardechajowi slova Estery:

13 Řekl Mardocheus, aby zase oznámeno bylo Esteře: Nemysl sobě, abys zachována býti mohla v domě královském ze všech Židů.

Kazał Mardechai odpowiedzieć Esterze: nie wyobrażaj sobie w duszy twojej, że ty sama ujdiesz z pośród wszystkich judejczyków, dla tego, że w pałacu królewskim się znajdujesz.

י וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהַתִּיד וּתְצִוְהוּ אֶל־מָרְדֳּכָי:

און אסתר האָט גערעדט צו הַתִּכַּן און האָט אים באַפֿוילן צו מרדכי:

יא כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יָבֹא־אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַחֹצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקְרָא אַחַת דָּתוֹ לְהִמִּית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־שַׁרְבִיט הַזֶּהב וְחָיָה וְאִנִּי לֹא נִקְרָאתִי לָבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם:

אַלע קנעכט פֿון מלך און דאָס פֿאָלק פֿון מלכס מדינות, ווייסן אַז איטלעכער מאַן אָדער פֿרוי וואָס גייט אַרײַן צום מלך אין אינעווייניקסטן הויף, ווען ער ווערט ניט גערופֿן, איז פֿאַר אים בלויז איין געזעץ, טייטן, סידן דער וואָס דער מלך שטרעקט אויס צו אים דעם גילדערנעם צעפטער, ער בלייבט לעבן; און איך בין ניט גערופֿן געוואָרן צו קומען פֿאַרן מלך שוין דרייסיק טעג.

יב וַיִּגִּדּוּ לְמָרְדֳּכָי אֶת דְּבָרֵי אֶסְתֵּר: הָאֵט מֵעַן דַּעַרְצִיילט מרדכי די ווערטער פֿון אסתר.

יג וַיֹּאמֶר מָרְדֳּכָי לְהָשִׁיב אֶל־אֶסְתֵּר אֶל־תִּדְמִי בְּנִפְשָׁךְ לְהַמְלִיט בֵּית־הַמֶּלֶךְ מִכָּל־הַיְּהוּדִים:

און מרדכי האָט געהייסן ענטפֿערן אסתר: זאָלסט ניט מיינען בײַ זיך, אַז דו פֿון אַלע ייִדן וועסט אַנטרונען ווערן אין מלכס הויז.

14 Nebo jestliže se umlčíš v tento čas, oddechnutí a vysvobození Židům přijde odjinud, ty pak a dům otce tvého zahynete. A kdo ví, ne pro tento-lis čas přišla k tomu království?

Bo ješlibyś rzeczywiście w czasie tym milczeć chciała tedy nadejdzie judejczykom wyzwolenie i ocalenie zkađ inąd ale ty i dom ojca twego zginiecie. A któż to wie, czyś nie gwoli temu właśnie czasowi królestwa dostąpiła!

15 I řekla Ester, aby zase oznámili Mardocheovi:

Kazala tedy Estera odpowiedzieć Mardechajowi:

16 Jdi a shromažď všechny Židy, což jest jich v Susan, a postť se za mne, a nejezte ani píte za tři dni, v noci ani ve dne. Já podobně, i panny mé postiti se budou, a teprv vejdu k králi, což však neobyčejné jest, a jestližeť zahynu, nechť zahynu.

Idź, zgromadź wszystkich judejczyków, znajdujących się w Suzie, a pośćcie za mnie: nie jedzcie mianowicie i nie pijcie przez trzy dni, ani w nocy ani we dnie; ja też i panny moje będą również pościła. Poczem wnijdę do króla, choć to przeciwne prawu; a jeśli mi zginąć, niechaj zginę!

17 Tedy šel Mardocheus, a učinil všecko tak, jakž mu poručila Ester.

I odszedł Mardechai, i uczynił ściśle tak, jak mu poleciła Estera.

י' כִּי אִם־הִחְרַשׁ תִּחְרִישִׁי בַּעֲת הַזֹּאת רוּחַ וְהַצֵּלָה יַעֲמֹד לַיהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר וְאֶת וּבֵית־אָבִיךָ תֵּאבְדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם־לָעַת כָּזאת הַגָּעָת לַמְּלָכוּת:

וואַרום אויב שווייגן וועסטו שווייגן אין דער צייט, וועט אַ דערליכטערונג און אַ רעטונג אויפֿשטיין פֿאַר ייִדן פֿון אַן אַנדער אָרט, און דו און דיין פֿאַטערס הויז וועלן אונטערגיין. און ווער ווייס אויב דו האָסט נישט דערגרייכט די מלוכה פֿאַר אַזאַ צייט ווי די?

טו וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְהָשִׁיב אֶל־מָרְדֳּכָי:

האַט אסתר געהייסן ענטפֿערן מרדכי:

טז לְךָ כְּנוֹס אֶת־כָּל־הַיהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשַׁן וְצוּמוּ עָלַי וְאֶל־תֹּאכְלוּ וְאֶל־תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם גַּם־אֲנִי וְנַעֲרֹתַי אֲצוּם כֵּן וּבִכֵּן אֲבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא־כִדָּת וְכֹאֲשֶׁר אֲבִדְתִּי אֲבִדְתִּי:

גיי זאַמל איין אַלע ייִדן וואָס געפֿינען זיך אין שושן, און פֿאַסט פֿאַר מיר, און איר זאָלט נישט עסן און נישט טרינקען דריי טעג, נאָכט און טאָג; אויך איך און מיינע מיידלעך וועלן אַזוי פֿאַסטן. און אַזוי וועל איך גיין צום מלך, וואָס איז נישט לויט געזעץ; און אַז איך וועל אונטערגיין, וועל איך אונטערגיין.

יז וַיַּעֲבֵר מָרְדֳּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוְּתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר:

איז מרדכי אַוועק, און האָט געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס אסתר האָט אים באַפֿוילן.

אסתר ה: 5

1 Stalo se potom dne třetího, oblékši se Ester v roucho královské, postavila se v síni vnitřní domu královského, naproti pokoji královskému. Král pak seděl na stoličce své královské, v pokoji královském naproti dveřím domu.

Dnia trzeciego tedy włożyła Estera strój królewski i stanęła w dworcu wewnętrznym pałacu królewskiego, wprost pałacu królewskiego, podczas gdy król siedział na stolicy swej królewskiej, w pałacu królewskim wprost wejścia do pałacu.

2 Stalo se, pravím, když uzřel král Ester královnu, ana stojí v síni, že milostí jsa k ní nakloněn, vztáhl král k Ester berlu zlatou, kterouž držel v ruce své. Tedy přistoupivši Ester, dotkla se konce berly.

A gdy ujrzał król Esterę królowę, stojącą w dworcu, znalazła łaskę w oczach jego, i wyciągnął król ku Esterze złote berło, które trzymał w ręce swojej. I przystąpiła Estera i dotknęła się końca berła.

3 I řekl jí král: Co jest tobě, královno Ester? A jaká jest prosba tvá? Až do polovice království dáno bude tobě.

I rzekł do niej król: Cóż tobie, Estero królowo, a jakież żądanie twoje? Choćby o połowę szło królestwa, użyżonem ci będzie!

4 Odpověděla Ester: Jestliže se králi za dobré vidí, nechať přijde král s Amanem dnes na hody, kteréž jsem jemu připravila.

I odpowiedziała Estera: Jeżeli to król za dobre uzna, niechaj raczy przyjsć dzisiaj król wraz z Hamanem na ucztę, którą przygotowała dla niego.

א ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמד בחצר בית-המלך הפנימית נכח בית המלך והמלך יושב על-פסא מלכותו בבית המלכות נכח פתח הבית:

און עס איז געווען אויפן דריטן טאג, האט אסתר זיך אנגעטאן מלכותדיק, און האט זיך געשטעלט אין אינעווייניקסטן הויף פון מלכס הויז אקעגן מלכס הויז; און דער מלך איז געזעסן אויף זיין קיניגלעכן טראן אין קיניגלעכן הויז, אקעגן דעם אינגאנג פון הויז.

ב ויהי כראות המלך את-אסתר המלכה עומדת בחצר נשאה חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את-שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט:

איז ווי דער מלך האט דערזען אסתר המלכה שטייענדיק אין הויף, האט זי נישא חן געווען אין זינע אויגן, און דער מלך האט אויסגעשטרעקט צו אסתרן דעם גילדערנעם צעפטער וואס אין זיין האנט, און אסתר האט גענענט, און האט אנגעריירט דעם שפיץ צעפטער.

ג ויאמר לה המלך מה-לך אסתר המלכה ומה-בקשתך עד-חצי המלכות וינתן לה:

האט דער מלך צו איר געזאגט: וואס איז דיר, אסתר המלכה? און וואס איז דין בקשה? אפילו ביז א האלבער מלוכה זאל דיר געגעבן ווערן.

ד ותאמר אסתר אס-על-המלך טוב יבוא המלך והמן היום אל-המשתה אשר-עשיתי לו:

האט אסתר געזאגט: אויב דעם מלך איז ווילגעפעלן, זאל דער מלך און המן קומען הינט צו דעם מאלצייט וואס איך האב פאר אים געמאכט.

5 I řekl král: Zavolejte rychle Amana, ať naplní žádost Estery. A tak přišel král s Amanem na hody, kteréž byla připravila Ester.

I rzekł król: Sprowadźcie czem rychlej Hamana, abyśmy życzenie Estery spełnili! Gdy tedy przybył król wraz z Hamanem na ona ucztę, którą przygotowała Estera,

6 Potom řekl král k Ester, napiv se vína. Jaká jest žádost tvá? A budeť dáno. Aneb jaká jest prosba tvá? Bys pak žádala až do polovice království, staněť se.

Rzekł król do Estery biesiadując przy winie: Jakaż prosba twoja, aby ci spełnioną została i jakież życzenie twoje? Choćby o połowę szło królestwa, užyczonem ci będzie!

7 I odpověděla Ester: Žádost má a prosba má jest:

I odpowiedziała Estera, i rzekła: Oto prosba moja, i życzenie moje:

8 Nalezla-li jsem milost u krále, a jestliže se králi za dobré vidí povoliti žádosti mé, a naplniti prosbu mou, aby ještě přišel král i Aman na hody, kteréž jim připravím, a zítra učiním podle slova královského.

Jeślim znalazła łaskę w oczach króla, i jeśli to król za dobre uzna, aby zadość uczynił prośbie mojej, a spełnił życzenie moje, niechaj raczy przyjść jeszcze król wraz z Hamanem na ucztę, którą przygotowuję dla nich; jutro zaś uczynię wedle życzenia króla.

ה ויאמר המלך מהרו את־המן לעשות את־דבר אסתר ויבא המלך והמן אל־המשתה אשר־עשתה אסתר:

האט דער מלך געזאגט: איילט אהער הָמָנען, צו טאָן דאָס וואָרט פֿון אסתרן. און דער מלך און הָמָן זיינען געקומען צו דעם מאָלצייט וואָס אסתר האָט געמאַכט.

ו ויאמר המלך לאסתר במשתה הזין מה־שאלתך וינתן לך ומה־בקשתך עד־חצי המלכות ותעש:

און דער מלך האָט געזאָגט צו אסתרן אויף דעם ווייניגמאָלצייט: וואָס נאָר דיין פֿאַרלאַנג, וועט דיר געגעבן ווערן, און וואָס נאָר דיין בקשה, אַפֿילו ביז אַ האַלבער מלוכה וועט געטאָן ווערן.

ז ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי:

האָט אסתר געענטפֿערט און האָט געזאָגט: מיין פֿאַרלאַנג און מיין בקשה –

ח אִם־מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לִתֵּת אֶת־שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־בְּקִשְׁתִּי יְבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמִחָר אֶעֱשֶׂה כְּדָבַר הַמֶּלֶךְ:

אויב איך האָב געפֿונען לייטזעליקייט אין די אויגן פֿון מלך, און אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן צו געבן מיין פֿאַרלאַנג און צו טאָן מיין בקשה – זאָל דער מלך און הָמָן קומען צו דעם מאָלצייט וואָס איך וועל זיי מאַכן; און מאַרגן וועל איך טאָן אַזוי ווי דאָס וואָרט פֿון מלך.

9 A tak vyšel Aman dne toho, vesel jsa a dobré mysli. Ale když viděl Aman Mardochea v bráně královské, že ani nepovstal, ani se nehnul před ním, naplněn jest Aman hněvem proti Mardocheovi.

I odszedł Haman onegoż dnia wesół i dobrej myśli. Gdy jednak spostrzegł Haman Mardechaja w dworcu królewskim, który ani powstał ani drgnął przed nim, uniósł się Haman na Mardechaja płonącym gniewem.

10 A však zdržel se Aman, až přišel do domu svého, a poslav, povolal přátel svých a Zeres ženy své.

Pohamował się wszakże Haman; ale przybywszy do domu swojego posłał i kazał sprowadzić przyjaciół swoich i Zeresz żonę swoją.

11 I vypravoval jim Aman o slávě bohatství svého, i o množství synů svých, i o všem, čímž ho zvelebil král, a jak ho vyvýšil nad knížata i služebníky královské.

I opowiedział im Haman o wielkiem bogactwie swoim i o mnóstwie synów swoich, i o tem wszystkim jak go wyniósł król i jak go wywyższył ponad książęta i sługi królewskie.

12 A doložil Aman: Nadto nepozvala Ester královna s králem na hody, kteréž byla připravila jen mne, a ještě i k zejtří pozván jsem od ní s králem.

I dodał Haman: Tak, nawet królowa Estera nie przywiodła nikogo wraz z królem na ucztę, którą przygotowała okrom mnie, i na jutro też zaproszony jestem do niej wraz z królem.

ט וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שִׂמְחָ וטוֹב לֵב וּכְרָאוֹת הָמָן אֶת־מָרְדֳּכָי בִּשְׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמְלֹא הָמָן עַל־מָרְדֳּכָי חֲמָה:

און הָמָן איז אַרויסגעגאַנגען אין יענעם טאָג פֿריילעך און מיט אַן אויפֿגעראַמטן האַרצן. אָבער ווי הָמָן האָט געזען מרדכי'ן אין טויער פֿון מלך, אַז נישט ער האָט זיך אויפֿגעשטעלט און נישט ער האָט זיך גערירט פֿאַר אים, אַזוי איז הָמָן פֿול געוואָרן מיט גרימציאָרן אויף מרדכי'ן.

י וַיִּתְּאֶפֶק הָמָן וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּבֵּא אֶת־אֶהָבִיו וְאֶת־זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ:

אָבער הָמָן האָט זיך איינגעהאַלטן, און ער איז אַוועק אין זײַן הויז און האָט געשיקט און געבראַכט זײַנע גוטע פֿרײַנט, און זײַן ווייב זֶרש.

יא וַיִּסְפֹּר לָהֶם הָמָן אֶת־כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בָּנָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ עַל־הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ:

און הָמָן האָט אויסדערציילט פֿאַר זײַן גרויס עשירות, און זײַנע פֿיל קינדער, און אַלצדינג ווי אַזוי דער מלך האָט אים געגרייסט, און ווי אַזוי ער האָט אים דערהויבן איבער די האַרן און די קנעכט פֿון מלך.

יב וַיֹּאמֶר הָמָן אֶף לֹא־הִבִּיָּאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי וְגַם־לְמַחֵר אֲנִי קְרוּא־לָהּ עִם־הַמֶּלֶךְ:

און הָמָן האָט געזאָגט: אויך האָט אסתר המלכה נישט געלאָזט קומען קיינעם מיטן מלך צו דעם מאַלצײט וואָס זי האָט געמאַכט נאָר בלויז מיך, און אויך אויף מאָרגן בין איך פֿאַרבעטן צו איר מיטן מלך.

13 Ale všechno to nic mi neprospívá, pokudžkoli vídám Mardochea, toho Žida, sedati u brány královské.

Ale to wszystko nie zadawala mnie, póki widzę jeszcze judejczyka Mardechaja, przebywającego w dworcu królewskim.

14 Řekla jemu Zeres žena jeho, i všickni přátelé jeho: Necht' udělají šibenici zvýši padesáti loket, a ráno rci králi, aby na ní oběsili Mardochea, a vejdi s králem na hody vesele. I líbila se ta rada Amanovi, a rozkázal postaviti šibenici.

Rzekła mu tedy Zeresz, żona jego, i wszyscy jego przyjaciele: Niechaj przygotowują szubienicę na pięćdziesiąt łokci wysoką, jutro zaś zrana powiesz królowi aby obwieszono na niej Mardechaja; poczem pójdiesz wraz z królem wesół na ucztę! I spodobała się ta rada Hamanowi, i przygotował szubienicę.

יג וְכָל־זֶה אֵינָנוּ שׂוֹה לִי בְכָל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת־מָרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ:

אָבער דאָס אַלץ איז מיר נישט ווערט, איטלעכס מאָל וואָס איך זע מרדכי דעם יידן זיצן אין טויער פֿון מלך.

יד וְתֹאמַר לוֹ זָרַשׁ אִשְׁתּוֹ וְכָל־אֶהָבָיו יַעֲשׂוּ־עֵץ גָּבֹהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבִבְקָר אָמַר לַמֶּלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת־מָרְדֳּכָי עָלָיו וּבֹא־עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה שָׂמֵחַ וַיִּיטֵב הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּן וַיַּעַשׂ הָעֵץ:

אסתר ו: 6

- 1 Té noci král nemoha spáti, rozkázal přinést knihy pamětné, kroniky, kteréž čteny byly před králem.
Tejže noci odbiegł króla sen. Rozkazał tedy, aby przyniesiono księgę pamiętników, roczniki dziejowe, a czytano je przed królem.
- 2 I našli zapsáno, že pověděl Mardocheus na Bigtana a Teresa, dva komorníky královské z těch, jenž ostříhali prahu, že ukládali vztáhnouti ruku na krále Asvera.
I znalazła się tam wzmianka, jako doniósł Mardechai o Bigthanie i Theresie, dwóch dworzanach królewskich z pośród odźwiernych, którzy umyślili targnąć się na króla Ahaswera.
- 3 Tedy řekl král: Čím jest poctěn, neb jak zveleben Mardocheus za to? Odpověděli služebníci královští, dvořané jeho: Není jemu nic dáno.
I zapytał się król: Jakież odznaczenie i wyróżnienie okazano Mardechajowi za to? I odpowiedzieli słudzy królewscy usługujący mu, i rzekli: Nie uczyniono mu nic za to.
- 4 I řekl král: Kdo jest v síni? (*Aman pak byl přišel do síně domu královského zevnitřní, mluvit s králem, aby oběšen byl Mardocheus na šibenici, kterouž jemu připravil.*)
Tedy zapytał król: Któż w dworcu? Haman zaś przybył właśnie do zewnętrznego dworca królewskiego celem uproszenia króla, aby obwieszono Mardechaja na szubienicy, którą przygotował dla niego.
- א בליִלָהּ הָהוּא נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר הַזְכֵּרֹנוֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים וַיְהִיו נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:
אִין יַעֲנֵד נֹאכְט הָאֵט זײַך אָפּגעטאַן דער שלאָף פֿון מלך, און ער האָט געהײסן ברענגען דעם סֵפֶר־הזכֵּרֹנוֹת פֿון די צײַט געשעענישן, און זײ זײַנען פֿאַרגעלייענט געוואָרן פֿאַרן מלך.
- ב וַיִּמָּצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכָי עַל־בִּגְתָּנָא וְתֶרֶשׁ שְׁנֵי סְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמֵרֵי הַסֵּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלַח יָד בַּמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁירוּשׁ:
איז געפֿונען געוואָרן פֿאַרשריבן אז מרדכי האָט אויסגעזאָגט אויף בגתנאָ און תֶּרֶשׁ, די צוויי קאַמערדינער פֿון מלך, פֿון די שוועלהיטער, וואָס האָבן געזוכט אויסצושטרעקן אַ האַנט אויפֿן מלך אַחֲשֵׁירוּשׁ.
- ג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־נַּעֲשֶׂה יָקָר וְגָדוֹלָהּ לְמָרְדֳּכָי עַל־זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו לֹא־נַעֲשֶׂה עִמּוֹ דָּבָר:
הָאֵט דער מלך געזאָגט: וואָס פֿאַר אַ כּבוֹד און גָדוֹלָהּ איז געטאַן געוואָרן מרדכי דערפֿאַר? האָבן געזאָגט די יונגען פֿון מלך, זײַנע מִשְׁרָתִים: קײַן זאַך איז מיט אים ניט געטאַן געוואָרן.
- ד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי בְּחָצֵר וְהָמָן בָּא לַחֲצֵר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה לֵאמֹר לְמֶלֶךְ לְתִלּוֹת אֶת־מָרְדֳּכָי עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לוֹ:
הָאֵט דער מלך געזאָגט: ווער איז אין הויף? ערשט הָמָן קומט אין אויסווייניקסטן הויף פֿון דעם מלכס הויז, צו זאָגן דעם מלך, מע זאָל אויפֿהענגען מרדכי אויף דער תּלִיָּה וואָס ער האָט צוגעגרייט פֿאַר אים.

- 5 Odpověděli králi služebníci jeho: Aj, Aman stojí v síni. Řekl král: Necht' vejde sem. ה ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עמד בחצר ויאמר המלך יבוא:
- I odpowiedzieli mu słudzy królewscy: Oto Haman stoi w dworcu. I rozkazał król: Niechaj wnijdzie! האבן די יונגען פון מלך צו אים געזאגט: אן שטייט המן אין הויף. האט דער מלך געזאגט: זאל ער אריינקומען.
- 6 Takž všel Aman. Jemuž řekl král: Co sluší učiniti muži tomu, kteréhož by chtěl král ctíti? (*Aman řekl sám v sobě: Kohož by jiného chtěl král více ctíti, nežli mne?*) וַיְבֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה־לַּעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ לֵמִי יִחַפֵּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יָקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי:
- A gdy wszedł Haman zapytał go się król: Cóż należy czynić mężowi, którego król uczcić pragnie? Pomyślał tedy Haman w sercu swoim: Kogóż by pragnął król uczcić więcej nademnie? אִיז הָמָן אַרײַנגעקומען, און דער מלך האט צו אים געזאגט: וואס דארף מען טאן מיט א מאן וואס דער מלך וויל אים אנטאן כבוד? האט המן געקלערט בײַ זיך אין הארצן: וועמען וועט דער מלך וועלן אנטאן כבוד אחוץ מיר?
- 7 Odpověďel Aman králi: Muži tomu, jehož král ctíti chce, וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל־הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ:
- I odpowiedział Haman królowi: Jeśliby król którego męża uczcić pragnął - און המן האט געזאגט צום מלך: א מאן וואס דער מלך וויל אים אנטאן כבוד -
- 8 Ať přinesou roucho královské, do kteréhož se král oblačí, a přivedou koně, na kterémž jezdí král, a vstaví korunu královskou na hlavu jeho. ח וַיָּבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לְבַשׁ־בּו הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר נָתַן כְּתֹר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ:
- Niechaj wezmą szatę królewską, którą przyodziany był król, i rumaka, którego dosiadał król, a na którego głowie umieszczony dyadem królewski, זאל מען ברענגען א מלכותדיק קלייד וואס דער מלך האט זיך דערין אנגעקליידט, און א פערד וואס דער מלך איז אויף אים געריטן, און וואס א מלכותדיקע קרוין איז אנגעטאן געווארן אויף זײַן קאפּ.
- 9 A dadouce roucho to i koně toho v ruku některého z nejznamenitějších knížat královských, ať oblekou muže toho, jehož král chce ctíti, a ať jej vodí na koni po ulici města, a volají před ním: Tak se má státi muži tomu, jehož král ctíti chce. ט וַנָּתַן הַלְבוּשׁ וְהַסּוּס עַל־יַד־אִישׁ מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתִמִּים וְהַלְבִּישׁוּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ וְהַרְכִּיבֵהוּ עַל־הַסּוּס בְּרֹחוֹב הָעִיר וְקִרְאוּ לִפְנֵיו כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ:
- I niechaj podadzą szatę i rumaka tego jednemu z książąt królewskich z pośród naczelników najprzedniejszych, aby ubrano nią onego męża, którego król uczcić pragnie, a oprowadzano go na tym rumaku po placu miejskim, a wołano przed nim: Tak dzieje się mężowi, którego król uczcić pragnie! און מע זאל געבן דאס קלייד און דעם פערד אויף דער האנט פון איינעם פון די הארן פון מלך, די אדלייט, און מע זאל אנקליידן דעם מאן וואס דער מלך וויל אים אנטאן כבוד, און מע זאל אים מאכן ריטן אויפן פערד דורך דער ברייטער גאס פון שטאט, און אויסרופן פאר אים: אזוי ווערט געטאן צו דעם מאן וואס דער מלך וויל אים אנטאן כבוד.

10 Tedy řekl král Amanovi: Pospěš, vezmi to roucho a koně, jakž jsi řekl, a učiň to Mardocheovi Židu, kterýž sedí v bráně královské. Nepomíjejž ničeho ze všeho toho, což jsi mluvil.

Rzekł tedy król do Hamana: Czempredzej weźmiesz szatę taką i rumaka jakoś powiedział, a uczynisz tak judejczykowi Mardechajowi, który w bramie królewskiej przesiaduje; nie zaniechaj nic z wszystkiego coś powiedział?

11 Protož vzav Aman roucho i koně, oblékl Mardochea, a vedl jej na koni po ulici města, volaje před ním: Tak se má státi muži tomu, jehož král ctíti chce.

I tak wziął Haman szatę ową i rumaka i ubrał nią Mardechaja, i oprowadzał go po placu miejskim i wołał przed nim: Tak dzieje się mężowi, którego król uczcić pragnie!

12 Potom navrátíl se Mardocheus k bráně královské. Aman pak rychle pospíšil do domu svého, smuten jsa, s zakrytou hlavou.

Poczem wrócił Mardechai do bramy królewskiej, Haman zaś pospieszył szybko do domu, smutny i z nakrytą głową.

13 I vypravoval Aman Zeres ženě své a všechněm přátelům svým všecko, což se mu přihodilo. I řekli jemu mudrci jeho i Zeres žena jeho: Poněvadž z národu Židovského jest Mardocheus, před jehož obličejem počal jsi klesati, neodoláš jemu, ale jistě padneš před obličejem jeho.

I opowiedział Haman żonie swojej Zeresie i gronu przyjaciół swoich to wszystko co go spotkało. Rzekli doń tedy mędracy jego i Zeresz żona jego: Jeśli Mardechai przed którego obliczem upadać począłeś z rodu judejczyków jest, nie podołasz mu, lecz ostatecznie upadniesz przed nim.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַה־רַח אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה־כֵן לְמַרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אֶל־תִּפְּלֵ דָבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ:

הָאֵט דער מלך געזאָגט צו הָמָנען: אייל און נעם דאָס קלייד און דעם פערד, אזוי ווי דו האָסט גערעדט, און טו אזוי צו מרדכי דעם יידן וואָס זיצט אין מלכס טויער; זאָלסט ניט לאָזן אָפּפֿאַלן אַ וואָרט פֿון אַלץ וואָס דו האָסט גערעדט.

וַיִּקַּח הָמָן אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיִּלְבֹּשׁ אֶת־מַרְדֳּכָי וַיַּרְכִּיבֵהוּ בְּרֶחֱבֵי הָעִיר וַיִּקְרָא לִפְנָיו כְּכֹה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ:

הָאֵט הָמָן גענומען דאָס קלייד און דעם פֿערד, און ער האָט אָנגעקליידט מרדכין, און האָט אים געמאַכט רייטן דורך דער ברייטער גאַס פֿון שטאָט, און האָט פֿאַר אים אויסגערופֿן: אזוי ווערט געטאָן צו דעם מאַן וואָס דער מלך וויל אים אָנטאָן כְּבוֹד.

וַיֵּשֶׁב מַרְדֳּכָי אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהָמָן נִדְחָף אֶל־בֵּיתוֹ אָבֵל וְחַפּוּי רֹאשׁ:

און מרדכי האָט זיך אומגעקערט צום טויער פֿון מלך. אָבער הָמָן איז אַוועק אין האָסט אַהיים, טרויעריק און מיט אַ פֿאַרדעקטן קאַפּ.

וַיְסַפֵּר הָמָן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־אֹהֲבָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מִזֶּרַע הַיְּהוּדִים מַרְדֳּכָי אֲשֶׁר הִחֲלוֹת לִנְפֹּל לִפְנָיו לֹא־תוּכַל לוֹ כִּי־נִפּוֹל תִּפּוֹל לִפְנָיו:

און הָמָן האָט דערציילט זיין ווייב זֶרֶשׁ און אַלע זיינע גוטע פֿריינט אַלץ וואָס אים האָט געטראָפֿן. האָבן זיינע קלוגע ליט און זיין ווייב זֶרֶשׁ געזאָגט צו אים: אויב פֿון ייִדישן אָפּשטאַם איז דער מרדכי וואָס דו האָסט אָנגעהויבן פֿאַלן פֿאַר אים, וועסטו ניט אויספֿירן אַקעגן אים, נאָר פֿאַלן וועסטו פֿאַלן פֿאַר אים.

14 A když oni ještě mluvili s ním, komorníci královští přišli, a rychle vzali Amana na hody, kteréž připravila Ester.

Gdy jeszcze tak mówili z nim, przybyli podkomorzowie królewscy, by sprowadzić pospiesznie Hamana na biesiadę, którą przygotowała Estera.

יד עוֹדִים מִדְּבָרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיִּבְהֻּ לָהֶבִיא אֶת־הַמֶּן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר:

וְיִי רַעְדֵן נֶאֱדָר מִיֵּט אִים, אֲזוּי וַיִּנָּעֵן אֶנְגַּעֲקוּמַעַן דַּעַם מַלְכָּם קְאָמַעֲרִינַעַר, אֲוֵן גַּעֲאִילֵט צוּ בִרְעַנְגַּעַן הַמָּנַעַן צוּ דַּעַם מְאֻלְצִיִּט וּוְאֵס אֶסְתֵּר הָאֵט גַּעֲמַאכֵט.

אסתר ז: 7

- א וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן לִשְׁתּוֹת עִם־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה:
- 1 A tak přišel král i Aman, aby hodovali s Ester královnou.
- און דער מלך און הָמָן זינען געקומען צו טרינקען ביז אסתר המלכה.
- ב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשְּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה־שְּׁאַלְתְּךָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתַנְתִּין לָךְ וּמַה־בְּקִשְׁתְּךָ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשִׂי:
- 2 I řekl král k Ester opět druhého dne, napiv se vína: Jaká jest žádost tvá, Ester královno? A budeť dáno. Aneb jaká jest prosba tvá? Až do polovice království staněť se.
- ב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשְּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה־שְּׁאַלְתְּךָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתַנְתִּין לָךְ וּמַה־בְּקִשְׁתְּךָ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשִׂי:
- 3 Zapytał się król Estery i dnia drugiego biesiadując przy winie: Jakaż prosba twoja Estero, królowo, aby ci spełnioną została, i jakież życzenie twoje? Choćby o połowę szło królestwa użyczonem ci będzie!
- און דער מלך האָט געזאָגט צו אסתרן אויך אויפֿן צווייטן טאָג, ביים וויינמאַלצייט: וואָס נאָר דיין פֿאַרלאַנג, אסתר המלכה, וועט דיר געגעבן ווערן, און וואָס נאָר דיין בקשה, אפֿילו ביז אַ האַלבער מלוכה וועט געטאָן ווערן.
- ג וַתַּעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמֶר אִם־מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן־לִי נַפְשִׁי בְּשִׂאלָתִי וְעַמִּי בְּבִקְשָׁתִּי:
- 3 Tedy odpověděla Ester královna a řekla: Jestliže jsem našla milost před očima tvýma, ó králi, a jestliže se králi za dobré vidí, nechť mi jest darován život můj k mé žádosti, a národu mému k prosbě mé.
- און דער אסתר המלכה וַתֹּאמֶר אִם־מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן־לִי נַפְשִׁי בְּשִׂאלָתִי וְעַמִּי בְּבִקְשָׁתִּי:
- ד הָאֵט אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה גַּעַנְט־פֶּערֶט און הָאֵט גַּעַז־אָגט: אויב איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דינע אויגן, מלך, און אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, זאָל מיר מיין לעבן געשאַנקן ווערן אויף מיין געבעט, און מיין פֿאַלק אויף מיין בקשה.
- 4 Nebo prodáni jsme, já i národ můj, abychom zbiti, pomordováni a vyhlazeni byli, ještě kdybychom za služebníky a děvky prodáni byli, mlčela bych, ač by i tak ten nepřítel nijakž nemohl nahraditi králi té škody.
- און דער אסתר המלכה גַּעַנְט־פֶּערֶט און הָאֵט גַּעַז־אָגט: אויב איך האָב געפֿונען לײַטזעליקייט אין דינע אויגן, מלך, און אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, זאָל מיר מיין לעבן געשאַנקן ווערן אויף מיין געבעט, און מיין פֿאַלק אויף מיין בקשה.
- ד כִּי נִמְכָּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וּלְאַבֹּד וְאֵלֹי לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכָּרְנוּ הִחַר־שָׁתִי כִּי אֵין הָצָר שׁוּה בְּנוֹק הַמֶּלֶךְ:
- Bošmy zapředani ja i lud můj, abyšmy byli wytěpieni wymordováni i zglazzeni. A gdybyšmy choć za niewolníkůw i niewolnice zapředani zostali zmilczałabym, jakkolwiek by tak nie zrównoważył ten wróg uszczerbku króla.
- וואָרום מיר זינען פֿאַרקויפט געוואָרן, איך און מיין פֿאַלק, צום פֿאַרטייליקן, צום הרגען, און אומצוברענגען; און ווען מיר וואַלטן פֿאַרקויפט געוואָרן פֿאַר קנעכט און פֿאַר דינסטן וואַלט איך געשוויגן, אָבער דער פֿיינט איז ניט ווערט דעם מלך שאַדן.

- 5 Opět odpovídá král Asverus, řekl Ester královně: I kdož jest to ten, a kde jest ten, jehož srdce tak jest naduté, aby to činil?
Odezwał się tedy król Ahasweros, i rzekł do królowej Estery: Któż to jest, a gdzież ten, który śmiał coś podobnego uczynić?
- 6 I řekla Ester: Muž protivník a nepřítel nejhorší jest Aman tento. Takž Aman zhrozil se před obličejem krále a královny.
I odpowiedziała Estera: Cięższą i wrogiem takim jest Haman ten niecny! - Haman zaś strwożył się przed obliczem króla i królowej.
- 7 Tedy král vstal v prchlivosti své od pití vína, a vyšel na zahradu při paláci. Aman pak pozůstal tu, aby prosil za život svůj Estery královny; nebo viděl, že jest o něm zle uloženo od krále.
Poczem powstał król oburzony od biesiady przy winie i wyszedł do ogrodu pałacowego, podczas gdy Haman pozostał, aby ubłagać życie swoje od królowej Estery; widział bowiem, że zaguba jego u króla postanowiona.
- 8 Potom král navrátil se z zahrady paláce do domu, kdež pil víno, a Aman padl na lůžko, na kterémž seděla Ester. I řekl král: Což ještě násilně učiniti chce královně u mne v domě? A hned jakž slovo to vyšlo z úst krále, tvář Amanovu zakryli.
Gdy tedy wrócił król z ogrodu pałacowego do komnaty, w której się biesiada przy winie odbywała, rzucił się był Haman na łożo, na którym siedziała Estera. I zawołał król: Czyżby ważono się nawet gwałt czynić królowej w mojej obecności, w tym pałacu? Zaledwie wyszło to słowo z ust królewskich, gdy już oblicze Hamana zakryto.
- ה ויאמר המלך אחשוורוש ויאמר לאסתר המלכה מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן:
האט זיך אפגערופן דער מלך אחשוורוש, און האט געזאגט צו אסתר המלכה: ווער איז דער, און ווו איז דער, וואס זיין הארץ האט אים דערוועגט אזוי וואס צו טאן?
- ו ותאמר-אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה והמן נבעת מלפני המלך והמלכה:
האט אסתר געזאגט: א מאן א צורר און א פֿינט, דער דאזיקער בייזער המן. און המן האט זיך דערשראקן פֿאר דעם מלך און דער מלכה.
- ז והמלך קם בחמתו ממשתה היין אל-גנת הבית והמן עמד לבקש על-נפשו מאסתר המלכה כי ראה כי-כלתה אליו הרעה מאת המלך:
און דער מלך איז אויפגעשטאנען אין זיין גרימצאָרן פֿון דעם ווייניגמאָלצייט, און איז אַרײַן אין דעם פֿאַלאַצגאַרטן; און המן האט זיך אפגעשטעלט צו בעטן אום זיין לעבן ביי אסתר המלכה, וואָרום ער האט געזען אז בייז איז באַשלאָסן אויף אים פֿון מלך.
- ח והמלך שב מגנת הבית אל-בית משתה היין והמן נפל על-המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לכבוש את-המלכה עמי בבית הדבר יצא מפי המלך ופני המן חפו:
און ווי דער מלך האט זיך אומגעקערט פֿון דעם פֿאַלאַצגאַרטן אין הויז פֿון דעם ווייניגמאָלצייט, ערשט המן ליגט אַנידערגעפֿאַלן אויף דעם לענבעטל וואָס אסתר איז דערויף. האט דער מלך געזאגט: נאך באַצווינגען די מלכה ביי מיר אין הויז? ווי דאָס וואָרט איז אַרויס פֿון מלכס מויל, אזוי האט מען צוגעדעקט המנס פנים.

9 Mezi tím řekl Charbona, jeden z komorníků, před králem: Aj, ještě šibenice, kterouž připravil Aman Mardocheovi, kterýž mluvil králi k dobrému, stojí při domě Amanově, zvýší padesáti loket. I řekl král: Oběstež ho na ní.

Wtem odezwał się Harbona, jeden z podkomorzých, wobec króla: Oto ustawiona jeszcze w domu Hamana szubienica, którą przygotował dla Mardechaja - który wyrzekł wszak ową życzliwą przestrożę dla króla - na pięćdziesiąt łokci wysoka! I rzekł król: Obwieście go na niej!

10 Tedy oběsili Amana na té šibenici, kterouž byl připravil Mardocheovi. A tak prchlivost královská ukojila se.

I obwieszono Hamana na onej szubienicy, którą przygotował dla Mardechaja; a oburzenie króla się uśmierzyło.

ט ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים לפני המלך גם הנה העץ אשר עשה המן למרדכי אשר דבר טוב על המלך עמד בבית המן גבה חמשים אמה ויאמר המלך תלהו עליו:

האט געזאגט כרבונה, איינער פֿון די קאמערדינער פֿארן מלך: אָן שטייט אויך לעבן המנס היוז די תליה פופציק אַזילן הויך וואָס המן האָט געמאַכט פֿאַר מרדכי, דעם וואָס האָט גערעדט צום גוטן פֿון מלך. האָט דער מלך געזאָגט: הענגט אים אויף דערויף.

י ויתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי וחסמת המלך שככה:

האָט מען אויפֿגעהאַנגען המנען אויף דער תליה וואָס ער האָט צוגעגרייט פֿאַר מרדכי, און דער גרימצאָרן פֿון מלך האָט זיך געשטילט.

אסתר ח: 8

- 1 Téhož dne dal král Asverus Ester královně dům Amana nepřítele Židovského, a Mardocheus přišel před krále, *(nebo oznámila Ester, co by jí on byl)*.
 Onegoż dnia podarował król Ahasweros królowej Esterze dom Hamana, ciemieży judejczyków; albowiem wyjawiała Estera czem on dla niej.
- 2 Kdežto král sňav prsten svůj, kterýž vzal od Amana, dal jej Mardocheovi. Ester pak ustanovila Mardochea nad domem Amanovým.
 I zdjął król pierścień swój, który kazał odebrać Hamanowi, i oddał go Mardechajowi. Estera zaś postanowiła Mardechaja nad domem Hamana.
- 3 Potom ještě Ester mluvila před králem, padši k nohám jeho, a s pláčem pokorně ho prosila, aby zrušil nešlechtnost Amana Agagského a jeho úklady, kteréž smyslil proti Židům.
 Poczem mówiła Estera powtórnie przed królem, a rzuciwszy się do nóg jego płakała i błagała go, aby w niwecz obrócił niegodziwość Hamana, agagity, i zamysł jego, który uknuł przeciw judejczykom.
- 4 *(Tedy vztáhl král k Esterě berlu zlatou, a Ester ustavši, postavila se před králem.)*
 A gdy wyciągnął król ku Esterze berło złote, powstała Estera i stanęła przed królem,
- א ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את־בית המן צרר היהודיים ומרדכי בא לפני המלך כִּי־הגידה אסתר מה הוא־לה:
 אין יענעם טאג האט דער מלך אחשורוש אוועקגעגעבן צו אסתר המלכה דאס הויז פֿון המן דעם צורר־היהודים. און מרדכי איז געקומען פֿארן מלך, וואָרום אסתר האט אים דערציילט, וואָס ער איז אירער.
- ב ויסר המלך את־טבעתו אשר העביר מהמן ויתנה למרדכי ותשם אסתר את־מרדכי על־בית המן:
 און דער מלך האט אַראָפּגענומען זײַן זיגלרינג וואָס ער האט אוועקגענומען פֿון המנען, און האט אים געגעבן מרדכי; און אסתר האט אויפגעזעצט מרדכי אײבער המנס הױז.
- ג ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו ותבקד ותתחנן־לו להעביר את־רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב על־היהודים:
 און אסתר האט ווידער גערעדט פֿארן מלך, און זי איז געפאלן פֿאַר זײַנע פיס, און האט געוויינט און געבעטן בײַ אים, אָפּצוטאָן דאָס בײַז פֿון המן דעם אַגגי, און זײַן טראַכטונג וואָס ער האט געטראַכט אַקעגן די ייִדן.
- ד וישט המלך לאסתר את שרבת הזהב ותקם אסתר ותעמד לפני המלך:
 האט דער מלך אויסגעשטרעקט צו אסתרן דעם גילדערנעם צעפטער, און אסתר האט זיך אויפגעהויבן און האט זיך געשטעלט פֿארן מלך.

5 A řekla: Jestliže se králi za dobré vidí, a nalezla-li jsem milost před tváří jeho, a jestliže se ta věc králi slušná býti vidí, a já jsem-li příjemná před očima jeho: nechť jest psáno, aby byli zrušeni listové ti, a tak úkladové Amana syna Hammedatova Agagského, kteréž rozepsal, aby vyhladili Židy, což jest jich ve všech krajinách královských.

I rzekła: Jeżeli to król za dobre uzna, i jeżeli znalazła łaskę przed obliczem jego, i jeżeli wydaje się to słusznem królowi, a jeżeli pozyskała upodobanie w oczach jego, niechaj ukaże się rozkaz piśmienny, aby cofnięto one listy, tyczące się zamysłu Hamana, syna Hamedaty, agagity, które rozpisać kazał, aby zagubić judejczyków, zamieszkałych we wszystkich dzielnicach królewskich.

6 Nebo jak bych se mohla dívati na to zlé, kteréž by potkalo lid můj? A jak bych mohla hleděti na zhoubu rodiny své?

Bo jakžebym mogła wymódz na sobie i przyglądać się nieszczęściu, które ma spotkać lud mój, i jakžebym mogła wymódz na sobie i przyglądać się zagubie rodu mojego!

7 I řekl král Asverus Ester královně a Mardocheovi Židu: Ej, dům Amanův dal jsem Esteře, jeho pak oběsili na šibenici, proto že vztáhnouti chtěl ruku svou na Židy.

I rzekł król Ahasweros do królowej Estery i do Mardechaja judejczyka: Otom podarował wszak dom Hamana Esterze, jego też obwieszono na szubienicy za to, że targnął się na judejczyków.

ה וַתֹּאמֶר אֶס-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם-מִצָּאתִי חַן לְפָנָיו וְכִשֶּׁר הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְעֵינָיו יִכְתֹּב לְהָשִׁיב אֶת-הַסְּפָרִים מִחֻשְׁבֵּת הָמֶן בֶּן-הַמִּדְתָּא הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת-הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ:

און זי האָט געזאָגט: אויב דעם מלך איז ווילגעפֿעלן, און אויב איך האָב געפֿונען לישטזעליקייט פֿאַר אים, און די זאך איז רעכט פֿאַרן מלך, און איך בין ווילגעפֿעלן אין זיינע אויגן, זאָל געשריבן ווערן אָפצורופֿן די בריוו, די טראַכטונג פֿון הָמָן דעם זון פֿון הַמִּדְתָּאן, דעם אָגִי, וואָס ער האָט געשריבן אומצוברענגען די יידן אין אַלע מדינות פֿון מלך.

י כִּי אֵיכָכָה אוֹכַל וְרֵאִיתִי בְרָעָה אֲשֶׁר-יִמָּצֵא אֶת-עַמִּי וְאֵיכָכָה אוֹכַל וְרֵאִיתִי בְּאִבְדֹן מוֹלַדְתִּי:

וואָרום ווי וועל איך קענען צווען דאָס ביז וואָס וועט טרעפֿן מיין פֿאָלק? און ווי וועל איך קענען צווען דעם אונטערגאַנג פֿון מיין אָפּשטאַם?

ז וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּלְמַרְדֳּכִי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בֵּית-הָמֶן נִתְּתִי לְאַסְתֵּר וְאֵתוֹ תָּלוּ עַל-הָעֵץ עַל אֲשֶׁר-שָׁלַח יָדוֹ בַּיהוּדִים בַּיְּהוּדִים:

האָט דער מלך אַחַשְׁוֵרֶשׁ געזאָגט צו אַסְתֵּר הַמַּלְכָּה און צו מרדכי דעם יידן: זעט, הָמָןס הויז האָב איך אַוועקגעגעבן צו אַסְתֵּרן, און אים האָט מען אויפֿגעהאַנגען אויף דער תּלִיָּה, פֿאַר וואָס ער האָט אויסגעשטרעקט אַ האַנט אויף די יידן.

8 Vy tedy pište Židům, jakž se vám za dobré zdá, jménem královským, a zapečetěte prstenem královským. (Nebo což se píše jménem krále, a zapečetí prstenem královským, nemůže zpátkem jíti.)

Wy tedy możecie rozpisac na korzyść judejczyków w imieniu króla, jak się dobrem okaże w oczach waszych i opieczetować to pieczęcią królewską; pismo bowiem napisane w imieniu króla a opieczetowane pieczęcią królewską cofniętem być nie może.

9 Takž svolali písáře královské v ten čas měsíce třetího, jenž jest měsíc Sibán, dvacátého třetího dne téhož měsíce, a psáno jest všecko tak, jakž prikázal Mardocheus, k Židům a knížatům, i vývodám a hejtmanům krajin, kteréž jsou od Indie až do země Mouřenínské, sto dvacetí sedm krajin, do každé krajiny písmem jejím, každému národu jazykem jeho, též i Židům písmem jejich a jazykem jejich.

I tak powołani zostali tegoż samego czasu pisarze królewscy dnia dwudziestego trzeciego, miesiąca trzeciego czyli miesiąca Siwan; i rozpisano ściśle tak, jak to Mardechai zarządził, do judejczyków i do satrapów i do namiestników i do starostów, stu dwudziestu i siedmiu dzielnic od Indyi aż do Etjopii, do każdej dzielnicy stosownie do pisma jej i do każdego ludu stosownie do języka jego, i do judejczyków też stosownie do pisma i języka ich.

10 A když napsal jménem krále Asvera a zapečetil prstenem královským, rozeslal listy po poslích, kteříž jezdívali na koních rychlých a mezcích mladých:

Napisano tedy w imieniu króla Ahaswera i opieczetowano pieczęcią królewską; poczem rozesłano te listy przez gońców konnych dosiadających wierzchowce państwowe źrebięta z tabunów.

ח ואתם כתבו על־היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת המלך כי־כתב אשר־נכתב בשם־המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב:

און איר, שרייבט וועגן די יידן, אזוי ווי עס איז גוט אין אייערע אויגן, אין נאמען פון מלך, און חתמעט אונטער מיט דעם זיגלרינג פון מלך, ווארום א געשריפטס וואס איז געשריבן אין נאמען פון מלך, און געחתמעט מיטן זיגלרינג פון מלך, איז ניט אפצורופן.

ט ויקראו ספרי־המלך בעת־ההיא בחדש השלישי הוא־חדש סיון בשלושה ועשרים בו ויכתב בכל־אשר־צוה מרדכי אל־היהודים ואל האחשדרפנים והפחות ושרי המדינות אשר מהדו ועד־כוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ומדינה בכתבה ועם ועם כלשנו ואל־היהודים בכתבם וכלשונם:

זינען גערופן געווארן די שרייבער פון מלך אין יענער צייט, אין דריטן חודש, דאס איז חודש סיון, דריי און צוואנציקסטן טאג אין אים; און עס איז געשריבן געווארן אזוי ווי אלץ וואס מרדכי האט באפוילן, צו די יידן, און צו די סאטראפן, און די פירשטן, און די הארן פון די מדינות וואס פון הודו ביז כוש, הונדערט און זיבן און צוואנציק מדינות; איטלעכער מדינה לויט איר כתב, און איטלעכן פאלק לויט זיין לשון, און צו די יידן לויט זייער כתב און לויט זייער לשון.

י ויכתב בשם המלך אחשורש ויחתם בטבעת המלך וישלח ספרים ביד הרצים בסוסים רכבי הרקש האחשדרנים בגי הרמכים:

און מע האט געשריבן אין נאמען פון מלך אחשורש, און געחתמעט מיטן זיגלרינג פון מלך, און צעשיקט בריוו דורך דער האנט פון די לויפערס אויף פערד, רייטער אויף יאגפערד פון די קיניגלעכע סטאדעס,

11 Že jest povolil král Židům, kteřížby v kterémkoli městě byli, aby shromáždíce se, zastávali života svého, a aby hubili, mordovali a plénili všecka vojska národu i krajiny, útok činících na ně, na děti jejich i ženy jejich, a kořisti jejich aby rozbitovali.

Wedle których pozvolil król judejczykom w každy pojedynczem mieście się znajdującym, aby się gromadzili, a życia swojego bronili, a tępili, mordowali i zgładzili každy tłum, w jakimbądź by to nie było narodzie i w jakiejbądź dzielnicy, któryby gwałt czynił im, ich dzieciom i kobietom, a chciał mienie ich złupić.

12 Jednoho a téhož dne ve všech krajinách krále Asvera, totiž třináctého, měsíce dvanáctého, jenž jest měsíc Adar.

A to jedného dnia we wszystkich dzielnicach króla Ahaswera mianowicie trzynastego dnia dwunastego miesiąca, czyli miesiąca Adar.

13 Summa toho psaní: Aby vyhlášeno bylo v jedné každé krajině, a oznámeno všechněm národům, aby Židé byli hotovi ke dni tomu ku pomstě nad nepřátely svými.

Dosłowny odpis pisma miał być wydany jako prawo w každy pojedynczej dzielnicy, aby jawnem było dla wszystkich narodów, i aby judejczycy gotowi byli na dzień ten mścić się na wrogach swoich.

14 Tedy poslové, kteříž jezdívali na koních prudkých a na mezcích, vyjeli snažným a rychlým během s poručení královským, a vyhlášeno jest to v Susan, městě královském.

I tak odjechali gońce dosiadający wierzchowce państwowe czemrychlej nagleni rozkazem królewskim, gdy prawo na zamku w Suzie wydanem zostało.

יא אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר־וָעִיר לְהִקָּהֵל וְלַעֲמֹד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חַיִּל עִם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם טָף וְנָשִׁים וְשָׁלָלָם לְבוֹז:

אז דער מלך האָט דערלויבט די ייִדן וואָס אין איטלעכער שטאָט, זיך איינצוזאַמלען, און זיך צו שטעלן פֿאַר זייער לעבן, צו פֿאַרטיליקן, צו הרגען, און אומצוברענגען יעטוועדער חיל פֿון דעם פֿאָלק און דער מדינה וואָס וועלן באַפֿאַלן זיי מיט די קליינע קינדער און די ווייבער, און צו צערויבן זייער פֿאַרמעג,

יב בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשָׁוֵרוֹשׁ בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אָדָר:

אין איין טאָג אין אלע מדינות פֿון מלך אַחֲשָׁוֵרוֹשׁ, אין דרייצנטן טאָג פֿון צוועלפטן חודש, דאָס איז חודש אָדָר.

יג פֿתֿשָׁגוּן הַכֶּתֶב לְהַנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גִלּוּי לְכָל־הָעַמִּים וְלַהֲיוֹת הַיהוּדִים הַיְּהוּדִים עֲתוּדִים עֲתִידִים לְיוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאִי־בִיָּהֶם:

דער נוסח פֿון דעם געשריפֿטס זאָל אַרויסגעגעבן ווערן פֿאַר אַ באַפֿעל אין איטלעכער מדינה, באַקאַנט געמאַכט פֿאַר אלע פֿעלקער, און די ייִדן זאָלן זיין אָנגעברייט פֿאַר דעם דאָזיקן טאָג זיך נאָקס צו זיין אָן זייערע פֿיינט.

יד הָרָצִים רָכְבִּי הָרָכָשׁ הָאֲחַשְׁתָּרְנִים יֵצְאוּ מִבְּהָלִים וְדַחֲפוּסִים בְּדִבְרֵי הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשׁן הַבִּירָה:

זיינען די לויפֿערס, די רייטערס אויף יאָגפֿערד, אַרויס אין האָסט און געאזיל אויף דעם אָנזאָג פֿון מלך, און דער באַפֿעל איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין דער הויפטשטאָט שושן.

15 Mardocheus pak vycházal od obličej královského v rouše královském z postavce modrého a bílého, v koruně zlaté veliké a v plášti kmentovém a šarlatovém, a město Susan plésalo a veselilo se.

Mardechai zaś wyszedł od króla w stroju królewskim, błękitnym i białym i w wielkim dyademie złotym, przyodziany w płaszcz z bisioru i purpury, a miasto Suza cieszyło się i radowało.

16 Nebo Židům vzešlo světlo a radost, i veselé a sláva.

Judejczykom wzeszła jasność i radość i wesele i cześć.

17 Ano i v každé krajině i v každém městě, na kteréžkoli místo poručení královské a výpověď jeho došla, veselé a radost měli Židé, hody a dobrou vůli, a mnozí z národů jiných přistupovali k Židům; nebo připadl na ně strach Židovský.

W każdej też dzielnicy i w każdym mieście, dokądkolwiek rozporządzenie królewskie i prawo jego doszło, była radość i wesele u judejczyków, biesiady i uroczystości dużo też z ludności krajowej przyznawało się do judztwa, ponieważ padła na nich trwoga przed judejczykami.

טו ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחרור ועטרת זהב גדולה ותכריך ביץ וארגמן והעיר שושן צהלה ושמחה:

און מרדכי איז ארויסגעגאנגען פון פארן מלך אין בגדי-מלכות פון בלאען און ווייסן, מיט א גרויסער גילדערנער קרוין, און א מאנטל פון פֿינלינגען און פורפל. און די שטאט שושן האט געהילכט און זיך געפֿרייט.

טז ליהודים היתה אורה ושמחה וששן ויקר:

בי די יידן איז געווען א ליכטיקייט און א שמחה און א פֿרייד און א גדולה.

יז ובכל-מדינה ומדינה ובכל-עיר ועיר מקום אשר דבר-המלך ודתו מגיע שמחה וששון ליהודים משתה יום טוב ורבים מעמי הארץ מתיהדים כי-נפל פחד-היהודים עליהם:

און אין איטלעכער מדינה און אין איטלעכער שטאט, ווו נאר דער אָנזאָג פון מלך און זיין באַפֿעל איז אָנגעקומען, איז געווען ששון-ושמחה בי יידן, א סעודה און א יום-טוב. און פֿיל פון די פֿעלקער פון לאַנד האָבן זיך אויסגעגעבן פֿאַר יידן, ווייל די מורא פֿאַר יידן איז געפֿאַלן אויף זיי.

אסתר ט: 9

- 1 Potom dvanáctého měsíce, (*jenž jest měsíc Adar*), třináctého dne téhož měsíce, když přišel čas poručení královského a výpovědi jeho, aby se vyplnila, v ten den, v kterýž se nadáli nepřátelé Židovští, že budou panovati nad nimi, stalo se na odpor, že panovali Židé nad těmi, kteříž je v nenávisti měli.

Dnia tedy tedy trzynastego, dwunastego miesiąca czyli miesiąca Adar, w którym rozporządzenie króla i prawo jego wykonaniem być miało, tegoż samego dnia, w którym wrogowie judejczyków się spodziewali ich opanować, a w którym przeciwnie sami nieprzyjaciół swych opanować mieli:

א ובשנים עשר חדש הוא-חדש אדר בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר-המלך ודתו להעשות ביום אשר שברו איבי היהודים לשלוח בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאיָהם:

- 4 Byl zajisté Mardocheus veliký v domě královském, a rozcházela se pověst o něm po všech krajinách; nebo muž ten Mardocheus vždy více rostl.
- Gdyž wielkim był Mardechai na dworze króla, a sława jego rozniosła się po wszystkich dzielnicach, bo mąż ów Mardechai stał się coraz potężniejszym.
- 5 A tak zbili Židé všechny nepřátely své, mečem hubíce, mordující a vyhlašující je, a nakládající s těmi, kteříž je v nenávisti měli, podle líbosti své.
- I tak porazili judejczycy wszystkich wrogów swoich mieczem, zabijając i wytracając, a postąpili z nieprzyjaciółmi swymi wedle upodobania swego.
- 6 Ano i v Susan městě královském zmordovali Židé a vyhladili pět set mužů.
- A w samej stolicy Suza zabili judejczycy i wytępilli pięćset ludzi.
- 7 A Parsandata, Dalfona i Aspata,
- Również Parszandatę i Dalfona i Aspatę,
- 8 A Porata, Adalia i Aridata,
- I Poratę i Adalję i Aridatę,
- 9 I Parimasta, Arisai i Aridai a Vajezata,
- I Parmaszte i Arisaja i Aridaja i Wajzate.
- 10 Deset synů Amana syna Hammedatova, nepřítelé Židovského, zmordovali. Ale k loupeži nevztáhli ruky své.
- Dziesięciu synów Hamana, syna Hamedaty, ciemieżcy judejczyków zabili; wszakże na łupy nie wyciągnęli ręki swojej.
- 11 Dne toho, když se donesl krále počet zmordovaných v Susan městě královském,
- Tegož dnia, gdy powiadomiono króla o liczbie zabitych w stolicy, w Suzie,
- ד כִּי־גָדוֹל מְרֻדְכִּי בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְשִׁמְעוֹ הוֹלֵךְ
בְּכָל־הַמְּדִינֹת כִּי־הָאִישׁ מְרֻדְכִּי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל:
- וַיֵּל מֵרַדְכִּי אִיז גַּעוּעַן גְּרוּס אִין הוּיז פֿון מלך,
און זײַן שם אִיז גַּעגאַנגען אִין אַלע מדינות;
וואָרום דער מאַן מֵרַדְכִּי אִיז גַּעוואָרן אַלץ
גרעסער.
- ה וַיָּכּוּ הַיְּהוּדִים בְּכָל־אִיְּבֵיהֶם מִכַּת־חֶרֶב וְהָרֶג
וְאַבְדָּן וַיַּעֲשׂוּ בְּשִׁנְאֵיהֶם כְּרָצוֹנָם:
- און די ייִדן האָבן געשלאָגן צווישן אַלע זייערע
פֿײַנט אַ שלאַק פֿון שווערד און טייטונג און
פֿאַרטיליקונג, און זיי האָבן געטאָן מיט זייערע
שונאים לויט זייער ווילן.
- ו וַבְּשׁוֹשׁן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאַבְדָּ חַמֵּשׁ
מֵאוֹת אִישׁ:
- און אין דער הויפטשטאָט שושן האָבן די ייִדן
געהרגעט און אומגעבראַכט פינף הונדערט מאַן.
- ז וְאֵת פֶּרְשֵׁנְדָּתָא וְאֵת דַּלְפּוֹן וְאֵת אֶסְפָּתָא:
אוֹיֵךְ פֶּרְשֵׁנְדָּתָא, און דַּלְפּוֹן, און אֶסְפָּתָא,
- ח וְאֵת פּוֹרְתָא וְאֵת אַדְלִיָּא וְאֵת אַרִידָתָא:
און פּוֹרְתָא, און אַדְלִיָּא, און אַרִידָתָא.
- ט וְאֵת פֶּרַמְשֶׁתָּא וְאֵת אַרִיסִי וְאֵת אַרְדִּי וְאֵת
וַיִּזְתָּא:
- און פֿרמשתא, און אַריסי, און אַרידי און
אויזתא,
- י עֶשְׂרֵת בְּנֵי הָמָן בֶּן־הַמֶּדְתָּא צִרְרַת הַיְּהוּדִים הָרְגוּ
וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם:
- די צען זין פֿון הָמָן דעם זון פֿון הַמֶּדְתָּא, דעם
צורר־הַיְּהוּדִים, האָבן זיי געהרגעט; אָבער צום
רױב האָבן זיי נישט אויסגעשטרעקט זייער האַנט.
- יא בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפֵּר הַהֲרוּגִים בְּשׁוֹשׁן הַבִּירָה
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ:
- אין יענעם טאָג אִיז געקומען די צאָל פֿון די
הרוגים אין דער הויפטשטאָט שושן, פֿאַר דעם
מלך.

12 Řekl král Esteře královně: V Susan městě královském zmordovali Židé a vyhladili pět set mužů, a deset synů Amanových. Co pak učinili v jiných krajinách královských? Již tedy jaká jest žádost tvá? A dánť bude. Aneb která prosba tvá ještě? A stanet se.

Rzekł król do królowej Estery: W stolicy, w Suzie, zabili judejczycy i wytępilli pięćset ludzi i dziesięciu synów Hamana; w innych zaś dzielnicach królewskich - cóż dopiero tam porobili! Jakaż tedy jeszcze prosba twoja, aby ci spełnioną została, i jakież dalsze życzenie twoje, aby ci użyczonem było?

13 Odpověděla Ester: jestliže se králi za dobré vidí, nechť jest dopuštěno ještě zítra Židům, kteříž jsou v Susan, učiniti podle výpovědi dnešní, a deset synů Amanových zvěšeti na šibenici.

I odpowiedziała Estera: Jeżeli to król za dobre uzna, niechajby i jutro dozwolonem było judejczykom w Suzie postąpić w sposób dzisiejszy; dziesięciu zaś synów Hamana niechaj obwieszą na szubienicy.

14 I přikázal král, aby se tak stalo. Tedy vyhlášena jest výpověď v Susan, a tak deset synů Amanových zvěšeli.

I rozkazał król, aby tak uczyniono. I wydany został podobny rozkaz w Suzie, dziesięciu zaś synów Hamana obwieszono.

15 A shromáždivše se Židé, kteříž byli v Susan, také i čtrnáctého dne měsíce Adar, zmordovali v Susan tři sta mužů. Ale k loupeži nevztáhli ruky své.

Zgromadzili się tedy judejczycy zamieszkali w Suzie również i czternastego miesiąca Adar i ubili w Suzie trzysta ludzi; wszakże na łupy nie wyciągnęli ręki swojej.

יב ויאמר המלך לאסתר המלכה בשושן הבירה הָרְגוּ הַיְּהוּדִים וְאֶבֶד חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֶת עֶשְׂרֵת בְּנֵי־הָמֶן בְּשָׂאֵר מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ מָה עָשׂוּ וּמִה־שְּׂאֵלָתְךָ וְיִנָּתֶן לָךְ וּמִה־בִּקְשָׁתְךָ עוֹד וְתַעֲשׂ:

הָאֵט דער מלך געזאָגט צו אסתר המלכה: אין דער הויפטשטאָט שושן האָבן די ייִדן געהרגעט און אומגעבראַכט פֿינף הונדערט מאַן, און הָמָנִס צען זין; וואָס שוין האָבן זיי געטאָן אין די איבעריקע מדינות פֿון מלך! און וואָס נאָר דיין פֿאַרלאַנג, וועט דיר געגעבן ווערן, און וואָס נאָך דיין בקשה, וועט געטאָן ווערן.

יג וְתֹאמַר אֶסְתֵּר אֶם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנָּתֶן גַּם־מָחָר לַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשַׁן לַעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם וְאֶת עֶשְׂרֵת בְּנֵי־הָמֶן יִתְּלוּ עַל־הָעֵץ:

הָאֵט אסתר געזאָגט: אויב דעם מלך איז ווילגעפעלן, זאָל אויך מאַרגן געגעבן ווערן די ייִדן וואָס אין שושן צו טאָן אזוי ווי דער באַפֿעל פֿון הַיַּיִטִּס; און די צען זין פֿון הָמָנִעַן זאָל מען אויפֿהענגען אויף דער תּלִיָּה.

יד ויאמר המלך להעשות כן ותנתן דת בשושן ואת עשרת בני־המן תלו:

הָאֵט דער מלך געהייסן אז אזוי זאָל געטאָן ווערן, און אַ באַפֿעל איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין שושן; און די צען זין פֿון הָמָנִעַן האָט מען אויפֿגעהאַנגען.

טו וַיִּקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר־בְּשׁוֹשַׁן גַּם בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר וַיַּהַרְגוּ בְּשׁוֹשַׁן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וּבְבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם:

און די ייִדן וואָס אין שושן האָבן זיך איינגעזאַמלט אויך אין פֿערצנטן טאָג פֿון חודש אָדָר, און האָבן אויסגעהרגעט אין שושן דריי הונדערט מאַן; אָבער צום רויב האָבן זיי נישט אויסגעשטרעקט זייער האַנט.

16 Jiní také Židé, kteříž byli v krajinách královských, shromáždivše se, a zastávající života svého, tak odpočinuli od nepřátel svých. Zmordovali pak těch, jenž je v nenávisti měli, sedmdesáte pět tisíc. Ale k loupeži nevztáhli ruky své.

Inni też judejczycy osiadli w dzielnicach królewskich zgromadzili się i bronili życia swojego, folgując sobie na wrogach swoich i zabijając z pośród nieprzyjaciół swoich siedmdziesiąt i pięć tysięcy - wszakże na łupy nie wyciągnęli ręki swojej.

17 Stalo se to dne třináctého měsíce Adar. I odpočinuli čtrnáctého dne téhož měsíce, a učinili sobě v ten den hody a veselé.

Trzynastego dnia miesiąca Adar poczęli a trzynastego tegoż miesiąca przestali, obracając go na dzień biesiad i radości.

18 Ale Židé, kteříž byli v Susan, shromáždili se třináctého dne téhož měsíce a též čtrnáctého, a odpočinuli patnáctého, a učinili sobě na ten den hody a veselé.

Judejczycy zaś w Suzie zgromadzili się zároveň trzynastego jak czternastego tegoż miesiąca, tak že piętnastego przestali, obracając go na dzień biesiad i radości.

19 Protož Židé, kteříž bydlí ve vseh a v městečkách nehrazených, světí den čtrnáctý měsíce Adar, majíce veselé, hody a dobrou vůli, a posílající částky pokrmů jedni druhým.

Dla tego czynią judejczycy osiadli po wsiach i w miastach otwartych, dzień czternasty miesiąca Adar dniem radości biesiady i uroczystości przyczem posyłają sobie upominki wzajemnie.

טז וַיִּשְׁאַר הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּמַדִּינֹת הַמֶּלֶךְ נִקְהְלוּ וַעֲמַד עַל-נַפְשָׁם וְנוּחַ מֵאִיְבֵיהֶם וְהָרַג בְּשִׁנְאֵיהֶם חֲמִשָּׁה וּשְׁבַעִים אָלֶף וּבִבְזָה לֹא שָׁלְחוּ אֶת-יָדָם:

און די איבעריקע יידן וואָס אין די מדינות פֿון מלך האָבן זיך איינגעזאַמלט, און זיך געשטעלט פֿאַר זייער לעבן, און זיי זינען לויז געוואָרן פֿון זייערע פֿיינט, און האָבן אויסגעהרגעט פֿון זייערע שוֹנאים פֿינף און זיבעציק טויזנט; אָבער צום רויב האָבן זיי נישט אויסגעשטרעקט זייער האַנט.

יז בַּיּוֹם-שְׁלֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אָדָר וְנוּחַ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֶׂה אֹתוֹ יוֹם מְשֻׁתָּה וּשְׂמִיחָה:

דאָס איז געווען אין דרייצנטן טאָג פֿון חודש אָדָר; און אין פֿערצנטן טאָג אין אים האָבן זיי גערוט, און האָבן אים געמאַכט פֿאַר אַ טאָג פֿון אַ סעודה און אַ שמחה.

יח וְהַיְּהוּדִים וְהַיְּהוּדִים אֲשֶׁר-בְּשׁוּשַׁן נִקְהְלוּ בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוּחַ בְּחִמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ וַעֲשֶׂה אֹתוֹ יוֹם מְשֻׁתָּה וּשְׂמִיחָה:

אָבער די יידן וואָס אין שושן האָבן זיך איינגעזאַמלט אין דרייצנטן און אין פֿערצנטן טאָג אין אים, און אין פֿופֿצנטן טאָג אין אים האָבן זיי גערוט, און האָבן אים געמאַכט פֿאַר אַ טאָג פֿון אַ סעודה און אַ שמחה.

יט עַל-כֵּן הַיְּהוּדִים הַפְּרוּזִים הַפְּרוּזִים הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי הַפְּרוּזֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אָדָר שְׂמִיחָה וּמְשֻׁתָּה יוֹם טוֹב וּמְשָׁלוּחַ מִנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ:

דרום מאַכן די יידן פֿון די אָפֿענע ערטער, די וואָס זיצן אין אָפֿענע שטעט, אין פֿערצנטן טאָג פֿון חודש אָדָר אַ שמחה און אַ סעודה און אַ יום-טוב, מיט שְׁלַח-מִנוֹת פֿון איינעם צום אנדערן.

- 20 Nebo rozepsal Mardocheus ty věci, a rozeslal listy ke všem Židům, kteříž byli ve všech krajinách krále Asvera, blízkým i dalekým,
I spisał Mardechai zdarzenia te i rozesłał listy do wszystkich judejczyków we wszystkich dzielnicach króla Ahaswera blizkich i dalekich.
- 21 Ustavuje jim, aby slavili den čtrnáctý měsíce Adar, a den patnáctý téhož měsíce každého roku,
Obowiązując ich stale, aby obchodzili corocznie dzień czternasty miesiąca Adar i dzień piętnasty tegoż miesiąca.
- 22 Podlé dnů těch, v nichž odpočinuli Židé od nepřátel svých, a měsíce toho, kterýž se jim obrátil z zámutku v radost, a z kvílení v dobrou vůli, aby ty dni slavili, hodující a veselíce se, a posílající částky pokrmů jeden druhému, i dary chudým.
Jako te dni, w których wypoczęli judejczycy od wrogów swoich i ten miesiąc, który obrócił się im ze smutku w radość a z żałoby w dzień uroczysty - aby uczynili je dniami biesiady i radości, przyczem posyłać sobie mają upominki wzajemnie a ubogim dary.
- 23 I přijali to všickni Židé, že budou činiti to, což začali, a což jim psal Mardocheus:
I zobowiązali się judejczycy czynić stale co rozpoczęli i co Mardechai do nich napisał:
- 24 Jak Aman syn Hammedatův Agagský, protivník všech Židů, ukládal o Židech, aby je vyhubil a uvrhl pur, totiž los, k setření a zahlazení jejich.
Jako Haman, syn Hamedaty, agagita, ciemieżca wszystkich judejczyków uknuł przeciw judejczykom, aby ich zagubił, rzuciwszy pur - to jest los - aby ich wytępiono i zgładzono,
- כ ויכתב מרדכי את־הדברים האלה וישלח ספרים אל־כל־היהודים אשר בכל־מדינות המלך אחשוורוש הקרובים והרחוקים:
און מרדכי האט אויפגעשריבן די דאזיקע זאכן, און ער האט געשיקט בריוו צו אלע יידן וואס אין אלע מדינות פון מלך אחשוורוש, די נאנטע און די ווייטע,
- כא לקיים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום־חמשה עשר בו בכל־שנה ושנה:
צו באפעסטיקן אויף זיי, אז זיי זאלן האלטן דעם פערצנטן טאג פון חודש אדר, און דעם פופצנטן טאג אין אים, אלע יאר אין יאר,
- כב כימים אשר־נחו בהם היהודים מאויביהם והחדש אשר נהפך להם מגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים:
אזוי ווי די טעג וואס די יידן זינען לויז געווארן פון זייערע פיינט, און דעם חודש וואס איז זיי פארקערט געווארן פון קומער אין א שמחה, און פון טרויער אין א יום־טוב; זיי צו מאכן פאר טעג פון א סעודה און א שמחה, מיט שלח־מנות פון איינעם צום אנדערן, און מתנות צו ארימע לייט.
- כג וקבל היהודים את אשר־החלו לעשות ואת אשר־כתב מרדכי אליהם:
און די יידן האבן אנגענומען וואס זיי האבן אנגעהויבן צו טאן, און וואס מרדכי האט צו זיי געשריבן.
- כד כי המן בן־המדתא האגגי צרר כל־היהודים חשב על־היהודים לאבדם והפיל פור הוא הגורל להמם ולאבדם:
ווארום המן דער זון פון המדתאן, דער אגגי, דער צורר אויף אלע יידן, האט געטראכט אויף די יידן זיי אונטערצוברענגען,

25 Ale jak ona vešla před obličej krále, poručil král v listech, aby obráčení byli úkladové jeho nešlechetní, kteréž vymyslel proti Židům, na hlavu jeho, a aby ho oběsili i syny jeho na šibenici.

A jako król, gdy stanęła przed nim Estera, piśmiennie zarządził, aby niecny jego zamysł, który przeciw judejczykom uknuł spadł na głowę jego, a obwieszono go wraz z synami jego na szubienicy.

26 I nazvali ty dny Purim, totiž losů, od jména toho pur. A tak z příčiny všech slov listu toho, a což viděli při tom, i což přišlo k nim,

Dla tego nazwano dni te purym, podług wyrazu pur. Przeto, z powodu całej treści tego listu, tak dotychczas tego czego sami doświadczyli, jak tego co ich doszło wieścią,

27 Ustavili a přijali Židé na sebe i na símě své, i na všechny připojené k sobě, aby to nepominulo, že budou slaviti ty dva dni podle vypsání jejich, a podle určitého času jejich každého roku.

Ustanowili i zobowiązali się judejczycy za siebie i za potomków swoich jak i za wszystkich, którzyby się do nich przyłączyli zwyczajem niezmiennym, aby obchodzili dwa te dni rok rocznie, stosownie do przepisu ich i w właściwej ich porze,

כה ובבאה לפני המלך אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו ותלו אותו ואת בניו על העץ:

און ער האט עוואָרפֿן אַ פֿור, דאָס איז אַ גורל, זיי צו פֿארטומלען און זיי אונטערצוברענגען. אָבער אז זי איז געקומען פֿארן מלך, האָט ער אָנגעזאָגט מיט אַ בריוו, אז זיין ביזע מחשבה וואָס ער האָט געטראַכט אויף די יידן, זאָל זיך אומקערן אויף זיין קאָפּ; און מע האָט אויפֿגעהאַנגען אים און זינע זיין אויף דער תּלִיָה.

כו על־כֵּן קראוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פִּוְרִים עַל־שֵׁם הַפֹּר עַל־כֵּן עַל־כָּל־דְּבָרֵי הָאֲגֻרָה הַזֹּאת וּמָה־רָאוּ עַל־כֵּךָה וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם:

דרום האָט מען גערופֿן די דאָזיקע טעג פֿורים, אויף דעם נאָמען פֿור. דערפֿאַר, פֿון וועגן די ווערטער פֿון דעם דאָזיקן בריוו, און וואָס זיי האָבן זיך אָנגעזען דערפֿון, און וואָס זיי איז געשען,

כו קִיְמוּ וּקְבַל וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל־זִרְעָם וְעַל כָּל־הַנָּלוּיִם עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבֹר לַהֲיוֹת עֲשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה בְּכַתָּבָם וּבְזִמְנָם בְּכָל־שָׁנָה וּשְׁנָה:

האָבן די יידן באַפעסטיקט און גענומען אויף זיך, און אויף זייערע קינדער, און אויף אַלע וואָס באַהעפטן זיך אָן זיי, אז עס זאָל נישט בטל ווערן, צו האַלטן די דאָזיקע צוויי טעג, אַזוי ווי עס איז געשריבן וועגן זיי, און לויט זייער צייט, אַלע יאָר פֿאַר יאָר.

28 A že ti dnové budou pamětní a slavní v každém věku, rodině, krajině a městě; k tomu, že ti dnové Purim nepominou z prostředku Židů, a památka jejich nepřestane u potomků jejich.

Dni zaś te upamiętnione i obchodzone były w każdym pokoleniu, w każdej rodzinie, w każdej dzielnicy i w każdym mieście, oby też dni te purymowe nigdy zniesione nie zostały wpośród judejczyków a pamięć ich nie zanikła z pośród potomków ich!

29 Psala také Ester královna, dcera Abichailova, i Mardocheus Žid pro větší upevnění psání z strany dnů Purim po druhé.

Napisała też królowa Estera, córka Abichaila, wraz z Mardechajem judejczykiem całą powagą swoją, aby stwierdzić one dni purymowe tym listem wtórym.

30 A on rozeslal to psání ke všem Židům, do sta dvacíti sedmi krajin království Asverova, vzkazuje jim pozdravení,

I rozesłano ten list do wszystkich judejczyków, do stu dwudziestu i siedmiu dzielnic państwa Ahaswera ze słowami przyjaźni i szczerości,

31 Aby tuze drželi dny ty Purim v určité časy jich, jakž je nařídil jim Mardocheus Žid a Ester královna, a jakž to přijali na sebe a na símě své, na pamět postů a křiku jejich.

Aby ustanowili te dni purymowe w porze ich, jako ustanowił je dla nich Mardechai judejczyk i Estera królowa i jako ustanowili je dla siebie samych i potomków swoich na pamiątkę postów i biadania.

כח וְהַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיְמִי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יִעָבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים וְזָכָרם לֹא־יִסּוּף מִזֶּרַעם:

און די דאזיקע טעג זאלן געדאכט ווערן, און געהאלטן ווערן אין איטלעכן דור, איטלעכער משפחה, איטלעכער מדינה, און איטלעכער שטאט; און די דאזיקע טעג פון פורים זאלן נישט אפגעשאפט ווערן פון צווישן יידן, און זייער געדעכעניש זאל נישט אויפהערן ביי זייערע קינדער.

כט וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בֵּת־אֲבִיחַיִל וּמַרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תִּקְוָהּ לָקִים אֶת אֲגֶרֶת הַפּוּרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית:

און אסתר המלכה, די טאכטער פון אביחילן, און מרדכי דער ייד, האבן געשריבן מיט גארער שטארקייט, צו באפעסטיקן דעם דאזיקן צווייטן בריוו וועגן פורים.

ל וַיִּשְׁלַח סָפָרִים אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים אֶל־שִׁבְעַ וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אַחֲשֵׁרוּשׁ דְּבָרֵי שָׁלוֹם וָאֻמָּת:

און ער האט צעשיקט בריוו צו אלע יידן, צו די הונדערט און זיבן און צוואנציק מדינות פון אכשורושעס קיניגרייך, מיט ווערטער פון פריד און ווארהאפטטיקייט,

לא לָקִים אֶת־יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר קִים עֲלֵיהֶם מַרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכַאֲשֶׁר קִיְמוּ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־זֶרַעם דְּבָרֵי הַצִּמּוֹת וְזַעֲקָתָם:

אז זיי זאלן באפעסטיקן די דאזיקע טעג פון פורים אין זייערע צייטן, אזוי ווי מרדכי דער ייד און אסתר המלכה האבן באפעסטיקט אויף זיי, און אזוי ווי זיי האבן באפעסטיקט אויף זיך אליין, און אויף זייערע קינדער, די אָנזאָגן וועגן די תעניתים און זייער קלאג.

32 A tak výpověd Estery potvrdila ustanovení
dnů Purim, což zapsáno jest v knize této.

לב ומאמר אסתר קים דברי הפרים האלה ונקתב
בספר:

I tak utwierdził rozkaz Estery przepis ten co
do purym, tak jak opisano go w tej księdze.

און אסתרס באפעל האט באפעסטיקט די
דאזיקע אָנוואַגן וועגן פורים; און עס איז
פאַרשריבן געוואָרן אין אַ בוך.

אסתר י: 10

- א וַיֵּשֶׁם הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ מִסַּעַל-הָאָרֶץ וְאֵי הַיָּם:
- און דער מלך אחשורוש האט ארויפגעלייגט א צינו אויפן לאנד, און אויף די אינדזלען פון אים.
- ב וְכָל-מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפָרָשַׁת גְּדֻלַּת מַרְדֳּכָי אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ הָלוֹא-הֵם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפָרָס:
- און די מעשה פון זיין שטארקייט און זינע גבורות, און די אויסדערציילונג פון מרדכי'ס גרויסקייט וואס דער מלך האט אים געגרייט, זיי זינען שוין פארשריבן אין דעם בוך פון די צייטגעשעענישן פון די מלכים פון מדי און פרס.
- ג כִּי מַרְדֳּכָי הַיְּהוּדִי מִשָּׁנָה לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ וְגָדוֹל לַיְּהוּדִים וְרָצוּי לְרֹב אָחִיו דָּרֹשׁ טוֹב לַעֲמּוֹ וְדֹבֵר שָׁלוֹם לְכָל-יָרֵעוֹ:
- ווארום מרדכי דער ייד איז געווען דער שני-למלך פון אחשורוש, און גרויס ביי יידן, און באליבט ביי זינע פיל ברידער. ער האט געזוכט גוטס פאר זיין פאלק, און גערעדט צום פריד פאר זיין גאנצן שטאם.
- 1 Potom uložil král Asverus daň na zemi i na ostrovy mořské.
Poczem naložyl król Ahasweros daň na kraj i na wyspy morza.
- 2 Všickni pak činové síly jeho a moci jeho, i vypsání důstojnosti Mardocheovy, kterouž ho zvelebil král, to vše zapsáno jest v knize o králích Médských a Perských.
- A co do dzieł jego mocy i potęgi i wyszczególnienia świetności Mardechaja, którego wywyższył król, spisano to wszak w księdze roczników królów Medyi i Persyi.
- 3 Nebo Mardocheus Žid byl druhý po králi Asverovi, a veliký u Židů, i vzácný u všeho množství bratří svých, pečuje o dobré lidu svého, a způsobuje pokoj všemu semeni svému.
- Albowiem judejczyk Mardechai był wtórym po królu Ahaswerze a był on wysoce poważanym u judejczyków i miłowanym u masy swych braci, bo dbał o dobro swego ludu a przemawiał za pomyślnością całego swego rodu.

קהלת

קהלת א: 1

- א דברי קהלת בן־דוד מלך בירושלם: 1 Slova kazatele syna Davidova, krále v Jeruzalémě.
די ווערטער פון קהלת דעם זון פון דודן, דעם מלך אין ירושלים.
Słowa Koheleta, syna Dawida, króla w Jerozolimie.
- ב הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל: 2 Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, marnost nad marnostmi, a všecko marnost.
נישטיקייט פון נישטיקייטן, זאגט קהלת, נישטיקייט פון נישטיקייטן, אלץ איז נישטיקייט.
O, marność nad marnościami! rzekł Kohelet; o, marność nad marnościami! Wszystko marność!
- ג מה־יתרון לאדם בכל־עמלו שיעמל תחת השמש: 3 Jaký užitek má člověk ze všelijaké práce své, kterouž vede pod sluncem?
וואס פֿאַר אַ נוצ האָט דער מענטש פֿון זײַן גאַנצער מי וואָס ער מיט זיך אונטער דער זון?
Cóż za pożytek człowiekowi z całego trudu swojego, którym się trudzi pod słońcem!
- ד דור הלך ודור בא והארץ לעולם עמדת: 4 Věk pomíjí, a jiný věk nastává, ačkoli země na věky trvá.
אַ דור פֿאַרגייט, און אַ דור קומט, און די ערד באַשטייט אייביק.
Jedno pokolenie odchodzi, a drugie przychodzi; ale ziemia wiecznie pozostaje.
- ה וזרח השמש ובא השמש ואל־מקומו שואף וזרח הוא שם: 5 Vychází slunce, i zapadá slunce, a k místu svému chvátá, kdež vychází.
און די זון גייט אויף, און די זון גייט אונטער, און יאָגט צו איר אָרט אַוואָזי גייט אויף.
A slunce wschodzí, a slunce znów zachodzí, i zdáží do miejsca swego, kędy ma wzejść.
- ו הולך אל־דרום וסובב אל־צפון סובב הולך הרוח ועל־סביבתיו שב הרוח: 6 Jde ku poledni, a obrací se na půlnoci, sem i tam se toče, chodí vítr, a okolky svými navracuje se vítr.
דער ווינט גייט קיין דרום, און פֿאַרדרייט זיך קיין צפֿון, רונד אַרום, רונד אַרום גייט ער, און צו זײַנע געדרייען קערט זיך אום דער ווינט.
Idzie na południe, a zwraca się ku północy, wciąż krążąc idzie wiatr, a po wirach swoich wraca wiatr.
- ז כל־הנחלים הלכים אל־הים והים איננו מלא אל־מקום שהנחלים הלכים שם הם שבים ללכת: 7 Všecky řeky jdou do moře, a však se moře nepřepĺňuje; do místa, do něhož tekou řeky, navracují se, aby zase odtud vycházely.
אַלע טייכן גייען צום ים, און דער ים ווערט נישט פֿול; צו דעם אָרט ווהיין די טייכן גייען, אַהיין גייען זיי ווידער.
Wszystkie rzeki idą do morza, wszakże morze się nie zapełnia: do miejsca, do którego rzeki idą, tam idą wciąż.

- 8 Všecky věci jsou plné zaneprázdnění, aniž může člověk vymluviti; nenasytí se oko hleděním, aniž se naplní ucho slyšením.
- Wszystkie rzeczy nużą się, żaden człowiek tego nie wypowie; oko nie nasycy się widzeniem, a ucho nie napełnia się słyszeniem.
- 9 Což bylo, jest to, což býti má; a což se nyní děje, jest to, což se díti bude; aniž jest co nového pod sluncem.
- To, co bylo, to i będzie, a co się stało, to się stanie, a nie masz nic nowego pod słońcem.
- 10 Jest-liž jaká věc, o níž by říci mohl: Pohled', toť jest cosi nového? Ano již to bylo před věky, kteříž byli před námi.
- Jeśli jest rzecz, o którejby kto powiedzieć chciał: Patrz, to coś nowego! - już dawno to było za onych wieków, które przeszły przed nami.
- 11 Není paměti prvních věcí, aniž také potomních, kteréž budou, památka zůstane u těch, jenž potom nastanou.
- Nie masz wspomnienia o poprzednich, i o późniejszych, które nastaną, nie będzie wspomnienia u tych, którzy później jeszcze przyjdą.
- 12 Já kazatel byl jsem králem nad Izraelem v Jeruzalémě,
- Ja, Kohelet, byłem królem nad Izraelem w Jerozolimie.
- 13 A přiložil jsem mysl svou k tomu, jak bych vyhledati a vystihnouti mohl rozumností svou všecko to, což se děje pod nebem. (*Takové bídne zaměstknání dal Bůh synům lidským, aby se jím bědovali.*)
- I zwróciłem serce moje na to, abym zbadał i wyszedził mądrością wszystko, co się dzieje pod niebem: czyzy to popęd, który złożył Bóg w synach ludzkich, aby się nim trapili!
- ח כָּל־הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא־יִכָּל אִישׁ לְדַבֵּר
לֹא־תִשְׁבַּע עֵין לְרֹאוֹת וְלֹא־תִמָּלֵא אוֹן מִשְׁמַע:
- ט מִה־שְׁהָיָה הוּא שְׁיִהְיָה וּמִה־שֶׁנַּעֲשֶׂה הוּא שְׁיַעֲשֶׂה וְאֵין כָּל־חֵדָּשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ:
- י יֵשׁ דְּבָר שְׂיֵאמַר רָאִה־זֶה חֵדָּשׁ הוּא כְּבָר הָיָה
לְעֹלָמִים אֲשֶׁר הָיָה מִלְפָּנָיו:
- יא אֵין זְכוֹרֹן לְרֹאשֵׁינִים וְגַם לְאַחֲרֵינִים שְׁיִהְיוּ
לֹא־יִהְיָה לָהֶם זְכוֹרֹן עִם שְׁיִהְיוּ לְאַחֲרָנָה:
- יב אֲנִי קֹהֵלֶת הָיִיתִי מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַם:
- יג וְנָתַתִּי אֶת־לִבִּי לְדְרוֹשׁ וּלְתוֹר בַּחֲקֻמָּה עַל
כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַיִם הוּא עֲנִין רַע נָתַן
אֱלֹהִים לִבִּי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ:
- און איך האָב אָפּגעגעבן מיין האַרץ צו זוכן און
צו פֿאַרשן מיט חכמה וועגן אַלץ וואָס געשעט
אונטער די הימלען. דאָס איז אַ שלעכטער ענין
וואָס גאָט האָט געגעבן די מענטשנקינדער, ויך
צו פֿאַרנעמען דערמיט.

- 14 Viděl jsem všechny skutky, dějící se pod sluncem, a aj, všechno jest marnost a trápení ducha. יָד רְאִיתִי אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַיִם וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וְרֵעוֹת רוּחַ:
- Widziałem wszystkie sprawy, które się dzieją pod słońcem, a oto wszystko marność i pogoń za wiatrem. אִיךְ הָאָב גַּעֲזֵן אֶלֶּע טוֹעֲנִישׁן וואָס ווערן געטאָן אונטער דער זון, ערשט אַלץ איז נישטיקייט און ווינטיאָגעניש;
- 15 Což křivého jest, nemůže se zpřímíti, a nedostatkové nemohou sečtení býti. טו מַעוֹת לֹא־יוּכַל לְתַקֵּן וְחֶסְרוֹן לֹא־יוּכַל לְהַמְנוֹת:
- Co krzywe nie daje się wyprostować, a co brakuje nie może wejść w rachubę. א קרומקייט וואָס מע קען נישט אויסגלייכן, און א פֿעלער וואָס קען נישט גוט געמאַכט ווערן.
- 16 Protož tak jsem myslil v srdci svém, řka: Aj, já zvelebil jsem a rozšířil moudrost nade všechny, kteříž byli přede mnou v Jeruzalémě, a srdce mé dosáhlo množství moudrosti a umění. טו דִּבַּרְתִּי אֲנִי עִם־לְבִי לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה הִגְדַּלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי חֲכָמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר־הָיָה לְפָנַי עַל־יְרוּשָׁלַם וְלְבִי רָאָה הַרְבֵּה חֲכָמָה וְדַעַת:
- I pomyslałem w sercu swojem, i rzekłem: Oto zdobyłem wielką i coraz wyższą mądrość ponad wszystkich, którzy byli przedemną w Jerozolimie, a serce moje przejrzało pełnię mądrości i wiedzy. אִיךְ הָאָב געטענהט מיט מײַן האַרצן אזוי צו זאָגן: אַט הָאָב אִיךְ געהאַט חכמה גרעסער און מער איידער אַלע וואָס זײַנען געווען פֿאַר מיר אין ירושלים, און מײַן האַרץ האָט געזען פֿיל חכמה און קענטשאַפֿט.
- 17 I přiložil jsem mysl svou, abych poznal moudrost a umění, nemoudrost i bláznovství, ale shledal jsem, že i to jest trápení ducha. יז וְאֶתְנָה לְבִי לְדַעַת חֲכָמָה וְדַעַת הוֹלָלוֹת וְשִׁכְלוֹת יְדַעְתִּי שְׁגִם־זֶה הוּא רַעְיוֹן רוּחַ:
- Ale gdym zwrócił serce moje, abym uświadomił sobie czem mądrość i wiedza, szaleństwo i głupota - poznałem, że i to pogoń za wiatrem. און אִיךְ הָאָב אָפֿגעגעבן מײַן האַרץ צו פֿאַרשטיין חכמה, אויך פֿאַרשטיין משוגעת און נאַרישקייט – בין אִיךְ געוואָר געוואָרן אז דאָס אויך איז ווינטיאָגעניש.
- 18 Nebo kde jest mnoho moudrosti, tu mnoho hněvu; a kdož rozmnožuje umění, rozmnožuje bolest. יח כִּי בָרַב חֲכָמָה רַב־כָּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מְכָאֹב:
- Bo gdzie wiele mądrości, tam wiele zgryzoty, a kto mnoży wiedzę, mnoży cierpienie. וואָרום אין פֿיל חכמה איז פֿיל פֿאַרדראָס, און מערט מען קענטשאַפֿט, מערט מען ווייטאַג.

קהלת ב:2

- א אֶמְרָתִי אֲנִי בְּלִבִּי לְכֹה־נָא אֲנִסְכָּה בְּשִׁמְחָה וּרְאָה בְּטוֹב וְהִנֵּה גַם־הוּא הֶבֶל:
- 1 Řekl jsem opět srdci svému: Nuže nyní zkusím tě v veselí, užívejž tedy dobrých věcí. A hle, i to marnost.
- אִיךְ הָאָב גַּעְזָאָגַט בִּי מִיר אִין הָאָרֶצַּן: קוּם אַקְאָרשֵׁט, לֵאמֹךְ דִּיךְ פֿרוּוון מִיט פֿרִייד, און הָאָב ווילטאָג; ערשט דאָס אויך איז נישטיקייט.
- ב לְשִׁחוק אֶמְרָתִי מְהוֹלֵל וּלְשִׁמְחָה מְה־זֶּה עֲשֵׂה:
- 2 Smíchu jsem řekl: Blázníš, a veselí: Co to děláš?
- אויף געלעכטער הָאָב אִיךְ גַּעְזָאָגַט: עס איז משוגע; און אויף פֿרִייד: וואָס טוט זי אויף?
- ג תִּרְתִּי בְּלִבִּי לְמִשׁוֹךְ בֵּינִי אֶת־בְּשָׂרִי וְלִבִּי נִהְגָּה בְּחִכְמָה וְלֵאחֹז בְּסִכְלוֹת עַד אֲשֶׁר־אֶרְאֶה אִי־זֶה טוֹב לִבְנֵי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַיִם מִסֶּפֶר יְמֵי חַיֵּיהֶם:
- 3 Přemýšloval jsem v srdci svém, abych povoloval u víně tělu svému, srdce však své spravuje moudrostí, a přidržel se bláznovství dotud, až bych zkusil, co by lepšího bylo synům lidským, aby činili pod nebem v počtu dnů života svého.
- אִיךְ הָאָב אויסגעקלערט בִּי מִיר אִין הָאָרֶצַּן צו פֿאַרצײען מײַן לײַב מִיט ווײַן, אַז אי מײַן הָאָרֶץ זאָל זײַך פֿירן מִיט חכמה, אי אִיךְ זאָל מײַך האַלטן אָן נאַרישקײט, ביז אִיךְ וועל זען וואָס איז בעסער פֿאַר די מענטשנקינדער אַז זײ זאָלן טאָן אונטערן הימל אִין די געציילטע טעג פֿון זײער לעבן.
- ד הִגְדַּלְתִּי מַעֲשֵׂי בְּנֵיתִי לִי בְּתִים נְטַעֲתִי לִי כֶרְמִים:
- 4 Veliké jsem skutky činil, vystavěl jsem sobě domy, štípil jsem sobě vinice.
- אִיךְ הָאָב מִיר אויפֿגעטאָן גרויסע זאַכן; אִיךְ הָאָב מִיר געבויט היזער, אִיךְ הָאָב מִיר געפֿלאַנצט ווינגערטנער;
- ה עָשִׂיתִי לִי גִנּוֹת וּפְרִדָּסִים וְנְטַעֲתִי בָהֶם עֵץ כָּל־פֶּרִי:
- 5 Vzdělal jsem sobě zahrady a štěpnice, a štípil jsem v nich stromy všelijakého ovoce.
- אִיךְ הָאָב מִיר געמאַכט גערטנער און סעדער און אינגעפֿלאַנצט אִין זײ בײַמער פֿון אַלערלײ פֿירות.
- Umyšlílem w sercu swojem, abym krzepił odtąd winem moje ciało, tak jednak, aby się serce mądrością kierowało, i abym chwycił się głupstwa, póki bym nie przejrzał coby najwłaściwszem było synom ludzkim czynić pod niebem, po wszystkie dni żywota ich.
- Wykonałem dzieła wielkie: pobudowałem sobie domy, zasadziłem sobie winnice.
- Pozakładałem sobie ogrody i parki, i zasadziłem w nich wszelkie drzewa owocowe.

- 6 Nadělal jsem sobě rybníků, abych svlažoval jimi les plodící dříví.
Urządziłem sobie stawy wodne, aby zraszać z nich sad porośły drzewami.
- 7 Najednal jsem sobě služebníků a děvek, a měl jsem čeled v domě svém; k tomu i stáda skotů a bravů veliká měl jsem nade všechny, kteříž byli přede mnou v Jeruzalémě.
Nakupilem sobie niewolników i niewolnic, a posiadałem takich, co zrodzeni byli w domu. Stąd też, rogacizny i owiec posiadałem więcej niż wszyscy, którzy byli przedemną w Jerozolimie.
- 8 Nahromáždil jsem sobě také stříbra a zlata a klínůtů od králů a krajin; způsobil jsem sobě zpěváky a zpěvakyně i jiné rozkoše synů lidských a nástroje muzické rozličné.
Nagromadziłem też sobie złota i srebra i najkosztowniejszych klejnotów królów i krain; sprowadziłem sobie śpiewaków i śpiewaczki i rozkosz synów ludzkich: pań mnóstwo.
- 9 A tak velikým jsem učiněn, a zrostl jsem nade všechny, kteříž přede mnou byli v Jeruzalémě; nadto moudrost má zůstávala při mně.
I tak stałem się wielkim i możniejszym od wszystkich, którzy byli przedemną w Jerozolimie; przyczem zostawała przy mnie i mądrość moja.
- 10 A čehožkoli žádaly oči mé, nezbránil jsem jim, aniž jsem zbraňoval srdci svému jakého veselí; srdce mé zajisté veselilo se ze vši práce mé, a to byl podíl můj ze vši práce mé.
Czegokolwiek też pożądały oczy moje nie wzbrañałem im; nie odmawiałem sercu mojemu žádnéj radości, albowiem radowało się serce moje ze wszystkiej mej pracy, a był to udział mój ze wszystkiej mej pracy.
- ו עשיתי לי ברכות מים להשקות מהם יער צומח עצים:
אין האב מיר געמאכט וואסערטייכן אָנצוטרינקען פֿון זיי דעם וואַקסיקן וואַלד וואָס שפּראַצט מיט ביימער.
- ז קניתי עבדים ושפחות ובני־בית היה לי גם מקנה בקר וצאן הרבה היה לי מכל שהיו לפני בירושלם:
אין האב איינגעקויפֿט קנעכט און דינסטן, און הויזגעבאָרענע האָב אין געהאַט; אויך אַן אייגנס פֿון רינדער און שאַף אַ סך האָב אין געהאַט, מער פֿון אַלע וואָס זיינען געווען פֿאַר מיר אין ירושלים.
- ח כָּנַסְתִּי לִי גַם־כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגֻלַּת מַלְכִּים וְהַמְדִּינוֹת עָשִׂיתִי לִי שָׂרִים וְשָׂרוֹת וְתַעֲנוּגַת בְּנֵי הָאָדָם שָׂדֶה וְשִׂדּוֹת:
אין האָב מיר אָנגעזאַמלט אויך זילבער און גאָלד, און שאַצן פֿון מלכים און מדינות. אין האָב מיר איינגעשאַפֿט זינגערס און זינגערינס, און תַּעֲנוּגִים פֿון מענטשנקינדער, ווייבער אויף ווייבער.
- ט וַגְדֵּלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי מִכָּל שֶׁהָיָה לִפְנֵי בִירוּשָׁלַם אֶף חֻכְמַתִּי עֲמֻדָה לִי:
און אין בין געווען גרעסער און האָב פֿאַרמאַגט מער פֿון אַלע וואָס זיינען געווען פֿאַר מיר אין ירושלים; אויך איז מיין חכמה מיר ביגעשטאַנען.
- י וְכָל אֲשֶׁר שָׂאָלוּ עֵינַי לֹא אָצַלְתִּי מֵהֶם לֹא־מִנְעַתִּי אֶת־לִבִּי מִכָּל־שִׂמְחָה כִּי־לִבִּי שִׂמַּח מִכָּל־עֲמָלִי וְזֶה־הָיָה חֶלְקִי מִכָּל־עֲמָלִי:
און וואָס נאָר מינע אויגן האָבן פֿאַרלאַנגט, האָב אין זיי ניט געמינערט; אין האָב ניט פֿאַרמיטן מיין האַרץ פֿון קיין פֿרייד, ניערט מיין האַרץ האָט זיך וויל געטאָן מיט מיין גאַנצער מי, וואָרום דאָס איז געווען מיין חלק פֿון מיין גאַנצער מי.

11 Ale jakž jsem se ohlédl na všechny skutky své, kteréž činily ruce mé, a na práci úsilně vedenou, a aj, všecko marnost a trápení ducha, a že nic není užitečného pod sluncem.

Ale gdym spojrzal na wszystkie sprawy, które działyły ręce moje, i na trud, którym podejmował, aby je uskutečnić, a oto okazało się, że to wszystko marność i pogoń za wiatrem, a niemasz pożytku pod słońcem.

12 Pročež obrátil jsem se, abych spatřoval moudrost a nemoudrost, i bláznovství. (*Nebo co by člověk spravil, chtěje následovati krále? To, což již jiní spravili.*)

Poczem zwróciłem się ku temu, aby rozejrzeć zarówno mądrość jak szal i głupotę; bo czemże by był człowiek, któryby mógł pójść za królem w tem co już uczyniono?

13 I viděl jsem, že jest užitečnější moudrost než bláznovství, tak jako jest užitečnější světlo nežli temnost.

I przekonałem się, że wyższość mądrości nad głupotą dorównywa wyższości światła nad ciemnością.

14 Moudrý má oči v hlavě své, blázen pak ve tmách chodí; a však poznal jsem, že jednostejné příhody všechněm se přiházejí.

Mądry ma oczy swe w głowie; głupi zaś postępuje w ciemności. Zarazem jednak poznałem, że jeden los ich wszystkich spotyka.

15 Protož jsem řekl v srdci svém: Máliť mi se tak dítí, jako se děje bláznů, pročez jsem tedy moudrostí předčil? A tak řekl jsem v srdci svém: I to jest marnost.

I pomyślałem w sercu swojem: Los głupca spotka i mnie, nacóż tedy nabrałem tak dużo mądrości? I pomyślałem w sercu swojem: i to marność.

יא ופְּנִיתִי אֲנִי בְּכָל-מַעֲשֵׂי שָׁעָשׂוּ יָדַי וּבְעֵמָל שְׁעַמְלָתִי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הַכֹּל הָבֵל וְרֵעוֹת רוּחַ וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ:

אָבֵעַר אֵיךְ הָאֵב זֵיךְ אֹמִגְעֻקוּט אוֹיף אַלֶּע מֵינַע אוֹיפֿטוען וואָס מֵינַע הענט האָבן אוֹיפֿגעטאַן, און אוֹיף דער מי וואָס אֵיךְ הָאֵב מִיךְ געמיט פֿדי דאָס אוֹיפֿצוטאַן, ערשט אַלץ נישטיקייט און ווינטיאָגעניש, און גאַרנישט קומט אַרויס אונטער דער זון.

יב ופְּנִיתִי אֲנִי לְרֹאוֹת חֻכָּמָה וְהוֹלִלוֹת וְסִכְלוֹת כִּי מָה הָאָדָם שְׂיָבוֹא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֶת אֲשֶׁר-כָּבֵר עֲשׂוּהוּ:

און אֵיךְ הָאֵב מִיךְ געקערט צו באַקוקן חכמה און משוגעת און נאַרישקייט; וואָרום וואָס קען אוֹיפֿטאַן דער מענטש וואָס קומט נאָכן מלך? בלויז דאָס וואָס מע האָט שוין פֿריער געטאַן.

יג וְרֹאִיתִי אֲנִי שֵׁישׁ יִתְרוֹן לַחֻכָּמָה מִן-הַסִּכְלוֹת כִּי־יִתְרוֹן הָאוֹר מִן-הַחֹשֶׁךְ:

און אֵיךְ הָאֵב אַינגעזען אַז די מעלה פֿון חכמה איבער נאַרישקייט איז אַזוי ווי די מעלה פֿון ליכטיקייט איבער פֿינצטערניש.

יד הַחֻכָּם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְהַפְּסִיל בַּחֲשָׁךְ הוֹלֵךְ וְיִדְעָתִי גַם-אֲנִי שְׁמַקְרָה אֶחָד יִקְרָה אֶת-כָּלָם:

דער חכם האָט זינע אויגן אין קאַפּ, און דער נאַר גייט אין דער פֿינצטער. אָבער אֵיךְ הָאֵב אויך געמערקט אַז איין טראַף טרעפֿט זיי אַלעמען.

טו וְאִמְרָתִי אֲנִי בְּלִבִּי כְּמַקְרָה הַפְּסִיל גַם-אֲנִי יִקְרָנִי וְלִמָּה חֻכְמָתִי אֲנִי אֲזִי יוֹתֵר וְדִבְרָתִי בְּלִבִּי שְׁגַם-זֶה הָבֵל:

און אֵיךְ הָאֵב געזאָגט ביי מיר אין האַרצן: אַזוי ווי עס טרעפֿט דעם נאַרן אַזוי וועט אויך מִיךְ טרעפֿן, הינט נאָך וואָס דען בין אֵיךְ געווען קליגער? און אֵיךְ הָאֵב געטענהט ביי מיר אין האַרצן, אַז דאָס אויך איז נישטיקייט.

16 Nebo není památka moudrého jako i blázna na věky, proto že to, což nyní jest, ve dnech budoucích všecko v zapomenutí přichází, a že jakož umírá moudrý, tak i blázen.

Albowiem wspomnienia nie pozostanie po mędrцу jak po głupcu na wieki, ponieważ za dni przyszłości wszystko dawno w zapomnienie pójdzie; a czemuż to umiera mędrzec narówni z głupcem?

17 Pročež mrzí mne tento život; nebo semi nelíbí nic, což se děje pod sluncem, poněvadž všechny věci jsou marnost a trápení ducha.

I tak powziąłem nienawiść do życia, ponieważ nie podobały mi się sprawy, które się dzieją pod słońcem, bo wszystko marność i pogoń za wiatrem.

18 Ano mrzí mne i všechna práce má, kterouž jsem vedl pod sluncem proto že jí zanechati musím člověku, kterýž bude po mně.

I powziąłem nienawiść do całej mojej pracy, którąm się trudził pod słońcem, ponieważ zostawić ją muszę człowiekowi, który przyjdzie po mnie.

19 A kdo ví, bude-li moudrý, či blázen? A však panovati bude nade vši práci mou, kterouž jsem vedl, a v níž jsem moudrý byl pod sluncem. A i to marnost.

A któż wie czy mądrym będzie czy głupim? A jednak będzie on władał całą moją pracą, którąm się trudził, a którąm mądrością uskutecznił pod słońcem - i to marność!

20 I přišel jsem na to, abych pochybil v srdci svém o vši práci, kterouž jsem konal, a v níž jsem moudrý byl pod sluncem.

Zwróciłem się tedy ku temu, aby wzbudzić zwątpienie w sercu mojem o wszystkiej pracy, którąm się trudził pod słońcem.

טז כי אין זכרון לחכם עם-הקסיל לעולם בשפבר
הימים הבאים הכל נשכח ואיך ימות החכם
עם-הקסיל:

ווארום פון דעם חכם אזוי ווי פון דעם נארן
בלעבט נישט קיין זכר אויף אייביק; וויל אין די
קומעדיקע טעג וועט אלץ זיין שוין פארגעסן; און
ווי שטארבט דער חכם? אזוי ווי דער נאר.

יז וְשָׁנָאתִי אֶת-הַחַיִּים כִּי רַע עָלִי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשֶׂה
תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי-הָכַל הָבֵל וְרַעוּת רוּחַ:

און איך האָב פֿיינט געקראָגן דאָס לעבן, וואָרום
מיר איז אויסגעקומען שלעכט די געשעונג וואָס
געשעט אונטער דער זון, וויל אלץ איז
נישטיקייט און ווינטיאָגעניש.

יח וְשָׁנָאתִי אֲנִי אֶת-כָּל-עֲמָלִי שֶׁאֲנִי עֹמֵל תַּחַת
הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁאֲנִיחֲנוּ לָאָדָם שְׂיָהִיָּה אַחֲרָי:

און איך האָב פֿיינט געקראָגן מיין גאַנצע מי
וואָס איך מי מִיך דערויף אונטער דער זון, כדי
אַז איך מוז עס איבערלאָזן צו אַ מענטשן וואָס
וועט זיין נאָך מיר.

יט וּמִי יוֹדֵעַ הַחֶכֶם יִהְיֶה אִם סָכַל וְיִשְׁלַט בְּכָל-עֲמָלִי
שֶׁעֲמַלְתִּי וְשִׁחְכַּמְתִּי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ גַּם-זֶה הָבֵל:

און ווער ווייס אויב ער וועט זיין אַ חכם אָדער אַ
נאר? פֿון דעסט וועגן וועט ער געוועלטיקן איבער
מיין גאַנצער מי וואָס איך האָב מִיך געמיט און
געקליגט דערויף אונטער דער זון. דאָס אויך איז
נישטיקייט.

כ וְסִבּוֹתַי אֲנִי לִיֹּאשׁ אֶת-לִבִּי עַל כָּל-הָעֲמָל
שֶׁעֲמַלְתִּי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ:

און איך האָב מִיך אומגעדרייט צו לאָזן מיין
האַרץ זיך מיאש צו זיין פֿון דער גאַנצער מי
וואָס איך האָב מִיך געמיט אונטער דער זון.

21 Mnohý zajisté člověk pracuje moudře, uměle a spravedlivě, a však jinému, kterýž nepracoval o tom, nechává toho za podíl jemu, ješto i to jest marnost a bídná věc.

Bo niejeden człowiek pracuje mądrze i rozumnie i sprawnie, a musi to innemu, który się tem nie trudził w udziale zostawić: i to marność i zło wielkie.

22 Nebo co má člověk ze vší práce své a z kvaltování srdce svého, kteréž snáší pod sluncem,

Bo což zyska człowiek za całą pracę swoją i za zabiegi serca swego, którymi się trzyma pod słońcem?

23 Poněvadž všickni dnové jeho bolestní, a zaměstknání jeho hněv, tak že ani v noci neodpočívá srdce jeho? A i to marnost.

Wszystkie wszak dni jego cierpieniem, a zgryzota jego zajęciem; nawet w nocy nie odpoczywa serce jego. I to marność!

24 Zdaliž není to chvalitebné při člověku, jísti a píti, a učiniti životu svému pohodlí z práce své? Ač i to také viděl jsem, že z ruky Boží pochází.

Czyż nie najlepszem dla człowieka, aby jadł i pił i dogadzał duszy swojej, za pracę swoją: ale i to, jakem to zauważył, z ręki Bożej pochodzi.

25 Nebo kdož by jísti a užívati měl toho nežli já?

Bo któżby mógł jeść a któż używać bez Niego?

כא כִּי־יֵשׁ אָדָם שֹׁעֲמָלוֹ בְּחִכְמָה וּבְדַעַת וּבִכְשָׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹא עָמַל־בּוֹ יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה:

וואַרום פֿאַראַן אַ מענטש וואָס זיין מי איז מיט חכמה, און מיט קענשאַפֿט, און מיט בריהשאַפֿט, און ער לאָזט עס איבער פֿאַר אַ חלק צו אַ מענטשן וואָס האָט זיך דערויף נישט געמיט. דאָס אויך איז נישטיקייט און אַ גרויס ביז.

כב כִּי מִה־הַהוּא לְאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לְבּוֹ שֶׁהוּא עֹמֵל תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ:

וואַרום וואָס האָט דער מענטש פֿון זיין גאַנצער מי, און פֿון דעם האַוון פֿון זיין האַרצן, אָז ער זאָל זיך מיען אונטער דער זון?

כג כִּי כָל־יָמָיו מִכָּאֲבִים וְכַעַס עָנִינוּ גַם־בְּלֵילָה לֹא־שָׁכַב לְבּוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל הוּא:

וואַרום אַלע זיינע טעג זיינען ווייטאָגן, און זיין עסק איז ערגערניש; אַפֿילוּ ביי נאַכט ליגט נישט אַיין זיין האַרץ. דאָס אויך איז נישטיקייט.

כד אִין־טוֹב בָּאָדָם שִׂיאָכֵל וְשָׂתָה וְהָרָאָה אֶת־נַפְשׁוֹ טוֹב בְּעֲמָלוֹ גַּם־זֶה רָאִיתִי אָנִי כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים הִיא:

ניטאָ בעסערס פֿאַרן מענטשן, ווי ער זאָל עסן און טרינקען, און זיך לאָזן וויל גיין פֿאַר זיין מי. דאָס אויך, האָב איך אינגעזען, אָז דאָס איז פֿון גאָטס האַנט –

כה כִּי מִי יֹאכֵל וּמִי יַחֲוֹשׁ חוּץ מִמֶּנִּי: וואַרום: ווער זאָל עסן און ווער זאָל הנאה האָבן, אויב נישט איך? –

26 Člověku zajisté, kterýž se líbí jemu, dává moudrost, umění a veselí; hříšníku pak dává trápení, aby shromažďoval a hrnul, čehož by zanechal tomu, kterýž se líbí Bohu. I to také jest marnost a trápení ducha.

Bo człowiekowi, który Mu się spodobał, daje mądrość i wyrozumienie i radość; grzesznikowi zaś daje popęd, aby zbierał i gromadził, by zostawić to temu, który się Bogu spodoba. I to marność i pogoń za wiatrem.

כו כִּי לְאָדָם שְׂטוּב לְפָנָיו נָתַן חֵכְמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה
וְלַחֹשֶׁא נָתַן עֲנָן לְאַסּוּף וְלִכְנוּס לְתֵת לְטוֹב לְפָנָיו
הָאֱלֹהִים גַּם־זֶה הִבֵּל וְרַעוּת רוּחַ:

ווייל דעם מענטשן וואָס איז ווילגעפֿעלן פֿאַר
אים, גיט ער חכמה, און קענשאַפֿט, און פֿרייד;
און דעם זינדיקן גיט ער אַן עסק צו קלייבן און
צו זאַמלען, כדי איבערצולאָזן צו דעם וואָס איז
ווילגעפֿעלן פֿאַר גאָט. דאָס אויך איז נישטיקייט
און ווינטיאָגעניש.

קהלת ג: 3

- א לכל זמן ועת לכל-חפץ תחת השמים: 1 Všelika věc má jistý čas, a každé předsevzetí pod nebem svou chvíli.
אויף אלץ איז דא א שעה, און א צייט פאר איטלעכער זאך אונטערן הימל.
Wszystko ma porę swoją, a każde przedsięwzięcie swój czas pod niebem.
- ב עת ללדת ועת למות עת לטעת ועת לעקור נטוע: 2 Jest čas rození i čas umírání, čas sázení a čas vykopání, což vsazeno bývá;
א צייט געבארן צו ווערן, און א צייט צו שטארבן; א צייט צו פלאנצן, און א צייט אויסצוריסן דאס געפלאנצטע.
Jest čas rodzenia się, i czas umierania; jest czas sadzenia, i czas wrywania co sadzone.
- ג עת להרוג ועת לרפוא עת לפרוץ ועת לבנות: 3 Čas mordování a čas hojení, čas boření a čas stavení;
א צייט צו הרגען, און א צייט צו היילן; א צייט צו ברעכן, און א צייט צו בויען.
Zabijanie ma swój czas, i leczenie ma swój czas; burzenie ma swój czas, i budowanie ma swój czas.
- ד עת לבכות ועת לשחוק עת ספוד ועת רקוד: 4 Čas pláče a čas smíchu, čas smutku a čas proskakování;
א צייט צו וויינען, און א צייט צו לאכן; א צייט צו קלאגן, און א צייט צו טאנצן.
Jest čas płaczu i czas śmiechu; czas biadania i czas płaśania.
- ה עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים עת לחבוק ועת לרחק מחבק: 5 Čas rozmítání kamení a čas shromažďování kamení, čas objímání a čas vzdálení se od objímání;
א צייט אוועקצווארפן שטיינער, און א צייט אויפצוקלייבן שטיינער; א צייט צו האלדזן, און א צייט זיך צו דערווייטערן פון האלדזן.
Čas rozrzućania kamieni, i czas zbierania kamieni, czas pieszczoty i czas oddalania się od pieszczoty.
- ו עת לבקש ועת לאבד עת לשמור ועת להשליך: 6 Čas hledání a čas ztracení, čas chování a čas zavržení;
א צייט צו זוכן, און א צייט אנצווערן; א צייט צו היטן, און א צייט אוועקצווארפן.
Čas szukania i czas tracenia; czas chowania i czas odrzućania.
- ז עת לקרוע ועת לתפור עת לחשות ועת לדבר: 7 Čas roztrhování a čas sšívání, čas mlčení a čas mluvení;
א צייט צו רייסן, און א צייט צו נייען; א צייט צו שוויגן, און א צייט צו רעדן.
Čas rozdzierania i czas zszywania; czas milczenia i czas mówienia.

- ח עת לאהב ועת לשנא עת מלחמה ועת שלום:
- 8 Čas milování a čas nenávidění, čas boje a čas pokoje.
Czas miłowania i czas nienawidzenia; czas wojny i czas pokoju.
- ט מה-יתרון העושה באשר הוא עמל:
וואס קומט ארויס דעם טוער וואס ער מיט זיך?
- 9 Co tedy má ten, kdo práci vede, z toho, o čemž pracuje?
Jakáž tedy korzyść odnosi pracujący z całej pracy swojej?
- י ראיתי את-הענין אשר נתן אלהים לבני האדם לענות בו:
איך האב געזען דעם עסק וואס גאט האט געגעבן די מענטשנקינדער זיך צו עסקן דערמיט.
- יא את-הכל עשה יפה בעתו גם את-העלם נתן בלבם מבלי אשר לא-ימצא האדם את-המעשה אשר-עשה האלהים מראש ועד-סוף:
אלצדינג האט ער געמאכט שיין אין זיין צייט, אויך די וועלט האט ער אריינגעטאן אין זייער הארצן, אבער אזוי אז דער מענטש קען ניט אויסגעפֿינען דעם באשאף וואס גאט האט באשאפֿן, פֿון אנהייב ביזן סוף.
- יב ידעתי כי אין טוב בם כי אם-לשמוח ולעשות טוב בחייו:
איך ווייס אז ניטא בעסערס פֿאר זיי, ווי נאָר זיך צו פֿרייען, און זיך וויל צו טאָן, אין זייער לעבן. אָבער אויך אז עמעצער אַ מענטש עסט און טרינקט, און האט ווילטאָג פֿאר אַל זיין מי,
- יג וגם כל-האדם שיאכל ושתה וראה טוב בכל-עמלו מתת אלהים היא:
און דאָס אַ מתנה פֿון גאט.
- 10 Viděl jsem zaměstknání, kteréž dal Bůh synům lidským, aby se jím trápili.
Widziałem popęd, który złożył Bóg w synach ludzkich, aby się nim trápili.
- 11 Sám všechno činí ušlechtilé časem svým, nýbrž i žádost světa dal v srdce jejich, aby nestihal člověk díla toho, kteréž dělá Bůh, ani počátku ani konce.
Wszystko urządził pięknie w swoim czasie, i wieczność też złożył w sercu ich; tylko że nie zdolny człowiek dzieła tego, które Bóg urządził, od początku do końca dojść.
- 12 Odtud seznávám, že nic lepšího nemají, než aby se veselili, a činili dobře v životě svém,
Przekonałem się stąd, że nie mają nic lepszego dla siebie jak tylko, aby się każdy cieszył i sobie dogadzał w życiu swoim.
- 13 Ač i to, když všeliký člověk jí a pije, a užívá dobrých věcí ze všelijaké práce své, jest dar Boží.
Ale również, że aby kto jadł i pił i sobie dogadzał przy całej pracy swojej, tylko darem jest Bożym.

- 14 Znam, že cočkoli činí Bůh, to trvá na věky; nemůže se k tomu nic přidati, ani od toho co odjít. A činí to Bůh, aby se báli obličejje jeho.
- 15 To, což bylo, i nyní jest, a což bude, již bylo; nebo Bůh obnovuje to, což pominulo.
- 16 Přesto viděl jsem ještě pod sluncem na místě soudu bezbožnost, a na místě spravedlnosti nespravedlnost.
- 17 I řekl jsem v srdci svém: Budeť Bůh spravedlivého i bezbožného souditi; nebo tam bude čas každému předsevzetí i každému skutku.
- 18 Řekl jsem v srdci svém o způsobu synů lidských, že jim ukázal Bůh, aby viděli, že jsou podobni hovědům.
- יד ידעתי כי כל־אשר יַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם עָלָיו אֵין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין לְגַרֵעַ וְהָאֱלֹהִים עֹשֶׂה שְׂרָאוֹ מִלִּפְנֵי:
- טו מִה־שְׁהָיָה כְּבָר הוּא וְאֲשֶׁר לְהִיּוֹת כְּבָר הָיָה וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת־נִרְדָּף:
- טז וְעוֹד רָאִיתִי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ מְקוֹם הַמִּשְׁפָּט שָׁמָּה הָרָשָׁע וּמְקוֹם הַצֶּדֶק שָׁמָּה הָרָשָׁע:
- יז אֲמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי אֶת־הַצִּדִּיק וְאֶת־הָרָשָׁע יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים כִּי־עַתָּה לְכָל־חַפֵּץ וְעַל כָּל־הַמַּעֲשֶׂה שֵׁם:
- יח אֲמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי עַל־דִּבְרַת בְּנֵי הָאָדָם לְבָרֶם הָאֱלֹהִים וּלְרֹאוֹת שְׁהֶם־בְּהֶמָה הֶמָּה לָהֶם:
- Przekonałem się, że cokolwiek Bóg uczynił na wieki trwa; że nie można do tego nic dodać, ani z tego nic ująć: - Bóg to tak urządził, aby się Go obawiano.
- To co się odbywa, już dawno jest, a co być ma już dawno istniało; a Bóg odszukuje co wypartem zostało.
- Nadtom widział jeszcze pod słońcem: na miejscu prawa było bezprawie, a na miejscu sprawiedliwości niegodziwość.
- I rzekłem sam do siebie: sprawiedliwego i niegodziwego osądzi Bóg, bo czas dla każdego przedsięwzięcia i dla każdej czynności tam.
- Rzekłem sam do siebie: Gwoli synom ludzkim to bywa, aby ich Bóg doświadczył i aby poznali, że tylko do bydła są podobni.
- איך ווייס אז אלץ וואָס גאָט מאַכט, דאָס וועט זיין אייביק; דערצו איז נישט צוצולייגן, און דערפֿון איז נישט צו מינערן; און גאָט האָט געמאַכט אז מע זאל מורא האָבן פֿאַר אים.
- דאָס וואָס איז שוין געווען, און דאָס וואָס דאַרף ערשט זיין, איז שוין געווען. אָבער גאָט מאַנט אויף פֿאַר דעם גערודפֿטן.
- און נאָך האָב איך געזען אונטער דער זון: אין דעם אָרט פֿון גערעכטיקייט, דאַרטן איז אומרעכט, און אין דעם אָרט פֿון רעכטפֿאַרטיקייט, דאַרטן איז אומרעכט.
- האָב איך געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: אי דעם צדיק אי דעם רָשָׁע וועט גאָט משפֿטן, וואָרום אַ צײַט פֿאַר אײַטלעכער זאך און פֿאַר אײַטלעכער שוונג איז דאַרטן דאָ.
- איך האָב געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: דאָס איז פֿון וועגן די מענטשנקינדער; כדי גאָט זאל זיי לײַטערן, און כדי זיי אליין זאלן זען אז זיי זײַנען ווי אַ בהמה.

19 Případnost synů lidských a případnost hovědí jest případnost jednotejná. Jakož umírá ono, tak umírá i on, a dýchání jednotejné všickni mají, aniž co napřed má člověk před hovědem; nebo všechno jest marnost.

Bo przeznaczenie ludzi i przeznaczenie bydła - jednakowe przeznaczenie ich: bo jaka śmierć jednego, taka śmierć drugiego a jedno tchnienie mają wszyscy, a wyższości człowieka nad bydlęciem niema, bo wszystko marność.

20 Obé to jde k místu jednomu; obé jest z prachu, obé také zase navracuje se do prachu.

Wszystko idzie na jedno miejsce: wszystko powstaje z prochu i wszystko znów w proch się obraca.

21 Kdo to zná, že duch synů lidských vstupuje zhůru, a duch hovědí že sstupuje pod zemi?

Któż to wie, czy duch synów ludzkich w górę się wznosi, i czy duch bydlęcia nadół ku ziemi zstępuje?

22 Protož spatřil jsem, že nic není lepšího, než veseliti se člověku v skutcích svých, poněvadž to jest podíl jeho. Nebo kdo jej k tomu přivede, aby poznati mohl to, což jest budoucího po něm?

Widziałem tedy, że niemasz nic lepszego dla człowieka nad to, aby się cieszył sprawami swojemi, bo to udział jego; któż bowiem go poprowadzi, aby ujrzał co będzie po nim?

יט כי מקרה בני-האדם ומקרה הבהמה ומקרה אֶחָד לָהֶם כָּמוֹת זֶה בֵּן מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לְכֻלָּם וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן-הַבְּהֵמָה אֵין כִּי הַכֹּל הַכֹּל:

וואָרום דער טראַף פֿון די מענטשנקינדער איז דער טראַף פֿון דער בהמה; איין טראַף ביי זיי. ווי דער שטאַרבט, אזוי שטאַרבט דער, און איין אָטעם ביי ביידן, און קיין מעלה פֿון מענטשן איבער דער בהמה איז ניטאָ, וואָרום אַלץ איז נישטיקייט.

כ הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל-מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הֵיךָ מִן-הָעֶפֶר וְהַכֹּל שָׁב אֶל-הָעֶפֶר:

ביידע קומען אַהין אין איין אָרט, ביידע זינען פֿון שטויב, און ביידע קערן זיך אום צו שטויב.

כא מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ:

ווער ווייס דעם גייסט פֿון די מענטשנקינדער, אויב ער גייט אַרויף אין דער הייך, און דעם גייסט פֿון דער בהמה, אויב ער נידערט אונטן צו דער ערד?

כב וְרָאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׂמַח הָאָדָם בְּמַעֲשָׁיו כִּי-הוּא חֵלְקוֹ כִּי מִי יְבִיאֵנוּ לִרְאוֹת בְּמָה שִׁיְהִיָּה אַחֲרָיו:

און איך האָב איינגעזען אז ניטאָ בעסערס, ווי דער מענטש זאָל הנאה האָבן פֿון זינע אויפֿטוען, וואָרום דאָס איז זיין חלק; וויל ווער וועט אים ברענגען אָנצוקוקן וואָס וועט זיין נאָך אים?

קהלת ד: 4

- 1 Opět obrátiv se, i viděl jsem všeliká ssoužení, kteráž se dějí pod sluncem, a aj, slzy křivdu trpících, ješto nemají potěšitele, ani moci k vyjití z ruky těch, kteříž je ssuzují, a nemají potěšitele.
- א ושבתי אני ואראה את-כל-העשקים אשר נעשים תחת השמש והנה דמעת העשקים ואין להם מנחם ומיד עשקהם כח ואין להם מנחם:
- Poczem znów ujrzałem wszystkie ciemnięcia, które się dzieją pod słońcem: a oto łzy ciemnionych, ale nie masz ktoby ich pocieszył, a z ręki ciemnyców swoich doznawają krzywdy, ale nie masz ktoby ich pocieszył.
- און איך האב וידער געזען אלע רויבערייען וואס ווערן אפגעטאן אונטער דער זון. און אט זינען די טרערן פון די געדריקטע, און ניטא ווער זאל זיי טרייסטן; און אויף דער זייט פון זייערע דריקער איז די מאכט, און ניטא ווער זאל זיי טרייסטן.
- 2 Protož já chválil jsem mrtvé, kteříž již zemřeli, více nežli živé, kteříž jsou živi až po dnes.
- ב ושבח אני את-המתים שכבר מתו מן-החיים אשר המה חיים עדנה:
- I mieniłem szczęśliwszymi zmarłych, którzy dawno pomarli, nad tych, którzy dotąd jeszcze przy życiu zostali.
- דרום האלט איך די טויטע וואס זינען שוין געשטארבן פאר גליקלעכער פון די לעבעדיקע וואס לעבן נאך.
- 3 Nýbrž nad oba tyto šťastnější jest ten, kterýž ještě nebyl, a neviděl skutku zlého, dějícího se pod sluncem.
- ג וטוב משניהם את אשר-עדן לא היה אשר לא-ראה את-המעשה הרע אשר נעשה תחת השמש:
- A szczęśliwszym nad obu, tego, który jeszcze wcale nie istniał, który nie widział tych spraw niecných, które się dzieją pod słońcem.
- און בעסער פון זיי ביידן איז דעם וואס איז נאך ניט געווען, וואס האט ניט געזען די שלעכטע מעשים וואס ווערן אפגעטאן אונטער דער זון.
- 4 Nebo spatřil jsem všelikou práci a každé dobré dílo, že jest k závistí jedněch druhým. I to také jest marnost a trápení ducha.
- ד וראיתי אני את-כל-עמל ואת כל-בשרון המעשה כי היא קנאת-איש מרעהו גם-זה הבל ורעות רוח:
- Widziałem też cały trud i całą sprawność w każdej czynności, że to tylko współzawodnictwo jednego wobec drugiego. I to marność i pogoń za wiatrem.
- און איך האב געזען יעטוועדער מי, און יעטוועדער בריהשאפט אין ארבעט, אז דאס איז אויס קנאה פון איינעם צום אנדערן. דאס אויך איז נישטיקייט און ווינטיאגעניש.
- 5 Blázen skládá ruce své, a jí maso své, říkáje:
- ה הפסיל חבק את-ידיו ואכל את-בשרו:
- Bezmyslný sklada swe ręce i pożera własne swe ciało:
- דער נאר פארלייגט זינע הענט, און עסט זיין אייגן פלייש.
- 6 Lepší jest plná hrst s odpočinutím, nežli přešrlí plné s prací a trápením ducha.
- ו טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח:
- Lepsza pełna dłoń ze spokojem, niżeli obie pełne garści z trudem i pogonią za wiatrem.
- בעסער א האנטפול מנוחה, איידער פולע הויפנס מי און ווינטיאגעניש.

7 Opět obrátiv se, viděl jsem jinou marnost pod sluncem:

I znowu widziałem marność pod słońcem;

8 Jest samotný někdo, nemaje žádného, ani syna, ani bratra, a však není konce všeliké práci jeho, ani oči jeho nemohou se nasytiti bohatství. Nepomyslí: Komu já pracuji, tak že i životu svému ujímám pohodlí? I to také jest marnost a bídné zaneprázdnění.

Stoi jeden samotnie, niemając nikogo - niema ani syna ani brata, a jednak nie masz końca wszelakiej pracy jego, oko też jego nie może się nasycić bogactwem. Ale dla kogoż ja pracuję a pozbawiam się dobrego? I to marność i czczy popęd.

9 Lépeť jest dvěma než jednomu; mají zajisté dobrý užitek z práce své.

Lepiej we dwóch być niż samemu, mają bowiem pożytek dobry z pracy swojej.

10 Nebo padne-li který z nich, druhý pozdvihne tovaryše svého. Běda tedy samotnému, když by padl; nebo nemá druhého, aby ho pozdvihl.

Bo jeśli jeden z nich upadnie, podźwignie drugi towarzysza swego. Ale biada samotnemu gdyby upadł, bo niema drugiego któryby go podźwignął.

11 Také budou-li dva spolu ležeti, zahřejí se, ale jeden jak se zahřeje?

Tak też gdy dwóch społem leży - jest im ciepło - jakże jednak mógłby się jeden rozgrzać?

12 Ovšem, jestliže by se kdo jednoho zmocniti chtěl, dva postaví se proti němu; ano trojnásobní provázek nesnadně se přetrhne.

A ježeli kto jednoho napadnie to się we dwóch mu stawią - a sznur potrójny nie tak łatwo się zerwie.

וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאֶה הֶבֶל תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ:

און איך האָב ווידער געזען נישטיקייט אונטער דער זון.

ח יֵשׁ אֶחָד וְאִין שְׁנֵי גַם בֶּן וְאִחַ אִין-לוֹ וְאִין קֵץ לְכָל-עֲמָלוֹ גַם-עֵינָיו עֵינֹו לֹא-תִשָּׁבַע עֶשֶׂר וְלִמִּי אֲנִי עֹמֵל וּמַחְסֹר אֶת-נַפְשִׁי מִטּוֹבָה גַם-זֶה הֶבֶל וְעֵנִין רָע הוּא:

פֿאַראַן אײנער, אָן אַ צווייטן צו זיך; צו מאָל אַ זון אָדער אַ ברודער האָט ער ניט, פֿון דעסט וועגן איז ניטאָ קיין ענד צו זײַן מײעניש, און זײַן אויג קען זיך ניט אָנזעטן מיט עשירות; "און פֿאַר וועמען מי איך מיך, און מינער זיך פֿון גוטס?" דאָס אויך איז נישטיקייט, און עס איז אַ שלעכטער ענין.

ט טוֹבִים הַשְּׁנָיִם מִן-הָאֶחָד אֲשֶׁר יִשְׁ-לָהֶם שָׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם:

בעסער צוויי אײדער אײנער, וואָרום זײ האָבן אַ גוטן לויף פֿאַר זײער מי.

י כִּי אִם-יָפֹלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת-חֲבֵרוֹ וְאִילוֹ הָאֶחָד שִׁיפּוֹל וְאִין שְׁנֵי לְהִקִּימוֹ:

וואָרום אַז זײ פֿאַלן, הײבט אײנער אויף דעם אַנדערן, אָבער ווי צו דעם אײנצלנעם וואָס פֿאַלט, און ניטאָ אַ צווייטער אים אויפֿצוהײבן.

יא גַם אִם-יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחֵם לָהֶם וְלֹאֶחָד אִיךָ יִחָם:

דאָס גלייכן אַז צוויי ליגן באַנאַנד, איז זײ וואָרעם, אָבער אײנעם ווי קען וואָרעם ווערן?

יב וְאִם-יִתְקַפּוּ הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם יַעֲמִדוּ נִגְדּוֹ וְהַחֹט הַמִּשְׁלָל לֹא בְמַהֲרָה יִנָּתֵק:

און אויב עמעצער קען איבערשטאַרקן דעם אײנעם, וועלן אָבער צוויי זיך שטעלן קעגן אים. און אַ דרייעדיקער פֿאָדים וועט ניט אויף גיך צעריסן ווערן.

13 Lepší jest dítě chudé a moudré, než král starý a blázen, kterýž neumí již ani napomenutí přijímati,

Lepszy młodzieniec ubogi a mądry, niżeli król stary a głupi, który niezdolny już przestrogi przyjmować.

14 Ačkoli z žaláře vychází, aby kraloval, nýbrž i v království svém může na chudobu přijíti.

Bo ów z więzienia wyszedł, a królem został, jakkolwiek w państwie tegoż ubogim się urodził.

15 Viděl jsem všecky živé, kteříž chodí pod sluncem, ani se přidrželi pacholete, potomka onoho, kterýž měl kralovati místo něho.

Widziałem wszystkich żywych, postępujących pod słońcem, po stronie młodzieńca, onego drugiego, który miał nastąpić po nim.

16 Nebývalo konce té vrtkosti všeho lidu, jakž toho, kterýž byl před nimi, takž ani potomci nebudou se těšiti z něho. Protož i to jest marnost a trápení ducha.

Nie było końca wszystkiemu ludowi, wszystkich tych, na których czele stanął. A jednak nie cieszą się potomkowie nim - bo i to marność i pogoń za wiatrem!

17

Strzeż nogi twojej gdy idziesz do domu Bożego, a zbliżyć się aby słuchać jest lepszem niż składać ofiary głupich; albowiem nie rozumieją a przeto spełniają zło...

יג טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד:

בעסער אן ארים יינגל און א חכם, איידער אן אלטער מלך און א נאך, וואס ווייס ניט מער צו זיין אפגעהיט.

יד כי־מבית הסורים יצא למלך כי גם במלכותו נולד רש:

ווארום פֿון געפֿענקעניש איז יענער אַרויסגעגאַנגען צו ווערן אַ מלך, הגם ער איז געבאָרן געוואָרן אַרים, אונטער דעם מלוכה.

טו ראיתי את־כָּל־הַחַיִּים הַמְּהֻלָּכִים תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ עַם הַיָּלֵד הַשָּׁנִי אֲשֶׁר יַעֲמֵד תַּחֲתָיו:

איך האָב געזען אַלע לעבעדיקע וואָס גייען אונטער דער זון, האַלטן מיט דעם יינגל, דעם צווייטן וואָס שטייט אויף זײַן אָרט;

טז אין־קֶץ לְכָל־הָעָם לְכָל־אֲשֶׁר־הָיָה לִפְנֵיהֶם גַּם הָאֲחֵרֹנִים לֹא יִשְׁמְחוּ־בּוֹ כִּי־גַם־זֶה הָבֵל וְרַעִיּוֹן רוּחַ:

ניט געווען קיין ענד צו אַל דעם פֿאַלק, צו אַלע וואָס ער איז געווען זייער אָנפֿירער; פֿון דעסט וועגן וועלן די שפּעטערדיקע זיך ניט פֿרייען מיט אים. יא, דאָס אויך איז נישטיקייט און ווינטיאָגעניש.

יז שֹׁמֵר רַגְלֶיךָ רִגְלֶיךָ בְּאֶשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל־בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרֹב לִשְׁמֵעַ מִתֵּת הַכְּסִילִים זָבַח כִּי־אִינָם יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע:

היט דיין פֿוס, אַז דו גייסט אין גאָטס הויז, וואָרום געהאַרבן איז אָנגעלייגטער, ווי וואָס די נאָרן גיבן אַ שלאַכטאַפֿפֿער; הגם זיי ווייסן ניט אַז זיי טוען שלעכט.

קהלת ה: 5

- 1 Ostříhej nohy své, když jdeš do domu Božího, a buď' hotovější k slyšení nežli k dávání obětí bláznů; nebo oni neznají toho, že zle činí.
Nie śpiesz się ustami twojemi, a serce twoje niechaj zbyt skorem nie będzie na wyrzeczenie słowa przed obliczem Bożem; albowiem Bóg na niebie, a ty na ziemi: niechaj przeto słowa twoje będą nieliczne.
- 2 Nebývej rychlý k mluvení, ani srdce tvé kvapné k vynášení slova před obličejem Božím, poněvadž Bůh jest na nebi, a ty na zemi; protož nechť jsou slova tvá nemnohá.
Bo sen przychodzi z mnóstwa trosk a bredzenie głupiego z mnóstwa słów.
- 3 Nebo jakož přichází sen z velikého pracování, tak hlas blázna z množství slov.
Gdy uczynisz ślub Bogu, nie omieszkuj go spełnić, bo nie znajduje On upodobania w głupcach; czegokolwiek byś nie ślubował, spełniaj.
- 4 Když bys učinil slib Bohu, neprodlévej ho splniti, nebo nemá líbosti v blázních. Cožkoli slíbíš, splň.
Lepiej abys nie ślubował, niż abys ślubował a nie spełnił.
- 5 Lépe jest, abys nesliboval, než abys slibě, neplnil.
Nie pozwalaj ustom twoim, aby przywiodły do grzechu ciało twoje, a nie powiadaj przed posłańcem Bożym, że to pomyłka. Czemu miałby się Bóg gniewać na odezwanie się twoje, a sprawę rąk twoich niweczyć?
- א אל-תבהל על-פיך ולבך אל-ימהר להוציא דבר לפני האלהים כי האלהים בשמים ואתה על-הארץ על-כן יהיו דבריך מעטים:
ואלסט ניש זיין האסטיק מיט דיין מויל, און דיין הארץ זאל זיך ניש אטילן ארויסצולאזן א ווארט פאר גאט, ווארום גאט איז אין הימל און דו ביסט אויף דער ערד; דרום זאלן דינע ווערטער זיין ווינציק.
- ב כי בא החלום ברב ענין וקול כסיל ברב דברים:
ווארום א חלום קומט מיט פיל געשילדער, און דער קול פון א נארן מיט פיל ווערטער.
- ג כאשר תדר נדר לאלהים אל-תאחר לשלמו כי אין חפץ בכסילים את אשר-תדר שלם:
אז דו ביסט מנדר א נדר צו גאט, זאלסטו זיך ניש שפעטיקן אים צו באצאלן, ווארום ער האט ניש ליב נארן; וואס דו ביסט מנדר, באצאל.
- ד טוב אשר לא-תדר משתדור ולא תשלם:
בעסער זאלסט ניש מנדר זיין, איידער זאלסט מנדר זיין און ניש באצאלן.
- ה אל-תתן את-פיך לחטיא את-בשרך ואל-תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצף האלהים על-קולך וחיבל את-מעשה ידיך:
ואלסט ניש דערלאזן דיין מויל צו פארזינדיקן דיין לייב, און זאלסט ניש זאגן פאר דעם שליח פון גאט, אז דאס איז געווען א פארזע. נאך וואס זאל גאט צערענען אויף דיין קול, און צעשטערן דאס ווערק פון דינע הענט?

- 6 Nedopouštěj ústům svým, aby k hříchu přivodila tělo tvé, aniž říkej před andělem, že to jest poblouzení. Proč máš hněvati Boha řečí svou, kterýž by na zkázu přivedl dílo rukou tvých?
- Bo gdzie wiele snów, tam i marności i słów wiele. Ty zaś obawiaj się raczej Boga!
- 7 Nebo kdež jest mnoho snů, tu i marnosti a slova mnohá, ale ty Boha se boj.
- Jeżeli zgnębień ubogiego i pogwałcenie prawa i sprawiedliwości ujrzysz w jakiej krainie, niechaj cię ta rzecz nie dziwi; bo jest wyższy nad wysokim, który czyha, a inni wysocy nad nimi.
- 8 Jestliže bys nátisk chudého a zadržení soudu a spravedlnosti spatřil v krajině, nediv se té věci; nebo vyšší vysokého šetří, a ještě vyšší nad nimi.
- Ale zaletą dla kraju pod każdym względem jest król roli oddany.
- 9 Zemský pak obchod u všech přední místo má; i král rolí slouží.
- Kto miłuje pieniądze, nie nasyci się pieniędzy, a kto miłuje bogactwo nie znajdzie w niem pożytku. I to marność.
- 10 Kdo miluje peníze, nenasytí se penězi; a kdo miluje hojnost, nebude mít užitku. I to jest marnost.
- Gdzie dobra wiele, tam i zjadających je wielu, a jakaż korzyść właścicielowi - chyba widok swych oczu.
- 11 Kde jest mnoho statku, mnoho bývá i těch, kteříž jedí jej. Jakýž tedy má užitek pán jeho? Jediné, že očima svýma hledí na něj.
- Słodkim jest sen robotnika, czyby mało czy więcej pożywał dostatek jednak bogatego nie pozwala mu usnąć.
- י כי ברב חלמות והבלים ודברים הרבה כי את־האלהים ירא:
- ווארום פון פיל חלומות און נאָרישקייטן קומען אַרויס פיל צוואַגן, אָבער האָב מורא פֿאַר גאָט.
- ז אַס־עַשְׂק רַשׁ וְגוֹל מִשְׁפָּט וְצֶדֶק תִּקְרָא בְּמִדִּינָה אַל־תִּתְמָה עַל־הַחֶפֶץ כִּי גְבָה מַעַל גְּבָה שִׁמֵּר וְגִבֵּהִים עָלֵיהֶם:
- ח אַז דו זעסט די דריקונג פֿון דעם אָרימאַן, און די באַרױבונג פֿון רעכט און גערעכטיקייט אין דער מדינה, זאָלסטו זיך נישט ווונדערן אויף דער זאַך, וואָרום איבער דעם הויכן גיט אַכטונג אַ העכערער, און נאָך העכערע איבער זיי.
- ט און אַ מעלה פֿון אַ לאַנד אין אַלעם, איז אַ מלך איבערגעגעבן צו פֿעלד.
- י אַהב פֿסוף לא־יִשְׁבַּע פֿסוף ומי־אַהב בְּהֶמוֹן לא־תִּבּוּאָה גַם־זֶה הֶבֶל:
- י דער וואָס האָט ליב געלט קען זיך נישט אָנוועטן מיט געלט, און נישט ווער עס האָט ליב רייכטום – מיטן איינקום. דאָס אויך איז נישטיקייט.
- י ברבֿות הטֻבָּה רבו אוֹכְלֶיהָ וּמִה־פִּשְׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אַס־רֵאִית רֵאוֹת עֵינָיו:
- אַז דאָס גוטס מערט זיך, מערן זיך זינע עסערס; און וואָס קומט אַרויס דעם אייגנטימער, אחוץ דאָס אָנקוקן מיט זינע אויגן?
- יא מְתוּקָה שֶׁנֶּת הָעֵבֶד אַס־מַעֲט וְאַס־הֶרְבֵּה יֹאכֵל וְהִשְׁבַּע לַעֲשִׂיר אֵינָנו מְנִיחַ לוֹ לִישׁוֹן:
- זיס איז דער שלאָף פֿון דעם וואָס אַרבעט, סײַ ער עסט ווינציק, סײַ פֿיל, אָבער די זעט פֿון דעם עושר לאַזט אים נישט שלאָפֿן.

12 Sladký jest sen pracovitému, jez on málo neb mnoho, ale sytost bohatého nedopouští mu spáti.

Jest bieda ciężka, ktorąm widział pod słońcem: bogactwo strzeżone przez właściciela swego, ku własnemu jego nieszczęściu.

13 Jest přebídná věc, kterouž jsem viděl pod sluncem: Bohatství nachované tomu, kdož je má, k jeho zlému.

Gdy bogactwo to za złą sprawą zginie, tedy syn, którego spłodził, nie będzie miał nic w ręku.

14 Nebo hyne bohatství takové pro zlou správu; syn, kteréhož zplodí, nebude míti v ruce své ničeho.

Jako wyszedł z żywota matki swojej, tak i nagi znów odejdzie, zupełnie jako był przyszedł - a nie uniesie nic z pracy swojej, coby mógł zabrać ręką swoją.

15 Jakž vyšel z života matky své nahý, tak zase odchází, jakž přišel, aniž čeho odnáší z práce své, což by vzal v ruku svou.

Ale nie to tylko jest biedą ciężką, że zupełnie jako był przyszedł i odejść musi, bo jakaż mu korzyść, że się na wiatr trudził?

16 A toť jest také přebídná věc, že rovně, jakž přišel, tak odjíti musí. Protož jaký užitek míti bude toho, že pracoval u vítr?

Lecz że i po wszystkie dni swoje jadał w ciemności, a zgryzot miał wiele, a nadto choroba jego i rozdrażnienie!

יב יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור
לבעליו לרעתו:

פארען א פארדראַסיקער ווייטאָג וואָס איך האָב
געזען אונטער דער זון: אַן עשירות וואָס ווערט
געהיט פֿון דעם אייגנטימער אים צום ביזן.

יג ואָבד העשֶׁר ההואּ בעֲנֵן רַע וְהוֹלִיד בֵּן וְאִין
בִּידוֹ מְאוּמָּה:

און די עשירות ווערט פֿארלאָרן אין אַ שלעכטן
עסק; און אַז ער האָט אַ זון, בלייבט גאַרנישט
אין זײַן האַנט.

יד כַּאֲשֶׁר יֵצֵא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם יָשׁוּב לָלֶכֶת כְּשֶׁבָא
וּמְאוּמָּה לֹא־יֵשָׂא בְעַמְלּוֹ שְׂלִלָה בִּידּוֹ:

אַזוי ווי ער איז אַרויס פֿון זײַן מוטערליכ, גייט
ער נאַקעט צוריק, אַזוי ווי ער איז געקומען, און
קײַן זאַך נעמט ער נישט מיט פֿאַר זײַן מי, כדי ער
זאָל עס אַוועקטראָגן אין זײַן האַנט.

טו וגַם־זֶה רַעָה חוֹלָה כָּל־עֲמַת שְׁבָא בֶן יִלָּךְ
וּמַה־יִּתְרוֹן לוֹ שִׁיעֵמַל לְרוּחַ:

יָ, דאָס אויך איז אַ פֿארדראַסיקער ווייטאָג,
וואָס גענוי ווי ער איז געקומען, אַזוי גייט ער
אַוועק; און וואָס קומט אים אַרויס וואָס ער מיט
זיך פֿאַרן ווינט?

טז גַם כָּל־יָמָיו בַּחֲשָׁךְ יֹאכֵל וְכַעַס הִרְבָּה וְחָלָיו
וְקִצְף:

דערצו פֿארצערט ער אַלע זײַנע טעג אין
פֿינצטערניש, און ערגערט זיך אַ סך, און האָט
קרענקעניש און פֿארדראָס.

17 K tomu, že po všechny dny své v temnostech jídal, s mnohým zůřením, nemocí a hněvem?

יז הנה אשר ראיתי אני טוב אשר יפה
לאכול ולשתות ולראות טובה בכל עמלו
שיעמל תחת השמש מספר ימי חיו חיו
אשר נתן לו האלהים כי הוא חלקו:

Oto com tedy za dobre i piękne uznał: jeść i pić i używać dobrego ze wszystkiego trudu swego, którym się kto trudzi pod słońcem, przez nieliczne dni żywota swojego, których mu Bóg użyczył; gdyż to udział jego.

אט וואס איך האב אינגעזען: בעסער און
שענער וואלט געווען צו עסן און טרינקען, און
האבן ווילטאג פאר זיין גאנצער מי וואס ער מיט
זיך אונטער דער זון אין די געציילטע טעג פון
זיין לעבן וואס גאט האט אים געשאנקען; ווארום
דאס איז זיין חלק.

18 Aj, toť jsem já spatřil, že dobrá a čistá jest věc jísti a píti a užívati pohodlí ze vší práce své, kterouž kdo vede pod sluncem v počtu dnů života svého, kteréž dal jemu Bůh, nebo to jest podíl jeho;

יח גם כל האדם אשר נתן לו האלהים עשר
ונבסם והשליטו לאכל ממנו ולשתות את חלקו
ולשמש בעמלו זה מתת אלהים היא:

Któregokolwiek też człowieka obdarzył Bóg bogactwem i skarbami a dał mu i tę moc, aby ich używał, i zabierał dział swój, a cieszył się z trudu swojego, dar to również Boży.

און איטלעכער מענטש וואס גאט שענקט אים
עשירות און גיטער, און גיט אים שליטה צו עסן
דערפון, און צו נעמען זיין חלק, און זיך וויל צו
טאן פאר זיין מי, איז דאס א מתנה פון גאט.

19 A že kterémukoli člověku dal Bůh bohatství a zboží, a dopustil, aby užíval jich, a bral díl svůj, a veselil se z práce své, to jest dar Boží.

יט כי לא הרבה יזכר את ימי חיו כי האלהים
מענה בשמחת לבו:

Bo nie pomni taki wiele na krótkie dni żywota swojego, bo użycza mu Bóg radości serca jego.

יא, ער דארף געדענקען אז די טעג פון זיין לעבן
זינען ניט פיל – ווען גאט באווערט אים נאך די
פרייד פון זיין הארצן.

20 Nebo nebude mnoho pamatovati na dny života svého, proto že Bůh jemu přeje veselí srdce jeho.

כ

קהלתו:6

- א יש רעה אשר ראיתי תחת השמש ורבה היא על-האדם:
פֶּאֶרְאֵן אֵן אומגליק וואס איך האב געזען
אונטער דער זון, און עס איז זייער אָפֿט ביים מענטשן:
- ב איש אשר יתן-לו האלהים עשר ונכסים וכבוד ואיננו חסר לנפשו מכל אשר-יתאווה ולא-ישליטנו האלהים לאכל ממנו כי איש נכרי יאכלנו זה הכל וחלי רע הוא:
- א מענטש וואס גאט שענקט אים עשירות און גיטער און כבוד, און אים גייט נישט אָפֿ פֿאַר זיך קיין זאך פֿון אלץ וואס ער געלויבט, אָבער גאט האט אים נישט געגעבן קיין שליטה צו עסן דערפֿון, נאָר אַ פֿרעמדער מענטש עסט עס. דאָס איז נישטיקייט, און אַ פֿאַרדראָסיקער ווייטאַג.
- ג אס-יוליד איש מאה וּשְׁנַיִם רבות יחיה ורב שִׁיחֵיו ימֵי-שָׁנָיו וְנִפְשׁוֹ לֹא-תִשָּׁבַע מִן-הַטּוֹבָה וגם-קבורה לא-היתה לו אַמֶּרְתִּי טוב ממנו הנפֿל:
- אז אַ מענטש זאָל האָבן הונדערט קינדער, און לעבן אַ סך יאָרן, איז, וויפֿיל די טעג פֿון זײַנע יאָרן זאָלן זײַן, אויב זײַן זעל זעטיקט זיך נישט פֿון דעם גוטס, און צו מאָל קיין קבורה האָט ער נישט, זאָג איך: בעסער פֿון אים איז דעם מפֿיל-קינד.
- ד כִּי-בִהְבֵּל בָּא וּבִחֲשָׁךְ יֵלֶךְ וּבִחֲשָׁךְ שָׁמוּ יִכָּסֶה:
- וואָרום אין נישטיקייט קומט עס, און אין פֿינצטערניש פֿאַרגייט עס, און אין פֿינצטערניש ווערט צוגעדעקט זײַן נאָמען.
- ה גַּם-שֶׁמֶשׁ לֹא-רָאָה וְלֹא יָדַע נַחַת לָזֶה מִזֶּה:
- עס האָט צו מאָל די זון נישט געזען און נישט געקענט; עס האָט מער נַחַת ווי יענער.
- 1 Jest bídna věc, kterouž jsem viděl pod sluncem, a lidem obyčejná:
Jest zlo, kterém vidział pod słońcem, a przemożnem ono dla człowieka.
- 2 Kterému člověku dal Bůh bohatství a zboží i slávu, tak že nemá nedostatku duše jeho v ničemž, čehokoli žádá, a však nedopouští mu Bůh užívatí těch věcí, ale jiný leckdos šíře to, a toť jest marnost a bídna věc.
- Niejednego obdarza Bóg bogactwem i włościami i sławą, tak że nie zbywa duszy jego na niczem z wszystkiego czegoby zapragnął; ale nie użyczył mu Bóg tej mocy, żeby z tego używał, lecz używa tego obcy - jest to marność i bieda ciężka.
- 3 Zplodil-li by kdo sto synů, a byl by živ mnoho let, jakkoli rozmnoženi jsou dnové let jeho, nebyl-li život jeho nasycen dobrými věcmi, a neměl by ani pohřbu, pravím, že šťastnější jest nedochůdce nežli on.
- Choćby taki stu synów spłodził, i wiele lat przeżył, ale przy największej liczbie lat jednak dusza jego dobrem się nie nasyciła, a nawet przyzwoity grób użyczony mu nie został - tedy powiadam: szczęśliwszem od niego poroniątko.
- 4 Nebo ono v zmaření přicházeje, do temností odchází, a jméno jeho temnostmi přikryto bývá.
- To wprawdzie w marności przyszło i do ciemności odchodzi a ciemnością pokryte imię jego;
- 5 Nýbrž ani slunce nevidá, aniž čeho poznává, a tak odpočinutí má lepší nežli onen.
- Słońca też nie widziało ani poznało: a jednak lepiej mu niż onemu.

- 6 A byť pak byl živ dva tisíce let, a pohodlí by neužil, zdaliž k jednomu místu všickni neodcházejí?
A choćby tysiąc lat dwukrotnie przeżył, a dobrego nie użył - alboż nie idzie wszystko do jednego miejsca?
- 7 Všecka práce člověka jest pro ústa jeho, a však duše jeho nemůže se nasytiti.
Cała praca człowieka podejmowana dla ust jego; a jednak nie może żądza się nasycić.
- 8 Nebo co má více moudrý nežli blázen? A co chudý, kterýž se umí chovati mezi lidmi?
Bo jakáž wyższość ma mądry nad głupcem? Tę, którą ma ubogi, umiejący sobie poczynać wobec życia.
- 9 Lépe jest viděti nežli žádati, ale i to jest marnost a trápení ducha.
Lepszem to, co oczy widzą, aniżeli to, za czem żądza się unosi; ale i to marność i pogoń za wiatrem.
- 10 Čímžkoli jest, dávno jest tím nazván, a známé bylo, že člověk býti měl, a že se nebude moci souditi s silnějším, nežli jest sám.
To, co się dzieje, temu dawno już imię nadane; przeznaczono też czem człowiek być ma, a nie może on się prawować z tem, co mocniejsze od niego.
- 11 A poněvadž předsevzetí mnohá rozmnožují marnost, co na tom má člověk?
A choć wiele jest słów, które marność mnożą - jakáž ztąd korzystać człowiekowi?
- וְאֵלֹהֵי חַיָּה אֶלֶף שָׁנִים פְּעָמִים וְטוֹבָה לֹא רָאָה
הֲלֹא אֶל-מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הוֹלֵךְ:
- און ווען ער זאל לעבן צוויי מאָל טויזנט יאָר, און
ניט אַנזען קיין גוטס, גייען דען ניט אַלע אין איין
אָרט?
- כָּל-עֵמֶל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגַם-הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא:
- די גאַנצע מי פֿון מענטשן איז פֿאַר זיין מויל, און
פֿון דעסט וועגן ווערט די זעל ניט אַנגעפֿילט.
- ח כִּי מֵהַיּוֹתֵר לְחָכְם מִן-הַפֶּסִּיל מֵהַלְעֲנִי יוֹדֵעַ
לְהֵלֵךְ נֶגֶד הַחַיִּים:
- וואָרום וואָס איז די מעלה פֿון דעם חכם איבער
דעם נאַרן? וואָס, פֿון דעם אַרימאַן וואָס
פֿאַרשטייט? - ווי אומצוגיין מיטן לעבן.
- ט טוֹב מֵרֹאֶה עֵינִים מֵהֵלֵךְ-נֶפֶשׁ גַּם-זֶה הֵבֵל וְרַעוּת
רוּחַ:
- בעסער זעונג פֿון די אויגן, איידער וואַנדערניש
פֿון דער זעל. דאָס אויך איז נישטיקייט און
ווינטיאָגעניש.
- י מֵהַשְׁהִיָּה כָּבֵד נִקְרָא שְׁמוֹ וְנוֹדָע אֲשֶׁר-הוּא
אָדָם וְלֹא-יֻכָּל לָדִין עִם שְׁהַתְּקִיף שְׁתַּקִּיף מִמֶּנּוּ:
- וואָס געשעט איז לאַנג צוריק אַנגערופֿן געוואָרן
מיטן נאָמען, און עס איז באַוויסט פֿאַרויס וואָס
דער מענטש איז; און ער קען זיך ניט האַמפּערן
מיט דעם וואָס איז שטאַרקער פֿון אים.
- יא כִּי יֵשׁ-דְּבָרִים הַרְבֵּה מֵרַבִּים הֵבֵל מֵהַיּוֹתֵר
לְאָדָם:
- אויב פֿיל ווערטער מערן אָפֿט נישטיקייט, וואָס
איז די מעלה מיטן מענטשן?

12 Nebo kdo ví, co by bylo dobrého člověku v tomto životě, v počtu dnů marného života jeho, kteříž pomíjejí jako stín? Aneb kdo oznámí člověku, co se díti bude po něm pod sluncem?

Komuž bowiem wiadomo co dobrem dla człowieka w życiu, w nielicznych dniach znikomego jego żywota, które niby cień spędza? Bo któż powiadomi człowieka co będzie po nim pod słońcem?

יב כי מי־יודע מה־טוב לָאָדָם בַּחַיִּים מִסֵּפֶר
יְמֵי־חַיֵּי הַבָּלוּ וַיַּעֲשֵׂם כִּצֵּל אֲשֶׁר מִי־יָגִיד לָאָדָם
מִה־יְהִיָּה אַחֲרָיו תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ:

וואַרום ווער ווייס וואָס איז בעסער פֿאַרן מענטשן
אין לעבן, אין די געציילטע טעג פֿון זײַן נישטיקן
לעבן וואָס ער מאַכט דורך ווי אַ שאַטן? ווייל
ווער קען זאָגן דעם מענטשן, וואָס וועט זײַן נאָך
אים אונטער דער זון?

קהלת ז:7

- א טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו:
1 Lepší jest jméno dobré nežli mast výborná, a den smrti než den narození člověka.
א גוטער נאמען איז בעסער פון גוטן אייל; און דער טאג פון טויט, פון דעם טאג וואס מע ווערט געבארן.
- ב טוב ללכת אל-בית-אבל מלכת אל-בית משתה באשר הוא סוף כל-האדם והחי יתן אל-לבו:
2 Lépe jest jíti do domu zámutku, nežli jíti do domu hodování, pro dokonání každého člověka, a kdož jest živ, složí to v srdci svém.
א גוטער צו גיין אין הויז פון טרויער, איידער צו גיין אין הויז פון א סעודה; וויל דאס איז דער סוף פון יעטועדער מענטשן, און דער לעבעדיקער דארף זיך נעמען צום הארצן.
- ג טוב בעם משחק כי-ברע פנים ייטב לב:
3 Lepší jest horlení nežli smích; nebo zůřivá tvář polepšuje srdce.
א גוטער קומער איידער געלעכטער, ווארום אז דער פנים איז טרויעריק, איז בעסער פארן הארצן.
- ד לב חכמים בבית אבל ולב כסילים בבית שמחה:
4 Srdce moudrých v domě zámutku, ale srdce bláznů v domě veselí.
א דאס הארץ פון די קלוגע איז אין הויז פון טרויער, און דאס הארץ פון די נארן איז פון פרייד.
- ה טוב לשמע גערת חכם מאיש שמע שיר כסילים:
5 Lépe jest slyšeti žehrání moudrého, nežli aby někdo poslouchal písně bláznů.
א גוטער צו הערן דעם אנגעשריי פון א קלוגן, איידער מע זאל הערן דאס לויגעזאנג פון נארן.
- ו כי כקול הסירים תחת הסיר כן שחק הכסיל וגם-זה הבל:
6 Nebo jako praštění trní pod hrncem, tak smích blázna. A i to jest marnost.
א כווייז פון די קלוגע איז דאס קנאקן פון דערנער אונטערן טאפ, אזוי איז דאס געלעכטער פון דעם נארן. און דאס אויך איז נישטיקייט.
- ז כי העשק יהולל חכם ויאבד את-לב מתנה:
7 Ssužování zajisté k bláznovství přivodí moudrého, a dar oslepuje srdce.
א פאר וואר, רויב צעדולט דעם חכם, און שוחד פירט איבער דאס הארץ.

- ח טוב אחרית דבר מראשיתו טוב ארך-רוח
מגבה-רוח:
8 Lepší jest skončení věci nežli počátek její; lepší jest dlouho čekající nežli vysokomyslný.
בעסער דער סוף פֿון אַ זאך איידער איר אָנהייב;
Lepszy koniec rzeczy, niż jej początek; lepszy cierpliwy, niż wyniosły.
בעסער איינגעהאַלטן אין געמיט, איידער האַפֿערדיק אין געמיט.
- ט אל-תִּבְהַל בְּרוּחְךָ לַכֶּעֹס כִּי כַעַס בְּחִיק בְּסִילִים יִנּוּחַ:
9 Nebud' kvapný v duchu svém k hněvu; nebo hněv v ľnu bláznů odpočívá.
זאָלסט נישט זיין האַסטיק אין דיין געמיט צו ווערן
Nie porywaj się w duchu swoim do gniewu, bo gniew spoczywa w łonie głupców.
אין כּעס, וואָרום כּעס רוט אין בוועם פֿון די נאַרן.
- י אל-תִּאֲמַר מָה הָיָה שְׁהַיְמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלָה כִּי לֹא מִחֻכְמָה שְׁאַלְתָּ עַל-זֶה:
10 Neříkej: Čím jest to, že dnové první lepší byli nežli tito? Nebo bys se nemoudře na to vytazoval.
זאָלסט נישט זאָגן: ווי איז דאָס, וואָס די פֿריערדיקע טעג זיינען געווען בעסער ווי די איצטיקע? וואָרום נישט פֿון חכמה פֿרעגסטו וועגן דעם.
- יא טוֹבָה חֻכְמָה עַם-נִחְלָה וְיִתֵּר לְרֵאֵי הַשָּׁמַשׁ:
11 Dobrá jest moudrost s statkem, a velmi užitečná těm, kteříž vidí slunce;
גוט איז חכמה מיט אַ נחלה, און אַ מעלה פֿאַר די וואָס זעען די זון.
Równie dobrą mądrość jak dziedzictwo, a zaletą ona dla tych, którzy słońce widzą.
- יב כִּי בָצַל הַחֻכְמָה בָּצַל הַפֶּסֶף וְיִתְרוֹן דַּעַת הַחֻכְמָה תַּחֲיָה בְּעֶלְיָהּ:
12 Nebo v stínu moudrosti a v stínu stříbra odpočívají. A však přednější jest umění moudrosti, přináší život těm, kdož ji mají.
וואָרום חכמה איז אַ באַשירעמונג, געלט איז אַ באַשירעמונג, אָבער די מעלה פֿון קענשאַפֿט איז, וואָס חכמה האַלט אויף דאָס לעבן פֿון דעם וואָס האָט זי.
- יג רָאָה אֶת-מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי מִי יוֹכֵל לִתְקַן אֶת אֲשֶׁר עָוְתוּ:
13 Hled' na skutky Boží. Nebo kdo může zpřímíti to, což on zkřivil?
קוק אָן דאָס ווערק פֿון גאָט; וואָרום ווער קען אויסגלייכן וואָס ער האָט געמאַכט קרום?
- Przypatruj się dziełu Boskiemu; bo któż zdoła sprostować co on skrzywił.

- 14 V den dobrý užívej dobrých věcí, a v den zlý buď bedliv; nebo i to naproti onomu učinil Bůh z té příčiny, aby nenalezl člověk po něm ničeho.
- W dzień szczęśliwy zażywaj szczęścia, a w dzień niedoli uważaj, że i ten stworzył Bóg w przeciwstawieniu do drugiego, a to, aby nie badał człowiek nic, co po nim będzie.
- 15 Všecko to viděl jsem za dnů marnosti své: Bývá spravedlivý, kterýž hyne s spravedlností svou; tolikéž bývá bezbožný, kterýž dlouho živ jest v zlosti své.
- Wszystkom widział za dni znikomości mojej: niejeden sprawiedliwy ginie w sprawiedliwości swojej, a niejeden niegodziwiec żyje długo w niecności swojej.
- 16 Nebývej příliš spravedlivý, aniž buď příliš moudrý. Proč máš na zkázu přicházeti?
- Nie bądź zbyt pobożnym, a nie mędrkuj zanedto: czemu byś się miał zmarnować?
- 17 Nebud' příliš starostlivý, aniž bývej bláznem. Proč máš umírati dříve času svého?
- Nie bądź zbyt niezbożnym, ani zbyt głupim; czemu masz umrzeć przed czasem swoim?
- 18 Dobréť jest, abys se onoho přidržel, a tohoto se nespouštěl; nebo kdo se bojí Boha, ujde všeho toho.
- Dobrze jest, abys się tego trzymał, a i od drugiego nie puszczał ręki twojej; bo kto Boga się obawia, unika tego wszystkiego.
- 19 Moudrost posiluje moudrého nad desatero knížat, kteříž jsou v městě.
- Mądrość daje mądreemu więcej obrony, aniżeli dziesięciu mocarzy, którzy są w mieście.
- יָד בַּיּוֹם טוֹבָה הָיָה בְּטוֹב וּבַיּוֹם רָעָה רָאָה גַם אֶת־זֶה לְעַמְת־זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים עַל־דִּבְרֹת שְׁלֹא יִמָּצֵא הָאָדָם אַחֲרָיו מֵאוֹמָה:
- אִין טָאָג פֿון גליק זײַ גליקלעך, און אין טָאָג פֿון אומגליק קוק זיך אַרום – דאָס אויך אַזוי ווי יענס האָט גאָט געמאַכט – וואָרום דער מענטש וועט דערנאָך גאַרנישט שפירן.
- טו אֶת־הַכֹּל רִאִיתִי בַּיּוֹם הַבִּלְי יֵשׁ צָדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיךְ בְּרָעָתוֹ:
- אַלץ האָב איך געזען אין מײַנע נישטיקע טעג: פֿאַראַן אַ צדיק וואָס גייט אונטער אין זײַן צדיקות, און פֿאַראַן אַ רָשָׁע וואָס איז מאַריך־ימים אין זײַן שלעכטיקייט.
- טו אֶל־תְּהִי צָדִיק הַרְבֵּה וְאֶל־תִּתְחַפֵּס יוֹתֵר לְמָה תִּשְׁוֹמֵם:
- וואָלסט נישט זײַן צו פֿיל צדיק, און וואָלסט זיך נישט קליגן איבריִקס; נאָך וואָס וואָלסטו זיך אומברענגען?
- יז אֶל־תִּרְשָׁע הַרְבֵּה וְאֶל־תְּהִי סָכָל לְמָה תָּמוּת בְּלֹא עֵתָד:
- וואָלסט נישט זײַן צו שלעכט, און וואָלסט נישט זײַן קײַן נאַר; נאָך וואָס וואָלסטו שטאַרבן פֿאַר דער צײַט?
- יח טוֹב אֲשֶׁר תִּאָחַז בְּזֶה וְגַם־מִזֶּה אֶל־תִּנָּח אֶת־יָדְךָ בִּי־יְרֵא אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת־כָּלָם:
- גוט איז דו וואָלסט זיך האַלטן אָן דעם, און אויך פֿון יענעם נישט אָפּלאָזן דײַן האַנט; וואָרום דער וואָס האָט מורא פֿאַר גאָט, קומט דורך מיט ביידע.
- יט הַחֲכָמָה תַּעֲזֹ לְחָכְם מִעֲשָׂרָה שְׁלִיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּעִיר:
- די חכמה באַשיצט דעם חכם מער ווי צען געוועלטיקער וואָס זײַנען אין שטאָט.

20 Není zajisté člověka spravedlivého na zemi, kterýž by činil dobře a nehřešil.

Zaiste, niema człowieka sprawiedliwego na ziemi, któryby wciąż czynił dobrze, a nie zgrzeszył.

21 Také ne ke všechněm slovům, kteráž mluví lidé, příkládej mysli své, poněvadž nemáš dbáti, by i služebník tvůj zlořečil tobě.

Nie na wszystkie też słowa, które ludzie powtarzają zwracaj uwagę swoją, abys nie słyszał, gdy ci sługa twój złorzeczy.

22 Neboť ví srdce tvé, že jsi i ty častokrát zlořečil jiným.

Bo niejednokrotnie się zdarzało - wiadomo to sercu twojemu - żeś i ty innym złorzeczył.

23 Všeho toho zkusil jsem moudrostí, a řekl jsem: Budu moudrým, ale moudrost vzdálila se ode mne.

Wszystko to doświadczyłem mądrością; powiedziałem sobie: chcę mądrość osiągnąć, ale pozostała daleką odemnie.

24 Což pak vzdálené a velmi hluboké jest, kdož to najíti může?

Dalekiem jest, co dalekiem było, i głębokiem, tak, głębokiem: któż to zbada?

25 Všecko jsem přeběhl myslí svou, abych poznal a vyhledal, i vynalezl moudrost a rozumnost, a abych poznal bezbožnost, bláznovství a nemoudrost i nesmyslnost.

Zwróciłem się sercem mojem, by poznać i zbadać, poszukać mądrości i obrachunku wszystkiego; ale tylko aby poznać, że niegodziwość głupotą, a głupota szaleem.

כ כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא:

ווארום ניטא א מענטש א צדיק אויף דער ערד וואס זאל טאן לויטער גוטס, און ניט זינדיקן.

כא גם לכל-הדברים אשר ידברו אל-תתן לבך אשר לא-תשמע את-עבדך מקללך:

זאלסט אויך ניט לייגן דין הארץ אויף אלע ווערטער וואס מע רעדט, כדי זאלסט ניט הערן ווי דין קנעכט שילט דין;

כב כי גם-פעמים רבות ידע לבך אשר גם-את אתה קללת אחרים:

ווארום דין הארץ וויס אז פיל מאל האסט דו אויך געשאלטן אנדערע.

כג כל-זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני:

דאס אלץ האב איך אויסגעפרווט מיט חכמה; איך האב געזאגט: איך וועל קלוג ווערן; אבער עס איז געווען ווייט פון מיר.

כד רחוק מה-שהיה ועמק עמק מי ימצאנו:

דאס וואס איז ווייט און טיף-טיף, ווער קען עס אויסגעפינען?

כה סבותי אני ולבי לדעת ולתור ובקש חכמה וחשבון ולדעת רשע כסל והסכלות הוללות:

איך האב מיך ארומגעדרייט, און מין הארץ איז געווען אויף צו פארשטיין און צו פארשן און זוכן חכמה און א חשבון, און צו דערקענען אז שלעכטיקייט איז טיפשות, און נארישקייט איז משוגעת.

26 I našel jsem věc hořčejší nad smrt, ženu, jejíž srdce tenata, a ruce její okovy. Kdož se líbí Bohu, zachován bývá od ní, ale hříšník bývá od ní jat.

Znalazłem też bardziej gorzką niż śmierć kobietę; bo podobna ona do potrzasku, a serce jej do sieci, ręce jej do kajdan. Kogo Bóg sobie upodobał ocala się od niej, ale grzesznik pojmany bywa przez nią.

27 Pohled', to jsem shledal, (*praví kazatel*), jedno proti druhému stavěje, abych našel umění,

Oto com znalazł, rzecze Kohelet, jedno z drugim łącząc, aby do obrachunku dojść.

28 Čeho pak přesto hledala duše má, však jsem nenalezl: Muže jednoho z tisíce našel jsem, ale ženy mezi tolika jsem nenalezl.

Czegom wciąż szukał, ale nie znalazł jest to? Człowieka jednego z pośród tysiąca znalazłem, ale kobiety między tymi wszystkimi nie znalazłem.

29 Obzvláště pohled' i na to, což jsem našel: Že učinil Bůh člověka dobrého, ale oni následovali smyšlínek rozličných.

Do tego jedynie, zważ, doszedłem że Bóg stworzył człowieka prostym, oni wszakże szukają obliczeń przeróżnych.

30 Kdo se může vrovhati moudrému, a kdo může vykládati všelikou věc?

כו ומוצא אני מר ממוות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבנה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה:

און איך געפֿין אַז ביטערער פֿון טויט איז די פֿרוי, וואָס איר האַרץ איז פֿאַסטקעס און נעצן, אירע הענט זינען בינדשטריק. דער וואָס איז ווילגעפֿעלן פֿאַר גאָט, ווערט אַנטרונען פֿון איר, און דער זינדיקער ווערט געפֿאַנגען פֿון איר.

כו ראה זה מצאתי אמרה קהלת אחת לאחת למצא חשבון:

זע, דאָס האָב איך אויסגעפֿונען, זאָגט קהלת, ווען איך האָב צוגעלייגט איינס צום אַנדערן, כדי צו געפֿינען דעם חשבון.

כח אשר עוד-בקשה נפשי ולא מצאתי אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל-אלה לא מצאתי:

וואָס מיין זעל זוכט נאָכאָנאָנד, און איך געפֿין ניט: איין מאַן צווישן טויזנט האָב איך געפֿונען, אָבער אַ פֿרוי צווישן די אַלע האָב איך ניט געפֿונען.

כט לבד ראה-זה מצאתי אשר עשה האלהים את-האדם ישר והמה בקשו חשבנות רבים:

זע, דאָס אַליין האָב איך אויסגעפֿונען, אַז גאָט האָט באַשאַפֿן דעם מענטשן גלייך, אָבער זיי האָבן געזוכט פֿיל אויסטראַכטענישן.

קהלת ח: 8

- א מי כִּהְחָכֵם וּמִי יוֹדֵעַ פֶּשֶׁר דְּבַר חֲכָמַת אָדָם
תֹּאִיר פָּנָיו וְעוֹ פָּנָיו יִשָּׁנָא:
ווער איז ווי דער חכם? און ווער ווייס דעם
באשייד פֿון אַ זאך? אַ מענטשנס חכמה באַליכט
זיין פנים, און די פֿאַרשייטקייט פֿון זיין פנים
ווערט פֿאַרביטן.
- ב אֲנִי פִּי-מֶלֶךְ שְׁמֹר וְעַל דְּבַרְתְּ שְׁבוּעַת אֱלֹהִים:
איך זאג: היט דעם מלכס באַפֿעל פֿון וועגן דער
שבוּעה צו גאָט.
- ג אֶל-תִּבְהַל מִפָּנָיו תִּלְךָ אֶל-תַּעֲמֹד בְּדַבֵּר רָע כִּי
כָל-אֲשֶׁר יִחַפֵּץ יַעֲשֶׂה:
זאָלסט נישט אַוועקגיין איבעראַיילט פֿון זיין פנים;
זאָלסט נישט צושטיין צו אַ שלעכטער זאך, וואָרום
אַלץ וואָס ער וויל, טוט ער.
- ד בְּאֲשֶׁר דְּבַר-מֶלֶךְ שִׁלְטֹן וּמִי יֹאמַר-לוֹ
מַה-תַּעֲשֶׂה:
מחמת דאָס וואָרט פֿון דעם מלך איז
געוועלטיקונג; און ווער קען אים זאָגן: וואָס
טוסטו?
- ה שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יוֹדֵעַ דְּבַר רָע וְעַתָּה וּמִשְׁפָּט יוֹדֵעַ
לֵב חָכָם:
דער וואָס וויל נישט וויסן פֿון קיין ביזו געשעעניש,
היט דאָס געבאָט, און דעם קלוגנס האַרץ ווייס
אַז פֿאַראַן אַ צייט און אַ משפט.
- ו כִּי לְכָל-חִפְּץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי-רַעַת הָאָדָם רַבָּה
עָלָיו:
וואָרום פֿאַר יעטוועדער זאך איז דאָ אַ צייט און
אַ משפט, וויל דאָס ביזו פֿון דעם מענטשן איז
גרויס אויף אים.
- ז כִּי-אֵינְנוּ יוֹדֵעַ מַה-שִּׁיְהִיָּה כִּי בְּאֲשֶׁר יְהִיָּה מִי
יִגִּיד לוֹ:
וואָרום ער ווייס נישט וואָס וועט געשען; וואָרום
ווען עס דאָרף געשען, ווער וועט עס אים זאָגן?
- 1 Moudrost člověka osvětčuje obličej jeho, a
nestydatost tváři jeho proměňuje.
Któż jak mędrzec? A któż pojmuje znaczenie
rzeczy? Mądrość człowieka rozjaśnia oblicze
jego, a surowość jego twarzy się łagodzi.
- 2 Jáť radím: Výpovědi královské ostříhej, a však
podlé přísahy Boží.
Ja powiadam: Rozkazu królewskiego
przestrzegaj, już ze względu na przysięgę
wobec Boga.
- 3 Nepospíchej odjítí od tváři jeho, aniž trvej v
zpouře; nebo coťž by koli chtěl, učinil by.
Nie kwap się odstąpić od niego; nie wdawaj się
w sprawy zgubne. Bo wszystko czego chce
czyni.
- 4 Nebo kde slovo královské, tu i moc jeho, a kdo
dí jemu: Co děláš?
Ponieważ słowo królewskie wszechwładne,
a któż mu powie: Co czynisz?
- 5 Kdo ostříhá příkázání, nezví o ničem zlém. I
čas i příčiny zná srdce moudrého.
Kto rozkazu przestrzega nie dozna nic złego,
a czas i sąd zna serce mędrca.
- 6 Nebo všeliké předsevzetí má čas a příčiny. Ale i
to neštěstí veliké člověka se přídrží,
Bo dla każdej rzeczy jest czas i sąd, bo
niecność człowieka ciąży na nim.
- 7 Že neví, co budoucího jest. Nebo jak se stane,
kdo mu oznámí?
Nie wie on wszak co będzie, a jak się stanie,
któżby mu to powiedział?

8 Není člověka, kterýž by moci měl nad životem, aby zadržel duši, aniž má moc nade dnem smrti; nemá ani braně v tom boji, aniž vysvobodí bezbožnost bezbožného.

Żaden człowiek nie włada wiatrem, aby mógł wiatr powstrzymać, a nikt nie ma władzy nad dniem śmierci, niema też uwolnienia na wojnie; a nie ocala niegodziwość tego, który ją spełnił.

9 Ve všem tom viděl jsem, přiloživ mysl svou ke všemu tomu, co se děje pod sluncem, že časem panuje člověk nad člověkem k jeho zlému.

Tom wszystko widział zwracając uwagę swoją na wszelakie sprawy, które się dzieją pod słońcem, w czasie gdy jeden człowiek nad drugim panuje ku nieszczęściu jego.

10 A tehdáž viděl jsem bezbožné pohřbené, že se zase navrátili, ale kteříž z místa svatého odešli, v zapomenutí dání jsou v městě tom, v kterémž dobře činili. I to také jest marnost.

I następnie widziałem niegodziwych, których pochowano i którzy w pokoju odeszli; ale z miejsca świętego musieli wyjść i w tem samem mieście w zapomnienie pójść ci, którzy sprawiedliwie postępowali. I to marność.

11 Nebo že ne i hned ortel dochází pro skutek zlý, protož vroucí jest k tomu srdce synů lidských, aby činili zlé věci.

Ponieważ wyrok na postęпки nieczne nie rychło wykonanym zostaje, przeto wzbiera w nich odwaga synów ludzkich, aby niecności spełniali.

12 A ačkoli hříšník činí zle na stokrát, a vždy se mu odkládá, já však vím, že dobře bude bojícím se Boha, kteříž se bojí obličej jeho.

Dla tego, że grzesznik stokrotnie niecności się dopuszcza a przytem się starzeje, jakkolwiek wiem, że dobrze będzie bogobojnym, którzy się obawiają oblicza Jego.

ח אין אדם שליט ברוח לכלוא את־הרוח ואין שלטון ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא־ימלט רשע את־בגדיו:

קיין מענטש געוועלטיקט נישט איבערן ווינט, צו קענען איינהאלטן דעם ווינט, און נישט קיין געוועלטיקונג אין טאג פון טויט, און נישט קיין אורלויב אין מלחמה, און דאס ביז וועט נישט ראטעווען זיין טוער.

ט את־כל־זה ראיתי ונתון את־לבי לכל־מעשה אשר נעשה תחת השמש עת אשר שלט האדם באדם לרע לו:

דאס אלץ האב איך געזען, און האב מיר אריינגענומען אין הארצן וועגן יעטוועדער טוונג וואס ווערט געטאן אונטער דער זון, בעת איין מענטש געוועלטיקט איבערן אנדערן אים שלעכטס צו טאן.

י ובכן ראיתי רשעים קברים ובאו וממקום קדוש יהלכו וישתכחו בעיר אשר כן־עשו גם־זה הבל:

און אזוי האב איך געזען אז רשעים זיינען באגראבן געווארן, און זיינען געקומען צו זייער רון, און די וואס האבן געטאן רעכט זיינען אוועק פון דעם הייליקן ארט, און זיינען פארגעסן געווארן אין שטאט. דאס אויך איז נישטיקייט.

יא אשר אין־נעשה פתגם מעשה הרעה מהרה על־כן מלא לב בני־האדם בהם לעשות רע:

ווייל דער פסק פאר די שלעכטע מעשים ווערט נישט געטאן אויף גיך, דרום דערוועגט זיך דאס הארץ פון די מענטשנקינדער אין זיי צו טאן שלעכטס;

יב אשר חטא עשה רע מאת ומאריך לו כי גם־יודע אני אשר יהיה־טוב ליראי האלהים אשר ייראו מלפניו:

ווארום א זינדיקער טוט הונדערט מאל שלעכטס, און מע פארלענגערט אים. אבער איך ווייס פארט אז די וואס האבן מורא פאר גאט וועט זיין גוט, ווייל זיי האבן מורא פאר אים;

13 S bezbožným pak nedobře se dítí bude, aniž se prodlí dnové jeho; minou jako stín, proto že jest bez bázně před obličejem Božím.

Ale nie dobrze się powiedzie niegodziwemu, a jako cień niedługo przetrwają dni jego, przeto że się Boga nie obawia.

14 Jest marnost, kteráž se děje na zemi: Že bývají spravedliví, jimž se však vede, jako by činili skutky bezbožných; zase bývají bezbožní, kterýmž se však vede, jako by činili skutky spravedlivých. Protož jsem řekl: I to také jest marnost.

Jest też marność, która się spełnia na ziemi, że bywają sprawiedliwi, którym się dzieje wedle postępowania niegodziwych, a bywają niegodziwi, którym się dzieje wedle postępowania sprawiedliwych. Rzekłem tedy: i to marność.

15 A tak chválil jsem veselí, proto že nic nemá lepšího člověk pod sluncem, jediné aby jedl a pil, a veselil se, a že to pozůstává jemu z práce jeho ve dnech života jeho, kteréž dal jemu Bůh pod sluncem.

I tak wystawiałem radość; bo niema nic lepszego dla człowieka pod słońcem a jedno, aby jadł i pił i się weselił; a to niechaj towarzyszy mu przy jego pracy póki dni życia jego, których mu użyczył Bóg pod słońcem.

16 A ač jsem se vydal srdcem svým na to, abych moudrost vystihnouti mohl, a vyrozuměti bídě, kteráž bývá na zemi, pro kterouž ani ve dne ani v noci nespí,

Gdy zwróciłem serce moje, abym poznał mądrość, i rozejrzał się w sprawach, które się dzieją na ziemi, a dla których ani dniem ani nocą nie widzi się snu w oczach.

יג וטוב לא־יְהִיָּה לְרָשָׁע וְלֹא־יָאָרִיךְ יָמִים כִּצֵּל
אֲשֶׁר אֵינָנו יֵרָא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים:

און דעם רשע וועט זיין נישט גוט, און אזוי ווי א
שאטן וועט ער נישט מאריך-ימים זיין, וויל ער
האט נישט מורא פֿאַר גאָט.

יד יֵשׁ-הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵשׁ
צַדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים וְיֵשׁ
רְשָׁעִים שְׂמֹגֵעַ אֱלֹהִים כְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים אֲמָרְתִּי
שְׁגִם־זֶה הֶבֶל:

פֿאַראַן אַ נישטיקייט וואָס געשעט אויף דער
ערד: וואָס עס זינגען פֿאַראַן צדיקים וואָס זיי
גיט וועדליק די מעשים פֿון די רשעים, און
פֿאַראַן רשעים וואָס זיי גיט וועדליק די מעשים
פֿון די צדיקים. האָב איך געזאָגט: דאָס אויך איז
נישטיקייט.

טו וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת-הַשְּׂמֵחָה אֲשֶׁר אֵין-טוֹב לָאָדָם
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי אִם-לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמֹחַ
וְהוּא יִלְוֶנוּ בְּעַמְלֹו יָמֵי חַיָּו אֲשֶׁר-נָתַן־לֹו
הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ:

טז כֹּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת-לִבִּי לְדַעַת חֲכָמָה וְלִרְאוֹת
אֶת-הָעֲנָן אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה עַל-הָאָרֶץ כִּי גַם בַּיּוֹם
וּבַלַּיְלָה שָׁנָה בְּעֵינָיו אֵינָנו רֹאֶה:

אזוי ווי איך האָב אָפּגעגעבן מיין האַרץ צו
קענען חכמה, און צו זען די טועניש וואָס ווערט
געטאָן אויף דער ערד – וואָרום סײַ בײַ טאָג סײַ
בײַ נאַכט זעט דער מענטש נישט אָן קיין שלאָף
אין זינע אויגן –

17 A však viděl jsem při každém skutku Božím, že nemůže člověk vystihnouti skutku dějícího se pod sluncem. O čez pracuje člověk, vyhledati chtěje, ale nenalézá; nýbrž byť i myslil moudrý, že se doví, nebude moci nic najíti.

Przekonałem się w każdym dziele Bożem, że człowiek nie wstanie doścignąć tego dzieła, które się spełnia pod słońcem; bo jakkolwiek by się nie trudził człowiek, aby doszedł, nie znajdzie; a nawet mędrzec, który mniema, że je poznał, to jednak zbadać nie wstanie.

יז וְרָאִיתִי אֶת-כָּל-מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל
הָאָדָם לַמָּצוֹא אֶת-הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
תַּחַת-הַשָּׁמַשׁ בְּשׁוֹל אֲשֶׁר יַעֲמַל הָאָדָם לְבִקֵּשׁ
וְלֹא יִמָּצֵא וְגַם אִם-יֹאמֶר הַחֲכָם לְדַעַת לֹא יוּכַל
לַמָּצֵא:

הָאָב אֵיךְ גַּעֲזֵעַן אֵין אֲלֵע מַעֲשִׂים פֿון גאָט, אַז
דער מענטש קען נישט אויסגעפֿינען די מעשִׂים
וואָס ווערן געטאָן אונטער דער זון; וואָרום ווי
דער מענטש זאָל זיך מיען צו זוכן, וועט ער עס
נישט געפֿינען; און אפֿילו אַז דער חכם זאָגט, ער
ווייס עס, קען ער עס נישט אויסגעפֿינען.

קהלת ט: 9

- 1 Všecko to zajisté rozvažoval jsem v srdci svém, abych vysvětlil všecko to, že spravedliví a moudří, i skutkové jejich jsou v ruce Božích. Jakož milosti, tak ani nenávisti nezná člověk ze všech věcí, kteréž jsou před obličejem jeho.
- Bom wszystko to rozważył w sercu swoim, starając się, abym sobie wszystko to rozjaśnił: że sprawiedliwi i mędrzy i dzieła ich są w ręku Bożym, że ani o miłości, ani o nienawiści nie wie człowiek naprzód - jest im wszystko zakreślone.
- 2 Všecko se děje jednostejně při všech; jedna a táž případnost jest spravedlivého jako bezbožného, dobrého a čistého jako nečistého, obětujícího jako toho, kterýž neobětuje, tak dobrého jako hříšníka, přísahajícího jako toho, kterýž se přísahy bojí.
- Wszystko może wszystkich spotkać: Jednakowy przypadek spotyka sprawiedliwego i niegodziwego, dobrego, czystego i nieczystego, ofiarującego jak i tego, który nie ofiaruje; jakim dobry, takim i grzesznik, przysięgający i obawiający się przysięgi.
- 3 A toť jest přebídná věc mezi vším tím, což se děje pod sluncem, že případnost jednostejná jest všechněch, ovšem pak že srdce synů lidských plné jest zlého, a že bláznovství přidrží se srdce jejich, pokudž živi jsou, potom pak umírají,
- To zaś najgorsze ze wszystkiego co się dzieje pod słońcem, że jednakowy przypadek wszystkich spotyka; dla tego też przepełnione serce synów ludzkich niecnością, a trzyma się szał serca ich póki żyją; następnie zaś - idzie się do zmarłych.
- א כי את-כָּל-זֶה נָתַתִּי אֶל-לְבִי וְלִבּוֹר אֶת-כָּל-זֶה
אֲשֶׁר הַצְדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וְעַבְדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים
גַּם-אֶהְבָּה גַם-שִׂנְאָה אֵין יוֹדַע הָאָדָם הַכֹּל
לִפְנֵיהֶם:
- וואַרום דאָס אַלץ האָב איך מיר אַרײַנגענומען
אין האַרצן, כּדי קלאַר צו מאַכן דאָס אַלץ: אַז
די צדיקים און די חכמים מיט זייערע מעשים
זינען אין דער האַנט פֿון גאָט; סײַ ליבשאַפֿט,
סײַ שנאה – דער מענטש ווייס ניט; אַלץ ליגט זיי
פֿאַרויס.
- ב הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לִכְל מִקְרָה אֶחָד לַצְדִּיק וְלַרָּשָׁע
לְטוֹב וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא וְלִזְבֵּחַ וְלֹאֲשֶׁר אֵינְנוּ זִבְחַ
כְּטוֹב כַּחַטָּא הַנִּשְׁבָּע כַּאֲשֶׁר שְׁבוּעָה יֵרָא:
- אַלצדינג ווי פֿאַר אַלעמען; אײַן טראַף פֿאַר דעם
צדיק און פֿאַר דעם רָשָׁע, פֿאַר דעם גוטן און
דעם רײַנעם, און פֿאַר דעם אומרײַנעם, און פֿאַר
דעם וואָס שלאַכט אַ קרבן, און פֿאַר דעם וואָס
שלאַכט ניט; אַזוי דער גוטער אַזוי דער
זינדיקער, דער וואָס שווערט ווי דער וואָס שײַט
זיך פֿון אַ שְׁבוּעָה.
- ג זֶה רָע בְּכֹל אֲשֶׁר-נַעֲשֶׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כִּי-מִקְרָה
אֶחָד לִכְל וְגַם לֵב בְּנֵי-הָאָדָם מִלֹּא-רָע וְהוֹלָלוֹת
בְּלִבָּבָם בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו אֶל-הַמֵּתִים:
- דאָס איז דאָס בײַז אין אַלץ וואָס געשעט
אונטער דער זון, וואָס אײַן טראַף איז פֿאַר
אַלעמען, און אויך איז דאָס האַרץ פֿון די
מענטשנדיקער פֿול מיט בײַז, און משוגעת איז
אין זייער האַרצן בײַ זייער לעבן, און דערנאָך
גייען זיי צו די טויטע.

- 4 Ačkoli ten, kterýž tovaryší se všechněmi živými, má naději, an psu živému lépe jest nežli lvu mrtvému.
- A któžby chciał być połączone z nimi? Dla wszystkich żyjących jest jeszcze nadzieja; a nawet pies żywy lepszy niż lew zdechły.
- 5 Nebo živí vědí, že umřítí mají, mrtví pak nevědí nic, aniž více mají odplaty, proto že v zapomenutí přišla památka jejich.
- Zaprawdę, żywym wiadomo, że umrą, zmarli zaś nie wiedzą o niczem i nie zyskują już nic, bo i pamięć ich idzie w zapomnienie.
- 6 Anobrž i milování jejich, i nenávist jejich, i závist jejich zahynula, a již více nemají dílu na věky v žádné věci, kteráž se děje pod sluncem.
- Zarówno ich miłość jak ich nienawiść i zawiść już dawno znikły, a nie mają już nigdy udziału w niczem co się dzieje pod słońcem.
- 7 Nuže tedy jez s radostí chléb svůj, a pí s veselou myslí víno své, nebo již oblibuje Bůh skutky tvé.
- Idź tedy, pożywaj wesoło chleb twój, a pij z pogodną myślą wino twoje; bo dawno już zgodził się Bóg na te sprawy twoje.
- 8 Každého času ať jest roucho tvé bílé, a oleje na hlavě tvé nechť není nedostatku.
- Każdego czasu niechaj będą szaty twoje białe, a niechaj nie zbraknie olejku na głowie twojej.
- ד כי־מי אשר יבחר יחבר אל כל־החיים יש בטחון כי־לכלב חי הוא טוב מן־האריה המת:
- וואָרום בײַ דעם וואָס איז נאָך באַהעפֿט צו אַלע לעבעדיקע איז דאָ אַ האָפֿענונג, ווײַל אַ לעבעדיקן הונט איז בעסער ווי אַ טויטן לײב.
- ה כי החיים יודעים שימתו והמתים אינם יודעים מאומה ואין־עוד להם שכר כי נשפח זכרם:
- וואָרום די לעבעדיקע ווייסן אז זיי וועלן שטאַרבן, אָבער די טויטע ווייסן גאָרנישט, און זיי האָבן נישט מער קיין לווין; וואָרום זייער זכר איז פֿאַרגעסן.
- ו גם אהבתם גם־שנאתם גם־קנאתם כבר אברה וחלק אין־להם עוד לעולם בכל אשר־נעשה תחת השמש:
- אי זייער ליבשאַפֿט אי זייער שנאה אי זייער קנאה איז לאַנג אונטערגעגאַנגען, און זיי האָבן קיין מאָל מער נישט קיין חלק אין אַלץ וואָס ווערט געטאָן אונטער דער זון.
- ז לך אכל בשמחה לחמך ושתה בלב־טוב יינך כי כבר רצה האלהים את־מעשיך:
- גיי עס מיט שמחה דיין ברויט, און טרינק מיט אַ פֿריילעכן האַרצן דיין ווין, וואָרום גאָט האָט שוין באַוויליקט דינע מעשים.
- ח בכל־עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על־ראשך אל־יחסר:
- צו יעטוועדער צייט זאלן דינע בגדים זיין ווייס, און אייל זאל נישט פֿעלן אויף דיין קאָפּ.

9 Živ bud' s manželkou, kterouž jsi zamiloval, po všechny dny života marnosti své, kterýžť dán pod sluncem po všechny dny marnosti tvé; nebo to jest podíl tvůj v životě tomto a při práci tvé, kterouž vedeš pod sluncem.

Zażywaj życia z kobietą, którąś pokochał po wszystkie znikome dni żywota twojego, z tą, którą ci dał pod słońcem, po wszystkie znikome dni twoje; bo to udział twój w życiu za trud, którym się trudzisz pod słońcem.

10 Všecko, což by před se vzala ruka tvá k činění, podle možnosti své konej; nebo není práce ani důmyslu ani umění ani moudrosti v hrobě, do něhož se béřeš.

Wszystko co zdolna ręka twoja uczynić siłą twą, czyni; bo ani działalności, ani obliczenia, ani wiedzy, ani mądrości nie masz w grobie, do którego idziesz.

11 A obrátiv se, spatřil jsem pod sluncem, že nezáleží běh na rychlých, ani boj na udatných, nýbrž ani živnost na moudrých, ani bohatství na opatrných, ani přízeň na umělých, ale podle času a příhody přihází se všechněm.

I znów widziałem pod słońcem, że nie rozporządzają szybcy biegiem, ani bohaterzy walką, ani mędracy chlebem, ani roztropni bogactwem, ani rozumni upodobaniem, lecz, że czas i przypadek spotyka wszystkich.

12 Nebo tak nezná člověk času svého jako ryby, kteréž loveny bývají sítí škodlivou, a jako ptáci polapeni bývají osídlem; tak zlapáni bývají synové lidští v čas zlý, když na ně připadá v náhle.

Nie zna wszak człowiek i czasu swojego: jako ryby łowione w sieci złowrogiej, i jako ptaki uwikłane w sidle - tak pojmani bywają i synowie ludzcy w czasie niedoli, gdy przypada na nich nagle.

ט ראה חיים עם-אשה אשר-אהבת כל-ימי חיי הבללך אשר נתן-לך תחת השמש כל ימי הבללך כי הוא חלקך בחיים ובעמלך אשר-אתה עמל תחת השמש:

גענים דאס לעבן מיט דער ווייב וואס דו האסט ליב, אלע טעג פון דיין נישטיקן לעבן וואס מע האט דיר געשאנקען אונטער דער זון, אלע דינע נישטיקע טעג; ווארום דאס איז דיין חלק אין לעבן, און אין דיין מי וואס דו מיסט זיך אונטער דער זון.

י כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול אשר אתה הולך שמה:

אלץ וואס דיין האנט פארמאגט צו טאן מיט דיין כוח, טו, ווארום ניטא קיין טאן, אדער אויסרעכענונג, אדער קענשאפט, אדער חכמה, אין דער אונטערערד וואס דו גייסט אהין.

יא שבת יראה תחת-השמש כי לא לקלים המרוץ ולא לגבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם וגם לא לנבנים עשר וגם לא לידעים חן כיעת ופגע יקרה את-כלם:

איך האב ווידער געזען אונטער דער זון, אז ניט די פלינקע געווינען דעם געוועטלויף, און ניט די גיבורים די מלחמה, און אויך ניט די חכמים ברויט, און אויך ניט די פארשטאנדיקע עשירות, און אויך ניט די ווילקענעוודיקע חן; נאר צייט און צופאל טרעפט זיי אלעמען.

יב כי גם לא-ידע האדם את-עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח בהם יוקשים בני האדם לעת רעה בשתפול עליהם פתאם:

ווארום דער מענטש ווייס צו מאל ניט זיין צייט; אזוי ווי פיש וואס ווערן געכאפט אין א בייזער נעץ, און אזוי ווי פויגלען וואס ווערן געכאפט אין א פאסטקע, אזוי ווי זיי, ווערן די מענטשנקינדער געפאנגען אין א בייזער צייט, ווען זיי פאלט אויף זיי פלוצלינג.

- 13 Také i tuto moudrost viděl jsem pod sluncem, יג גַּם־זֶה רָאִיתִי חֲכָמָה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ וְגִדּוּלָהּ הִיא אֵלַי:
kteráž za velikou byla u mne:
I to widziałem jako mądrość pod słońcem, אָבער דאָס האָב איך געזען פֿאַר חכמה אונטער דער זון, און דאָס איז גרויס בײַ מיר:
a ukazała mi się wielką:
- 14 Bylo město malé, a v něm lidí málo, k němuž יד עִיר קְטַנָּה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט וּבְא־אֱלֵיהָ מְלֶךְ גִּדּוֹל וְסָבַב אֹתָהּ וּבָנָה עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדֹלִים:
přitáhl král mocný, a obehnav je, zdělal proti němu náspy veliké.
Miasto małe, a nieliczni mężowie w niem; געווען אַ קליינע שטאָט מיט ווינציק מענטשן אין איר; איז אויף איר געקומען אַ גרויסער מלך, און האָט זי אַרומגערינגלט, און געבויט אַרום איר גרויסע באַלעגערווערק.
i nadciągnął przeciw niemu król wielki i otoczył je, i zbudował przeciw niemu baszty potężne.
- 15 I nalezen jest v něm muž chudý moudrý, kterýž טו וּמָצָא בָּהּ אִישׁ מְסָכֵן חָכָם וּמִלֵּט־הוּא אֶת־הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־הָאִישׁ הַמְסָכֵן הַהוּא:
vysvobodil to město moudrostí svou, ačkoli žádný nevzpomenul na muže toho chudého.
Ale napotkal w niem męża ubogiego, mędrca, האָט מען געפֿונען אין איר אַן אַרימאַן אַ חכם, און ער האָט געראַטעוועט די שטאָט מיט זײַן חכמה; הגם קיין מענטש האָט נישט געדאַכט אָן דעם דאָזיקן אַרימאַן.
a ten wybawił ono miasto mądrością swoją; nikt jednak nie wspomniał na owego męża ubogiego.
- 16 Protož řekl jsem já: Lepší jest moudrost než טז וְאָמַרְתִּי אֲנִי טוֹבָה חֲכָמָה מִגְּבוּרָה וְחֻכְמַת הַמְסָכֵן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים:
síla, ačkoli moudrost chudého toho byla v pohrdání, a slov jeho neposlouchali.
Pomyślałem tedy: lepsza mądrość aniżeli moc, האָב איך געזאָגט: בעסער חכמה איידער גבורה; הגם די חכמה פֿון אַרימאַן ווערט פֿאַראַכט, און זײַנע ווערטער ווערן נישט געהערט.
jakkolwiek mądrość ubogiego wzgardzona bywa, a słowa jego posłuchu nie znajdują.
- 17 Slov moudrých pokojně poslouchati sluší, יז דְּבָרֵי חֲכָמִים בְּנִחַת נִשְׁמָעִים מִזְעָקַת מוֹשֵׁל בְּכַסִּילִים:
raději než křiku panujícího mezi blázny.
Słowa mędrców spokojne wysłuchane być די ווערטער פֿון די קלוגע מיט געלאַסנקייט ווערן מער צוגעהערט ווי דער אָנגעשרי פֿון אַ געוועלטיקער צווישן נאַרן.
winny prędzej, niż krzyk przewodniczącego wśród głupców.
- 18 Lepší jest moudrost než nástrojové váleční, ale יח טוֹבָה חֲכָמָה מִכְּלֵי קָרֵב וְחוּטָא אֶחָד יֵאָבֵד טוֹבָה הַקְּרִיבָה:
nemoudrý jeden kazí mnoho dobrého.
Lepsza mądrość niż rynsztunki wojenne; ale בעסער חכמה איידער פלי-מלחמה; און אײַן זינדיקער פֿירט איבער אַ סך גוטס.
jeden grzesznik niweczy dużo dobrego.

קהלת י: 10

- א זבובי מות יבאיש יביע שמן ורקח יקר מחכמה
מכבוד סכלות מעט:
1 Muchy mrtvé nasmrazují a nakažují mast apatekářskou; tak pro moudrost a slávu vzácného maličko bláznovství zohyžďuje.
טויטע פליגן פארשטינקען און צעבלעזלען דעם זאלבמישערס אייל, אזוי וועגט אריבער א ביסל נארישקייט חכמה און כבוד.
- ב לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו:
2 Srdce moudrého jest po pravici jeho, ale srdce blázna po levici jeho.
דער שכל פון דעם חכם איז אויף זיין רעכטער זייט, און דער שכל פון נארן אויף זיין לינקער.
- ג וגם בדרך כשהסכל בשפכל הליך לבו חסר ואמר לכל סכל הוא:
3 I tehďaž, když blázen cestou jde, srdce jeho nedostatek trpí; nebo všechněm znáti dává, že blázen jest.
און אויך אז דער נאר גייט אין וועג, פעלט אים שכל, און ער זאגט אלעמען אויס אז ער איז א נאר.
- ד אס-רוח המושל תעלה עליך מקומך אל-תנח בִּי מרפא יניח חטאים גדולים:
4 Jestliže by duch toho, jenž panuje, povstal proti tobě, neopouštěj místa svého; nebo krotkost přítrž činí hříchům velikým.
אז דאס געמיט פון דעם געוועלטיקער הייבט זיך אויף קעגן דיר, זאלסטו נישט פארלאזן דיין ארט; וואָרום געלאַסנקייט באַרוט גרויסע זינד.
- ה יש רעה ראיתי תחת השמש בשגגה שיצא מלפני השליט:
5 Jest zlá věc, kterouž jsem viděl pod sluncem, totiž neprozřetelnost, kteráž pochází od vrchnosti,
אז דאָס געמיט פון דעם געוועלטיקער הייבט זיך אויף קעגן דיר, זאלסטו נישט פארלאזן דיין ארט; וואָרום געלאַסנקייט באַרוט גרויסע זינד.
- ו נתן הסכל במרומים רבים ועשירים בשפל ישובו:
6 Že blázen postaven bývá v důstojnosti veliké, a bohatí že v nízkosti sedávají.
אז דאָס געמיט פון דעם געוועלטיקער הייבט זיך אויף קעגן דיר, זאלסטו נישט פארלאזן דיין ארט; וואָרום געלאַסנקייט באַרוט גרויסע זינד.
- ז ראיתי עבדים על-סוסים ושרים הלכים בעבדים על-הארץ:
7 Viděl jsem služebníky na koních, knížata pak, ana chodí pěšky jako služebníci.
און נגידים זיצן אין דער נידער. ראיתי עבדים על-סוסים ושרים הלכים בעבדים על-הארץ.
- אז דאָס געמיט פון דעם געוועלטיקער הייבט זיך אויף קעגן דיר, זאלסטו נישט פארלאזן דיין ארט; וואָרום געלאַסנקייט באַרוט גרויסע זינד.
- און נגידים זיצן אין דער נידער. ראיתי עבדים על-סוסים ושרים הלכים בעבדים על-הארץ.
- אז דאָס געמיט פון דעם געוועלטיקער הייבט זיך אויף קעגן דיר, זאלסטו נישט פארלאזן דיין ארט; וואָרום געלאַסנקייט באַרוט גרויסע זינד.

- ח חפר גומץ בו יפול ופרץ גדר ישכנו נחש:
- 8 Kdo kopá jámu, upadá do ní; a kdo boří plot, uštkne jej had.
Kto dół kopie moze weń wpaść; a kto burzy mur, tego moze źmija ukąsić.
- ט מסיע אבנים יעצב בהם בוקע עצים יסכן בהם:
- 9 Kdo přenáší kamení, urazí se jím; a kdo štípá dříví, nebezpečností bude mítí od něho.
Kto kamienie wylamuje moze niemi się urazić; kto rozłupuje drwa moze się niemi skaleczyć.
- י אס-קה הברזל והוא לא-פנים קלקל וחילים יגבר ויתרון הכשיר הבשר חכמה:
- 10 Jestliže se ztupí železo, a nenabrousí-li ostří jeho, tedy síly přičiniti musí; ale mnohem lépe může to spraviti moudrost.
Jeżeli stępiło się żelazo, a nie naostrzyłyby ostrza jego, tedy musi siły natężyć; ale pożytek z naprawy pochodzi od mądrości.
- יא אס-ישך הנחש בלוא-לחש ואין יתרון לבעל הלשון:
- 11 Uštkne-li had, než by zaklet byl, nic neprospějí slova zaklínače.
Jeżeli źmija kąsa ponieważ zaklętą nie była, tedy nie ma zaklinający pożytku.
- יב דברי פי-חכם חן ושפתות כסיל תבלענו:
- 12 Slova úst moudrého jsou příjemná, ale rtové blázna sehlcují jej.
Wdzięczne są słowa z ust mędrca; ale wargi głupca pochłaniają go.
- יג תחלת דברי-פיהו סבלות ואחרית פיהו הזללות רעה:
- 13 Počátek slov úst jeho jest nemoudrost, a ostatek mluvení jeho pouhé bláznovství.
Początek mowy ust jego - głupota, a koniec jego słów - szal złowrogi.
- יד והסכל ירבה דברים לא-ידע האדם מה-שיהיה ואשר יהיה מאחריו מי יגיד לו:
- 14 Nebo blázen mnoho mluví, ještě neví člověk ten, co budoucího jest. To zajisté, co bude po něm, kdo mu oznámí?
A głupi mnoży tylko słowa, gdy przecież nie wie człowiek co będzie, a co się stanie po nim - któż mu to powie?
- טו עמל הכסילים תיגענו אשר לא-ידע ללכת אל-עיר:
- 15 Práce bláznů k ustání je přivodí, nebo neumí ani do města trefiti.
Trud głupców nuży ich, choć nie zna nawet żaden drogi, która do miasta prowadzi.
- יז די מי פון דעם נארן פארמאטערט אים, ווארום ער ווייס ניט צו מאל ווי צו גיין אין שטאט.

- טו אי-לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו:
 16 Běda tobě, země, když král tvůj dítě jest, a knížata tvá ráno hodují.
 Biada ci, ziemio, której królem chłopiec, a której książęta od rana ucztują!
- יו אשריך ארץ שמלכך בן-חורים ושריך בעת יאכלו בגבורה ולא בשתי:
 17 Blahoslavená jsi ty země, když král tvůj jest syn šlechtetných, a knížata tvá, když čas jest, jídají pro posílnění, a ne pro opilství.
 Szczęsnaś ziemio, której król z rodu szlachetnych, a której książęta w właściwym czasie jadają, aby się posilić, a nie w opilstwie.
- יח בעצלותים ימך המקרה ובשפלות ידים ידלך הבית:
 18 Ano pro lenost schází krov, a pro opuštění rukou kapává do domu.
 Przez gnuśność zapada się powała, a przez opieszałość kapie w dom.
- יט לשחוק עשים לחם ויין ישמח חיים והכסף יענה את-הכל:
 19 Pro obveselení strojívají hody, a víno obveseluje život, peníze pak ke všemu dopomáhají.
 Dla zabawy wyprawiają uczty, a wino rozwesela życie, a pieniądz pozwala na wszystko.
- כ גם במדעך מלך אל-תקלל ובחדרי משכבך אל-תקלל עשיר כי עוף השמים יוליך את-הקול ובעל הכנפים כנפים יגיד דבר:
 20 Ani sám u sebe králi nezlořeč, ani v skryších pokoje svého nezlořeč mocnějšímu; nebo pták nebeský donesl by hlas ten, a to, což křídla má, vyjevilo by řeč tvou.
 Nawet w myśli swojej nie złorzecz królowi, a w komnatach twych sypialnych nie złorzecz możnemu; bo ptactwo pod niebem może wieść roznieść, a co oskrzydłone słowo rozgłosić.
- אפילו אין דין געדאנקען זאלסטו ניט שילטן דעם מלך, און אין דינע שלאפקאמערן זאלסטו ניט שילטן דעם עושר; ווארום א פויגל פון הימל וועט אוועקטראגן דעם קול, און דער וואס האט פליגלען וועט דערציילן די זאך.

קהלת יא: 11

- א שלח לחמך על-פני המים כי-ברב המים תמצאנו:
1 Pouštěj chléb svůj po vodě, nebo po mnohých dnech najdeš jej.
Puszczaj chléb twój na powierzchnię wód, gdyż po upływie wielu dni znów go odnajdziesz.
- ב תן-חלק לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע מה-יהיה רעה על-הארץ:
2 Dej částku sedmi aneb i osmi, nebo nevíš, co zlého bude na zemi.
Udzielaj částkę dla siedmiu a nawet dla ośmiu; bo nie wiesz jaka niedola spadnie na ziemię.
- ג אם-ימלאו העבים גשם על-הארץ יריקו ואם-יפול עץ בדרום ואם בצפון מקום שיפול העץ שם יהוא:
3 Když se naplňují oblačové, déšť na zem vydávají; a když padá dřevo na poledne aneb na půlnoci, na kteréž místo padá to dřevo, tu zůstává.
Gdy się chmury deszczem napelniają, spuszczają go wtedy na ziemię; a gdy pada drzewo na południu albo na północy - gdziekolwiek drzewo upadło tam zostanie.
- ד שמר רוח לא יזרע וראה בעבים לא יקצור:
4 Kdo šetří větru, nebude síti; a kdo hledí na husté oblaky, nebude žíti.
Kto dogląda wiatru, ten nie sieje, a kto przypatruje się chmurom, nie zbiera.
- ה כאשר אינך יודע מה-דרך הרוח בעצמים בבטן המלאה ככה לא תדע את-מעשה האלהים אשר יעשה את-הכל:
5 Jakož ty nevíš, která jest cesta větru, a jak rostou kosti v životě těhotné, tak neznáš díla Božího, kterýž činí všechno.
Tak jak nie wiesz jaką jest droga wiatru i jak zrastają się kości w żywocie brzemiennej, tak nie poznasz spraw Boga, który wszystko zdziałał.
- לאז אוועק דין ברויט אויפן וואסער, וואָרום אין פֿיל טעג אַרום וועסטו עס געפֿינען.
צעטייל אַ חלק אויף זיבן, און אַפֿילו אויף אַכט, וואָרום ווייסט נישט וואָס פֿאַר אַ ביזו עס קען זיין אויף דער ערד.
אַז די וואַלקן ווערן פֿול מיט רעגן, ליידיקן זיי זיך אויס אויף דער ערד; און סײַ אַ בוים פֿאַלט אין צפֿון און סײַ אין דרום – אין אָרט וווּ דער בוים פֿאַלט, דאָרטן וועט ער בלייבן.
דער וואָס פֿאַסט-אויף דעם ווינט וועט נישט זייען, און דער וואָס קוקט אויף די וואַלקנס וועט נישט שניידן.
כאַשר אינך יודע מה-דרך הרוח בעצמים בבטן המלאה ככה לא תדע את-מעשה האֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת-הַכֹּל:
אַזוי ווי דו ווייסט נישט וואָס איז דער וועג פֿון דעם ווינט, אָדער ווי עס ווערן ביינער אין לייב פֿון אַ טראָגעדיקער, אַזוי ווייסטו נישט די טוונג פֿון גאָטוואָס טוט אַלצדינג.

6 Hned z jitra rozsívej símě své, a u večer nedávej odpočinutí ruce své; nebo ty nevíš, co jest lepšího, to-li či ono, čili obé jednostejně dobré jest.

Zrana wysiewaj ziarno twoje, a ku wieczorowi nie opuszczaj ręki twojej; bo nie wiesz co się powiedzie, czy to, czy owo, albo czy będą oba zároveň dobre.

7 Příjemnéť jest zajisté světlo, a milá věc očima viděti slunce;

Słodkiem zaprawdę jest światło, a przyjemnie oczom widzieć słońce.

8 A však, by mnoho let živ jsa člověk, ve všech těch veselil by se, tedy rozpomenul-li by se na dny temnosti, jak jich mnoho bude, cožkoli přeběhlo, počte za marnost.

Ale choćby człowiek wiele lat przeżył, niechaj cieszy się w tych wszystkich, a pamięta na dni ciemności, że dużo ich będzie - wszystko co jeszcze przyjdzie jest marnością.

9 Radujš se tedy, mládenče, v mladosti své, a nechť tě obveseluje srdce tvé ve dnech mladosti tvé, a choď po cestách srdce svého, a podle žádosti očí svých, než věz, že tě s tím se vším přivede Bůh na soud.

Ciesz się, młodzieńcze, w młodości twojej, a bądź wesolej myśli w młodocianych dniach twoich, a chodź dokąd cię serce ciągnie i za widokiem oczu twoich, ale pamiętaj, że cię Bóg o to wszystko na sąd przywiedzie.

10 Anobrž odejmi hněv od srdce svého, a odvrát zlost od těla svého; nebo dětinství a mladost jest marnost.

A tak usuň zgryzotę z serca twego, a oddal cierpienie od ciała twego; bo wiek dziecięcy i młodzieńczy marne są.

י בִּבְקֹר זָרַע אֶת-זֶרְעֶךָ וְלָעֶרֶב אַל-תִּנַּח יָדְךָ כִּי
אֵינְךָ יוֹדֵעַ אִי זֶה יִכְשֹׁר הַזֶּה אוֹ-זֶה וְאִם-שְׁנֵיהֶם
כְּאַחַד טוֹבִים:

אֵין פְּרִימָאָרְגֵן זֵי דִין וְאַמְעַן, אֹן אֵין אָוֹנֵט
וְאַלְסֵטוּ נִיט אָפֿלֶאָזֵן דִּין הָאֵנֵט, וְוָאָרוּם דוּ ווִיִּסֵט
נִיט וְוָאָסֶערס וועט גֶערָאָטן, דָּאָס אָדער יענִס,
אָדער בִּידֵע באַגלִיך וועלן זײַן גוט.

וּמִתּוֹק הָאוֹר וְטוֹב לְעֵינַיִם לִרְאוֹת אֶת-הַשֶּׁמֶשׁ:

אֹן זִיס אִיז דִּי לִיכְטִיקִיט, אֹן גוט אִיז פֿאַר דִּי
אויגן צו זען דִּי זון.

ח כִּי אִם-שְׁנַיִם הָרִבָּה יִחְיֶה הָאָדָם בְּכֻלָּם יִשְׁמַח
וַיִּזְכֹּר אֶת-יָמֵי הַחַשְׁדַּי כִּי-הָרִבָּה יִהְיוּ כָל-שָׁבָא
הָהָל:

וְוָאָרוּם ווִיפִיל יאָרן דער מענטש זאָל לעבן, זאָל
ער אֵין זֵי אַלֵע זײַן פֿריילעך; אֹן זאָל ער
געדענקען דִּי טעג פֿון פֿינצטערניש, אַז זֵי וועלן
זײַן פֿיל. אַלץ וואָס געשעט אִיז נישטיקייט.

ט שְׂמַח בַּחֹר בִּילְדוּתֶיךָ וִיטִיבָךָ לְבָבְךָ בִּימֵי
בַּחֹרוּתְךָ וְהַלֵךְ בְּדַרְכֵי לְבָבְךָ וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ וְדַע
כִּי עַל-כָּל-אֵלֶּה יִבְיֹאֵךְ הָאֱלֹהִים בְּמִשְׁפָּט:

פֿריי זיך, בחור, אֵין דִּין יוגנט, אֹן לאָז וויל גיין
דִּין האַרץ אֵין דינע בַּחורשע טעג, אֹן גי אֵין
דִּי וועגן פֿון דִּין האַרצן, אֹן נאָך דער זעונג פֿון
דינע אויגן; אָבער זֵי וויסן אַז פֿאַר אַלעם
דעסוועט גאָט דִּיך ברענגען צום משפט.

י וְהִסֵּר כַּעַס מִלְּבָבְךָ וְהִעֲבִיר רָעָה מִבֶּשְׂרֶךָ
כִּי-הֵילָדוֹת וְהַשְׁחָרוֹת הָהָל:

אֹן טו אָפּ ערגערניש פֿון דִּין האַרצן, אֹן האַלט
אָפּ בִּיז פֿון דִּין לֵיב, וְוָאָרוּם יִנגלשאַפֿט אֹן
יוגנט זײַנען אַ הויך.

קהלת יב: 12

- א וְזָכַר אֶת-בּוֹרְאֵיךָ בְּיָמֶיךָ בְּחֹרְתֶיךָ עַד אֲשֶׁר
לֹא-יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר
אֵין-לִי בָהֶם חֶפֶץ:
- 1 A pamatuj na stvořitele svého ve dnech
mladosti své, prvé než nastanou dnové zlí, a
přiblíží se léta, o nichž díš: Nemám v nich
zalíbení;
- Pamiętaj tedy o Stwórcy swoim w dniach
młodzieńczych twoich, zanim nadejdą dni
złowrogie, a zbliżą się lata, o których powiesz:
nie mam upodobania w nich.
- ב עַד אֲשֶׁר לֹא-תִחַשֵּׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאוֹר וְהַיָּרֵחַ
וְהַכּוֹכָבִים וְשָׁבוּ הָעָבִים אַחֵר הַגֶּשֶׁם:
- 2 Prvé než se zatmí slunce a světlo, a měsíc i
hvězdy, a navrátí se hustí oblakové po dešti;
- Zanim jeszcze słońce się zaćmi i światło
i księżyc i gwiazdy, a chmury po deszczu znów
powrócą.
- ג בְּיוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת וְהִתְעַוְּתוּ אַנְשֵׁי הַחֵיל
וּבִטְלוּ הַטַּחֲנוֹת כִּי מָעֻטּוֹ וְחִשְׁכוֹ הָרְאוֹת בְּאַרְבּוֹת:
- 3 V ten den, v kterémž se třísti budou strážní
domu, a nakřiví se muži silní, a ustanou melící,
proto že jich málo bude, a zatmí se ti, kteříž
vyhlédají z oken,
- W dzień gdy stróże domu dygocą, a mężowie
dzielni się uginają; a młynarki próżnują, bo ich
coraz mniej, a ściemniają się wyglądający
z poza krat.
- ד וְסָגְרוּ דְלֶתִים בְּשׁוּק בְּשַׁפֵּל קוֹל הַטַּחְנָה וְיָקוּם
לְקוֹל הַצֹּפֹר וְיִשְׁחֹוּ כָּל-בְּנוֹת הַשִּׁיר:
- 4 A zavříny budou dvéře od ulice s slabým
zvukem mlení, a povstanou k hlasu ptačímu, a
přestanou všechny slibnosti zpěvu;
- I zawierają się drzwi ku ulicy, przy uciszającym
się kłokocie młyna, gdy się každý zrywa
na szczebiot ptaka, a wszystko co do śpiewu
służy przytłumione jest.
- און געדענק דיין באשעפער אין דינע בחורשע
טעג, איידער עס וועלן קומען די שלעכטע טעג,
און אנקומען וועלן די יארן, וואס דו וועסט זאגן:
איך האב נישט קיין הנאה פון זיי;
- איידער עס וועט פֿינצטער ווערן די זון און דאס
ליכט, און די לבנה און די שטערן; און די
וואלקנס וועלן ווידער קערן נאָכן רעגן;
- בַּיּוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת וְהִתְעַוְּתוּ אַנְשֵׁי הַחֵיל
וּבִטְלוּ הַטַּחֲנוֹת כִּי מָעֻטּוֹ וְחִשְׁכוֹ הָרְאוֹת בְּאַרְבּוֹת:
- אין דעם טאָג וואָס די הויזוועכטער וועלן זיך
טרייסלען, און די חילס-לייט וועלן זיך
אויסקרימען, און די מאָלערינס וועלן נישט
אַרבעטן, ווייל זיי זיינען ווינציק, און די קוקערינס
וועלן טונקל זיין אין די פֿענצטער,
- וְסָגְרוּ דְלֶתִים בְּשׁוּק בְּשַׁפֵּל קוֹל הַטַּחְנָה וְיָקוּם
לְקוֹל הַצֹּפֹר וְיִשְׁחֹוּ כָּל-בְּנוֹת הַשִּׁיר:
- און די טירן צום גאָס וועלן פֿאַרשלאָסן ווערן; ווען
נידעריק וועט זיין דאָס רוישן פֿון דער מיל, און
מע וועט זיך אָפשטעלן ביים פיפּס פֿון אַ פֿויגל,
און פֿאַרשטיקט וועלן זיין אַלע טעכטער פֿון
געזאַנג;

- 5 Ano i vysokosti báti se budou, a úrazu na cestě, a kvěsti bude mandlový strom, tak že i kobylka těžká bude, a poruší se žádost; nebo běře se člověk do domu věčného, a choditi budou po ulici kvílící;
- Gdy występuje obawa przed każdą wyżyną, a zjawiają się straszydła po drodze, a zakwita drzewo migdałowe, a ociężała jest szarańcza, a żądza przemija. Bo idzie człowiek do wiecznego domu swojego, a krążą po ulicach żałobnicy.
- 6 Prvé než se přetrhne provaz stříbrný, a než se rozrazí číše zlatá, a roztříští se věderce nad vrchovištěm, a roztrhne se kolo nad studnicí,
- Zanim jeszcze sznur srebrny się zerwie, a złota czasza się stłucze, a wiadro nad źródłem się rozsypie, a skruszy się koło nad studnią.
- 7 A navrátí se prach do země, jakž prvé byl, duch pak navrátí se k Bohu, kterýž jej dal.
- A wróci proch do ziemi, z kąd powstał, a duch wróci do Boga, który go dał.
- 8 Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, a všecko marnost.
- O, marność nad marnościami! rzecze Kohelet, wszystko marność!
- 9 Čím pak byl kazatel moudřejší, tím více vyučoval lid umění, a rozvažoval, zpytoval, i složil množství přísloví.
- Ponadto jednak, że był Kohelet mędrce, nauczał jeszcze lud poznania, a rozważał i badał i układał przypowieści liczne.
- 10 Snažovaltě se kazatel vyhledati věci nejžádostivější, a napsal, což pravého jest, a slova věrná.
- Starał się też Kohelet wynaleść orzeczenia wdzięczne, napisane z prostotą, słowa prawdziwe.
- ה גם מגבה יראו וחתחתים בדרך וינאץ השקר ויסתכל החגב ותפר האביונה כי־הלך האדם אל־בית עולמו וסבבו בשוק הספדים:
- אויך וועט מען מורא האבן פאר א הויכן ארט, און שרעקענישן וועלן זיין אויפן וועג; און דער מאנדלבוים וועט בליען, און דער היישעריק וועט זיך שלעפן, און די קאפערפֿרוכט וועט אויפֿהערן, ווייל דער מענטש גייט צו זיין אייביקער היים, און די באַקלאַגער וועלן זיך אומדרייען אין גאס;
- ו עד אשר לא־ירחק ירתק חבל הכסף ותִרץ גִּלְתִּי הוֹהֵב ותִּשָּׁבֵר כֹּד על־המבוע ונִרָץ הגִּלְגָּל אל־הבור:
- איידער די זילבערנע שנור וועט צעריסן ווערן, און דער גילדערנער בעקן וועט צעהאקט ווערן, און דער קרוג וועט צעבראָכן ווערן ביים קוואַל, און דער ראָד פֿאַלט אַ צעהאַקטער אין ברונעס;
- ז וישב העפר על־הארץ בשִׁהִיָּה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַנָּה:
- און דער שטויב וועט זיך אומקערן צו דער ערד, ווי געווען, און דער גייסט וועט זיך אומקערן צו גאט וואָס האָט אים געגעבן.
- ח הֵבֵל הַבָּלִים אָמַר הַקּוֹהֵלֶת הַכֹּל הֵבֵל:
- נישטיקייט פֿון נישטיקייט, זאָגט קהלת, אַלץ איז נישטיקייט.
- ט ויתר שִׁהִיָּה קהֵלֶת חָכָם עוֹד לְמַד־דַּעַת אֶת־הָעָם וְאֵין וְחָקֵר תִּקְוֶן מְשָׁלִים הִרְבָּה:
- און אחוץ וואָס קהלת איז געווען אַ חכם, האָט ער נאָך געלערנט דאָס פֿאַלק קענשאַפֿט; און ער האָט געוויגן און געפֿאַרשט, און צונויפֿגעשטעלט שפּריכווערטער אַ סך.
- י בקש קהֵלֶת לְמַצֵּא דְבָרֵי־חֶפֶץ וְכָתוּב יֵשֶׁר דְּבָרֵי אָמֶת:
- קהלת האָט געזוכט צו געפֿינען נוצלעכע זאַכן, און וואָס איז געשריבן אויפֿריכטיק – אמתדיקע ווערטער.

- 11 Slova moudrých podobná ostnům a hřebíkům vbitým, slova skladatelů, kteráž jsou vydána od pastýře jednoho.
- Słowa mędrców podobne do ościeni i gwoździ wbitych - te, które od przedstawicieli zborów pochodzą - podane przez pasterza jednego.
- יא דְּבָרֵי חֲכָמִים כְּדֶרְבָּנוֹת וּכְמִשְׁמְרוֹת נְטוּעִים בְּעֵלֵי אֲסָפוֹת נִתְּנוּ מִרְעָה אֶחָד:
- די ווערטער פֿון די חכמים זינען אזוי ווי טרייבשפיצן, און ווי נעגל אַרײַנגעשלאָגענע זינען די צונויפֿגעזאַמלטע רייד; זיי זינען געגעבן געוואָרן פֿון איין פֿאַסטוּך.
- 12 A tak tedy jimi, synu můj, hojně dosti osvěcen býti můžeš. Dělání knih mnohých žádného konce není, a čísti mnoho jest zemdlení těla.
- A dalej, synu mój, daj się ostrzedz! Tworzeniu ksiąg licznych niemasz końca, a badanie zbytnie utrudza ciało.
- יב וְיִתֵּר מִהֶמְכָּה בְּנֵי הַזֶּהָר עֲשׂוֹת סִפְרִים הַרְבֵּה אֵין קֶץ וְלֹהֵג הַרְבֵּה יִגְעַת בֶּשָׂר:
- און ווייטער, מיין זון, זיי געוואָרנט: צו מאַכן פֿיל ספֿרים איז נישט קיין ענד, אָבער זיך גריבלען צו פֿיל מאַטערט אָפֿ דעם לײַב.
- 13 Summa všeho, což jsi slyšel: Boha se boj, a přikázání jeho ostříhej, nebo na tom všecko člověku záleží.
- Celem wszystkich słów, które tu słyszano jest: Boga się obawiaj, a przykazań jego przestrzegaj! bo na tem polega cały człowiek.
- יג סוֹף דְּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרָא וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם:
- דער סוף פֿון דער זאַך, נאָך דעם ווי אַלץ איז געהערט געוואָרן, איז: האָב מורא פֿאַר גאָט, און היט זינע געבאָט, וואָרום דאָס איז דער גאַנצער מענטש.
- 14 Poněvadž všeliký skutek Bůh přivede na soud, i každou věc tajnou, buďto dobrou, buďto zlou.
- Bo wszelki czyn przywiedzie Bóg na sąd, który przychodzi na wszystko co tajne, czy to dobre czy złe.
- יד כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל־נִפְעֵלִם אִם־טוֹב וְאִם־רָע:
- סוף דבר הכל נשמע את־האלהים ירא ואת־מצותיו שמור כי־זה כל־האדם
- ווייל דעם גאַנצן באַשאַף וועט גאָט ברענגען פֿאַר אַ משפט איבער אַלעם פֿאַרהוילענעם, סײַ גוט און סײַ שלעכט.